This book is provided in digital form with the permission of the rightsholder as part of a Google project to make the world's books discoverable online.

The rightsholder has graciously given you the freedom to download all pages of this book. No additional commercial or other uses have been granted.

Please note that all copyrights remain reserved.

About Google Books

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Books helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

This book is provided in digital form with the permission of the rightsholder as part of a Google project to make the world's books discoverable online.

The rightsholder has graciously given you the freedom to download all pages of this book. No additional commercial or other uses have been granted.

Please note that all copyrights remain reserved.

About Google Books

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Books helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

OBRA DEL CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA

MATERIALS

VOLUM IV - FASCICLE I

INVENTARI DE L'ARXIU DE L'OBRA DEL CANÇONER POPULAR

MATERIALS

PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT

OBRA DEL
CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA

MATERIALS

VOLUM IV

BARCELONA
MCMXCIII

Aquesta obra ha estat editada amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Primera edició, octubre 1993
La propietat d'aquesta edició és de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, S. A.
Ausiàs Marc, 92-98 - 08013 Barcelona
ISBN: 84-7826-445-0
Dipòsit legal: B. 30.104 - 1993
Imprès a Tallers Gràfics Soler, S. A. - Enric Morera, 15 - 08950 Esplugues de Llobregat

OBRA DEL CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA

MATERIALS

VOLUM IV - FASCICLE I

INVENTARI DE l'ARXIU DE L'OBRA DEL CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA

FASCICLE I

PER

JOSEP MASSOT I MUNTANER

BARCELONA
MCMXCIII

PRESENTACIÓ

AMB aquest volum l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya torna a donar senyals de vida, reprenent un fil que havia començat amb bons auguris l'octubre de 1921 i que fou paralitzat per la guerra civil i per les seves tristes conseqüències. Passat el temps prudencial assenyalat pel promotor i mecenes de l'Obra del Cançoner, senyor Rafael Patxot i Jubert, els seus hereus han cedit a l'Abadia de Montserrat tot el material inèdit que l'Obra havia anat acumulant al llarg d'anys de feina abnegada i constant, amb el desig que pugui ésser utilitzat pels estudiosos i posat a l'abast de totes les persones interessades.

Conscients de la responsabilitat que aquesta decisió representava, hem fet els possibles per trobar un sistema adequat per facilitar aquesta consulta i alhora preservar la documentació, sovint en mal estat i en condicions que no n'aconsellen la consulta directa. Gràcies a la bona disposició del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i de la direcció de la Biblioteca de Catalunya, hem pogut establir una solució òptima: tot el material serà microfilmat en un termini raonable i serà dipositat a totes dues institucions, cosa que en permetrà aviat un accés còmode i senzill.

Abans de tirar endavant aquesta microfilmació, era indispensable disposar d'un inventari minuciós del material arribat a Montserrat, tant des de Barcelona com des de Suïssa —on fou traslladada al començament dels anys cinquanta una bona part del fons de l'Obra del Cançoner—. Aquest fascicle i el que el seguirà —pràcticament ja enllestit— omplen aquesta necessitat i permeten de copsar l'enorme riquesa del material aplegat per l'Obra del Cançoner, a través de les seves missions, dels seus concursos, de les seves adquisicions i de les donacions que li arribaren amb generositat, entre les quals cal destacar en primer lloc els papers folklòrics de Marià Aguiló (que, com és sabut, cal completar amb material semblant d'Aguiló conservat a la Biblioteca de Catalunya i a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona) i, encara, les quaranta-una carpetes de Rossend Serra i Pagès sobre llegendes i cançons (que

This One
JSJG-870-JUNJ

completen igualment el material semblant de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona).

Aquest primer fascicle descriu el fons de l'Obra del Cançoner conservat a Barcelona, format per dues sèries: els materials Aguiló (sèrie A) i la resta de volums, carpetes i papers (sèrie B). El fascicle segon descriurà el fons de Suïssa, dividit igualment en dues sèries: les 243 carpetes de materials de l'Obra, sobretot missions i concursos (sèrie C) i les esmentades 41 carpetes de Serra i Pagès (sèrie S). Hi trobareu igualment índexs de noms i de topònims que permetran un maneig fàcil d'aquest conjunt tan variat i tan ric de materials diversos.

No cal dir que aquest inventari és només una primera eina de treball, que ha defugit expressament l'anotació erudita i s'ha limitat a una descripció sumària, bé que en alguns casos s'ha estès més que en uns altres: els materials Aguiló, per exemple, hi tenen un tractament privilegiat, com correspon a la seva importància; hi tenen també un tracte especial els materials procedents de les Illes Balears, que els lectors sabran comprendre i disculpar (i probablement agrair).

La nostra intenció és continuar publicant anualment nous volums dels *Materials* de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, on aniran apareixent les memòries de les missions de l'Obra encara inèdites —avui absolutament apassionants— i altres documents i estudis relacionats amb la cançó popular catalana. Des d'ara demanem la col·laboració de totes les persones interessades i agraïm de cor l'ajuda, la comprensió i l'estímul que hem trobat arreu, al Departament de Cultura, a l'Orfeó Català, a la Biblioteca de Catalunya, als departaments d'Antropologia i de Filologia de les nostres Universitats i, en general, de part de tots els qui estimen la cançó popular catalana.

Hem de fer constar, finalment, que aquest treball de catalogació i d'estudi del material de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya és realitzat en el marc del projecte PB91-0257 del Programa Sectorial de Promoció General del Coneixement de la DGICYT.

FONS DE BARCELONA

SÈRIE A
(MATERIALS AGUILÓ)

La sèrie A consta de trenta-nou carpetes, que constitueixen el conjunt de materials recollits per Marià Aguiló que foren lliurats pel seu fill Àngel a l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Aquests materials, agrupats en bona part per matèries, foren numerats a l'oficina de l'Obra del Cançoner per camises i, dins cada una de les camises, per documents. Hem respectat aquesta numeració i no hi hem introduït cap modificació, atès que totes les referències de l'arxiu de l'Obra del Cançoner i de les seves publicacions d'abans de la guerra s'hi basen.

Les trenta-una primeres carpetes constitueixen el material del Cançoner d'Aguiló, bé que hi ha també un recull de rondalles —que no havia estat numerat a l'Obra del Cançoner— i altra documentació que hem mirat de reflectir a l'inventari. Les carpetes 32-36, numerades recentment —sempre que a l'inventari surt la paraula «recent» vol dir que ha estat fet després de l'arribada del material a Montserrat—, són còpies fetes a l'oficina de l'Obra del Cançoner de les notes folklòriques d'Aguiló i d'algunes de les cançons contingudes a les carpetes anteriors. La resta de carpetes, igualment numerades recentment, contenen una part del material del *Refranyer* de Marià Aguiló que el seu fill Àngel lliurà al senyor Rafael Patxot i Jubert, que contenia originàriament unes mil cent carteres, que no sabem on es troben en aquest moment.

Per la importància des de múltiples punts de vista dels materials recollits per Marià Aguiló, n'hem fet un inventari relativament detallat i hem mirat d'assenyalar els noms dels col·lectors més significatius que l'ajudaren en la seva tasca, especialment el de mossèn Jacint Verdaguer. Conservem els noms d'aquests col·lectors i els noms dels topònims citats en la forma utilitzada per Aguiló mateix.

A-1

Una carpeta del segle passat, de pergamí, amb el número 1 estampat al llom. 23 × 18 cm. Conté sis camises que aprofiten impresos de mitjan segle passat, numerades en llapis a l'Oficina del Cançoner. Un full inicial diu: «Carpeta 1 repassada i llesta de còpia».

1-I. Numerada *4* per Aguiló (amb tinta sempre), el qual afegeix: «No crech que sia coneguda pe'n Milá ni per Briz», i la nota «F.C.» (Feudal Cavalleresca). Conté deu versions, numerades en llapis, de *Valzià* («Ara'm direu, ma mare, / Mon pare qui l'ha mort? / —Mon fill, el rey de França / l'ha mort ab gran dissort»). La primera sembla una versió factícia d'Aguiló, que hi assenyala al marge que en coneix cinc versions de Ciutadella, «ahont es mes coneguda que en lloch», tres de Palma, «una delles den Quadrado», una d'Artà, una de Puigpunyent i «una recullida per Sebastiá Ferrá no se á quin punt de Mall^{a}». El doc. 7, de Ciutadella, diu al darrera «Sr. D. José M.ª Quadrado». El doc. 8, de Palma, és recollit per Estanislau Aguiló.

1-II. Numerada *1* per Aguiló, que hi afegeix «H» (Històrica). 49 documents de mides i extensió diferents sobre *El Comte l'Arnau*. Hi trobem successivament una nota sobre el *Comte l'Arnau*, que «no ha estat o no es una cançó general de Cat^{a}. A moltes comarques l'he demanada inutilment»; una carta de Josep Giró i Torà a Pau Piferrer, datada a Vic el 5 de desembre de 1844, dient-li que li inclou deu cançons més i donant-li detalls sobre la tradició del Comte Arnau; versions diverses i notes sobre la cançó; retalls de diari amb una ressenya de la *Historia de S. Juan de las Abadesas, por Don P. Parassols, Pbro.* («M. Milá, 30 9bre 59», segons Aguiló) i el capítol XXII de *La primavera del último trovador*, de V.B., amb «El conde Arnaldo», amb referència a Milà; versions de Mallorca; unes notes biogràfiques de Joan Monbardó, que «fou el 1^{r} que me digué unes quantes posades de la Cançó del Comte l'Arnau en 1844 abans de conexerla en Piferrer y en Milá (segons crech)»; més versions de diversos llocs del Principat, i diverses versions de *Las monjas de Sant Aimans*, amb les notes corresponents.

1-III. *Conde Flores. Sacados del libro de Caballería Flores y Blancaflor.* Aguiló mateix anota a la camisa: «11 [versions de] Mall^{a} 3 Ibiza y Form^{a} 2 Menorca 17 de Cataluña y hace muchos años que no he puesto cuydado en recogerla por creer que tenía sobrado copias». 27 documents, amb les versions al·ludides (la primera comença: «Lo dia de S. Joan / com es festa dalegria / fan festa los cristians / y los moros de moreria») i algunes notes. Al final hi ha una edició, en quatre plecs, de la *Historia de Flores y Blanca-Flor. Su descendencia,*

amores y peligros que pasaron por ser Flores moro y Blanca-Flor cristiana (Madrid, Imprenta de José María Marés, 1854).

1-IV. Numerada *3* per Aguiló, que la qualifica de «L.» (Llegendària) i hi afegeix: «Milá 215 pl. 176 (*El Grumete*) (Mallª y Cat.ª). Vid Milá nº 34». 26 documents, amb versions del Principat i de Mallorca que comencen «Perduda l'havem perduda / la carta del navegar», «Un bastiment surtit de Marsella / Anaba a la Siutat de Orá», etc. Una de les versions («A la voreta del mar — un mariner s'hi enfonsa») és recollida a Banyoles per Terenci Thos. Hi ha un full imprès a Mallorca, sense cap indicació, amb *El mariner* («Perduda, l'havem perduda») i *Lo minyó* («Sent Jusèp s'axeca al auba, / Al auba del dematí»), i un retall de diari amb el títol *Folletín. Poesía popular mallorquina. El mariner*, amb una nota a mà: «Palma? 29 Abril 57».

1-V. Numerada 7 per Aguiló, que anota a la camisa: «*La Mort* (Catalª y Mall). Vid Milá nº 73 p 66». 26 documents, amb alguna nota i versions de diversos indrets del Principat i alguna de Mallorca, que comencen «Un dia men passejava / per una sala mol gran» (Manresa), «Si ni ha una donzelleta / que nesta somiant / tant es el quella somia / que la mort lin va aribant» (Sant «Colgat» del Vallès), «Desperteuse lo meu pare, / desperteuse si dormiu» (Lo Castell del Mas), «La mort som sin conexeu / si may l'eu vista pintada» (sense indicació de lloc, però sens dubte procedent de Mallorca), etc. El document 16 és una nova camisa, que diu, amb lletra d'Aguiló: «L» (Llegendària). «8. La Mort», i conté els documents 17-26, versions del Principat, algunes en català i castellà, semblants a les anteriors o que comencen «Un cavaller se passeja / per unes hortes florides / lo rossinyolet hi canta / la calandria responía» (província de Barcelona), «Si ni havia un prat / de rosas nesta guarnit / quant lo rossiñol y canta / lo canari responia» (Banyoles), etc.

1-VI. Numerada *33* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària) i el títol *Morta*. 4 documents del Principat, amb versions que comencen «Va estar set anys a venir; / troba'l seu be sepultat / agafa de sa guitarra / y á la sepultura va» (Olesa); «L'amor se ha separat / set anys n'estava a venir / al cap destos set anys / troba'l seu be sepultat» (Barcelona); «Sin era un fadri enamorat / que estava fora de si / Set añs va á tarda a vení / troba el seu be sepultat» (Barcelona; una nota diu: «ay otras variantes en el tomo de Mallª»); «Adeu cor de Vilassar / Quant mi fas pensar / el cor me tremola» (Sant Joan Despí).

A-2

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté vint-i-sis camises. Un full inicial diu: «Carpeta 2 repassada i llesta de còpia».

2-I. Numerada *23* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària). 18 documents amb versions del Principat, d'Andorra i de Mallorca, que comencen «Ahont aneu, Mare de Déu, / Hont aneu, tant arrancada» (Girona, recollida per Joaquim Riera i Bertran), «Si n eran tres pastorets / que n guardavan la ramada / ja n veuen veni una dona / que anaba determinada» (Riudeperes, recollida per Jacint Verdaguer), «L'entrada de Batlem es una entrada molt bona / si paseja un señó un señó y una señora» («Recogida por Fran^{co} de la Bibl.^{a} en el Pla de Bages»), etc.

2-II. Numerada *11* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària) i la indicació «Milá n° 40». 7 documents, amb una nota (que assenyala: «La mateixa tradició es a Mall^{a}, senyalen la possessió y mostren la paret quels diables axecaren. Vid L'Estanislau Aguiló») i sis versions del Principat que comencen «Si ni havia un pages / no'n troba gent per la sega» (Sant Hilari), «Si neran tres segadors / neram al temps de la sega» (Banyoles), etc.

2-III. Numerada *5* per Aguiló, que hi afegeix «L» (Llegendària) i el títol: «*Lo mal rich.* Milá 16. Vid. L'hostal de la llantia 4. Milá n° 35». 8 documents amb versions del Principat que comencen «Si ni havia un pubret / un pubret de Jesucrist / si sen va ana à truca à la porta / las portas d'aquell mal rich» (Ripoll), «El pobre truca a la porta / em daría un bossí de pa?» (Coll de Nargó), etc. El doc. 2, titulat *L'experiencia del mal rich*, és recollit per J. Verdaguer a Folgueroles.

2-IV. Numerada *4* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària) i el títol: «*L'hostal de la Llanti.* Mila n° 35 (*El pobre*)», i indica: «Posarla després del *Mal rich* etc. n° 5». 9 documents del Principat i de la Catalunya Nord, que comencen «Si n'hi havía un pobret / un pobret de Jesucrist, / se'n va al hostal de la Llantia / si'l volían acullir» (recollida per «M^{n} Cinto Verdag^{r} en La Preste, Rosselló, França», copiada per Aguiló), «Allí al hostal de la Llantia / que es hostal de fama y crit» (Riudeperes, recollit per J. Verdaguer), etc.

2-V. Numerada *8* per Aguiló, que hi afegeix «C.C.» (Cançó cavalleresca) i les referències «Milá pag. 260» i «Mendez Pidal (Asturianos). *Blancaflor y Filomena* p 132 y 135». 17 documents amb versions del Principat que comencen «Si ni havia 3 donzellas / quen brodavan fina seda / passaren 3 cavalles / senemoran duna dellas» (Sant Joan de les Abadesses), «Ni ha tres ninetes / en el hort qu'en trian seda» (Espolla de l'Empordà), etc.

2-VI. Numerada igualment *6* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària), el títol «La Mare de Deu del Coral. Vid. los Santuarios de Maria en Cataluña», i tres notes: 1) «Milà n° 36». 2) «Tench de tenir copia de la inscripció del retaule que hi ha a l'hermita. La traguí visitant aquest santuari ahont dormírem una nit ab companyia den Pep Coll y Vehí l'any 1866 (?) Vid.». 3) «Mosen Cinto Verdaguer hi ha estat 1879 y ha portat un llibret frances modern sobre dit santuari. Vid.» 16 documents, amb versions de la Catalunya Nord i del Principat que comencen «Vila de Prats de Molló / be n'es gran

la teva ditxa / de tenir en tes muntanyes / del Coral la santa hermita» (recollida a La Preste per Verdaguer, còpia d'Aguiló), «Si habia un pastoret que guardaba una pila» («Rec. pel Dr Vila d'una dona del *Rosselló*»), «Ajudau Verge Maria / De Queralt» (Sant Feliu Sasserra), etc. El doc. 15 és un full imprès amb les *Coblas en alabansa de Nostra Senyora del Coral, Las quals se cantan en sa Capella de las Montanyas de Prats-de-Molló* (Perpinyà, J.-B. Alzine, 1856).

2-VII. Numerada *13* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària) i el títol *La paraula trencada. Miracle Milá nº 39 p 49.* 9 documents amb versions del Principat que comencen «Ditxosa vila d'Olot / vila rica y abundanta» (Folgueroles, recollida per Jacint Verdaguer), «Adios vila d'Olot / No fosses afortunada» (Vic, «dita á St Joan Despi»), «Olot n'es molt noble vila / per rica y per abundanta» («Una Noya de Mer a 4 hores Girona»), etc. La versió 8 («Adeu vila de Olot / vila rica y abundanta») és recollida per J. Riera i Bertran.

2-VIII. Numerada *35* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària) i la nota «Milá nº 51». 21 documents. El primer, titulat *Lo Romeu de Montserrat*, sembla una versió factícia (comença «Lo Romeu y la Romeua [ratllat i substituït per *romia*] van a missa á Monserrat»). El segon, de Camprodon, fa referència a la «Mare de Deu dels Angels». El tercer i el quart, de Ripoll i de Prats de Lluçanès respectivament, parlen de Montserrat. El cinquè, de Tordera, torna a referir-se a la «mare de Deu dels Angels». El doc. 6 és una nova camisa, que conté els documents 7-12 i duu el número *34* posat per Aguiló, juntament amb la sigla «L.» i la nota «Mila nº 32»; totes les versions d'aquesta camisa comencen «Lo romeu y la romia» (o «la romeua») «van a missa á Montserrat», amb petites variants; la versió 11 fou recollida a Folgueroles per J. Verdaguer. El doc. 13 és una altra camisa, que conté els documents 14-16 i duu el número *27* posat per Aguiló, juntament amb la sigla «L» i la nota «Milá nº 30»; les versions 14 i 15, de Sant Climent d'Amer i de Sant Aniol respectivament, fan referència a la «Mare de Deu dels Angels»; el doc. 16, recollit a Dosquers per J. Riera i Bertran, només parla de «la Verge Maria». El doc. 17 és una altra camisa, que conté els documents 18-21 i duu el número *36* posat per Aguiló, juntament amb la sigla «L.» i el títol *Monserrat*. El doc. 18 és un plec imprès a Barcelona, «Estampa de Joseph Gorgas, plassa de la Llana», el 1856, titulat *Baladas pera cantarse en la montanya de Monserrat*, amb música i lletra de les cançons *El maig de Monserrat* («La Mare de Deu / De dalt la montanya»), *Cansó antiga de Monserrat* («Montanyas de Monserrat, / Joyas sou de un gran valor»), *Cansó dels dos romers* («Un romer y una romera / Anaren á Monserrat») i *Despedida á la Verge de Monserrat* («Hermosa moreneta, / Reina de Monserrat»). El doc. 19 és una nota d'Aguiló, amb una citació d'un article de Francisco de Paula Canalejas titulat *Una espedicion á Monserrat*, amb quatre versos de la *Despedida á la Verge de Monserrat* del doc. 18. Els documents 20 i 21, de Ripoll i les Escaldes d'Andorra, respectivament, corresponen a la *Cansó antiga de Monserrat* del mateix doc. 18 («Aquí bax á Monistrol / sin y havia un pastoret», Ripoll; «Aquí baix amb un solell / si ni

ha un pastorell», les Escaldes). Al dors del doc. 20 hi ha una breu carta de «José Luis Pons» a «Estanislau Reinals», de l'11 de febrer de 1853, que demana «el tomo de Comentario de Dioscórides».

2-IX. Numerada *20* per Aguiló, que hi afegeix «Llegendaria», amb la nota «Milá 2ª nº 217 p. 178». 5 documents amb versions del Principat que comencen «Allí á la ciutat de Malaga / ciutat rica y abundanta» (Sant Aniol), «A Nantes la ciutat noble, / ciutat noble y abundanta» (recollida per un amic de J. Riera, Girona?; Riera mateix en recollí una altra a la «prov. Girona», referent a «Málaga»), etc.

2-X. Numerada *31* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària). 8 documents. Els cinc primers comencen «A Barcelona y ha una dama / vestida de panyo y seda / y'l dimoni es tan sutil / sempre de continu en ella» (Torroella de Montgrí), «Hijo mio hijo mio / qui va casa cuan se fuera / Mi padre lo Señor Alferez / cuando mi madre se vuelan» (Barcelona), «Mi padre me da de palos / porque me estoy á la mesa / Don Juan me da ochavos / porque me vaya fuera» (la Seu d'Urgell), «Por la calle de Madrid / habitaba un caballero» (Horta de València) i «A casa no entran hombres / Y á casa hombres no hi entran / No hi entra sino Don Comas / Quant el Pare Rey no hi era» (Sant Feliu Sasserra; hi ha un esment a «Quina prometensa ha feta / La Virgen de Montserrate / Qu'es Madre y Senyora nuestra»). Els documents 6-8 es troben dins una altra camisa sense cap indicació i són força diferents: «S'ha casat un [...] / ab una hermosa donzella / lo dimoni es tan sutil / lin ha quitada lausencia» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Se ha casat un labrador / con una hermosa doncella: / labrador sen va al campo / á cultivar la hisenda» (Tordera) i «Que teniu rosa maria / que teniu que jeis al llit? / si vos axo voleu sebre / el bessinet meu de da» (Formentera; fa referència al «Conde Grillus» i al «conde Floris»).

2-XI. Numerada *30* per Aguiló, que hi afegeix «L» (Llegendària) i la nota «Milá nº 37». 7 documents amb versions que comencen «Mes valdria esser soldat / peleyant de nit y dia / que no pas posar l'amor / en cap viuda ni en cap nina» (Tagamanent, la Garriga; «tonada preciosa recullida»), «Ay tristet de mi / le pusat ab una nina / la culpa no la ting jo / ni ella no la tenia» (Mallorca?), «Valdria mes ser soldat — batallantne nit y dia / que no pas posar l'amor — ab cap viuda ni fadrina» (Banyoles, recollida per T. Thos), etc.

[2]-XII. Aguiló anotà a la camisa: «Vid. Milá 2ª *La infame hermana* 273 p 261 (Noticia)» i hi posà entre parèntesis: «castellá». Un sol document, de Campdevànol, que comença: «A la ciutat de Barcelona / un cas que na sucsait / de una dama molt noble / de una dama molt gentil / s'enemora dun cuñado / dun cuñado que tenía». Al començament, Aguiló hi anota: «Vid Briz».

[2]-XIII. Numerada *17* per Aguiló, que hi afegeix «L» (Llegendària). Un sol document, de Prats de Lluçanès, que comença: «A la vila de Figueras / ni ha tres galifardeus / se anamoran duna miñona / que no s'enemora dells».

[2]-XIV. Numerada *12* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària). 4 documents amb versions que comencen: «Passejantse per ma prada (?) / per un jardí que hi havía / el rossinyol y cantava / la calandria responía» (Vilatorta), «Al sortint de casa / delante de mi venia / una palometa blanca / que avisarme me venía» (Erill la Vall), «Ni havia un cavaller / n'era molt lindo y polido / de dias va por la calle / y á la noche de visita» (Banyoles) i «A las calles de Madrid / donde la guarda asistia / y habitava un cavaller / don Aleix se decia» (Malfet d'Agramunt).

[2]-XV. Numerada *20* per Aguiló, que hi afegeix «L» (Llegendària) i la nota: «Milá nº 68 (noticia)». 10 documents del Principat, amb versions que comencen «A la ciutat de París / Si ni ha una viuda honrada / Que'n tenia sino un fill / Molt aficionat a las cartas» (Sallent), «A la Ciutat de Valencia / Ni havia una viuda honrada» (Puigcerdà, recollida per Muns), «A la ciutat de Granada / ni havia una viuda honrada» («Chavacano», sense indicació de lloc), «Lo dia tres de janer / á les quatre de la tarde / se'n anava Don Josep / allí al cafe de les dames» (recollida per J. Riera i Bertran), «Dolsissim nom de Jesus / Cor puríssim de Mª / una grasia vos demano / que n dirigigueu la pluma» (Esterri d'Àneu), etc.

[2]-XVI. Numerada *24* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària). 2 documents, amb versions que comencen «El temps de la corentena / el temps que Jesus predicava / mentres esta predicant / una nineta finava» (Ripoll; Aguiló hi anota: «V. Mila p 127 nº 26») i «Ja vindra la Cuarantena / quel bon Jesus predicava / mentre estava predicant / una animeta finava» (Sarroca de Bellera).

[2]-XVII. Numerada *14* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària) i el títol *Fidelidad de una esposa maltratada por su marido*. 7 documents, amb versions i variants que comencen «Cuant jo n'era petiteta / Festejaba D. Isidro / Mon pare per contentarme / Me l' va donar per *marido*» (recollida a Collsacabra per «J. Collell de Vich»), «Por los montes de D. Carlos / si ni ha un cavalle / muy querido y muy amado / pel meu pare» (Arties, Vall d'Aran), «Cuant jo encara era menuda / festetjava'm don Arnau / mon pare per contentantnse / per marit el me doná» (la Mola de Formentera), etc. El doc. 7 és una versió castellana recollida a Oviedo («Siendo niña pequeña / me enamoré de D. Rodrigo / y ahora que soy mas grande / me lo dieron por marido»).

[2]-XVIII. Numerada *28* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària). 2 documents. El primer, titulat *La pedreta dins linfern*, és recollit a Torroella de Montgrí i comença «Si ni ha una animeta / que no veu foch ni llum / Nostre Señor li demana / que n'ets

fet a l'altre mon». El segon, d'Arties, comença «Que n'era una animeta / venguda de l'altre mon / nit y dia crema crema / sen have ni llum ni foch».

[2]-XIX. Numerada *15* per Aguiló, que hi afegeix «L.» (Llegendària) i el títol *Misticismo de una esposa abandonada (Moderno)*. 3 documents amb versions que comencen «Tres dias de se casada / El picaron ja surtia / M'en vaix al derrera d'ell / A veure hont se ficaria» (recollida per Muns a Puigcerdà), «La vida del villano / Jo vos la contaria / Ell es veu supat / La capa prenia» (titulada *El villano*, sense indicació de procedència) i «Tres mesos que so casada / Y el picaron salía / yo veo que s'arregla / con su capa y mantilla» (Ripoll).

[2]-XX. Numerada *19* per Aguiló, que hi afegeix «L» (Llegendària) i el títol *Amor entre dos hermanos*. Un únic document, amb una versió de Vic, que comença «Senemori hijomon de Quima la sua hermana Violant / Se pone en cama de seda diciendo que malo estava» («tonada tristíssima»).

[2]-XXI. Sense numerar per Aguiló, que hi posa el títol *El marido se está al campo arreglando su hacienda*. 10 documents amb versions del Principat, que comencen «Cavellero s'esta'l campo / recogiendo ses hicendas / el demonio ab el pensament / ves a tu casa y no duermas» (Ripoll), «Jo stava treballent [*sic*] / trebellant i me asienda / mentres nestig traballan / n'arriba una nova *idea*» (Balaguer), «Una canço vull cantar / mes enllá de *terra buena* / S'ha casat un llaurador / ab una hermosa donzella» (Sant Hilari), «Set años visquerem junts / ab amor ben vertadera / Lo dimoni es tan sutil / nit y dia l'atormenta» (Queralbs), «Mes de mayo mes de mayo es temps de primevera / el mosso que no tiene amo el que non tiene lo cerca» (Campdevànol), etc. El doc. 9 («Mes de mayo mes de mayo / tiempo de gran primavera / mozos que no tienen... dama / los que lo tienen la dejan») és recollit a Lleida, d'«una muger de Fraga».

[2]-XXII. Sense numerar per Aguiló, que hi posa la nota: «Milá nº 224 — p 189». 3 documents. El primer és una versió de Ripoll que comença «Un temps el barber y barbera / un temps el barber d'amor / el barbe es á la ribera / que cull del'herba major». El segon i el tercer, molt diferents, es troben dins una altra camisa que diu *Donas barbéras Varias* i són tots dos de Tordera. Comencen «Fadrins de Santeyas / Esteu regalats / Que teniu la Barbera / al fondo dèl Beinat» i «Dintra Bar[celo]na no mancan barbés / Ab las novas ordres ni haurá mols mes».

[2]-XXIII. Numerada *21* per Aguiló (xifra després ratllada per ell mateix), que hi afegeix «F.C.« (Feudal cavalleresca) i la nota *Milá 2ª 307 p. 291 (Trato feroz)* Vid Cançons de l'*Alió*». 26 documents amb versions del Principat i de Mallorca. Pels col·lectors, destaquem les que comencen «Catarina l'amor / de bon matí 's llevava / Sen es anada al riu / a rentar la bugada» (recollida per Collell), «Allá al pont de Lyon — que n'hi ha una dama / [...] / Que'n guarda los moltons — y hen renta la bugada» (recollida per

Antoni Rubió i Lluch a la Torre de Tamúrcia) i «A la Ciutat de Dios / ay avia una gilan dama / y tras cavalles pasaran / y tos tras lasamiravan» (Palma, Victòria Peña 1847 (?)). El doc. 19 és un full amb la nota: «Catalina s esta'l hort / quen renta bugada [es] una misma que la font del Aguiló / Llió» (començament d'altres versions mallorquines incloses a continuació), i afegeix: «bastante antigua» i «Una cop^{n} de D.^{o} Calvet vista».

[2]-XXIV. Numerada *3* per Aguiló, que hi posa el títol *Capitel·lo* i hi afegeix: «(La dama implacable) M. 225 p 190. Vid Cop. de Pif.^{r}» (és a dir, «Milà» i «còpia de Piferrer»). 24 documents, amb 23 versions del Principat i d'Andorra, que comencen «En la vila de Reus tota la gent n'ha fogit / menos una noble dama que li han pres el seu marit» (Amer), «Ditxosa vila de Prades! / Molta gent varen fugir; / Menos una nobe dama / Que'n té prés 'l seu marit» (sense indicació de lloc), «A la vila de Tortosa...» (Sant Joan Despí), «A la villa de Sevilla / gran desgracia ha sucsuit / quan els francesos hi entraban / tota la gen han fujit» (Agullana), «A la vila de Figueras...» (Sant Feliu Sasserra), «En la Ciutat de Madrid» (sense indicació de lloc, amb una variant al costat que fa «A la vila de Paris»), «En la vila de Manresa...» (sense indicació de lloc), etc.

[2]-XXV. Numerada *21* per Aguiló (abans *19*, ratllat per ell mateix), que hi afegeix «C.C.» (Cançó cavalleresca) i la nota «Mila 2^{n} n° 238». 2 documents, tots dos amb versions de Ripoll, d'una mare i una filla, que comencen «Hont sestava lo Rey Turch / á la ciutat de Granada / pasejantse per defora / que per dedins no gosava» i «Está mirando Valencia com esta tan ben parada / O Valencia o Valencia Fuego que thagues cremada».

[2]-XXVI. La camisa duu el títol *Monje 19 y 20*, que no correspon a l'interior, recull de diverses peces referents a captius dels moros. Una nova camisa, titulada *Caballería*, conté altres tres camises. La primera, sense cap títol, conté els documents 1 i 2, *Combate con un turco moro* de Tossa (que comença «Diuen que vas à sorti / à Tortosa á fe un viatje / a mi men duras un vel / del culo que tu te agradia») i un fragment de Torroella de Montgrí que comença «Londema de matí / a busca lleña anava / Cuant fou al cim d'un puntxet / de cara'l mar se jirava». La segona, titulada *Esvissa. Hist^{a} Cautiverio de dos muchachas de Iviza por los moros de Argel*, conté els documents 3-5, d'Eivissa, que comencen «Jermans meus estau atens / qun romanso vuy comta / d'una berqueta de moros / ques pou des llao salta», «Una berqueta de moros / es pou des lleio salta / á onse cases que anares / deu navaren españa» i «Patita lan casada / nos sap calsá ni vastí / lanviaran á du aigo / un sant dijous damati». La tercera, titulada *Cativeris que no entran al 1^{r} vol* (del *Romancer* d'Aguiló), duu el número 17 i la sigla «CC» (Cançó cavalleresca), i conté els documents 6-8, dues versions de Gombrèn i Sarroca de Bellera, que comencen «Al millo puesto del mar / tiene lo rey con su reyna / Adios ciutat de Malaga / com es ciutat noble y bella» i «La mañana de S. Juan / me lleve en grande festa / ja'n salian a pasejo / Dona Auvension y Laurencia», dins una nova camisa (*Cativeri seg 17 o 18*), i els documents 9-14, amb una nota i diverses versions i variants que comencen

«A nou mesos memberqui / á nou mesos de novembre / El cap dels nou mesos quey so / ja vatx ser pres dels moros» (Olot), «Dia 17 de Setembre a la edat de deset (17) / me varen portar a vendre a la plaça de Valencia» (Anglès), «A la edat de los set añs si n'han cridades las guerras / á quinze mi fan anar y á setze ja era alferes» (Campdevànol), «A catorze m'embarquí / als catorze de novembre / a l'edat dels desezet / ja ne va esser pres dels mueros» (Tortellà), etc. A continuació hi trobem un document solt —número 15—, amb una versió de Gósol que comença «Una dona de Solsona / non tenia sino un fill / y'l tenia pres dels moros / li anava a suplica / devant de nostre Sra.», una camisa buida titulada *Caballeria* i dos documents solts, el 16 i el 17, recollits a la Mola de Formentera, que comencen respectivament «D'Alger sen va aná'l rey moro, / d'Alger fent cap á Melilla / l'acompanyavan cent moros / la flor de la moreria» i «D'Alger va partí'l rey moro / d'Alger per aná a Melilla / menantsen cent sarrains...»

A-3

Carpeta de les mateixes característiques que A-1, amb el número 3 gairebé esborrat. Conté vint-i-cinc camises. Un full inicial diu: «Carpeta 3 totes les cèdules revisades i llestes de còpia».

3-I. Numerada «R» (Romancesca) «1°» per Aguiló, el qual hi afegeix la nota: «Milá 2ª 212 p 174 (La niña encantada)». 14 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Allá nel camp de Moraria / n'hi ha una fonteta — d'aigua viva; / viva l'amor; / viva l'amor del Rey d'Hungria, / viva l'amor» (sense indicació de procedència, titulada *Cansó del cassador y la serpent*), «En los montes de Oliva / ni havia una fuente fria / al rededor de la font / una serp que bevia» (Arties), «Aquí dalt en aquexa cima / si ni havia una font viva / una ciervola quey bevia / un cassado se ley mira» (Ripoll, «bellisima tonada»), «Aqui dalt de la montiña / ni havia una font viva / y una sierva quey bevia / un cassador se la mira» (Beget), «Aquí dalt d'aquesta cima / Si n'hi havia una font viva / Y una sirpenta que hi bebia / y un cassadó que se la mira» (Sant Feliu Sasserra), etc. El doc. 2 recull dues *Cansons populars* de Sant Joan Despí (estiu de 1886), que comencen «Dintre del mar hi ha una estrella / D'aqui estant la veig lluhir / Jo no se si es estrella / O l'Amor que'm fa patir» i «A la soqueta del arbre / Que n'es hermosa y *flont* / Varen encontrar la Verge / Mare de Jesuchrist» (acaba «Aquí dalt d'aquesta vila / N'hi ha una font de l'aigua viva», amb refrany: «Ay del amor de l'aigua viva / Ay del amor / Una *cierva* que hi bevia...»).

3-II. Numerada *23* per Aguiló, que hi afegeix «C.C.» (Cançó cavalleresca) i la nota «fantastica poetica 3ª vol». 2 documents amb versions que comencen «La soca si n'era d'or, / lo brancam de plata fina / las fulles de la capsada / de llüenta pedreria (sense indicació de lloc; acaba: «No som duch gentil senyora / que jo en som lo rey de l'Ungria.

/ —Sigau duch o sigau rey, / ara no m'entornaria») i «La soca portava l'or / la mata la plata fina / á tres pasos de aquell abre / ni ayá una font freda» (Camprodon, recollida per «Placido» Aguiló; acaba «som un rey de Castilla»).

3-III. Numerada «R» (Romancesca) «2°» per Aguiló, que hi afegeix el títol *Laucellet* (L'ocellet) i les notes «Mila 1ª» i «Milá 2ⁿ 528 p 391 1ª a Varias». 19 documents, amb versions del Principat que comencen «Aquí baix en aquests [*sic*] prat / un pomer deu ni ha dat / de pomes tot carregat / son vermelles la mitat» (Sant Climent d'Amer), «Aquí dalt en aquest prat / ni ha un pomaret / de pomes carregat» (Cubells d'Urgell), «Lo rey ne tenia un prat / un pomeret ni te plantat / de pomes tot carregat» (Montargull), etc. El doc. 18, de Tendrui, comença «A un pomeret ni ha una pome / Ay que lo vent la fa tombé / la pometa del pomer» i duu la nota: «Vid *Milá* n° 533». El doc. 19, de Molló, «Cançoneta per apendre de balla», comença «Un rotllet voldria fer / de punteta de punteta / de punteta y jo non se. / Tres pometes tench dins l'ort...»

3-IV. Numerada «R» (Romancesca) «3°» per Aguiló, que hi posa el títol «Les 3 infantas y *lo carbonayre*» i hi afegeix la nota: «Milá 2ⁿ — 226 p 192 (Vid la versió quen canta en Matheu)». 11 documents amb versions del Principat que comencen «Si neren tres ninetes / del fill del rey / sen van pel boy enlla / violas cullent» (Beget), «Si n'eran tres ninetas / son de Sallent / Si te'n vas, / amoradeta tornaras / y amor á Deu» (Alpens, recollida per «en Flos y Calcat»), «Tres ninas del Pont-d'argent — de Pont d'argent / sen van pel boy enlla / violes cullent» (Banyoles, titulada *Lo carboner y les tres bruixas*), «Tres dames sen van pel bosch / floretes cullent / Quant foren dintre del bosch / el vespre les pren» (Sant Cristòfol de Toses), «Si'n son tres ninetes / totes tres filles d'un rey [...] / ja sen van a passejar / per cantó de sol ixent» (Sagàs), «Las ninas de S. Llorens / al bo durgell al bo durgell / sen van per un bosch enlla / violes cullent» (Sant Pau), «Ay si n'eran tres ninetas — del Urgell / quan ne son dintre del bosch — la fosca'ls pren» (La Jou del Vallès, recollida per «Franᶜᵒ Casas y Amigó»), etc.

3-V. Numerada «R» (Romancesca) «4°» per Aguiló, que hi afegeix «Milá 2ⁿ — 201 p. 151». 37 documents del Principat, d'Andorra, del País Valencià, de Mallorca i de Menorca amb alguna nota, variants i versions que comencen «A la boreta del mar — 'hi ha una donsella / Que broda un mocador — qu'es per la Reyna» (Centelles), «A la vora de la mar y ha tres donsellas / fillas de cavallers de nobles terras» (Tortosa), «Sin era la blanca flor / de la pomera / que brodava un mocador / per á la reyna» (Taüll), «Ja neran tres jermanas / que brodaban un camisoll / ques per la reyna» (Sant Martí de Provençals), etc. El doc. 23 és una versió impresa, retall de diari titulat *Folletín. Poesía popular mallorquina. La Donzella* (Aguiló hi anotà: «Palmesano 27 Abril 57»). El doc. 32, sense indicació de procedència, diu al final: «Esta cancion me parece haberla oido leer á V pero no sé si es igual».

3-VI. Numerada «R.» (Romancesca) «11.» per Aguiló, que hi posa el títol *Las joyas de novianças* i hi afegeix la nota: «Milá 2ⁿ p 148». 28 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Sin eran tres donzelletas / de la vila som de la vall dordino / de la vila som de la vila gran / totas tres tenen galant» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Si n'eran tres ninetas / tres ninetas molt galans / totes tres s'enrahonavan / quan vindria'l seu galan» (Tortellà, recollida per Amigó), «Un cop eran tres ninetas / assegudas en un banch...» (Caldes d'Estrac), «Si n'y havia tres ninetas / totas tres fillas d'un gran» (Puigcerdà), «Si n'eran tres ninetas, / Totas tres ab son galant; / La una brodava seda / Rosa florida / Y l'altre brodava estam / Rosa galan» (Vilatorta, recollida per Francesc Masferrer), «Asota l'olivera / l'hi es l'oliva / sota l'olivereta / si nes lo ram. / Que ses fet lo galan / si se ne's anat á la guerra / no sap si'n tornará» (recollida per J. Riera i Bertran), «Eran tres minyonetas / totas casadas d'un any / la fulla dondeja endeja / la fulla dondeja'l ram / Tenen los marits á fora / no saben cuant tornaran» (Lleida), etc.

3-VII. Numerada «R» (Romancesca) «6°» per Aguiló, que hi afegeix l'advertiment «Antigua», el títol *Soltera seducida por un caballero Espera criar á su hijo pª que la vengue*», la referència a «Milá 2ⁿ 229 p. 195 (La joven desmandada)» i les notes: «Primer s'ha de posar la 11.» i «Tras de *La vora de la mar*». 17 documents amb versions del Principat, de la Catalunya Nord, de València i de Menorca, que comencen «Eran mare y filla / sehien en un banch / la filla broda seda / la mare broda estam» (Tortellà), «La Mare y la filla / Ala cambra s'estan; / La filla broda seda / La mare broda d'estam» (Collsacabra, recollida «per J. Collell de Vich»), «Si n'estan Mare y filla / Totes ab un hostal / La filla broda seda / La Mare broda arjant» (Sant Feliu Sasserra), «La mare sesta la cuina / asentada sobre un banch / miraba la seva filla / ab llagrimas cara avall» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Bax sa finestra es passetjan / s'y passetjan tres galans / Tots tres saludan la filla / Bergera bunica / y á sa mara no pas tant / Berjera galant» (Perpinyà), «Esta nit es la vela / del Pare Sent Francesch / abaixaven Señores / donas y caballers» (València), «Sa mara y sa fia, garrida mia / en el seu portal estan gerride galant / que brodan una camia / que nera per don Joan» (Ciutadella), «La filla broda seda / la mare broda estam / brodan una camisa / mes ay pel seu galan» (les Escaldes), etc.

3-VIII. Numerada «R.» (Romancesca) «10.» per Aguiló, que la titula *Sin eran tres ninetas / ¡mes ay! / ab un jardí (o) fillas d'un rey* i hi posa la nota: «Milá 2ⁿ 199 p 147 El fill del rey (1ª de las romancescas)», i hi afegeix en llapis: «Hi ha el tros final en una variant de L'Angeleta L. 4 del Antⁱ Bof.¹¹». 21 documents amb versions del Principat que comencen «Si neran tres ninetas / vora dun riu / ay que mes ay etc. / luna renta bugada / laltre l'esten» (Beget), «Sota'l condor n'hi han tres ninetas / L'una renta bugada l'altre la esten» (Llançà, amb el títol *La canso del fill del rey*; a continuació hi ha *La canso del mar*, només «Tota voreta del mar / N'hi ha una nineta / Que en broda un mocador / Que es per la reina»), «Si ni havia tres ninetes / a la vora d'un torrent...» (Ripoll),

«Tres ninetas y án Franza / Mes hay / La una renta vugada...» (Vilafranca), «A l'hort del rey / tres noyes nhi ha...» (Sant Joan Despí), «Tres donzelletes ni ha en França / totes d'un Rey...» (Barcelona), «Aquí baix á un tossal / tres colometes hi van dançant / el fill del rey se les va mirant» (Ripoll), «Tres ninetas sentadas / mes ay / emb un jardi...» (sense indicació de lloc), «Ni habian tres ninetas / ay que mes ay / sota del pou / la una renta roba / mes ay / l'altre lesten» (Vallfogona), etc.

3-IX. Numerada «R» (Romancesca) «28.» per Aguiló, que hi posa el títol *Parto de una soltera seducida por un rey* i les notes: «Milá 2ª 232 p 198.— En el grupo de la *filla del marxant*.— Darrera del nº 6 / "Eran mare y filla ... / enganyadeta m'han"». 15 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Si ni havia tres ninetes / totes tres filavan lli / totas cantan y se alegren / la mes gran ja nou fa axí» (Gósol), «Si n'eran tres ninetes / totas tres filavan lli / totas cantan y s'alegran / per passá'l temps divertit» (Tortellà, recollida per Amigó), «Las jovas se diverteixen / Las bellas no se podan diverti / Anceneume al candelero / Que men buy aná dormi» (Barcelona), «Totas cantan y se alegran / passan el temps divertit / menos una ques diu Clara / molt temps fa quel passa trist» (Camprodon), «Sin y avia tres ninetas / y á la voreta d'un riu / totas cantan y sa alegran / la mes bella es mes gentil», «Si n eran tres donzelletas / totas tres filavan lli / las duas sen divertian / laltra ho passava molt trist» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Si neran tres barunetas / totes tres filaban lli / Las dugues cantan y riuan / La mes gran res no bol dí» (Tordera), etc.

3-X. Numerada «R.» (Romancesca) «7º» per Aguiló, que hi posa el títol *Los tres tambors*, amb la indicació mètrica «*ea*», i la nota: «Milá 2ª 214 p 175». 7 documents amb versions del Principat que comencen «Si ni havia tres tambors / que venian de la guerra / El mes petit de tots / duya un ram de rosetes» (Borredà), «Venen tres tambos / que venen de la França / y el mes joli de tots / porta una rosa blanxa» (Sant Aniol, Beget), «Tres fadrinets han vingut de la guerra / no han portat sino una cansoneta», etc.

3-XI. Numerada «R» (Romancesca) «8º» per Aguiló, que hi posa el títol *Alegoria*, amb la indicació «*ea*» i la nota: «Milá 2ª 480 p 382 (Noticia)». Un sol document, amb una versió de les Escaldes que comença «Lo dia 21 d'Abril / principi de primavera / sent á la vora del mar / pentinant ma caballera».

3-XII. Numerada «R.» (Romancesca) «9º» per Aguiló, que hi posa el títol *La virtud de la cansó* i hi afegeix «La 1ª de les romancesques?», i la nota: «Milá 2ª 207 p 164». 13 documents. El primer és una nota titulada *Encís del cant*, amb l'íncipit «Si s'estava don francisco / dintre de la presó etc.» i la indicació: «Recullida y anotada per en J. Verdaguer. Vid. *La Veu de Catalunya* 8 Novᵉ del 91 p 521». Segueixen dotze versions del Principat que comencen «La mare sempre m'ho deya / fill meu canta una cançó / —Quina voleu que yo canti / quina cantaria jo?» (la Garriga, amb el títol *Lo presoner*,

la indicació «J. Blancafort (musica)» i el suggeriment: «Podria esser la 1ª de les romancesques ja que es el poder de la canço»), «Si sestava don Fran^co^ / pres y lligat en preso / la seva mare li deya / que cantas una canso» (Molló), «La mare sempre m'ho deya / que cantes una cansó / —Quina cantaria mare? / Quina cantaria jo?» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Ay mon fill com vares nexa / no dormia jo no / Com ton pare's va morí / men dexa per comendo» (Molí de Sant Quintí, Ripoll), «Cuant ton padre esta á la muerte / tú hijo mencomendo / que te cries como buen hijo / tí te ades bon gastigo» (Ripoll), «Cuant jo nera petitet / me madre nom queria no / y ara que so estat grandet / el bon rey men te'n preso» (Gósol), «La seua mare ja l' va veure / al seu fill dins la preso / Las paraules que li'n deya / fill meu canta una canso» (Banyoles), etc.

3-XIII. Camisa recent. Dos fulls amb la indicació «*Reus* E. Toda» (al final torna a dir: «Den Ed. Toda recullides a Reus 1888»). Contenen onze lletres de cançons, llargues i curtes.

3-XIV. Camisa recent. Cinc fulls, amb tres cançons de Sant Joan de les Abadesses («Matinet men som llevat / antes del jorn / y a la porta de l'aymada / anat men som»; «Recordeuvos dolça amor de aquella / matinada / que n'estavam conversant / a la soca de un arbre»; «Matinet, ay! men som llevada / voreta d'aygua men so anada / ay / nineta al vol / qui cantará la matinada / sera lo rossinyol») i dues de Borredà («Ay mare aneusen a misa / que jo apariaré l'almorzá / Quant la mare torna de missa / y Agneta no troba»; «Una matinada fresca (tara-la) / jo men aní a casar (altra tarala) / no trobo caça ninguna / que jo nin pogues tirá»).

3-XV. Camisa recent. Dos fulls, amb una cançó de Vilallonga, recollida a Ribes («Ni ha [a sobre: Jo sé] un pomeret / carregat de flos / jo mi estirave / per haverne un brot») i una altra de Camprodon, titulada *Bayle* («Jo men y anava / per un bosch flayros / encontrí un cirerer / carregat de flors»).

3-XVI. Numerada «R.» (Romancesca) «5°» per Aguiló, que hi afegeix les indicacions: «*e-y-o*.— Milá 2ª 556 —p 408 Oferiments.— Vid. *R 15*». 3 documents amb dues versions del Principat que comencen «Renta bugadeta / al riu de Besors / y la estenedeta / amb un gerdi de flors» (Sant Joan Despí) i «ay mudeuse la camisa / gentil noble cavaller / ay mudeuse la camisa / que jo lenseboneré» (Oliana). El doc. 3 és una nota d'Aguiló sobre les «cançons que parlen de rentar y fer bugada». A continuació hi ha —numerada com a document 4— una altra camisa numerada per Aguiló «R 15.» Aguiló mateix hi posa el títol *La bugada* i afegeix: «escasa. —Parecida algo a la (Ay mudeuse la camisa).— Milá 2ª 280 p 267 (La quejumbrosa)». Aquesta nova camisa conté els documents 5-9, amb versions del Principat que comencen «Ella fa bugada / ab un pericó, / ella la rentava / en un riu espayós» (Caldes d'Estrac), «Renta la bugada / al riu de Besors, (sic) [nota d'Aguiló mateix] / fa l'estenedeta / al jardí de flors» (Sant Joan Despí), «Una cansoneta

/ vos la dire jo / duna minyoneta / ques rosa com l'or» (Camprodon), «Ella en fa bugada / ab un riu ermos / tambe l'esbandia / ab un de mello» (Tossa, titulada *Maria la Cafetera*, amb la indicació entre parèntesis «Gósol»), «Cuan nera patita / capsaba curdons / ára so grandeta / an guardu multons» (Tordera).

3-XVII. Camisa recent. Tres fulls, amb cançons de la Garriga («Un dia me'n anava / a cullir un ram de flors / mentres que les cullia / *la vida mia, la vida amor* / mentres que les cullia / veig venir dos senyors», J. Blancafort), de la plana de Vic —si ens hem d'atenir al col·lector, «Collell»— («Mon pare sempre'm deya, / escolta, bon amor, / com sies casadora / casar-t'he ab un baro»; titulada *Pastorella*) i de Sant Feliu Sasserra («Aquí dalt de la montanya / Si n'hi havia una nineta / Brodant un mocadó / Mentre qu'el brodava / Pasaban tres senyors»).

3-XVIII. Numerada «R.» (Romancesca) «12.» per Aguiló, el qual hi anota: «Milá 2ⁿ 218 p 179». 39 documents (amb un 19 bis). El doc. 16 és un paperet amb la nota «*A Aragó ny ha una dama*. La publicó d M[anuel] M[ilá] en 1845 en la Arte poetica etc obra mas concienzuda y mas nutrida (como suele serlo todo lo que sale de la pluma de este Autor) de lo que es dado á primera vista esperar de su título y del tamaño». La resta de documents contenen versions del Principat i de Mallorca que comencen «A Paris n'hi ha una dama / qu'es bonica com un sol / té la cabellera rossa / que li arriba a los talons» (Caldetes), «A Madrit n'hi ha una dama / boniqueta com un sol...» (Olot), «Sa mare lan pentinava / ab una pinteta d'or / Sa tia lin fa les trenes / dels cabells de dos en dos» (Tortellà), «A la botiga d'un parayre / s'ha dictada una canso / treta nes d'una minyona / que ses donada al amor» (Borredà), «A Aragó n'y ha una dama / qu'es garrida com un sol...» (sense indicació de procedència), «Allí a la raya de França / s'es dictada una cançó / treta n'es d'una minyona / que es rossa com un fil dor / Ay a *Dios* Agna Mª / robadora de l'amor» (la Garriga, J. Blancafort), «A França y ha una dama / mes polida que Leó / es fiya del rey de françа / neta del emperedó» (Montuïri, amb la nota: «tonada identica à la mejor de las catalan.ˢ / robadora de amor»), «A França aya una dama / polida ques una ró / te la cabaiera llarca / de llarca fins al taló» (Palma), «Perpiña nes bona vila / molt millo lo Rosselló / si no fossen las galeras / Perpiña sen du la flor / que alli ni ha una miñona / que es rosa com lor» (Erill la Vall), «Perpinyà n'es bona vila / A Deu Francesca / Barcelona molt millòr / A Deu l'amòr / En Perpinyà hi ha una noya / Que n'es guapa com lo sol» (recollida per «Ant. Bofarull»), «Assi hi ha una minyoneta / Mes hermosa que un fil d'or / Sa mare la pentinaba / Ab una pinteta d'or» (Esplugues), «Barcelona es bona Vila / Portugal es molt mello / si no fossen les torres / Portugal sen duria la flor» (Sarroca de Bellera), «A París ni ha una nina /ques bunica com un sol / sa cuñada als y trenava / ab un floch de nou colors» (Castell d'Oliana), «A Paris nia una reina...« (sense indicació de procedència), «Jo me'n vatx á Barcelona / a apendre de texidor; / acabat l'aprenentatge / men pos' á festetjador» (Castell del Mas), etc. El doc. 36 és una petita camisa amb la indicació en llapis «Per la nota de

la cansó R. 12» i conté els documents 37 i 38, versions que comencen «Alli al eixint de Catalunya / alli al entrant del Arago / vaig encontrarne una senyora / que de bunica no ho es no» (Riudeperes, recollida per Verdaguer) i «En entran de Barcelona / y axin de Mataró / ya en cuantro una señora / sentada a un balcó» (Solsona). El doc. 39 conté dues versions de Mallorca que comencen «A france é ya una dame» la primera (recollida per Victòria Peña, que acaba «Es capella qui dea mise / aperdude se llisó / Y sescola qui le servía / va di axo, no va bo / dominus bobiscum espiritu tuo») i «A França hi ha una dama» igualment la segona, que acaba «D'hon deu esser aquexa dama / Dama de molt de valor / Fia des conte de Raxa / Neta del emperador».

3-XIX. Aguiló hi posa el títol *La plometa de la perdiu* i anota: «*ea*» i «Monorrima». 8 documents amb versions del Principat que comencen «N'eran tres ninetas / Totas tres filaban seda / Meligudi / Meligudi, Garidó, Garideta / Meligudi» (Sant Feliu Sasserra; a continuació hi ha una altra cançó que comença «Linda Erbona se'n paseja / Per una sala molt grande / Dolores de part que tiene / No la dexan sosegalla»), «Si n'hi havia tres ninetes / Totes tres filaven seda / L'una blanca l'altre verda / Y l'altre color de bermella» (Peralada), «Si ni havia una pastoreta (bis) / quen filava or y seda / sota'l romani bis / sota'l romani á l'ombreta / sota'l romani» (Gósol), «Totes 3 ninetes / sim brodavan seda / De que'n vols fer de la seda / Per pararne 1 bagueta» (recollida per Joaquim Riera prop de Banyoles), «Jo men hi vatx a la ribereta / a comprar una filoseta / del romani, del romani men fatx ombreta / Quen voleu fer de la filoseta / —Per a filarne la llaneta» (Ponts), «Sin hi havia tres ninetas / que rentavan bugadeta / per bigudi (bis) / deridondondeta / per bigudi» (Sant Aniol), «Si neran tres ninetas / la medio dica la dom dom deta / totas tres brodavan seda / la medio dica la deta dom» (probablement de Cardona).

3-XX. Aguiló hi anotà: «Monorrimas —vol 3r». 3 documents amb cançons d'Arbúcies («Rossinol [*sic*] que vas a frança / encomanam a ma mare / Jo cuso jo filo jo fas botons / jo filo a la vergella / fila fila roseta el torn»), de Camprodon («No vull dir pas lo seu nom, (bis) / dondeta / sota la fulla de l'om / dondeta dom / Mes molt be'l conex tot hom») i de Monistrol de Calders («Si ni habia 3 ninetas / vergarudi vergarudo / totas 3 brodavan seda»).

3-XXI. Camisa recent. Dos fulls amb cançons de Sant Hilari («A la vila de Paris / hi ha una hermosa nina / nes rosa com un fil dor / hi ha tres xapitellos / tots tres li fan l'amor»; Aguiló anota: «Romancesca francesa») i de la Garriga, Joan Blancafort («Las nines de Cerdanya son de bon festejar / son fresques y gemades / no'ls cal lo treballar»; Aguiló anota: «Vid. Lo Castell de Balsereny y agrupar las cançons d'amor en que un gavaig sen porta la noya que altres catalans estiman.— *Milá nº 300 p. 285*»).

3-XXII. Numerada «R.» (Romancesca) «13.» per Aguiló, que hi posa el títol *Si tu ten*

fas la lluna... / jo men faré la boyra i adverteix: «De amor p[er]o romancesca — escasean versiones»; anota encara: «Milá 2ª 513 — p 399 (*Las transformaciones*)» (un redactor de l'Obra del Cançoner, probablement Josep M. Casas Homs, hi afegí en llapis 531 / 393; en efecte, es tracta de la pàg. 393 del *Romancerillo* i del núm. 531, tot i que per un error mecànic hi diu 513). 12 documents amb versions del Principat que comencen «M'ha vengut un pensament / un pensament al instant / de tornarmen colometa / y anarmen pel mon volan» (Ascó, recollida a Vilatorta), «Si tu ten fas llebreta / correras per los camps / jo men faré cassaire / que tenire cassant» (Ripoll), «Si tu ten fas la rosa / rosa dun roser blanch / jo men fare l'abella / que ten ire picant» (text sencer sense indicació de procedència, titulat *Magali catalan*), «Tu te farás arbeta / Arbeta de un Prat gran / Jo me fare dayaire / Y sempre te anire dayan» (Tordera), «Un pensament m'ha vingut / ara en aquest instant / de tornarmen lletugueta / lletugueta d'ensiam» (Tarragona i Camprodon), «Jo men fare cassaire / que ten ire cassant / ab els gossos que porto / que be te agafaran» (Camprodon; al mateix doc. 7 hi ha variants de Campdevànol i de Queralbs; al doc. 8 n'hi de Ripoll i de Molló; al 9, de Sedó), «Una cansoneta nova / be l'oireu cantar / d'un fadrí y una minyona / qu'al amor se van doná» (Vallfogona, recollida per Muns), «Principi de senmana / Me'n poso á festejá, / d'una gentil minyona / Me'n vaig enamorá» (Puigcerdà, recollida per Muns), etc. El doc. 2 és una nota d'Aguiló que diu: «A Rubió le he oído cantar el siguiente trozo dudo si es popular / Si tu ten fas la lluna / lluna dun cel brillant / jo m'enfere la boyra / que t'enire tapant». El doc. 12 és un full d'«El Correo de Mallorca», que deu correspondre al 24 d'agost de 1861, amb un fragment d'una carta de Frederic Mistral a Damas Calvet sobre la seva traducció de la *Cansó de Magalí*, igualment reproduïda.

3-XXIII. Numerada «L» (Llegendària, després ratllat) «22.» per Aguiló, que hi posa el títol *La noya robada que's fa la morta* i la nota: «Noticia Mila 264 p 259». 2 documents amb versions que comencen «A la vila de Sant Jan / ni ha una buena filla / bunica com un sol / passen tres capitellos / tot tres li fan l'honor» (Banyoles) i «A la vila de Genó / ni ha una joli bella / quella nes jolia y bunica el sol / ni ha tres capitans / tots tres lin fan l'onor» (Sant Pau).

3-XXIV. Titulada *Lo mati de St Johan (monorrima)* per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «El demati de Sant Johan / de violetes ne cull' un ram, / que vol donar al seu galan / si len encontra al seu portal» (Dosquers, recollida per Riera i Bertran), «Lo matí de Sant Johan / com n'es la festa galan / de violes cullch un ram / per donarles al galan» (Queralbs) i «El dia de Sant Joan / com es festa molt galan (Respost de taral-la) / men aní torrent avall / violetes cullí un ram / per donar al meu galan» (Sant Climent d'Amer).

3-XXV. Titulada *Fidelidad conyugal. Variante del Mambru castellº* per Aguiló. 3 documents, amb dues versions en castellà que comencen «Diga V. Sr. Soldado / V. que ha

servido al rey / si habra visto mi marido / á la guerra alguna vez» (Bagà) i «Este es el mambrú señores / que se cantara al reves / ha visto V. á mi marido / en la guerra alguna vez» («Romance de los que cantan jugando las niñas de Madrid») i una en català, recollida per J. Muns a Puigcerdà, que comença «L'han troba adormideta / y á la vora d'un cami / de tan boniqueta qu'era / no l'han gosá rajundi» (Aguiló hi afegeix al marge: «Vid la *pastorella*, el Caçador. Imitacion de la *Blancafor*, V. *Milá* nº 203. *Romancesca*»).

A-4

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté trenta-una camises. Un full inicial diu: «Carpeta 4 revisada i llesta de còpia».

4-I. Aguiló hi posa el títol *A l'horta del meu pare*, amb l'explicació «Regar les flors, toyes, rams y enramades». 16 documents. Els quatre primers contenen versions que comencen «Una galan cansoneta / be len oireu canta / nes treta duna miñona / que á la vall d'Andorra esta» (Barruera), «A l'orta del meu pare / un naronge ni ha / nes carregat d'aronges / altra fruyta noy ha» (Tortellà; comença gairebé igual una versió de Sant Climent d'Amer, que Aguiló qualifica de «Romancesca picaresca») i «Al hortet del meu pare / Un taronjer n'hi ha / Que'n fa les taronjes dolces / Que altre fruyta no n'hi ha» (Sant Joan Despí, «P.N. [Pere Negre]. Copiat per n'Angelich», és a dir Àngel Aguiló; n'hi ha una «Altre versió» molt igual, que sembla incompleta). El document 5 és una altra camisa, numerada per Aguiló «A.» (Amorosa) «35», amb la indicació «Milà 2ª», que conté els documents 6-13, amb versions que comencen «1 Cansoneta nova / Be la sentireu cantar / Treta s'es d'una donzella / Qui's filla del Ampurdá» (sense indicació de procedència; va enganxada al doc. 7, amb la nota «Principi»), «Ahont te'n vas Mariaagna, / Mariagna ahont ten vas? / —Vatx á l'horta del meu pare / que'l sol m'hi te de matar» (Banyoles, recollida per J. Riera), «Ahont aneu gentil Roseta / soleta eus dexan anar / Jo encara que vaji sola / á mi ningu'n robara» (Oliana), «Sola va la Mariagna / Sola la deixan aná / Ancara quen vaigi sola / dingu no la robará» (Vic), «Ha um ba la catarineta / que tota sola lan fan ana / Batx á lorta del meu pare / quel sol mi ha de matá» (Tordera), «Ahont aneu vos Mariagna / Soleta ahont sabeu aná / Baix al horta de mon Pare / Que al sol mi pensa matá» (Tordera), «S'eneren un noy y una noya, / sen volien casá / Sen gafen mano per mano / y á l'horta sen varen ná» (recollida per «Pepa Calvet en los Pirineos») i «Al horta del meu pare / un taronje ni ha» (Sarroca). El doc. 14 correspon a l'altra cara d'aquesta segona camisa i el doc. 16 és una altra camisa buida, amb la indicació «R. 23.» El doc. 15, solt, devia anar abans dins aquesta tercera camisa, ja que duu la indicació «R. 23»; és una versió d'Arties que comença «Al horta del meu pare / si ni ha un francolí / Jan pregunta á una noya / noya quey fas aquí».

4-II. Numerada «R» (Romancesca) «19.» per Aguiló, que la titula *Rapto* i hi posa les

indicacions: «Romancesca amorosa», «escasa» i «Milá 2ⁿ 230 p 196 (La fuga)». 6 documents amb versions del Principat que comencen «La mare y la filla / á la porta sestan / la filla broda seda / y l'a mare d'estam» (Besalú), «Volen fer caritat señora — ab un passetjant / feslin feslin francisqueta / feslin del mes blanch» (Camprodon i Molló), «A la porta de l'aymada / se n'hi va captant / —Vol fer caritat, senyora, / á un pasetjant—» (sense indicació de procedència, cantada o recollida per J. Negre), «Per la alegre matinada / del bell jorn de Sant Johan / Prengui'l bordó y l'esclavina / men ani pelegrinant» (Queralbs), etc.

4-III. Numerada «R» (Romancesca) «40» per Aguiló, que hi posa el títol *Lo mestre y la nina* i les notes «Romancª moder.», «escasa», «Vid Milá 52» i «Milá 2ⁿ 532 p 394». 16 documents. Els nou primers són versions del Principat que comencen «Mon pare y ma mare / no'n tenen sino a mi / men fan anar á l'escola / a pendre de llegir» (Olot), «Lo meu pare y la meua mare / no'm tenen sino á mi / me'n fan ana á Tolosa / a apendre de llegir» (recollida per J. Riera de Girona), etc. El doc. 10 és una altra camisa, titulada *Lo tracte del Mestre*, que conté els documents 11-16, amb versions del Principat que comencen «Al mati de S. Juan / com es matinada fresca; / de tres fillas qu'ella'n te / la mes gran surt 'n finestra» (Trunyó), «De tres noyes que ni ha / La mes gran surt en finestra / Ya ne errenca d'un gran crit / Ma he bist al senyor mestre» (Sant Jaume de Noia), «Al carre del hospital / si ni ha una Marieta / Lan festejaba un fadri / Y ara lan festeja un mestra» (Tordera), «El carrer de S. Miquel / si ni havia una miquela / quen festetjava un barber / y ara len festetje un mestre» (Ripoll), «Tot á vora del Mayol / si ni ha una francisqueta / quen festetjava un fadrí / y ara en festetja un mestre» (Besalú) i «Una cansó vui cantá / Que's treta de una viudeta / De tres fillas que ella te / La mes gran tractaba un mestre» (Alella).

4-IV. Numerada «R» (Romancesca) «32.» per Aguiló, que hi posa el títol *Janicó* i la nota «Milá 294 p. 280 (Desconsuelo) (amor y guerra)». 4 documents amb versions del Principat que comencen «Un dia mestava / y á dalt del balcó / vetx venir un jove / m'apar Jenicó» (Ripoll), «Sastres n'eran sastres / els que aymava jo / el que jo mes aymava / sen diu Janico» (Sant Aniol), «Sen ana à la guerra / el meu aymado / senena à la guerra / per darme tristo» (Bagà) i «Sastre lo bon sastre / lo meu aimador / lo que mes aimaba / era en gelicó» (Viver).

4-V. Numerada «R» (Romancesca) «33.» per Aguiló, que hi posa el títol *Montanyes del Canigó (Tres plechs)* i la nota «Vid Milá 2ⁿ cançó 303 p 287. Id Id 2ⁿ 341 p 324». 17 documents. Els tres primers contenen versions del Principat que comencen «Montañas de Canigo / son frescas y regaladas / endemes ara l'estiu / que las ayguas son geladas» (Queralbs), «Nou mesos mi som estat / sens veure persona nada / si no un petit rossiñol / que molt dolçament cantava» (Beget) i «Montanyas de Canigo / son frescas y regaladas / de mes á mes en lo estiu / que les ayguas son geladas» (recollida per Piferrer, copiada

per Aguiló, que hi afegeix: «Parece este rom.[e] la parodia del de Bandidos n° 24. Vid.»). El doc. 4 és una altra camisa, numerada «A.» (Amorosa) «14» i titulada *Canigó*, que conté els documents 5-11, amb versions del Principat que comencen «Montanyas regaladas / son las del Canigó / que tot l'estiu floreixen / primavera y tardó» (recollida per Muns a Puigcerdà). «Las montañas mes altas / son las del Canigo / les que tot lany floreixen / primavera y terdo» (Palamós), etc. El doc. 12 és una tercera camisa, numerada «P» (Picaresca) «4» per Aguiló, que hi afegeix: «Montanyas de Canigo hay una. V. Milá». Conté els documents 13-17. El 13 és un paperet que comenta «Montañas regaladas.— tonada pausadísima y monotona parece un canto religioso segun la oí en Perpiñan». El 14 és una altra nota referent als pocs escrúpols dels gascons «a casarse con mugeres que tengan algo aunque lo hayan adquirido prostituyendose». Segueixen tres versions que comencen «Montañas regaladas...» (la Seu d'Urgell i Vinçà, amb una nota segons la qual «esta can.[n] es la mas pop[r] de todo el departamento de los Piri.[s] franceses») i «Mon Pare me ha casada / me ha dada ab un pastó / Ell se está á la montaña / rosegant un bastó» (Tordera; n'hi ha una versió semblant de Bruguera al doc. 17, al costat de la de Vinçà ja citada).

4-VI. Numerada «R» (Romancesca) «34.» per Aguiló, que hi posa el títol *L'arbre del francolí*. 3 documents amb versions que comencen «A l'orteta del meu pare / ni havia un llassamí / les rametes son de sucre / les fulletes de or fi» (Ponts), «A l'horta del meu pare / ni ha un abret molt fi / la soca n'es de plata / la cima n'es dor fi» (Sagàs), «A la casa de mos pares / ni havia un gros pi / la soca n'era de plata / la remereta d'or fi» (sense indicació de procedència; duu la nota: «final del Vola vola rossiñol que debe ponerse en boca de ella cantando. V. indice de Rossello donde puse otra copia»).

4-VII. Numerada «R» (Romancesca) «36.» per Aguiló, que la qualifica de «Castellana» i «fantastica 3[r] vol». 3 documents amb versions que comencen «Pels carres de Roma van dos pelegrins / com á primos hermanos buenos amigos» (Queralbs), «Lo romeu y la romeua / van per Sevilla / cuando llegan á Roma / piden posada» (Erill la Vall) i «De Valencia han venido / los pelegrinos / por hacer muy amantes / primos y amigos» (Sarroca de Bellera).

4-VIII. Classificada com a «R-P» (Romancesca picaresca) per Aguiló, que hi posa el títol *Anada a la font* i les notes «*ia*», «verdesca», «Milá 2[a] 280 p 353. Vid Id. 372 p 347». 6 documents amb versions que comencen «Men aní vora del riu / veure l'ayga com corria, / lo traydor del rossinyol / ja me l'haurá 'nterbolida» (l'Esquirol, recollida per Collell), «Jo me axeco matinet / matinet com ne solia / agafo los cantirets / y men vatx á la font mia» (Gósol), «Si men llevo demati / demati com ne solia / men vaig a vora del riu / veure laygua com corria» (recollida per J. Verdaguer), «Jo m'alçe dematinet, / matinet que'l sol exia / y agarrant el canteret / me'n anava a la font viva» (València, L'Olleria), «Dematí m'en só llevat / Dematí com 'n solia / 'N prenguí los cantirons / M'en

aní á la font miga» (Sant Feliu Sasserra) i «Malsi molt matinet / matinet quel sol ja axía / jo prengui mos cantirets / y men vatx à la font viva» (Xixona).

4-IX. Numerada «C.M.» (Costums moderns) «38» per Aguiló. 4 documents amb versions que comencen «Una matinada fresca / en temps de rosas y flors / men ani á la cassera / la vida mia / sento un llanto y plors / es la meu amor» (Camprodon), «Una matinada fresca / en temps de rosas y flos / men ani à vora laygya / pera pendre la frescó» (Sant Pau), «Passant per una arboleda / cullint rosas y flos / jo sento un gran llanto / ay l'amor mia / y un gran llanto y plos / la mia amor» (Sant Aniol) i «Men vaig a la riereta / cullint un ram de flors / mentres les en cullia / sento llantos y plors» (recollida el 1849 «per un company de despesa del Camp de Tarragona»).

4-X. Numerada «R» (Romancesca) «41.» per Aguiló, que hi anota: «Milá 2ª 278 p 265 (*el galan sincero*)». 5 documents amb versions que comencen «Una cansoneta / jo os la dire / duna minyoneta / de la Pobla nes» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Adeu marieta / adeu lo meu be / amoreta meua / cuant jo te veure / Un dia pasava / per el seu carre / la vetx assentada / sobre un taule» (Camprodon), «Una cansoneta / be la vos dire / duna miñoneta / de la Pobla nes» (Gerri), «Una cansoneta / be la cantare / d'una minyoneta / d'un fadri tambe» (sense indicació de procedència) i «Ja la vatx á veure / el jorn del roser / men jiro en derrera / vetx veni'l veguer» (les Escaldes).

4-XI. Numerada «R» (Romancesca) «21.» per Aguiló, que hi posa l'anotació: «Milá 2ª 221 p 188». La titula *D. Ramon y Magdalena*. 5 documents amb versions que comencen «Matinet men som llevat / abans del jorn / y á la porta de l'aymada / anat men som» («recogida per Cerda»), «Si es de dia no's de dia / n'he fet un son / a la porta de laymia / men vatx tot sol» (Arties), «Un dia l'encontri sola / que venia de la font / la cara li resplendia / mes que la lluna y el sol» (Vic), «A la porta de l'aymia / men vatx tot sol / ahont canta la calandria / y'l rossinyol» (Sarroca de Bellera) i «Si's de dia no's de dia, / no teng mes son, / y a la porta de l'aymia / m'hy fa aná'l cor» (Gerri).

4-XII. Numerada «R» (Romancesca) «35.» per Aguiló, que hi anota: «Milá 2ª 326 p 307». 34 documents amb versions del Principat i de Mallorca que comencen «Cilianeta s'esta 'l cuarto / pentinantse sos cabells / cada cabell ques trencava / malaeix a sos parent [*sic*]» (Tortellà), «Las montañas de Cadí / son frescas y regaladas / endemes ara l'estiu / que les aygas son gelades» (Oliana), «Salioneta es pentinava / sobre taula d'escrivent / El cabell se li nuava / oy tan amorosa / malahia els [*sic*] seu parent» (Amer o Anglès), «Estava Cicilianeta / asseguda y ab un mirall; / sa mare la'n pentinava / ab l'escarpidó endaurat» (recollida per mitjà de J. Riera), «Catarina sen pentina / Tin, tan amorosa / ab una pinta d'argen / Tin tan amorosa / ab una pinta d'argen / Tin tan amorosamen. / Cada cabell que li queya / Tin etc. / malahia els seus parents» (Manresa), «La Catarina s' pentina / Pinta amorosa, / Ab una pinta d'argent / Pentina amorosament...» (recollida

per M. Ant. Martí), «Las criadas lan pantinen / Ab una pinteta de argen / Cada cabell que lin peta / malaheix als seus parens» (Tordera), «Canta canta rosiñol / pegaras llarga volada / y diras à mos parents / que mon para má casada» (Mallorca, recollida per Fluxà), «Son jermá se l'escoltaba / Escolta l'enrahonament / Que parla l'Ensilloneta / Que parla tan llargament» (Sant Feliu Sasserra), «Ciciliona se pentina / ab una pintina d'argent / cada cabell que li salta / renechs diva mes de cent» (Erill la Vall), «Silioneta 's pentinaba / Ab una pinta d'argent / Cada cabell que se li trenca / Malehia sos parents» (Collsacabra, recollida per J. Collell), «Estaba Cecilianeta / sentadeta sobre un banch / sa mare l'en pentinaba / ab una pinta d'argent» (recollida a Vallfogona per Muns), «Cuan jo n'era petiteta / Mon pare m'estimaba tan, / sempre m'estaba dihent / que'm casaria ab rich amant» (Puigcerdà), «Argarita, Argerita / non parlis tan llargament / qu' casa de vostres de pares / ne naven ben pobrement» (Vilanova de Meià), «Rusiñol bon rusiñol / Deu te dó la mar bonansa / que ya ten puges porta / á las ortas del meu pare» (Tordera), «Vola vola rosiñol / Deu ta do llarca [*sic*] volada / ja dirás á mos parents / que mun para ma casada» (Palma), «Rosinyol bon rosinyol / Tu que fas bona volada / Ves á dir á n'els meus parents / Que'l meu pare m'ha casada» (Sant Feliu Sasserra), «Rossinyol bon rossinyol / Deu te do llarga volada / J'anirás denllá la mar / a portarne una embaxada» (recollida a Girona per J. Riera), «Canta canta rossinyol / Deu te dó llarga volada / ja dirás á mos parents / que munpara m'ha casada» (recollida per «Trina [Miró] (Mall^a?)»), etc. El doc. 27 és un retall de diari amb la cançó *El vell y la jova*; Aguiló hi anota «Palme^o 29 Abril 57». El doc. 29 és una carta datada a Santanyí el 14 de gener de 1889 i adreçada a una «Querida A'hijada» (*sic*) de la qual no es dóna el nom: «En contestacion á la de D Bartolome Ferrá y entrevistado con tu madre la cual se ha enterada del contenido de aquella dice que la cancion popular mallorquina titulada la Siciliana segun lo que vosotras pedis dice: *En casa de cá munpare / E devant i eyvie un Pi / Se soque nere de Plata / Se remere de or fí*», etc.

4-XIII. Numerada «R.» (Romancesca) «14.» per Aguiló, que hi posa el títol *A la font* i hi afegeix les notes «escasa», «*ó*» i «Mila 2^n 334 p 314». 5 documents amb versions que comencen «Ella n'es matinareta. / Toca toch d'oració / Mentre ls' cantis empuaba / Adormideta só» (Trunyó), «Dematí s'es llevada / la filla del doctor / demati s'es llevada / a pendre la frescor» (recollida per Collell), «Dematí se ha llevada / la filla del Doctor / Ja agafa los cantirs / y sen va á la Fon majó» (Tordera), «Ella agafa los cantis / sen va á la fon majó: / mentres los cantis se unplian, / adormideta men só» (Tordera) i «Una matinada fresca / men ani á la font majo / mentres quels cantis sumplien / adurmideta men so» (Sant Joan de les Abadesses).

4-XIV. Numerada «R» (Romancesca) «44.» per Aguiló, que hi posa el títol *La filla dela hostesa* i hi afegeix les notes «escasa», «Romancesca — antigua afrancesada» i «Milá 2^n 560 p 410». 7 documents amb versions del Principat que comencen «Ninas que aneu á l'aygua / procureu á turne / si ni aguda una / set anys y y demore» (Ripoll), «Nines

que aneu a l'aygua / *que viva l'amor* / procureu a torner / *que viva l'amor mia* / procureu a torné / que viva l'aronger» (la Garriga, recollida per J.ª Blancafort), etc.

4-XV. Numerada «R.» (Romancesca) «24.» per Aguiló, que hi posa el títol *Rapto y lloro A la torre xica etc.* i hi afegeix la nota: «Milá 277 p 264». 22 documents amb versions del Principat que comencen «Sen va a la Riera / saltant y ballant / rentar les fandilles / també'l devantal» (Anglès), «A la casa xica / a la casa gran, / si hi ha una Pepeta / que l'estiman tan» (sense indicació de procedència; sembla lletra de Jacint Verdaguer), «A la torra xica — y á la torre grant / Si n'hi ha una Pepa — que l'estiman tant» (Sant Feliu Sasserra), «Ahont sera la Pepa / que hi estigui tant / Es á la ribera / a renta'l devantal» (Besalú), «A nuntes la Pepa / que no sigui á dal / nes á la riera á ranta al dabantal» (Tordera), «Ella es matinera / Renta l' devantal / Mentres fa ventana / Passa son galant» (recollida per A. Martí), «Els carrers de Lleyda / los passa plorant / perque ploras Pepa / perque ploras tant» (recollida a Molló, de Camprodon), «Y a la torre blanca / y á la casa gran / Si ni ha una Pepa / que la estimam tant» (Tordera), «Una cansó nova / anirem cantant / de una joveneta / que me agrada tant» (Sant Hipòlit de Voltregà), etc.

4-XVI. Numerada «R» (Romancesca) «37.» per Aguiló, que hi posa el títol *Plorava una monja / adins del convent* i hi afegeix la nota «Milá 2ª 553 p 407». 6 documents amb versions del Principat que comencen «Ni ha una mongeta / a la Seu d'Urgell / Respost / Alseu el peu jovent / galaneta ab ayre; / alseu el peu jovent / galaneta ab vent» (Barcelona), «Si ni ha una monja / á la Seu de Urgell / toca las campanas / plorant y rient» (Tordera), «Ja ni ha una monja / dintre d'un convent / nit y dia plora / plora amargament» (Sant Joan Despí), «Monjeta m'han ficada / a dintre un convent / y á mi no m'agrada / tinch gran sentiment» (Cervera), «Plurava una monja / A dintra al cunvent / la mara abadesa / ya nagut esment» (Amer; en llapis i una altra còpia en tinta).

4-XVII. Numerada «R» (Romancesca) «38.» per Aguiló, que hi posa el títol *Lo pardal cuant se ajocava* i hi afegeix la nota «Milá 2ª 530 p 392». 8 documents amb versions i variants del Principat, d'Andorra i de la Catalunya Nord que comencen «Lo pardal cuan fa la cocha / Feya ramor / Per veure si ho sentiria / la seva amor» (sense indicació de procedència), «Una canso nova — cantant vos la dire / del pardal que s'ajoca — al taronge» (sense indicació de procedència, sembla lletra de Jacint Verdaguer), «El parldal cuant se ajocava / feya remo / per veure sil sentiria / la seua amor» (Camprodon i Perpinyà), «Una cançoneta nova / vos la diré / del pardal com s'axecava / só el taronjé (bis)» (Arànser i Sagàs), etc.

4-XVIII. Numerada «R» (Romancesca) «39.» per Aguiló, que hi posa el títol *L'espanyolet* i hi afegeix la nota «Milá 2ª 211 p 173». 3 documents amb versions que comencen «Sen y es passat / l'españolet en frança / sen y es passat / á duri una carta» (Ripoll),

«L'espenolet sen es anat en frança / sen y es anat a porta una carta» (Sant Joan de les Abadesses) i «Mare de deu / sigau nostra advocada / doneumos llum / y las potencias claras» (Campdevànol).

4-XIX. Numerada «R» (Romancesca) «46.» per Aguiló, que hi posa el títol *Muerte de una muchacha de resultas de un chasco recibido en el bayle. Dia de S. Gil, festa señalada* i hi afegeix les notes: «Posis antes del *hereu Riera*» i «Mila 2ª 282 p 268 (*La niña sentida*)». 2 documents amb versions que comencen «Dia de S. Gil / festa señalada / nencuantri l'amor / á una devallada» (Queralbs) i «Vila de Masanet / Vila molt alegra / No pas pera mi / Que hi visch am tristesa» (Alella).

4-XX. Numerada «R.» (Romancesca) «47.» per Aguiló, que hi posa el títol *Amor con un Tinent* (sic) i hi afegeix les notes: «Escasa», «soldadesca» i «Milá 2ª 339 p 323». Un únic document amb una versió de Queralbs que comença «Alli'l carre de manlleu / si ni ha una gentil dama / sen vol casa ab un tinent / a l'armada».

4-XXI. Numerada «R» (Romancesca) «49.» per Aguiló, que hi posa el títol *Ninas de Castell Tersol* i hi afegeix les notes «De amor algo romancesca» i «Milá 2ª 331 p 312». 9 documents amb versions del Principat que comencen «No ni ha de mes bunicas / que las de Castell Tersol / menos una quen fastetjo / de bunica com un sol» (Prats de Lluçanès), «No ya mes galant vileta / que la de Castell Tersol / si ny ha una donsella / que's bunica com un sol» (Queralbs), «Un dia l'encontri sola / sola que anava a la font / jo li'n dich Deu guart Garida / Ella'm diu Deu guart Ramon» (Sagàs), «No hi ha pas mes galan vila / que la de Castelltersol / si n'hi ha una minyoneta / que es bunica com un sol» (recollida per J. Verdaguer), «En aquella noble vila / vila de Castell Tersol / si ni ha una donzelleta / buniqueta com un sol» (Vilallonga, Ribes), «Si voleu veure bunicas / son las del castell Tersol / ni ha una de bunica / ques bunica com un sol» (Ripoll), «No he vist xicas mes bunicas / que las de castell Tersol / per lo menos ni ha una / que es hermosa com lo sol» (Conca de Tremp), «A París ni ha una dama / ques bonica com un sol. Son tres que lan festeyan / Un y altre la vol» (Tordera) i «Una cansuneta nova / Ve la sentireu tothom / Es treta de una Minyona / Filla de castell Tersol» (Alella).

4-XXII. Numerada «N» (Novel·lesca) «9.» per Aguiló, que hi posa el títol *Rapto* i hi afegeix les notes «*í*» i «Vid. Milá 2ª 329 — p 311 (*Promesa cumplida*)». 3 documents amb versions que comencen «Un dia tot rentant roba / ala vora dun muli / mentres la roba rentava / ja n vetx passa un fadrí» (Gósol), «Men aní á renta bugada / á la bassa del mulí / vatx senti una veu que deya / tot era di mal de mi» (Sant Aniol i Beget) i «Un día yo'm pasejaba / Per la bora d'un jardí / Veix veni un galan Jove / Que venia cap abmí» (Alella).

4-XXIII. Numerada «C M.» (Costums moderns) «7.» per Aguiló, que hi afegeix les notes «Rentar», «*á*» i «Milá 2ⁿ 321 304». 4 documents amb versions que comencen «Las ninetas de la vila / tant del lloch com del rabal / ellas son matineretas / á rentarne 'l devantal» (Gósol), «Las ninetas de Peremeya / mal hage quin dira mal / quen hi ha una font molt fresca / las meuas Amors y van» (Erill la Vall), «Las ninas de la ribera / tambe las de la Bisbal / ellas son matineretas / á renta lo devantal» (Isona) i «Las noyas de la marina / Tambe las del rieral / sen van ha la riareta / ha rentarse el devantal» (Tordera).

4-XXXIV. Numerada «C.M.» (Costums moderns) «12.» per Aguiló, que hi anota «francesa». Un document, amb una versió de Beget, recollida a Olot, que comença «Oviretz à chanter / cansoneta novella / de un joli galant / y una hermosa donzella».

4-XXV. Numerada en llapis «N.» (Novel·lesc) «8». 5 documents del Principat amb versions que comencen «Posa la fona en sas mans / per tirarne una pedra / de tan lluny que la tirava / cent llegues volta la terra» (Queralbs), «Ni havia una serrana / que era petita y morena / cuant ella te calor / sen va vora la ribera» (Banyoles), «Si ni havia una cerdana / á la ciutat de Clemencia / fresca y blanca com la neu / y no es gota morena» (Ripoll), «Si ni havia una serrana / que no era blanca ni morena / tenia ganas de hombre / y se fué por la ribera» —sense indicació de procedència, titulada *La serrana homicida (Mala)*— i «Aquí dalt á la montaña / y havia una morena / cuant ella te ganas d'home / baixe fins á la ribera» (Camprodon).

4-XXVI. Un document de «S. Culgat del Valles» que comença «Diu que len volen casa / ab un fadrí de Girona / y ella ho ha sapigut / que nit y dia plora».

4-XXVII. Numerada «C M» (Costums moderns) «40.» per Aguiló, que hi posa el títol *Sa mare l'ha perduda / que no len sap trobá /.../ quant vos ereu xiqueta / be us devia agradar*, i hi afegeix les notes «*á*» i «Milá 2ⁿ 300». 6 documents amb versions del Principat que comencen «Las ninas de Cerdanya / son de bon festejar / son frescas y gemadas / o fa l poch treballa» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Sa mare l'ha perduda / y no la sab truba / si len ha trobadeta / amb al seu galant s'esta» (Ripoll), «Les nines de Cerdaña / les fa de bon aymar / son frescas y gemadas / non fa al treballar» (Camprodon, de Prats de Molló), «Las ninas de Cervera / fan de bon festejar / respost / lirom lireta / fan de bon festeja / lirom lirá» (sense indicació de procedència), «Les nines de Montanya / si fan de bon aymar / totes les qui treballan / marit los hi cal dar» (Beget), etc.

4-XXVIII. Numerada «R» (Romancesca) «27.» per Aguiló, que hi posa el títol *La Martra* i hi afegeix les notes «Milá 47» i «M. 2ⁿ 314 p 297». 6 documents, amb variants procedents de Milà (doc. 2) i versions del Principat i de la Catalunya Nord que comencen «Dessota d'un taronger / Marteta se pentinava, / pentinava els cabells d'or / ab una pinta de plata» (Perpinyà o la Seu d'Urgell), «La Martra sestá 'l balco / Ola oyla langalilá

/ tres cavalles baxavan / ay Marte si vols venir / si vols veni an nosaltres» (Prats de Lluçanès), «Sota l'arena de la mar / lun lena la / lem deridá / Si pentina la Martra / pentinant son cabell ros (bis) / Lun lena la / lun derida / sa polsera arrollada» (Prats de Molló, recollida a Camprodon), «A trenta de Juliol / si embarque la Martra / Si sen embarca mar alla / Ab gran pompa y gran gala» (Tordera), etc.

4-XXIX. Numerada «F. [Feudals] N. 50.» per Aguiló. 3 documents del Principat amb versions que comencen «Quant jo n'era petiteta / tenía molts d'aymadors / ara, que ja som grandeta, / ara'n tinch no mes que dos» (recollida per Collell a Collsacabra, «ab dos versos de *Gósol*»), «Cont era petiteta...» (Arbúcies), etc.

4-XXX. Aguiló hi posa el títol *Aucells*. Conté dues camises, amb un conjunt de 8 documents. La primera camisa (doc. 0) duu la nota d'Aguiló «Agruparla ab la 529 p 392 Milá» i conté 4 documents d'Andorra i del Principat que comencen «Aquesta matinada / un niu so trobat / baix á la ribera / al fondo dun prat» (les Escaldes), «A la primavera / Un niu som trovat / bora d'una rivera / Al fondo d'un prat» (Puigcerdà), «Jo me passejava / devant dun jardi / una veu cantava — era dalt d'un pi» (Camprodon) i «A la primavera / un niu som trobat / Bora la ribera / y al fondo de un blat» (Tordera). La segona camisa (doc. 5) duu el títol *El rossinyol a la primavera*, posat per Aguiló, el qual adverteix: «No es romanço», «lírica» i «Está estampada», i hi afegeix la nota «Milá 2ª 572 p 417». Conté 3 documents (núms. 6-8) amb versions que comencen «Lo rossinyol — á la primavera / canta y se alegre — y fa'l niu tot sol» (recollida per Cerdà; «Buscar los versos restantes que probablemente mandaran a Incenga»), «El rossiñol a la primavera / Canta y se alegre / y nia tot sol» (Sagàs) i «El rusiñol prenia la fresca / sobre de un roura y es posa á cantar / pera dictar una cansoneta / per las doncellas poder alegrar» (Monistrol de Calders).

4-XXXI. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada —en llapis— *Vària*. 31 documents molt diversos amb versions que comencen: «Tres ninetes sen van a costura / fan puntetes amb un cuxinet» (Barcelona, infantil, doc. 1), «Que ditxosa es la llanterna / que sota terra s'está» (Sant Joan Despí, joc infantil titulat *El joch de la llanterna*, doc. 2), «Las ninetas cuant van á custura / fan punteta ab un cuxinet» («Infantívola», doc. 3), «Una cansó us vull canta / No hi ha molt que s'es dictada / Treta n'es d'un pastoret / D'aquí adalt de la montanya» (sense indicació de procedència, titulada *'L pastoret*, doc. 4a), «Ay les festes de nadal / Si'n son festes molt alegres. / Matinet me'n llevi jo / tres horetes ans de dia» (titulada *Les festes de Nadal*, doc. 4b), «L'en convidan á fé un ball / A la plaça de Puigcerda / Tants fadrins com hi habia / Tots se la varen mirá» (Sant Feliu Sasserra, doc. 5), «Ara ve lo mes de Maig / regalada primavera, / les herbetes florirán, / els arbres posaran tendra» (doc. 6, amb una llarga nota d'Aguiló, que remet a «Milá 2ª nº 361 y 362 pag 338» i al «volm de les poesies pops amoroses», i comenta: «Son moltes les cançons amoroses que comencen com la present que creyem antiga...»), «La filla

del Ros / per aqui baix passaba / ja en veu un criat / tambe una criada» (Espolla, doc. 7), «Una cansoneta nova / la dire jo / treta nes d'un fadrí d'Arles / del Rosselló» (Camprodon, doc. 8), «Un dia men pasejaba per S. Feliu / An trobí una turtugueta quen feya niu» (Tordera, doc. 9; una nota d'Aguiló adverteix: «Vid. *La tortoreta* que dugue Moss. Cinto de Prats de Molló? La dona a en Mila tambe. Vid.»), «—Que mana mi Senyor. / ¿Quantas fulles hi ha al abre?» (Sant Joan Despí, joc titulat *Sant Pere de les cadanelles*?, doc. 10), «Alli a vora de laiga / a pendre la fresco / á mentres lan prenia / en sen gran llanto y plo» («Romancesca» recollida a Riudeperes per J. Verdaguer, doc. 11), «Aquí dalt de un putxet / Rossinyolet / si ni ha un roseret flurit / Ros^t / De roses cullia un ram / un cor galan» (Palamós, doc. 12), «Bon amor dexem fer / cançoneta novella / treta dun joliu galan / y una hermosa donsella» (Tortellà, «Mitx francesa», doc. 13), «De Tortosa á Paris / ni ha bella jorneda / pusi la brida al xivall / y alli monti la sella» (Sant Joan de les Abadesses, doc. 14), «Segador bon segador / quantes garbes heu segades? / Vint y vuyt ó vint y nou / trenta ab la que ara segava» (text complet, recollit a Girona per Riera i Bertran, doc. 15), «Tot estant enrahonant / Sentiren tocá' á matines / Jovenet us n'heu d'aná' / Que'l meu pare arrivaria» («Balada» recollida per Riera i Bertran, «Romancesca», doc. 16), «Al entrant de Barcelona / el exint de Perpiñá / nencontri una pastora / que guardava bestiá» (Molló, 1868, «ball», doc. 17), «Diable que fas aqui? / —Faig foch...» (Granollers, «Joch infantil?», doc. 18), «A la terra que jo estich / set mesos hi he habitat / no hi he vist persona nada / ni he vist sinó un rossinyol / que canta a la matinada» (Gósol, doc. 19), «Mare de Deu sigueu nostra advocada / doneunos llum y les potencies clares / per a cantar una cançó honrada / del festejar que una cosa sana» (Corró d'Amunt, doc. 20), «Que teniu Juan qu'esteu orgullos / vindra una jelada / y sen ó portará tot» (sense indicació de procedència, «Baylable», doc. 21), «Sen es passat *espanyolet* en Fransa / sen es passat envian una carta» (Vilatorta, doc. 22), «Una canso vull canta / noy ha molt que ses digtada / duna minona quey ha / á Cerdaña l'han casada» (Ripoll, doc. 23), «A Solsona hi ha una vella / Que passa dels cinquanta anys / Que a totas las vellas renya...» (Manresa, «Burlesca», titulada *La Vella*, doc. 24), «De bon mati sen lleva / la filla d'un paisá / se acotxa y sen agrima (?) / dret a casa se'n va» (recollida per Riera a la província de Girona, doc. 25), «Hont durmira la noya anit / sota un roseret de rosas / hont durmira etc. / sota un roseret flurit» (Palamós, doc. 26), «Tinc una mala mairastra / que matí men fa llevá / tant si's dia com si no / á l'aigueta men fa ená» (Tavèrnoles, recollida per J. Collell; Aguiló hi anota: «3^r vol. Balades», doc. 27), «Tinch una mala madrastra / de bon matí'm fa llevá / em fa enar á cercar aigua / que no n'es dia ni clá» (Sant Hilari, doc. 28), «Doncelleta engraciada / sou una capsa d'olors / vostra mare os ha criada / l'amor dels fastajadors» (Corçà, doc. 29; tant aquest document, de quatre pàgines, com els annexos 29a i 29bis —numerats recentment— contenen «Cobles de tambó que cantan les sacristanes etc.»), «Una cançoneta nova / fadrins ohireu cantar / de *la mort* d'una minyona / portada es per festejar» («Recullida per mi en el *Boulou* d'una dona de Vallespir — La sabia la *Barata* de Bages — 1893», nota d'Aguiló mateix; doc. 30). El doc. 31 és una nota d'Aguiló sobre *Agneta*

rostolleta: «La vaig ohir cantar pel Rosselló frances com la cantan á Catal^a y no la vaig copiar».

A-5

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté trenta-set camises. Un full inicial diu: «Carpeta 5 revisada i llesta de còpia».

Les setze primeres camises van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Pastorelles*.

5-I. Numerada «R» (Romancesca) «29.» per Aguiló, que hi posa el títol *Una matinada fresca* i hi afegeix les notes «Pastoril» i «Milá 317 p 299 (*El cazador*)». 34 documents amb versions del Principat que comencen «Una matinada fresca / Jo m'en aní á cazá / No trovo caza ninguna / Ni re que li pugui tirá» (Sant Feliu Sasserra), «Una matinada fresca / que me'n vaig al bosch cassá, / No'n trobo cassa ninguna / Pera poguerli tirar» (recollida per Riera a Girona), «Una matinada fresca / men ení pel bosch en lla / no'm trobi perdiu ni llebre / que jo li pogues tira» (Ripoll), «Una matinada fresca / molt delit trobo al cassá / no trobo cosa ninguna / pera poderli tirá» (recollida a Girona per Riera?), «Una matinada fresca / jo men ani a cassar / non trobi cassa ninguna / que jo li pogues tirar» (autògrafa de Jacint Verdaguer; una altra versió que comença gairebé igual fou recollida per M. Ant. Martí), «Al eixir de Barcelona / y al entrant de Perpinyá, / agafo l'escopeteta / y me'n vaig cap á cassá» (Reus), «Una matinada fresca / Exala la la lom la la la lal lara / Manané pel mon á casa. / Con merramenu tot meba. / No trobu casa ninguna / [...] / Que jo li puges tira» (Camprodon, donada a J. Monserrat), «Agafo l'escopeteta / men aní pel boy acaçar / non trobo cassa ninguna / que jo li pogues tirar» (Tortellà), «Un dia á la vespradeta / noy fá bó per treballá / An gafo lascopeteta / yn baix al boy á casá» (Castell de N'Hug, «Pirineos Pepita Calvet»), «Un matí de primavera / quant me'n vareig despertá / vaig agafar l'escopeta / y'ls gossos d'aná á cassá» (Camp de Tarragona, acompanyada d'una carta a Marià Aguiló de Joan Batlle, datada a Barcelona l'1 de març de 1891), etc. El doc. 8 és un paperet d'Aguiló que anota: «Una matinada fresca oida en Perpiñan». El doc. 19 és una petita camisa que conté els documents 20-23, amb versions que comencen «Si tenia una escopeteta / la garidon que la garideta / meniria bosch á casá / la garidon que la garideta / meniria bosch á casá / Non troba cassa ninguna / per á poderli tira» (Tossa), «Jo len rodejo y rodejo / jo len torno á rodeja / de tan bunique que era / no len goso á despertar» (Camprodon), «Una matinada fresca / no feya bon treballa / pren l'escopeta y los gossos / men vatx el bosch a cassa» (Tremp-Gerri), etc.

5-II. Numerada «R» (Romancesca) «20.» per Aguiló, que hi anota «Pastoril» i «Milá 2^n 546 p 401». 17 documents amb versions del Principat, d'Andorra i de la Catalunya Nord que comencen «Vosten venir gentil pastora / vosten venir una hora a l'Hombra»

(Camprodon), «Quant un soldat ve de la guerra / nencontri una pastorella / pastorela bon jorn bon jorn / voleu lloga un joli pastor» (Ribes), «Cuan lo soldat ve de la guerra / se n'encontra una pastora / Pastorela, bonjour, bonjour / voleu llogá un joli pastor» (sense indicació de procedència), «Un soldat cuan ve de la guerra / Ja nencontrá una pastorela / Pastorela bon jorn Bon jorn / Voldriau llogarne un juli pastou» (Tordera), «Pastorella bon jorn, bon jorn, / voldriau llogar ne un pastor? / —Vos de pastor no'n feu la mina, / portau espasa y carrabina» (recollida al Rosselló «per en Palau y Huguet»), «N era un soldat venia de la guerra / pel cami troba una pastoreta / —Pastoreta bon jorn bon jorn / volshi llogar un juli pastor» (Folgueroles, recollida per «Sinto Verdaguer»), etc.

5-III. Numerada «R.» (Romancesca) «18.» per Aguiló, que hi anota «Pastoril», «Milá 2ª 544 p 400 (La zagala)» i «Vid R. 15 versió de *Tordera*». 9 documents del Principat i d'Andorra que comencen «En fan guardar las eguas / las eguas y'ls dregons (moltons) / es pensen que guardo sola / som llogat un pastor» (Olot), «Cuan nera petiteta / an guardí miñons / Y ara quen so grandeta / an guardi moltons» (Tordera), «Cuant jo nera xiqueta / xiqueta nera jo / lo meu pare sempre'n deya / que m vol casa ab un baro» (Sant Joan de les Abadesses), «Quant era petita / guardava xayons / ara que som gran / en guardi moltons» (Vilallonga-Ribes), «Cuant jo nera petitet / me feyan guardar moltons / non gordi pochs ni gayres / non gordo sino dos» (Andorra), «Men fan guarda las eguas / las eguas y ls moltons / es pensen quels guardo sola / nols guardi sola no» (Sant Pau), «Cuant nera petiteta / men feyan a ná á la font / y ara quen so grandeta / men fan guarda moltons» (Solsona), etc.

5-IV. Numerada «R» (Romancesca) «31.» per Aguiló, que hi anota «*i*» «Pastoril?». 3 documents. El primer, manuscrit per Aguiló, és una *Imitació a la de Caralps (La Curissona)*, que comença «Alla dalt a la muntanya / una nina hy encontri / que adormideta y soleta / s'estava a l'ombra d'un pi». La versió de Queralbs —de «la Curissona», cantaire que proporcionà altres peces a Aguiló— és el doc. 2 i comença «Aqui dalt á la muntiña / ni ha una nina que soleta / se durmi al ombre dun pi». El doc. 3 és una versió recollida a Sant Aniol que comença «Venint de S.t Jaume / jo la rencontri / lencuantro endormida / á l'ombra d'un pi».

5-V. Numerada «R» (Romancesca) «50.» per Aguiló, que hi anota *Pastorella*. 4 documents amb variants i versions del Principat que comencen «Una matinada fresca / en temps de roses y flos / men ani jo á la cassada / farit del mal del amor» (Banyoles), etc.

5-VI. Qualificada de «R-P» (Romancesca pastoril) per Aguiló, el qual hi posa el títol *Rossinyol si vas a França* i hi anota: «Milá 2ª 549 p 404», «Pastorella» i «Vid. R-35». 6 documents amb versions del Principat que comencen «Rosinyol que vas á Fransa / Portam novas del meu para / La flor del jardi m'agrada / La flor del jardi» (sense indicació

de procedència), «Rosinyol si vas á França / Encomanam molt á la mare / Y a n'el pare ya no gayre / Perque me n'ha maridada» (Sant Feliu Sasserra), «Pastor si aneu á montaña / molts recados á la mare / y en el pare no pas gayres / ab un pasto m'ha casada» (Sant Cugat-Gósol), «Rosinyol que vas a fransa / portam novas del meu para / la flor del jardi magrada / la flor del jardí» (Girona o Tordera?), «El meu pare m'ha casada / a un pastoret m'ha donada / no'l puch veure ni m'agrada. / Me fa enjegar la ramada» (Vilamarí, recollida per J. Riera) i «Lo meu pare m'ha casada / a un cabrerot m'ha dada / si men fa guardar les cabres / men fa guardar vint y quatre» (recollida per Riera a la província de Girona).

5-VII. Numerada «P» (Pastoril) «38» per Aguiló, que hi posa el títol *Pastorella* i la indicació mètrica «*aa*». Els documents 1-2, del Principat, comencen «Men ani tot passejant / cap adalt de la montaña / quant ell en fou alli / encontra la seua enamorada» (Molló, 1868) i «Jo ne agafo mon sarronet / y men ani dret á la montanya; / cuant á la montanya vaix ser / ja ne enquantro la enamorada» (Tordera). El doc. 3 és una nova camisa, numerada «R 51» per Aguiló, que conté els documents 4-6, que comencen «Are ve lo mes de matx / els pastors sen pujen á la montaña / Jo men agafo els esclops / men vatx dret á la muntaña» (Beget), «Yo men lleví dematinet / A la punta del alba clara / Y ne agafí lo sarronet / y men aní a la montaña» (Tordera) i «Al Dilluns al dematí / nes principi de semana / men gafí lo sarronet / men aní á la montaña» (Tordera).

5-VIII. Numerada «1. Pastoril» per Aguiló, que hi anota: «Milá 2^{n} = 567 p 414». 2 documents amb versions que comencen «Que li comprarem a la pastoreta / que ni compraren per ana a ballar» (Sant Jaume de Noia) i «Que li comprarem á la pastoreta / una cutilleta jo ni bui comprar / dalt de la montaña jo la vui fer anar» (Barcelona).

5-IX. Numerada «2. Pastoril» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «Aquexa matinada / essent el sol exit / allargui la ramada / per un camp florit» (Beget) i «A la matinada sen lo sol aixit / Angego la ramada / per un camp florit» (Alella).

5-X. Numerada «3. Pastor.» per Aguiló. Un sol document, titulat *La vida del pastor*, amb una versió que comença «Bon offici te el pastor / que pasa la vida alegre / nol melancolisa res / fasi fret ploguia ó nevia» (Aguiló anota que es «vulgar p[er]o grafica» i precisa que procedeix «De un libr. MS de canciones pastoriles del Convento de Capuchinas de Barna».

5-XI. Aguiló hi anota *Pastoril*. Un sol document, amb una versió de Prats de Molló, recollida a Camprodon, que comença «Alli á la plana d'Urgell / si ni havia un majoral / que de tota la ramada / ell n'era lo principal».

5-XII. Aguiló hi anota «Pastor» i «Milá 2^{n} 434 p 373». Un sol document, amb una

versió de Sant Aniol que comença «Una canso us vull cantar / noy ha molt que ses dictada / treta sen es d'un pastor / dun pastor y una criada».

5-XIII. Aguiló hi anota *Pastorella*. 4 documents amb versions del Principat que comencen «Una pastoreta / guarda el bastia / no len guarda sola / quey ha el rabada» (Camprodon), «Y una cansoneta / vos la vull canta / duna pastoreta / guarda bastia» (Sant Aniol), «Nera una pastora / guardava bastia / no len guarda sola / quey te rabada» (Besalú), etc.

5-XIV. Numerada «C M» (Costums moderns) «17.» per Aguiló, que hi posa el títol *La calumnia* i la indicació «escasa». 5 documents amb versions del Principat que comencen «Las montañas mes altas / son las del Canigo etc. / sin ha florida una / á can Quintá de Molló» (Beget), «La vida mes alegre / es la vida del pastor / a l'istiu á la muntaña / al ivern al Rossello» (Camprodon), «Si l'han en casadeta / ab l'hereu cavalló / la nit de las nocetas / li diu no y dormis no» (sense indicació de procedència), «Las Muntañas altas / son las del Canigo / las que tot lañ florexan / primavera y tardo» (Vic) i «Montañetas tan altas / son las del Canigou / que tot l'any florex etc.» (Gombrèn).

5-XV. Numerada «A» (Amorosa) «15.» per Aguiló, que hi posa el títol *Confessió de la pastora* i hi fa les anotacions: «No es romance», «Pastoril» i «Mila 2ª 525 p 389 (Noticia)». 15 documents amb versions del Principat i de Mallorca que comencen «Una pastora galana / aymada del seu pastor / sen va tota llastimosa / en els peus del confessor» (sense indicació de procedència), «Els aucells que van per l'ayre / volen dicta una canso / d'una pastora galana / demana confessió» (Malfet d'Agramunt), «Una pastora galana / demana confessió / ben será ben arribada / Als peus del pare confessó» (sense indicació de procedència), «Adeu pastora galana / Amada del seu pasto / Ella sen va llastimosa / Als peus del pare confesó» (Alcover), «Una pastora galana / mol amada del pastó / ya sen te per desitchosa / á nals peus del confessó» (Vic), «Doncellet tan galan / arrimada á un pensament / si ab mi voleu confessarvos / digueu els deu manaments» (Agullana), «Una pastora harmosa / que be ama son pastó / sa troba trista y plorosa / baix des peus dal confesó» (Mallorca), etc. Els documents 7 i 8 són en realitat un únic document, titulat *Fracmentos, Reminiscencias. A. D. Mariano Aguiló*, recollits pel caputxí pare Catà de Calella (hi ha *Una Pastorcilla enamorada* i altres tres cançons més curtes). El doc. 12 és un plec solt del segle passat, titulat *La confessió de la pastora catalana...*, sense data, «Reus: —En casa Juan Grau...»

5-XVI. Camisa de l'Obra del Cançoner. 7 documents amb versions que comencen «Sentadet al peu d'una alsina / ni ha una pastora / mes vella que un sol / que desde'l sim tot lo mon se la mira» (Agullana; Aguiló hi anota: «Poesia artificial segurament imitacio etc den Clave? Vid»), «Si era un pastoret / y la seba enamorada: / si jo men tinch de ana / de esta vall desolada» (*Cansó de un pastó*, sense indicació de procedència), «Lo rey l'hi diu — ¿Si vols vení / A mon palau — A dormí ab mi? / Ella respon — Rey no

pot ser, / Puig so doncella — Y no hu faré» (recollida per Nanot), «Quant jo n'era petiteta / ne guardava xayons / y ara que son grandeta / ne guardo moltons» (Llançà), «Una canço vull cantar / no hi molt que ses dictada / del pastor de *Can Gusti* / que ha enganyat una criada» (Tortellà), «Adeu rica Barcelona / prenda ets de gran valor / puix de tota Cat[aluny]a / ten portas la flor» (Sant Joan de les Abadesses) i «Bondia, Leonor, / aquí vinch à dirte / lo que'l meu cor sospira / per vostra amada amor» (Caldes d'Estrac).

Les camises 17-24 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Segadors, dellayres, espigolera*.

5-XVII. Numerada «A.» (Amorosa) «9.» per Aguiló, que hi posa el títol *Lo segador enamorat que aplega mes prest la segada per veure son amor* i hi afegeix les notes «*aa*» i «Milá 49. l^{r} El Segador» i «Milá 2^{a} 338 p 322 (*El regreso*)». 13 documents amb versions del Principat que comencen «Una cançо vull cantar / no hi ha molt que ses dictada / d'una minyona quey ha / y a Ripoll sen es criada» (Corró d'Amunt), «Diuen que no tench galans / la casa ne tinch voltada / trenta vuy o 39 / a la ralla dels 40» (Granollers), «Mentides diuen la gent / veritats no'n diuen gayres / diuen que no'n tinch galans / y la casa'n tinch rondada» (Anglès), «Diuhen que no tinch galans / La porta'n tinch enrondada / trenta vuit ò trenta nou / A la ralla de coranta» (Puigcerdà), «Are ve lo mes de Max / que los segados devallan / la miñona eu a sabut / y un ram de clavells comprava» (Ripoll), «Una canso vuy canta / no y ha molt que ses dictada / d'una miñona quey ha / quel amor men te robada» (Queralbs), «Ni havien tres segadors / que seguien la segada / Quant ne son à mitx segar, / un dels tres ne suspirava» (Camprodon), «Lo meu bé se nes anat / A segar una quinsenada, / A Dios dulset amor / Culó de rosa encarnada» (Alcover), «Me'n vull anar per avall / A segá una temporada: / No mudes de enamorat / Jo tampoch de enamorada» (recollida per M. Ant. Martí), etc.

5-XVIII. Numerada «R» (Romancesca) «43.» per Aguiló, que hi posa el títol *Sin eran tres dallayres* i hi afegeix les anotacions: «Amor-Rapto», «pongase entre las Pastori[le]s», «Mila pag 164 — n. 8» i «Milá Rom^{llo} 2^{a} 295 p. 281». 19 documents amb versions del Principat que comencen «A la vila de Olesa / de buniques ni ha / hi ha una polla rossa / que n fa morí y penar» (Amer), «Si ni habia tres dallaires / que dallaban en un prat / Petita bonica / Mentre que dallaban / Ja n' ve l'hora d'esmorsá» (Puigcerdà), «Si neran tres dellayres / que deyavan á un prat / la petita rosa / els porta l'asmorzar» (Vic), «Ja n'eren tres dallayres / petita bonica / en un camp á dallar / petita com va / N'hi va una blanca Rosa — á portal lo dinar» (Torre de Tamúrcia, recollida per Antoni Rubió i Lluch), «Si neran dos dellayres / quen dallavan un bell prat / lo un dallaire'n dina / y laltre non pot dina» (Erill la Vall), «Si neran tres dellaires / dellaban un campla / yan tocan las nou oras / ya sen naban á esmorsa» (Tordera), «Y habian 3 dillaires / sen posan á dillar / una gentil roseta / els y porta el diná» (Vallfogona), «Diu qua eran tres

brillairas / Canavan á brillá / Lo un brillaire brilla / Laltra no vol brilla» (Barcelona?), «Ya'n son tres deyaires / tots tres dayan un prat / y aquella polla rossa / Petita bonica / els en porta l'esmorsá» (Sagàs), «Si eran tres firaires / Los tres en un dina / Lo un firaire dina / L'altre, no vol dina» (Barcelona, recollida per Rubió [i Ors]), etc. El doc. 2 és una papereta que fa referència a la versió de Bosch de la Trinxeria a *Recorts*, pàg. 34.

5-XIX. Numerada «P» (Picaresca) «17.» per Aguiló, que hi posa el títol *Lo segador y la dama (Picaresca)* i hi afegeix les anotacions: «Milá 2ª 263 p 259 (*Notici[a]* entre les Romancescas). Vid *Nigra* o *Braga*. Posis a continuació la *Petit vaylet*». 11 documents amb versions del Principat que comencen «Si ni havia cuatre segadors / qu'anaban á segá á Espanya / y el mes petitet de tots / porta la fals endaurada» (sense indicació de procedència), «Una colla de sagadors / de la plana de Cerdaña / el mes patit de tots / du la fals sobredeurada» (Sant Cugat del Vallès), «Si n'eren 3 segadors / que baxavan de Montanya / y'l mes petitet de tots / portava la faus daurada» (Vilatorta), «A la ciutat de Manresa / ni a tres tocadors de guitarra / y eran tres segadors / bons hereus de bonas casas» (sense indicació de procedència), «Han baxat tres segadors / de l'ala de la montanya / tots tres baxan a segar / a la plana de Cerdanya» (Dosquers, recollida per Riera), «Nan baxat tres segados / dassi dalt de la Cerdaña / nan baxat á sega / 'l fondo de la plana» (Queralbs), «An vingut tres Segadós / An baixat de la montanya / Al mes petitet de tots / Portaba la Faus daurada» (Alella), «Venien tres cegadors / portaven les fals daurades / ja sen posen a cantar / sota de la balcunada» (Cervera), etc. El doc. 1 és una nota d'Aguiló que fa al·lusió a un paral·lel de «Garret Rom' portugueses tomo 3° O Cegador pag 98».

5-XX. Numerada «P.» (Picaresca) «16.» per Aguiló, que hi posa el títol *Lo petit vaylet* i la indicació mètrica «*á*». 8 documents amb versions del Principat que comencen «El petit bailet / el matí es llevá / agafa el parell / y sen va a llaurar» (Espolla), «El patit baylet / dematí es llavá / agafa l'arada / y á llaura sen va» (Queralbs), «Un petit vaylet / bon matí's llevá...» (Collsacabra?, recollida per Collell), «Lo petit bailet / dematí s lleva / gafa las baynetas / y sen ba a llaura» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), etc. Hi ha una nota d'Aguiló enganxada a la part posterior de la camisa —numerada 0 recentment— que comenta: «Lo petit *baylet* / Cancion Catal.ª / Ausias March usa esta palabra...».

5-XXI. Numerada «C. M» (Costums moderns) «25.» per Aguiló, que hi posa el títol *L'espigolera* i hi afegeix les anotacions: «grupo de dellayres y segadors», «escasa» i «Milá 2ª p 346 p 328 (*Robo de moragas*)». 12 documents amb versions del Principat que comencen «Les nines de Camprodon / molta fanfarria gastan / ja ni ha dues o tres / quen gasten mes que les altres» (Anglès), «Les nines de Camprodon / tenen molta anomenada / tres o quatre que ni ha / les unes mes que les altres» (la Garriga), «Ninetes de Camprodon / son fresques y regalades / tres o quatre que ni han / les unes mes que les altres» (Vilatorta), «Montanyes de Canigó / son frescas y regalades / en que mes are l'istiu /

que les aygues son gelades» (Sant Hilari), «Ninetas de Cambordon / son valentes y trempades / han baxat á l'Ampurda / à fer una espigulada» (Queralbs), «Ninetas de Camprodon / Son pocas y veneradas / Tres ó quatre que n'hi ha / Las unas mes que les altras» (Sant Feliu Sasserra), «Las noyas de Camprodon / son frescas y regaladas / de cinc jermanas que som / la una mes que la altre» (Tossa), «Les noyes de Camprodon / tenen gran anomenada / tres ó quatre que n'hi ha / les unes mes que les altres» (Sagàs; n'hi ha una altra versió de Vilatorta, que comença exactament igual, recollida per Francesc Masferrer), «Les ninetes del Malloll / totes les que son galanes / si sen van a espigolar / una fresca matinada» (el Mallol), etc.

5-XXII. Numerada «C M.» (Costums moderns) «48» per Aguiló, que hi anota: «Segadors» i «Vid M. 2ⁿ 351 p 332». 4 documents amb versions del Principat que comencen «A 13 de Juny / els cegadors baxen / en la faus al puny / debaxen à Llers» (Beget), «Ja ve'l mes de Juny / quel cucut ja baixa / en la fals al puny / y la gran carabasa» (Gósol), «Ara ve lo mes de juny / quels segadors debaxan / ab la faus al puny / y la carabassa» (Sant Pere les Preses), etc.

5-XXIII. Aguiló hi posa el títol *L'artigayre*. 3 documents amb versions del Principat que comencen «La Mare de Deu del Munt / Dalt del cim d'una montanya / Al detrás n'hi ha una flor / Qu'algun temps yo be l'aymava» (Vic), , «La Mare de Deu del mont / A las montanyas mes altas / A l'altre part ni ha una fló / qu'algun dia jo l'estimaba» (Puigcerdà, recollida per Muns) i «Al detras d'aquest serrat / detras ni ha una muntaña / y'l detras ni ha l'amor / que jo algun temps prou l'aymava» (Sagàs).

5-XXIV. Aguiló hi posa el títol *Anada a segar* i hi afegeix les notes «Costums», «Segadors» (en llapis) i «*aa*». 2 documents amb versions que comencen «Una cansó vuy cantá / No hi molt que s'es dictada / d'una minyona que n'hi ha / qu'es filla de bona casa» (sense indicació de procedència) i «Una canço vuy cantar / noy ha molt ses dictada / d'una minyona quey ha / ques filla de bona casa» (Vallfogona).

Les camises 25-32 van dins una altra camisa sense numerar titulada *De Ballades*.

5-XXV. Numerada «C.M.» (Costums moderns) «22.» per Aguiló, que hi afegeix la indicació mètrica «*á*» i les notes «Ballades» i «Milá 2ⁿ 318 p 301 (La danza y la fuente)». 5 documents amb versions del Principat que comencen «A la plaça fan ballades /Mare dexeumi anar / Flor de lliri clavell violeta / vostre amor m'ha de matar / Com jo som tan buniqueta / ballador nom mancarà» (Sant Jaume de Noia), «Una cansoneta nova / be len oireu canta / treta nes duna miñona / filla nes dun capita» (Queralbs), «A la plassa fan balladas / mare deixeumhi anar / jo que som tan buniqueta / ballado no m faltara» (recollida per Jacint Verdaguer), «A la plassa de les cols / grands vallades y haurá / jo vull dir á la meba mare / si mi voldrá deixar anar» (Vallfogona), etc.

5-XXVI. Aguiló hi fa l'anotació «Ballades» i la indicació mètrica «*á*». 3 documents amb versions del Principat que comencen «A la vileta d'Arfa / cuant hy podre torna / que hy ha una francisqueta / quen fa muri y penar» (Balaguer), «Adios vila de Tarbo / cuant jo y podre torna / que ni ha una fran[cta] / quem fa murí y pena» (Arties) i «Adéu vileta d'Arfa...» (Erill la Vall).

5-XXVII. Aguiló hi anota: «Ballades», «*ia*» i «Milá 2ª 310 p 295 (La cura)». 2 documents amb versions del Principat que comencen «Si ni habia d'una mare / que'n tenia tres fillas, / Ja las treuhen á ballá / (A) totas tres de seguida» (sense indicació de procedència) i «Si nera un pagés / quen tenia tres fillas / las treu al marcat / totes tres de cuadrilla» (Sant Aniol).

5-XXVIII. Aguiló la qualifica de «P.A.» (Picaresca amorosa) i hi posa la indicació mètrica «*ea*» i la nota «Milá 2ª 290 p 276 (*La burladora*) ques torna la *burlada*». 6 documents amb versions del Principat que comencen «A la plana de Vich / y ha una miñoneta / es burla dels fadrins / perques buniqueta» (Camprodon), «A la Selva de dalt / ni ha una donzella / se burla dels fadrins / perque es buniqueta» (sense indicació de procedència; en realitat, diu «Figueres, per J. Riera», ratllat), «En el lloch de Montallá / si n'es molt alegre / non pas pera mi / que hi visch ab tristesa» (sense indicació de procedència), «A la plana de Vich / Ni ha una donzella / Que s'burla dels fadrins / Perque es boniqueta» (sense indicació de procedència, en un full on hi ha quatre cançons més, ratllades), «Fadrins que hi aneu / al pla de Cervera / encomeneumhi molt / a la mulinera» (Borredà), etc.

5-XXIX. Aguiló hi anota: «Ball verdesca», «Milá 2ª — 456 p 378» i «Vid P. 13». 4 documents amb versions del Principat que comencen «Una cansó nova / prest la sentireu canta / d'una noya que ni ha / Filla de bon pare y mara» (sense indicació de procedència), «Una canço vull cantar / no hi ha molt que s'es dictada / d'una minyona que hi ha / que n'es filla de Cerdanya» (recollida per Collell), «Ja sen posá á balla / al fandango á la alemaña / Tots als soldats del cuartel / Sen van á veure com balla» (Tordera), etc.

5-XXX. Numerada «P» (Picaresca) «30» per Aguiló, que hi anota «Ballades» i «Vid Milá 2ª». Un sol document de Camprodon, amb una versió que comença «Una canso vull cantar / noy ha molt que ses criada / d'una miñona quey ha / que á Lliurona ses criada».

5-XXXI. Numerada «P» (Picaresca) «13.» per Aguiló, que hi posa el títol *L'un lin renta'ls peus / l'altre lin renta las cames* i hi afegeix la nota «Milá 2ª...». 5 documents amb versions del Principat que comencen «Duna miñona quey ha / dintre Ripoll ses criada / quen sap balla'l rigodon / tambe la contradansa» (Camprodon), «Una cansó vull cantá / d'una minyona qu'hi ha / qu'á Carol se n'es criada» (sense indicació de procedència), «Enreonant enreonat / cap á l'ayga l'han portada / L'un ja li rente los peus / l'altre

lin renta las camas» (sense indicació de procedència), «a Ridaure ses criada / sab balla'l minuet / y alguna contradansa. / Tot ballant el minuet /la miñona cau en basca» (sense indicació de procedència), i «Una cansó vull canta / á Ripoll sen es criada / Si'n sap ballar al passapiés / y tambe la cuantradança» (Camprodon).

Les camises 33-37 van dins una altra camisa titulada *(Entrevistes a les fonts) Anades a la font o a l'aygua.*

5-XXXIII. Numerada «C M» (Costums moderns) «13» per Aguiló, que hi posa la indicació mètrica «*ea*» i les anotacions: «A la *font* y a l'*horta*», «Milá 362 (Tres camins), Id 361)» i «V. A. 4». 3 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Are ve lo mes dabril / quentrem á la primavera / cantara lo rossiñol / la guatlle y la cadernera» (Molló), «Lo mayti de S. Juan / com es matinada fresca / jo men y vatx passejant / per cami de Manresa» (Gerri) i «Un dia tot passejan / á la plaça de Manresa / ja vetx la mia amor / al hort que criava menta» (les Escaldes).

5-XXXIV. Numerada «A» (Amorosa) «31» per Aguiló, que hi posa la indicació mètrica «*ó*» i les anotacions: «Anada a *Missa* y (*A la font*)» i «Milá 2ⁿ 305 — p 288 (*Llanto y consuelo*). Es la 304 (*Los novios*)». 3 documents amb versions del Principat que comencen «Un dia anant a missa / l'amor trobí a la font, / si lin deman de l'aygua / la'm dona de bon cor» (recollida el 1849 «per un jove del Camp de Tarragona»), «La meua enamorada / nes del lloch de llado bis y mes ay / mireuli la cara / blanca es com el coto» (Besalú) i «La meba enamorada / non es de aquí no / Mireuseli la cara / blanca com al cotó» (Tordera).

5-XXXV. Numerada «P» (Picaresca) «11.» per Aguiló. 6 documents amb versions del Principat i de la Catalunya Nord que comencen «Las ninas d Arenys / son molt boniquetes / sen van a la fon / descordonadetas» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Las ninas de Reus / si'n son buniquetes / van á la font / totas descalsetas» (sense indicació de procedència), «Les ninas de Gnil / son matinaretas / sen van á la font / descordonedetas» (Rosselló francès), «Ninetas de Reus / Que sou boniquetas / Anant á la font / Voy descordadetas» (recollida per M. A. Martí), , «Las ninas d'Olot / en son buniquetes / sen van á la font / descordonadetas» i «Les xiquetas de Reus / son maytineretas...» (versions d'Erill la Vall i Gósol escrites en un mateix document).

5-XXXVI. Numerada «P.» (Picaresca) «6.» per Aguiló, el qual hi anota: «Ida á la font seduccion rapida». 12 documents amb versions del Principat i de la Catalunya Nord que comencen «Malhajen de ma mayrastra / que tan mati'n fa lleva / tan si's dia com sis de nit / a l'aygueta men fa ana» (Gerri), «La mala mayrastra / demeti men fa llava / demeti á punta dalba / á l'aygua men fa ana» (en aquest mateix document n'hi ha dues versions més, una de les quals diu «A la francesa»; Aguiló hi posa el nom de dues de

les seves informants de Queralbs), «Anaquina font anirem ara / quel galan no mi vora / Vesi á la font de langel / quel galan no ti vaura» (Prats de Lluçanès), «Una cansoneta noba / be la sentireu cantar / treta n'es d'una miñona / que á la vall d'Endorra está» (sense indicació de procedència), «Teng una mala madastra / demati men fa lleva / tan si's demati com vespre / ella á la font men fa anar» (Sant Cugat del Vallès i Gósol; al mateix document hi ha anotades diverses variants i Aguiló hi anota: «Dos versiones una en a y otra en e»), «Si'n tinch la mala mayrastre / matinet men fa llevar / tant si's dia com si's vespre / a l'aygueta men fa anar» (Puigcerdà, recollida per Muns), «Teng una mala mayrastre / molt mati me fa lleva / siga'l mati siga'l vespre / á l'aygueta men fa anar» («Porter fran^{a}»), «Anem anem Mariagneta / que á la font si ha dana / Mare á la font soleta / jo noy vull pas ana» (Beget), «Una cansoneta nova / be la ne oireu cantá / feta n'es d'una minyona / qu'en la vall d'Andorra / no s'està per criada / qu'ab els seus pares está» (sense indicació de procedència), «Tan si es demati com bespre / a la font men fan anár / bestan a la font mes baixa / que ningu not hi sabrà» (autògraf de Jacint Verdaguer, bé que no en duu el nom), «Francisqueta pren els cantis / y dret á la fon sen va / mentres els cantis s'empuaban / el seu galan va arribá» (Monistrol de Calders), etc.

5-XXXVII. Camisa recent. 3 documents amb versions que comencen «Un dia anant á la font / á soles men preguntava / ¿Arcís volt te casá ab mi / que la teua amor m'agrada?» (Tortellà), «A Ribes varen anar / ques camí ral de Cerdanya / per amor d'una Fran^{ca} / que l'amor men te robada» (Tortellà) i «El dia de Sant Johan / una ventura volia / y ja la encontri a la font, / un angel me aparexia» (Granollers; Aguiló hi anota al marge: «Vid. Plagueta in fol. n° 23 ahont s'hi troba *completa*. Versió de Torelló. Vid Mila n° 374 p 349»).

A-6

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté vint-i-quatre camises.

6-I. Numerada «Vol. IV. 1» per Aguiló. 29 documents el primer dels quals és una nova camisa numerada «N.» (Novel·lesca) «4» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Angeleta* i l'anotació «Milá 336 p 315». Els documents 2-29 contenen versions del Principat i d'Andorra, entre les quals una de recollida a Riudeperes per J. Verdaguer que comença «Lo dia de San Joan / que es diada asenyalada / las vehinas del carrer / la enhorabona m donavan». El doc. 4 és un retall del «Setmanari Catalá» (pàgs. 419-422) amb una versió d'*Angeleta* («Cansó popular en Manresa y en lo camp de Tarragona»).

6-II. Numerada «Vol. IV. 2» per Aguiló. 9 documents el primer dels quals és una nova camisa amb diverses notes d'Aguiló: «Enamorada que presiente soñando la muerte de su

novio comandante en Figueras», «Vid. si es hist. de 1640?», «Vid. 99 del Mamotreto en folio que contiene una version muy notable», «Vid Milá ahont la posa? No esta entre les historiques. Sembla anterior a la *Toma de Rosas* nº 88-bis». Els documents 2-9 contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Y à Rosas varen anar / á veure l' tinent de guerra / veure si's vol entregà / ò rendi las fortalesas» (sense indicació de procedència), «El Castell de Figueres / Be's diu que le n'han pres, / No l'han pres per vianda / Ni tampoch per diners» (versió fragmentària «recullida per Riera y Bertran de Girona»), «Una cançoneta nova / jo vos la diré cantant / treta n'es d'una donzella (de tres donzelles) / d'una donzella galan» (recollida per «Joaq. Riera prop de Banyoles»), «Lo dia de S. Pera / la festa major fan / Ja sen va á la plaça / a veure el seu galan» (les Escaldes), «Una matinada fresca / el mati de S. Joan / estava adurmideta / y estava sumiant» (Ripoll), «Una cansoneta nova / Nes treta de aquest any / Treta de una miñona / Que ha fet Pascua Abans del Ram» (Berga), etc. El doc. 4 és una nota d'Aguiló sobre els setges de Roses.

6-III. Numerada «Vol. IV. 3» per Aguiló. 18 documents els primer dels quals és una nova camisa, numerada «C.M.» (Costums moderns), «20.» per Aguiló, el qual hi afegeix les anotacions: «*Amor.* Joven que por un ligero chasco de su enamorada se hace soldado de caballo á fin de domarlo con la rienda ya que no es posible domar la muger. Es muy catalana», «*á*», «Milá 319 — p 301» i «Posis a continuació la 369 *Mariana* p 345». Els documents 2-18 contenen versions del Principat que comencen «Fadrins que veniu 'l mon / Una cosa hus encomano / No hus fieu de las donçellas / Que totas tenen l' cor fals» (Sant Feliu Sasserra), «Francisqueta jo us convido / á la plassa á fer un ball / irem á la plassa de Verges / ab unas ballas que fan» (Camprodon), «Ala plasa de las verges / Fillas de la Reyna hi van / Hi van ven adornadetas / Hi portan bon devantal» (Alella), «Ahont t'en vas aymada mia / ahont ten vas carrer avall? / —A la plassa te'n convido / Francisqueta á treura un ball» (Puigcerdà), etc.

6-IV. Numerada «Vol. IV. 4» per Aguiló. 18 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C M» (Costums moderns) «18.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Fadrins de S. Boy / gran fatxenda gastan*, i hi afegeix la indicació mètrica «*aa*» i l'anotació «Milá 2ª 306 — pag. 290 (La niña juiciosa)». Els documents 2-18 contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Diumenge prop vinent / crech que hi haurá ballades / els fadrinets de Sant Boy / gran fanfarria gastan» (Tortellà; el document conté una altra cançó que comença «De les ninas de Vich / una sen es casada / n'ha mort el seu marit / ab una punyalada»), «Los fadrinets del Sant Boy / Quant ne van á sentar plassa / No ni van de bon conhort / Ni tampoch de mala gana» (recollit per Joaquim Guasch d'una dona de Corçà), «Els fadrins de Sant Boy / molta fatxenda gastan / y el mes petit de tots / ne gasta mes quels altres» (recollida per Riera a Dosquers), «Fadrinets de Sant Pol / gran fatxenda heu gastada, / que n'heu comprat un ram / tres duros d'or costava» (Caldes d'Estrac), etc.

6-V. Numerada «Vol. IV. 5» per Aguiló. 21 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «A» (Amorosa) «2.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *A l'horta del meu pare* i hi afegeix la indicació mètrica «a» i la nota «Milá 2ª 550 p 404». Els documents 2-21 contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Al horta de mon peyre / un taronjer ni ha / fa las taronjas dolsas / y altra fruyta noy ha» (Ripoll), «Ella nes matinera / lo noronge á regá / mentre'l noronge rega / son galan va passa» (Andorra), «Deu vos guard hortelana / voleu llogar hortola / lamo que no te sembra / mosso no pot llogar» (Tossa, «cerdana»), «Fileu fileu ma mare / Prou teniu a filar / Tres xiques quen teniu / totes per a casar» (Ponts), «An te una clavallina / Que lan solan regá / Mentre que lan regaba / Un galan Jove pasá» (Alella), etc. Els documents 18 i 19 —que comencen, com la majoria, «A l'horta del meu pare» i «Al horta de mon para»— són recollits respectivament per Riera a Girona i per Muns a Puigcerdà.

6-VI. Numerada «Vol. IV-6» per Aguiló. 23 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «R» (Romancesca) «25») per Aguiló, el qual hi posa el títol *Rapto. Sra. Isabel* i hi anota: «Milá 284 p 270 (*Niña veleidosa*)». Els documents 2-23 contenen versions del Principat que comencen «Cuatre fadrinets / quatre camarades / han enat á Tremp / á robá una dama» (recollida per «en Valles de Manresa»; duu el títol *Cançó de la robada*), «Quatre caballers, / quatre camarades / N'han anat á Tremp...» (Prats de Lluçanès; una versió que comença gairebé igual fou recollida per J. Riera a la província de Girona), «Cuatre fadrinets / de la valentona / son anats á Tremp / Robá una minyona» (la Seu d'Urgell), «Deu te guard Isabel / Has sopat encare? / No'n só sopat no / que no'n tinch pas gana» (Sant Joan Despí, 1885), «Jo me'n vaig al born / á comprar escarola y roba / quand ne soch al born / ya me'n demanavan» (província de Girona), «Aqui l pla de Gerona / una roseta hy ha / que viva la rosa / una roseta hi ha / que viva la rosa del hortolá / que vull di'l seu pare / si me la vol dona» (Torroella), «Los fadrins de Sort / ne son molt canallas / n'han anat á Trem (van á l'Arago) / á roba una dama» (Gerri), etc. Al doc. 12 hi ha una nota de N. G[ay] a Bofarull dient-li que li envia les cançons cantades per la seva minyona: «Mi Maritornes es erudita por demás en la materia y me he cansado de escribir antes de agotar ella el soplo de su musa».

6-VII. Numerada «Vol. IV. 7» per Aguiló. 14 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C. M.» (Costums moderns) «34» per Aguiló, que hi posa el títol *L'hereu Riera* i hi anota «Ball» i «Milá 276 p 263 (1ª de costumbres)». Els documents 2-14 contenen versions del Principat que comencen «Per Sant Maurici / balladas n'hi ha; / que per Sant Anthoni / molta gent hi va» (sense indicació de procedència), «N'y ha tres ninetas / del lloch de Llansà / N'y ha tres ninetas / qu'en volen dansá» (sense indicació de procedència), «Pera S.t Antoni / Balladas hi ha / Y per St Maurici / Tota copla hi ha» (recollida per J. Riera a Banyoles), «Per a Sant Maurici / ballades hi ha / que per Sant Antoni / tot lo poble hi va» (recollida a la Garriga per J. Blancafort; duu el títol *L'hereu Riera*), «A la plaça'n ballan / ballades n'hi ha / L'hereu Pau Riera / hi

te d'anár á ballar» (Sant Joan Despí, 1886), «Eran tres donzelletas / del lloch de Llança / una diu a l'altre / quins traurá a ballár» (Vilatorta; duu el títol *L'hereu Riera*), «Pera Sant Cujesme / balladas hi ha, / pera Sant Maurici / tota copla hi va» (Olot), «Per un St Antoni / grans balles hi ha / Per Santa Cecilia / la cobla hi sera» (Sant Aniol d'Aguja), etc.

6-VIII. Numerada «Vol. IV-8» per Aguiló. 11 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C. M» (Costums moderns) «6.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La Ventura* i hi anota: «Rapto — Am.r Cost. mod. Muy catalana», «Ballades», «Hay dos», «Milá 353 — p 333». Els documents 2-11 contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Per lo dia de S. March / á Bellmunt fan grans balladas / La Ventura se ni va / Perque n'era convidada» (sense indicació de procedència), «Una cançó vull canta / no hi ha molt que s'es dictada / d'una minyona que hi ha / que *Allibert* (?) sen es criada» (Sant Climent d'Amer), «Diumenge prop vinent / A la plaça ya ballen / Si l'hi n'han treta á fe un ball / A devant la fadrinalla» (Espolla), «El dia de S. Lleý / a la plaça fan ballades / la Ventura ha tret un ball / davant de la fadrinalla» (Sagàs), «Ventura va aná a ballá / N'hi habia grans balladas: / Ventura ha tret un ball / devan de la fadrinaya» (Tordera), etc.

6-IX. Numerada «Vol. IV. 9» per Aguiló. 8 documents el primer dels quals és una altra camisa, numerada «A» (Amorosa) «7» per Aguiló, el qual hi afegeix la indicació mètrica «*aa*» i la nota «Vid Milá 2a 450 p 376 (Noticia equivocado [*sic*] Vid)» (en llapis: «o incompleta»). Els documents 2-8 contenen versions del Principat que comencen «De Ripoll varem sortir / tres o quatre camarades / dret a la vila de Ribes / que's camí ral de Cerdanya» (Collsacabra, recollida per J. Collell; hi ha una altra versió que comença gairebé igual, recollida per J. Riera i Bertran), «A Ribas varem anar / ques cami ral de Cerdanya / a veure una Francisqueta / que mente l'amor robada» (Beget), etc.

6-X. Numerada «Vol. IV. 10» per Aguiló. 7 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C. M.» (Costums moderns) «47.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Penediment* i l'íncipit «He enganyat la Teresa / paraula de casament», a més de la indicació mètrica «*é*». Els documents 2-7 contenen versions del Principat que comencen «Tereseta, Tereseta, / Tereseta del cor meu, / si no fas lo quet demano / ne perdré l'enteniment» (recollida per Aguiló el maig de 1865 a l'ermita de Sant Jeroni de Montserrat, d'una dona de Collbató), «—Amich meu, si tu ho sabias, / Si ho sabias, amich meu, / N'he enganyat una minyona / A tracte de casament» (recollida per Riera a Girona), «Un hereu de bona casa / n'ha perdut l'enteniment / ha engañat la Mariagna / en paraula de casament» (Gósol-Sant Cugat), «Som dormit ab una donzella / á tracte de casament / Amich meu si tu ti casas / men farás á mi content» (Tordera), etc.

6-XI. Numerada «Vol. IV. 11» per Aguiló. 25 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «A» (Amorosa) «8.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Joven*

postergado por su novia que casa con otro i hi afegeix la indicació mètrica «*oa*» i la nota «Milá 292 p 278 (*La niña engañosa*)». Els documents 2-25 contenen versions del Principat que comencen «Axis com el sol ix / ella's posa al ombra / al ombra d'un arbre / al peu d'una roca» (Tortellà), «Com lo sol exint / al peu d'una roca / que jo y ting lamor / que sen diu Ant^{a}» (Gerri), «Hi ha una vila / quen diuen la Pobla / d'allí ahont tinc l'amor, / se nomena Antonia» (Amer), «M'envaig á jugar / al joch de pilota / mentre estich jugant / m'en portan la nova» (Sant Joan Despí?), «Hi ha un poplet / Qu'hen diuhen la pobla / Una nina hi ha / Que's diu Antonia» (Tavernoles?, recollida per Jaume Collell), «Mentre jon jugaba / al joch de pilota / men diuen Joan / ten porto una nova» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Si ni ha un poblet / quen diuhen la Pobla / que jo hi tinch l'amor / que sen diu Antonia» («variant de altre de Puigcerdá tambe recu. Muns»; la versió recollida per Muns deu ser el document següent, 9) «Men vatx al triquet / a jugar pilota / tot jugant jugant / men portan la nova» (Sant Jaume de Noia), «'L sol es eixit — al peu d'una roca / De tant blanca qu'es — n'apar una monja» (Sant Feliu Sasserra), «El carré de abax / dę la vila de Aytona / si ni ha una noya / que sen diu Antonia» (Lleida), «N'está 'l sol ixent / Al peu d'una costa / A n'eixint el sol / Ella a l'ombra's posa» (Banyoles?, recollida per Joaq. Riera), «Men batx carre ball / sunan la biola / senta mitx carre / nan cuantru lantonia» (Tordera), «M'han dit que hus caseu / Ab un areu de Tona / No creguehu això / No creguehu tal cosa» (Alella), etc.

6-XII. Numerada «Vol. IV. 12» per Aguiló. 14 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «N.» (Novel·lesca) «7» per Aguiló, el qual hi anota «Rapto» i «Vid. La *fugitiva* en el Rom^{llo} Milá 124 p 118 la posa com complament den *Pau Gibert*». Els documents 2-14 contenen versions del Principat que comencen «Una cansó vull cantar, / no hi ha molt se'n es dictada, / d'una minyona que hi ha / que diu que vol ser robada» (sense indicació de procedència; duu el títol *Cansó del miquelet*), «Una canço vull cantar / no hi ha molt que s'ha dictada / d'una minyona que y ha / quels micalets l'han robada» (Dosquers, recollida per Riera), «Al punt de la mitja nit / son galan puja l'escala; / Catalina anem, anem / que l'hora n'es arribada» (sense indicació de procedència; duu el títol *Dels miquelets* i Aguiló hi anota: «hay otras copias»), «Be'n sabriau di / D'una minyona robada / Sa mare es morta d'enutj / Y ella no tardera gaire» (Esplugues, 1854; duu el títol *Canço de la minyona robada*), «Una canso vull cantar / no hi ha molt que s es dictada / d una minyona que hi ha / que diu que vol ser robada» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Un dia per vora mar / ya ni vetx venir una dama / y an va se la meba amor / la que'l meu cor mes aymaba» (Sagàs), «Jo la vai trobá / una matinada / que anaba á la font / soleta hi anaba» (Puigcerdà), «Jo len vetx dalt dun balco / ab un pom dor qui brodava / Jo lin dich si vol venir / diu que la roba en te aplegada» (Sarroca de Bellera), «Una miñona galant / quen volia ser robada / á las dotza de la nit / á la porta li picavan» (sense indicació de procedència), etc.

6-XIII. Numerada «Vol. IV. 13» per Aguiló. 14 documents el primer dels quals és una

nova camisa, numerada «N» (Novel·lesca) «5.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La vida de la galera* i hi afegeix l'anotació «Milá 2ⁿ 246 p 226». Els documents 2-14 contenen versions del Principat que comencen «A la voreta del mar / si ni ha d'una galera / si ni ha dos mil soldados / compañia linda y bella» (sense indicació de procedència), «A la vorera del mar / si ni ha duas galeras / la una era dels forsados / laltre voluntaris n'era» (Banyoles), «Cuant nobriran els portals / gran bandera n'han parada / bandera de foch y sanch / axo nes señal de guerra» (Prats de Lluçanès), «Ay sirena de la mar / ay sirena de la tierra / como no te acuerdas de mí» (sense indicació de procedència; duu el títol *El soldado que obtiene la licencia de su capitan*), «El dia quem vatx casa / mala fortuna es estada / que cuant ne som pel camí / els mossos ja m'esperavan» (Camprodon), «Unos cantan, otros bailan / otros emplean lo tiempo / No'm diria señor capitan / si'm vol escuchar mis penas» (Puigcerdà), etc.

6-XIV. Numerada «Vol. IV. 14» per Aguiló. 7 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «P» (Picaresca) «39» per Aguiló, el qual hi fa la indicació mètrica «*ia*» i hi posa les anotacions: «Verdesca antiga», «Mila 2ⁿ 372 p 347 (*El doncel presumido*)» i «Vid. varies versions del Tordera que inclouen part de la present cançó, en...» Els documents 2-7 contenen versions del Principat que comencen «En so comprada una guitarra / una guitarra ben guarnida / men vatx tot sonant sonant / cap al carrer de l'aymia» (Sant Aniol), «Men ani cantant xiulant / a donar un torn per vila / la amor mia ha entes el so / en finestra nes exida» (Sant Joan de les Abadesses), «Jo m'axeco demeti / metinet com ne solia / n'agafi'l violí / la guitarra ben guarnida» (Gósol), etc.

6-XV. Numerada «Vol. IV. 15» per Aguiló. 6 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C. M.» (Costums moderns) «28.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Arrepentimᵗᵒ tardío / Minyons a la valentona*, i hi afegeix les anotacions «Rapto — *oa*» i «Mila 2ⁿ 291 p 276». Els documents 2-6 contenen versions del Principat que comencen «Men ire á Ampurda / a roba una miñona / com fou en alla / las portas son closas» (Torroella de Montgrí), «Cuatre fadrinets / A la valentona / Van al Ampurdá / Per una minyona» (Reus, recollida per Jᵖ Martí), «Los fadrins de Pons / com son gent de pompa / sen van a Arinyá / a robá una minyona» (Àger), etc.

6-XVI. Numerada «Vol. IV. 16» per Aguiló. Un sol document amb una versió d'Espolla que comença «Principi de semana / m'en posi festejar / De una gentil minyona / m'en vaig enamorar» (Aguiló hi anota «*Costums* seg. 18»; una mà moderna hi adverteix en llapis: «Milà p. 364»).

6-XVII. Numerada «Vol. IV. 17» per Aguiló. 17 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «N» (Novel·lesca) «6» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La Sileta* i hi anota: «Milá 2ⁿ 462 Noticia». El doc. 3 és una altra camisa que duu el títol *El carrer del hospital* i la nota «Parece anterior a la mitad del siglo XVII en que se

establecíó con todo rigor la clausura de las monjas» i «Jaume Roig monjas que van al mar a bañarse etc». Els documents 3-17 contenen versions del Principat que comencen «Un estudiant de Vich / un estudiant de lletra / ell se'n es enamorat / de la filla de l'hostesa» (Amer), «Al carrer den robador / tres portes a la ma dreta / ni havia un fadrinet / quen volia la Sileta» (Sant Joan Despí), «Al carrer de l'Hospital / tres portes à la mà dreta / si ni ha un estudiant / que'en festeja à la Cileta» (Manresa; hi ha una altra versió, recollida a la Tor per Fran^co Muns, que comença pràcticament igual), «A las 12 de la nit / va tosta una monjeta / quina monjeta sou vos / que de nit aneu soleta» (Arties), etc. Els documents 5-6 contenen notes semblants a les del doc. 3.

6-XVIII. Numerada «Vol. IV. 18» per Aguiló. 6 documents el primer dels quals és una nova camisa numerada «N» (Novel·lesca) «3.» per Aguiló, el qual hi anota: «Desfrs de frare. Vid N. 6 *Carrer de l'hospital*» i «Milá 2ⁿ 445 (*El falso novicio*) (Noticia)». Els documents 2-5 contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Una canso vull canta / noy ha molt que ses dictada / duna miñona que y ha / van á tractes de casarla» (Beget; hi ha una altra versió de la Garriga, recollida per J. Blancafort, que comença igual llevat del quart vers: «que'n te molta nomenada»), etc. El doc. 6 és un paperet d'Aguiló que diu que «la molinera de S. Quinti de Ripoll» sap la cançó *La noya vestida de frare*.

6-XIX. Numerada «Vol. IV. 19» per Aguiló. 30 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C.M.» (Costums moderns) «10.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Amor Cost.ˢ Joven que p[ar]a no contradecir la volun[ta]d de los padres de la novia se hace frayle*, hi fa la indicació mètrica «*i*» i hi anota: «Vid Milá 2ⁿ 328 p 308» i «(grupo) / V A. 19 / Id A 34 / y A 12». Els documents 2-30 contenen versions del Principat, d'Andorra i de Mallorca que comencen «—Joan ten porto la nova / tant sols no t ho goso dir / te casan la Marieta / a n'al punt daqueix mati» (recollida per J. Verdaguer), «Dono 3 truchs a la porta / amor meba baixeu á obrir / a nel baixar dela escala / ella feu un gros suspir» (Vallfogona), «Mentres estich jugan á cartas / la nova men arribí / que men casan la maria / la casan aquesta nit» (Monistrol de Calders), «En voleu fer una abrassada / jo que veng dun llarc cami / Aneu ab bon hora en jove / queus burlariau de mi» (Beget), «Si ni ha una miñona / Ca en raona eb un fadrí / Ella vulia casarsi / Y sumpare no eu vulí» (sense indicació de procedència), «Les matinades son frescas / les del mes de Maig y Abril / que hanaban à cullir Roses / paseixannos pels jardins» (Oliana), «Recordat valenciana / d'un disapte al dematí / las parauletas que deyam / sit casarías ab mi» (Monistrol de Calders), «Sen gafan manu per manu / ya sen entran al jardi / Buleuma da una biola / Ho una flo de jesami» (Tordera), «An prenc la capa y sombrero / Escala vall men aní / Ja ni truco à la porta / Mi amor devalla à obrir» (sense indicació de procedència), «Un dia á la matinada / Cuan me nastaba l' gardí / men demanan una rose / si la volia cullir» (Vic), «Men poso a cullir floretas / y á la bora d'un camí / mentres que las cullia / el meu galán baix benir» (Vall de Santa Creu),

«Un dia lencontro sola / quen venia del jerdi / ja lin dich gracioseta / sit voldrias casat mi» (Gósol), «Que sercau par aqui an jove / que sercau vos par aqui, / que man dit guilan señora / que vos casau esta nit» (Palma), «Vamos al mas Maria / Vamos quel sol va á la posta / amos quel sol ja sa post / Adios Maria galana / princesa dels meus sentits» («Catalana pero recullida a Mall.ª»), «Un dia men pentinava / jo nera dins el gerdi / Francisca de mas entrañas / un cas vos vulia dir» (Beget), «Un dia cullint floretas / floretas al meu jardi / y mentras que las cullia / un amig meu vetx venir» (Ripoll), «Queus heu fetes matinadas / de Mars de Maix y d'Abril / que anavem á cullir rosas / passetjantnos pels jardins» (Oliana-les Escaldes), «Si n'hi ha una minyona / qu'enrahona ab un fadrí / ella voldria casarse / y el seu pare nohu volí» (Barcelona, recollida «pel germá den Amer d'una minyona de la prov. Girona»), «Una cansoneta nova / tot cantant la vos vull dir / treta n'es d'una nineta / que no es pas de per aquí» (recollida per J. Riera prop de Banyoles?), «Jo li demano llessencia / per entrar en el jardi / entreui entreui vos jove / no quedeu no per á mi» (Camprodon), «Un disapta á la tarde / al meu cor esta molt trist / men ani aprop de muralla / sols per poderlo diverti» (Barcelona), «Metinet ja len pentinen / la cabellera dor fi / mentre quella la pentina / jan passa un galan fadri» (Oliana), etc.

6-XX. Numerada «Vol. IV. 20» per Aguiló. 22 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «P.» (Picaresca) «8» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Alli'l camp de Terragona* i hi anota: «Milá 2ⁿ 547 p 402». El doc. 2 és una nota d'Aguiló sobre «La del frara blanc y otras de frayles». Els documents 3-22 contenen versions del Principat que comencen «Allá al plá de tarragona / n'ha un abret que ara borrona / Sota l'abret n'ha una pastora / Y un Frare blanc que lan sermona» (Alella), «Sota'l pont de Tarragona / si ni ha un abre quen brotona / cuant l'abre es vert / l'hombreta es bona / cuant l'abre es vert / galant miñona» (sense indicació de procedència), «En el pla de Barcelona...» (Tordera), etc.

6-XXI. Numerada «A» (Amorosa) «28.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Fadrins que y aneu / al pla de Cardona...*, hi fa la indicació mètrica «*oa*» i hi anota: «Comandacions», «S'hi parla del *Duch de Cardona*. Vid altres copies que dech tenir», «Vid si aquesta cançó es original ó imitació de l'altra que comença / Fadrins que hi aneu / al Pla de Corbera etc.». 3 documents amb versions del Principat que comencen «Fadrins que hi aneu / Al pla de cardona / Vos encomano mol / aquella miñona blanca» (Tordera), etc.

6-XXII. Un sol document amb una versió de Tortellà que comença «El dilluns el dematí / bon principi de semmana / men debaxo carre avall / tot rumbejant la guitarra».

6-XXIII. 3 documents amb versions del Principat que comencen «Men agafo el serronet / la guitarra ben guarnida / Men aní sonant sonant / a la porta de l'aymia» (Tortellà, «Balada picaresca»), «—¿Qui s'es aqueix jovenet / que á quexa hora va per vila? / —Vos-

tre servidor, l'amor, / que vos do la despedida» (recollida a Vilamarí per en J. Riera?), etc.

6-XXIV. Camisa recent. Un sol document de Sant Feliu Sasserra que comença «Ninetas d'Arenys — ya'n fosiu casadas / Totas ab un mes — y ab una semana».

A-7

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté quaranta-sis camises.

7-I. Numerada «Vol. IV. 21» per Aguiló. 22 documents (en realitat 23, atès que hi ha un núm. 8 i un altre 8 C) el primer dels quals és una nova camisa numerada «N» (Novel·lesca) «8» per Aguiló, el qual hi posa el títol *El dragó de l'Itàlia* i hi afegeix la indicació mètrica «*aa*» i la nota «Milá 348 p 330». Els documents 2-22 contenen versions del Principat que comencen «Una canso vull cantá / No hi ha molt que s'es dictada / D'una miñona que hi ha / Que a La Bisbal habitaba» (sense indicació de procedència; aquest mateix doc. 1 conté una altra cançó que comença «Segueu arran / Segueu arran / Que la palla va cara / Segueu arran»), «Un dilluns el demati / sent principi de setmana / jo la vetx dalt del balcó / soleta ques pentinava» (Amer), «Ella á missa sempre vá / al rosari may fa falta, / tota la gent va dient / la Tecleta será santa» («Francina Segura de Mall^a la aprendió en Barna.»), «El dilluns el demati / nes principi de semana / ja sen baxa carre avall / puntetjant una guitarra» (Besalú), «Una cansó vull cantá / No n'ha molt que s'es dictada, / de una minyona qu'hi ha / que n'es filla d'un notari» (Puigcerdà, recollida per Muns; una altra versió, recollida igualment a Puigcerdà per Muns, canvia el vers 4 per «qu'ella à Reus se n'es criada»), etc.

7-II. Numerada «Vol. IV. 22» per Aguiló. 16 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «P» (Picaresca) «3.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Cost. mod. La muchacha que uye con el capitan de una compañia (Rapto soldadesca)* i hi anota: «Milá 2^n 296 p 282 (*La niña desenvuelta*)». El doc. 14 torna a ésser una altra camisa sense cap indicació. La resta de documents contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Ay mare aneu á la lleña / que yo faré al diná / Sa mare un poch bujeta / lont la y là de sun darideta / á la lleña senba àná» («Escrita per na Petronila Calvet 1846»), «A la vila de Prades / galan nina hi ha / si ni había una / que es per enamorá» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Mare aneusen a missa / Ay! viva a l'amor! / jo'n couré l'almorsár / Viva l'amor, viva la rosa / jo'n coure l'almorsár / Viva la rosa del rosár» (Sagàs), «'L dematí s'en lleva / Y ella á Berga s'en va / Deixa l'Agneta á casa / Que cogui l'esmorçá» (Sant Feliu Sasserra), «Xicas de la vall D'Ano / be us podeu ben alabar / sobre totas ni ha una / queb els soldats sen va» (Erill la Vall), «Vos pare ireu á llenya / jo amanire'l dinar / cuant ell torna de llenya / l'Agneta no troba» (Camprodon), «Vila de Barcelona / de galants xicas ni ha / entre tantas ni ha una / queb los soldats sen

va» (les Escaldes), «Ay mare aneusen á missa / Que jó apariré el dinar. / Viva l'amor, viva la rosa / Festetja un capitá; / Viva la rosa del rosar» (la Seu d'Urgell), etc.

7-III. Numerada «Vol. IV. 23» per Aguiló. 8 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «P.» (Picaresca) «42» per Aguiló, que hi posa el títol *Se vol casar / diu que no gosa / perque no sap / l'estil dels homens*, i hi afegeix la indicació mètrica «*oa*» i la nota «Milá 2ⁿ...» Els documents 2-8 contenen versions del Principat que comencen «A Sarriá ni ha una noya / es vol casar diu que no gosa / perque no sap l'estil dels homens / cuynar y pastar fer bona olla» (la Garriga), «A Vilassar ni ha una noya...» (Sant Climent d'Amer; una versió recollida per J. Riera prop de Banyoles comença exactament igual), «Una n hi ha / al pla de Girona / no s vol casa / perque no gosa / perque no sab / l estil dels homes / Sap de cuinar / fer l'olla bona» (recollida per Jacinto Verdaguer), etc.

7-IV. Numerada «Vol. IV. 24» per Aguiló. 11 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «P.» (Picaresca) «19.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La vieja* i l'anotació «Milá 566 p 413». Els documents 3-11 contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Una vella tinch à casa / Que'n te 100 y 1 any / Com la dona n'es tant veya / Encara ns la casam» (Dosquers, recollida per Riera), «La vella es clenxa y es pentina / y s'en mira ab un mirall / done un tom per la vila / n'encuantra un estudiant» (Torrelameu; duu el títol *La cansó de Vella*), «Hi havia una vella vella / que tenia vuytant anys / ella es pentina y se enclentxa / com una nina de quinza anys» (Beget), «A Paris ni ha una vella / que ja passa de cent anys / si se nes enemorada / de un jove galan» (Sant Joan de les Abadesses), «Allá dal n'y a una bella / que te sent y cinquanta anys / Que s'an pantina y s'en clenche / com a nine de quinsa añys» (sense indicació de procedència), «Si ni havia una vella / quen tenia cent y un any / si es nes enamorada / dun petit estudiant» (Canillo), «A Paris ni ha una dança / tota la bona gent que y van / Ja nix una vellassa / se agafa *Japet* galan» (Erill la Vall), «A Madrid ni ha una vella / Que te 95 añs / Ella sen pentina y clincha / Com á niña de 15 añs» (Tordera), «Si nibia una beya beya / una beya de 30 añs / Se pantina y se clanchina...» (Tordera), etc.

7-V. Numerada «Vol. IV. 25» per Aguiló. 8 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «N» (Novel·lesca) «1» per Aguiló, el qual hi anota: «Milá 2ⁿ 233 p 199 (*Soldado y dama*) (grupo de soldados)». Els documents 2-8 contenen versions del Principat que comencen «N'he caygut en greu pecat / ab un patge de ma casa: / lo meu pare'm vol matar, / los parents li'n ajudavan» («Roca de Palancá, prop de Camprodon» i Llanars), «Una canso vull canta etc / duna miñona que y ha / filla nes del Rey despaña» (Torroella), «Una canso vull canta / noy ha molt que ses dictada / d'una miñona quey ha / filla nes del rey de frança» (Besalú), etc.

7-VI. Numerada «Vol. IV. 26» per Aguiló. 12 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «N» (Novel·lesca) «10.» per Aguiló, el qual hi afegeix la indicació mètrica «*ea*» i les anotacions: «Milá 2ª 363 — p 340», «Id 365» i «Vid Id 459». Els documents 2-12 contenen versions del Principat que comencen «Cuan jo nera petitet / cuan nera un jove tendra / comensi de enrrahonar / ab una hermosa donzella» (recollida per J. Verdaguer), «Lo meu cor sempre m'ho diu / lo meu cor sempre m'ho deya / que'm poses á festetjar / aquella gentil donzella» (la Roca de Pelancà), «A la edat de lus 12 anys / festetjava una donzella / y á la edat de los 15 any / l'amor tinch fundada ab ella» (Ribes), «De treballs be m'en som vistos / comenso ab ma petitesa, / En so fondat mon amor / Ab una hermosa donsella» (Puigcerdà), «Fadrins que veniu el mon / de mi preneu l'advertencia / del que causa'l festetja / y'l voler be á les donselles» (Bruguera), «A setze añs era soldat / á diset ja n'era alferes / en que siga oficial / el meu cor may viu alegre» (Vic), «Qui te de passar treballs / comensa de petitesa / axi men empren á mi / festejant una donzella» (Balaguer), «Som perduda la salud / sols per no poder beure / á una delicada font / dalli hont ix laygua tan bella» (Bruguera), etc.

7-VII. Numerada «Vol. IV. 27» per Aguiló. 16 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «P» (Picaresca) «12» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Deseos no santos* i hi fa la indicació mètrica «*aa*» i hi anota: «Milá 359 p 337» i «Vid Id 372 p 347». El doc. 2 és una nota d'Aguiló sobre «P 12.»: «El amante que va a despertar á su querida que duerme con su marido. Completese con los sobrantes de D. Luis y con Blanca soy Sra mia etc.»; «escasa». Els documents 3-16 contenen versions del Principat, d'Andorra i de la Catalunya Nord que comencen «Men ani tot pessetjant / carres de l'enemorada / quant ne vatx se á mitx carrer / trobo la porta tencada» (Camprodon), «Demati men som llevat / demati á punt de l'alba / demati men som anat / puntejantne la guitarra» (Figueres), «Matinet men llevi jo / matinet á punta dalba / sota del om que s'ombretja / y sota del hom / men ane tot passejant / a casa de la enemorada» (Beget), «A Barcelona ni ha agut / unas guerras molt malas / jo men vatx escapar / y una fresca matinada» (Torroella de Montgrí), «Tres mesos que ni so estat / no'n he vist persona nada / sinos un rusiñolet / que cantaba á la matinada» (Vinçà), «Jo men llevo matinet / matinet à punta dalba / jo nensello lo caball / y à passaja men anava» (Gósol), «Malaya lo festeixá / De cuantas cosas me es causa, / Cuan só al llit no puch durmí, / Ni menjá cuan soch á taula» (Alcover), «Fransisqueta baixa á obrir / quen tinch la barba gelada / las esmorrayas del caball / en son blancas de nebada» (Sant Martí de Provençals), «Roseta baixa á obri / que tinc la barba mullada / Y la sella del caball / que es molla de la rosada» (Tordera), «Yo men batx cantan y sunan / á la porta de laimada / Aimada bacheuma aubrí / prenda de cor estimada» (Tordera), «Jo que no puch dormi a la nit / dormo ala matinada / jo que no puch dormi a la nit / ala matinada un xich» (recollida per J. Verdaguer), etc.

7-VIII. Numerada «Vol. IV. 28» per Aguiló. 10 documents el primer dels quals és una

nova camisa, numerada «26» per Aguiló, el qual hi posa el títol *L'any de l'eclipsi del sol* i hi anota: «quintilles», «Mata se estimada» i «Milá 2ª 481 p 382 Noticia». Els documents 2-10 contenen versions del Principat que comencen «Mos amichs m estan dient / Joan com estas tan magra / com amich meu tu dire / una minyona mo causa» (autògraf de Jacint Verdaguer), «L'any de l'eclipse del sol / Corrian planetas malas / Jo me n'ha né à Barcelona / per l'*amor* d'una minyona / que em causá molta desgana» (Puigcerdà), «L'any de l'eclipse del sol / curria planeta mala / ja me la varen llegir / que jo havia de murir / per l'amor d'una miñona» (Ripoll), «Mos amichs m'estan dien / —Joan com estas tan magre / com amich jo us ho dire / y a la fe us ho contare / una minyona m'ho causa» (recollida a la Plana de Vic per J. Verdaguer), «Una canso us vull cantar / no gayre que ses dictada / ses dictada per l'Urgell / a un lloch ques diu Talladell / pardemuntet de Targa» (Sarroca de Bellera), etc.

7-IX. Numerada «Vol. IV. 29» per Aguiló. 7 documents el primer dels quals és una nova camisa sense numerar; Aguiló hi posa el títol *La pobre Pepa*, la indicació mètrica «*ó*» i les notes: «Mila 2ª 302 p 286 (*El galan poco afortunado*)», «grupo de noyes facils», «Milá 288» i «M. 23». Els documents 2-7 contenen versions del Principat que comencen «Tantas que ne festetjades / y totas mhan dit que no / menos la pobre Pepa / que'm portava aficio» (Barcelona), «Set que n he festejades / totas m han dit que no / menos la pobre Pepa / que m porta aficio» (recollida per J. Verdaguer), «Un dissapte ben vespre / determinat me'n só / d'anà á passar la vetlla / á casa la Pepó» (sense indicació de procedència), etc.

7-X. Numerada «Vol. IV. 30» per Aguiló. 9 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C. M.» (Costums moderns) «5.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Cansó de Andorra* i hi afegeix la indicació mètrica «*á*» i les notes: «Costumbres modernas de amor. Es de rigurosa exactitud» i «Milá 2ª 320 p 303 (*Compensacion*)». Els documents 2-9 contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Una cançoneta nova / be la sentireu cantar / treta nes d'una minyona / a la Vall d'Andorra está» (Amer), «El Rossell y l'hereu Cerdá / en tracten una minyona / que diu si si casara» (Sant Jaume de Noia), «Son 3 que len festetjan / tot tres si volen casa / lo un nes lhereu riera / latre nes l'ereu cerda» (Sant Joan de les Abadesses), etc.

7-XI. Numerada «Vol. IV. 31» per Aguiló. 14 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «N» (Novel·lesca) «7» per Aguiló, el qual hi posa el títol *L'estudiant de Vich* i hi anota: «Milá 2ª 375 p 350». El doc. 2 és una altra camisa, numerada «C M» (Costums moderns) «11.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *L'estodiant y la viuda* i hi anota: «Mila 58», «De las mas ant.ˢ de cost. mod.» i «Pasa á la 26 A». Els documents 3-14 contenen versions del Principat que comencen «D'un estudiant de Vich / Que'n festejava una viuda: / Yà Deu, mon amor, à Deu! / La viuda s'hi vol casar / Y 'l seu pare no ho volía» (Ridaura), «Una canço vull cantar / una canço molt bonica

/ d'un estudiant de Vich / que'n festejava una viuda» (la Garriga, recollida per J. Blancafort), «Si nera un estudiant / que festetjava una viuda...» (Beget), etc.

7-XII. Numerada «Vol. IV. 32» per Aguiló. 4 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C. M.» (Costums moderns) «15.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Anada á la fira* i hi afegeix la indicació mètrica «*aa*» i la nota «Milá pag. 334 cançó 355 (*Tan solo regalos*)». Els documents 2-4 contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Una canso vull canta / noy ha molt que ses dictada / duna miñona que y ha / que te gran anomenada» (Gombrèn; duu el títol *L'aymador á la fira*), «Una canso vull canta / no y ha gayre que ses dictada / duna xiqueta quey ha / que Pona senomenava» (Andorra) i «La Pona de Regalat / Ya ne esta mol fasteixada / Ne te set fasteixedós / Sense la rebosalla» (Alcover).

7-XIII. Numerada «Vol. IV. 33» per Aguiló. 8 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C M» (Costums moderns) «46» per Aguiló, el qual hi anota: «Vulgar», «Vid Milá 2ª 403 Noticia», «En el grupo Mila 2ª 455» i «Els traginers l'escoltan cantar quan van a cercar sal de Cardona». El doc. 5 és una altra camisa, numerada «C.M.» (Costums moderns) «36.» per Aguiló. Els documents 2-4 i 6-8 contenen versions del Principat que comencen «Per divertir mas penas / Sospirs llantos y plors / Me determino un dia / De dictá' una cançó» (la Garriga, recollida per J. Blancafort), «Un disapte á la tarde / men determino jo / á empleiar la memoria / per dictar una cansó» (Monistrol de Calders), «Par divertí mis penes / Vui cantá una cansó / An damanu victoria / A Deu nostru Señó» (sense indicació de procedència), «Per diverti mas tristesas — de dintre del meu cor / jo demano llicencia — a Deu Nostre Senyor» (Figueroles, recollida per J. Verdaguer, el qual afegeix per explicar la demanda de «llicència»: «tal vegada ha de dir per fer una canso»), etc.

7-XIV. Numerada «Vol. IV. 34» per Aguiló. 2 documents el primer dels quals és una nova camisa, amb el títol *Viuda á 17 anys* i la indicació mètrica «*aa*». El doc. 2 conté una versió de Sant Aniol que comença «A la edat de los 15 anys / el meu pare m'ha casada / y á la edat dels deseset / viudeta ne som restada».

7-XV. Numerada «Vol. IV. 35» per Aguiló. Conté un sol document, amb una cançó titulada *La Tereseta de Malla*, recollida per Joan Blancafort a la Garriga: «Una canço vull cantar / no'n ha molt que s'es dictada / d'una minyona quey ha / dintre Malla s'es criada». Una nota marginal d'Aguiló assenyala: «Hi ha copia den J. Collell».

7-XVI. Numerada «Vol. IV. 36» per Aguiló. 4 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «A» (Amorosa) «37» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Queja infundada*, la indicació mètrica «*aa*» i la nota «Milá 347 p 329». Els documents 2-4 contenen versions del Principat que comencen «El dia de Sant Joan / n'es diada senyalada /

cercant la bona ventura / jo no l'he trobada encara» (Corró d'Amunt, apresa al Rosselló), «El mati de S. Joan / conforme es costum y agrado / cercant la bona ventura / mes no le trobada encara» (Sant Aniol), etc.

7-XVII. Numerada «Vol. IV. 37» per Aguiló. 6 documents el primer dels quals és una nova camisa, amb diverses anotacions d'Aguiló: «Escasa», «Muchacha que se hace marinero porque su padre le priva su amor. Es algo ant[igua]», «grupo de soldades», «*e*», «Milá 2ª 554». Els documents 2-6 contenen versions del Principat que comencen «Una cansoneta nova / tot cantant la vos dire / treta nes duna miñona / filla nes de Balague» (Beget), «Una cansó vuy cantar / no y ha molt que treta n'es / nes treta duna miñona / filla de Mure n'es» (Monistrol de Calders), etc.

7-XVIII. Numerada «Vol. IV. 38» per Aguiló. 11 documents el primer dels quals és una nova camisa, titulada «C.M.» (Costums moderns) «19.» per Aguiló, el qual hi posa el doble títol *Roca Figuera de Vich* i *Só de la mániga estreta*, hi fa la indicació mètrica «*ea*» i hi anota: «Cost. mod. amorosa ant.», «escasa», «Ballades» i «Milá 2ª 366 p 342». Els documents 2-11 contenen versions del Principat que comencen «Una canso vuy canta / ara que non perdo feyna / de las penas y trebays / que passan els que festejan» (Queralbs; «A Roca figuera de Ripoll que se caso con la *porquera* de su Masía. Era el bisabuelo del actual Roca figuera que esta en Vich»), «Si voleu saber qui son / els pobrets d'aquesta terra / n'es el Vilá de Sant Boy / y l'Espona de Saderra» (Vilatorta), «Que l'en treuhen á ballá / Per las festas de Cinqujesma / Donan un vol ó dos / Sense dir cap parauleta» (Sant Feliu Sasserra), «Una cansó vuy cantá / No ha molt que s'es dictada / D'un jovenet que n'hi ha / Del galant d'aquesta terra» (Sant Feliu Sasserra), «Ay jo del mal del amor / ne planyaria las pedres / jo'n plañaria els fadrins / els fadrins y las donzellas» (Gósol), «Fadrins el mal del amor / es un mal que no te esmena / jon plañaría als fadrins...» (Vallfogona), «Una cansó vuy cantá / d'un fadrí y una donsella / que s'han passat voluntat / de petitesa á grandesa» (Balaguer), etc.

7-XIX. Numerada «Vol. IV. 39» per Aguiló. 15 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «P» (Picaresca) «18.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La molinera*, hi fa la indicació mètrica «*ea*» i hi anota: «Comandacions», «Picaresca / de amor / passa a festetx d'amagat» i «Milá 2ª — 289 p 274 (*Habilidades de sobra*)». El document 10 és una altra camisa, numerada «A.» (Amorosa) «27.» per Aguiló, el qual hi anota: «*ea*», «Vid P-18 *La Molinera*» i repeteix la referència a Milà. Els documents 2-9 i 11-15 contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Fadrinets de Reus / qu'aneu à Cervera / m'encomanareu / à la molinera» (sense indicació de procedència), «En teng una filla / ques molt falaguera / sap cuynar y pastar / de tota manera» (Barcelona), «Digueu li que si / A la molinera / Una filla que ne te / Es mol falaguera» (Barcelona-Rubió i Ors), «Fadrins que hi anau / Al plá de Cervera / Comanau l'amor / A la molinera» (recollida per Nanot), «Demati se lleva / à regar la menta / Cuan torna de regà / Son

galan la espera» (Tordera), «Un dia ballant / al pla de Manresa / men portan la nova / que era promesa» (Ripoll), etc.

7-XX. Numerada «Vol. IV. 40» per Aguiló. Un sol document, de «Samalús y Cerdanya», amb una versió que comença «Una cançó vull cantar / no hi ha molt que ses dictada / d'una minyona quey ha / a la plana de Cerdanya».

7-XXI. Numerada «Vol. IV. 41» per Aguiló. Un sol document amb una versió de Sant Joan Despí (Molins de Rei) que comença «A l'hostal de llotje / un sarau ni ha / que l'Entonieta / falta no hi fará».

7-XXII. Numerada «Vol. IV. 42» per Aguiló. 6 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «P. (Picaresca) «43» per Aguiló, que hi posa el doble títol *L'axo ray / Vella que no vol dormi sola.* Els documents 2-6 contenen versions del Principat que comencen «A la vila de Lloret / ni havia una senyora / la volen fe anar a mercat / a comprarne alguna cosa» (Cànoves), «Mon marit sen vol aná / Baldement que ya fos fora / me ha deixat encomanat / Que no tingues tracte ab homes» (Tordera), «Una canço vull cantar / Una cançoneta nova / d'una minyona que hi ha / filla n'es de casa bona» (recollida per Collell), «Se len fan ana'l mercat / per comprarne alguna cosa / cuant ne va se un xich enlla / sen adonan que va sola» (Ripoll), etc.

7-XXIII. Numerada «Vol. IV. 43» per Aguiló. Un sol document, amb una versió de la Garriga que comença «Me alegro del festejar / de les viudes y casades / de les donzelles tambe / de les quen son cristianes».

7-XXIV. Numerada «Vol. IV. 44» per Aguiló. Un únic document amb una versió de la Garriga, recollida per Joan Blancafort, que comença «Mon pare me'n fa menaça / que me'n vol traure d'ací, / men vol fe aná á unes terres / hont no s'hi cull pa ni vi».

7-XXV. Numerada «Vol. IV. 45» per Aguiló. 6 documents el primer dels quals és una altra camisa, que duu el títol *Costums — Lo fadrí estern etc.* Els documents 1 (nova numeració!)-6 contenen versions del Principat que comencen «Un dia va per cargols ab seba / També cols y bledas ni va barrejá / Perque la renyaba me'n va ataconá» (sense indicació de procedència), «Totas volen hereus / sols per tenir vianda / y el pobre fadrí estern / lo deixen á la banda» (sense indicació de procedència), «Fadrins que os casau / Ab una pagesa / No os enganye l' dot / Ni la boniquesa» (recollida per A.[n] Martí), «Man dit ques caseu ab una pajesa / nous engañi el dot ...» (Sant Martí de Provençals), «Al punt de S. Marti / Estaba divertida / Ell s'en diu Joseph / Ella se'n diu Maria» (la Seu d'Urgell) i «Niñas que festejeu / dels fadrins sou estimadas / tan bon punt sou casadas / seus mudan els amors» (Monistrol de Calders).

7-XXVI. Numerada «Vol. IV. 46» per Aguiló. Un únic document amb una versió recollida per Joan Blancafort a la Garriga, que comença «Una cançó vull cantar / no n'ha molt que s'es dictada / d'una minyona que hi ha / á la vila de Villcayre» (duu el títol *La nina de Villcayre*).

7-XXVII. Numerada «Vol. IV. 47» per Aguiló. 5 documents. El primer és una nota d'Aguiló: «Vid versions consemblant en les *llengendaries* y en les *Amoroses*». Els altres contenen versions del Principat que comencen «Una canso vull cantar / noy ha molt que s'es dictada / duna miñona quey ha / que nera la meua aymada» (Beget), «Set anys ha que so promes / no men he casat encara / a casa dun argenter / las joyas y tinch compradas» (Torroella de Montgrí-Sant Cugat), «Matinet nen [*sic*] llevo jo / matinet á punta dalba / ja men baxo carre avall / tot tocant una guitarra» (Beget) i «Jo men vay á passejar / per una costa solana / cullint rosas y clavells / y violetas boscanas» (Balaguer i Gerri).

7-XXVIII. Numerada «Vol. IV. 48» per Aguiló. Un únic document, amb una versió de Tordera que comença «Cuant jo nera petitet / tota la usansa seguía / Portaba galan barret / Galant capa y galant gira».

7-XXIX. Numerada «Vol. IV. 49» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «Grans rahons varen tenir / en son pare y sa mare / ella d'home s'ha vestit / y a servi'l Rey sen anava» (Cànoves) i «Una canço vull cantar / no hi molt que s'es dictada / duna minyona que hi ha / ques filla del Rey de françа» (Argelaguer; Aguiló hi anota al marge: «Vid Mila nº 233 la posa entre les *romancescas* per semblarli que no podia anar a Costums Vid p XIV prolech Milá»).

7-XXX. Numerada «Vol. IV. 50» per Aguiló. Un únic document amb una versió de Granollers, titulada *La cabellera t'enganya*, que comença «La diada de Sant Pere / nes diada senyalada / fan festa tots los fadrins / fan sortija y fan ballades». Aguiló hi anota al marge: «Vid Milá 2ª 323 p 306 per formarhi grupo».

7-XXXI. Aguiló hi posa el títol —amb interrogant— *La noya de Murgurull* (?) *de la plana de Vich (Vid?)* i comenta: «En Milá no crec que la pose». 3 documents amb versions que comencen «N es filla del Murgurull / qu'es casa bella / en cosas del festejar / n'es molt alegra» (Riudeperes, recollida el 1866 per Verdaguer, el qual hi anota: «Aqueixa canso la trague en sa jovenesa un jay del poble de Calldetenas anomenat: Lo vell Codineta»), «Una canso vull cantar / d'una Roseta / Filla n'es del Muracuch / Cosa molt bella» (Vic, recollida per «Mos. Collell» i «Una cançó vull cantar / que n'es molt bella / d'una minyona que hi ha / que's diu Roseta» (Sant Julià de Vilatorta).

7-XXXII. Camisa recent. Un únic document amb una versió de la Garriga, recollida per Joan Blancafort, que comença «Festes de Cinquagesma, també les de Nadal / y Pasqüa

florida son les majors del any». Duu el títol *Lo Joan y la Francisca* i Aguiló hi anota: «Vid. Milá nº 298 p 284».

7-XXXIII. 2 documents amb versions que comencen «Respost: / Retirat, Caterineta, / que's hora de retirar. / El divendres cap el vespre / lo seu pare va arribar. / —Ahont es la Catarina / que no hi siga per sopar» (Dosquers, recollida per J. Riera i Bertran) i «Sota l'olivera vera, vera / sota l'olivera va / a la plaça fan ballades / Catarina hi vol anar» (Sant Joan Despí).

7-XXXIV. Camisa recent. Un únic document amb una versió de Manresa, titulada *La Ventura*, que comença «El dia de Sant Joan / Es diada senyalada, / La Ventura va a sarau / Ab tota sa pompa y gala».

7-XXXV. Camisa recent. 2 documents amb versions d'Amer que comencen «Glorios Sant Esteva / vos qui sou nostre patro / voldriaunos memoria / per dictar una cançо», i «... ens donariau memoria...».

7-XXXVI. Numerada «L.» (Llegendària) «21» per Aguiló (sembla que després va ratllar la «L»), el qual la qualifica de «Moral» i «Escasa» i hi fa l'anotació: «Vid. *Mila Rom*[llo] nº 455 pl 377 y 78». 2 documents amb versions que comencen «En dos pensaments estig / en dos pensaments estava / si men nire á confesa / o si mennire de casa» (Ripoll) i «Recordeus bon amor / de aquella matinada / com me vareu dona lo si / a la vora de la basa» (Alcover).

7-XXXVII. Numerada «P.» (Picaresca) «22.» per Aguiló, el qual hi anota: «Vid Mila 2[n] 379 p 353 (*Las Comadres de la vecindad*)» i «Id 327 p 308 (*L. Com.*[s] *de Granollers*)». 10 documents amb versions del Principat que comencen «Neran tres ninetas / fillas d'un cerda bis / se son apactadas / de ana á fer un dina» (Sant Aniol; duu el títol *La fontada* i *L'hereu Riera*), «N'eren tres ninetes / filles d'un cerdá / la una porta xuyes / l'altra porta pa» (Dosquers, recollida per Riera), «Lo dilluns al demati / ja's convidan las comares / la paella xiula'l foch / que si couen els pollastres» («Retazo» de Pallerols; duu el títol *Las donas gurmandas*), «Neren tres comares / filavan canám / entre ellas mateixas / menjam y begam» (Arties; duu el títol *Canso de las comares de Bet-lá*), «Si ni havia tres comares / a la Vila de Grenollers / en volian fe un baranar / quel seu marit nou sapigues» (Camprodon), «Se pactaren tres comares / se pactaren totes tres / volen fer un baranar / llurs marits no'n saben res» (Dosquers, recollida per Riera; duu el títol *Les tres comares*), «Una cansoneta, ara / ara se ha dictad; / parlo per las donas / Que tenen estad» (Manresa), «Una cansó buy canta / treta nes de dos vainas / q'an bulian fer un brena / q'als seus marits noy sigan» (Sant Feliu de Llobregat), «Una cansó vuy cantá / de 4 donas gurmandas / en volen fé un baraná / a les 4 de la tarda» (sense indicació de procedència; al dors del mateix doc. 9 n'hi ha un altre íncipit: «Una cansó vuy cantar / d'una dona

llaminera / que cuant els homens noy son / fa corre la cuxinere»), «Los goigs de las comarellas / Quant se van á visitar. / Me vol veni un accident / Mal de mare s'anomena» (recollida per A. Martí).

7-XXXVIII. Numerada «C. M.» (Costums moderns) «27.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Ara mateix sere vella / ja me'n vetx el desengany* i hi afegeix la indicació mètrica «*á*» i hi anota: «Escarmiento», «tias» i «Milá — 322 p 305». 10 documents amb versions del Principat que comencen «Quant yo n'era petiteta / á l'edat dels 14 anys / de joves may m'en faltaven / sempre'n tenia al devant» (Granollers), «Are matex sere vella / ja men vetx lo desengany / Cuant nera un xich buniqueta / me los anava triant» (Oliana), «Cuant jo nera petiteta / a la edat de los quinze anys / els fadrins prou me agradaven / en negossi de casam» (Camprodon; hi ha una altra versió de Girona que comença d'una manera molt semblant, recollida per Riera, i una altra de Sant Joan de Vilatorta, recollida per Francesc Masferrer), «Nou de novembre tot filant / una canso vatx comensant / quen so'n Paneta / y no'n se de lletra — la cantare? / De una donzella que'n passo pena y me alegraré» (Vilallonga), etc.

7-XXXIX. Camisa recent. Un document amb una versió de Torroella que comença «De que plores tu / de que plores ara / jo ploro l'amor / que len he deixada».

7-XL. Camisa recent. Un document amb una versió de Vilallonga que comença «El mes de Abril y Matx / Les herbetes florexen / Margarida feume un ramell / de rosetes y clavells». Aguiló anota: «Es de origen frances esta cancion».

7-XLI. Camisa recent. Un document amb una versió de Barcelona de la qual Aguiló només ha «sentit el respost y diu»: «Ay del amor que pena'm dona! / Ay del amor!»

-XLII. Un document amb una versió recollida el 1868 a Camprodon. Es tracta d'un *ballet* que comença «Les marxinayres ploren / quant ne fa vent / perque'l cutó sels trenca / y'ls va dolent».

7-XLIII. Camisa recent. Un document amb una versió del Rosselló que comença «Un poble hi ha / qu'en diuen la Popla / allá hi tinc l'amor / que s'en diu Antonia».

7-XLIV. Camisa recent. Un document amb una versió del Rosselló que comença «Montanyas regaladas / Son las del Canigó / Tot l'any floriran / Sempre hi ha blanca flor».

7-XLV. Camisa recent. Un document amb una versió del Rosselló que comença «Mati de San Joan / n'es festa senyalada / el sorteix sur a plasa / els fadrins en massa / sa n'hi van suspirant».

7-XLVI. Camisa recent. Un document amb una versió del Rosselló, que Aguiló qualifica de *Barreja*. Comença «Ara ve lo mes de maitj / Regalada Primavera / Frorirant tots los fruiters / Cada un de sa manera».

A-8

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté seixanta-set camises.

Les dotze primeres camises van dins una altra camisa numerada (0), I a XII, titulada *Amor, aconsonantadas o líricas.*

[8]-I. Aguiló hi anota «Amor — lírica» i «Milá 2ⁿ 382 p 356». 21 documents. El doc. 12 és una nova camisa, numerada «A» (Amorosa) «17» per Aguiló, el qual hi anota: «Amor algo pedestre — cambia de asonante casi á cada estrofa», «lírica». La resta de documents contenen versions del Principat que comencen «De dias encara passo / sols que puguia trevallá / Pro quant se ve á la tarde / (me senti á taula) / trist de mi no puch menja» (sense indicació de procedència), «Nat[ura]l so de Vallsebra / A Vallsebra me he criat / Men diuen Ramonet Frexa / Y ab raho me quexo / Sempre he estat desditxat» (Berga), «Cansó nova se es dictada / á 30 de Juliol / Treta nes de una Josepa / resplandenta com al sol» (Tordera), «á 30 de Juriol / canso nova ses dictada / d'una miñona que y ha / ques filla del Baña» (sense indicació de procedència), «Vostre pare y vostra mare / molt dichosos deuen ser / tenen les roses á casa / les van á buscá al rosé» (Agullana), «Y entrant dins á la cambra / suspirs y llantos, / y al meu cort sempre está trist, / un dia la encuantro sola» (sense indicació de procedència), «Una cansó vuy cantá / No son mols 'ls que la saban / De una Minyona que hi ha / Que ella es Filla de Llisá / Te la care com un Angel» (Alella), «Una cansoneta nova / treta n'es del mes d'abril / treta n'es d'una donçella / mol hermosa y mol gentil» (Agullana), «Una cansó vull cantá / sols pera divertirme / De una miñona que hi ha / Que vos la vuy anomená / Hermosa Serafina» (Tordera), «Vos donselleta / cuant vos vareu neixer / nasque una estrella» (Tordera), «Una cansó vos cantaré / novament que sas treta / duna rosa eus parlaré / que ella tota es perfeta» (Camprodon; duu el títol *La de la Ruseta*), «Canso nova s'ha dictada / el dia vuyt d'Abril / treta nes duna miñona / quen es perfeta y gentil» (Ripoll), «Es del poble de san Llorens / no y ha terra mes alegre / ques aquella que y te els bens» (sense indicació de procedència), «Una cansoneta noba / be la voldria cantar / treta nes de una miñona / que nes filla de Oristá» (Sant Hipòlit de Voltregà), «Nia una gentil donsella, / al poble de San Visens, / no ya terra mes alegra / ques llà hont t'lla tels bens» (sense indicació de procedència), etc. Al doc. 21 hi ha, de més a més, dues cançons de Sant Joan Despí que comencen «Si la mar se tornés tinta / y la soca paper d'or / Ya n'escriuria una carta / Al amor del meu xicot» i «Lo dia de Corpus Corpus / N'es dia de processó / Una enramada'n vaig fer».

[8]-II. Numerada «A» (Amorosa) «21.» per Aguiló. 5 documents. El primer és una nota d'Aguiló: «*Cancion descriptiva de persona*. Mila 2ⁿ 491 p 384 (Noticia)». La resta contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «A 30 de Juriol / canso nova ses dictada / duna miñona quey ha / ques filla de Orgaña / buniqueta com un angel» (Andorra; al mateix doc. 2 n'hi ha una altra versió de les Escaldes que comença: «Una cansoneta nova / be len oireu canta / ses treta duna miñona / ques filla de Orgaña»), «A 25 de Joriol / canso nova s'ha dictada / duna miñona quey ha / que nes filla d'albaña / bunica nes com un anjel» (Beget), etc.

[8]-III. Numerada «A» (Amorosa) «20.» per Aguiló. 5 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Una cansoneta nova / treta nes del 8 d'abril / ella es d'una miñoneta / molt hermosa y molt gentil» (Ribes), «Lo coll llarc y prim / fa la mia amor / sembla á las floretas / del mes dabril» (Andorra), «Porta l'estrella del dia / la porta pintada'l front; / mireu que per fosch que sia / de lluny ja la veu tut-hom» (copiada d'un manuscrit modern a les Escaldes), «Jo no tinch sino una aymada / y ab aqueixa ja'n tinch prou / per ella vatx mati y vespre / dias feyners y las festas» (Agramunt) i «Al punt de mitxa nit / Cuan la jen reposan / Jo nestaba divertit / pensan ab una miñona» (Tordera).

[8]-IV. Numerada «A» (Amorosa) «25.» per Aguiló. Una sola versió, recollida «per Cerda de Clotilde», que comença «En temps de pascua / ab molta alegria / y ya de Abril / habent contat».

[8]-V. Numerada «A» (Amorosa) «10.» per Aguiló, el qual hi anota: «lírica». 8 documents amb versions del Principat i de la Catalunya Nord que comencen «Al treurelas del meu be / de aquella matinada / con aus astabau los dos / á la soca de un abre» (Vic), «A sota d'un nogue / sentats a nostro ple / del amor parlabam» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Recordat del meu bé / de aquella matinada / Quen estabam conversan / á la soca de un arbre» (Tordera), «Nom dirias dolsa amor / de bona matinada / Cuant ne estabam conversan...» (Tordera), «Recordeuvos dolça amor / d'aquella matinada / que'ns estavam conversant ...» (Vic, recollida per Cerdà), «El dia 4 d'abril / canso nova s'ha dictada / treta es dun fadrinet / y duna hermosa donzella» (Beget), etc.

[8]-VI. Numerada «A» (Amorosa) «6» per Aguiló, el qual hi anota: «Cambi d'assonant». Un document amb una versió, sense indicació de procedència, que comença «Las costas de Ginebró / Son frescas y regaladas / Quinse dias ha que hi só / Y no he vist persona nada».

[8]-VII. Numerada «A» (Amorosa) «5» per Aguiló, el qual hi assenyala: «cambi d'assonants». Un document amb una versió de Beget que comença «Si agues tantes donzelletas / com estrellas y ha en lo cel / jo no n aymaria daltres / com las que teng en el cor meu».

[8]-VIII. Numerada «A» (Amorosa) «29» per Aguiló, que hi posa el títol *El pla del Tordera* i assenyala «lírica». 5 documents amb versions del Principat que comencen «Ay cuant jo baix / al plá de tordera / m'en jire en derrera / m'en poso à plorá» (sense indicació de procedència), «Cuan hi passaba — pel pla de Tordera / men giro en darrera — y men poso a plorà» (autògraf de Jacint Verdaguer; al darrera hi ha una altra cançó, ratllada, que comença «Lo pobre tarrisser / lo pobre tarrissayre / passant lo riu de Teix / lo ruch l'hi cau a layga»), «Com y passava / el coll de Tordera / en jiri á derrera / y'n posí a plorar» (Camprodon), «Per S. Andreu / á la plassa y ha ballas / jo li'n dic perleta / divertimnos be» (Palafrugell), etc.

[8]-IX. Aguiló hi posa el títol *O Castell de gentilesa / gran temps ten ets galatjat* i l'anotació «Lírica». Un document amb una versió de Sant Pau que comença «O castell de gentilesa / gran temps ten es galatjat / molts ni ha quet fan la guerra / jo ley fas daci'l devant / y no partire del camp / que no lagi conquistat».

[8]-X. Numerada «C M» (Costums moderns) «37.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Bon dia Lianor* i hi anota: «consonancia lirica». 5 documents. Els quatre primers contenen versions del Principat que comencen «Bon dia, Leonor; / Aqui vinch pera dirvos / Lo que'l meu cor sospira / Per vos que n'ha d'amor» (Girona, acompanyat d'una llarga nota del col·lector; al mateix doc. 1 hi ha una altra cançó, igualment de Girona, que comença «En lo any mil vuit cents dinou, / Cansó nova s'es dictat, / Treta n'es d'un jove tendre, / Us vull dir la veritat»), etc. (el doc. 2, que comença exactament igual, és recollit igualment a Girona per Riera). El doc. 5 és una nota d'Aguiló sobre *La pastora Alianor*, que considera d'origen «Perpiñanés».

[8]-XI. Numerada «A.» (Amorosa) «11.» per Aguiló, que hi anota: «lírica» i «Milá 2ª 382 p 356 (sens títol)». 11 documents amb versions del Principat que comencen «Una cansoneta nova / fresca y hermosa / filla n'es de Sarriá» (Mataró, 1862-Banyoles), «Les sis hores son tocades / com nes hora de sopar / jo me sento á la taula / sens dir paraula / trist de mi no puch sopar» (Ribes), «Yo de dias prou hu pasu / Tan sols puga treballá / Pero cuan se vé la tarde / Men paran taula / Tris de mi no puch menjá» (Sant Vicenç de Camós), «Natural fill de Vallsebre / A Vallsebre só criat; / A mi me'n dihuen Juan Freixa / Ab raho em queixo / sempre só estat destitxat» (sense indicació precisa de procedència), «Jo de rosas prou ne vistas / quels roses ne van criant / pero no pas de tan hermosas / ni presiosas / com la que teng al devant» (Ripoll), «Marieta al vostre cuarto / una estrella y deu haver / cuant sen ve la matinada / hermosa y clara / tot lo carre relluex» (Palamós), «Miñona á la vostra cambra / alguna estrella y deu aver / Cada vegada que hi paso / dona resplando al carre» (Tordera), «Dunsella con yo baix fora, / cuansavol hora / sempra miru quina hores / bostrus pits son dos rellotges / la bostra cara un sol pareix» (Tordera), etc.

8-XII. Camisa recent. 4 documents amb versions del Principat que comencen «Cuan jo me enamoro / de vos fou una matinada / que portabau 2 clavells / yo men enamoro dells. / Florits de mas entrañas» (Tordera), «Ella es alta y ben plantada / ben feta de tot son cos / te la cara colorada / y els seus pits cuberts de flos» (sense indicació de procedència), «Teresa jo't vull avisar / com sempre t'he estimada / mira no't casis á disgust / que tot seran plurallas» (Beget) i «De Cataluña baix sortir / per entra á la Fransa / per ser fora del meu bisbat / el primer home qu encontrat / amichs de confiansa».

[8]-XIII. Numerada «R» (Romancesca) «48» per Aguiló, el qual hi anota: «1ª d'Amor», «escasa», «Amor declaracions», «Parece anti. por la descripcion del frayle — Vaja al costat de... *M'han dit* que *eres repropi etc.*», «*ia*», «albades», «Vid. altres copies». 3 documents, numerats *a* i 1-2, amb versions del Principat que comencen «Una cançoneta / vos la dire jo / treta d'una nina / roja de color» (Sant Climent d'Amer), «Qui n'es aquesta donzella / quen finestra nes axida / sos cabells com l'or li lluan / la cara te de regina» (Ripoll) i «Nes axida en el balco / quella la fresca prenia / en fa'ls ulls de matadora / la cara en fa de regina» (Sant Pau).

[8]-XIV. Numerada «R» (Romancesca) «16.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *L'enramada*, hi afegeix la indicació mètrica «Rom *ó*» i les notes: «Milá 2ª 332 p 313. Id. 279 p 266». 14 documents. El doc. 8 és una nova camisa, numerada «R 16. bis» per Aguiló, el qual hi anota: «escasa», «Joven que encarcela el padre de la novia», «roman.ª moderna», «Rom. *ó*», «Milá 2ª p 266 — cançó 279 (*Preso por amores*)», «Enramades?», «Vid la del *Corpus*?» Els documents 1-7 són versions del Principat que comencen «Mos amichs sempre m'ho deyen / no te la donaran, no. / Lin faré gran enramada / de clavells y d'altres flors» (recollida a la província de Girona), «Jo'n som fill de Vilanova / natural de Castelló / acabat l'aprenentatje / me'n som fet festejadó» (Dosquers, recollida per J. Riera i Bertran), «El dia de Corpus Cristi / nes dia de professó / ni havia una noyeta / mes bonica quel sauló» (Cubells), «Mentres fiu l'aprenentatje / men vaig fer festetjedor / festetjava una donzella / qu'era prenda del meu cor (de «La suegra de Bofa[ru]ll Ant[oni]o»), «En so fill de Can de bano / aprenent al rossello / acabat l'aprenentatje / men he fet festetjedo» (Ripoll), «Si en soch fill de la Valldaura / natural de Castelló / he acabat l'aprenentatje / y m'he pasat festeijedó» (Monistrol de Calders), Els documents 9-14 contenen igualment versions del Principat que comencen «El galant quella tracta / es un galant minyo / cada dia va á missa / ab molta devussio» (Ripoll), «Una cansoneta / vos la dire jo / duna miñoneta / y un galan miño» (Besalú), «Ella es matinera / a escombra'l balcó / tota peu descalsa / y en cos de gipó» (Dosquers, recollida per Riera), «Un disapta al vespra / Comversan los dos / Sa mara'ls escolta / Adalt de un balcó» (Olot), «Un dia pasaba / pel peu de la presó / boy descalsadeta / y en cos de jipó» (Sant Martí de Provençals), etc.

[8]-XV. Numerada «R» (Romancesca) «17.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La filla*

del pajes i hi anota: «Mila — 53» i «Milá 2n 311 p 295». 11 documents. El primer és una nota d'Aguiló referent a possibles arranjaments de la cançó: «Se pueden sacar dos versiones una antigua poetica otra mas moderna y algo vulgar. Lo propio sucede en muchas otras sobre el molde romancesco hay versiones picarescas o vulgares». La resta de documents contenen versions del Principat que comencen «No la volguda dar / als mossos de la vila / y l'ha dada á un gavaitx / de la gavatxeria» (Valls, «la recogió Inzenga»; duu el títol *Lo romanill*), «Si ni ha un pagés / que'n te una pubilla / diu que no la'n vol da / a cap d'aquesta vila» (recollida per un amic de J. Riera, Girona?), «N'hi havia un pages / que tenia tres fillas / la una talla y cus / laltra cus las camias» (recollida per «Jacinto Verdaguer»), «A la vileta de Sort / si ni ha una gentil nina / que no lan volgut dona / en els fadrins de la vila» (Erill la Vall), «Si n'era un texidor / que tenia tres filles / l'una filava al torn / l'altra tayava y cusia» (Oliana?), «No m'han volgut casa / ab un fadri de la vila / si no ab un gavatxo / de la gavatxeria» (Esplugues), etc.

8-XVI. Camisa recent. 3 documents amb versions del Principat independents que comencen «Per diverti mes penas / suspirs llantos y plos / un dia me determino / de dictar una canso» (Palafrugell), «Alli al entrant del Iglesi / ja n vetx venir l'amor meua / cuant es a dins de l'Iglesia / en pren aygua beneyta» (Camprodon; escrita en un paper de l'Ateneo Catalán del 1862, adreçat a Aguiló) i «La meba enamorada / n'es filla de Lladó / mireuloshi los braços / son blanchs com un cotó» (Anglès).

[8]-XVII. Aguiló hi anota: «Plantar *Sants* a la porta de la estimada». 2 documents amb versions del Principat que comencen «Dia de l'Esperit Sant / n'es diada señalada / es dia de planta sants / á l'esporta de laymada» (la Ral) i «Una cansó vull cantar — no hi ha molt que s'es dictada / Treta l'ha l'hereu Marcer — que n'es home de bon tracte» («L'hereu Marcer de Vilallonga (Encara es viu son fill)»).

[8]-XVIII. Numerada «A» (Amorosa) «36» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Josep Ramada que dona un ram a s'estimada* i l'anotació mètrica «*á*». 2 documents amb versions del Principat que comencen «Adeu vila de Prelada / mal aja'l quen dira mal / si ni ha una font molt clara / las ninas d'una hora hi van» (Sant Aniol-Beget) i «A la vila de Perlada / mal haje quindira mal / Si ni ha una fon tan fresca / que las ninas de hora y van» (Queralbs).

[8]-XIX. Aguiló hi posa el títol *Fadrins que hi aneu / al Pla de Curbera etc. / comanaume molt / a la mulinera* i hi anotà «Baladas» (després ratllat) i la indicació mètrica «*ea*». 2 documents amb versions del Principat que comencen «Vosaltres fadrins / del Coll de Tordera / comanauli molt / á la molinera» (Tortellà; Aguiló hi anota: «Milá 2n n° 289 p 274») i «Fadrins que hi aneu / al pla de Corbera / encomaneusni molt...» (Manlleu; Aguiló hi anota: «Milá n° 289. Vid imitació picaresca n° 290»).

8-XX. Camisa recent. 6 documents amb versions independents del Principat que comencen «O serena de la nit / ara que la gent reposan / nou fa lo trist del meu cor / que non pot reposa una hora» (Gósol), «Aquesta galán doncella / es del plá de San Vicens / no hi ha terra mes alegra / qu'allá hont ella hi té els béns» (Manresa), «Natural som de Vallsebra / á Vallsebra me criat / festejanne una donsella / hermosa y bella / el poch tems que li he parlat» (Vallfogona), «Un dia ma nanaba / A pasajá / al entrant á las hortas / la vax trubá» (sense indicació de procedència), «A la vora de la mar / si ni ha una bandera / bandera de foch y sanch / axo es señal de guerra» (Bagà; Aguiló hi anota: «Vid. A.4. Milá 361 y 362») i «Ara ve lo mes d'abril / regalada primavera / floriran totes les flors / els arbres tornaran tendres» (Dosquers, recollida per Riera; Aguiló hi fa la mateixa anotació que a la versió anterior).

Les camises 21-28 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Amorosos, anant a missa o a l'esglesia.*

[8]-XXI. Numerada «A» (Amorosa) «4» per Aguiló, el qual hi fa la indicació mètrica «*ea*» i hi anota: «Milá 2ª 361 p 338», «Id 362», «Id 363», «Id 459 p 379 Noticia» i «V. *A.12* etc.» 10 documents (el primer numerat «1 i 2») amb versions del Principat que comencen «Si era un dia *satè*? / lon dema era diumenja / men vaig a missa major / com acostumava sempre» (Tortellà), «Are ve lo mes de matx / temps de primavera alegra / floriran totas las flors / els clavells y las rosetas» (sense indicació de procedència; Aguiló hi anota: «puede arreglarse»), «Aquell dia era un dissapte / lon demá era un diumenge / men vatx á missa al mati / com acostumava ferne» (Gósol), «Matinet men also jo / per pentinar la cabellera / avuy nes lo disapte / y dema lo S.t diumenja» (Arties), etc. Hi ha dues versions que comencen «Ara ve lo mes de Matx» recollides per J. Riera prop de Banyoles.

[8]-XXII. Numerada «A» (Amorosa) «34» per Aguiló, el qual hi fa la indicació mètrica «*ea*» i hi anota: «Milá 370 p 345 (Desengany)», «V A.12» i «Id C M. 13». 3 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Avuy som lo sant disapte / demá seral sant diumenge / ens poserem botons els brassos / recadas á las orellas» (Sant Cugat), «La mare sempre me diu / Joseph ton temps, mal empleas, / Mira te la casarán / Aquella galan Terésa» (Alcover) i «Jo so fundat la voluntat / entre viudas i casadas / particularment en donzellas / que totas son cristianas» (Andorra).

[8]-XXIII. Numerada «C M.» (Costums moderns) «16.» per Aguiló, que hi posa el títol *Anada a missa* i hi fa la indicació mètrica «*ia*». Un document amb una versió de Ripoll que comença «Si deu me donava sort / un rato mentretendria / del temps que he contengut / festetjant ab una nina».

[8]-XXIV. Numerada «C. M.» (Costums moderns) «30.» per Aguiló, el qual hi posa

el títol *A missa* i l'anotació mètrica «*a*». Un document amb una versió, sense indicació de procedència, que comença «Ahont es la mariona / aont es que tarda tant? / —La Mariona es á missa / que en fa oracio en el sant».

[8]-XXV. Aguiló la qualifica d'«A» (Amorosa) i hi posa el títol *Declaracions amoroses. Missa* i la indicació mètrica «*a*». 2 documents amb versions del Principat que comencen «Un dilluns m'axeco / tot determinat, / em rénti la cara / y a missa men vaig» (Camprodon i Molló), etc.

[8]-XXVI. Aguiló hi posa el títol *Jo estava ab dos dos pensaments / ab dos pensaments estava / si me'n iré á confessar,* hi fa la indicació mètrica «*aa*» i hi anota: «Vid Milá 2ª 455 — p. 377. Noticia». Un document amb una versió, recollida per «Jacinto Verdaguer», que comença «Lo poble de Viladrau / n'es poble duna gran fama / per ser un poble tan xich / jo l'amor ni tinch posada».

[8]-XXVII. Numerada «C. M.» (Costums moderns) «26.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Sola, sense mare, som quedada jo, / y en mans de mayrastre / que encara es pitjor,* i hi fa la indicació mètrica «*o*». 2 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Ara venen festes / de gran devoció / ne ve Corpus Cristi / y l'Ascensió» (recollida per Collell) i «Lo dia de S. Pere / dia Sant y bo / men vay al meu poble / á la festa major» (Andorra).

[8]-XXVIII. Aguiló hi anota en llapis «Ballades amor» i hi posa el títol *A missa*. Un document amb una versió del «Rossello frances» que comença «Adeu plaça petita / de prats de Mollo / Ten portas la palma / de tot Rosselló».

8-XXIX. Camisa recent. 4 documents amb versions independents del Principat que comencen «Una cançoneta nova / ques treta del 8 d'abril / treta nes d'una miñona / molt perfeta y molt gentil» (Vilatorta), «Y un dia cullint floretas / y á la vora d'un cami / y un amich meu veig veni; / la noticia que jo't porto / jo no te la goso á dir» (Sant Martí de Bas de Prats de Lluçanès, recollida per Flos i Calcat), «De mas cruels penas / vull fer una cansó / ab forta cadena / tinch lligat mon cor» (Collsacabra, recollida per Jaume Collell) i «Una cansó'n vull cantar / No gayre ha que s'es dictada / D'una minyona que hi ha / Natural d'esta montanya» (Sant Joan Despí, 1886).

[8]-XXX. Numerada «Amor. 32» per Aguiló, el qual hi fa la indicació mètrica «*oa*» i hi anota: «Milá 312 p 296». 9 documents amb versions del Principat que comencen «Ne estich enamorat / de una gentil miñona / De nits no puch dormi / de dia no reposo» (Tordera), «Fadrins ca'm cunaxeu / deuma la nora bona / ca estic anamurat / d'una galan miñona» (sense indicació de procedència; una altra versió, que comença gairebé igual, fou recollida per M. A. Martí; una altra versió, que comença també d'una manera molt

semblant, fou recollida a Vilatorta per F. Masferrer), «Sempre nestig pensant / cuant lenencontrare sola / y un dia vax sabe / que estava sola dins lorta» (Palamós), etc.

[8]-XXXI. Numerada «Amor. 18.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Axi mateix fas / com si fos un lladre etc.*, hi fa la indicació mètrica «*aa*» i hi anota: «Albada», «N'hi ha varies» i «Vid Milá 2ª 287 p 273 (*El arpista*)». 8 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Men sento farit / de una gran llansada / alsne'ls ull[s] al cel / á veure qui tirava» (les Escaldes), «No sies ingrata / que l'ingratitut / res del mon alcança» (Sant Jaume de Noia), «Minyona cruel / Roseta galana / del quet vol tant be / ten ets oblidada» (Banyoles), «Al mal del amor / nes mal de migraña / ay beu sabía jo / de cuant festetjava» (Beget), «Vida del soldat / vida regalada / per dormir en terra / el temps de la campaña» (Camprodon), etc.

[8]-XXXII. Numerada «A.» (Amorosa) «38.» per Aguiló, que hi posa el títol *Nova que li han casat la novia* i hi fa la indicació mètrica «*ia*» i l'anotació «Albada». 4 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Un dia tot treballan / treballan á la botiga / Nova trista m'ha arribat. / Nova trista quina n'es? / Que t'han casat la querida?» (Puigcerdà), «Em llevo ben matinet / matinet á punt de dia / poso la sella'l cavall / y la brilla ben guarnida» (Sarroca), «Jo estava treballant / treballant á una botiga / mentres nestig treballant / marriba una nova trista» (Balaguer), etc.

Les camises 33-40 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Amors adulterins*.

8-XXXIII. Camisa recent. Un document amb una versió de Cànoves, apresa «fa una quarentena d'anys» per «Joan Illa de *Corrodamunt* que esta a can Blancafort de la Garriga, 1888». Comença «Si'm voleu donar l'amor / gentil senyora / que si me la voleu dar / ara heus es hora». Aguiló hi anota: «Semble una cançó artistica de final del seg. 16».

[8]-XXXIV. Numerada «C. M.» (Costums moderns) «24.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Casada que rechaza el amor a otro* i es pregunta: «Amor adúltero?». Hi anota: «Milá 2ª 381 p. 354 (Extremos de pasion)». 7 documents amb versions del Principat que comencen «Fadrinets que festetjeu / del festetja queus en sobra? / heus en puch donar raho / del quem costa una de jove» (Ribes i Vilallonga), «—Un do ni'n vull demenar / ¡trist de mi si no me'l dona! / —Demeneu lo que vulgueu / sols no siga me persona» (sense indicació de procedència), «Era un hereu y una jova / per treurel de alli / no sabia con treurel / turneu demal demeti» (sense indicació de procedència), «Mon marit sen es anat / Per estar nou mesos fora / Al que mes me ha encomanat / Que no conversés ab homes» (Berga), etc.

[8]-XXXV. Numerada «P» (Picaresca) «28.» per Aguiló, que hi fa la indicació mètrica «*ia*». 2 documents amb versions que comencen «Cuant jo era patitet / festetjava y preso-

mia / una dona m'ha causat / tota la meua desditxa» (Camprodon; Aguiló hi anota: «Vid Briz») i «Cuan yo era Juvenet / Juvenet que presumia / Purtaba rosa'l barret / Bona capa y galant gira» (Sant Vicenç de Camós).

8-XXXVI. Camisa recent. Un document amb una versió de Sant Jaume de Noia que comença «Mon marit sen es anat / tres mesos ha que nes fora / ma dexat encomanat / que no fes el boig ab homens».

[8]-XXXVII. Numerada «24.» per Aguiló, el qual hi anota: «Amor adultero», «*aa*», «Mata'l marit de la ¿querida?», «Milá 2ª 449 p 376 (*Malos amores*) Noticias» i «Id id 452 que es part de la anterior». 7 documents el primer dels quals és una nota d'Aguiló sobre la cançó, «24 de Bandidos». La resta contenen versions del Principat que comencen «En parlanne de casa / me fan tremola la barba / y'n parlant de las bonicas / els meus ulls nom miran daltres» (Sant Aniol), «Tot perlant de las bunicas / els meus ulls non miran daltras / Ja m'axeco demati / á conversa en la criada» (Ripoll), «Nom parleu del fastejá, / quem fa tremolar las camas, / Y un dia pasan par el lloc / yo per el seu carre pasaba» (Tordera), «Cuant so el llit no puch dormir / ni manjar cuant so á la taula / quant so al joch no puch jugar / ni tampoch conech las cartas» (Sant Martí de Provençals), «Jo me som enamorat / de una dona casada / que me ha guardat de dormir / y de menjar cuan som à taula» (Tordera), etc.

[8]-XXXVIII. Numerada «P» (Picaresca) «45» per Aguiló, que hi posa el títol *Tracte que fa creure al marit ques tio de la dona*. 6 documents amb cinc versions del Principat que comencen «Una cansoneta noba / Minyons, be l'oireu / d'una minyoneta / filla de Manlleu» (sense indicació de procedència; doc. 1 i 2), etc.

[8]-XXXIX. Numerada «P.» (Picaresca) «26» (xifra desprès ratllada) per Aguiló. 3 documents amb versions del Principat que comencen «Jo no sè lo que pensava / Cuant me vaig enamorar. / De bonica no hi es mica / Ni tampoch may ho será» (recollida per M. A. Martí), «Un dia per ma furtuna / y el bou a casa va anar / troba la porta tancada / y ab les bañes va truca» (Camprodon) i «Miñonets de la tabola / una cansó us vull canta / treta del bou y del asa / cuan se varen encuntrá» (Girona?).

8-XL. Camisa recent. Un document amb una versió de Sant Hilari que comença «Sant Hilari Sacalm / Vila molt bella / n'hi ha una Serafina / que n'es molt bella».

[8]-XLI. Numerada «C. M» (Costums moderns) «45.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Enamorada que vesita l'amant malalt* i la nota: «Consemblant a *L'Escatidor*». 2 documents amb versions del Principat que comencen «Ara que acaba la cuaresma / nentrarem al Carnal / s'ha enmeleltit un jove / de malaltia gran» (Torroella) i «Malaltet Francisca — malaltet n'está / ningú l'en va á veurer — y ningú no hi va» (Mataró, 1862).

[8]-XLII. Numerada «P.» (Picaresca) «23.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Les calces del pobre Sastre* i hi afegeix la indicació mètrica «*í*» i les anotacions «Burles de les dones», «Burlesca» i «Milá 2n Noticia». 5 documents amb versions del Principat que comencen «Una cansoneta nova / be la sentireu a dir / treta n es d un fadri sastre / que venia de cusi» (recollida per J. Verdaguer), «Una matinada fresca / jo'n venia de cusí / en venia de Manresa / un dilluns al dematí» (Molló, 1868), «Si n'hera un pobre sastre / que venia de cosi / n'encontre tres ninetes / á la vora d'un camí» (Sagàs), «Si neran tres ninetas / que naban per un cami / Encontran un fadri Sastre / fadri sastre vos veni» (Tordera), etc.

8-XLIII. Camisa recent. Un document amb una versió de Peralada que comença «La Catarina está mala / quin metge irem a cercar? / Irem a busca aquell metge / que s'hi volia casar» (Aguiló hi anota al marge: «Milá nº 416»).

8-XLIV. Camisa recent. Un document amb una versió de Sant Climent d'Amer, titulat *Crim d'amor*, que comença «Amichs meus me van dient / Johan com estas tan magre / Com amich ja t'ho dire / a la fe to comptare / una minyona n es causa».

8-XLV. Camisa recent. Un document recollit per J. Riera i Bertran a Dosquers, titulat *Crim d'amor*, que comença «Mon pare n'está dient / ay fill meu ¿perqué no't cases? / —Com me'n casaria jo / com me caseré yo pare».

8-XLVI. Camisa recent. Un document amb una versió d'Anglès que comença «Una cansoneta nova / treta n'es d'una minyona / filla n'es de Sarria / un fadri que la festeja / diuen que la cullirá». Aguiló hi anota *Metge, crim?*

8-XLVII. Camisa recent. Un document amb una versió de Peralada, titulada *Crim d'amor*, que comença «Els metges m'han donat vot / m'han declarada la mort / si jo en ella no l'alcanço / Un dia l'encontrí jo / que soleta a missa anava».

Les camises 48-52 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *L'amor retxassant l'interés o la conveniencia del matrimoni.*

[8]-XLVIII. Numerada «P.» (Picaresca) «20.» per Aguiló. Un document amb una versió de Sant Joan de les Abadesses que comença «Sin eran tres fadrinets / d'aquesta ala de muntaña / son anats al Ampurda / á robar una miñona».

[8]-XLIX. Numerada «A» (Amorosa) «1.» per Aguiló. 2 documents amb una versió de Ripoll que comença «Mare de Deu del Roser / voleume alcançar la gracia / de que la puga cullir / aquella Rosa encarnada!» (els dos textos presenten moltes variants i hi ha múltiples correccions d'Aguiló).

[8]-L. Numerada «A» (Amorosa) «33.» per Aguiló. Un document amb una versió recollida per M. Ant. Martí que comença «Esta nit he somiat / Que l'amoreta'm cridava, / Promptement me só llevat / Y á la iglesia me n'anava».

[8]-LI. Numerada «L.» (Llegendària) «26» per Aguiló. 2 documents. El doc. 2 és una versió de Balaguer que comença «A la Verge del Roser / jo li suplicava / quen doni lo que m conve / lo quel meu cor desitjava». El doc. 1 és una nota d'Aguiló que diu: «Vid. 1ª de A. Esta hecha p[ar]a castigar o escarmentar las que se impresionen de aquella. Vid. C. M. 6 y 8. Pongase despues de la L. 22 con la que contrasta».

[8]-LII. Numerada «C.M.» (Costums moderns) «8.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La cabellera t'enganya...* i hi anota: «Casament per amor contra els d'interès» i «Vid Milá 440 Noticia». Una mà posterior, probablement de Josep M. Casas Homs, hi ha afegit en llapis: «Contigo pan y cebolla». 7 documents amb versions del Principat que comencen «Baixaren tres fadrinets / daqui dalt de la montaña / Maria te vols casar / Maria quin ten agrada» (Banyoles), «Han baxat tres fadrinets / de la primera volada / han baxat per la Marió / ques la flor de la Cerdanya» (recollida per Collell; el doc. 3 és una variant de l'anterior, recollida igualment per Collell), «Tres fadrins varen bexa / de la plana de Cerdaña / son para ja lin va dir / Teresa quin ten agrada?» (Ripoll; el doc. 5 és una variant, igualment de Ripoll), «Dia de la mare de Deu / com nes festa señalada / á la plassa de Puigcerda / gran fastetx y grans balladas» (Queralbs) i «Aquet vuy y aquet no vuy / Y aquet vuy y aquet m'agrada / Aquet m'ha caygut á l'ull / A l'ull de la meba cara» (Sant Feliu Sasserra).

8-LIII. Camisa recent. Un document amb una versió recollida a Sant Joan Despí el 1886 que comença «La nit de S. Joan / Es una nit molt alegre / Los companys m'estan dihent / Joan perque no t'alegras».

8-LIV. Camisa recent. Un document recollit per «Martí de Reus» que comença «Marieta cistellera, / ¿Quí á fer cistells t'ha ensenyat? / Afanyat, afanyat, noya / Que ton pare't vol casar» (Aguiló hi anota «Costums» i «Milá p 306 nº 323»). Al darrera del full hi ha una altra cançó, de la mateixa lletra, que comença «Ella n'es Josepa hermosa / N'ha passat pel peu del Grau, / De las flors de las donzellas / Ella n'es la principal».

8-LV. Carpeta recent. Un document amb una versió recollida a Tordera que comença «Un dia nan á la fon / un joba yo nencuntraba / joba me bui casa am bos / que la vostra mor me grada».

8-LVI. Camisa recent. Un document amb una versió recollida per J. Riera i Bertran a Dosquers que comença «Vila de Llaman / vila molt alegra / hi ha un escatidór / sempre viu en pena».

8-LVII. Un document amb una versió sense indicació de procedència que comença «La nit de S. Juan / n'era una nit molt alegre / els compañs mestant dient / Juan perque no t'elegras».

8-LVII bis. Camisa recent (la numeració *bis* és igualment recent). Un document amb una versió de Bagà que comença «Jo no se com fer / per contar mes penas / que men fa passar / aquella donzella».

8-LVIII. Camisa recent. Un document amb una versió de Queralbs que comença «Adeu vila de Cambrils / alla on ting pare y mare / en volan fé estudiar / per capalla ó frare».

8-LIX. Camisa recent. Un document amb una versió de Queralbs que comença «Be nets anomenada / vila de Cadaques / no per or ni per plata / per or ni per arjent».

8-LX. Camisa recent. Un document amb una versió de «Gerona - Recog. por conducto de Riera», que comença «Al carrer del Esquirol / si n'hi ha una Marieta / que'n festetjava un fadrí / y ara ne festeja un mestre».

8-LXI. Camisa recent. Un document sense indicació de procedència que conté la cançó «Si hi hagués tantes ninetes / com estrelles hi ha al cel / no n'aymaria sino una / ques la prenda del cor meu».

8-LXII. Camisa recent. Un document amb una versió de Barcelona que comença «Cada vespre lan somio / de pronta nestich despert / trech el cap à la finestra / Axo's cada vespre / Sempre'm sembla que la vetx».

8-LXIII. Camisa recent. Un document amb una versió d'Ascó que comença «Ya sen encontraren dos / dos per una carretera / ya'n veu el cel vermell / diuen qu'es senyal de guerra».

8-LXIV. Un document amb una versió sense indicació de procedència que comença «Principi de setmana / men poso á festejá / d'una gentil minyona / men vatx enamorá».

8-LXV. Camisa recent. Un document amb una versió de Tendrui que comença «El pobre ruquet / ningú sen cuidava / el S rector agafa'l llum / l'escolá la palla».

8-LXVI. Camisa recent. Un document amb una versió d'Ascó, titulada *Terres de Xauxa*, que comença «Soch d'una ciutat mol gran / que Gandafia s'anomena / les parets ne son de sucre / y les portes de canyella». Aguiló hi anota: «Vid la que'm dugué lo Pare Joan Pallars, menoret fill de St. Juliá de Vilatorta».

8-LXVII. Camisa recent. Un document amb una versió titulada *Lo Rossinyol* que comença «Yo'n sentia un rossinyol / que sens consol / sota de un arbre cantava, / y ab la llengua que'll parlaba / deya el pobret». Aguiló hi anota al marge: «Lo Pare Juan Pallars de Vilatorta la te escrita en un llibret y lay dictá un altre frare menoret (en les Missions de Guayapil) natural de Tortosa com un cant popular que te la musica molt agradosa. El P. Joan assegura que quant era noy la havia ohida cantar a Vilatorta. ¿Seria la cançó vulgar estampada *Lo Rossinyol,* quen Milá copia en el nº 572? A Tortosa li diuen *El verderol*».

A-9

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté setanta-cinc camises.

Les camises 1-6 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Raptos — Noyes fugitives.*

[9]-I. Qualificada d'«AP» (Amorosa picaresca) per Aguiló, el qual hi posa el títol *Vileta d'Albons,* hi fa la indicació mètrica «*aa*» i hi anota: «Rapto». Un document amb una versió de la Granada, apresa a l'Escala, que comença «Vileta d'Albons — vila regalada, / á can Auriell — n'esta una criada».

[9]-II. Numerada «29.» per Aguiló, el qual hi fa la indicació mètrica «*ea*» i hi anota: «Mila 2ª 463 (Hecho atroz) Noticia». 7 documents amb versions del Principat que comencen «Ma portada voluntat / de petitesa a grandesa / y ara que som estat grandet / casarme voldria ab ella» (Camprodon), «Lo dia cuatre de Matj / Regalada primavera / N'han dittat una cansó / d'un fadrí y una donzella» (recollida per Plàcid Aguiló a Torrelameu), «Minyons si voleu venir / a robarne una donzella / sereu pagats ab diners / moneda barcelonesa» (Girona, recollida per Joaquim Riera i Bertran), «Ara en som al mes de maitx / el mes de la primavera / també canta el rusiñol / cada escu de sa manera» (Sant Martí de Provençals), etc.

[9]-III. Numerada «N.» (Novel·lesca) «11» per Aguiló, que hi fa la indicació mètrica «*á*» i hi anota: «Raptos», «N'hi ha varias» (ratllat), «V. Milá 2ª 394» (una lletra posterior escriví en llapis que es tractava de «*Rosa* p 368»), «Posis a continuació de la 283 p 269 Milá 2ª» i «Son germá la mata». 3 documents amb versions que comencen «Una cansó vuy cantá / No n'ha molt que s'es dictada / de les minyonas de tirbia / de tres ò cuatre que ni ha» (Puigcerdà), «De las ninetas de Tirbia / de tres o 4 que ni ha / si ni havia una roseta / quera per enemorá» (Isona) i «A la vileta de Tirvia / cuatre donselles ni ha / Ya una sobre de totes, / Roseta s'anomená».

[9]-IV. Numerada «25.» per Aguiló, el qual hi fa la indicació mètrica «*aa*» i hi anota:

«Rapto» i «Vid Milá 2ª...». Un document amb una versió recollida a les Escaldes que comença «La del coix de Lins / com nes bona casa / el dia de S. Joan / á festa major anava».

9-V. Camisa recent. Un document amb una versió recollida a les Escaldes que comença «A la mitja nit / trucan al portal / la xica es obedienta / ja'n va obrí'l portal».

[9]-VI. Aguiló hi anota «Rapto» i hi fa la indicació mètrica «*á*». 3 documents amb versions del Principat. El doc. 1 és un retall del «Faro Bisbalense» de l'11 de març de 1866, titulat *La noya robada. Cansó popular, recullida de boca de una pastora de la Vall de Aro*, que comença «L'hora nés arribada, / ¿Qui t'en consolará!... / En lo plá de Girona / Una minyona hi ha: / Jo vull dirne al sèu pare / Si me la'n vol doná». Els altres dos documents comencen «Ala vila de Osseja / de bunicas ni ha / si ni havia una / ques per enemora» (Ripoll) i «A la vila de Olesa / Duas ninas n'hi ha; / De ellas n'hi ha una / Que es per enamorá» (Manresa).

Les camises 7-11 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Quexes de casades per força. Matrimonis desproporcionats etc.*

[9]-VII. Numerada «C M.» (Costums moderns) «33.» per Aguiló, el qual hi fa la indicació mètrica «*aa*» i hi anota: «casades» i «Vid. Milá 2ª 342 p 326 (*Catalina Ana*)». Un document amb una versió recollida per M. Bofarull que comença «Una canso us vull canta / no hi ha molt que s'es dictada / d'una minyona que hi ha / y á Ripoll len han casada».

[9]-VIII. Numerada «C.M» (Costums moderns) «1.» per Aguiló, que hi fa la indicació mètrica «*ia*» i hi anota: «Milá...». 3 documents amb versions del Principat que comencen «Quant jo n'era petitet / gastava molta alegría / fent sonar lo fluviol / fluviol y tambori-na» (Collsacabra, recollida per J. Collell), «Men ani cantant sonant / á la porta de laymia / les donas d'aquell veynat / totes ni eran axidas» (Banyoles), etc.

[9]-IX. Numerada «P.» (Picaresca) «40» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Serineta* i la indicació «Casamiento desigual», i hi anota: «Mila 565 p 412». 6 documents. Els quatre primers contenen versions que comencen «El pare y la mare / casadeta m'han / m'han dada á un jove / de quatre vint anys» (recollida per «Collell de Vich»; duu el títol *La Serineta*), «Mon pare y mare / casadeta m'han / m'han dada ab un jove / de cuatre y cinch anys» (Sant Julià, Andorra), «... de 15 ó 20 años» (Sant Vicenç de Camós), i «Mon paire es un brave home / que men vol marida / men ha donat un jan drole / que ne sentit passat» (sense indicació de procedència). El doc. 5 és una nova camisa, numerada «P» (Picaresca) «2.» per Aguiló, que hi posa el títol *Barbagrís* i hi anota: «Milá la cita 426 p 372 (*El novio entrecano*)». Conté un document amb una versió de Ripoll que comen-

ça «Cuant jo nera petiteta / en festetjava un fadrí / y are que so estat grandeta / no ni agut cap per mi».

[9]-X. Numerada «P» (Picaresca) «44» per Aguiló, que hi posa el títol *La dona del nan* i hi anota: «Milá 308 p. 294». 4 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «El pare m'ha casat / la setmana passada / Men ha dat al marit xich / que a mi no me agrada» (Sant Jaume de Noia), «Tinch un home petit / com un gra de cibada / per pujarsen al llit / ha de mester escala» (Riudeperes, recollida per Verdaguer, copiada per Aguiló), «Jo'n teng lo marit xich / com un gra de cibada / com lo vull posa'l llit / y teng á posa una caxa» (les Escaldes) i «Mon marit nera petit / com un gra de cibada / que per pujar al llit / te menester una escala» (Sant Joan de les Abadesses).

[9]-XI. Aguiló hi posa el títol *Primeras noches de recien casados. Varias.* 10 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Lo meu pare sensa seny / petiteta m'ha casada / m'ha donada ab un vell / que nol vull ni me agrada» (Camprodon, «se bayla»), «A la vila de Tolosa / s'es tractat un casament, / un fadri y una doncella / que n'es la flor del jovent» (Puigcerdà, recollida per Muns), «Una canso vull cantar etc. / En dona menjar y beure / al seu galant quant y va» (Tossa), «Un dia al axint de missa / mon pare me va crida / escolta franciqueta / queb un vell te vull casa» (les Escaldes), «ab un vell men han casada / debexat de la montaña / prech à Deu mai lo haguest vist / y'l vespre de las noces / en pansaba ben sopa» (Camprodon), «Desgraciat lo dia / Que baix pendra estament / Mon pare men es causa / Si no so ab un cumbent» (Alella), «Ab un bei men han promesa / que te 29 aratats / la mitat las te venudas / y empañada l'altra part» (Vallfogona), «Mon Pare me ha casada / Y yo no se ab aqui / Me ha casada ab un toni / Aixis ho tinch de dir» (Tordera), «A la vila de Prada / si ha tractat un casament / dun fadri y una donzella / que son la flor de Confle[n]t» (Vallfogona) i «Un fadrinet silurgiá / que anant per la selurgia / res de festeijá, / comensá per amores / luego n'an cabá» (Alcover).

Les camises 12-21 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Cançons de frares y monges y rectors etc.*

[9]-XII. Numerada «C M» (Costums moderns) «4» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Un padre que quería monja á su hija enamorada* i hi anota: «grupo de monges». 5 documents amb versions del Principat que comencen «Una canso vuy canta / una canso cantaria / treta d'una miñona / per nom sen diu catarina» (Queralbs), «Set anys len he festetjada / sense saber pare y mare / al cap de los 7 anys / lo fadri la demanada» (Sant Pau), «Una cansó vull cantar / una cansó molt polida / treta nes d'un capitá / del regiment de marina» (Monistrol de Calders), «Tinch tres germans capellans / volen que jo monge'n sia / Si volen quen fassa monja / dexeumen casar primer» (Sagàs) i «Una ne fastejada / mireu que sucsei / per una niñeria / els dos varem reñir» (Sant Martí de Provençals).

[9]-XIII. Numerada «P» (Picaresca) «7.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *frayle burlado que queria seducir una joven á la fuente* i hi anota: «Milá 397 Noticia». 4 documents amb versions del Principat que comencen «Vina assi nineta / quet vull fe un putxó / Ay frare lo bon frare / prou li costara» (Erill la Vall), «La filla del Batlle / pulideta va / ella pren sos cántis / y á la font sen va» (sense indicació de procedència), «La criada del Batlle / demati es llavá / bis / sin apren els cantis / á l'aygua sen vá» (Camprodon) i «La nostra mosseta — demati es lleva / ella pren els cantis — á la font sen va» (Queralbs).

[9]-XIV. Numerada «P.» (Picaresca) «9.» per Aguiló, que hi anota: «Milá Noticia...». 11 documents amb versions del Principat que comencen «A la vora de la mar / á la vora de l'arena / hi havia un frare blanch / qu'en confesa una doncella» (Alentorn), «A la vora de la mar / si ni ha un enrajulat / de retjola de velencia» (sense indicació de procedència), «A la vureta dal mar / A la vora de la rena / Ni á un enrajulat...» (sense indicació de procedència), «Si nera un frare Blanc / cunfesaba una donsella / el prime mot que li diu / dunsella sabeu el credu» (Tordera), «Tota á vora de la mar / tota á vora de l'arena / tota vora de la mar / si ni ha una capella» (Queralbs), «Bora d'aquest riu á ball / bora d'aquest riu d'arena / si ni ha un enrejolat / de rejola de valencia» (Monistrol de Calders), etc.

[9]-XV. Qualificada de «P» (Picaresca) per Aguiló, que hi posa el títol *Lo cucut dels frares*. 4 documents amb versions del Principat que comencen «Deu vos guart, Mestre Joan, / quina butiga heu parada / de flochs, vetes y de fils / com es cosa delicada» (Corbins), «Per St March y per Sant Lluch / los cornuts ne fan gran festa / sen van a la professo / tota enramada la testa» (Puigcerdà, recollida per Muns), etc.

[9]-XVI. Numerada «P.» (Picaresca) «41» per Aguiló. 6 documents amb versions del Principat que comencen «Jusep ve da la llaurada / ben cansat y afadigat / trova la porta tancada / ab balda y furrallat» (sense indicació de procedència), «Joan ve de la llaurada / cansat y afadigat / trove la porta tancada / va pasa per un forat» (sense indicació de procedència), «El dia que'm vay casá / No tenia pá ni vi / sino una cuartera d'ordi / que la vay baixá al moli» (sense indicació precisa de procedència), «Isidro ve de la llaurada / tot cansat y afatigat / troba la porta tencada / pañ y clau y forrellat» (sense indicació de procedència), etc.

[9]-XVII. Numerada «P» (Picaresca) «32» per Aguiló. 5 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Lo pobre terrisser / lo pobre terrissayre / passant lo riu de Teix / lo ruch li cau a l'ayga» (Riudeperes, recollida per Verdaguer; còpia d'Aguiló), «Ay si ni havia un pobret / un pobre burricayre / allí'l passar del riu / el ruch li cau al aygua» (Camprodon), «Una canso us vull canta / treta dun terrissayre / que tot passant pel riu / lo ruc lin cau al ayga» (Canillo), «Las donas de aquest veynat / diu que no estan gayre bonas / ja vindra el Sr. Rector / que les en vesita totas» (Molló), etc.

[9]-XVIII. Numerada «P» (Picaresca) «33.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Lo Rector de Cornellá*. 4 documents amb versions del Principat que comencen «Lo rector de Cornella / Quant tè sopas no tè pa / Ara va de bó senyor rector / Quant tè sopas no tè pa / Ara va de bó / Ara va de bó que de bó va» (recollida per M. Ant. Martí), «Lo Rectó d'Orsavinyá / quant te sopas no te pa / quant te pa no pot sopar...» (Tordera), «El recto de Cornella / cuant ha sopat ja no te pa / en nom de Deu gracis á Deu / agafa'l fusill y a cassa sen va» (Palafrugell) i «El rector de Cornella / cuant te sopas no te pa / cuant fa foch cou el menja...» (Tossa).

[9]-XIX. Qualificada de «P.» (Picaresca) per Aguiló, el qual hi posa el títol *Un frare d'alforja y dues gitanas*. Un document amb una versió de Tossa que comença «Si n'era un frare d'alforja / que fa la capta del pa / el demati li fa la vila / y á la tarda el mas sen va» (Tossa).

9-XX. Camisa recent. Un document amb una versió incompleta, sense indicació de procedència, que comença «Ay mara de Deu / De la bona nova / ay / Sim cureu lo ruc / us faré una corona».

9-XXI. Camisa recent. Un document amb una versió, titulada *El frare*, recollida a Marganell que comença «Si nhi havia un frare / viu enamorat / de una donzella / que ella nou sap».

Les camises 22-24 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Crims de sanch per gelosía etc.*

[9]-XXII. Numerada «32.» per Aguiló, que hi anota «Punyalades rivalitat per amor» i hi fa la indicació mètrica «*ea*». 3 documents amb versions del Principat que comencen «Si n'eran tres de company / Festejant una doncella / Un dia me n'hi aní / Com acostumo molt ferho» (Sant Feliu Sasserra), «Una cansó an vull cantà / de una gentil Tereseta / Si voleu sebra ahont está / A can Valls de la Arbuceda» (Pineda) i «Set añs en batx fastechá / fastecha una Fransisqueta / El cap de los set añs / un amic meu Me la bol pendra» (Tordera).

[9]-XXIII. Camisa recent. Un document amb una versió recollida a Dosquers per J. Riera i Bertran que comença «Una canço vull cantar / una canço que s'es treta, / treta del lloch de Pontós / d'un fadrí y d'una donzella».

[9]-XXIV. Numerada «27.» per Aguiló, que hi posa la indicació mètrica «*a*». Un document amb una versió d'Erill la Vall que comença «Una xica en festetjava / de petitesa en ençá / ella nes falsa y traydora / á mi ma dexat esta».

[9]-XXV. Aguiló hi anota: «Amor ab la criada», «*aa*» i «Milá 2ª...» (aquesta camisa va dins una altra camisa sense numerar, titulada *Amors del amo ab la criada*). 2 documents amb versions que comencen «Una cançoneta nova / no fa molt que ses dictada / treta n'es a una minyona / qu'a Garriguella s'estava» (recollida per Riera a la província de Girona) i «Una cansoneta nova / be lan oireu canta / d'una miñona de montaña / quel por de Selva sesta» (Queralbs).

Les camises 26-30 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Malalties de tota casta, de nou mesos. Metges etc.*

[9]-XXVI. Numerada «C M.» (Costums moderns) «35.» per Aguiló, el qual hi anota: «Milá 2ª 416 p 370 (*El mal médico*) Noticia». 8 documents. El doc. 1 és una nova camisa amb les anotacions «Novel amor» i «Muere de amor por un medico que recepta etc.» Conté set versions del Principat i d'Andorra que comencen «Me'n vull aná' à Barcelona / Per poderne estudiá' / Per ser capellá ò frare, / Metje ò celurgiá» (sense indicació de procedència; al dors d'aquest doc. 2 hi ha una altra cançó titulada *Sta. Catarina* que comença «Las montanyas mes altas — son las del vent / N'hi ha un pare renegat — Y una dona molt rara»), «Una cansoneta nova / Be l'en oireu cantar, / Treta n'es d'una minyona / qu'à la vora del mar està» (sense indicació de procedència), «Una cansó vuy cantà / L'en oireu cantàn / de un fadri y una minyona / qu'á Barcelona s'estàn» (Puigcerdà), «Adeu Catarineta / sento al verta de dexa / que tu eras la primera / que jo m vatx enemora» (Sant Julià d'Andorra), «Una cansoneta nova / be len oireu canta / treta ses duna miñona / ques filla de Sarria» (Sant Joan de les Abadesses), «Diu quen es de casa rica / no me la volen donar / men aniré á Barcelona / pera mes estudiar» (Agramunt), etc.

9-XXVII. Camisa recent. Un document amb una versió de Camprodon que comença «Una canso vull canta / duna miñona quey ha / per nom se diu Mariagna / atot hora de la nit / ella als fadrins dona entrada».

[9]-XXVIII. Numerada «A» (Amorosa) «13» per Aguiló, que hi posa el títol *Malaltia prest curada* i la indicació métrica «*aa*». Un document amb una versió d'Ordino que comença «Lo mati de S. Joan / com nes festa divertida / divertida per alguns / per ami tan desgraciada».

[9]-XXIX. Numerada «P» (Picaresca) «29» per Aguiló, que hi posa el títol *Noya de Collliure nou mesos sera garida* i la indicació mètrica «*ia*». Un document amb una versió de Camprodon que comença «Una cansoneta nova / vos la diria / treta nes d'una nina / ques de Coplliure».

[9]-XXX. Numerada «P» (Picaresca) «27.» per Aguiló. 3 documents amb versions del

Principat que comencen «Aqui dalt á Montornés / un curander hi ha encara, / cura de pits espatllats / y de la naurella baxa» (Tordera), «Una canso vull canta / noy [ha] molt que ses dictada / duna miñona quey ha / ques del marse de Torayes» (Besalú), etc.

Les camises 31-38 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Locals, especials de pobles, descriptives, etc.*

[9]-XXXI. Numerada «C M» (Costums moderns) «39» per Aguiló, que hi posa el títol *Anada a St Cugat del Vallés* i hi anota: «Mila 2ª 388 p 361». 9 documents amb versions del Principat que comencen «A 25 de Matx comenso / de dictar una canso / molt ben dictada / cuatre fadrins que ni ha / per fer una passejada» (Sant Joan de les Abadesses), «A Sant Cugat / Convent de Monjos / Si n'hi havia un Monestir / La cosa hermosa» (Sant Feliu Sasserra), «A cuatre d'Abril comenso / per dictar una cansó / de cuatre fadrinets que hi ha / que volen anà fe una passejada» (sense indicació de procedència), etc.

[9]-XXXII. Aguiló hi anota: «Mare de Deu de Tallat», «Milá 390 p 363 (*Apodos de varios pueblos*)». 7 documents. El primer conté una «Cançó que repleguí a Poblet, d'un guarda bosch de Vimbodí que fou a la crema de dit monestir l'any 1835» (lletra d'Aguiló), que comença «Mare de Deu del Tallát / Vos qui estau aqui tan alta / en vista de tot l'Urgell / de la Conca y la Sagarra», i continua: «A Sa-real son juheus, / tenen l'esglesia cremada. / A Solivella bruxots, / ahont fan les *bufonades*». El doc. 2 conté aquests versos referents a Igualada: «Oh vosaltres d'Igualada / que sou una gent malvada; / sou gent de l'ira de Deu, / de taverna y del bordell, / que vareu llevar la pell / al glorios Sant Bartomeu». El doc. 3 és una nova camisa, numerada «5. Local» per Aguiló, que conté quatre versions del Principat que comencen «A Blanas son flassaders / donan el dot en flassadas / A Lloret son caganes / que van a caga á la platja» (Palamós), «Tarragona vila bona / Perpinya vila major / Paralada vila honrada / Castello sen du la flor» (sense indicació de procedència), «San Feliu son llensolets / salta-marjes á Boada / pela-favas á Palau / rabins a Peratallada», etc.

9-XXXIII. Camisa recent. Un document sense indicació de procedència que conté dues cançons curtes: «*La Figuera* n'es molt alta, / *Cabassés* molt amagat, / La Bisbal en una roca / y Margalef en un forat» i «A Cubelles les mes belles / a Vilanova no tant / a Sitges les mes boniques / y a Ribes la flor del camp».

[9]-XXXIV. Numerada «4. Local» per Aguiló, que hi afegeix *Olót* i «Milá 486 p 383 (Noticia)». 4 documents amb versions del Principat que comencen «Adeu vila d'Olot / tant tems que t'he passejada / de S. Roch á S. Rafel / del palau á S. Miquel / de nits algunes vegades» (Ribes), «El firal de Olot / és firal d'enomenada / la Verje s'esta'l purtal / al cap devall del firal» (Bruguera), «Adios plassa d'Olot / plassa de Monta alegria / si n haveu esperimentat / nou carres y donan cap / y'l mitx una font molt clara» (Olot), etc.

[9]-XXXV. Numerada «6. Local» per Aguiló, que hi anota: «Milá 2ª 435 p 373». Un document amb una versió de Sant Joan de les Abadesses que comença «Adeu vila de Ripoll / entremitx de duas ayguas / Sen pujan al Catllar / fan petar la catllanada».

[9]-XXXVI. Numerada «1» per Aguiló, que hi anota: «fijo», «Garriguella y Vilamaniscles / Tres hores de Figueres?», «Milá 2ª 414 p 370». 3 documents amb versions que comencen «Les cobles de tristesa / vos les vull esplicar / del quem dona alegria / y non puch demostrar» (Besalú), «Les cobles de tristesa / Fadrins vos vull canta / d'un cas que ha succeit / ab un poblet petit / com es Vila maniscle» (Camprodon) i «San Gil era un divendres / lañ mil vuycents y vint / son mols quel van á veure / lo glorios Sant Gil» (Molló).

[9]-XXXVII. Numerada «3 local» per Aguiló. Un document amb una versió de Vilassar «de March» que comença «De America arribaren / carregats de vanitat / Las pesetas que han portat / Ab onze anys las arreplegaren».

[9]-XXXVIII. Numerada «2 local» per Aguiló. Un document amb una versió d'Alella que comença «Un dia de Festa / la mare de Deu / Estabam cantan / un divertimen».

[9]-XXXIX. Duu el títol *De traginers*. 6 documents amb versions independents del Principat que comencen «Ara ve l'hivern / sempre plou o neva / Pobres traginers / quina vida tenen» (Agramunt; duu el títol *La vida del traginer*), «Un dia arriban a casa / Yo an damanu perdó / Perdoneuman lu meu Para / Si yo vo so agrabiat» (sense indicació de procedència), «Si n'era un traginer / anava a vendre marmalla / y en sent al mitx del pont / l'ase li cau al aygua» (Alpens o Tagamanent?; recollida per Blancafort de la Garriga), «Per devertir mes penes / vull cantá una cansó / en demano llicencia / á Deu Nostre Senyó» (Dosquers, recollida per J. Riera i Bertran), «Un carre catala / molt alegre y presumit / encontra una mula jova / per la carrera de Vich» (sense indicació de procedència; «Moderna-retazo tendra 10 años») i «Jo tinch ganas d'explicarvos — d'un cas que va succehir / Ab uns traginers del ferro — á l'entrada de la nit» (recollida per J. Montserrat; Camprodon?; duu el títol *Los traginers del ferro*).

Les camises 40-43 van dins una altra camisa no numerada, titulada *Castichs del[s] pares oposantse al festetx etc dels fills. Fills quen fan soldats perque no'ls dexen casar. (Vid Carabasses).*

[9]-XL. Numerada «C. M.» (Costums moderns) «32.» per Aguiló, que hi posa el títol *Maria Taulera*, hi fa la indicació mètrica «*á*» i hi anota: «Cástich patern» i «Milá 2ª 417 p 371». 3 documents amb versions del Principat que comencen «Ay! una cansoneta nova / be l'en oiréu cantar / D'un fadri y una minyoneta / De la vila de S. Joan» (sense indicació de procedència), etc.

[9]-XLI. Aguiló hi anota: «Milá 2ª 315 y 316 p. 298 (*Rigor inaudito*)», «Grupo de castichs per festejar etc. Antiga duresa de costums» i «Vid C M 32 *Maria Taulera* Castichs paternals». 2 documents amb versions del Principat que comencen «Una cansoneta nova / Be l'en oireu cantar / treta n'es d'una minyona / amiga del festejar» (sense indicació de procedència) i «Sota l'ulivera / un ulive ni ha / á la plassa fan ballades / mare dexeumi aná» (Sant Joan Despí).

[9]-XLII. Numerada «C. M.» (Costums moderns) «21.» per Aguiló, que hi posa el títol *Portal nou* i hi fa la indicació mètrica «*aa*». Un document amb una versió recollida per Trina Miró a Esplugues que comença «Una cansó buy cantá / No ya molt que ses dictada / Duna minyona que ya / A Sant Andreu ses criada».

[9]-XLIII. Numerada «A» (Amorosa) «30.» per Aguiló. Un document amb una versió de Falset que comença «Vinguian treballs vinguian tristesa. / Vinguian amors vinguian tormens / Sera aqueixa ý no sera altre / O sinó perderé lo enteniment».

Les camises 44-46 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Noyes de la mániga ampla, protectores de enamorats pobres etc.*

[9]-XLIV. Numerada «C. M.» (Costums moderns) «23.» per Aguiló, el qual hi fa la indicació mètrica «*oa*» i hi anota: «ab la 288 den Milà». 3 documents amb versions del Principat que comencen «Tant de dia com de nit / ella la porta men obra / ella d'amagat dels seus / men apadassa la roba» (Gósol), «Fadrinets que aneu pujant / de la primera ploma / nous poseu á festejá / que no sabeu quin pa si dona» (Torrelameu) i «Fadrinets que fastejeu / los de la primera ploma / nous emprenga com á mi / festejant una minyona» (Balaguer).

[9]-XLV. Qualificada d'«A.P» (Amorosa picaresca) per Aguiló, que hi fa la indicació mètrica «*ea*» i hi anota: «Milá 2ª 288 p 274 (El testamento)» i «ab *C.M*-23». 4 documents amb versions del Principat que comencen «Terra d'Emporda — terra molt alegra / ni ha un jovenet — sempre viu en pena» (Sagàs), «Si ni ha un pinto / sempre viu en pena / de festetjadores en te / en te quinse ó setsa» (Queralbs), «Vila de Cassá / vila mol alegre / Si ni ha un pintó / sempre viu ab pena» (Tordera) i «—Déu te guard', Joan; / ¿Com no estás alegre? / —Com m'alegraria, / Si encara tinch febre?» (Girona, recollit per Riera).

[9]-XLVI. Aguiló hi posa els títols *Noya protectora d'un descamisat* i *Una noya de 15 any[s] / n'ha tenguda pietança*, i hi anota: «Milá 2ª...». 2 documents amb versions que comencen «Si nera un marxant gavatx / anava tan mal arropat / sen es posat en dansá, / Una nina del veynat / ni ha presa piatança» (la Ral) i «N'ha arribat un gabatxot / de la vila d'Orlanda / mal calçat mal adornat / sen ha posat en dança» (Vilanova de Meià).

Les camises 47-57 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Soldats-dones. Fuytes ab militars. Despedides de militars.*

[9]-XLVII. Numerada «N» (Novel·lesca) «6.» per Aguiló, que hi fa la indicació mètrica «*ea*». 5 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Ja vendra lo mes de matx / regalada primevera / floriran totas las flors / los clavells y las rosetas» (Gósol), «Ara ve lo mes de matx...» (Queralbs), «Jan vendra lo mes de maig / regalada prendre mia / floriran totas las flos / cada cual de sa manera» (Sant Julià, Andorra), «Men som posat tan mal / per l'amor d'una donsella / som perduda la salud / nola pug cobrar sens ella» (Queralbs), etc.

[9]-XLVIII. Aguiló hi posa el títol *Rapto de una muchacha por un capitan que mata despues al padre de la novia* i hi fa la indicació mètrica «*aa*». 2 documents amb versions que comencen «Una canso vull cantar / No hi [ha] mol que s'es dictada / D'una minyona que hi ha / Que a Cardona s'es criada» (Vic, recollida per Collell) i «Una canso us vull cantar / noy ha gayre que ses dictada / de una pubilla quey ha / á la (la) plana de Cerdaña» (les Escaldes).

[9]-XLIX. Aguiló hi posa el títol *Militara* i hi fa la indicació mètrica «*a*». Un document amb una versió recollida a Puigcerdà per Muns que comença «Una cansó vuy cantá / No n'ha molt que ses dictada / D'una minyona que hi ha / qu'á Castilla s'es criada».

[9]-L. Aguiló hi posa el títol *Soldat dona. La Pepa de Prades.* 3 documents amb dues versions que comencen «A la edat de los quinze anys / quedí sense pare y mare / sino una meva tia / que encomanada hi estaba» (Hostalets de Bas) i «Una canso vull canta / no hi ha molt que ses dictada / duna minyona que hi ha / prop de la mar ses criada» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer; el doc. 2 és una còpia d'aquest autògraf de Verdaguer, feta per Aguiló, amb petites correccions lingüístiques).

[9]-LI. Aguiló hi anota «Soldadesca» i «Milá 2^{n} 448» i hi fa la indicació mètrica «*aa*». Un document amb una versió sense indicació de procedència que comença «Una cansó vull cantá / d'una minyona que'hi ha / que n'es filla d'urgañá / te la cara com un angel».

[9]-LII. Aguiló hi posa el títol *L'advocat cucut. Rossellonesa.* 3 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Una cansoneta nova / be la sentireu cantá / treta nes d'una minyona / Maria sen anomena» (Gósol), «Ses treta duna señora / la dona dun abvocat / y com l'atvocat es fora / senemora dun soldat» (les Escaldes) i «Jo men ani dins Tulosa / de Tulosa à Muntalvan / nencontri una demuasela / la famne d'un advocá» (Queralbs).

[9]-LIII. Aguiló hi anota *Soldadescas.* 6 documents amb versions independents del Princi-

pat que comencen «Las xicas de Bonança / gran conversa sen fan / sen diuen la una en laltre / xica quin é'l galan» (Erill la Vall), «Una canso etc. / duna miñona que hey ha / que ha baxat de la montaña» (Beget), «Si se la ha emmanada / la Roseta galant / Ja se lan emportada / Tres soldats de caballs» (Tordera), «Una cansó bui cantá / no ya mol que ses dictada / de una miñona que y ya / que ha Turdera ses criada» (sense indicació de procedència), «Una cansoneta vuy cantá / que n'es molt digne d'escoltá / de duas ninas casadas / tambe ja viudas / son per enamorá» (sense indicació de procedència) i «Una que sen diu roseta / es del poble de Arnau / en festeixa 10 ó 13 / llargas pasetas ne trau» (Santa Coloma de Queralt).

9-LIV. Camisa recent. Un document amb una versió de Gósol que comença «Las ninas de Pardinas / fan de bon festetjar / bis / oy la mes buniqueta / queb els soldats sen va».

9-LV. Camisa recent. Un document amb una versió d'Àger que comença «La xiqueta del Batlle / molt pulideta va / un soldat de la guerra / della's va enamorar».

9-LVI. Camisa recent. Un document amb una versió de Tortellà que comença «Fadrins que veniu al mon / una cosa eus encomano / nous fieu de les donzelles / mireu queus enganyaran».

9-LVII. Camisa recent. Un document amb una versió de Tortellà que comença «Vos pare aneu a missa / jo couré l'asmorzar / Quant ell torna de missa / la Agneta noy troba».

9-LVIII. Camisa recent. Un document amb una versió («Retazo») recollida per J. Verdaguer a Riudeperes que comença «Dedat dels tres anys / jo le festejada / amichs y parens / tots me son contraris».

Les camises 59-73 van dins una altra camisa sense numerar, titulada *Noves de que's casa se estimada, quexes d'enemorats que han perduts l'esperança etc. Carabasses.*

[9]-LIX. Numerada «A» (Amorosa) «23.» per Aguiló, que hi posa el títol *T'han casat la Mundeta / la que estimaves tant...* i hi fa la indicació mètrica «*a*»; hi anota: «Imitació del Joch de Pilota? Vid». Un document amb una versió de Gósol que comença «Lo dia de S. Esteva / com es prop de nadal / jo men vatx per la plassa / sols per treure un ball».

[9]-LX. Aguiló hi posa el títol *La creu del Padró* i hi anota: «Milá 2ª 401 p 367 (Noticia)». 3 documents amb versions del Principat que comencen «La creu del padró / si parla podia / de les males nits / que yo ni patia» (Sagàs), etc.

[9]-LXI. Numerada «A» (Amorosa) «12.» per Aguiló, que hi posa el títol *Ella se posa á plorar / jo plorava molt mes qu'ella* i hi anota: «Amor desgraciado», «Rom. *ea*», «Milá

2ª 368 (*Tristesa*)» i «Vid A-4». 25 documents. Els 22 primers contenen versions del Principat i d'Andorra que comencen «Les festes del sant Nadal / son les mes alegres festes, / y els amichs m'estan dient, / ¿Climent, com no ten alegres?» (recollida per J. Riera prop de Banyoles), «Matinet men llevo jo / matinet a punta d'alba / Men aní fora del foch / a conversa ab la criada» (Sagàs), «Mos amichs m'estan dient / Company, perque no t'alegres? / —Com me tinch d'alegrar jo / m'han casada l'amor meua» (Manresa), «La nit santa de Nadal / jo ne tenia gran tristesa / Mos compañs me estan dient / pero Climent con no te alegras» (Tordera), «Mare sempre men diu / Juan perque no te alegres / com me tinc d'alegrar jo / si m'han casat l'amor meu» (Cardona-Andorra), «A casa sempre men diuen / Juan perque no te alegras, / Com ma ne elagrava yo, / Casada tinc la amor meve» (recollida «Prop de la Costa»), «El dia qu'es va casá / pel meu carré passá ella / Ella'm diu: "Adeu Climent" / Jo li'n dich "Adios Teresa"» (Puigcerdà), «La nit de S. Joan / Es una nit molt alegre / Los companys m'están dihent / Joan com no t'alegras» (Calella), «Al mati de Sant Joan / Mati de alegria y festa / Mos amichs ...» (recollida per M. Ant. Martí), «Ara ve lo mes de maxs / Regalada primavera / Que los arbres brotarán / Y las matas posarán tendra» (Alella), «Las festes de S. Juan / com son festes dalegria / ja diu lo pare'n lo fill / Jusep perque no t'alegres» (Gerri), «Deu vos guart Climent / Climent com no te alegres / —Com me alegreria jo / han casada l'amor meua» (Beget), etc. El doc. 23 és una nova camisa, numerada «A» (Amorosa) «19.» per Aguiló, que hi fa la indicació mètrica «*ea*» i hi anota: «De amor», «Oposició de la familia», «poco not.ᵉ» [notable], «V *CM* 13» i «Id A 4 y 34». Conté dos documents amb versions que comencen «O mes d'Abril amoros / ara quels abres florexan / per adivertir mon cor / cobles novas sen han tretas» (Ripoll i, gairebé igual, Queralbs).

[9]-LXII i LXIII. Numerada «C. M.» (Costums moderns) «42» per Aguiló, que hi anota: «Renyines», «Milá 2ª 393 p 364 (*Falta de palabra*)» i, en llapis, «Baralles de promesos». 5 documents amb versions del Principat que comencen «A principi de senmana / Me ne poso á festeja, / de una jentil minyona / m'en vaig enamorá» (sense indicació de procedència), «Ja sen posa á festetjá / al cap dels 15 dias / las joyas li va dar» (Barcelona), «Duna hermosa dunzella / men vatx enamorar / al cap dels 15 dias / promesos varem cadar» (Gósol), etc.

[9]-LXIV. Numerada «A» (Amorosa) «22.» per Aguiló. Un document amb una versió de Beget que comença «Mantinet men llevo jo / mantinet al alba clara / men ani tot passejant / dret á la costa y solana».

[9]-LXV. Numerada «P. (Picaresca) «14.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Muchacha que invita á su novio á fer pascua antes del ram porque su padre quiere casarla con otro*, hi fa la indicació mètrica «*a*» i hi anota: «Amor costumbres» i «Milá 2ª 298 — p 284». 5 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Las festas de la Pascua / també las de Nadal / Corpus y Cincogema / son las majors del any» (Riudeperes,

recollida per Verdaguer), «Men baix á Barselona / Una siutat tan gran / Com soc à mitxa carrera / Men trobo am un company» (Vilafranca del Penedès), «Festas de Sanquajesma / y tambe las de nadal / y las de Pascua florida / que son las millos de l'any» (les Escaldes; una versió que comença gairebé igual fou recollida per J. Riera i Bertran), etc.

[9]-LXVI. Aguiló hi posa el títol *L'Estevelló*, amb la indicació mètrica «*aa*» i l'anotació «carabassa». 3 documents amb versions del Principat que comencen «Una cançó vull cantar / que no s'ha cantat fins ara / treta del Estevelló / qu'ell mateix se ha dictada» (Bagà), etc.

9-LXVII. Camisa recent. Un document amb una versió de Tordera que comença «Cuan jo era fadrinet / totes las modas seguia / Portaba galan barret / galan capa y galan gira».

9-LXVIII. Camisa recent. Un document amb una versió d'Erill la Vall que comença «Ay castell de Monjuich / que nes vora Barcelona / qui pugues estar posat / als vostres brassos miñona».

9-LXIX. Camisa recent. Un document amb una versió de Beget, titulada *Les amonestades?*, que comença «Teresa doneu l'amor / que sino me fare frare / me fare frare caputxi / ques religio molt santa».

9-LXX. Camisa recent. Un document amb una versió de Sant Joan de les Abadesses que comença «Una cansoneta nova / vos vull canta / treta de la Mariagna / del Castella».

9-LXXI. Camisa recent. Un document amb una versió («Creo que la recogí en Tossa», hi anota Aguiló) que comença «Per alt las muntañas / alegre vivia / perque cada dia / vos veya galana».

[9]-LXXII. Numerada «C. M.» (Costums moderns) «31.» per Aguiló, el qual hi anota: «Cambi d'assonant». 3 documents amb versions del Principat que comencen «Una cansoneta nova / be l'han oireu cantá / feta es d'una minyona / en el fons del Ampurdá» (Puigcerdà), etc.

[9]-LXXIII. Numerada «R.» (Romancesca) «30.» per Aguiló, que hi posa el títol *Quant estava a la presó / la pubilla del tinent / jo festejava* i hi fa la indicació mètrica «*aa* á». 4 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Com estava á la preso / prou me vegaba / m'han posat de coll al cep / tambe las camas» (Queralbs), «Cuant jo n'era á la presó / la filla del tinent festetjava / ara que sen es fete gran / me l'an casada» (sense indicació de procedència; duu la nota «Malo, incompleto»), «Ne tenia el coll al cep / tambe una cama / A la filla d'un tinent / jo'n festejava» (recollida per J. Riera «de Gerona etc.») i «Una canso us vull cantar / jo le dictada / Cuant estava á la preso / prou me vagaba» (les Escaldes).

[9]-LXXIV. Camisa de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, titulada *Varia*. 36 documents amb versions que comencen «Per les festes de pasqua / la Assenció y el Ram / per la segona festa / a Barcelona anam» (doc. 1; Tortellà), «El dia de St Andreu / es diada senyalada / els fadrins de Bascanó / els casats tenen les balles» (doc. 2; Sant Climent d'Amer), «La mare sempre m'ho diu / la mare sempre mo deya / Ay Joanet no hi vagis / que quedaras enganyat» (doc. 3; Sant Joan Despí), «Fadrins de la muntaña / procurau estar atens / Un fadrí y una miñona / tot dos son del matex temps» (doc. 4; Queralbs; al dors hi ha una altra cançó de Bruguera, que comença «Jon gafí lo violí / tambe la noble guitarra / men ani tot sonant / á la porta de l'aymada»), «Mos amichs m'están dient / Climent perque no t'alegres? / —Com m'alegraria yo / si han casada l'amor meva?» (doc. 5; Dosquers, recollida per Riera i Bertran), «Una cansoneta nova / jo fadrins vos la dire / treta n'es d'una minyona / filla n'es dun butigué» (doc. 6; Camprodon), «O festeig traydor / quanta pena'm causes / ja u sabia jo / el temps que festejava» (doc. 7; Argelaguer), «Jals fadrins que la festejan, / ja diuen que son tres; / que segons se anomenan / tots tres son fills d'Artés» (doc. 8, titulat *Los tres fadrins d'Artés*; sense indicació de procedència, «R. Cerda de Clotilde»), «Una canso vull canta / noy ha molt que ses dictada / d'una miñona quey ha / molt hermosa y molt galana» (doc. 9; Sant Aniol), «A la voreta del mar / si ny havia una estrella / sempre nesta clarejant / del mati fins el vespre» (doc. 10; Andorra), «La meua enamorada / n'es filla de Lladó; / Mireusela com balla / de punteta y de taló» (doc. 11; Vilamarí, recollida per Joaquim Riera), «En salut y alegria / mos posem enrahonar / les parauletes que deyem / totes son del festetjar» (doc. 12; Camprodon), «Una cansoneta nova / cantant la vos dire jo / treta es duna miñoneta / tambe del seu aymador» (doc. 13; Ribes), «Un dia estava tant trist / pentinant ma cabellera / que de l'aygua dels meus ulls / naxían dues riberas» (doc. 14; «J. Verdaguer en *La Presta* França», lletra d'Aguiló), «O serena de la nit / ara que la gent reposa / no reposa'l meu cor / que nit y dia plora» (doc. 15; Queralbs), «La teba cara es un sol / Els teus ulls dugas estrellas / Los teus llabis dos curals / culos de rosas bermeyas» (doc. 16; Tordera), «Una cançoneta nova / be la sentireu cantar / treta n'es d'una minyona / que n'es filla de Mayá» (doc. 17; Dosquers, recollida per Riera), «L'esprit sempre treballa / sense may reposar / pensant en l'amor meua / cuant jo la podre encontra» (doc. 18; Camprodon), «Una noya alta y guapa / feta de son natural / te la cara colorada / y els llabis cuberts de flors» (doc. 19; Cubells), «En prenguí un caball blanch / y men aní á Barcelona / á casa d'un arjanté / pera comprarli las joyas» (doc. 20; Plana de Vic), «La mare sempre m'hu diu / Joanet fill no hi vajes / Si vas quedaras enganyat / Com los altres» (doc. 21; Sant Joan Despí), «Ja vindrá lo mes D'Abril, / la hermosa Primavera / Floriran totes les flós, / cada une de sé menera» (doc. 22; sense indicació precisa de procedència), «Una cançoneta nova / jo la voldria cantar / den Pere y la Marieta / axurideta / els dos se volen casar» (doc. 23; Cànoves), «Una cançoneta nova / jo la voldria cantar / treta d'una minyoneta / natural de Vilassar» (doc. 24; Corró d'Amunt), «Posa ton esperit en repos / amor no m'atormenties / que jo faré lo que poré / pera tenirte contenta» (doc. 25; Camprodon), «Fadrins que fastetjeu

/ que fastetjeu donzellas / aneuy sols aneuy / si voleu viure alegres» (doc. 26; Camprodon), «Ay serena de la mar / ara que la gent reposa / no'n reposan los meus ulls / que nit y dia no dormen» (doc. 27; Camprodon), «Una cançoneta — yo hus la diré / De dos que festejan — que s'en volen bé» (doc. 28; Sant Feliu Sasserra), «Yo us dich amoreta / donam un consol / Deume del aigua fresca / Vos sou la font» (doc. 29; Tordera), «Deu me vulga illuminar / y encaminar me persona / y gracia per a dictar / d'una minyona que hi ha / dintre la noble Girona» (doc. 30; Vilatorta), «Una cançoneta nova / be len oireu a dir / treta nes d'una minyona / que no n'es de per ací» (doc. 31; Tortellà), «Fadrinets de la muntanya / be podeu estar atents / un fadrí y una minyona / tots eran d'un mateix temps» (doc. 32; Sant Hilari), «Vila de Cassa / Vila molt alegre / hi ha un fadrinet / sempre viu en pena» (doc. 33; Amer; Aguiló hi anota: «Milá nº 288»), «Una cançoneta nova / be l'en oireu cantar / treta n'es d'una minyona / que a la Vall d'Andorra está» (doc. 34; Tortellà; Aguiló hi anota: «Vid. *Milá* nº 320 (*Costums*)»), «Quant jo n'era petitet / petitet jovenet tendra / me vaig enfundar l'amor / ab una gentil donzella» (doc. 35; Tortellà) i «Glorios Sant Esteve / vos que sou nostron patro / ens volguesseu dar memoria / per cantar una cançó. / Treta sen es d'una minyona / que Coloma es diu per nom» (doc. 36; Peralada).

[9]-LXXV. Aguiló hi anota: «Amor». 2 documents amb versions de Tordera que comencen «La amor no se á qui la dare / Lo amor no se ab qui lo compari / No se sil compari al ben / ó si lo compari al aire» i «No se que dir del amor / per ferne una comparansa / no se si'l compari'l cel / ó si'l compari á l'oratge».

A-10

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté trenta-sis camises.

[10]-I. La camisa, titulada *Cançons de Nadal*, conté anotacions d'Aguiló sobre el volum que en volia compilar: «Agrupar les tradicionals ques cantan y no s'han impreses may. Despres les anonimes popularisades en les fulles soltes que quasi cada any se reestampen (N'hi ha alguna d'aquestes que pertenexen a la 1ª secció).— Agrupar les antigues del meu *Cançoneret* de *Nadal* etc. y acabar per les artístiques dels poetes contemporans». Hi indica igualment: «Un altre proposit se pot traure d'aquest aplech, y es el de l'unitat de la llengua catalana y de la força que encara te la tradició.— Se trata de una llengua nacional que te infinits testimonis escrits de sa unitat, y basta unificar sa ortografia per aquesta unitat resalti». Aquesta camisa contenia un manuscrit titulat *Devota Novena Del Nasimiento del niño Jesus* por Don Domingo Cortes. Escrita por Francisco Aguilo. Año 1836, tot en castellà, que ha estat passat a la secció de manuscrits de la Biblioteca de Montserrat.

[10]-II. La camisa conté *Nadal-cançó popular*, lletra d'Aguiló, que comença «Matinet me'n llevo jo, / matinet á la bona hora; / En bon punt y en bon'hora, / ¡ay en bon punt! / Carreguí'ls pecats al coll / y á Betlem me'n aní sola», amb la nota: «Publicada en la Ilustració Cat^{a} del desembre del 88. Moss. Cinto te una versio Vid.» 15 documents amb versions del Principat, d'Andorra i de Mallorca que comencen «Pastoret lo bon pastor, / ¿voleu vendre la samarra? / —Si per cert que la us vendria / si m'agradava la paga» (Àger), «N'hi habia dos pastorets / los dos dintre d'una cove / l'un sona lo violi / l'altre sona la viola» (Espills), «L'entrada de Jerusalem / Es una entrada molt bona / S'hi passeja un senyó / Un senyó y una senyora» (Santa Coloma de Farners), «Bon Jesús lo moliner / Qui en molrá de tota cosa. / Tenint aquestes rahons / Ne passa una pobre dona» (recollida per J. Collell a la Plana de Vic), «Entrada á Jerusalem / Una entrada molt ditxosa, / Se n'hi passeja un senyor / Un senyor y una senyora» (recollida per mossèn J. Collell), «Em poso'ls pecats al cor / De camí jo me'n vaig sola / Ja'n miro d'esa y d'enllá / Si'n veuria alguna cova» (Corçà, 1893), «Si n'agafan sos pecatons / cap á Valencia sen enavan / cuant a Val^{a} arriban / troban las portas tencadas» (Porter), «Jo men vay a Betlem / á Betlem tota sola / cuant so estada á mit Betlem / ja se es acabada l'hora» (les Escaldes), «Allí'l portal de Betlem / si ni ha una señora / S. Jusep per marit / y la Verje per esposa» (Bruguera), «Al portal de Betlem / n'es una entrada molt bona / si pessetjava un señor / un seño y una señora» (Mallorca), «N'han entrats tres minyonets / tots tres dintre d'una cova; / la un ne toca'l violí, / l'altre toca'l tamborí / per fer la musica bona» (recollida per Riera i Bertran a la província de Girona), «Matineret men also jo / en la bon hora / posi los peccats al coll / jo men arretiro d'hora» (Arties), «Matinet men llevo jo / matinet y en hora bona / ne prengui mon serronet / y á Betlem men ani sola» (Esterri d'Àneu; Aguiló hi anota: «Vid Mila 2^{n} n° 7 p 4»), «Si ni ha tres pastorets / Tots ficats dins una cova / L'un sonava el Violí / l'altre sona la viola» (Espolla) i «Lo un sona el violí / l'altre sona la viola / l'altre toca'l tamburet / que fem musica molt bona» (Camprodon).

[10]-III. La camisa conté un text del Cançoner de 1507, aparegut a «Revista de Gerona», 1889, p. 360: «XXV. / Alia cantilena / Al so de *la espineta del boy.* / *Anem tots adorar / Jesus fill de Maria*».

[10]-IV. La camisa conté un text del «Cançoner de *Ridelots* de 1507», aparegut a la «Revista de Gerona», 1889, p. 358: «XVII. / *Alia cantilena / Mare de Deu tot lo mon alegrau / ab lo Fill que aportau*».

[10]-V. La camisa conté un text del «Cançoner de *Ridelots*» de 1507, aparegut a la «Revista de Gerona», 1889, p. 359: «XIX *Alia cantilena* / Donzella sagrada, / en tota ocasio / siau advocada / de tot peccador».

[10]-VI. Numerada «Re.» (Religiosa) «1.» per Aguiló, que hi posa el títol *La Mare de*

Deu / cuant era xiqueta... i hi anota: «Pop[r] Milá nº 2». 12 documents amb versions del Principat i del País Valencià que comencen «La Mare de Deu / quan era xiqueta / anava a costura / á apendre de lletra» (Aguiló anota al doc. 1, que deu ésser un text factici: «Barcelona 5 versi.[s] Y una den Marti Cort[a]. Burriana (Valencia). Cardona. Oliana. Pira y Reus. Tarragona. Tordera»). El doc. 5 és una versió recollida «per en Marti y Cortada 1862», que comença exactament igual que les altres. El doc. 12 és una versió recollida a Pira (Camp de Tarragona)? (interrogant d'Aguiló, que afegeix: «Reco. pel poeta J. Marti, que l'ha refeta y mudada la assonancia»; comença «La Mare de Deu / Quant n'era petita / Anava a costura / Li feyan fer mitja»).

[10]-VII. Aguiló hi posa el títol *Naxament del Salvador* i hi anota: «Pop[r]» i «Milá nº 6». 2 documents amb versions d'Alcover que comencen «La Verge y lo seu espos / han de compli una promesa, / han d'anarsen á Betlem, / la Ciutat que n'es tan bella» i «San Joseph y la mare de Deu / han fet una prometensa / per anarsen á Betlem / en aquella ciutat tan bella».

[10]-VIII. Aguiló hi posa el títol *Jesolosia* [*sic* per *Gelosia*] *de S. Josep* i l'íncipit «Joseph y Maria / van a passejar», i hi anota: «Mila en nota inclou. Vid nº 57 pl. 63». 5 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Joseph y Maria / van á passejar, / Maria 's cansava, / no pot caminar», etc. (Aguiló anota al doc. 1, versió factícia: «Escaldes d'Andorra. Sant Feliu de Llobregat. Sant Hipolit de Voltregá (F. C.). Mataró (D. Joan Viza)»).

[10]-IX. La camisa conté un text factici d'Aguiló que comença «Sant Joseph sen vé de fora, / molt cansat y molt falló; / troba s'esposa prenyada / y no sab com era, no». Hi anota «Pop.[r] Milá nº 55 *Duda de San José*» i hi posa la llista de llocs d'on té versions: «Balaguer. Escaldes d'Andorra. Mataró (D. J. Viza). Molló. Tordera (J. R)». 6 documents el primer dels quals és una altra camisa que duu el títol *Jelosia de S. Josep* i l'íncipit «Sant Josep sen ve de fora / molt cansat y molt felló»; Aguiló hi anota: «Vid Mila nº 4 y la *noticia* en el nº 55 p. 63». Els documents 2-6 són les versions ressenyades a la primera camisa.

[10]-X. La camisa conté un text factici d'Aguiló que comença «La filla de Joaquim / no fa molt que l'han casada, / l'han casada ab un vellet, / sant Joseph se anomenava». Hi anota «Pop.[r] — Milá nº 56» i hi posa la llista de llocs d'on té versions: «Gombreny. Mataró (T. T.). Id. D. Joan Viza. Puigcerdá (F. M.). Ripoll. Sant Quinti». 6 documents. El primer és una targeta de visita de Dolors Vila i Marcet adreçada a Trina (Miró), referent a una minyona que li envia —sense cap al·lusió a cançons—. El segon és una altra camisa que duu el títol *Jelosia de St Josep* i l'íncipit «La filla de Joaquim / petiteta l'han casada etc.»; Aguiló hi anota: «Pop.[r] vul.» i «En Milá, *noticias* la posa nº 56 Vid. p.

63». Els documents 3-6 són les versions de Gombrèn, Mataró (recollida per T. Thos el 1862), Puigcerdà (sense indicació de col·lector) i altre cop Mataró (Viza).

[10]-XI. La camisa conté un text factici d'Aguiló que comença «Tres Reys d'Orient / ab gran cavalcada / sen van á adorar / lo Rey que es nat ara». Hi anota «Pop.^{r} Mila n° 8» i hi posa la llista de llocs d'on té versions: «Caralps. Escaldes d'Andorra. *E*scó ò *A*scó prov.^{a} de Tarragona. Molló. Ripoll (dues versions). Riudeperes (J. Verd^{r}). Tordera. Vich». 10 documents el primer dels quals és una altra camisa que duu el títol *Los tres Reys*; Aguiló hi anota: «Milá n° 8» i «popular». Els documents 2-10 són les versions ressenyades a la primera camisa (el doc. 8, recollit a Riudeperes per J. Verdaguer, comença «No es nat en palau / ni en cambra daurada / sinos en Betlem / en una cabanya»).

[10]-XII. La camisa conté un text factici d'Aguiló que comença «Partiren de Nazaret / de bell matí á la bona hora, / y arribaren á Betlem / que la nit ja n'era closa». Hi anota: «Pop^{r} Milá n° 7 *Contento de S. José*» i hi posa la llista de llocs d'on té versions: «Barcelona (A. M. y C.). Centellas. Hostalrich. Monistrol de Calders. Ripoll-S$_{t}$ Marti de Prov. Tordera-Tossa». 8 documents el primer dels quals és una altra camisa que duu el títol *Lo part* i l'íncipit «Quant St Josep ha tornat / ja parit la seua esposa»; Aguiló hi anota: «popular vulgar», «Mila n° 28 p 129 1ª edicio» i «Vid Mila n° 7 de la 2ª edicio». Els documents 2-8 contenen versions de Monistrol de Calders, Ripoll, Tordera (2 versions), Centelles («del MS. de Santigosa»), Tossa i Barcelona (recollida per An. Martí i Cortada).

[10]-XIII. Versió factícia d'Aguiló que comença amb el «respost»: «¡Oh vara florida / de Joseph ditxos! / que'l feu per miracle / de Maria espòs» i continua: «Li han dat una joya / de molta valor, / si bella de cara, / mes bella de cor». Un full escrit per les dues cares, on Aguiló anota: «Popular ò popularisada?» i indica que en té versions de «Vich (F. M.)» i «Soldeu Andorra».

[10]-XIV. La camisa conté un text factici d'Aguiló que comença «En un temps de gran fredor, / á mitja nit, sens dolor, / pari María / dins l'establia / lo seu Fillet». Hi anota: «Popularisada» i indica que en té versions de «St Joan les Abadesses dita a Granada 1863 per la Sra Bassaganya (alies la Xoneta) mare del Degá de la facultat de Farmacia de la Uni^{d} de Barna.» i d'«un MS del seg. 18». 2 documents que contenen aquestes versions. El doc. 2 és un full manuscrit del segle XVIII, titulat *Al Naxament de Christo. Cansoneta.*

[10]-XV. La camisa conté un text factici d'Aguiló que comença «Verge singular, / Reyna sobirana, / vos vull alabar / á la Catalana». Hi anota: «Popularisada (Vid. Milá final del n° 8)». 2 documents. El primer és una versió d'Esterri, «de un MS. del sig. pasado» (és a dir, XVIII). El segon, titulat *Lletra a la Verge*, procedeix «del MS en 8^{u} seg. 18 que'm regalà en F^{ch} Matheu».

[10]-XVI. Versió factícia d'Aguiló, titulada *A la Encarnació del Fill de Deu. Cançó*, que comença «Estava la Verge pura / retirada ab devoció / pregant a Deu ab altissima / y santa contemplació». Hi anota: «Refundida de la *Contemplació del Sant Rosari* any 1692 que segun Subirana es de Mossen Canas».

[10]-XVII. Còpia feta per Aguiló del «*Divino* al naxament del Infant Jesus, al tò de la cançó nova: *Dictar vull* etc. (segle XVII?)», que comença «A Bethlem aquesta nit, / una Donzella ha parit / dins de pobre estable, / sense pena ni dolor; / may s'es vist cosa major / que est cas perdurable». Aguiló hi anota al final: «*Barcelona*: Estampa de Ramona Altès, viuda. (En fol.s.a.)».

[10]-XVIII. Versió factícia d'Aguiló que comença «Allí en terra de Judea, / en la cova de Bethlèm, / ha parit una donzella / al fill de Deu, com crehèm». Hi anota: «Popularisada?» i precisa que és «Treta de *tres* cançonerets de frares caputxins del seg. 18».

[10]-XIX. Versió factícia d'Aguiló que comença «Pastors y pastores / anem á Betlèm, / que es nat en la terra / lo Rey d'Israèl». Hi anota: «Popularisada y estampada».

[10]-XX. La camisa conté un text factici d'Aguiló que comença «Deu vos guart Joseph / y á la vostra Esposa; / m'han dit ha parit / un noy qui no plora». Hi anota: «Popularisada estampada (Es de les ques canten mes)» i precisa: «Treta de 2 MSS del seg. XVIII. Mataró (J. Viza). S[t] Hipolit (F. C)». 4 documents el primer dels quals és una nova camisa que duu el títol *La serventa que va a adorar á Jesus* i l'íncipit «M'han dit qu'ha parit / un noy que no plora» (Aguiló hi anota: «Vid. el MS. *Matheu*»). Els documents 2-4 són versions de Mataró («Rec[ollid]a den Viza»), sense indicació de procedència i «de un lib. MS. de las Capuch[es] de Barna.» (una sola versió).

[10]-XXI. Aguiló hi posa el títol *Adoracion de los past.[s]* i l'íncipit «N'ha parit una donzella / un infant com una estrella», i hi anota: «Popular vulgar monorrima». 5 documents. El primer conté una versió factícia d'Aguiló que comença «Esta nit es nit de vetlla; (bis) / n'ha parit una donzella / un Infant com una estrella»; hi indica que en té versions de Camprodon, Queralbs, Ribes i Sant Martí de Provençals i anota: «A Caralps (Setembre de 1854) me diuen que moltes families tenen la costum de cantar aquesta cançó, al entorn de la llar, nou vespres abans de Nadal, axí que tocan les nou». Els documents 2-5 contenen les versions assenyalades al doc. 1.

[10]-XXII. La camisa conté un text factici d'Aguiló que comença «Si se'n van Josep / Josep y Maria, / sen van a Bethlem / que axi convenia». Hi anota: «Milá nº 58 (Pop[r] burlesca)» i indica que en té versions de «Bagá», «Bages (en lo Rossello frances)» i «Puigcerdá (J. M.)». 4 documents el primer dels quals és una nova camisa que duu el títol *Lo part* i l'íncipit «A la mitja nit / la Verge paria / n'ha parit un noy / l'estel n'es

del dia»; Aguiló hi anota: «popular juglaresca» i «Regalo dels ous». Els documents 2-4 contenen les versions de Bages («Recu[a] al *Boulou* d'una dona de 50 y pico d'anys filla de Báges (á tres hores del Boulou a peu)», 21 d'agost de 1893), de Pugcerdà (sense indicació de col·lector) i de Bagà.

[10]-XXIII. La camisa conté un text factici d'Aguiló que comença «Sant Jusep era fuster, / fuster que fusterejava, / y tenia un seu nebot / per aprenent qui l'aydava». Hi anota: «Pop.[r] burlesca» i indica que en té versions de Coll de Nargó, Ripoll i Sant Martí de Provençals. 3 documents, corresponents a les versions assenyalades a la camisa.

[10]-XXIV. La camisa conté un text factici d'Aguiló que comença «Josep y Maria van / á fer una passejada, / quan ne foren pel cami / senten cantá una cigala». Duu el títol *La Cigala. Joch infantil* i Aguiló indica que en té versions de «Barcelona (F. C.)», de «Calaceyt prov[a] Terol» i de Ribes. 3 documents amb les versions assenyalades a la camisa (la de Barcelona no duu indicació de col·lector).

[10]-XXV. Un full amb una versió recollida a Ripoll que comença «En terras d'Egipte / y ha una ciutat gran / y ha una donzelleta / hermosa y galan».

[10]-XXVI. Un full amb una versió recollida a Ripoll, el 1868, que comença «En terres d'Egipte / hi ha una ciutat gran / hi ha una donzelleta / hermosa y galan».

[10]-XXVII. Camisa sense cap nota d'Aguiló, formada per un text del segle XVIII que comença «Una noticia alegra / Es la que us vinch à dar / que tots aueu de riure / ningu à de plorar / Puis totom se preuinga / dels ÿnstruments que tinga / ÿ totom arreu vinga / que tots em de sonar». 19 documents literaris, que descrivim un per un a continuació.

1. Manuscrit del segle XVIII, de 52 pàgines sense numerar, 10 x 8 cm., titulat *Llibreta de algunas cansons per lo dia de Nadal.* Conté successivament *Lletra al Naixament* («Al veurer apuntar, / lo major luminar, / en la nit mes ditxosa»), *Lletra a la encarnació, Lletra al Naixament, Otra a lo mesmo* (en castellà), *Otra á lo mesmo* (en català), *Lletra á St. Joseph* (en castellà), *Lletra al Naixament, Otra al to del Fabio* («Esta nit es nit de betlla»), *Otra al tono de la marcha Española* (en castellà), *Otra al tono de la marcha que se toca a la noche* (en castellà), *Lletra al Naixament, Letra al Nacimiento, Lletra, Lletra* [sic] *al Nacimiento* (en castellà), *Cancion de quando hurtaron el Sacramento, Cancion al Nacimiento, Otra a lo mesmo, Otra al Nacimiento* (totes en castellà).

2. Full de 30 x 21 cm., escrit per totes dues bandes a dues columnes. Lletra del segle XVIII. Conté una *Lletra curiosa dels Zelos de san Joseph Espós de Maria Santissima* que comença «Quant Joseph repara en Maria / tan abultat / lo ventre que ja creixia, / com era honrat, / deixarla ha determinat».

3. Full de 20,5 x 14 cm., escrit només per una banda, a dues columnes. Lletra del segle XVIII, sense títol. Comença «Una lletra mol gálant / Pera consolar lo Infant / de

una dol dol dol / de una sa sa sa / de una dol de una sa / de una dolsa boca / Ora de Deu tota».

4. Un full de 29 x 18,5 cm., plegat en tres, adreçat «Al R[t] Sor Jauma Rabolleda de la Congragacio de la misio, Barna.» Conté un text, escrit per dues mans diferents del segle XVIII, que comença «Pastorets aném / cantava nagila / veurém á Jesus / en una establia, Cotofí».

Els documents 5-19 van inclosos dins el doc. 5, que en fa de camisa. Hi ha una nota moderna, de l'oficina de l'Obra del Cançoner, que diu «Aquest plec, no!», cosa que vol dir que aquests documents no foren copiats a les cèdules del Cançoner perquè es tracta de peces d'autors contemporanis.

5. 4 pàgines signades per Joaquim Roca i Cornet, titulades *Als sants noys morts en la primera persecució contra Jesus* (la darrera pàgina blanca). Aguiló hi anota: «Trad. de Prudenci?»

6. 1 full signat per Manuel Milà i Fontanals, titulat *Pastorella* (hi anota, humorísticament: «Si algun verso no pareciera bien poseemos variantes tomadas de los codices de Roma y de Berlin, del de Mister Prat y el conde Olioroff, de la edicion de Praga, de las copias modernas de Besalú y San Juan de Acre y de la tradicion oral de las Islas Medas»).

7. 1 full sense títol, datat «17 febrero 69» i amb una rúbrica il·legible, que Aguiló aclareix: «De'n Tomás Aguiló y Forteza». Comença «A ma pobre barraqueta / que del fred posa á cubert, / perquè vens tan a deshora / en tan llarga nit d'ivern?»

8. 8 pàgines, escrites només de la 3 a la 7, sense numerar, titulades *Nit de Nadal* i signades «M[a] de Bell-lloch, 1867».

9. Paper de carta de Francesc Matheu. Conté, al primer full, unes ratlles que diuen: «Estimat D. Mariá: aquesta nit passada he fet aquests versos de Nadal, que V. veurá si s'han d'esquexar ò poden entrar á formar part del seu arreplech» («25 Desembre /81»). Els versos ocupen les dues cares del full següent, sense títol, que comença «S'ha encongit de fret lo día, / la neu tapa monts y valls; / l'any ha entrat á l'agonia, / que ja fa'ls darrers badalls».

10. 4 pàgines (en blanc les dues darreres), amb un poema titulat *L'estel*, datat el 24 de març de 1867 i signat per Gabriel Maura.

11. 1 full amb un poema titulat *L'arreu*, datat el 1861 i signat per F. Pelay Briz.

12. 2 pàgines al dors d'un programa imprès d'una funció de l'«Odeon. Teatro Catalá. Funció extraordinaria pera'l dilluns 11 de Mars de 1867 á benefici de D. Eduart Vidal Valenciano». Un poema titulat *La anunciata*, signat per Eduart Vidal Valenciano.

13-14. El doc. 13 consta de 4 pàgines, la primera i la segona de les quals contenen el poema *La nit de Nadal*, «Dedicada á mon amich En Marian Aguiló», datada Nadal del 1866 i signada per Antoni Molins i Sirera, el qual escriu a Aguiló a la pàgina següent: «Molt Sr. meu; Ja que aymador de nostra llengua desitja V. publicá una colecció de cants de Nadal, pera la que m'invitá l'any passat, tinch lo plér de remetreli y dedicarli l'adjunt que V. ja coneix si be crech que l'he millorat». El doc. 14, un full datat el 3 de novembre de 1866, és la primera versió de *La Nit de Nadal*.

15. 4 pàgines amb un poema titulat *Los Reys*, datat el 4 de setembre de 1866 i sense signar. Aguiló hi anota: «den Joan Viza?».

16. Retall imprès del poema de Francesch Masferrer *Los Sants Reys*.

17. Retall del Brusi amb el poema *Lo bon Jesuset* de Damaso Calvet.

18. Retall del «Diario de Reus» del desembre de 1865 amb el poema *Pastor y Pastora (Nadal)* de Francisco Bartrina.

19. Retall del «Diario de Reus» del 25 de desembre de 1886 amb els *Nadals* de Francisco Bartrina *Albada dels pastors* i *La bona mare*.

[10]-XXVIII. La camisa conté un text factici d'Aguiló, titulat *A la Nativitat del Fill de Deu. Cançó*, que comença «Cosa es molt portentosa / del Fill del Deu eternal / que naix de una Verge hermosa, / y graciosa / de Betlem en un portal». Aguiló hi anota: «Impresa en 1692 en la "Contemplació del St Rosari["] (per M^n *Canas*?) (Subirana)». 8 documents, amb versions que «cantaban los capuchinos la vigilia de Navidad» (sense indicació de lloc), de Falset, de Ripoll, del segle XVIII (*Cansó del Naixament*, un paperet sense indicació de procedència), de tradició oral sense indicació de procedència i, finalment, de Mallorca («Francina Segura de uns pastorells de Mallorca»; text que comença «Digasme Lila ahont vas / jas acabat al ca fé / vina an mi to diré / anem no ten panadirás»).

[10]-XXIX. Aguiló hi posa el títol *Els aucells* i hi anota: «Mila nº 63 p 168 1ª ed. del Rom^llo», «MS Matheu» i «Id. de les *besties*». 6 documents amb versions que comencen «Als Portals han arribat / molts animals plegats / â fer conversa / al nat llur criador» (full manuscrit del segle XVIII, titulat *Cansó del Najxement de Deu Nostre S^r*; hi ha també uns versos llatins que comencen «O Amice si tu videres / neque de hoc rideres», signats per Jacobus Morellé et Bonifant), «Cantava lo pardal: / "Esta nit de Nadal / Es nit de gran contento"» (*Cansó de Nadal*, retall d'«El Faro Bisbalense», 30 de desembre de 1866), «Al veure lluentejar / l'estel que hi ha mes clar / en la nit mes ditxosa, / los aucells van cantant» (d'un manuscrit del segle XVIII, còpia d'Aguiló), «Esta nit de Nadal / Ab musica cabal / Cantem ab alegría» (sense indicació de procedència), «Al veurer apuntar / lo millor lluminar / en la nit mes ditxosa» (d'un manuscrit del segle XVIII de les monges caputxines?, pregunta Aguiló) i «Ohireu ab silenci / dels animals la cansó / y tots cantarán sas lletras / per divertir lo Minyó» (sense indicació de procedència).

[10]-XXX. Opuscle imprès de 16 pàgines titulat *La nit dels Reys*. Poesía de Don Juan Sitjar y Bulcegura. En obsequio á los señores suscritores de *El Faro Bisbalense*. La Redaccion (La Bisbal. Establecimiento tipográfico y editorial de Don Antonio de Torres, calle de los Arcos, núm. 9. 1868).

[10]-XXXI. Plec solt de 4 pàgines numerades titulat *Canciones en catalan y castellano; dedicadas al Nacimiento del Niño Jesus*, del segle XIX,. sense data (Barcelona: Reimpreso por C. Miró, c. Arrepentidas nº 5).

[10]-XXXII. Plec solt de 4 pàgines sense numerar titulat *Cansons del Naixament del Senyor per cantarse en el pesebre*, imprès a Barcelona el 1850, Estampa de F. Vallès.

[10]-XXXIII. Camisa recent. Conté 3 documents, numerats recentment, que descrivim per separat.

1. Manuscrit del segle XVIII titulat *Pastorets*. 28 fulls sense numerar escrits per les dues cares. Hi intervenen: Angel, Gila, Nina, Gervasi, Perot Pastor vell, Palladi, Ventura, Simplici Revadá, Livori Revadá i Bernat.
2. Plec solt de 4 pàgines numerades titulat *Relació histórica de las desgracias dels dimonis en lo naixement del Fill de Deu, treta dels arxius de la cova de Betlem, y posada en vers per un pastor de samarra y esclops*. Imprès a Barcelona el 1860, Estampa dels Hereus de la V. Pla.
3. Plec solt de 8 pàgines sense numerar titulat *Junta; y assamblea; que feren alguns menestrals y Artistas la nit, que nasquè al Mon lo Verbo Divino fet Home: Contada per un Estudiant, dit, y anomenat Belona, y un Soldàt anomenàt Lluern. Composta en Arabich, per Abimelech Sabatani, y traduhida en Català, per lo Senyor Doctor Paparronya, natural de la Vila de Canigò, en lo present mes, y any 1742.* Sense cap altra indicació.

[10]-XXXIV. 3 documents. El primer és un plec solt de 4 pàgines sense numerar titulat *Lletrillas al naixement de Nostre Senyor Jesucrist*, imprès a Barcelona sense data, «Imprenta dels Hereus de la Viuda Pla»; el bisbe Pau de Sichar hi dóna indulgències. El segon és un plec solt de 8 pàgines (les dues darreres de les quals són blanques) titulat *Cansó per la nit de Nadal á la tonada del Marbruch*, imprès sense indicació de data ni de lloc. El tercer és una altra camisa buida, numerada «Re.» (Religiosa) «3.» per Aguiló.

[10]-XXXV. Camisa buida. Aguiló hi posa el títol *Anantsen á Betlem / St Josep y Maria*. Una mà posterior, de l'oficina del Cançoner, hi anota: «No hi ha res».

[10]-XXXVI. Camisa buida. Una mà de l'oficina del Cançoner hi anota: «No hi ha res».

A-11

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté quaranta-nou camises.

[11]-I. Camisa recent. Un document de Sant Joan de les Abadesses que comença «El bover y la bovera / van a missa a Monserrat / la bovera va descalsa / y el bover y va descalsat».

[11]-II. Aguiló hi posa el títol *Poesia pop^{r} religosa cat^{a}*. 13 documents amb diverses notes sobre poesia religiosa. El doc. 7 és una versió de Barcelona que comença «Bon Jesuset amorós / deume una vida ben pura / y al meu cor una clausura / que no y entri sino

vos». El doc. 13 és un full imprès titulat *Profecía de S. Vicente Ferrer. Acompañada de una Santa y devota receta compuesta por el mismo Santo, para que las mugeres esteriles obtengan fruto de bendición, siguen además otras oraciones muy saludables y principalmente una para procurarse una buena muerte* (Barcelona, Imp. de Bosch, 1855).

[11]-III. Aguiló hi posa el títol *Lo Pare nostre petit y Parenostre major.* 20 documents. El doc. 1 és una nota treta de l'*Ordinari o manual perals Curats* fet imprimir pel bisbe de Vic Benet de Tocco el 1568, referent al «Pater nostre lo major» i «lo petit» i a altres conjurs. Els documents 2-15 contenen versions del Principat, d'Andorra i de Mallorca que comencen «El pare nostre major / sanch de nostre Senyor / pareix que semble la mare / Mare no dormo no» (Espills), «Pare nostre major / Deu del cel lo criador / la Verge Maria esta en cadira / Deu del cel al costat de Maria» (Àger), «El Pare nostre patit / Deu l'ha fet y Deu l'ha dit / sopant dinant / bonas obras comensant» (Mallorca), «Pare nostre petit / Deu l'ha fet y Deu l'ha dit / pujant y baxant / bones obres començam» (Espills), «Dema es festa si Deu plau / ens pusarem el gipó blau / fandilleta de culó / per anar ádorar nostre Señor» (Monistrol de Calders), «Lo pare nostre patit / deu la fet y deu la dit / al culgant y al llevant / bonas obras comensam» (Soldeu), «Pare nostre petit / Deu la fet y Deu la dit. / Nostre Senyor cuant se va llevá / en la má dreta 's vá senyá» (Prat de Llobregat), «Els organs de Deu, / tant de Deu com de nos. / Nostrom pare glorios / Nostra mare santa» (Prat de Llobregat), «Angel Custodi / lliureume del dimoni / de nits y de dies / y de males companyies» (Argelaguer; al mateix doc. 16 hi ha una altra «oració» que comença «En aquest llit me aficare / set angels m'hi trobare / tres als peus y quatre'l cap / La Verge Mª el meu costat»), «Es hora d'anar al llit; / Deu sap si muriré a nit! / Nostre Senyor prench per pare, / á la Verge prench per mare» (Castell del Mas; duu el títol *Oració per anarsen a jaure*; té una mena de segona part que comença «En aquesta cambra so, / deume bona nit Senyó': / Set angels han devallat, / tres als peus y quatre al cap»), «Parenostre lo petit / Deu l'ha fet y Deu l'ha dit. / Bons colgam y bons llevam / bones obres comensam» (recollit per J. Riera de Girona), «El Pare nostre petit / Deu l'ha fet y Deu l'ha dit / bons colcam y bons llevam / bones obres comensam» (Amer), «Quant nostre Señor es ba llevar / ab la ma dreta es ba señar / ab la ma esquerra es ba calsar / nou altars va visitar» (Barcelona) i «Pare nostre Piculino / Men voy per un camino / Y n'encuentro á Jesucri[s]to / Jesucristo me preguntaba / Sin tenia padre y madre» (Espills). El doc. 16 és una nova camisa, titulada per Aguiló *La parauleta de Deu*, «Oració (de disbarats) tan usual com el Parenostre petit etc. *Els orguens de Deu*»). Conté els documents 17-20, amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «El demati nostro Señor se va llevar / cara y mans se va rentar / en la ma dreta es va senyar / en l'esquerra es va calçar» (Sagàs), «Qui la vol oir cantar / com a dos y com a tres / com san Pere lo glorios / Salinterra salinplau» (Àger), «Bon ponent bon llevant / bonas obras comensam / aont anem antonia / al rey am gloria» (sense indicació de procedència) i «Parauleta de deu / digaume com á deu / y com á vos / y com S. P. glorios» (Soldeu).

[11]-IV. Aguiló hi posa el títol *Les tres Maries* i comenta: «la mes poetica de les oracions». 2 documents amb versions que comencen «Si s'en van las tres Marias / totas tres d'una faisó, / si s'en van á romiatje / á guanyá lo sant perdó» (Puigcerdà) i «Si neran tres donsellas / totes tres d'un faisso / l'una era l'estrella clara / laltre nes la blanxa flor» (Bruguera).

[11]-V. Aguiló hi posa el títol *Divino del Portal del Cel.* 2 documents amb versions que comencen «Allí á las portas del cel / si passetja una donsella / tota vestida de graci / la gloria sen va ab ella» (Ripoll) i «A l'horta de S. Joan / ni ha un hermosa donzella / tan linda y tan virtuosa / mes clara que les estrelles» (Sagàs).

11-VI. Camisa recent. Conté un bifoli titulat *Indicaciones de cantos populares. Lletra de D. J^{m} Roca y Cornet*, amb diversos fragments de cançons entre els quals *La creu del Padró*, «La Mare de Deu / Quant era xiqueta», «Ave Maria / Sou concebuda / sens lo pecat / Original», etc.

11-VII. Camisa recent. 2 documents amb versions que comencen «Senyor Deu meu Jesucrist / Perdo us vinch a demanar / De mas culpas y horrors / Que he pecat contra de Vos» (Cabrera, 1893) i «Casa de deu entro / tan de nit com de dia / ayga beneyta / señet ab mi» (Cardona).

[11]-VIII. Aguiló hi posa el títol *Oració al Angel de la Guarda*. 6 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Al angel de la Guarda / 'm vuy encoma[na]r / y la Verge Maria / quen vulgan guardar» (Espills), «Dulcíssim Jesus / daume enteniment / feu que nom descuydi / de vos humilment» (Montmajor; al final conté una altra «oració» que comença «En aquest llit m'afico / jo no se quant n'exiré / abrigueume ab el mantó / Verge Santa del Roser»), «Dulcissim Jesus / deume enteniment / feu que no'm descuydi / de vos humilmen» (Folgueroles, recollida per J. Verdaguer), «A la Verge Maria / de cor m'encoman / y á vos lo Sant Anjel / quen vullau guardar» («sacada de un ms. de Bruguera de 1810»), «Angel glorios / angel d'alagria / vulgueunos gordar / de nit y de dia» (les Escaldes) i «A Deu mencomano / y a la Verge Maria / al Angel de la Guarda sant / l'Angel de la Guia» (Sant Martí de Sesgueioles).

[11]-IX. Aguiló hi posa el títol *Les 12.* 5 documents amb versions que comencen «Dotze horas cauen la terra / dotze horas cauen del cel / direm una Ave Maria / á l'angel S. Gabriel» (sense indicació de procedència), «Dos son dos lo sant nom de Deu / Tres son 3 la SS^{ma} Trinitat des (de ellos) / 4 los 4 evangelistas / 5 son 5 las 5 llagas de Cristo» (Arties), «Sola nera una / n'ha parit Batlem / ha parit lestrella / fill de deu eterner» (la Roca de Palancà), «Sola nera una / va pari en Betlem / Va pari lestrella / lo fill de deu etern» (Bruguera), «Dos n eran dos / sol y hombra de Dios / sola n'e la una / que va parí 'n Betlém» (Folgueroles, recollida per J. Verdaguer; duu el títol *Las dotze paraulas*).

[11]-X. Aguiló hi posa el títol *Portal de Betlem / portal molt ditxos — Passio de J. Crist* i hi anota: «Especie de Oracion». 15 documents. El primer és una nota d'Aguiló que diu: «Canço popular vulgar de la *Passio* comença / Portal de Betlem / n'es portal ditxos.— Vid. les versions recullides per mi y la publicada per en Pau Bertran y Bros En la *Familia Cristiana* p 207. Nostá publicada pen Mila ni pen Briz». La resta contenen versions del Principat que comencen «Als portals de Betlem / hi ha un vellet y una señora / El vellet es St Josep / Señora la seua esposa» (Cervera), «Jo m'en llevo matinet / matinet a la una hora; / agafo'ls pecats al coll / y men vaig al moli sola» (Reus, recollida per Martí i Folguera), «Portal de Betlem / portal molt hermos / ni ha nat un home / molt alt y dispost» (Ascó; Aguiló hi anota: «Milá 2^{a} n° 13»), «Al portal de Betlem ni ha una entrada mol bona / seni paseja un senyo / un senyo y una senyora» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Portal de Betlem / portal molt ditxós / Si ni ha un home / molt alt y dispost» (recollida per Riera a Girona), «Portal de Betlem / portal molt hermos / si hi ha nat un home / y es alt y dispost» (Folgueroles, recollida per J. Verdaguer), «Alli en Belen / ni ha un dichos lloch / Que ha nat un Señó / galant y dispost» (Tordera), etc.

[11]-XI. Aguiló hi posa el títol *Del hort al Calvari — Divino de la Passió* i hi anota: «Vid. Milá n° 14». 5 documents amb versions del Principat que comencen «Cobles noves vull canta / de Jesus promes Messies / com estava dins de l'hort / Jesus en gran agunia» (Gombrèn i Ripoll), «Un *divino* vull cantar / del bon Deu lo ver Messies / Qu'un divendres era al ort / un divendres Sant patia» (de prop de Puigcerdà), «Un divino vull cantar / del bon deu alabat sia / de cuant estava dins l'hort / ab el cor ple d'angunía» (Beget), «Un *divino* vull cantar / del bon Deu y ver Messies; / de la mort y passio / que'l divendres sant patia» (Dosquers, recollida per Riera i Bertran), etc.

[11]-XII. Aguiló hi posa el títol *La Verge acompanyada de donzelles Virtuts — Presentiment de la passio.* 3 documents amb versions que comencen «Sesta la Mare de Deu / retirada en tal manera / tota vestida de dol / com a viuda verdadera» (recollida per J. Verdaguer), «Aquí esta la Mare de Deu / retirada en gran manera...» (Tordera) i «Esta la mare de Deu / dispusada en gran manera...» (Ripoll).

[11]-XIII. Aguiló hi anota: «Parla de la redenció». 5 documents amb versions del Principat i de Mallorca que comencen «Portal de Betlhem ne' un portal ditxos / ni ha entrat un jove / molt alt y dispost» (Riudeperes, recollida per Verdaguer), «La Mare de Deu sen va, / dret a Egipte sen anava, / quant va esser fora'l portal / troba una ánima encantada» («Vapor de Mallorca de la dida del Camp de Tarragona de casa de Montoliu»), «A la entrada de Betlem / es una entrada molt bona / si paseja un Señor / un señor y una señora» (Sant Martí de Provençals), «A l'entrada de Betlem / Es una entrada molt bona / Si pesetjan un Señor...» (Mallorca) i «Aqui dalt vetx tres pastors / que sen entran a una cova, / la un sona el violí, / l'altre sona la viola».

[11]-XIV. Aguiló hi posa un interrogant entre parèntesis, sense cap altra indicació. Un document amb una versió recollida «por F. [Muns] en Puigcerda» que comença «Si n'es matinareta / la filla de Noé / per anar à misa / del gloriós S. Lorè».

[11]-XV. Aguiló hi posa el títol *Lo Sant diumenge de Rams* i hi afegeix: «La passio popular y ant.». 12 documents amb versions del Principat, d'Andorra i de València que comencen «Nera un s.t diumenje / un s.t diumenge de rams / las taulas son paradas / de palma y olivera» (Arties), «Pararem las taulas — De palmas y de rams / De llor y olivera — Y un ciri molt galant» (Girona; al mateix doc. 2 hi ha una altra cançó de Vilamarí que comença «El divendres al mitjdia — Á la creu lo van clavant / Beurer si ne demana — Beurer li'n van donant»), «Are vé el sant diumenge / el sant diumenge de ram / las taules son paradas / de paumes y de rams» (sense indicació de procedència), «Se acosta 'l san diumenja / 'L san Diumenge dels rams / las taulas son paradas / De palmas y de rams» (Alella), «Purissima Concepcio / mes blanca que la paloma / Ja estan las taules parades / tant de fulla y tant de ram» (València), «Diumenge el St diumenge / Jesus Maria / El Diumenge de rams / Jesus tant gran / Las taules en son peradas / Jesus Maria / De fullas y de rams» (recollida per Guillem Aguiló a Tortosa o potser a la Seu d'Urgell), «Ara se acosta / el sant diumenge de Rams / las taulas sen pararían / respost / Jesus Maria / las taulas sen pararan» (Barcelona) «Era un sant diumenge / un sant diumenge de Ram / les taules son parades / de fulles y de rams» (Ascó; Aguiló hi anota: «Milá 2a nº 18»), «Ara ve el sant diumenge / sant diumenge de rams / las taulas son paradas / de palmas y de rams» (Folgueroles, recollida per J. Verdaguer), «El dijous de la cena / es un dia galan / las taulas son paradas / de violas y rams» (Ripoll), «Ja vindra lo Sant diumenge / lo S. diumenge de Rams / las taulas y son paradas / de palmas y oliveras» (Andorra).

[11]-XVI. Aguiló hi posa el títol *La* cena *el sagrament — La passio comparada a les espigas y al pa*. 2 documents amb versions que comencen «Nom de deu glorificat / y tractat de nou estaments / Maria Verge Sagrada / dalt del cel foreu dotada / ab llum de gracia *ment*» (Camprodon, 1868) i «Nom de Deu glorificat / encadena *estalment* / Maria verge ensegrada / del Cel foreu devallada / de llum de gracialment» (Balaguer).

[11]-XVII. Aguiló hi posa el títol *Camí del Calvari*. 3 documents amb versions que comencen «S. Juan y la Madalena / sen van presto al Calvario / por el camino que iban / una muger encontraron» (Balaguer), «La verge s'está en cambreta / fent las cuatre oracions / els jueus ni fan pasadas / sense demanar perdó» (Barcelona) i «Purtal de Betlem / cami del calvari / si ni havia una dona / una dona cristiana» (Queralbs).

[11]-XVIII. Camisa recent. Un document amb una versió de Coll de Nargó, titulada *Los set dolors*, que comença «Lo primer fou gran dolor / com Simeon profetisá / per un punyal de dolor / vostre cor ha de passar».

[11]-XIX. Aguiló hi posa el títol *El Judici.* 4 documents amb versions del Principat que comencen «Aquella ronca trompeta / del judici universal / fara tremular la terra / y'ls cossos se formeran» (Ripoll), «Axo's cosa certa / qu'avem de morir / tota la riquesa / jaquerem aqui» (Queralbs), «Trenta tres anys / anaren pel mon / anirem á la patria / re nons endurem» (Camprodon) i «Mortals alerta / ques cosa certa / que vindra l'hora / quem de muri» (Ripoll).

[11]-XX. Aguiló hi posa un doble títol: *La Verge de Queralt de Berga — La Mare de Deu del Miracle.* 2 documents amb versions que comencen «A la soca de un arbre / molt hermós y florit / baren trobar la Verge / Mare de Jesucrist» (Sant Martí de Provençals, referent a la «Verge / Maria de Caralt»; Aguiló hi anota: «Vid Milà pag») i «Vull cantar una cançó — una cançó / canço alegre y molt cristiana / es d'una Mare de Deu / de un gran Santuari d'Espanya» (Freixenet i Riner; duu el títol *La Verge del Miracle*).

[11]-XXI. Aguiló hi posa el títol *Lo divino de St. Antoni de Pádua.* 5 documents amb versions del Principat que comencen «St Antoni nat de Deu / vos quen sou confessor meu / confesseume y combregueume / y guardeume de aquella espina / que'n camina nit y dia» (la Tor de Montclar), «Nostre Senyo y San Pere / nanavan pel mon los dos / nanavan per las montanyas / per converti ls pecadors» (recollida per J. Verdaguer), «Al divino St Antoni / sen ha fet predicado / predica per l'iglesi / per converti'ls pecadors» (Beget), etc.

[11]-XXII. Aguiló hi posa el títol *S. Isidro.* 9 documents. El primer és una nota sobre «Sant Isidro llaurador». La resta són versions del Principat que comencen «San Isidro sen va á misa / y ab molta devoció / cua[n]t ell ne torna de misa / troba l'amo molt falló» (Monistrol de Calders), «A Madrid ni havia un mosso / ses llogat per llaurado / cada dia sen va á missa / lo parell no vaga no» (Erill la Vall), «Sin voleu llogar un mosso / be me llogaria jo / Sant Isidro sidro sidro / San Isidro Llaurador» (Espills), «St Isidro s'ha criat — dins la vila de Madrit / sen pobre de *solemnitat* — no li falta dignitat» (Sant Climent d'Amer), etc.

[11]-XXIII. Aguiló hi posa el títol *S. Magí.* 8 documents amb versions del Principat que comencen «Aqui abaix del plá / si n'hi ha una dama / qu'era d'el dimoni / mol atormentada» (Manlleu), «Aquí dalt del Prat / Si n'hi havia una dama...» (Sant Feliu Sasserra), «Aqui dalt del pla / ni ha una dama / del dimoni nes...» (Sant Martí de Provençals), etc.

[11]-XXIV. Aguiló hi posa el títol *S. Ramon.* 14 documents. El doc. 4 és un paperet amb una nota d'Aguiló sobre els confessors dels reis segons Zurita. El doc. 6 és una nota sobre el culte de sant Ramon de Penyafort i la «rima atribuida á Ausias», de la qual hi ha una versió impresa al doc. 7 (*Cant encadenat de Osias March, en llaor de sanct*

Ramon de Penya Fort, finint tots los versos en la lletra, r. y fent les Initials dels versos la Acrostichis seguent. Amauit D. Raymundum Dominus, et ornauit eum stolam Gloriae induit eum Alleluia, sense data ni indicació de procedència). La resta contenen versions del Principat que comencen «La mare de Deu / un rosé plantaba / d'aquell Sant rosé / Nasqué bona planta» (Puigcerdà, recollida per Muns), «Pasant la vidriaria / va fer un miracle / va veure un mort / y el feu axicarlo» (sense indicació de procedència), «El Romeu y la Romeua / Anavan á Montserrat / la Romeua hi va descalsa / Y'l Romeu tot descalsat» (Sant Feliu Sasserra), «San Ramon No nat / Fill de Vilafranca / Confessor de Reys / de Reys y de Papas» (recollit per M. Ant. Martí), etc. El doc. 14 és un extret de quatre articles titulats *San Raimundo de Peñafort*; Aguiló hi anota: «*Sant Ramon de Penyafort*. Articles publicats en el Diari den Brusi per D. Bonaventura Ribas, canonge de Barna. 1881».

[11]-XXV. Aguiló hi posa el títol *St. Vicens Ferré*. 2 documents amb versions que comencen «A la Verge del roser / demane favor y ajuda / perque milacres dire / de un angel pur criatura» (Tortosa) i «Gracia piadosa Maria — patrona dels valencians / Donam gracia mare meua — para que jous puga comptar» (sense indicació de procedència; duu el títol *L'oracio de S*[t] *Vicent*).

[11]-XXVI. Camisa recent. 2 documents amb versions que comencen «Trobantse Deu ja cansat / de la seva mala vida, / dins son cor un dia 'l crida: / Digam ánima aturdida, / (Ferriol vinch per te dire) / ¿quant vols deixar lo pecat?» (recollida per mossèn Cinto Verdaguer «en La Preste, França»; còpia d'Aguiló; duu el títol *Sant Ferriol*) i «Cantarem piadosament / d'aquell valerós soldat / qui vivia descuydat / y del dimoni enganyat / atemorisá la gent» (Maçana de Vilatorta; duu el títol *Sant Furriol*).

[11]-XXVII. Aguiló hi posa el títol *Sta Agnés* i hi anota «Vid. Sta Catalina». 10 documents amb versions del Principat i de la Catalunya Nord que comencen «Si s'está l'Ines, / en cambra tancada / que pregava á Deu / al qui mes aymava» («Cantada en el Boulou del Rosselló, Agost del 93 per una pagesa de *Báges*»), «Estaba la Agnes / en cambra tancada / feya oracio / per qui mes aimaba» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «S'estava Agnes — tancadeta en cambra / Son pare li diu — si vol ser casada» (sense indicació de procedència; recollida per P. Negre), «Ahont esta l'Ines / en cambra tancada / fent oracio / del que mes aymava» (la Ral de Camprodon), «Buscaren l'Ines / la troban en cambre / fent oracio / el que mes aymava» (Queralbs), «Ni havia tres palometes / les palometes son tres / elles alçan voladeta / sen anaren á l'Ignes» (Anglès), etc.

[11]-XXVIII. Aguiló hi posa el títol *Sta Anna*. 4 documents amb versions del Principat i de la franja d'Aragó que comencen «Y un dia que jo'm passejaba / pel'hort de Sta Ana / Vay sentí una veu / si m'en giro tres passos enrrera» (sense indicació de procedència), «Sent Ana Galana / tot ho merexeu / teniu una filla / ques Mare de Deu» (Calaceit), «Santa Ana beneyta — vos que hu mereixeu / Teniu una filla — que es mare de Deu»

(Sant Joan Despí; recollida per Pere Negre) i «Un dia em passetjava / per l'hort de Santa Ana / sento una gran veu / ja m'en jiro tres passas enrrere» (sense indicació de procedència).

[11]-XXIX. 3 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Angelina gloriosa, / val mes un ciri que una rosa. / Baxa un Angel del Cel / que sen diu Sant Gabriel» (Aguiló hi anota: «*L'oració de Santa Angelina*, que m'ha dit una noyeta mitx selvatge de Monclar, filla del masober de La Tor»), «Angelina gloriosa / val mes ciri q'una rosa / cuant la rosa ne nesque / un angel n'aparegue» (les Escaldes, Sant Julià d'Andorra) i «La llerina gloriosa / te un lliri com una rosa / y en baixa l'angel del Cel / que s'en diu S. Gabriel» (Sant Martí de Provençals).

[11]-XXX. Numerada «O.» (Oracions) «1» per Aguiló, que hi posa el títol *Sta Barba ó Bárbara*. 4 documents amb versions del Principat i del País Valencià que comencen «Sta. Barbara va pel camp / passejant l'Esperit Sant / l'Esperit Sant no pot dormir / que veu tres nubols venir» (València, «es bastante general», anota Aguiló), «Sant March y Santa Barba / sen van per un camí, / troban l'Angel de Deu: / —Angel de Deu ¿que feu ací?» (Montclar, Montmajor, Sallent, etc.), «Sta Barbe sen va per un camí / un angel de Deu encontri / som en aqui quen vull adormi» (Beget), «Santa Barbara va pel camp / veu uns nubols molt mudans / un de llams y un de trons / y un de malas condicions» (Balaguer, Tremp, Erill la Vall).

[11]-XXXI. Aguiló hi posa el títol *Sta Catalina*. 21 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Ha nascut una criatura / que Catalina se diu (llama) / el seu pare se diu *muero* (moro) / y sa mare luterana» (Puigcerdà), «Allí á la ciutat de Crucis / Gran festa si ha celebrada / n'ha nada una criatura / que Catarina se llama» (Camprodon), «Ditxosa vila d'Olot / Terra fresca y regalada / N'ha nat una criatura / Que Catarina se llama» (Sant Feliu Sasserra), «Allá arriba de Bolonia / dentro del Turquin estava / hi ha una nina molt hermosa / que Catarina se anomenava» (Ascó), «Allá á la ciutat del Turco / ni ha una ciutat muy grande / ni ha una gentil doncella / que Catarina se llama» (Cubells), «Assi dalt en estos mundos / hay una tierra muy santa / ha nacido una criatura / Catalina se le llama» (Barcelona, 1845), «Una canso vull cantar / va ser dictada / treta nes duna donzella / Catarina anomenada» (Riudeperes, recollida per Verdaguer), «A la vora de la mar / a la vora de l'arena / n'hi havia una senyora / S. Ca. se llama» (Folgueroles, recollida per J. Verdaguer; duu el títol *S. Catarina*), «Aqui dalt en estos montes / son montes muy regalados / ni ha una criatura / que Catalina se llama» (Bagà), «Ha nascut una criatura / que Catalina se llama / á l'edat dels catorse añys / son pare len ha cridada» (Ripoll), «Aquí baix en este mundo / ni ha una casa molt gran / hi nesqué una criatura / la varen donar a criar / a una dida cristiana» (sense indicació de procedència), «En la ciudad de Burgos / ni hay una criatura / que Catalina se llama / su padre es un perro moro / su madre una renegada» (sense indicació de procedència), «A la vileta del Turco / á la ciutat de Granada / ni havia una donzella / que

Catarina se llama» (Esterri d'Àneu), «A la ciutat de Bar[celo]na / nes una ciutat mol gran / si ni ha una donzella / Catarina se llamaba» (Sant Joan de les Abadesses), «A la vila del rey moro / à la ciutat de Granada / Si ni havia una hija / que Catalina se llama» (Canillo), «La mañana de san Juan / al punto que sera lauba / els moros feyen gran festa / á la ciutat de Granada» (sense indicació de procedència), «A la ciutat den *Tijera* / á la ciutat de la Avana / que na nacido una niña / que Catalina se llama» (sense indicació de procedència), «Sta Catarina sen va á passetjà / per un prat en lla / encuantre lo Pare familia / enrera enrera P. fam^{á}» (Soldeu), «A las terras de Sevilla / na nade una criatura / que Catalina se llama / Es filla de un perro moro / sa mare la Luterana» (Tordera) i «Aqui en la plassa de Urgell / terra fresca y regalada: / ne ha nat una criatura / que Catarina se lama» (Tordera). El doc. 6 és una petita nota d'Aguiló: «Vid. Oracio de Santa Catalina en el tomo 13 de Docu. Aragon p. 160. La canción pop.^{r} cat^{a} de Sta Catalina es sacada de esta suplica o son ambas una misma cosa».

[11]-XXXII. Aguiló hi posa el títol *Sta. Madalena* i hi anota: «A la fi troços d'una cançó estranya / "Nostro Senyor mos espera / a la voreta de mar / ab los peus dins l'aygua freda / y les mans devant l'altar etc."» 21 documents amb versions del Principat que comencen «Men axeco matinet / matinet de matinada / ja men ve un pensament / de anar a casa ma germana» (Ascó), «Marta es lleva demetí / s'en va á casa la jermana / Deu te guart jermane / si ets enat á misa encara» (Vilallonga), «Se n'estava Madalena / Al balco que's pentinava / La seva germana Martra / Pel carré que's passejava» (Santa Coloma de Farners), «La Martra y la Madalena / M'apareix que son jermanes / Madalena s'en hi va / A casa la germana Martra» (Sant Feliu Sasserra), «No'm diria germana Magdalena / Al sermó si has anada? / No per cert germana martra / Ab tal cosa no pensaba» (Puigcerdà), «Ma germana Madalena / has anat a missa encara / No per cert germana Martra / jo'n tal cosa no pensava» (Sagàs), «M. es lleva demati / cap a misa s'en anava / quan ne tornava de m. / riba la seva ger.» (Folgueroles, recollida per J. Verdaguer), «Magdalena magdalena / no has anat a missa encara / No pot ser germana Marta / ni'n tal cosa ni pensava» (Camprodon, 1868), «En aquexa montaña / y ha una verge santa / dos mes ni habia ab ella / Marta sen va'l sermo / Madalena noy anava» (Arties), «Ab la seua cabellera / los peus de Jesus axugave / Per tres vegades li digué / Axecat axecat Madalena / que ja nes perdonada» (Sant Joan Despí), «Santa Marta gloriosa / Molt demati s'es llevada / S'es llevada el dematí / Y á missa s'en es anada» (Aguiló hi anota: «Catal^{a} copia feta per en Rosselló d'una versió de»), «Ni ha acudit un pensament / a sa jermana martra / m'ha acudit el pensament / de ana á veure á la jermana» (Gombrèn), «Anemon anemon ninetes. / —Ahont nons tenin d'anar? / A nostre Senyor quen espera / a la voreta de mar» (Espills), «S. Jusep nesta'n finestra / la Verje sesta à balco / ab un platet davellanas / per a ferne colacio» (Erill la Vall), «Mag^{a} hon va hon va / Ella nen cuantra un hortola / El B. J vatx á truba / M^{a} eusel alla» (Ripoll), etc. Els documents 17-18 contenen notes d'Aguiló sobre la cançó de santa Magdalena.

[11]-XXXIII. Aguiló hi posa el títol *Sta Margalida*. 5 documents amb versions del Principat i d'Andorra que comencen «Si neren tres faritseus / tot tres de la mala vida / sen ban pel camp enlla / nencuantren la Margarida» (Queralbs), «Gran dicha va ser la vostra / cuan vos dida vareu troba / luego quen sabeu de parla / vos ensenyan la doctrina» (les Escaldes), «Ciutat de guiota — ciutat molt anomenada / l'ayrosa Sta Margarida — cuant Margarida fou nada / son pare lenvia — per nom de Margarida» (Tossa), «Cuan vos n'erau petiteta / vos donaren a criá, / gran ditxa foreu la nostre / galan dida vam trobà» (Puigcerdà) i «Cuant vos n'erau petiteta / aus donaren á criar / grant ditja va ser la vostra / cuan bona dida veu trobar» (Sant Martí de Provençals).

[11]-XXXIV. Aguiló hi posa el títol *Sta Quiteria*. 9 documents amb versions del Principat que comencen «Si n'hi habia una donzella / Que n'hi buscavan marit / La minyona ho ha sabut / Se n'ha arrancada fugir» (Santa Coloma de Farners), «Si ni habia una doncella / que li atrasaban marit / ella n'ha sabut la nova / se n'es posada á fují» (Puigcerdà), «Si nera una donzelleta / ni parlaban de marit / tan bon punt sabe la nova / ja na arrencat a fugir» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Si n'era una donselleta / n'hi volien dar marit: / tan bon punt sabé la nova, / se n'es posada á fugir» (sense indicació de procedència; duu el títol *Cansó de Santa Quiteria ó sia El Mal de rabia*), «Son pare y sa mare / li volen dar marit / cuant ella ne sap la nova / nes arrencada á fujir» (Banyoles), «Si nera una donzelleta / blanca com un serafi / Cuant li parlan de casar / ella prest ne va fuji» (Arties), «En tenien una filla / la volien esposa / ella na sabut la nova / sen arrencat á fuji» (Bruguera), «Santa Quiteria guardeunos de mal de rabia etc.» (Barcelona; al mateix doc. 8 hi ha una altra versió de Santa Coloma de Queralt que comença «Una noya ni havia / li volian dar marit / prontament que ella ho sabia / prontp' ja n'ha fugit») i «Si nera una donzelleta / que parlavan de casa / tan prest com es dit axo / à fuire sen va posar» (Erill la Vall).

[11]-XXXV. Aguiló hi posa el títol *La Samaritana*. Al darrera mateix de la camisa hi ha una versió de Palma que comença «Qe dichose fonc le Semeritane / que nat en el pou / en Cristo perlave». 12 documents amb versions del Principat, d'Andorra i de Mallorca que comencen «Anant á la font / La Samaritana / Y anant á la font / Ab Jesús parlava» (Sant Feliu Sasserra), «Que ditxosa nes / la Semeritana / quen anar á la font / en Cristo parlava» (Andorra), «Que ditxosa es / la Sam. / que anant a la font — ab Cristo parlava» (Folgueroles, recollida per J. Verdaguer), «Una ditxa ha tingut — la Samaritana / Tornant de la font — ab Cristo parlava» (la Torre de Tamúrcia, recollida per Ant. Rubió i Lluch; doc. 4 i 5), «Que ventura te / la Sermelitana / que cuant va á la font / en Cristo parlava» (Ripoll), «Que dichosa es / la Semaritana / que anant á la font / á cristo trobaba» (Barcelona), «Quina ditxa tingué / la samaritana / tot venint de la font / Ab Cristo parlaba!» (Puigcerdà), «Que ditxosa fonch / la semaritana / que anant an el pou / en Cristo parlava» (Palma), «Que ditjosa nes / la Sesmaritana / que anant á la font / á Cristo encontraba» (Sant Martí de Provençals), etc. Els documents

12 i 12bis contenen una còpia de la *Representació y conversió de la Samaritana* impresa a Barcelona per Ignasi Estivill, al final de la qual hi ha unes ratlles d'Estanislau de K. Aguiló, datades el 15 d'abril de 1879: «Estimat tio Mariano: No recort si era ab una de ses seuas cartas ò era de paraula que'b digué "que tota cansó, glosa, codolada etc. que me dictasen ò que trobàs escrita, li envias per mes que à nes paraxe fos mes dolenta que lo que tiran". Cumplint es seu encarrech li envii axò copiat exactement se puntuasiò y ortografia, s'original no'l man volgut donà. Si li serveix no planch es trebai, si no li serveix al menos li provarà que si li envii poques cosas no es per falta de bona voluntad».

[11]-XXXVI. Aguiló hi posa el títol *Sta Susacna*. 3 documents amb versions del Principat que comencen «En Betlem ha nacido / Sta Susana / sus pares se sospitan / si era cristiana» (Arties), etc.

[11]-XXXVII. Aguiló hi posa el títol *Sta. Urdeya (?)*, amb interrogant, i hi afegeix: «escasa». Un document amb una versió recollida a Riudeperes per J. Verdaguer que comença «Estaba l Urdeya / en cambra tancada / passa un caballer / demana posada».

[11]-XXXVIII. Aguiló hi posa el títol *La Verònica*. Un document amb una versió de Barcelona, recollida el 1848, que comença «Veronica sagrada / Dins l' ventre virginal / Guardeunos de mort sutana / Y las penas infernals».

[11]-XXXIX. 67 documents. El doc. 1 és una nova camisa que duu el títol *Oracions*. Conté els documents 2-56, que descrivim un per un a continuació.

2. Versió de Riudeperes, recollida per J. Verdaguer, que comença «Pastoreta galana — mare del redemptor / lesperit sant vos aima — dauli lo vostre amor». Aguiló hi anota: «En Verd^{r} la dona a en Mila qui la publicà en el n° 43 pag 53».

3. Versió de «La Presta Rosselló, França», titulada *La tortereta del Cel* i recollida per mossèn J. Verdaguer, que comença «Si n'eren tres matalots (mariners) / son vinguts de l'Anglaterra, / set anys ha que son per mar / sense may ne veure terra». Còpia d'Aguiló, el qual hi anota: «Moss. Verd^{r} la dona a en Milá despres y la publicá en la pl. 51 y n° 41».

4. Versió de Riudeperes, recollida per J. Verdaguer, que comença «Adeu sant clara beya / adeu pares capuchins / monjas de santa teresa / com son monjas tan humils». Aguiló hi anota: «Es una despedida minuciosa de Vich» i «En Cinto la replega de una dona vella que fa anys ques morta y no l'ha sentida may a ningu mes».

5. Versió de Tortellà, titulada *Lo passament de la Verge María*, que comença «El passament de l'humil Verg M^{a} / estant aquella — al temple major / va baxar un angel del cel / ab un ciri cremant y un brot de palma flamejant».

6. Versió d'Argelaguer que comença «Mª Santissima va de jonoys a terra / en les mans juntes al Cel / Suplicant en el seu fill que sen puji el seu fill al cel».

7. Versió sense indicació de procedència que comença «Deu vos guart Sta Elena / venturada beneyrada / guardeunos aquesta casa / de foch y de flamerada».

8. Versió de Balaguer que comença «Los abres de la terra / Jesu Crist los va planta / entre Deu y Maria / los varen trasplanta».

9. Versió d'Arties que comença «S. Marti sesta a la porta / ab sa capillita puesta / por la via de un cordon / que dira loracio».

10. Versió sense indicació de procedència que comença «Jesus Joseph y Maria / jo vos [dono] l' cos y l'anima mia». Segueixen altres oracions que comencen «O gran Deu jo crech que vos estau aqui present / y vos y adoro humilment», «En vos espero Deu meu / espero que'm perdonareu» i «Senyor si mil cors tenia / ab tots ells vos amaria».

11. Versió de Sallent que comença «Senyor Deu meu Jesuchrist / Perdos vinch a demanar / De totas las mevas culpas y erros / Que comes contra de vos».

12. Versió de Sagàs que comença «En aquesta santa casa / Deu los vulga conservar / Deu los do salut y vida / y pessetes per gastar». Hi ha tres corrandes més que comencen igual. Duu la nota «Camilleres».

13. Versió de Sagàs que comença «En aquesta santa casa / n'hi ha un padris daurat / per a seurhi les ninetes / ab els galans al costat». Segueixen dues corrandes més que comencen «El que porta la cistella» i «Els cantons de aquesta casa». Duu la nota «Camilleres».

14. Versió de Monistrol de Calders que comença «El primer es amar á Deu / mes jo poch lo amaba / amaba lo desitj meu / lo que lo meu cor amaba amaba amaba».

15. Versió de Barcelona, recollida el 1847, que comença «Abajo una peña roja / jesus Nazareno estaba / todos pasan y lo miran / y ninguno le dice nada» («Esta oracion se dice cuando se desea ver alguna persona; resando tres padrenuestros á la Santa, la oracion tambien la dira tres vezes el dia hasta haya visto la persona que desea»).

16. Versió de Ripoll, titulada *Els hermitanitos*, que comença «Sou maria la nave de gracia / san Jose ab las velas / del hijo Simon / emberqueusi en los seus devots».

17. Versió recollida a «Vilaseñor de Veas» que comença «Yo vide un portillo abierto / nunca lo vide cerrado / Vide venir á la Virgen / vestida de colorado».

18. Versió d'«Andalucía» que comença «Salio la Virgen Maria / con un caballito blanco / alumbrando todo el campo».

19. Versió d'«Asturias» que comença «Arca cerrada / divino secreto / como esta Dios / en su monumento».

20. Versió de Tossa que comença «Candella redillante / del celestial resplandor / antoni de Padua amante / de la fe firme constante / del divino acedor».

21. Versió d'Argelaguer que comença «Maria passa passa davant / quel fill de Deu vaji devant / tan ben guiat sia avuy com dema / com los demes dies d'ací enllá».

22. Versió sense indicació de procedència: «Ja ni havia un abre / molt hermos y flurit / quey han trobat la verje / mare de Jesucrist».

23. Versió de Gràcia: «Mare de Deu ¿com ho feu? / no mangeu y esteu tan bona! / per les colors que gasteu / pensarán que vos mangeu / tots los talls millors de l'olla».

Aguiló hi anota: «Mossen T. C. ho senti cantar en una casa molt cristiana a Gracia per fer adormir les criatures».

24. Versió de Batea: «Santa Tecla á Tarragona / feula una bona minyona; / Son pare en el camp treballa, / sa mare es a Tamarit; / sa padrina li fa sopes, / sopetes en un tupí». Aguiló hi anota: «D'una dona de Batea (La Barbara) que adormia el seu infant cantanli».

25. Tres «versos dits per una criada catalana»: «Pe'l caminet que va'l cel / s'hi passeja una donzella / tota vestida de blau».

26. Una versió de Batea que comença «La Mare de Deu / quan era xiqueta / anava a costura / á prendre de lletra».

27. Versió de Camprodon, que duu el títol *Bayle de aplech etc.* Comença «Si voleu ballar currandas / lay lun lena / á Nuria haveu d'anar / lay lunlena lay lunlá».

28. Versió sense indicació de procedència que comença «Una gitana se acerca / Al pie de la Virgen pura / Hincó la rodilla en tierra / Y le dijo la ventura».

29. Versió recollida per J. Verdaguer que comença «Anemno los dos / a confessar be / aqui esta Deu / verdade».

30. Versió recollida a «Casa la Viuda Plá», titulada *La caiguda dels dimonis*, que comença «De dins de un pou de mil pams / aixut ja desde molt temps / ba sortir tot brut de fems / un dimoni fent frots [*sic*] brans».

31. Versió de Monistrol de Calders que comença «Jermans esteu atens / ohireu cosas bonas / son los 10 manaments / qu'en son molt virtuosos».

32. Versió de Sant Feliu Sasserra que comença «Y ella'n sent un gran ruido / Un gran ruido per la Ciutat / Ella s'en fa à la finestra / Per veurer això qu'es estat / Tallava y cosia la Verge Maria / Camises pel seu fill amat».

33. *Oració de Santa Barbara*, sense indicació de procedència, que comenta «Sta Barb^a y St^a Elena / Sta Mª Madelena / Totes tres van per un camp». Hi ha una altra oració que comença «St March Sta Creu / Sta Barbara nons dexeu / Sta B^a va per un cami / Angel del cel que feu assi». (Al mateix document hi ha altres cançons que comencen «Sumalacarregui / diu que vol venir / en 4 mil homes / dema demati», «Baxen de montaña / quant el blat es ros / ab barrets de palla / semblen segados» i «Els paños neren en pessa / y ara en son en bossinets / ni havia del Guardiola / y tambe del Pau Busquets»; aquesta darrera duu la indicació «Tarrasa».)

34. Versió que comença «Señor mon Deu glorios / tot lo queus vinch a demaná / a mes culpes y a vos / yo he pecat en cuantre vos» (Castell del Mas).

35. Versió recollida al Castell del Mas, d'una dona de Monistrol, que comença «Orguens de Deu orguens de nos / Jous els dire com à Deu y com a nos».

36. Versió del Castell del Mas (Esparreguera) que comença «La Veronica sagrada / dintre el ventre original / guardeumos de mort soptada / de les penes infernals».

37. Versió del Castell del Mas que comença «Quant era xica y petita / len daren a cria / en sabentne de parlar / os enseñen la doctrina / siau la nostra advocada / Verge Sta Margarida».

38. Versió de Vilanova de Meià que comença «Jesus el verbo diví / sanch y aygua haven suat / aquest pecat miserable / y aparteten del pecat».

39. Versió sense indicació de procedència que comença «Mireuli el cap en el bon Jesus, / que non pot di crus. / N'esteu é ne qui / clavat è la creu / per culpa de mi».

40. Versió d'Arties que comença «En aquest llit me ajech me he ficat / 5 angels y he trobat / tres al cap dos als peus / la verge Mª al costat».

41. Versió recollida a Reus per J. Martí que comença «Trenta mil anys hi havia / Que'l mon era criat; / Y en tants com n'hi havia / De bo no n'hi hagué cap». Al mateix document hi ha una altra cançó que comença «Marieta feste monja; / Que ton pare't vol casar; / Te'n dará cinquanta lliuras / Y un remat de bestiá».

42. Versió de Sant Joan Despí, titulada *La de S. Juseph*, que comença «San Juseph seu a cadira / la Verge seu en balcó / y l'hort ni ha un raim / no se sis vert ó madú». Després d'una ratlla de separació, continua una altra versió —amb variants de Vilanova de Meià— que comença «Los peuets en baigua fresca / les mans á davan l'altar / ab la capa revestida / missa volguereu cantá».

43. Versió de Canillo que comença «Benefici en feu Jesus / al dijous sant de la cena / un angel li aparegué / portanli l'amor de veres».

44. Versió «oida a una Gitana por la Madre de Llaveria en su infancia», que comença «Una vegada era un rey / Pintat ab forma de asos / Ques pensaba per ser rey / Que n'escaparia ella / D'anar á dintre la fosa».

45. Versió recollida de «Baltª Samponts», «d'infants»: «Per la señal de la canal, / de la patxina, de la barrina / un suldat escaballat, / cols al olla cols al plat». Segueix: «Pare nostru qui va del bosch / a caball de una post / si la post cau / pare nostru a Deu-siau».

46. «Retazos de un canto vulgar sobre los pecados capitales — Recogido por Franco a la Bibl.ª» (és a dir, a la Biblioteca de la Universitat de Barcelona). Comença «Lo primer n'es la superbia, / sempre se'n va ab lo jovent, / moltes ánimes fa perdre, / nou considera la gent».

47. Versió sense indicació de procedencia: «El bon Jesuset / volia volia / Calsetas en tiretes / Calsons en botons / Camisa fina / Balone bona / Barretet negret / Tot axo volia / El bon Jesuset».

48. Versió sense indicació de procedència: «Glorios Sant Salvadó, / que duys lo mon a la ma, / aturaune *la remor* / d'aquex nubulat traydor / quels vinyats ve apedregár / (Si voleu se desferá)».

49. Versió de Sant Pere de Torelló que comença «Benaventurat San Roch / Patro nostre glorios / pregau a Deu del Cel / que hage merce de nos». Aguiló anota que la diuen «pujant en romeria a l'hermita del Belmunt el dillunts de Pasqua».

50. Versió de Ribes que comença «Sant March y Sta Barba / Sta Creu quens guardeu / Angel de Deu que feu aquí? / Estich quem vuy adurmi».

51. Versió sense indicació de procedència, titulada *A la Pasio de Cristo N. R.*, que comença «Lo verdader Espòs / del Cristiá ditxós / vent lome yá per terra, / (per causa del pecat / estava comdemnat) / emprén una gran guerra».

52. Versió d'Espolla que comença «Un divendres Sant / Un frare que predicaba / Mentre estaba predicant / Una animeta finaba».

53. Versió sense indicació de procedència que comença «Mal usa / qui vol viure y mal esta / Deu castiga per peca / per axo be nom vol da».

54. Versió de Viver que comença «Una oracioneta cantaria jo / treta de Maria de la Concepció».

55. Versió sense indicació de procedència que comença «Per al cami amun men bas / Per al cami aball me entorno / Per al cami del mitx me estich / Gats y gosos y llops las dents cerradas / lladras y traydors las mans lligadas». Al darrera d'aquest document hi ha una altra oració titulada *La Señal de la Cruz*, que comença «Entre el arca y la cuba / Está lo Divino Señó / Á disgut de la Mestressa / Y á gust del Seu Señó». Hi ha encara una oració per a cops o talls: «Jesus se encarná / Jesus es nat / Jesus á pres mort y passió / Jesus á mort, / Jesus ha resuscitat / 3 parenostres perque lo mal sigui curat».

56. Una versió de Palafrugell que comença «Vos que sou reyna Carmelitana / vostre fill assaludau / vos sou la guia de lanima mia / de tot los devots cristians».

El doc. 57 és una nova camisa, sense cap anotació, que conté els documents 58 (un paperet d'Aguiló que diu «O. Oraciones vulgares supersticiosas etc rimadas.— 1ª La de Sta. Bárbara») i 59 («Copia de la Cédula de la Santíssima Oracion, que se halló en el Santo Sepulcro de Jerusalen, por S.ta Isabel, por S.ta Matilde, Y S.ta Brigida; Y tiene su Original el Summo Pontifice, Y el traslado nuestro Catholico Monarca, Y está aprobada por la Suprema Inquisición en la Villa. Y Corte de Madrid»).

Segueixen els documents 60-67, que descrivim per separat a continuació.

60. Versió de Dosquers, recollida per J. Riera i Bertran, que comença «Unes cobles noves / les irem cantant / Vos Reyna divina / de terra y de cel / porta l'embaxada / l'Angel Gabriel».

61. Versió de Palma que comença «Jusep ve de fora casa / molt cansat y molt felló / troba Maria prenyada / y no sap d'aqui ho es no».

62. Versió de Tortellà que comença «Les taules son parades / de palmes y de rams / en allí al Paradis / si ni havia un bell banch».

63. Versió de Tortellà que comença «Setmana de passió / setmana endolada / sen van el dijous / a celebrar la pasqua».

64. Versió de Tortellà, titulada *Los vuyt dolors*, que comença «El primer nes gran dolor / que vos han profetitzat / per un [*buit*] de dolor / vostron cor ha de passar».

65. Versió de Corbins i Torrelameu que comença «Roseret nasque en la terra / Jesucrist hi devallá / entre Jesus y Mari[a] / ja lo varen tresplantá».

66. Versió sense indicació de procedència que comença «A la pedra senyala aquell pa / sempre fou viu / passat per les santes taules / quant lo sacerdot les diu».

67. Versió sense indicació de procedència, titulada *La oració de la Cena*, que comença «Llum de Deu glorificada / al cap de nou estaments / Maria Verge Sagrada / la cena es consegrada».

11-XL. Camisa recent. 2 documents amb una versió de «*Camilleres* que cantan els *fadrins* de St Juliá de Vilatorta la nit del dissapte de Pasqua. (L'endemà los casats hi cantan los Goigs del Roser)», que comencen «Lo primer sou Verge pura / en lo grau que posseiu / mes que tota criatura / puix tanta gloria teniu», i amb una *Oració per anarsen al llit. Cat*[a], recollida per «en Josep Roca y *Ruscalleda*» a Tordera, que comença «En aquest llit me poso / Set Angels hi trobo, / Tres als peus y cuadre al cap, / La Verge María al meu costat» (n'hi ha variants de Concabella i de Santa Susanna, Pineda).

[11]-XLI. 8 documents que descrivim a continuació.

1. Versió de Santa Llinya que comença «Un divino vull cantar / de Jesus y de María / de la mort y passio / quel divenres sant patía».
2. Versió «dita per Maria N. del peu de la Mare de Deu del Far»: «De la soca n'ix la branca, / de la branca'n surt la flor, / de la flor n'isqué la Verge, / de la Verge'l Redemptor».
3. Versió de Santa Llinya (?) que comença «Cristians estau atents / ohireu coses bones / son los deu manaments / coses molt virtuoses».
4. Versió de Sant Joan Despí que comença «Sant Joseph Patriarca / N'es un sant molt ditxós / N'es espós de Maria / Sant Joseph gloriós». Al dors d'aquest document hi ha dues versions de la cançó que comença «Al hortet del meu pare / Un taronje n'hi ha / Que'n fa las taronges dolces / Ab atencion, ab atencion amor mia / Que altre fruyta no n'hi ha».
5. Versió d'Espills que comença «Ahont aneu Mare de Deu / ahont aneu tan apressada / al ginebrer de Sta. Agna / que ni ha una dona prenyada» (Aguiló afegeix un «*sic*» després del tercer vers).
6. Versió d'Espills que comença «Aquí dalt a les montanyes / si ni ha roses y clavell / per enramar la custodia / del Santissim Sagrament».
7. Versió de Manresa que comença «Verge Maria está en cambreta / fentne devota oració: / els jueus ni fan manasses / fentnhi demaná perdó».
8. Versió d'Alcover que comença «Dos companys som á la terra / Deu nos vulguia tots al cel / am tingut la vida alegre / no sé quin compte darem». Aguiló hi anota: «Impresa. Vid Mila n° 66» i «Moral».

11-XLII. Camisa recent. Un document recollit a Folgueroles per J. Verdaguer que comença «De[u] pare y senyor de bons y de mals / sia santificat ab gran magestat».

11-XLIII. Camisa recent. 4 documents amb corrandes de «Camalleras» de Sant Julià de Vilatorta i una «Cobla de les Camilleres?» de la província de Girona: «A la gent d'aquesta casa / Deu los do salut y vida / perque'ns hi hem fet cantar / los *galansos* (sic) de Maria» (el «*sic*» és d'Aguiló).

11-XLIV. Camisa recent. Un document del «*Rosselló*, Recull. en el *Boulou*», amb una

«quarteta, que he ohit també á Catalª» per demanar caritat: «Qui es amich del pobre / n'es amich de Deu; / qui fa caritat / se'n va dret al cel».

11-XLV. Camisa recent. Un document sense indicació de procedència amb diverses oracions que comencen «Si cap mala cosa hi ha / La Verge Mª l'an traurá / Si cap mala cosa hi habia / La Verge Mª l'an trauria», «Tant de mal prengui jo / Al portarne esta camisa / Com prengue lo fill de Deu / A las entranyas de Mª Santissima» (duu el títol *Al mudarse la camisa*), «Liri blanch — rosa florida / Benehit sia l'angel — que m'illumina», «En Aquest llit me ficare / 7 angels hi trobaré / 3 ls peus 4 al cap / La Verge Mª al meu costat», etc.

11-XLVI. Camisa recent. Versió sense indicació de procedència que comença «Virolet S Pere / Virolet S Pau / que venim de Roma / que portem corona / de San Micolau».

11-XLVII. Camisa recent. Versió de Calaceit amb un «Cant Infantil» que comença «Tres colometes / d'un colomar / salten y ballen / al peu del altar».

11-XLVIII. Camisa recent. Versió de Calaceit amb un «Cant infantil» que comença «Sant Pere y Sant Pau / Daxaume les claus / per els emjalets / ques moren de fam».

11-XLIX. Camisa recent. Versió «Copiada per na D[olor]s Vila d'una catalana del Rosselló que no sap llegir — Vid si esta estampada?». Comença «Jo som Francisco de Borja / aquell Duch d'alla Gandía / aquell que d'Espanya el gran / a mi em deyan algun día».

A-12

Una carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté quaranta-tres camises.

[12]-I. Aguiló hi posa el títol *Can[cion]es amorosas de Iviza*. 18 documents, descrits a continuació.

1. «Compuesto por una pobre muger casi loca que vive á unos tres cuartos de hora de la parroquia de S. Fran^{co} Javier de Formentera. En otro lugar vale la pena de describir mi entrevista con ella y su caracter. Tendra unos 50 años. No recuerdo ni *su nombre ni su apodo pero* es bastante conocida en Formen.ª». Comença «Jo n'he compost un romanso / y'l plant no'l me dexa dir: / lo dia de Sant Juan / va ser un dia molt trist».

2. «Cancion compuesta por Esperanza Mayans de Bartolomé, nieta de uno de los dos primeros pobladores de la Mola de Formentera en esta ultima *repoblacion*. La compuso á los 22 años de edad en un par de tardes. La autora es soltera y tiene unos setenta años». Comença «Ben vengut sigau en jove: / ¿si's ver perque no he de dir / que'l cor teng ple d'alegria / des qu heu arribat assí?»

3. Versió de la Mola de Formentera que comença «Una paraula secreta, / donsella teng á dirvos; / escoltaula tan gustosa / com de dirla som gustós».
4. Versió de la Mola de Formentera que comença «Jo sospirant men venia / y m entorneré plorant, / l'amor vostre nes la causa / de mos sospirs y mon plant».
5. Versió de Formentera que comença «Adios galant atlota, / adios cor tan amat, / adios videta meua / pus seure'n el teu costat».
6. Versió de la Mola de Formentera que comença «Senyora no'm turmenteu / ni'm doneu tanta de pena, / sercau de mon dol l'esmena / que sercanto ho trobareu».
7. Versió de Santa Eulàlia d'Eivissa que comença «Aqui anit som de passada / pel be que mos hem volgut; / adeu tu que m'envulias / Deu te mentengue'n salut».
8. Versió de Formentera que comença «Agraciada donzella / vatx á canta una cansó / que nengu ha sentit encara, / feta n'es per ton amor».
9. Versió de Santa Eulàlia d'Eivissa que comença «Donzella de mi estimada / teng emb las mans el tambó, / per cumpli'l manament vostre / de que'us diga una cansó».
10. Versió de Formentera que comença «Mon contrari alsa bandera / casi de tota color; / me bandera ha de sé aquesta / no tremudar may d'amor».
11. Versió sense indicació de procedència que comença «Jo dormia y somiava / que pesave un fort dolo / ab una pena sobtada / dins mon cor tant de amargo».
12. Versió d'Eivissa que comença «En Molte cortasia / man manat que de canta / perque ma duit es tambó / y un ramallet singulá».
13. Versió d'Eivissa que comença «Juvenet da fantasia / rosa son vostres culos / vos ma dau molta alagria / jo desigs darvosne á vos».
14. Versió de Santa Eulàlia d'Eivissa que comença «Els nebulats ne van baxos / afavorits del fort vent / tot suvint suvint traspassan / del llevant en el ponent».
15. Versió de Formentera que comença «Escolta lo polit jove / tu que fas de cantador / be voldria quen diguesses / an aqui has calat l'amor?»
16. Versió d'Eivissa que comença «O soley que resplendiu / dau claradat en el dia / entre nosaltres lloiu / y á mon cor dau alagria».

El doc. 17 és una nova camisa, sense cap indicació, que conté el doc. 18, una versió de la Mola de Formentera que comença «Un romanso vuy canta / quel sap tota criatura / menquesa denteniment / es causa de ma tristura».

[12]-II. Tot i que la camisa diu *Ausias March*, és en realitat un quadernet de 14 pàgines sense numerar titulat *Semi-apunte con sus humos de biografico sobre el coplero mallorquin llamado Es cóx Delabau*, Miquel Delabau, de Llucmajor, del segle XIX.

12-III. Camisa recent. Conté una composició del segle XIX sense indicació de procedència (sens dubte mallorquina), titulada *Competencia dels Mossons y Menestrals sobre qui de ells feu millor coalcada en la entrada de la Reyna.*

[12]-IV. Plec de paperetes amb cançons mallorquines numerades del 20 al 41 (i amb el número 48 al final, corresponent a un text ratllat).

12-V. Camisa recent. Conté un quadernet de 22 pàgines sense numerar (i dues blanques al final) amb diverses cançons d'«Apolonia Vidal, d'es llogaret sa Curiablanca depende[n]t de Santanyi». Hi trobem successivament *Sa sammana glosada* («Axi mateix es dilluns / nas de enar mortificat / de no to[r]nar al pecat / que tots em de ser difuns»), els *Manamens glosats* («Pensant estava el cor meu / la mort per mi cuant vendria / vaix fe memories un dia / de deu preseptes de Deu», i versions sense títol que comencen «Com vos mir en el balco / de judios maltrectat / per amor del meu pecat / que fareu de mi senyor», «Sa Curiablanca n'era / la mes alegre del mon / y ara desque no heisom / an pensari te[n]ch plorera» (i altres cançons tòpiques), «Si ten vols veni, / ab mi á n'Alge / cohiras taronges, de aquel taronge...» (copeo), «Que no sabeu ques vay dir / com vos vay dona paraula / Deu meu que non volia altre / primer consent ab morir», «A baix del peu de la creu / ab trop arrendit Senyor...», «Com vaix eser demunt s'era / vay sentir lledrá dos cans, / pares, mares y infans / sortiu amor vertedera / que ma persona eus espera, / en presencia de los sans», «Venia de Santanyi / ab una fosque resolta / y p'es cami em varen di / Andreu na Tonina es morta», «Bon Jesuset de ma vida / quin dia sera el dichos / que yo haure de conta ab Vos / y no hues pore di mentida», «Jo n'era á pescar de canya / cuant s'alota se mori / p'es cami me varen di / Baltasa tu ets aqui / y te enterran s'estimada», «De lo que pases fretura / en te[n]ch y no t'en dare / que tu n'om digas prime / quin abre es que com neix te / la seu[a] fruita madura» (resposta: el safrà), «Em que em vulgue[s] ó nom vulgues / un punt mas de declara / quin abre en el mon heya / que es mitx de sent fons esta / y no pot esclata en fuyes», «Al cel haya alegres sons / n'infern penes y turments / mes costa de eser dolents / germans meus que de eser bons», «Sabent qu'estava malalta / á vourele vax anar / y tan prest vax demenar / ahon teniu sa malalta», «Sobre s'esta enamorat / am nom pare em barai / y aqui em determini / de anarma á fe soldat», «Novia no estigue[u] triste / menjau si voleu menja / que una nit eu de pasa / que may vos hi sereu vista», «Trista roman sa novia / cuan ses noseres s'e envan / empero ella roman / en sa millo companyia», «Cuant se moren tot son plos / adios ma companyia / y al sendema mitdia / de cualsevol estat sia / van carregades de flos / aquest vui jo per espos, / y saltre en gloria sia». Segueixen encara *Sas cinch coses per anar á confesar* («Per fer confesio bona / cinc coses han menester / ell han de pensar primer / lo que no han obrat be / tan sis homo com si es dona»), tres *gloses* que comencen «Bon Jesus» i «Bon Jesuset», una altra que comença «O Deu meu que sou de bo» i altres *gloses*, gairebé totes religioses i algunes relacionades amb l'«hermita d'es puix de Porreres». Finalment, els *Goix a la Asumsio de la Verge Santisima que cantan a la vila de Santa Maria*, que comencen «Puys alt Cel ab gran honor / sou exaltada, / pregau per nos al Redemptor / Verge Sagrada».

12-VI. Camisa recent. Un document d'un sol full amb diverses cançons recollides per

«na Trina» (Miró) «d'una atlota d'Estellenchs — Viatge de 1892». Hi ha algunes *gloses* relacionades gairebé totes amb Adam (la primera és «Quant el Bon Jesus posá / Adam en el paradis / No li va doná permís / de lo fruit podé menjá, / peró el precepte trencá / y de les hores ensá, / tots volem continuá / pel mateix filicomís») i la cançó que comença «Per fer confessió bona / cinch coses n'han meneste».

12-VII. Camisa recent. Manuscrit del segle XIX que conté la *Conversacio entre dos cotxers Raphel y Bernad* (4 pàgines sense numerar). Comença «Qué son tantes coalcadas, / Raphel y tantas cansons? / Bernard, axo son mossons / que fan festas desusadas».

[12]-VIII. Dos documents amb notes d'Aguiló referents a *Cobles de tristor o glosades de mort* de Mallorca. Cf. 12-XII.

[12]-IX. Vuit paperetes amb *gloses* de Mallorca, amb diverses numeracions o sense numerar.

12-X. Camisa recent. Conté un document amb dues cançons del segle XVIII: «Lany 176y5 / fumava felip 5ᵗ / ab un cano de caña / fumaba tabaco blanc / no era del estanch / sino de cuantrebando» i «Vingueren de Inglaterra / grandes y milors / al servey de Don Carlos bizarro / per conclure el marro (complot) / contra del traydor». Lletra d'Aguiló, que hi posa «Mallorca».

[12]-XI. Camisa de l'Obra del Cançoner. 14 documents diversos, que descrivim un per un a continuació.

1. Versió de Palma, procedent de la «Dida Mº», és a dir de la dida de Marià Aguiló, Antonina Cañellas, que comença «Soldadet ò soldadet / que de la guerra veniu / haurieu vist mon marit / en fortuna alguna ves?»
2. Versió recollida a Mallorca per Jeroni Forteza que comença «San Josep feya un ramet / no se de quina remeta / per agrana se coveta / per nexe-l bon jesuset».
3. Versió que comença «L'apostol sant Bartomeu / va dona la pell per Deu / sigau bisarros com ell / y vos ho pagara Deu», amb una nota d'Aguiló que diu: «A Soller quant van a captar l'oli per l'obra hi van dos musiquets ab un fester y un asa ab dues odres».
4. Versió de Palma que comença «Canta canta rossinyol / Deu te dó llarga volada / ja dirás á mos parents / que mon pare m'ha casada».
5. Versió de Palma que comença «Voldria teni un troç d'or / com es redó de la lluna / axò no's cosa ninguna / yo men vatx á Manacòr».
6. Versió de Ciutadella, titulada *La pastureta hermosa*, que comença «Una pastureta hermosa / qui be ama son pastó / es trubá tan llastimosa / anes peus des confesó».
7. Versió sense indicació de procedència —de Mallorca sens dubte— que comença «El dia que me esposi / Tan dejorn me vatj colgá / Que sa novia en va di / Qu estave per ha vetla».
8. Versió sense indicació de procedència —de Mallorca sens dubte—, titulada *Une*

Codolade, que comença «Ne Merguelidete / de cas petecó / demane un fevo / com be li queura».

9. Conté dues cançons de Palma. Una versió, titulada *Glosse*, que comença «Dilluns y Dimars / y Dimecres també / pase le semane / le semane ve», i una altra de titulada *Codolade*, que comença «Mumare de fret y febre / malalte ja arriba a está / y e cap de los 9 mesos / en el mon me va posá».

10. Versió de Mallorca que comença «Sos pares tant degigaven / Fruyt de benedicio / Que tan sols no demenaren / Si convenie ò no». A l'altra cara del full hi ha una altra versió que comença «E le ciutàd de Tolose / Nes una ciutad mol gran / Y en pasen y tres pasen / Tres pobres estudians». Aguiló hi anota: «Recogida de Victoria Peña. La aprengué á Palamós en 1839».

11. Versió sense indicació de procedència —sens dubte de Mallorca— que comença «Pel camí de Lluchmajó / que men son seguides tantes / una guarda de bergantes / encalsaven un pastó».

12. Versió de Mallorca que comença «Margalida t estim mes / que totes les qu'he mirades / ja't menjaria à besades / si la lley ho permetes».

13. Versió de Palma que comença «El ombre d'un taronger / allá l'Ana n'estave / passaren quatre fadrins / tots quatre la festetjaran».

14. *Gloses relligioses etc. (populars mallorquines)* recollides per Jaume Pomar, juny de 1887. 6 versions, la més extensa de les quals comença «Cuant jo m'ajonallaré, / Senyor, pera rebrervós / Donaume á considerá / *Qui som jò* y *quí sou Vos*».

[12]-XII. Numerada «Mallorca 5.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Cobbles de Tristo fetes fer per un anamorat á la mort de s'atlota* (cf. més amunt 12-VIII). El doc. 1 és una altra camisa numerada «Mall. 3» per Aguiló, que hi anota: «A la mort de allotes. N'hi ha varies. Vid nº 7 ques la mes antiga. Conté els documents 2-4, amb versions que comencen «Men vatx aná' a festetjar / ab la guiterra trempada; / Arrib y'm diu sa cunyada: / "Na Francina s'es colgada, / y te ten forta febrada / que anit l'han de combregar"»; «Copia d'un cuadern llargarut de cansons quen replega en Fluxa? antes de 1850», segons Aguiló), «Me'n anava á festeja / ab sa guiterra trempada / vatx encontra sa cunyada: / "Na Roseta esta espenyada / qui la volen combregá"» i «Señores en permeteu / que cant aquesta glosada / y si ey trobau colque errada / suplic que lem perdoneu / perque en tremola se veu / en perlá de s'estimada / qui le mort la ma robada / conforme voltres sebeu».

A continuació segueixen els documents 5-9, que descrivim per separat.

5. Versió sense indicació de procedència —de Mallorca sens dubte— que comença «Per les verges se morí / se prenda que mes amava / y jo qui á Deu pregava / que tots fessem un cami». Hi ha una nota que diu: «Son de 1856».

6. Quadern de 20 pàgines sense numerar amb una cançó escrita per Andreu Tambó per a Antoni Roselló de Bunyola. Comença «Sabem par aspariensi / que tots arreu mos

morim / si la Escriptura lletjim / y la mos miram de prim / des primé homo tanim / aquesta casta de haranci / y vos pare da clemensi / parque tutom vos astim».

7. Quadernet de 30 fulls, titulat *Codolade feta per un anamorad y dedicada á se seva atlota difunta*. Una mà posterior —de l'Oficina de l'Obra del Cançoner— hi va afegir «Repetició?» i «Repetit». Comença igual que el doc. 6, però hi ha moltes variants.

8. Quadernet de 20 pàgines sense numerar. Una mà posterior —de l'Oficina de l'Obra del Cançoner— hi va afegir «Repetit?» i «Repetit». Comença igual que el doc. 6, però hi ha variants.

9. Quadern de 42 pàgines sense numerar, que duu el nom de Coloma Cañellas. Comença amb les *Glosas de tristo sobre sa mort d'una fradina*, que corresponen al doc. 6 (datat el 26 de març de 1868). Hi ha també les *Glosas de la vida del homo*, que comencen «La vida del homo es, / Com el sol qui no se atura / Volta el mon y pren la altura / Perque Deu heu te permès».

El doc. 10 és una altra camisa numerada «Mall^a 6.» per Aguiló, que hi anota: «Muchacha que llora y cuenta la muerte de su novio. Varies». Conté els documents 11-14, que descrivim per separat.

11. Tres paperetes numerades amb una versió que comença «El demati s va llevar / un jove b gran sanitat / encara no fonch mitx dia / com de la mort fonch citat».

12. Versió que comença «Un dia que feya vent / vatx du á moldre 'n es mulí / y 's compare me va dir / nostig bo mal de cap teng». Al final n'hi ha una altra («Otro comienzo») que comença «Un jova sa y vermey / no'l pudian du sas camas / va desjunyir el parey / per anarsen á sas casas».

13. Versió que comença «Festetjavan junts los dos / com el mal li agafa / se comara el se mira; / sereu massa miraclos!»

14. Quatre paperetes sense numerar que comencen «Com la grave malaltia / Rafel méu te va agafar / pensava de cada dia / que l metge t'adobaria / pero Deu te va guanyar».

[12]-XIII. Numerada «Mallorca 4» per Aguiló, que hi posa el títol *Joven que seduce y asesina á su novia. Lo ahorcan despues. «En posi á taya tabac»* i hi anota: «Vid. part d'una versio en el n° 9. Vid. la versio de Pollença». 12 documents amb versions que comencen «Cuant fonch á la Corderia / en Jordi demana beure / una tia quey tenia / sols no lay dexaren veure», «Baix d'un huyastre m posí / en posí á tallar tabach / com lo vatx haver tallat / llevo m hi vatx adormí», «Em posí á teyar tebach / baix dun uyastre em posi / com lo vax teni teyat / á su allá en vax adormi» («La mare den Jordi havia conegut els personatges de aquesta cansó segons me digueren — dicen que sucedio en Santañy», anota Aguiló; al mateix document hi ha altres cançons de Mallorca, curtes o llargues), «Es disaptes ell y va / tentat de tots aquells dias / y li diu si be'm vulias / tu sols no repererias / á lo quet vatx demená», «Com son pare sen vá ana / á sa preso á veurél / el troba qui suspirava / abrassat ab una creu», etc. El doc. 7, que comença «Baix d un uyastre en pisí» (*sic*) duu la data 14 d'abril de 1850. El doc. 10, que comença igualment «Baix d'un uyastre en posí» és una versió «Recogida por Mestres o por Fluxá»,

segons Aguiló. El doc. 11 comença «Jo tenc un modo de viura / que tu may te pansarás / sin dexavas sa clau baij / sabs com ma farias riura».

[12]-XIV. Numerada «Mall^a 7.» per Aguiló, que hi posa el títol *Joven á quien se le muere su enamorada. «De Santanyi vatx parti»*. 6 documents amb versions que comencen «A Senteñi vatx perti / ab una fosca resolta / Y pes cami en varen di / Andreu ne Roseta es morta», «Anas marcat ma trobava / com tal nova em varan di / que lo que mes estimava / estava par amori», «De felenitx vax parti / ab una fosca resolta / y pes cami en varen di / que ne Roseta era morta» («fetas den tambó Andreu Coll»), «Diumenge á posta de sol / vatx senti un combrega / es meu cos se va abriga / ab un una (*sic*) cap[a] de dol», etc.

[12]-XV. Numerada «Mall^a 8.» per Aguiló, que hi posa el títol *Miquell Ferrer d'Arta ques venc per soldat*. 5 documents amb versions que comencen «Sobre l está enamorat / ab ma mare m barallí / y aqui m determini / d'anarmen á fer soldat», «A deu anys m'y vayx posá / á voler bé á una atlota / cuant m'en vaix vole dezá / se mo ja va se tan forte / que enemorat vaix queda», etc.

[12]-XVI. Numerada «Mall.^{a} 9.» per Aguiló, que hi posa el títol *Esposa aborrecida que muere la noche de novia* i hi anota: «Vid. una copia de Q. [Quadrado] en el pli[e]go del Caball^o que visita el sepulcro de su muger difunta». 8 documents amb versions que comencen «Com se n adona se mare / que sa filla fa *bultet* / la crida á lloch de secret / diu filleta confesset / que s axo que n'has fet ara?», «El vespre que m esposi / tan dejorn me vax colga / que sa novia en va di / que estava per à vetla», etc.

[12]-XVII. Numerada «Mall 10.» per Aguiló, que hi posa el títol *Joven que mal su grado quieren meter monja*. 2 documents amb versions que comencen «Guerrideta feysvos monja / quen Juan dexera el mon / n'emprenda com la taronja / que sucant sucant se fon» i «Mun pare y es canonja / men privades ses amors / mes amigas adios / que men vatx á tenca monja».

[12]-XVIII. Numerada «Mall^a 11.» per Aguiló, que hi posa el títol *Caballero Calavera á quien se lleva el demonio despues que le ha aparecido como una dama etc.* i hi anota: «Vid n° 22». 7 documents amb versions que comencen «Mumara no corretgia / sinos quen dexava fér / y jo pansant ana be / tots los mals pasos seguia» (Palma), «Nera jeuje de la cama / tots los mals pasos seguia / el dimoni li exia / en conforma duna dama» (Sóller), «Senyora que te que te / que te de nou son marit / que tal hora de la nit / vosté vaya pel carré» (recollida de «Francisca Segura de Mallorca»), «Asent jujera la cama / tots los mals pasos seguia / El dimoni li exia / en conforme d'una dama» («Balada Mallorquina», recollida «Por medio de Rosselló»), etc.

[12]-XIX. Numerada «Mall.^{a} 12.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Leyenda de Sor*

Beatriz i hi anota «Vid. Nodier-Zorrilla etc.». 3 documents amb versions que comencen «A un cert convent estava / una monja molt hermosa / molt santa y molt virtuosa / molt bon etzemple donava» (sense indicació de procedència), «Una monja molt hermosa / dins un sant convent estava / tant santa y virtuosa / que bons exemples donava» (Ciutadella, recollida per Plàcid Aguiló) i «A un sant convent vivia / una monja molt hermosa / molt santa y virtuosa / molts bons exemples donava» («Mahonesa»).

[12]-XX. Numerada «Mall.ª 13.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Bustillos* i l'íncipit «L'altre vespre / a colgar men anava». 5 documents amb versions que comencen «... Men eni per sa porta falsa / la trobi descalsa / sabata xoqui / y jo nin vax di / Monja presiosa / com ets tan hermosa / si vols veni en mi» (sense indicació de procedència; duu el títol *Bustillos*), «Saltre vespre à colga men anava / mentres que passava / vatx senti ciula / y va ser una joveneta / quera molt curreta / que me va crida», «Un vespre fosqui / a colgui menenava / cuanct mente pesava / vatx senti remo / ja ni vatx torni / tres passos enrrera / per veure qui era / per sabreu mes cla / Fou un jovenet / bax duna finestra», etc.

[12]-XXI. Numerada «Mallª 14.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Un cavalle enamorat ab una filla dun comte (la asesina si's fa monja)*. 2 documents amb versions que comencen «Un cavalle anemorat / ab una filla dun conte / al dimoni fonc tan pronte / de ferla caure en pecat».

[12]-XXII. Numerada «Mall. 15.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La B. Catalina Tomas*. 3 documents amb versions que comencen «El dimoni li sorti / en forma dun capella / y li deya Tomaşeta / en mi tas de confesa», «Cuan la beata era miñona / y la duyan à batia / un cego la va toca / y la vista va cobra / la virtut de la persona» i «La Beata Catalina / petita ja comensá / á pendre de dejunar / y no vulia mamar / si no dos pichs cada dia».

[12]-XXIII. Numerada «Mallorquina infantil 16.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Sta Rita ó Sta Rosa va á costura*. 3 documents amb versions que comencen «Ella feya oració; / Demena[n]t en el Señó / Una corona d'espines», «S.ta Rosa va á costura / Ab al bon Jesus devant / y ni diu "Señora mestre / Guardaume aquest diamant"» (al mateix doc. 2 hi ha altres dues cançons que comencen «Santa Rita enava é misse / ab un vestit mol hermos / Als angels la compañaven / An el convent del secós» i «Bon-Jesus dins lo meu cór / una capella hey feré / perque con combregueré / A haja un segrari de or») i «Santa Rita enava á missa...» (duu el títol *Cançons de S.ta Rita*).

[12]-XXIV. Numerada «Mall.ª 17.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La mort de Sta. Lletrudis*. Un document amb una versió que comença «Sta Llatrudis dilluns / se contemplava malalta / no cometria cap falta / pregava per los difuns» (hi ha una nota que diu:

«Val deu que sera de mi asi se dice en Felanix». Al darrera d'aquest document hi ha un autògraf de «Pablo Piferrer», Barcelona, març de 1844.

[12]-XXV. Numerada «Mall[a] 19.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Vos sou pera de la nau etc.* 3 documents. El primer és format per deu paperetes amb *gloses* mallorquines. El segon conté conté sis paperetes idèntiques. El tercer és una petita camisa amb un total de tretze paperetes idèntiques.

[12]-XXVI. Numerada «Mall 19» per Aguiló, que hi posa el títol *Gloses de St. Aleix*. Un document amb vuit *gloses* que comencen «Aleix no deixs la doctrina / Que n'es bo l cami qu'has pres / Sapies com verge n'es / La teua esposa Sibina».

[12]-XXVII. Numerada «Mall[a] 20.» per Aguiló, que hi posa el títol *Enterrossay de Felanitx*. Un document amb una versió que comença «Es dia del ram á vespre / felanitx estava trista / no y avia casa uberta / que noy agues mort o ferit». Al darrera del mateix document hi ha els versos «Nan tretas sas calaveras / de dos martirs enterrats / y n'han sortits coronats / de gloria'n duas banderas», amb el títol *Manacor bullanca de 1835*.

[12]-XXVIII. Numerada «Mallor[a] 21.» per Aguiló, que hi posa el títol *Un caballero visita su novia ó su muger muerta en la huesa. «Un cavalle enamorat»* i hi anota: «Se canta tambien en Cataluña» i «En el papel de Q. hay dos can.[s] dif.[s]» (és a dir, a la versió recollida per Quadrado hi ha dues cançons diferents). 3 documents el primer dels quals és la versió «Recogida por Quadrado», que comença «Un cavallé enamorat / Sen aná fora d'aquí / Set anys estigué á venir / Trobá el seu be sepultat» (dóna una altra variant dels versos 2 i 3: «Fora Mallorca vá anar / Set anys estigué á tornar»); al final hi ha una altra cançó que comença «Es vespre que m'esposi / Molt dejorn em vaig colgar / Y sa novia em va dir / Que estava para vetlar». El doc. 2 conté una versió sense indicació de procedència —sens dubte de Mallorca— que comença «Un fadri enemorat / va esta set añs a veni / sen va ena fora de aqui / troba son be sepultat» (hi ha una indicació que cal invertir els versos 2 i 3). El doc. 3 és una versió de Vic que comença «Eran dos enamorats / Que estaban fora de si / Set añs estat á vení / Troba lamor sepultade».

[12]-XXIX. Numerada «Mall.[a] 22.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *L'atlota enamorada* (després ratllat) i hi anota «Fa pandant al n° 11». 2 documents amb versions que comencen «Me mare dexaume ana / á deverti una estona / dereu gust á una presona / queus ne voldria dona» i «—Ma mare 'xaumhi anar / a casa de la vehinada / —Anau ma filla estimada / malavetjau prest tornar».

[12]-XXX. Numerada «Mall[a] 23.» per Aguiló, que hi posa el títol *L'hortolana de las pomas* i hi anota: «Picares.[a]». 2 documents amb una versió sense indicació de procedència —però sens dubte de Mallorca— que comença «Vax seguint el regador / per hont l'aygo

sen enave / y vax veure una hortolane / que rentave un gonello» (hi ha també unes quantes *gloses*, algunes ratllades) i una altra de Barcelona, recollida per J. Roca, que comença «Vaig seguint al regaró / per veure la aygua ahont anava / Ne encontre una hortalana / Quen rentaba al borelló».

[12]-XXXI. Numerada «Mall.ª 24» per Aguiló, el qual hi anota: «Picarescas. Hay dos». Un sol document que conté dues versions de Mallorca que comencen «S'altre día em pasetgí / m em pasetgi per s'escola / vaig veuré una dona sola / ques cabeys se pentinava» i «S'altre dia pasetgava / rem en b'una portadora / va pasa una senyora / me pregunta a cuant anava».

[12]-XXXII. Numerada «Mallª 25.» per Aguiló, el qual hi posa el títol «*retazos y versos sueltos de poesias po^s desconocidas e incompletas hechas por los novios cuando se muere la novia o* atlota *que* festetgen». 8 documents descrits un per un a continuació.

1. Papereta amb la indicació «*malaltia* (part de una llarga?) Mallª», amb la *glosa* «Sa mara li ve devant, / Roseta, ¿no estás milló? / Ella diu: Ma mare, no / la febra me va aumentant» (amb variants).

2. Papereta, sense cap altra indicació, amb la *glosa* «A sa mare demaní / Que fa ne Roseta vostra / Ella va fer la resposta / Que se volia mori».

3. Papereta amb la *glosa* «Si passava pe'l fossá, / maldament fos en la nit, / com som Miquel, que n'estich / de la fossa destapá / sols per porerté mirá / la mortayeta un petit».

4. Papereta amb la *glosa* «Si passava pel fossá / y coneixia 'ls teus ossos, / en que de mi fessen trossos, / jo'ls aniria á adorá, / y per relliqui pohá / los petits en los mes grossos».

5. Papereta de mida més gran que les altres amb tres estrofes que comencen «Magdalena de Son-Bruy, / fiya de l'amo'n Rogé, / descansé, que't vuy mes be / que á la nineta de l'uy» i acaben «Quatr' eran que te portavan / pe'umitj del cami real, / y moquedos no bastavan / com veyan que t'entregavan / en mans d'en Jaume Suau». Una nota adverteix: «Jaume Suau — era 'l fossé de Pollensa».

6. Vint-i-vuit paperetes amb *Cansons d'una fadrina qui's morí y del seu enamorat*, que comencen «Jesus Joseph y Maria / daume bon enteniment / y memoria á bastament / perque no m vaja perdent / per glosar lo que voldria / de la mort d'una fadrina / y de'l qui n té sentiment».

7. Full amb dues estrofes que comencen «Tunina de Son Vaque / has deixada molta pena / sa mara se aferra ab ella / adios fieta meua / pus alegria tendre». Aguiló hi anota: «A Son Vaquer de Felenitx moriren tres *etzisats*, hace dos años y se compusieron varias canciones de que me han dicho estas».

8. Un full numerat per Aguiló «Mall.ª (29)», amb una versió de Bunyola que comença «Com se va veura farida / queu va ve de di á sa mara / no so deu pensa mumpare / quem trobi tan oprimida / y jo tenc la meua vida / casi llesta y acabada».

[12]-XXXIII. Numerada «Mall 26» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «Del mon la prenda mes rica / assotan sensa raó / Vine vine pecado / voras la carn del Senyo / que s'arranca en sa tunica» (Montuïri) i «Plorau angels del señó / plorau voltros qui sabau / que muri á una creu / que per nostra redenció / y radimi al pecadó / y del cel ferlo areu» (Bunyola).

[12]-XXXIV. Numerada «Mall 27.» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «Cuant ve l'hora de morí / y no n'ha feta bondat / te'l dimoni en el costat / y li diu desgresiat / tu has de veni en mi / a lo infern á pati / per tota una eternitat» (Valldemossa) i «Respondra l'enemorat / qu'alla estera de present / mare en-poc enteniment / un tal have comportat? / per causa de aver faltat / á lo sise manement / Are tots tres cruelment / cremerem eternament / per una aternitat» (sense indicació de procedència; duu el títol *Infern*).

[12]-XXXV. Numerada «Mall 28» per Aguiló. 4 documents amb versions que comencen «Veniu germans á escolta / sa ductrina cristiana / uiule de bona gana / quella mos a de salva» (Orient), «Perque vas cuantra la fé / que's Apostols pradicavan / tos paras la ta ansañaran / ¿y tu ara dexatla», «Sa corema jas vanguda / daxam aná sas cansons / dicam sas oracions / que axo nos obra parduda» i «Cada añ en venir sos temps / Rego tan de apañorá / perque et vajas á confesá / com dus dolens pansamens».

[12]-XXXVI. Numerada «Mall 29» per Aguiló, que hi anota: «Vid. nº 8, part de una versio de lletra del meu germá Pep». 6 documents amb versions que comencen «Una borda m'arribá / a punt que no m'alegraria / com d'ell apartat estava / ni bevia ni menjava / mon que fer era á plora», «Me vaix confesá un dia / De lo que emb ella em pesá / Y es confés em mená / Que no le tornas mirá / O si no no me absoldria», «Vaixme'n á confesa un dia...», «Men vatx ana confesa / De sa amor que li tenia / Y es confes me va mana...», «Per una berganta un dia / men vatx ana à confesa / y per penitencia en da...», etc.

[12]-XXXVII. Numerada «Mall.ª 30.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Desafios entre glosadors*. 11 documents, tots de mida petita —paperetes o paperetes dobles—, descrits un per un a continuació.

1. *Interrogatori fet per un Inquisidor a en Ferriol de Consey* que comença «—Vos que sou En Ferriol? / —*Ell* m ho diuen devegades / som vengut feynes dexades / per veure voste que vol».

2. «Un glosador instat perque s'escoblejas ab ella li va di ab una glosa que no volia haverles ab un contrari *xapat* y ella respongue: / Si'l teu contrari es *xapat* [variant: cruyat] / es mal de naturalesa / pero de mal d'arriesa / may cap metja n'ha curat» («Ne Piscola La Madona de Son Bruy de Pollença que viu»).

3. *Glosa* que diu «Ara vetx per cosa certa / que no ets bon glosadó / perque un cavall corredó / en tocarlo d'esperó / ja s partit carrera uberta».

4. Dues *gloses* que diuen «Labre ahont se penja Judas / lo va empeltar llosifer / del botxi prengue las mudas / y de aqui en *busca* nesque» i «Ton para cuan sa mori / lo dugueren al carnatje / perque devant un imatge / no sen volgue converti / y tu ten amprendra axi / perquet des metex llinatje».

5. *Cansó nova* que comença «¿Que sou vos la seua fia / De mestre josef vivot / Aquets que te tremoló / Que despert sempre somia».

6. *Glosa* que diu «Mestre jo som de passada, / escoltau y me direu: / ¿d'aquesta olla qu'en voleu / sino vessa ò es foradada?», amb la resposta corresponent: «D'aquexa que te'n ses mans / quatre dobbles m'ha de dar, / si no la vol, deixla estar, / y tan amichs com abans». I una nova resposta: «En pich que no vessará / no mes vos ne vull dar dos, / ¿que us pensau qu'el capellá / forsat s'haja d'arma'b vos? / jo tench altres venedos / ahont puch aná á comprá».

7. Variant de les dues primeres *gloses* del número 6, que comença «Germa jo som de passada». Atribuïda a «Micer Roca 'l vey».

8. Variant de les *gloses* del «sen Joan Preniol» del número 1.

9. Debat que comença «M'agrada la part forana / m'agrada mes que ciutat».

10. Debat que comença «¿A quant venen aquest blat / m'en duria una cortera?»

11. Glosada que comença «Ja esta clissat es pape / d'un glosedo mol dolent / escrit d'un mal escrivent / com pot eser quedat be».

[12]-XXXVIII. Aguiló hi anota «Mall.ª» i hi posa el títol *La mort que antany (1870?) hi va haver a Llobí.* 2 documents amb versions que comencen «Na Catalina 'l cridava / Tomeu, ¿qué vens á Llubí? / ¿Com s'ha de moure d'aquí / si l'anima ja ha entregada?» (nou paperetes que duen el títol *De la mort de Llubí*) i «Les campanes nos cridaven: / petits y grans, acorreu, / qu'a can Bordoy trobareu / ses cases qui fan flamada».

[12]-XXXIX. Aguiló hi anota «Mall» i hi posa el títol *Amoreta meua / ay com vos anyor!* 4 documents amb versions que comencen «Me'n fereu fé un baúl / de vermey forrat, / perque la gent diga / que som mort cremat: / No som mort cremat, / sino per amor: / ¡Ay, amoreta mia / y que vos anyor» (Pollença), «A la dematinada / Com me vuy lleva / Pens y torn pensa / Si'n seras ingrata» («Recogid. por las niñas Miró en Mall.ª»), «Per alt les montanyes / alegre aniria / perque cada dia / os vetx oh Maria! / ab gran resplendor. / ¡Marieta estimada! / ¡Y jo vos anyor!» (duu el títol *Cançó d'un enamorat*) y «Ay 'moreta meua — y que vos anyor / y que vos anyor — y vos may veniu / que si vos torbau — no'm trobareu viu» («Mall.ª dita per en P. Peña»).

[12]-XL. Aguiló hi anota «Mallª» i hi posa el títol *Los 12 mesos del any*, amb la indicació «glosador». 3 documents amb versions que comencen «Fret sol ese es jene / es Febrer

per lo semblant / de Mars plou den tan en tant / y de Abril s'aygo cau be» (tots tres documents són de Bunyola; el tercer diu «Orient Buñola»).

[12]-XLI. Numerada «2. Mall[a]» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Mort de Esperanç[a] Siquier glosada pel seu enemorat.* Un document, sense indicació de procedència, que comença «Senyora, un estodiant / un jovenet molt hermós, / s'en es vengut molt queixós / que l'heu arreganyat tant. / —Qui serà l'estodiant / que jo tant arregaunyí, / que de l'hora ençá que'l ví / d'amor m'estich abrasant?» (Hi ha una nota, signada per Casas —Josep M. Casas Homs, de l'Oficina de l'Obra del Cançoner— que adverteix: «Mes endavant hi ha un fragment més complet».)

[12]-XLII. 2 documents amb versions que comencen «Ni s'ha vist ni se veurá / ni se seguirá d'estona / que quatre cosins germans / volien una miñona» (Palma; al darrera hi ha una altra cançó: «Que tens gallet? / que tenc de tenir? / una terongeta / m'ha caygut demunt el cap») i «Voleu que vos cont un pas / que se va segui a estona / de cuatre cosins jermans / festetjan una miñona» (Aguiló hi anota «Mall[a] (18)»).

[12]-XLIII. Camisa de l'Obra del Cançoner. 13 documents, descrits per separat a continuació.

1. Camisa amb vint-i-una paperetes, amb diferents numeracions, que contenen *gloses*.
2. Versió, sense indicació de procedència, que comença «D'un jove vos contaré / *fill pròdich* anomenat, / a son pare fou ingrat, / sa part en vida volgué».
3. Versió de Ciutadella que comença «Com sabé lanemorada / quel jove caigué malalt / el seu cor li da un salt / quedaré desconsolada».
4. Versió de Ciutadella que comença «Com surtim de Son Teri / em buna fosca de boira / pes cami mos varan di / Andreu la Rosata es morta».
5. Versió de Ciutadella que comença «Un jove va na un dia / á una puseció / per tria señel melló / si lamo lei consedia».
6. Versió de Ciutadella que comença «Dos joves une vegada / á caza sen van ana / un des dos va vole entra / á veure sa enemorada».
7. Versió de Ciutadella, titulada *Els set sagraments*, que comença «Jo em pusaré á cantá / lo que son es sagrame[n]ts / perque son cunvenients / per las animas salvá».
8. Versió de Ciutadella que comença «Un jove esclau caigué / per aser desgraciat / en fonc tant sulicitat / que gros pecat cometé. / Una fia del rey moro / de ell se va enemorá / solicitantlo cada hora / fins que lo riba agiñá».
9. Versió de Muro que comença «Vatx passar un dia / per dins [un] carrer / vatx veure un roser / que roses tenia / Jo lin vatx dir roser presios / polit y hermos / vols venir en mi».
10. Versió recollida per Aguiló a Palma, el maig de 1887, de «La Dida meua» (Antonina Cañellas), que comença «Es dissaptes ella hi va / tentat de tots aquells dies / y li diu si be'm volies / tu sol no repararies / de lo que't vatx demana».

11. Versió de Palma que comença «Yo n'era á pesca de canya / quan s'al-lota se morí / y pes camí'n varen di / Baltasar tu ets aquí / y t'enterren s'estimada».

12. Versió de Palma (1889) que comença «Un dia hem determiní / d'enarmen á fer campanya / tort ò través per muntanya / de res me vatx penedí». Aguiló hi anota: «*Castes de pomes*. (Dech tenir una versió de Bunyola de 1842. Vid)».

13. Versió de Muro que comença «Mon jermá má dexat / es mando de sa corona / som sa mateixa persona / com si forem esposats».

A-13

Una carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté quaranta-cinc camises.

13-I. Camisa recent. Nota d'Aguiló amb un text d'una *Carta de Fernan Caballero desde Aquisgran* aparegut al «Brusi 28 O^{bre} 57»: «Las tradiciones son los dorados y vistosos adornos que engalanan los pergaminos de las cosas nobles y antiguas...— [...] las leyendas populares, esas cronicas tradicionales, cuyos archivos al aire libre ni devora el incendio ni roe la polilla...»

[13]-II. Aguiló hi posa el títol *Guerra de Cataluña con Felipe 4°*. 11 documents, descrits per separat a continuació.

1. Nova camisa que duu el títol *Guerra de sucesion-Felipe 5° y Carlos 3° de Austria*. Conté els documents 2-9.

2. Manuscrit del segle XVIII de la *Doctrina Vigatana*, que comença «Catalans quis vol salvar / deu saber la lley divina / perso vinga sens tardar / ahont totom se encamina».

3. Manuscrit del segle XVIII titulat *Documents que doná un Ermitá per postres al Rey, quant en seguiment de un ceruo se trobá precisat de sopar y dormir a una ermita*. Comença «Segons la fisonomia / y mala gana en menjar / vostra magestad S^r / sens dupte estara asombrat, / o per lo menys malencolich / del que ara li esta passant».

4. Manuscrit del segle XVIII titulat *Al funest assumpto de havert mort lo serenissim Princep Jordi Lansgrave de Armestad, en lo assalt de Monjuich. Decimas*, que comença «En las obsequias de un mort, / que per sigles sera viu, / funesta ma Musa escriu, / de la Parca lo colp mes fort, / Cathalunya sens conort, / plora la fatalitat». Al final hi ha una dècima en castellà *A Carlos Tercero Rey de Espanya*, que comença «Por sangre, drecho, y por Dios, / hos cabe el ser Rey de España».

5. Manuscrit del segle XVIII amb les *Cobles cathalanas hont se diuhen las atrocitats dels butiflers y alabansas de Carlos 3. nostre Rey*, que comencen «Qui vol jou á llaurar pasa / millor es servir al Rey».

6. Manuscrit del segle XVIII amb la *Canso noua del any 1706* que comença «En Deu primerament / S^{or} omnipotent / y en la Verge Divina / tinch jo de comensar / lo que intento contar...»

7. Manuscrit del segle XVIII amb les *Profecias del P. fr. Ignacio fillol inperio comensando el anyo 1668 hasta el anyo de 1720*, en prosa, i unes *Advertencias que da un vassallo a su Rey filipe Quinto*, en vers, que comencen «Poderoso Rey y invicto / de espanya Monarca excelso».

8. Manuscrit del segle XVIII amb la *Professia* de *S^{to} Thomas Cantuariense* en llatí («Lilium in meliori parte manebit in terra leonis carentis auxilio») i un *Bando que publicó en Madrid, a 15. de 8bre de 1703* en vers («Moradores de Espanya prestad atencion / Escuchad, atended á mi voz»).

9. Manuscrit del segle XVIII amb la *Cansion Nueva de la huyda del Enemigo* que comença «Escuchad Catalanes Eroycos / Como refiere aunque torpe mi voz / la batalla, que Nuestro Monarca, / Don Carlos Tercer, feliz Consiguió». Al dors hi ha el títol *Canssion de lo sucedido en el Campo de almenar.*

10. Un full d'Aguiló amb notícies de manuscrits de la Biblioteca Nacional de Madrid titulats *Noticias de Cataluña año 1641*, etc.

11. Notes d'Aguiló sobre la *Comedia muy penssada y mal repressentada del sitio de Prats de Mollo*, manuscrita a la Biblioteca Nacional de Madrid.

13-III. Camisa recent. Full manuscrit del segle XVIII amb un sonet *A la rendició de Bellagarda en 24. Junio 1793*, que comença «Ja del bronze tronant la forsa activa / rompé de Bellagarda la alta roca», seguit d'una dècima que comença «Lo Gall françés ha quedát / plumat tot menos las alas».

[13]-IV. Titulada *Pensantse que era gent bona / han estat uns protestants* per Aguiló, el qual hi anota «Historia» i indica «Vid Bertran y Bros». Un document amb una versió, sense indicació de procedència, que comença «Si n han mort al pare Jordi /mireu quina mort tant gran. / L hermitá oració feya / á la porta van trucant / pensantse queran gent bona / han estat uns protestans».

[13]-V. Numerada «Contr.» (Contrabandistes) «9.» per Aguiló. 4 documents amb versions que comencen «Jo som fill de Mataro / dret á la vila de Blanes / sins enenem al Guilás / á veure la Verge Sta» (Sant Aniol), «Partirem de Mataró / queran las 3 de la tarde / La marche que barem fer / Dret á la vila de Blanes» (Tordera), «Jo men vatx en el cafe / per un sant dia de pasques / me jugui tots los dines / y dos rellotjes que portava» (Camprodon) i «Si neran 4 fadrins / contrabandistas de España / Partiren de Mataró / un Diumenge à la tarde» (Tordera).

[13]-VI. Camisa de l'Obra del Cançoner. 6 documents que descrivim per separat a continuació.

1. Versió recollida per «Jaume Collell amig de J.° Verdaguer» el 1865, que comença «Lo dia de Sant Tomas / que es diada assenyalada / succehi en lo carreret / en lo lloch de Collsacabra. / Va passár un escuadró / alli al hostal de las Planas, / vehuen veni dos

paisans / que pel camí ral passaban». Al mateix full hi ha dues cançons ratllades que comencen «A la edat de los quinz'anys / quedi jo sens pare y mare / sols una meva tia / que encomenada hi estava» i «Una cansó vull cantar / no hi ha mol que s'es dictada / d'una minyona que hi ha / que te la llenga mol llarga».

2. Fragment recollit a Camprodon, procedent de Prats de Molló i apresa a Sant Llorenç de Cerdans («Sant Llorens dels Cerdás»), que comença «Ja n robaren el calzer / oy tambe la vera creu / lladres de 1ª classe / pels mes forts na passareu». Acaba: «Al duch d'Angulema / cridarem tant com viurem».

3. Versió titulada *La Ferrera*, recollida per P. Negre a Santa Coloma de Farners, que comença «Ara ve lo mes de Maig / regalade primavera / floriran totes les flors / los clavells y las rosetas».

4. Versió, sense indicació de procedència, que comença «Oiu la cansó noba / Espanyols molt honrats / Dictada es en Vilanova / contra 'ls cara-girats».

5. Nota d'Aguiló sobre els protestants a la poesia popular catalana, amb una al·lusió al número 6.

6. Versió de Santpedor, recollida a Sant Joan de les Abadesses, que comença «Canso nova ses dictada / el dia de S. Joan / ses dictada ab alegria / ses acabada plorant / Si n han mort al Pare Jordi / mireu quina mort tan gran».

[13]-VII. Numerada «Contr.» (Contrabandistes) «2» per Aguiló. 5 documents amb versions que comencen «¿Quina cançó cantarèm / que tots ens la sapiguèm? / La dels Contrabandistes. / El dia divuyt de Juny sortirem cap á Banyuls» (Peralada), «A Banyuls varem anar / de tabaco á carregar / tota la compañia / com varem esser à Fortiá / alli varem encontra / la maleida espia» (Camprodon), «A Banuls varem anar / à carregar de tabaco / cuant n'haguerem carregat / mos ne anam per las montañas» (Sant Joan de les Abadesses), «Un dia à Banyuls anarem / sols pera carregá, / cuant carregat ne haguerem / parlarem de marxár» (Tordera) i «Llesencia vos demano / por poguerme esplicá / de lo que mi en pasa / el mitx de l'Ampurdá» (recollida per «Plácido» Aguiló).

[13]-VIII. Numerada «Contr.» (Contrabandistes) «3.» per Aguiló. Un document amb una versió de Bagà que comença «Una canso vull cantá / noy ha molt que ses dictada / duna miñona quey ha / que á Lloret sen es criada».

[13]-IX. Numerada «Contr.» (Contrabandistes) «4.» per Aguiló. 6 documents amb versions que comencen «Comensem ab alegria / à cantar una canso / digna es de ser dictada / sensa ponderacio / Treta dels cuantrebendistas / que son homes de gran nom» (Ripoll), «Cançó nova s'ha dictada, / als 15 de Juliol / treta dels contrabandistes / que son homens de gran nom» (Sant Climent d'Amer), «Corriam per França y España / sens tenir temor de res / M'os burlavem de las guardas / y també dels fusellers» (sense indicació de procedència; titulada *Els Parrots*), «Fadrinets ara que us vaga / si no hu feu jau fare jo / de posar la ma a la ploma / per dictarne una canço / treta dels contrabandistes / quen son

gent de tant gran nom» (recollida per Collell, Pla d'En Bas?; Aguiló hi anota: «Vid. Milá p 151»), «Una cansoneta nova / be lan oireu cantar / es treta dels co[n]trabandistas / que son homens de grant nom» (Sant Hipòlit de Voltregà), etc.

[13]-X. Numerada «Contr.» (Contrabandistes) «5.» per Aguiló. 5 documents amb versions que comencen «Puix que ting vida y salut / á Deu en dere las gracias / me vida vuy esplicar / tut hom que la sentira / dira sis afortunada» (Gombrèn; duu el títol *D. Jusep de la Sellera*), «So trectat un casament / sensa part interesada / la Pona en lo Segimon / moro es de sobrenom» (Queralbs), «Mentre teng vida y salut / á Deu ne dono las gracias / me vida vull esplicar / tut hom qui la sentira / dira que's afortunada» (Solsona), «Amigs meus me vatx casar / es cert per mudar de vida / mos varem tant ben troba / per sabero ben gasta / tant que ningu o creuria» (sense indicació de procedència; Aguiló la titula *Lo prodich* i *El petit de la Cellera*, i comenta: «Cerca de Olot por los años del 1814 (Fue parrote y murió en Ceuta por ladron Vid.)»), etc.

[13]-XI. Numerada «Contr.» (Contrabandistes) «6» per Aguiló. 9 documents. Els tres primers contenen versions que comencen «Lo dia 5 de Juny / sortirem de Bañuls / carregats de tabaco / de pols tambe de fum / Set som de camarada / quens posem en camí» (Camprodon), «Set som de camaradas / mos posem en cami / a la font de Jordana / mes amunt de S. Gurirch» (Besalú) i «Dotze companys que n'eram / al pla del empurda / carregats de tabaco / tant com ne poguem porta» (Bagà). El doc. 4 és una nova camisa, numerada «Contr. 8.» per Aguiló. Conté els documents 5-9, amb versions que comencen «Miñons no aneu á España / que tots y murireu / Nosaltres a España irem / y al tabaco vendrem / en despich de las guardas / y á pesar de tots ells» (Tossa), «So fill de Besalu / en dich micalo / en som arrencat á fúgere / sense espera á ningú / anarem á Bañuls / a carregar de tabaco» (Besalú), «Miñons no eneu á España / tut hom esta dient / —Nusaltres á España irem / y el tabaco vendrem» (Andorra), «A 17. de Juny / partirem de Bañuls / carregats de tabaco / de pols y també de fum / La gent sempre nos deian / A España no hi aneu» (sense indicació de procedència) i «Set som de camarada / Que'ns pusem de camí / Anarem cap á Banyuls / A carregá de tabacu de pols / Tanbe de fum» (Alella).

[13]-XII. Numerada «Contr.» (Contrabandistes) «7» per Aguiló, que hi posa el títol *La Pepa de Prades*. 4 documents amb versions que comencen «Jo me'n ani a Barcelona / tot sonant una guitarra / feya un so molt destrempat / les cadenes ho causavan» (recollida a la Garriga per J. Blancafort), «A la edat de los quins'anys / quedi jo sens pare y mare / sols una meva tia / qu'encomanada hi estava» (Plana d'En Bas, recollida per «M Collell»), «A la edat dels catorse añs / vatx cadar sens pare y mare / una tia que tenia / quen a mi molt mestimava» (Queralbs) i «Un dia men pasage / per Barcelona una tarde / bay senti canta una veu / feya al sò de una guitarra» (sense indicació de procedència).

13-XIII. Camisa recent. Un document amb una versió d'Arties que comença «Els musichs de aquesta parroquia / á Andorra varen anar / a la tornada de Andorra / de tabach varen carregar».

[13]-XIV. Numerada «21» per Aguiló, sense cap altra indicació. 4 documents amb versions que comencen «Magafaren dins liglesia / me lligaren a la preso men menaren / a la preso que so jo / tot pensant pensant / determino jo / salta una finestra» (Arties), «Un dilluns el mati / es de primavera / eixint de la preso / preso de Manresa» (Camprodon), «Matxos de Moreu / gastan gran fetxenda / portan devental / manteta y cuberta» (Sant Joan de les Abadesses) i «Si'ls han agafats / y a la preso'ls menen... / Duhan bons arreus / los matxos que tenen» (l'Esquirol, recollida per Collell).

[13]-XV. Numerada «22 bis.» per Aguiló, sense cap altra indicació. 3 documents amb versions que comencen «Tu Joan Roig com no't retires / que la Justicia nes aqui / —Jo no'n temo a la Justicia / qu'ella no ve pas per mi» (la Garriga), «Jöan perque no't amagas? / la Justicia't va seguint.— / —Jo no temo a la Justicia, / la Justicia'm tem á mi» (Aguiló hi anota: «Es la mas notable de las de Bandidos. Hay en esta figura toda la dignidad que puede haver en esa suerte de criminales. El laconismo parece intencional y no por falta de variantes ó versiones *¿Podria ser Serralloga ese Juan*? Recogiola Piferrer creo que en Vilamajor...») i «A Dios vila de Pineda / tu mas llensat a perdre a mi / que per un fals testimoni / á la forqa ax de muri» (sense indicació de procedència).

[13]-XVI. Numerada «30.» per Aguiló, que hi anota només «escasa». Un document amb una versió de Gósol —«Bandidos 30»— que comença «La dïada de Nadal / festa es de gran alegria / a Agremunt men vatx anar / per oir la santa missa».

[13]-XVII. Numerada «31.» per Aguiló, sense cap altra indicació. 4 documents amb versions que comencen «Trucan abaix a la porta / Ola ola abaix qui ha? / Som uns enamichs (sic) del amo / ab ell voldriam parlar» (Figueres; el *sic* és d'Aguiló), «Dotze fadrins de coratge / si sen han determinat / de fer tots plegats un robo / allá'l mitx del Ampurdá» (Sant Cugat del Vallès), «De 14 o 15 que eram / quen se varem apactar / per anar a fer un robo / al fonse del Ampurda» (Beget) i «Sin eren 14 lladres / que sen varen comboyá / Anaren á roba una casa / al fondo del Ampurdá» (Tordera).

[13]-XVIII. Numerada «36» per Aguiló, sense cap altra indicació. 2 documents que comencen «Una canso vull canta / no hi ha molt que ses dictada / treta n es dun rectoret / que al Puig de San Pere estava» (recollida per J. Verdaguer; duu el títol *Asesenito* [sic] *del Rector del Puig de S. Pere*) i «Una canso vull cantar / noy ha molt que ses dictada / de un Rector que ni ha / de S. Pere de Vianya» (Vilallonga). Al darrera del doc. 2 hi ha notes sobre *Ball den Serrallonga moderno de Villalonga*, preses per Aguiló.

[13]-XIX. Camisa de l'Obra del Cançoner. 3 documents amb versions que comencen «Trist de mi Jaume Graéll / bem persegueix la desgracia / 2 anys y ½ vas restá / tancat dintre d'una sala» (Vilatorta; Aguiló hi anota: «En M[ilà] no la posa. Vid. altres versions que tinch» i «Cançó Valenciana que tinch en la parodia de D. Joan y D. Ramon es la que posa en Mila nº 439 p 374 — Vid»), «Molt entristida — estich la vigilia / Reyna dels Angels — de l Assumpció / nostra patrona — oh gran senyora / siaunos sempre — amparo y favor» («Nota den J. Verdaguer treta a Prats de Molló») i «Quant jo n'era petitet / seguia 'ls contrabandistes / no pas per volerlos mal / antes be per ajudals / y ara agarrals si podia» (Vilatorta).

[13]-XX. 2 documents amb versions que comencen «El Rector de Gamarussas / com era home ignocent / qui li feya obri la porta / sensa conexa la gent» (Camprodon) i «Lo Sor. Rector de Castanyet / es un home ignosent, / qui lin feya obrir las portas / sensa coneixer la gent» (sense indicació de procedència).

13-XXI. Camisa recent. Un document amb una versió de Sant Hilari que comença «Un dia enant al muli / en Pau Gibert encontraba / Adeu Pau Gibert adeu / contrabandista d'Espanya / Minyona si vols vení / si tu vols vení ab nosaltres».

[13]-XXII. Numerada «8.» per Aguiló, que hi posa el títol *Esposa que assessina a son marit*, 5 documents amb versions que comencen «Lo teu marit ahont es, / Rosa fresca y regalada? / —Res no se del meu marit, / ni se'l punt de l'arribada» (la Roca de Palancà), «Na succehit un cas / de la Roseta galana / Ca mort al seu marit / Ab una puñalada» (Tordera), «La filla dun torner / si era mal casada / va mata'l seu marit / ab una puñalada» (Queralbs), «La filla del Baró — Evuy se n'es casada / Y ha mort el seu marit — Ab una punyalada» (Mont-roig, «Recog.ª por Llaveria y probab^e pulida por él»), etc.

[13]-XXIII. 3 documents. El primer és una versió factícia d'Aguiló, titulada *Lo Cid*, que comença «Alla en el palau del Rey / un penó n'y han plantat / á una banda esta la lluna, / á l'altra un soley pintat». Els documents 2 i 3 contenen respectivament versions d'Eivissa i de Formentera d'aquest text, que comencen «Alla'l palacio del rey / un estendar ni ha plantado / á un cap esta la lluna / y a saltre 'l soley pintado» i «Alli el costat de la nau / un pom dor ni ha plantant / perque el dongues à Migran / no he pogut tenir combat».

[13]-XXIV. Numerada «H.D.» (Històrica dubtosa) «1» per Aguiló. Un document amb una versió de «Maltet prop de Agremunt», amb variants de Montargull, que comença «Adeu llogaret de monroig / llogaret de 30 casas / que l'he governat molts anys / essent regido y batlle» (Aguiló hi anota al marge: «Milá 153 p 157»).

13-XXV. Camisa recent. Nota d'Aguiló sobre els trofeus de la batalla de Lepant repar-

tits per Joan d'Àustria a Catalunya i la «balada catalana» citada per Piferrer i Balaguer «Fins setenta [*sic*] y cuatre llantias / creman devant del altar; / totas son de plata fina / menos una que'n 'y ha».

[13]-XXVI. Numerada «H.» (Històrica) «2.» per Aguiló. 8 documents amb versions que comencen «Va parti lo Rey de Françe / un dilluns al demeti / va perti per pendre España / l'Espeñol an ell l'ha pris» (Vic), «Va perti lo Rey de frança / un sant diumenge el dematí / va parti lo Rey de frança / á l'España per venir» (Ripoll, 1868), «Com lo Rey partí de França / viva lo Rey / l'español lo detení / viva lo Rey lluis / Sin len prenen y lan lligan / len prenan cap á Madrid» (la Ral), «Lo Rey de frança passa á España / un sant dilluns demati / un espanyol 'l va trahí / lo prenen y l'agarroten / lenportan cap a Madrid» (Agramunt), etc. El doc. 7 conté una petita nota d'Aguiló sobre la *Preso de Francisco primer*. El doc. 8 és una altra versió d'Eivissa i Formentera que comença «Atre noche en gran porfia / abans dels gallos cantá / don francisco en son amiga / no podia reposar / que teniu vos don Francisco / que no podeu reposa».

[13]-XXVII. Numerada «C.III.» (Carles III) «(1.)» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «El dia 2 de Novembre / ordre del Rey va arriba / quels fadrins de Cataluña / tots se havian de quinta» (Camprodon), «A la campaña miñons / are quel rey ens demana / anirem á pelea / en aquelles terres tan malas» (sense indicació de procedència) i «Dia 25 de Maig / canso nova s'ha dictada / treta es de dos marines / de la primera campaña» (Camprodon; duu el títol *Alger*).

[13]-XXVIII. Numerada «C.III.» (Carles III) «2» per Aguiló. Un document amb una versió d'Esterri, «de un MS contemporaneo», titulada *Alger*, que comença «Nostres armas espanyolas / han tenguda mala sort / cuant l'armada es preparada / ab contento de tot-hom».

[13]-XXIX. Numerada «C.III.» (Carles III) «4» per Aguiló. 4 documents amb versions que comencen «Una canso vull canta / noy ha molt que ses dictada / duna miñona quey ha / avora mar ses criada» (Sant Pau), «Una canso vull cantar... / que a Ripoll sen es criada» (Camprodon), «Una canso vull canta... / que per mar ne te gran fama» (Ripoll), etc.

[13]-XXX. Numerada «C III.» (Carles III) «5.» per Aguiló. Un document amb una versió de Tossa, titulada *El general Barceló*, que comença «Barcelo, Inglaterra / se vol burla de mi / Jo lin declaro guerra / y li he enviat á di / si vol sitiar / lo port de Gibelta». Aguiló hi anota: «Vid. la impresa».

[13]-XXXI. Numerada «C III.» (Carles III) «3.» per Aguiló. 6 documents amb versions que comencen «Barcelona ciutat gran / Gran bandera n'han alsada / Bandera de fuselles / Per servirne al Rey d'Espanya» (Collsacabra, recollida per J. Collell de Vic), «Barcelona

ciutat gran / bandera dels fusellers / Portan lo barret rodo / no y ha tropa quels iguala» (Besalú; duu el títol *Miquelets del 1790*), «A Barcelona ciutat gran / Bandera ja nan plantada / Bandera de fusillés / Ques una plaza honrada» (Tordera), «Barcelona gran ciutat / bandera nova han parada / bandera de micalets / señal de guerra molt mala» (Camprodon), «Barcelona ciutat gran / que les guerras son cridadas / bandera de fusellers / texidors à sentar plassa» (Gósol) i «Barcelona siutat gran / Gran bandera n'han posada / Bandera de Fusallés / Tropa ligera de Espanya» (Sant Vicenç de Camós, recollida a Alella).

[13]-XXXII. Numerada «Quin.» (Quintes) «1» per Aguiló. 9 documents. El primer és una petita nota d'Aguiló. La resta contenen versions que comencen «May via vista l'amor / fins ara que l'encontrada / hare quens hem encontrats / nem de conversar un rato / Mentre estavem conversant / si vayem veni una carta / carta de mon capita / que n'havem d'anar en campaña» (Bruguera), «El dia que passare / per devant de la teua casa / mayam sin coneixeras / cuant tornem de campaña» (Gósol), «Una canso vull canta / no y ha gayre que ses dictada / de una minyona quey ha / del meu cor molt estimada» (les Escaldes), «May he coneguda amor / fins ara que l'he trobada. / Deu guart senyor Capitá, / jo li'n demano de gracia / per anar à Castellnou / a veure m'enamorada» (Puigcerdà?), «A deu vileta de pons / terra fresca y regalada / regalada per alguns / y per mi molt desdixada» (Gósol), «Temps ha que no he vist l'amor / fins ara que la he encontrada / Ara quens hem encontrat / neurem de conversa un rato» (Sant Cugat), «Molt temps he seguit lo mon / Sensa deixarne un rato / No he conegut al amor / Fins are que l'he trobada» (Sant Feliu de Codines, «copiada por Rossello») i «Mare de Deu del Puyalt / una gracia vos demano / que me guardeu de pecar / y de llenguas que mal parllen» (Erill la Vall).

[13]-XXXIII. Numerada «Quin.» (Quintes) «2» per Aguiló. 7 documents amb versions que comencen «El dia de S. Juan / lo sortetx surt en plaça / los fadrins forman massa / y sempre estan suspirant» (Bagà), «El dia de Sant Joan / sortetx surt á la plassa / els fadrins tots en massa / y anavan suspiran» (Ripoll), «Al mati de S. Joan / el sortetx á la plaça / els fadrins formats en massa / la sort los van tirant» (Beget), «El dia de S. Juan / el sortex se fa á la plassa / els fadrins tots en massa / sen y van suspiran» (Bruguera), «Lo mati de S. Joan / la sort ne surt en plassa / los fadrinets en massa / n'estaven suspirant» (Sant Cugat, amb variants de Camprodon), «El dia de S. Joan / á la plasa y á tiratje / y als fadrins tots en masa / y á la plasa sen van» (Vall de Santa Creu) i «A dia de S. Joan / Lo sorteix es a plaza / Als fadrins en gran masa / Anaban suspiran» (Tordera).

[13]-XXXIV. Numerada «Quin» (Quintes) «3» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «El rey n'ha fetes cridas / b[e] les ha fetas fer / que comtes y cavalles / á la guerra n'han d'aner» (Bruguera; al dors hi ha una altra cançó que comença «Are ve l'estiu / y la primavera / canten els aucells / canten y s'alegren») i «Ara ve'l bon

temps — de la primavera, / cantan los aussells — cantan y s'alegran» (Banyoles, recollida a Mataró, 1862).

[13]-XXXV. Numerada «Quin.» (Quintes) «5» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «L'añ mil vintcents y cuatre / Mare de Deu del remey / els fadrins de Cataluña / s'han pusat à servi'l rey» (Vic), «Lany 1844 / Mare de Deu del remey / molt jovent de Cataluña / sa posat a servi'l rey» (Banyoles) i «L'any 1824 / Mare de Deu del Remey / mols homens de Cataluña...» (Oliana).

[13]-XXXVI. Numerada «Quin.» (Quintes) «4» per Aguiló. Un document amb una versió de Beget que comença «A 30 de Juriol / canso nova s'ha dictada / dels soldats de rodolins / dels que a servi'l Rey anaren».

[13]-XXXVII. Numerada «Quin.» (Quintes) «6» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «A quinze del mes de Maig / Catalunya n'esta trista / perque n'ha de fer soldats / y te por de la gran quinta» (sense indicació de procedència; duu el títol *Los Miquelets*) i «El vuitcents noranta y tres / Cataluña esta molt trista / que s'han de fer soldat[s] / quey aura unas bellas quintas» (Queralbs).

[13]-XXXVIII. Numerada «Quin.» (Quintes) «7» per Aguiló. 4 documents amb versions que comencen «Dos añs ha que vatx per mosso / y jo res no he avansat / si men fax treure'l batisma / denou añs mi han trobat» (Ripoll), «A l'any 1819 / canso nova se ha dictat / Es treta dun jove tendre / vos vuy dir la meua edat / men han fet treure el batisme / que men vuy fer soldat» (Garriguella; duu el títol *El soldat de las doblas*), «lañ 1824 / una Canso sa dictat / de un fadrí de Garriguella / que hara sa na fet suldat» (Camós) i «A la plaza estoy sentado / Las doblas me han agradat / Men donan 5 centas lliuras / y un vestit De peus al cap» (Tordera; Aguiló hi anota: «Esta impresa»).

[13]-XXXIX. Numerada «Quin.» (Quintes) «8.» per Aguiló. Un document, sense indicació de procedència, titulat *Los Miquelets*, que comença «Ne van tots vestits / a la catalana; / lo gambeto blau / les calsetas amplas / la xarpa'l costat / per portar las armas». Aguiló hi anota: «Si como presumo este rom[e] es de la guerra del 93 es singular ese estribillo *fe, us han enganyats*. Parece que indica simpatia con la revolucion que se habia hecho abogada de los pueblos oprimidos. En Catal.[a] pesaba todavía la política y la opinion de Felipe 5.°»

[13]-XL. Numerada «Quin.» (Quintes) «9» per Aguiló. Un document amb una versió de Tordera que comença «Jesus Deu Infinit / Deunos salut y forsas / Per dictá unas coplas / del que nan pres partit / Ciutats vilas y poblas / han fet soldats ab doblas / Per nostron Rey amat».

[13]-XLI. Numerada «Quin.» (Quintes) «10» per Aguiló. Un document amb una versió d'Esterri, «MS. entresacada», que comença «Fadrins de la camarada / anemon alegrement / a ferne una companyia / per servir à nostre Rey». Aguiló hi anota al final: «Sacada de un MS borroso y estropeado de mediados ó del ult° 3° del sig. 18 (al parecer) al fin de un libro de apuntes de estudiante de teologia. Recuerdo que tuve que llenar algun verso y que deje de copiar por mas palidas algunas estrofas asi no doy por autentica esta poesia».

[13]-XLII. Numerada «Quin.» (Quintes) «11.» per Aguiló, el qual hi anota: «Mila n.° 87» i «1793». 2 documents amb versions que comencen «Anemon sens coverdia / valerosos catalans / deixerem la nostra terra / anemon tots per soldats» (Esterri, «MS de 1793») i «añi norante tres / sen son enats en campaña / el batalló dels fusellérs» (sense indicació de procedència).

[13]-XLIII. Numerada «Quin.» (Quintes) «12» per Aguiló, el qual hi anota: «Milá n.° 90 *Despedida de los fusileros*» i «1793». 3 documents amb versions que comencen «Canso nova s'ha dictada / de l'any 1817 / que vam á morir á campanya / regiment de fusellés» (Ripoll, 1868), «Una canso han dictada / del añ 1800 y 3 / anaban á morir en campaña / un regiment de fosellers» (Sant Martí de Provençals) i «Adeu plassa de palacio / Adeu volta dels encans / Adeu siau salo de Llotja / hon se pasejen los marxant[s]» (sense indicació de procedència).

13-XLIV. Numeració i camisa recents. Conté un imprès de 8 pàgines titulat *Relacion autentica de la especial proteccion del glorioso San Narcisso, con sus fieles Hijos Gerundenses, continuada en el prodigio de las Moscas, contra las armas Francesas, en este sitio de Gerona por el mes de Setiembre del Año de 1653, y en otras ocasiones, ha mostrado su patrocinio con aquella Ciudad, y sus Devotos librandola de guerra, peste, etc.* (Gerona: por Geronimo Palol, año M.DC.LIII).

13-XLV. Numeració i camisa recents. Conté un imprès de 20 pàgines titulat *Historia verdadera del valiente Bernardo del Carpio, sacada con toda fidelidad de los celebres Historiadores de España el Padre Mariana, Morales, Berganza, y otros muchos Autores veridicos, y graves. Su autor Don Hilario Santos Alonso* (Barcelona: Por Juan Centené, Librero baxada de la Canonja, s.a.).

A-14

Una carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté trenta-vuit camises.

[14]-I. Numerada «Garbés 1.» per Aguiló, el qual hi anota: «Milá — n° 81» i «La copia l'*Alió*». 19 documents amb versions que comencen «Ay dichosa Catalunya / qui

t'ha vista rica y plena / ara mes un Deu del cel ens ha declarat la guerra / (variant) puig que'l rey nostre Senyor / declarada ens te la guerra» (un traginer de Folgueroles; al mateix doc. 1 hi ha un bon nombre de «Variants de la Mare den Sinto Verdaguer de Fugaroles», escrites per Aguiló), «Desditxada Cataluña / com eres tan rica y plena / quatre desditxats notaris / de tan mala conciencia / —Com no quintan Cataluña / de 4ª parts la tercera» (Ripoll, 1868), «Catalunya Catalunya / qui t'ha vist tan rica y plena / aquell compte d Oliora / te tan poca conciencia / Ha fet crema una capella / aqui baix a riu d'Arenas» (Vic, d'una dona de Taradell), «Nostron Rey Carlos segon / hans asseñala gran guerra / y'l compte de l'Olivaris / sempre li n'esta à l'orella / sempre li nesta dient / cuantre Cataluña guerra» (Sant Aniol), «Nentraren á Bar[celo]na / mil personas foresteras / en capa de segadors / com eram en temps de segas / En cremaren un alta / que Sta Coloma es deya» (Sant Joan de les Abadesses), «Ara ve lo mes de Juny / que se comensen las segas / nentraren dins Barcelona / mil personas forasteras / la capa de segadors / com si fos en tems de segas» (Sant Joan de les Abadesses), «Ses dictada una cansó / allí vora'l riu d'Arenas / sen es treta en un poblet / que Sta Coloma es deya / Ni han mort un capella / mentres que la missa deya» (Vilatorta), «Desdixada Cataluña / com eras tan rica y plena / cuatre desdixats notaris / de tan mala consciencia / Aquell comte d'olivans / sempre esta bufant l'orella» (Ripoll), «Si n'ha susceit un cas / aqui bax al riu d'arenas / que nan mort el vell Carol / y han robat una patena / y han cremat una capella / que Sta Coloma es deya» (Camprodon; només n'hi ha aquest fragment), «Traydos de castellans / mirau quinuna que n'han feta / mhan cremada una capella / aqui bax al riu d'arenas» (Ripoll), «En Barcelona varen entrar — cinch mil ánimas forasteras / ab capas de segadors — que eram en temps de la sega» (Mataró, 1862, d'un home de Banyoles), «Ses dictada una cansó / allí vora'l riu d'Arenas / Ses dictada en un poblet / que Sta Coloma es deya / Si nan mort un sacerdot / mentres que la missa en deya» (Vilatorta), «Un notari hi ha / Sempre me diu á la orella / Sempre men esta dient / Dins Barcelona hi haige guerra / Ja ho envian á dir el Rey / Lo ques pasaba A la terra» (Tordera), «Contra Ntre Senyor han declarada la guerra. / Al Compte en Vidal may li parteix de l'orella: / "Ara es hora, mi Senyor que començém la guerra"» (versió tramesa des de Sabadell el 1862 per Josep Subirana i Vila, recollida de diverses persones de Centelles el 1849 i el 1852), «O Ciutat de Barcelona / qui t'ha vista rica y plena / y ara nostron Deu del Cel / nos ha enviades grans guerres» (Sant Hilari Sacalm; al mateix doc. 16 hi ha una altra versió que comença «Ciutat de Barcelona / rica ciutat y molt plena / aquell traidor de Ligori / ya nin caigués una orella»), «que no ho vejen los seus ulls / ni aquells que ho desitjen veure / ya veyeu quina n'ha feta / en el lloch de Riu d Arenes» (Sant Hilari, dona de Santa Coloma de Farners; doc. 17). El doc. 18 —numeració recent atès que abans havia estat numerat, per error, 17— conté algunes variants de Peralada. El doc. 11 és una nota d'Aguiló sobre un parell d'aspectes històrics de la cançó. El doc. 19, numerat recentment, és un retall d'un article de Florencio Janer titulat *Guerra de los Segadores contra Felipe IV.*

[14]-II. Numerada «Garbés» (ratllat posteriorment) «3.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Toma de Rosas* i hi anota: «1654 (?) Aulestia 2° pl 374», «Milá n° 88» i «Altra presa de *Rosas* en 1694 Aulestia 2° pl 389». 9 documents. El primer és una petita nota d'Aguiló. La resta contenen versions que comencen «Comensem primerament / á la vila de Junquera / Venereda y Castelló / y també la de Figueras / y aqui dalt de Mompreser / l'armada de França hi era» («R[ecollida] per en Valles de Manresa y copiada per na Trina» Miró), «Partirem del Rossello / per anar á l'Ampurda / com es terra molt alegre / comensem primerament» (Ribes), «Ninetes del Rosselló / be plorareu de tristesa / ara quels vostres galans / sen son anats á la guerra» (Bagà), «Partirem del Rossello / per anar á llunyas terras / per anar al ampurda / que nes terra molt alegra» (Ripoll), «Exirem del Rossello / per enar a altres terras / per anar al Ampurda / com es terra molt alegre» (Camprodon), «Mos irem á Portugal / a veure las portuguesas / passerem per l'Ampurda / que nes terra molt alegre» (Sant Pau), «Del Rosello barem parti / Per aná á lluññas terras / Per anar al Ampurdá / Com nes terra mol alegra» (prop de Girona) i «Comencem primerament / La vila de l'Arjunquera / A mon lloch s'en diu Padreny / L'armada de França n'era» (Sant Feliu Sasserra).

[14]-III. Camisa de l'Obra del Cançoner. 2 documents amb versions que comencen «Dia dos de Noembre / la tropa mes galan / dins la vila d'Arles / son els Napolitans» (Camprodon) i «Ara quels soldats van marxant / les donzelles van sospirant» (Ribes).

[14]-IV. Numerada «Guerra de Suce[sio]n / Butiflers 1.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Bach de Roda*. 3 documents. El primer és una nota bibliogràfica d'Aguiló sobre «*Fran*[co] *Maciá Ambert*, conocido por *Bach de Roda*», amb referència al *Romancerillo* de Milà. Els altres contenen versions que comencen «Una canso vull cantar / no hy ha molt que s'es dictada / d'un cavaller que hy ha / d'aquest fondo de la Plana. / Per nom s'anomena Bach / qu'al terme de Roda estava» (Roda) i «Anaren al massia / al massia de roda anavan / cuant foren al Massia / abaix á la porta tocavan» (Roda).

[14]-V. Camisa de l'Obra del Cançoner. 2 documents. El primer és una nota d'Aguiló que diu: «Per les cançons pop[s] historiques: *La rendició del Castell de Figueras en 1794* Vid. la *Revista de Gerona* del any *1891* pp. 185 — 211 — y 289 (que no he llegit) Vid. *Mila* n° 89». El segon conté una versió de Sant Pere les Preses que comença «Partirem del Rosselló / per anar a llunyes terres / mos ne anem al Empurda / com n'es terra divertida» (Aguiló hi anota: «Vid. Milá n° 88 *Toma de Rosas*»).

[14]-VI. Numerada «G[uerra] indep[endència] 1.» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «Lo any 18y8 / Cataluña ab gran descuyt / ha entregat las fortalesas / pels enredos de Godoy / han entrat ab gran comboy / moltas tropas francesas» (Cardona; Aguiló hi anota al marge: «Cancion muy general en toda Catal[a] hoy todavia. Se imprimió muchas veces»), «A lany mil 800 y 8 / Cataluña en gran descuyt / entrega ses fortalesas

/ Pels enredos de Godoy / quen antrat un gran comboy / de moltes tropas francesas» (Tortosa), etc.

[14]-VII. Numerada «G[uerra] indep[endència] 2.» per Aguiló. Un document procedent d'un «Llibre de Bruguera», datat el 1810, amb una versió que comença «Vull dictar una cansó / del que passa el dia / per desengañar alguns / de tal traydoria».

[14]-VIII. Numerada «G[uerra] indep[endència] 3.» per Aguiló. Un document que conté una versió de les *Coblas de los valens y esforsats almogavars de las grans forsas que fan á favor de la justa causa* que comença «Olot vila alegre / no tens que suspira / que tens gran defensa / Ja se ha esperimentat», datada el 18 de novembre de 1810 (Aguiló hi afegeix: «Josep Carlas que sera el copiante»). Al mateix document hi ha una *Canso sobre'ls fets dels fransesos en Cata*[a] *1808*, que comença «De febrer lo dia 11 de 18y8 / la nació perversa entre en los mil y vuyt / dintre de Bar[celo]na ab capa d'amistat / tots plegats o firmavan no sen pot creure cap».

[14]-IX. Numerada «G[uerra] independència] 4.» per Aguiló. Un document que conté una *Cansoneta en honra de nostre general D. Enrique O'Donell à favor de la religió, del rey y de la patria*, treta d'un «Libro de Bruguera letra del año 10 al 15 y luego de otra mano», «copiada por Josep Carlas 1810». Comença «Catalans valerosos / principi havem de dar / à una canso nova / qu'anire à cantar / del coronel de Vitoria / conforme ó sentireu / de las sevas asanyas / aturdits quedareu». Al mateix document hi ha una *Canso contra Malaparte ques canta perque prenguian las armas en defensa etc*, que comença «Catalans prenem las armas / anem tots á pelear / contra aquella gran bestia / quel mon vol assolar».

[14]-X. Numerada «G[uerra] indep[endència] 5.» per Aguiló. Un document que conté una còpia d'Aguiló titulada «Romance sacado del *Coloqui nou entre Pep del Orta* y *Sento el del Portal* impreso en Valencia en 1810 despues que el general en gefe Suchet y el general de la Vanguardia Albert abandonaron la ciudad», que comença «Lo Sinyor Suchet pensava / que aplegant a esta Ciutat / y enviant a'l seu Trompeta / tot quedava ya acabat». Aguiló hi anota: «La final de este romance prueba que existia aun en Valencia el eco de la poesia popular catalana de los siglos anteriores».

[14]-XI. Numerada «G[uerra] indep[endència] 6.» per Aguiló. Un document que conté una còpia d'Aguiló titulada «Romance sacado del *Coloqui nou entre Pep del Orta* y *Sento el del Portal*, impreso en Valencia en 1810 despues que el general en gefe Suchet y el general de la vanguardia Albert huieron de la ciudad», que comença «Vaig á contar un passatje / que al tio Roc ha passat / lo pare de Francisqueta / aquella del pla de Quart».

[14]-XII. Numerada «G[uerra] indep[endència] 7.» per Aguiló. Un document amb una

versió de Queralbs que comença «N'envian á busca'l rey / á la Bayona de França / com len han tengut alla / la curona li demana».

[14]-XIII. Numerada «G[uerra] indep[endència] 8.» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «Sols pera divertirme y alegram / una canso voldria anar dictant / per parlar dels francesos y alamanys / que han vingut España per castigans» (Ribes) i «Tants sols per divertirme y alegram / una canso voldria anar digtant / Parlerem del[s] francesos y alemanys / Molts n'han vengut á España per castigans» (Bagà).

[14]-XIV. Numerada «G[uerra] de indep[endència] 9.» per Aguiló. Un document amb una versió d'un pastor de Núria, titulada *Cobles ò canso del temps correns any 1813* i dictada per «un perayre de la pobla», que comença «Pusemnos devant les plantas / de J. crucificat / de bon cor tots demenemli / quens perdoni los pecats».

[14]-XV. Numerada «G[uerra] indep[endència] 10.» per Aguiló. Un document amb una versió de Gombrèn, recollida a Ripoll, que comença «Mon jerma Jusep Botella / las meuas tropas que fan? / pel[s] camps y las oliveras / panxa per amunt estan».

[14]-XVI. Numerada «G[uerra] indep[endència] 11.» per Aguiló. 5 documents amb versions que comencen «Tocan tocan trompetas / tabals y violins / que mori bonaparte / y'l lladre de Madrit» (Sant Aniol), «Els frensesos ne deyan / que volian venir / á parar bataria / al castell de Monjuich» (Banyoles), «Un general de França / á España sen va aná / á passa la campaña / al pla de Sarriá» (Sant Joan de les Abadesses), «Lo general de França / de bon mati salsá / ja senrima à Girona / per veure si se rendira» (Arties) i «Querian los franceses / á Gerona asaltar / la guarnicion les dice / atras, atras atras» (sense indicació de procedència).

[14]-XVII. Numerada «G[uerra] indep[endència] 12.» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «Ja podem tots comensa / de cantar la prosa / Malapart em denterra / sota duna llosa» (Banyoles; duu el títol *Napoleon*), «...Malaparta l'hem enterrat...» (sense indicació de procedència) i «...Bonaparte enterrarem...» (Sant Hipòlit de Voltregà: duu el títol *Himne à la caiguda de Napoleon Bonaparte*).

[14]-XVIII. Numerada «G[uerra] indep[endència] 13.» per Aguiló. 2 documents. El primer és una còpia feta per Aguiló d'unes *Coplas antiguas catalanas en honor del Glorios Sant Narcís, fill, martir y generalissim de Gerona per la sua protecció constantment esperimentada, singularment en lo any 1684* novament *corregidas y aumentadas ab los visibles senyals de la sua protecció á favor de esta sua ciutat y patria en los dias 20 de Juny y 16 de Agost del present any 1808*, impreses a Girona, «En la estampa de Fermi Nicolau antes Bro, al carrer dels Calderers». «De una escases estraordinaria porque se quemaron todos los ejemplares al entrar el frances se quemaron de esta y de otras muchas canciones». Comencen «Als vint

y hu de Maig / segon dia de Pascua / tingueren los Gavaigs / una forta borrasca». El doc. 2 és una versió de la Bisbal que comença «Cuant varem arriba / á la vila de Bascara / Enviaren á busca / veguers jurats y batlles».

[14]-XIX. Numerada «G[uerra] indep[endència] 14.» per Aguiló. Camisa buida. Hi ha una nota de Josep M. Casas Homs que adverteix: «No hi ha res».

14-XX. Numerada «G[uerra] indep[endència] 15.» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «A frança han guarnit / un etzercit mol gran / de trenta cinq mil homes / y cuatre generals» (Ripoll), «A frança s'ha format / un etzercit molt gran / de cuatre cents mil homes...» (Banyoles) i «27 de Setembre / partexen el comboy / miquelets den Rovira / lin varen pilla'l noy» (Camprodon).

[14]-XXI. Numerada «G[uerra] indep[endència] 16.» per Aguiló. Un document amb una versió de Balaguer que comença «Posenmos devant las plantas / de Jesus crucificat / de ton cor perdo us demano / de mes culpas y pecats».

[14]-XXII. Numerada «G[uerra] indep[endència] 17.» per Aguiló. Camisa buida. Hi ha una nota, que deu ésser de Casas, que diu «No hi ha res».

[14]-XXIII. Numerada «G[uerra] indep[endència] 18» per Aguiló. Un document amb una versió, recollida a Cardona, d'uns *Goigs de lany 8 fets per un llech de Monserrat en Manresa*, que comencen «En esta necesitat / suplicam vostre poder / mireunos ab pietat / Verge y mare del Roser».

[14]-XXIV. Numerada «G[uerra] indep[endència] 19» per Aguiló. Un document amb una versió d'Alella de Dalt que comença «17 anys habem viscut / Catalans impasiens / Uns ministres guvernaban / Que no cuneixan la lley».

[14]-XXV. Numerada «G[uerra] indep[endéncia] 20» per Aguiló. Un document amb una versió d'Alella de Dalt que comença «Ab la vostra llisensia / Cantaré una cansó / De tots los que'm escoltan / Estau ab atenció. / De un pobre moliné / Que es un catalá onrat / Visca Don Jusep Manso / Ques un valent suldat».

[14]-XXVI. Numerada «G[uerra] indep[endència] 21.» per Aguiló. Un document amb una versió d'Alella de Dalt que comença «A tots los de Jirona / Las gracias hem de dà / Ab una cansó nova / Que anirem ha cantá / Es el pasmo de España / Y la admiració / Viva S^{n} Arcis viva / Y mori al Frances traydó».

[14]-XXVII. Numerada «G[uerra] indep[endència] 22» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «Si entreu per Cataluña / entreu per l Ampurda / el castell de

Figueras / resposta us tornera» (Sant Joan de les Abadesses), «Castell de Figueres / com tas acobardit / sensa tira cap bala / t'has dat al enemig» (Queralbs) i «Set cents canons quey havia / no han servit per res / si no per ferne galas / en el valent frences» (Tossa).

[14]-XXVIII. Aguiló hi anota «G[uerra] indep[endència]», sense cap numeració. 11 documents. Els tres primers són altres tantes camises sense cap indicació. La resta de documents contenen versions que descrivim per separat a continuació.

4. Versió de Sant Pau que comença «En señal de bon amich / na mana al rey á françа / cuant á Bayona na set / la curona lin demanan».

5. Fragment d'una *Canso quesplica els treballs que ha ocasionat Godoy à tota la Cristiandat*, sense indicació de procedència, que comença «El dia 16 de Mars cobles noves s'han dictat / cobles de molta alegria per á tot lo principat».

4. Dues *Decimas* dedicades «A la escandalosa fuga dels numerosos exercits de Murray, y Copons al olor sol de Suchet», que comença «Pensaba Murray ufá / Ab sas tropas de paper / En Tarragona desfer / La obra que Suchet deixá». «Compostas pel R. P. F. Sopena Religiós Dominico».

7. Nota sobre diversos textos impresos del «Mamotreto que Mañe dejó á Blanch p.ª su hist.ª» i «marcha» en castellà que comença «Partimos al campo / que es gloria el partir / la trompa guerrera / nos llama a la lid».

8. Versió de Sant Aniol, titulada *Guerra de l'any 8*, que comença «Dins françа sen es treta / d'un exercit molt gran / coranta vuyt mil homes / ab cuatre generals».

9. Versió de Besalú, titulada *A Napoleon*, que comença «Fins ara ets estat gall / y are'n seras gallina / y'n cadaras vasall / de potensias veinas».

10. Versió de Sant Hipòlit de Voltregà que comença «Fadrinets ara ques vaga / si nou feu ja hy fare jo / de posar la ma á ploma / y dictar una cansò / treta nes de Cataluña / ques cosa que fa horror / dels traballs quels fadrins pasan / en aquesta ocasió».

11. Versió de Beget que comença «Una cansoneta nova / be la sentireu canta / neran cuatre del manso / no sabian com passar».

[14]-XXIX. Numerada «G[uerra] dels 7. [Anys] 1.» per Aguiló. Un document amb una versió recollida per Aguiló mateix a Núria («me la dijo un capitan carlista»), titulada *Lo pastor carlista*, que comença «Voléune estar certa / si som del partit? / la porta es uberta / entrau al meu pit».

[14]-XXX. Numerada «G[uerra] d[els] 7 [Anys] 2.» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «Una canso vuy canta / no y ha molt que ses dictada / treta n'es den Mec-Gató / y'l Picxot tambe y anava» (Queralbs) i «... y en Trinxet tambe y anava» (Sant Aniol).

[14]-XXXI. Numerada «G[uerra] dels 7. [Anys] 3.» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «De guerra com aquesta / no se'n es viste may / se matan fills ab

pares / ¡Jesus Maria! y germans ab germans / ¡Jesus me val!» (sense indicació de procedència; Aguiló hi anota: «A continuación de este terrible canto hemos oido el otro carlista / S'ha levantat un frare / per quell Ampurdá avall etc. / Los damos por separado p^{a} no confundir ese grito de terror nobilisimo arrancado a la fe á la ternura a la piedad, con el de la poesia politica y la codicia del pillage [...] Creo que Piferrer la recogió en Vilamajor») i «Vull cantar las trajerias / que pel mon van pasant / trajerias com aquestas / no sen vian vist may» (Sant Martí de Provençals).

[14]-XXXII. Numerada «G[uerra] dels 7. [Anys] 4.» per Aguiló. 4 documents amb versions que comencen «De guerra com aquesta no se n'es vista may, / que's maten fills y pares / ¡Jesus Maria! / y germans ab germans / ¡Jesus tan gran!» (*Cancion de los carlistas*, sense indicació de procedència; continua més endavant: «S'ha levantat un frare / per quell Ampurdá avall / dona peseta y mitxa / alguns n'hi van anant»; al mateix doc. 1 hi ha una altra cançó que comença «Cartas n'han vingudas, cartas / vingudas de Cartagena. / N'han vingudas companyías / de mil y doscents tinentus. / Els uns eren voluntaris, / els altres quintadus eran», i una altra —que no té res a veure amb guerres ni soldats— que comença «Si n'hi había una Senyora / devota del Sacramentu, / la cual tenia tres hijus, / todos tres n'eren pequeñus»), «Trajedias con aqueixas / no's vian vistas may / se matan fills ab pares / Jesus Maria / y germans ab germans / Jesus tan gran» (sense indicació de procedència), «S'ha leventat un frare / li diuen frare Pau (Jesus Maria) / dona pesseta y mija, / de tres en tres un xay (Jesus tan gran)» (Anglès, duu el títol *El frare Misses*; Aguiló hi anota: «*El frare Misses, dona pa y llangonisses* deyan los de sa patulea», etc.

[14]-XXXIII. Numerada «G[uerra] dels 7. [Anys] 5» per Aguiló. Un document amb una versió de Camprodon que comença «Una canso vull canta / noy ha molt que ses digtada / treta nes dun general / per nom es Carlos d'Espanya».

[14]-XXXIV. Aguiló hi indica «G[uerra] dels 7 anys y Matinés», sense cap numeració. 30 documents que descrivim per separat a continuació.

1 i 2. Noves camises sense cap indicació.

3. Versió de «Bañolas Palafurgell» que comença «Catalans si esteu alegres / si nou feu o fare jo / de posar la ma à la ploma / per dictar una canso / Al veure la Cataluña / del modo quen ha unió / cridem tots ab alegria / Viva la Constitucio».

4. Versió de Camprodon que comença «Al lloch de Monseny / hont teniu el retiro / allá morireu tots / lladres de Carlos 3°».

5. Versió de Camprodon que comença «Una canso vull canta / noy ha molt que ses dictada / treta nes dels matinés / que corren per les montanyas».

6. Nova camisa, sense cap indicació, que conté els documents 7 i 8.

7. Versió de Bruguera que comença «Aqui ha en Marsal / que nes bon soldat / en totas las guerras / may l'han espentat». Al dors d'aquest mateix document hi ha dos

íncipits de cançons de «carlistas y Matines»: «La vida del faccios / seria llarga d'esplicar etc.» i «Ja la tenim armada / á la guerra altra vegada / sinc rals cinc rals cinc rals etc.».

8. Versió de Camprodon que comença «Al canet jugavan / sentim truca / agafem las armes / anem á formar» (Aguiló hi anota: «Matinés»).

9. Versió sense indicació de procedència que comença «Els carlins s'enreonavan / à la plassa de Ropit / La cancerte que ells tenían / que la tropa fos aquí».

10. Versió de Camprodon que comença «Any 1834 / dia 25 de Mars / Cavalleria Ouletina / malvada de Cristina / quinuna sen va impensá».

11. Versió de Solsona que comença «A Bar[celo]na arribarem / un disapte cap al tart / vingueren á recibirnos / com à lladres acossats». Aguiló hi anota: «Vid. si es de los facciosos que asesinaron en la Ciudadela de Bar[celo]na».

12. Versió de Banyoles que comença «Canso nova s'ha digtada / treta nes á Carlos quint / tots aquells qui lo reclaman / en mataren mes de mil».

13. Versió sense indicació de procedència que comença «La vida de los Carlistas / es muy larga de contar / cuando llegan en un pueblo / todo es correr y trotar». Al dors del mateix document hi ha una altra cançó carlina que comença «La tropa surt de Reus / sembla una maravella / am al sabra 'l custat / y 1 pa blanch à lesquena / Los *butzus* menjen trunfos / vin agre y pa dolent / com voleu que u aguantin / aquella mala gent».

14. Versió d'Andorra que comença «Si Carlos 5 intentava / dentra 'l poble de Madrid / sortiria el ministeri / mol poderos y molt rich».

15. Versió de Sant Julià d'Andorra que comença «Pare Juan del Carme / me va fer levantar / yo men estava a casa / ab ma dona à treballar».

16. Versió de «Castell Oliana» que comença «Del prime dia de Mach (?) / prou ne tinc que recordarmen / lañ 1838 / matraparen de descuit».

17. Versió sense indicació de procedència que comença «Lo mes de Juriol / de mi[l] vuitcents coranta / los arriba'l desmay / molts marxaren á França». Aguiló anota que fou impresa a Puigcerdà.

18. Versió de Beget que comença «Una canso vull canta / noy ha molts que ses dictada / Treta nes dels catalans / que son anats à las armas / Direm viva Carlos 5t / viva linfant de D. Carlos».

19. Versió de Beget que comença «Una cansó vull canta / noy ha molt que ses dictada / treta nes dels matines / dels matines ques fan ara».

20. Versió de Camprodon que comença «Ara n'ha vingut un frare / que no es pas res de bo / a un costat porta la botella / y al altre porta al sarro».

21. Versió de Beget que comença «Una canso vull canta / noy ha molt que ses dictada / treta nes dels matines / que corren per las montañas».

22. Versió de Tossa, titulada *Els amigrats de Massanet de Cabrenys de la raya de França*, que comença «Massanet Vila alegra / ten pots ben alaba / sin portas la bandera / y la vares guañar. / Una nit asseñalada / lo dia primer del any / tingueren grossas barallas / cuantre los amigrats».

23. Versió sense indicació de procedència que comença «Lo dia de Carnestoltas / tan festa com es / á Cervera nentraren / tres cents matines».

24. Versió de Banyoles que comença «Lo dia sis de setembre / llamada varen tocar / á la plassa de Bañolas / la plassa va ana a formar / En Marsal nenvia un parte / que siy volian anar».

25. Versió de Gerri que comença «Les tropes d'Espartero / a Morella han entrat / part de dues columnes / tot los o han destrossat».

26. Versió de Camprodon que comença «Una cansoneta nova / fadrins l'oireu cantant / treta es de la Republica / y dels de Vilabertran / Tots cridavan ab veus altas / muriran de nostras mans / cridant viva Isabel 2ª / morins els republicans».

27. Versió de Sant Pau que comença «Una canso vull canta / no y ha molt que ses digtada / de 4 ninas quey ha / ne han alsada gran fama / sen han donat ab els soldats / perquels donan pa y tapa».

28. Nova camisa, sense cap indicació, que conté els documents 29-30.

29. Versió sense indicació de procedència, titulada *La briballa*, que comença «No'us caseu fadrins / que irem á fe 'l pillu / que dintre curt temps / nirem a presidi».

30. Versió de la Vall d'Aran i de la Seu d'Urgell que comença «Lo delme y la premeya / Es lo que suspireu, / Dabu entenent als tontus / Qu'ereu posats per Deu; / Engañabu als chimples / Y homes ignorants: / No cubrareu mes delmes / Frares y capellans».

[14]-XXXV. Aguiló hi posa el títol *Revolucion francesa del año 1790 — Ida de los Catalanes — Sitio de Rosas etc.* 18 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Sant Aniol, titulada *Canso dels amigrants*, que comença «Que trist va ser lo dia / dia 13 de Juny / tingueran gran batalla / à la punta del sol». Una nota d'Aguiló explica: «Al cim de Bassagoda (puig) tenian lo campament los amigrants de 1790 se diu encara el pla dels emigrants Encara se veuen els restos de las barracas — Mataren labandarado frances y els francesos fugiren y els amigrants los perseguiren».

2. *Octavas en que se declaran las infamias, que feu la Asambléa á nostre Sr Jesu-Christ; y á son Monarca Lluis XVI. y també als Prelats, y Ministres de la Yglesia*, sense indicació de procedència, que comencen «Jesus, Deu infinit, / y Pare de clemencia; / no permatau Señor, / que vostra lley se perdia: / daume la vostra gracia, / per poder esplicar / la crueltat de Fransa, / nos pot aponderar».

3. Versió de Sant Aniol, titulada *Canso dels Amigrants*, que comença «O Rossello terra estimada / gentil pais gerdi florit / daqui hont son pasada la vida / allis hont tench mon cor y esperit».

4. Versió de Sant Aniol que comença «Be'ls hi varen envia / quels dilluns de Sinquagesma / hi volian se almorzá / y en veyent que noy anavan / los anaren á esperar». Aguiló hi anota: «Ironia de los catalanes franceses al derrotar los catalanˢ que invadieron el territorio frances cuando la 1ª republica».

5. Versió sense indicació de procedència que comença «Si a França haveu mort / mols capellans y fraras / bisbas y colectos / bisbas y arquebis / jent de gran sentedad».

6. Versió sense indicació de procedència que comença «Perdut esta lo rey de frança / sense lley / Pretenint que lo dret del homo / han inventat una lley nova / per viure ab tota llibertat».

7. Versió de Ripoll, que duu la indicació *Guerra del any 90* i comença «Triumfant emperatriu / de la cort celestial / ajudeunos gloriosa / vullaunos guardar de mal».

8. Versió de Cardona o de Vic que comença «Valgam Deu quina tristesa / que sentiment que dulor / causa avuy per tota España / una mort de gran orror / Es la mort d'una princesa / y reyna com tots sabem / per ser la reyna de frança / regna vuy adalt del cel».

9. Fragment d'una versió sense indicació de procedència que diu: «No fasseu com á franca / que han mort Lluis setsé / Un abre ben plant / es un delicte grave / que dona llibertat / per enar al diable» (*sic*).

10. Versió sense indicació de procedència, que duu la indicació *Guerra del 93* i comença «La ciutat de Paris / nes molt alborotada / mes pujen els jueus / que la gent cristiana».

11. Fragment d'una versió de Vallfogona que comença «Valgam Deu quina tristesa / que sentiment y dolor / causa avui per tot España / una mort de tal rigór».

12. Nota d'Aguiló que comença «Las coblas á la mort de la real familia de frança el pueblo las canta con mil variantes añadiendo largos pedazos de romance.— Galadies en Vich me ha proporcionado un mamometro recogido en una casa de campo y hecho por patanes donde entre varios roman[s] impresos castell.[s] hay este trozo / Ja ha arribat la profesia / o françesos sambayants / los que n'haveu plantat larbre / de la falsa llibertat...»

13. Versió de Sant Quintí que comença «Si tenia paper / y ploma y tinta / luego en continent / men poseria á escriure / en molta dalegria / aniria dictan / las crueldat que frança / molt temps ha que fan».

14. Nova camisa, que conté els documents 15 i 16.

15. Versió de Bagà que comença «Si tenia paper / y ploma y tinté / alpun encontinent / me poseria escriure / en molta de alegria / jo aniria digtant / las crueldats de frança / y'l mal que tems ha an».

16. Versió de prop de Banyoles que comença «Si jo tenia papé / Y tenia pluma y tinta / Lueg en continen / Yo'm pusaria ha escriura / Y ab molta de alegria / Yo aniria dictan / Las crueltats de la Fransa / Que molt tems ha que fan».

17 i 18. Noves camises buides.

[14]-XXXVI. Aguiló hi posa el títol *Contra la constitucion del año 1820. Invasion de las tropas fancesas, etc.* 9 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Sant Quintí que comença «Musen Anton / es un galan patrici / ell de lapístola / va se ordenat / Poble de Olost / en gran picardia / dels malicianos / en va ser tecat».

2. Versió de Balaguer que comença «Qui va acompaña Riego / tambe esta convidat / anira á la isla / á purga'l seu pecat».

3. Versió de Gombrèn que comença «Mireu el traydor den Mina / quina que sen ha pensat / danarsen á la frontera / els servils volia engaña».

4. Versió d'Oliana, que duu la indicació *Año 23* i comença «Ay desgraciada España / si hagues mort lo rey / seriam tots eretges / ques la mes mala lley».

5. Versió de Gombrèn que comença «Recordet Riego / del teu gran sermo / que feres á lleyda / de la Constitució / Si la *repuchares* / que era un servilon / morin Riego / y sa divisió».

6. Versió de Ripoll que comença «Catalans sim voleu creure / escolteu el queus dire / perlare per tots vosaltres / y pels espeñols tambe». Aguiló hi anota: «El texido de Castalla la va treure guerra de lany 22 de la 1.ª carlinada».

7. Versió de Banyoles, que duu la indicació *Gerona 1820* i comença «Catalans si esteu alegres / canteu aquesta canso / no parlo dels que si entengan / ni anomeno á ningu».

8. Versió de Ripoll que comença «Adeu vila de Olost / quenes vila molt nombrada / A S. Bartomeu del Grau / tinguerem la reculada».

9. Fragment d'una versió de Bagà que diu: «Aquella niña de Vich / que te tanta enomenada / cuant los rusos baxaran / de pronta sera cremada / si acas els rusos baxan / ha de sembla un retro / que maleida siga la constitució».

[14]-XXXVII. Camisa de l'Obra del Cançoner. 28 documents que descrivim per separat, a continuació.

1. *Canso del Sarra Sarra (que en llengua morisca vol dir llevar lo cap), que deu fer lo Govern ab tots los Traidors â la Religió, al Rey i â la Patria*, versió manuscrita del temps de la Guerra del Francès, «Trobada pen Plácido Aguiló entre'ls papers den Santpons», que comença «A vosaltres que regiu / al present la Monarquia / dirigesch la Cansó mia / excitat del zel mes viu. / Viva Religió, Rey, i Estat / i morian los seus contraris / *Resposta* / Sarra, Sarra à Buonaparte / i â tots los seus Partidaris».

2. Versió enviada des de Carpentràs, l'11 de juny de 1878, per Climent Barber, que comença «Al Pairot té gran compañia / de soldats acuartelats / à la ribera y montaña / tots los pasos té tancats / ell es molt reverenciat, la digo-digo (bis) / ell es molt reverenciat / ù per forsa ù per grat». Aguiló hi indica al marge *Cançó carlista*? i precisa al final: «M'escrigué aquesta cançó un fill d'un carlista de la guerra dels set anys de la prov. de Lleyda (?) (no'm recorda el poble) casat ab una vigatana y arriba á alta graduació. No volent regonexer el govern feu l'ofici de sabater y posa botiga que continua. El fill estava ocupat ò empleat a Avinyó. Tenia retratos y autografos de la familia de D. Carlos».

3. Versió de Sant Hilari Sacalm que comença «Barcelona gran ciutat / gran bandera hi han parada / bandera de Miquelets / que á la guerra son cridades». Aguiló hi anota al marge: *Siti de Gibraltar*?

4. Versió d'Anglès, titulada *Den Marçal 1848-? La guerra dels Matines*, que comença

«Una cançó vull cantar / molt noy ha que ses dictada / treta nes dels catalans / dels ques donen a les armes».

5. Versió de l'Ametlla i de la Garriga, titulada *La cayguda de Bonapart*, que comença «Ara podem començar, / cantém una prosa; / Malapart hem d'enterrar / sota d'una llosa». Aguiló hi anota: «Vid. Milá p 129 — nº 131».

6. Versió de Girona que comença «Tots habem de començar / De cantar la prosa / Malapart hem de enterrar, / Sota una llosa».

7. Versió de l'Ametlla que comença «Avui podrem comensar etc.».

8 i 9. Versió sense indicació de procedència, titulada *Les cobles dels Soldats*, que comença «Jesus Deu infinit / deume salut y forçes / per dictar unes cobles / d'aquells qu'han pres partit / l'any 1824 / en tot lo principat / ciutat viles y pobles / han fet soldats en dobles / per nostre Rey aymat».

10. Fragment d'una versió de Santpedor, d'«un vell de 80 anys que va cada any a la Garriga Joan / diu que quant era noy cantavan una canço del[s] Miquelets del any 1808 que començava: / Valtres Miquelets / be'n serèu de planyer, / vos han promès molt / y no'us han dat gayre...»

11. Fragment d'una versió de Santpedor, «d'un vell de 80 anys. Id. Joan Illa de Corró damunt (Vid Milá p 143 nº 179», que comença «En l'any mil vuyt cents y vuyt / Barcelona, ab gran descuyt / ha entregat ses fortaleses».

12. Versió d'Espolla que comença «A França men som anat / per no haver d'ena à la guerra / y à frança m'ha agafat / y men han tornat à Espanya».

13. Versió titulada *Cansó dels voluntaris de la guerra de la Independencia* que comença «A Manresa ciutat gran / Tenen bandera parada, / Bandera de fusellés / per quells que més sen'agradan / Voluntaris catalans / Tropa ligera de Espanya». Al darrera del mateix document hi ha una altra breu versió —amb la indicació «Vilatorta», que potser també val per a l'anterior— que comença «A Ripoll no hi faltan tropas / Y n'hi venen y n'hi van; / Els que nosaltres voldriam / Algun dia tornarán».

14. Versió titulada *La crema de Ripoll*, recollida per Jacint Verdaguer i copiada per Aguiló, que comença «Una cançó vull cantar / no hi ha molt que s'es dictada, / de la vila de Ripoll / quant els Carlins hi entraren». Cf. doc. 15.

15. Autògraf de Verdaguer, en molt mal estat, del doc. 14.

16. Fragment recollit el 1873, «Sagàs etc.»: «La tropa no guanya, / ni'ls carlins tampoch, / y els pagesos diuen / quels ho mengen tot». «Id castellá»: «La camisa de Espartero / no s'ha de rentá'en sabo / que s'ha de rentá en la sanch / de D. Carlos de Borbó».

17. Versió recollida a Cardona, de «Juan Grau» que «vive en Barcelona», que comença «Oh ciutat de Barcelona / be ten pots ben alabar / del modo que te han composta / que be sen podra parlar».

18. Versió de Ripoll que comença «Ciutat de Bar[celo]na / be ten pot alabar / moltas obras heu fetas / que algu les va pega».

19. Versió recollida per Jacint Verdaguer, titulada *Lo Llauder*, que comença «Una

canso vull cantar / no hi ha molt que ses dictada / de Don Manuel Llauder / que n te gran anomenada».

20. Versió de Barcelona, titulada *La mort del Rey de França*, que comença «Jesus Deu infinit / sou pare de clemencia / no permetau Senor / que vostra lley se perda». Aguiló hi anota: «Vid Mila 2ª p 79 — nº 86».

21. Versió sense indicació de procedència, titulada *La de la Reyna de Fraçe* (sic), que comença «Comensem en nom del pare / del Fill y de l'esperit sant / son tres persones distintes / questan en el colegit sant».

22. Nota d'Aguiló que diu: «En Jaume Estella de Montornés, te copiada la casa ahont va nexe en *Francesch Bach de Roda* (que ha mal copiat darrera l'Angelich) "el cual, diu, por traicion del Gobernador, fue ahorcado en la plaza de Vich en Agosto de 1715". — No es aquesta la casa que me mostraren á Roca en 1854 com la payral de dit Fran. Bach. Vid?» Al darrera del document hi ha l'esbós esmentat d'Àngel Aguiló.

23. Versió que comença «M'he fet voluntari / ab molt gust y honor, / sino que les armes / m'han girat del tot». Aguiló hi anota al final: «Cançó que vatx oir a Poblet d'un guarda bosch d'uns 70 anys, natural de Vimbodí, que fou un dels que cremaren el monestir. Va *anar a les quinzenades* y desprès va servir.— Diu que se compongué en la Plana de Vich en 1835».

24. Versió recollida a Folgueroles per J. Verdaguer (1866), que comença «Al dia cinch de juny eram / cent segados divertits / alli a la vila de Targa / encontrarem l enemich». Aguiló hi anota al marge: «Mes tart en Verdaguer ne dona copia a en *Milá* nº 99».

25. Versió de Vilallonga que comença «Una canso vull canta / noy ha molt que ses dictada / Dun cas que n'ha succeit / durmint en una cabana». Aguiló hi anota al marge: «Milá 128».

26. Quadernet de 28 pàgines sense numerar, titulat per Aguiló *Cançons carlistes que m'ha enviat en 1878 el petit de can? de Vich*. Es tracta de la «col·lecció» de «L' Bouer», que «va ser oficial carlista y fou ferit tambe y al enviarme la seba coleccio me diu lo següent: "Anan al gra de la carta, trobará ab ella un aplech d'allo quem deya ja pel Setembre.— Es quassi l'historia del partit, mirada la cosa individualmen y un pam al voltan del nas.— La música que a totas ni habia menos á los dos primeras y á la ultima, se'm ha n'anat forsa de la xabeta y vaya no'm lleu gayre, puig fins hi notará lletra diferenta que feu un altre estane jo malalt (de aquell doló de Camprodon). Sembla hi domina massa n' Saballs y l'Auguet, pro es perque llavors era aixis"» (carta datada a Girona el desembre de 1877). Conté successivament: *Acróstich. Viva Carlos seté y la Margarida* («Crida, ¡*Viva*, l' Catalá / La patria, nostrum rey y Deu»), *Felicitació á un amig pel seu sant* («Ab lo plher del goig te escrig / Ja u saps, perque es sant Joan»), *La farandola carlista* («Tral-la, visca la carlinaya, / Tra-la, tral-la, viva Madrid»), *Camarellas delany 1871* («Gen amable de esta casa, / Gen honrada y gen lleal; / Som catolichs y carlistas / Y n's pensem no fer cap mal; / Cantarem cosas de Pasqua / Y cosas de actualitat. / Coro. / Gloria, gloria á Pio nono / Y á cristo resucitat»), *Camarellas del any 1872* («Deu vos

guart, Deu vos guart gen de esta casa, / som aqui, som aqui perque hem vingut; / si ho voleu, cantarem las coplas novas; / Parlan molt, parlan... molts mes que cap mut»), *Ay per Saballs y sos minyons* («Au minyons, au fills de Catalunya, / A la patria tots á defensár»), *Lletra de una americana* («Aqueixa americaneta / Per divertirnos cantem / Escolteu ninetas malas / Pot se' ampres la ballarem»), *Himne al brigadier D. Fran[co] Auget, dit l'schotisch del Coll* («Ja hem format y han dat dreta y esquerra, / Sí del coro ¿ahont sou?... carlins tots aquí»), *Americana: Un ball* («—Are diu que una americana / S'en van los musichs á tocar»), *L'acció de Alpens. Cerdana* («La gen reposaba / Al veynat de Alou; / "Segueixi la marxa"/ Ja ha reposat prou»), *Polka: De retreta a silenci* («De retreta a silenci / Temps es que'n ve rodó / Xalats volem nosaltres / Cantarhi una cansó»), *Cerdana dita de Vich* («¡Ola! ¿que tal lleals cipayos, / Perque heu desemparat á Vich? / Den Tristany las xurriacas / Sembla que espolsan bonich»), *Cerdana composta ab motiu de l'acció ab Nouvilas en la serra de Foix á la cual seguí la rendició de Olot* («L's carlins ploran de alegría / Y l's paysans diu que també, / Perque Olot are ja es llibre / Y'n Nouvilas presoné»), *A la entrada de Fransa en Olot l' general Saballs, Márques etc.* («Renaix lo ardor belich avuy en nosaltres, / De Auget y Saballs, la presencia al gosar»), *Ab motiu de estarne malalt l' brigadier D. Francisco Auget, sos minyons. Miscelánea* («Salut, al nostre Caudill, / De Girona l' Brigadier, / De cor noble com l' primer, / De guerrers l' ver espill»), *L'acabamen de la guerra. Llisó d'un cantar de la mare* (llarg poema a partir del lema «Per divertir mas penas / Suspirs, llantos y plors; / Me determiní un dia / De dictá una cansó»). Al final, després de la carta de «L' Bouer» ja esmentada, hi ha un sonet en castellà *A la vuelta de Francia de Savalls; o su llegada á Olot se le dedico el presente hecho por un Rdo Vicario de esta* (Olot) i un «Anónimo impreso en Olot» titulat *La derrota de Nouvilas* («Dia catorze de Mars / Pe'ls Carlins n'es gran diada / Mes per tots los lliberals / De molt trista recordansa»).

27. *Canço dels Miquelets*. Nota d'Aguiló: «Vid *Diari Catalá* dia 26 Set[bre] del 80 p 227 diu: / Tot baxantne cap al moll / alegres cantant romanços / quant dintre del mar vam ser / ja tot era plors y llantos / *tornada* / Pobres miquelets / que sou be de planyer / los han promes molt / y no'ls han dat gayre», etc.

28. Versió de Sant Joan Despí que comença «L'any 18y8 / Barcelona ab gran descuyt / entregá les fortaleses».

[14]-XXXVIII. Camisa de l'Obra del Cançoner. 29 documents, descrits per separat a continuació.

1. *Derrota, enterro y funeral dels* Protestants *de la* Avallanosa, *y victoria dels* Catòlichs *de* Fraxinet *y son veynat*, «Copiat de un MS. den Joan Figols, de Montmajor de Querol, actual arrendador de La Tor». Comença: «*Prosa* / Los *protestants* han perdut / de l'Avallanosa, / los *catòlichs* han vençut / ab sort molt honrosa».

2. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansò se ha dictada / En lo hayn setanta dos / De un home molt alegre / Cantado y ballado». Manuscrit en molt mal estat.

3. Versió de Dosquers, recollida per J. Riera i Bertran, que comença «Nostr'amo, cerqueuse moço, / mireu que'm som fet soldat. / Ell me mira y se'n rivia: / —Tu pla per ferten soldat».

4. Versió de Camprodon que comença «Vos suplico angel meu / guarde[u]me de aquest[s] trespassos / si men es causa l'amor / duna que ne festetjada». Aguiló hi anota: «Amorosa historica Guerra de la Republica».

5. Versió d'Arbúcies, titulada *Les esperdenyayres del Pont*, que comença «Una cansó vull cantá / no hi ha molt que ses dictada / d'un minyonet alt y prim / Burradas s'enomenava».

6. Versió de Girona, recollida per Riera, que comença «En lo any mil vuit cents dinou / Cansó nova s'es dictat, / Treta n'es d'un jove tendre / 'Us vull dir la veritat».

7. Versió de Sant Climent d'Amer que comença «Una canço vull cantar / no hi [ha] molt ques ses dictada / treta nes dels catalans / dels que sen han dat a les armes».

8. Versió de Sant Climent d'Amer que comença «Ab la patuleya / men hi vuy anar / podem menjar y beure / sense trabayar». Aguiló hi anota: «Vid Milá nº 133».

9. Versió de Vic que comença «A Don Valls darem les gracies / ell s'ho ha inventat inich / fer posar una ramera / ab los pits desvergonyits». Aguiló hi anota: «Carlista del any 23».

10. Versió de Vilatorta que comença «En la capa de Cristina / tot lliberal ses alçat / Molts cantan y proclaman / que visca la llibertat».

11. Versió sense indicació de procedència que comença «Francisquet se'n va á ballar / Ab la seva enamorada / Quan n'es adintre del ball / Veu venir al Senyó alcalde». Hi ha la indicació «Cansons y Follies — Istiu del 86».

12. Versió de Vilatorta que comença «Una cançoneta nova / be len ohireu cantar / la dels soldats de les dobles / els que tenen bon cap».

13. «Retazo de una cancion de Vich etc recogida por Cerda — Debe completarse». Comença «Isidor á la vostra dona / l'in deu massa llibertat / l'in deixeu portar pistoles / travessadas al costat».

14. Còpia del segle XIX d'un *Fracment dels framels* [?], *que es feren al inaudit fracas de fer donar garrot lo Duch de Veragua á un frare de S. Agostí ordenat in sacris. 1680.* Comença «Ja no te que veure mes / qui ha vist aun frare profes / y en sacris de mes, a mes / dar un garrot». Aguiló hi anota al final: «Se escribio en castellº un "Coloquio sobre el caso horrendo que contra la imunidad Eclesiastica executo en Valencia, su Virrey el Duque de Veraguas, mandando dar garrote a un Religioso profeso de S. Agustin, Subdiacono año 1680 á 12 de Setiembre — Compuesto por el Dr. Chancleta.— En el mismo tomo MSS contemporaneo del hecho, de donde se ha copiado la anterior, ademas del Coloquio indicado hay varios romances castell.ˢ al mismo asunto.— MS. de Jose Sancho *Madrid* (D. Pedro» (*sic*, sense tancar cometes després del títol de «Coloquio», ni el parèntesi després de «D. Pedro»).

15. Còpia del «Folletí de un *Diari* del any 1843 que te en Codina Langlin titulat: "Diario razonado de los acontecimientos que tuvieron lugar en Barcelona desde el 13

de Noviembre al 22 de Diciembre de 1842.— Publicado por D. *Antonio Van-Halen* conde de Peracamps, Capitan general que era en aquella epoca del 2° distrito militar y general en gefe del Ejercito de Cataluña''». En concret se'n reprodueix el «1r dels *Comprobantes* que conté», que és la «canço» que comença: «Ya la campana sona, / Lo canó ya retrona... / Anem, anem, republicans, anem! / A la victoria anem!». Aguiló hi anota al final: «Está firmada por *A. T.* (*A*bdon *T*errades)» i «Tinch dita cançó en forma de *Goigs*. Vid? ab una estampa masònica».

16. Paperet on Aguiló anota uns versos recollits a Anglès: « Si'ls [variant: *Els*] crestins son quatre / los carlins son nou, / Isabel segona / ja ha governat prou».

17. Paperet amb un fragment d'una versió de Vilatorta (1892) que diu: «De la mort den Cabrinety / tot lo mon n'esta aturdit / es un home de molt ordre / no volia disbarat / volia enterrá la faccia / y viura ab tranquilitat».

18. Versió de Manresa de la *Canso d'en Cabrinety* que comença «Cabrinety deya / y diu que vol venir / Ab cuatre mil homes / dema demati».

19. Versió de Vilatorta (1892) que comença «Sr Dn Rafel Tristany / qui n'una se n'ha pensada / d'ena á la ciutat de Vich / veure si tendria entrada».

20. Petita camisa, sense cap indicació, que conté els documents 21-23.

21. Paperet que conté els versos «Montañas de Berga / que tan altas son / Els presos que baxan / passan de set cents».

22. Papereta que conté la corranda «Ells tot suvint diuen / que som descamisats / y ens roben las camisas / els lladras moderats».

23. Papereta que conté els versos «Qui son aquexa briballa / que baxen en sabre en ma / son els de la patulea / quens en venen xorar (robar)».

24. Corrandes liberals que comencen «Viva, viva Milans, (repeteix) / ballarèm la farandola / á pesar dels capellans».

25. *Respost dislocado en el Drago d'Italia*: «Ay micalets den Pujol / lladres de França y d'Espanya».

26. Versos recollits a Ripoll: «Per un dia de S. Joan / tot hom n'estava content / de puder entrar á Cerdanya / á treurer la mala gent». Aguiló hi anota: «Puede que la tenga entre las hist.s Vid.»

27. Nota d'Aguiló que recull el text «*A Barcelona.* / A Deu noble patria mia / la millor ciutat del mon», «Estribillo de una cancion catalana que en las Ruinas de mi convento cap. 17 dice el Autor haber oido el año 17 ó 18 de este siglo». Aguiló mateix proposa: «Ver si en las novelas etc. que se han publicado en Cat.a se hace memoria por incidencia de algun cantar catalan. Desmentir á los que citan en falso como Balaguer haciendo alusion á cantares que nunca hemos tenido».

28. Versió recollida a Vilatorta. Aguiló mateix anota: «No sabia mes que la 1a posada com segueix: ''L'any mil vuyt cents setanta, / any de tribulacions; / l'Emperador de França / es un buscarahons.''»

29. Primera pàgina de «La Vanguardia» del 12 de setembre de 1893, que conté un article de S. Sanpere i Miquel, datat a Torí el 4 de setembre del mateix any, titulat *El*

Archivo de Saboya. Acaba: «Pongamos punto, ahora que el maestro y amigo Aguiló ha publicado su *Romancero catalán*, para que callen las malas lenguas, con un romance que no sé si es conocido y que, entre papeles varios y pasquines como los latinos de la época y no latinos publicados por el presbítero Bruguera, hallé en el *Archivo*.— Como se verá, el sello de la musa vulgar, ya que no popular, es innegable; pero no se negará que si carece de importancia poética la tiene histórica, en el sentido de darnos á conocer el sentido del pueblo en los días á que se refiere. / Cathalans prenem las armas, / per nostre Principat defençar / anem á socorrer á Girona, / ó sino se aura á entregar [...]».

A-15

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté vint-i-vuit camises.

[15]-I. 41 documents. Els tres primers són provatures de títols que Aguiló pensava donar al volum de cançons de bandolers: *Cançoner vulgar dels Bandolers lladres de pas y malfactors etc que mes trista anomenada han tengut en Catal^a desde el segle XVI ençá; Cançoner vulgar dels bandolers de mes anomenada que s'han axecat en Catalunya de miján segle XVI ençá. Tret axí de les fulles rimades que los sometents y viafos solian estamparne al bandejar y buydar la terra dels delats y malfactors que la arremoravan com també de les cobles divulgades a la presa y cruel mort dels saltejadors de mes crit que bandolejaren per est Principat. Fulles unes y altres de les* [sic] *major raretat bibliografica recullides y ordenades per»* (ratllat: *M A y F y reimpres en est volum M A y F*) i *Cançoner vulgar dels caps de codrilla, delats y malfactors que mes crit han axecat en Catalunya de mijan segle XVI ença per llur vida irada y bandolera*. Del mateix doc. 3 fins al 41 hi ha tot un seguit de notes, la majoria autògrafes d'Aguiló, sobre el bandolerisme i les cançons de bandolers a Catalunya, destinades a redactar la introducció del volum del *Cançoner* projectat.

[15]-II. 18 documents. La camisa mateixa és una llista, feta per Aguiló, de *Fulles en catalá contingudes en el vol. en 4^t abultat de romanços castellans etc que pertenesqué a D. Mateu Bruguera Prev. y ara es de D. Artur Pedrals y Moliné*, 7 fulls (el primer escrit al *recto* i al *verso*), amb un total de 24 números, entre els quals diverses cobles de bandolers copiades més endavant, les *Cobles de les tristes y doloroses tres naus de Conserua* (En Barcelona en casa Sebastia de Cormellas al Call. Any M.D.XCVI.) i altres peces dels segles XVI i XVII. Descrivim per separat, a continuació, els documents 1-18 continguts dins aquesta camisa.

1. Còpia de les *Cobles tretes als subjectes que feyen moneda falça en lo Rossello l'any 1530*, «Trelladades de una copia moderna (de fa pochs anys) que te en Sanvicens de Vich, Rambla nº 37, y que no sab qui ley va dar. (Les he copiades octubre de 1870)», precisa Aguiló, el qual anota que hi «Falta la 1ª octava». La segona comença «Portar no se la manera / un tal fet com es estat, / per monader lo prengueren / altra volta en temps passat».

2. Còpia d'un text referent a lladres. Segons una nota final d'Aguiló, és escrit a «Barcelona Octubre de l'any 1615» pel «R. P. Fr. Francesch Cap-Rubi» i procedeix del «*Lumen Domus* del Convent de Sta Catharina primer vol fol 285 v° y 286».

3. Còpia del *Llibre nové de Relacions impressas de diversos y varios succesos succeits en differents parts del mon. Compostas, y ordenades per diversos Authors tant en prosa com en vers des del Any 1631. fins en lo de 1632. Recupilades en Barcelona per Jaume Ramon Vila Sacerdot.* Conté la *Relació verdadera del bon govern que Nostre Senyor es estat seruit tinga tota Catalunya, y en particular la Ciutat de Barcelona, ab la benauenturada y feliz vinguda del Excellentisim sen[y]or Don Henrich Ramon Folch de Cardona Duch de Segorbe y Cardona, etc. enviat per sa Magestat per Virey y Capitá General del Principat de Catalunya, Comptats de Rossello y Cerdanya. Feta per Miquel Mateu de Hyvanyes. Con licencia en Barcelona. En casa de Sebastian y Jayme Matevat Any M.DC.XXXI. Fou publicada en Barcelona Disapte lo primer de Febrer, 1631* (el transcriptor anota després de l'última frase: «Manuscrites eixes paraules»). Comença «Bandolers y altre gent / ab lo Virrey nous burleu, / perque es home de justicia / com a la clara ho veureu». Aguiló precisa al començament: «No recort qui'm doná aquestes copies ¿Balaguer y Merino?»

4. Còpia —de la mateixa lletra del doc. 3— de les *Coples de la presa de Tocason, cap de quadrilla*, que comencen «Cerrallonga y demes lladres, / desenganyauvos del mon, / escarmentau en las barbes / de mi trist den Tocason». «Estampat en Barcelona, en casa Sebastia de Cormelles, al Call. Any 1631.— Foren publicades en Bar^{na} Disapte á 4 de Octubre, 1631».

5. Còpia —de la mateixa lletra del doc. 3— de la *Relació de la presa que Montserrat Camprodon, natural de Taradell, Bisbat de Vich, ha feta del famos cap de quadrilla, Jaume Masferrer, alias Tocason, Compost per Rafael Valles. Ab Llicencia en Barcelona, per Esteve Liberòs, en lo Carrer de Sant Domingo, Any M.DC.XXXI. (Fou publicada en Barn^{a} Disapta á 4 de Octubre 1631).* Comença «Los camins discurria / las montañas, y boschs, / los valls, y las malesas, / las aldeas y llochs».

6. Còpia de les *Cobles nouament fetes per Pere Giberga: contra tots los Delats de Cathalunya: y secaços de Antoni Roca: recordantlos la cruel sentencia y mort del Galipapo: y altres dos de lur companyía: la qual passara per tots ells si no buyden prest la terra. Any .M.D.xliiij*, que comencen «Malfactors buydau la terra / nous vullau mes detenir / Guardau vos de la desferra / del carrer del Regomir». La còpia imita l'edició del segle XVI.

7. Còpia de les *Cobles fetes sobre la justicia y cruel mort de Antoni Roca: escandalitzador de tota Cathalunya: y de Sebastia Corts son companyo*, que comencen «Recort vos desta jornada / adelats pus á vos toca / veet ques ya acabada / la vida Dantoni Roca». La còpia imita l'edició del segle XVI. Aguiló hi anota al començament: «1540?».

8. Còpia de les *Cobles ara nouament fetes sobre la mort den Malet. Feta en Barcelona als dos de Juliol. Any Mil e cinc cents quaranta e nou*, que comencen «Alegrauvos Chrestians / donant las llaos a Deu / quen Malet y sos engans / han pagat lo deute seu». La còpia imita l'edició del segle XVI.

9. Còpia de les *Cobles ara nouament fetes dels mals y desastres a fets Ianot Poch y de*

la sententia que li han feta, estampades a Barcelona, «en la Estampa de Claudes Bornat, y la Viuda Monpesada 1573», que comencen «Bes Ignorant y badoch / lo lladre que vol seguir / pus per axo Ianot Poch / tu y ta gent has de morir».

9bis. Full imprès del segle XVI, sense lloc ni any d'edició, titulat *Testament y codesil y legats, de Ianot poc, Bandoler, y sos Companyons*, «Venense en la plassa noua, en casa de Iuan Burgues». Comença «O Mon fals enganador / qui pot de tu gens fiar / essent ladre y gran traydor / adur nos al degollador / ab tes manyes a parar».

10. Còpia de les *Cobles ara nouament compostas / sobra la presa y sentencia de Monserrat Poc*, impreses a Barcelona, «per Iaume Galuan», «sin data p[er]o debe ser de 1573 ó 4», que comencen «Bandoles de mala vida / be podeu mudar de joch / pus vajeu la gran fatiga / en que sta Monserrat Poch» (més endavant diu sempre *Poc*).

11. Còpia de la *Resposta y copia de una carta tramesa per un ciutada desta Ciutat de Barcelona a un amich seu residint en Valencia ab la qual li dona avis de la Unio feta en la dita Ciutat de Barcelona lo any present de MDCVI (1606). En Barcelona. Ab llicen. del ordin. Estampada en casa de Joan Amello en la plaça de la Trinitat. Any M.DC.VI. 4° 4 pl[as] vers*, que comença «Molt magnifich / y bon amich / no puch dexar / de avisar / a vosa merce, / del que sabre».

12. Còpia del *Vers de Jaume / Roig en alabança de la / Unio. Estampat en Barcelona en la estampa de Jaume Cendrat Any 1606*, que comença «Si so dichos / Y venturos / de ser oyt / ben aduerit / lo que dire, / promulgare / certa cançó / de la Vnio». Al començament hom adverteix que es tracta del «N° 9 del índice» (vegeu la camisa ja descrita que inclou aquests documents).

13. Còpia del *Sumari y relecio verdadera de la Sancta unio y germandad firmada en la noble y leal ciutat de Barcelona y Vegueria streta de aquella contra los lladres, omicides, assassinadors y altres malfactors la pau y quietut publica perturbans. Composta y posada en vers de Jaume Roig per lo Pastor Gileno.— En Barcelona, ab llicencia del Ordinari en casa de Honofre Anglada en la llibreria. Any M.DCVI*, que comença «Estant tancat / molt descuydat / dedins unhort / ab gran deport / entre las flors / que grans olors / totes donaven». Al començament hom adverteix que es tracta del «n° 10» (cf. núm. 12).

14. Còpia de la *Resposta a un amich de Vich contantli los affectes que ha causada la Sancta Unio de Barcelona folgantse dels succehits en la de Vich. Ab llicencia del Ordinar. Estampada en Barcelona en la Estampa de Sebastia de Cormellas al call, Any 1606*, que comença «Nous puch contar / quan singular / pler me haueu fet / ab lo villet / y relacio / de vostra Unio». Al començament hom adverteix que es tracta del «n° 11» (cf. núm. 12).

15. Còpia de les *Coblas de Trucafort / y Tallaferro, y del bon gouern del Duch de / Alburquerque / Ab un Soneto a la fi etc.*, impreses a Barcelona, «en la estampa de Gabriel Graells al Call 1616», que comencen «Trucafort, y Tallaferro / no teniu bon pensament / lo hu cadell, y laltro gnerro / perque no aueu pres desterro / ab tota la vostra gent?»

16. Text imprès de la *Relacion Verdadera dela Famosa y memorable Expulsion de ladrones y bandoleros, hecha agora nueuamente por orden del muy excelente Señor Don Fernandez de la Cueua Duque de Alburquerque Lugartiniente y Capitan General en este Principado de Cathaluña,*

con la presa de dos cabos de quadrilla muy nombrados Tallahierro y Trucafuerte, con otros bandoleros muy antiguos sus complices y compañeros, que en quatro dias han perecido muertos, heridos ahorcados, desquartizados este presente Año de 1616. Compuesta por Francisco Lopez natural de la Villa de Mataron, impresa a Barcelona, «en la Emprenta de Gabriel Graells a los quatro cantones del Call. Anno 1616», que comença «Llueue el Cielo justicia, / ya se rebuelue la tierra, / ya sopla el cierco y destierra / desde suelo la malicia».

17. Petita nota d'Aguiló referent al bandoler Trucafort.

18. Nota sobre el bandoler Tallaferro treta del *Dietari de M. Parets*, Llibre I — notes pag.ª 104 (1630).

[15]-III. 3 documents. La camisa conté una còpia de les *Cobles nouament fetes sobre la mort de* Moreu Palau, *Cascavell y Camadall, y companyia, á causa de l'orde del Magnifich President de la Conca Dodena del Ducat de Cardona. 1573*; una nota de l'oficina de l'Obra del Cançoner adverteix: «No registrat. Es còpia modificada del nº 3». El doc. 1 és una descripció bibliogràfica d'aquestes mateixes *Cobles*. El doc. 2 és un paperet que diu simplement «Comoltar — Amasar». El doc. 3 és una còpia amb llapis de les *Cobles*, que comencen «Nobla vila de Agualada / la honra uos ne portau / pero per la Conca d'odena / es mort Moreu Palau».

[15]-IV. Numerada «4.» per Aguiló, que hi posa el títol *La Campana etc. 1573.* Un sol document, text imprès de les *Coplas sobre vna campana que ses feta en Barcelona a deu dies del Mes de Abril. 1573*, sense lloc d'edició ni impressor, que comencen «Iamay fonc ni es estada / cosa es tan senyalada / Anira per tot lo mon / Lo sonar desta campana».

[15-V. Aguiló hi posa el títol *Joan Escuder 1573.* Un sol document, text imprès de les *Cobles de la presa y mort de Ioan Escuder fetes per Miquel Pelegri notari dela vila de Ripoll*, «Estampades en Barcelona, ab Llicencia, en casa de Claudes Bornat. Any. M. D. LXXIII.», que comencen «Don Hieronym de Pinos / be sou noble Caualler / pus ab vn concert tan clos / haueu mort an Escuder».

[15]-VI. Camisa de l'Obra del Cançoner. 2 documents. El primer és una nota amb un simple esment a las *Coblas novas del rabato, y encontra dels Bandolers, en Barcelona á 30 de Maig 1593, per Claudes Bornat Llibrater*, procedent «D'un follet bibliográfich estampat á las derreries del Segle XVII (1685?)». El segon conté, en primer lloc, un poema que comença «O nobla ciutat de Vich / be estas posada ab gran combat, / es ne causa la justicia, / quatre o cinc caragirats» (Aguiló hi anota al començament: «16 Febrer de 1598 Vich»), seguit de la documentació procedent de la causa empresa pel «procurador fiscal de la cort» del veguer de Vic a causa de la composició «en rima es cobla» d'«un libell imfamatori en lo qual s'hi han compreses y anomenades algunes persones de lustre y altres plebeyes». Aguiló hi anota al començament: «Conserva en son poder l'original de esta causa Sanvicens de Vich (Rambla nº 37 segon pis) y diu quel va extreure molts anys fa de la *Curia*

Fumada de Vich. Copiat en sa major part Vich 8 Desembre de 1870».

[15]-VII. Aguiló hi anota: «1627 Vid?» Un document, text imprès de la *Relació vertadera dels grans profits y vtilitats que han causat axi en la anima com en lo cos, la bona deslliberacio y conclusio del Real Consell (feta per lo Excelentissim Senyor Don Miquel Santos de Sant Pedro, Virrey del present Principat de Catalunya) de lleuar lo vici de menjar y beure per les tauernes y cases de jochs de Barcelona, y lo vi que anaue per Ciutat ab Garrofons. Feta per Lluys Giralt natural dela Vila de Olot*, estampada «Ab Licencia del Ordinari en Barcelona per Esteue Liberòs en lo Carrer de Sant Domingo. Any M.DC.XXVII», que comença «Passejantme vn dia / deuant / la preso / senti que los presos / ab un nouell to, / Cantauen alegres / aquesta canso, / ques diu tararena, / ques diu tararo».

[15]-VIII. La camisa conté una còpia de las *Coplas de la pre/sa de Tocason, cap de / quadrilla*, estampades a Barcelona per Sebastià de Cormelles el 1631 (Aguiló hi anota al final: «Tiene un ejemplar suelto Gayangos del cual lo he copiado»); una nota posterior de l'Obra del Cançoner adverteix: «Copiada 15-II»; cf., efectivament, en aquesta mateixa carpeta, la camisa II-4. 9 documents, descrits per separat a continuació.

1. Text imprès de les *Coplas de la presa de Tocason, cap de quadrilla*, la mateixa edició assenyalada a la camisa. Una nota de l'Obra del Cançoner adverteix «Copiada 15-II».

2. Text imprès de la *Relacio de la presa que Montserrat Camprodon, natural de Taradell, Bisbat de Vich, ha feta del famos cap de quadrilla, Iaume Masferrer, alias Tocason. Compost per Rafel Valles*, estampada «Ab Llicencia en Barcelona, per Esteue Liberòs, en lo Carrer de sant Domingo, any M. DC. XXXI». Una nota de l'Obra del Cançoner adverteix: «Copiada 15-II» (cf., efectivament, en aquesta mateixa carpeta, la camisa II-5).

3. Nova camisa, numerada «6.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Tocason* i hi indica: «Vid Mila nº 110». Conté els documents 4-9.

4. Nota d'Aguiló sobre «*Tocasson* Cardona D. J. Riba tiene un MS del sig 17 con este titul.º: "La cárrega de francesch Querol de Monmajor en lo proces de Joan Masferrer alias Tocasson lladre publich y cridat per enemich de Sa Magestat"».

5. Versió recollida per J. Verdaguer, titulada *En Tocassons*, que comença «Cuan jo n era petitet / cuan dormia no plorava / y ara que n som grandet / m he dat á la vida mala».

6. Versió d'Alcover que comença «Cuan yo n'era patitet / La mare men regalaba, / Me dunava algu[n]s huets / Y alguna nou mastegada».

7. Versió d'Arties que comença «Cuant jo nera petitet / la mare me regalava / me donava alguns ouet / alguna nou confitada».

8. Versió recollida a Camprodon, d'un home de Prats de Molló, que comença «Una canso vull cantar / noy ha molt que ses dictada / Treta nes den tocason / bandoler de molta fama».

9. Versió de Puigcerdà que comença «Cuan jo n'era patitet /. Ma mare m'en regalaba / M'en donaba alguns ouets / y algunas nous confitadas».

[15]-IX. Aguiló hi posa la data «1631». Un document amb el text imprès de la *Relació verdadera del bon govern que Nostre Senyor es estat seruit tinga tota Catalunya, y en particular la Ciutat de Barcelona, ab la benauenturada, y feliz vinguda del Excellentissim señor Don Henrich Ramon Folch de Cardona Duch de Segorbe y Cardona, etc, enuiat per sa Magestat per Virrey, y Capita General del Principat de Catalunya, Comptats de Rossello y Cerdanya. Feta per Miquel Mateu de Hyvanyes*, estampada a Barcelona «En casa de Sebastia y Iayme Matevat Any M. DC. XXXI.» Una nota de l'Obra del Cançoner adverteix «Copiada 15-II»; cf., efectivament, en aquesta mateixa carpeta, la camisa II-3.

[15]-X. Aguiló hi posa la data «1633». 2 documents. El primer és el text imprès de la *Relacio verdadera del bon gouern, y jurament del Excelentissim señor Don Henrich Ramon Folch de Cardona, Duch de Segorbe, y Cardona etc. de Virrey, Lloctinent, y Capita General del Principat de Cathalunya, y Comptats de Rosselló y Cerdanya, que fonch a la Seu de Barcelona (ab assistencia dels Senyors Consellers) als 19. de Maig 1633. Compostes per Ioseph Bach natural de Orista*, estampada «Ab llicencia dels Superiors: En Barcelona en casa de Sebastia y Iaume Mathevat. Any 1633», que comença «A Deu siau / nom detingau / puix ya sabeu, / y enteneu / la qui yo so». El doc. 2 és una nota d'Aguiló referent a la «Relació de J[o]seph Bach Barna. 1633 en vers curt Los vint y sis — poden picar [—] perque cercar — los fara a tots [—] y als primers cops — devallaran [—] y baxaran — tots a cavall [—] Boria avall etc.»

15-XI. Aguiló hi posa el títol *Serrallonga 1634*. 3 documents, els dos primers amb notes d'Aguiló sobre un «romance» castellà referent a la vida i mort de Serrallonga. El doc. 3 és el text imprès de la *Relacio certa y puntual de la bandolina, morts, robos, hazanyes, y valenties, presa, entrada, sentencia y castich del famos y valent bandoler Cap de quadrilla Ioan Sala y Serrallonga. Essent Virrey de Catalunya lo Excelentissim Duch de Cardona, y de Sogorb, Any 1634. Composta a rima de Iaume Roig. Ab Licencia y Priuilegi, En Barcelona per Lorens Déu dauant lo Palau del Rey*, que comença «Estau atents / ola! valents / y valentons / centurions / y espadatxins / los matatxins / y Escarramans / tant los drogans / picaros lladres / com los cap padres / de bandolina».

[15]-XII. Numerada «1ª» per Aguiló. 10 documents referents al bandoler Serrallonga, descrits per separat a continuació.

1. Nota d'Aguiló sobre el que es diu de Serrallonga (era de les Guilleries i tenia la «guarida principal» a Cabrerola).
2. Referència bibliogràfica a *Las Guillerias* per Julio Serra (Barcelona, Tasso, 1891).
3. Versió, sense indicació de procedència, de la *Canso de Joan Sala Viladrau y de sobrenom Serrallonga*, que comença «Un dia anant á l'Yglesia / Ne fou la fortuna mia: / Si men vatx desavenir / Ab un fadri de la Vila».
4. Versió sense indicació de procedència que comença «Mireuvos en Serrallonga / Casat ab una pubilla / Per no volgué que fos dit / Colla de lladres prenia».

5. Versió de Sant Climent d'Amer que comença «El dia de St Joan / tenia fortuna mia / vaig [tenir] 4 rahons / ab un fadri de la vila / de rahons de rahons / de rahons venen renyines».

5bis (el bis ha estat afegit recentment atès que havia estat repetit per error a la primera numeració). Versió de Vilatorta que comença «Per nom sen diu *Serrallonga* / casat ab una pubilla / Tingueren 4 rahons / ab un fadri de la vila».

6. Versió de Sant Julià de Vilatorta que comença «El traidó den Serrallonga / casat ab una pubilla, / tenien dos heretats / nosaltres també en viviem».

7. Versió de Bagà que comença «Varem tenir cuatre raons / ab un fadri de la vila / de raons á mes raons / pronta li llevo la vida».

8. Versió recollida per J. Verdaguer a Folgueroles, que comença «Joan Sala s diu per nom / lo nom propi que tenia / per altre nom Serrallonga / casat ab una pubilla». Aguiló hi anota al final, al marge: «M^n^ J. Verdaguer espera tenir una altra versió mellor de un que no sab escriure — Vid».

9. Versió recollida per Jacint Verdaguer a Sant Martí de Riudeperes. Còpia d'Aguiló que comença «Joan Sala y Viladrau / era el nom que jo tenia / per altra nom Serrallonga / casat ab una pubilla»; hi ha una variant d'alguns versos, copiada igualment per Aguiló.

10. 6 fulls que contenen la *Crida pregonant lo cap d'En Joan Sala y Serrallonga. Any 1633*. Aguiló anota que fou «Copiada per R. Picó y Campomar [*sic*] del exemplar impres en fol. que se conserva al Arxiu del Marques d'Alfarrás».

[15]-XIII. Numerada «2ª» per Aguiló, que hi posa el títol *Pau Gibert*. 22 documents. Contenen algunes notes d'Aguiló referents al bandoler Pau Gibert i versions que comencen «Una cançó vuy cantar / no hi ha molt que s'es dictada / d'una minyona que hi ha / de la plana de Cerdanya» (sense indicació de lloc; versió factícia d'Aguiló?), «Una canço vull cantar / puig la vida se'm acaba / d'un home facinerós / que molt temps ha fet de lladre» (Alpens-Tagamanent-La Garriga, recollit per J. Blancafort; Aguiló hi anota: «Milá, p 117 — nº 123»), «Una cansoneta nova / no hi ha molt que s ha dictada / d una minyona que hi ha / à la plana de Cerdanya» (recollida a Gósol per Mn. Verdaguer), «Pauleta si vols veni / Si tu vols veni ab nosaltres / No per cert lo Pau Gibert / Que ab tu no hi fora fiada» (Vilassar de Mar), «Un dia anant al molí / En Pau Gibert encontraba / Pauleta si vols veni / Si tu vols veni en nosaltres» (sense indicació de procedència; al mateix doc. 10 hi ha una altra cançó que comença «En el pont de Lió / Nia una galan dama / Pásan tres cavallers / Tots tres le se miraven»), «A les dotze de la nit / un á la porta en trucave / Mundate baxeu á obrir / q'are es hore retirada» (Corbins), etc. El doc. 4 és una nova camisa, que conté els documents 5-10.

[15]-XIV. Numerada «3ª» per Aguiló. 18 documents amb versions que comencen «Ay Arroca del Albera / si podias tu parlar! / de las morts que jo n'he fetas, (tres veces) / nos poden apondera» (sense indicació de procedència), «A dia 15 del mes erem / Cuan los varen agafar / Tenen els fills per les coves / Despullats en sense robes / Y manilles

a les mans» (Sant Martí de Calaf), «El dia dos de Setembre / ami m varen agafar / a'n a mi be m'agafaren / y en els meus companys també» (Sant Hilari), «Tristas de las nostras mares / cuant ellas ò saberan / sabran los fills à la cova / despulláts y sensa roba / y en manillas en las mans» (sense indicació de procedència; Aguiló hi anota: «Hay dos ó tres romances que encierran estos versos»), «El dia qu'en 's agafaren / contabam à sis del mes, / lo mes d'Abril s'anomena; / com es temps de primavera / del any mil vuitcents y tres» (sense indicació de procedència; de la mateixa mà que el document següent, el 5, procedent de Puigcerdà), «Molts pares y ha Fransa / y moltas mares també / la ausencia dels seus fills ploran / del que no'ls hi acaba res» (Puigcerdà), «El dia 7 de Setembre / cuant mos varen agafar / a la preso'ns van porta / Perpiña sen diu per nom» (Besalú), «Lo dia dos de Novembre / cuant ens varen agafar / ens portaren à Portvendres / be podeu pensar y creure / el meu cor com deu estar» (Camprodon), «A 27 de Setembra / Ya mus varen agafá / Ans an prenan y ans an lligan / Y A la presó 'ns van purtá» (Sant Vicenç de Camós), «A 14 de Sete^e^ / tristos nos varen agafá / Nos prenen y nos lligan / A la presó quens portaren / Perpiñá sen diu per nom» (Tordera), «Dia deset de setembre / ja mos varen agarrar / á la preso quens portaren / Perpinya sen diu de nom» (una nota d'Aguiló assenyala que la va sentir cantar als presos de Granollers), «Lo dia 8 de Setembre / canso nova ses dictada / Ja mos prenan y ens garrotan / y a la preso'ns van portar» (Andorra), «El 28 abril eram / cuant ámi en varen gafá / en portarená por-vendres / be podeu pensar y creurer / lo meu cor com deu está» (sense indicació de procedència), «Una cansoneta nova / be la oireu canta / treta dun fill y una mare / de la plana d'Ampurda» (Queralbs), «Eren dotze compañs de colla / sen varen determinar / per anarne á fer un robo / al terme de Perpiña» (Sant Martí de Provençals), etc.

[15]-XV. Numerada «7.» per Aguiló. 4 documents amb versions que comencen «Un marxant d olion / tenia una filla / que sen vol maride / la treta lo seu payre / len ha feta en patxér» (Canillo), «Lo marxant de Lion / si'n te una jove filla / De ana á tuya mon peyre / cent escuts vos daré» (Canillo) i «Lo rich marxant de Lyón / si'n te una sola filla / ques vol mal maridar, / son pare no u volia» (sense indicació de procedència).

[15]-XVI. Numerada «9.» per Aguiló, que hi posa el títol *El Serrallé* i hi anota: «Mila nº 197 — id 118», «Vid Nota den Giró y Torá — MS. en fol» i «Visqué abans quen Pau Gibert». 13 documents. Els dos primers són notes d'Aguiló sobre el Serraller, de Castellbò, bandoler agafat i mort entre el 1765 i el 1775. La resta contenen versions que comencen «Miñons si voleu venir / farem vida regalada / no matarem á nigu / sino escorcollar butxacas» (Beget), «Una canço vull cantar / no'n ha molt que ses dictada / treta es de dotze fadrins / que tots dotze n'eren lladres» (la Garriga), «Alli al hostal del bullo / fou la nostre perdició / Mentres ne estabam sopan / contant nostras valentias / Al Traidó del Hostalé / un moso ha dit qu envia» (Vilassar de Mar), etc. El doc. 10, recollit per Llaveria al Camp de Tarragona, deu estar retocat: «Ja'n respon el Serraller / Contrabandista primer / Jo m'amagaré al femer / Si d'aquesta m'en escapo».

[15]-XVII. Numerada «10.» per Aguiló, que hi posa el títol *Cautiró* i hi anota: «Esta impresa en fulla solta». 8 documents amb versions que comencen «Yo so fill de Montagut / ahont tinch lo sant batisme / hy ting lo meu pare amat / la mare que m'ha criat / tots los dias de ma vida» (Olot, recollida per Cerdà), «Adiós vila d'Olot! / Tant temps que t'hi passejada / de Sant Roch à Sant Miquel / del Palau à Sant Rafel / de nit alguna vegada» (Olot; el col·lector envia a «Milá, *Romancerillo catalan* n° 486» i als núms. 39 i 198), «Adios vila d'Olot / Plaça rica y abundanta / el firal es el costat / dos carros hi donan cap / el mitx una font molt clara» (Sant Climent d'Amer), «Fedrins que veniu el mon / de mi preneu advertencia / Me dic Joan taverner per nom / Cutiró per sobrenom / bastant la gent me conexen» (Solsona), «Una cansó vull cantar / No fá molt que s'es dictada; / Treta n'es d'en Cautiró / Quant s'estava á la presó / Ab sos companys camaradas» (Vilatorta, recollida per Masferrer), «Cuant jo n'era petitó / So estimat de pare y mare / Y ara que som grandet / Ne som estar un canalla» (Puigcerdà), «Com jo curria pel mon / tutom Cutiró em cridava / ara que ja som en presó / ja nom faltan prou traidos / per forman la sumaria» (Setcases) i «Yo so fill de montagut / Hallá hi tinc lo san batisme / Hallá hi tinc lo pare amat / La Mare que ma criat / Tots los dias de ma vida» (sense indicació de procedència).

[15]-XVIII. Numerada «11.» per Aguiló. 12 documents. El primer és una petita nota d'Aguiló sobre «aquest bandoler *Carol* ò *Querol*», potser contemporani «den Serrallonga 1634»; «Mila n° 113 posa son romans dels primers. Vid. versio den *Petit* n° 26 y 15». La resta contenen versions que comencen «A Barcelona me'n vatx / ahont d'aprenent estava, / qu'allí me podré embarcar / per anarmen a l'Italia» (Sant Joan Despí; duu el títol *En Pau Querol* i la indicació «Contrabandista»), «Cuant jo era petitet / la mare men regalava / men donava algun ouet / alguna nou confitada» (Esterri d'Àneu), «Al vuyt anys filava al torn / y'ls deu anys cardava llana / els dotze en poso à robar / y els quinze à la vida mala» (les Escaldes). «Als nou anys...» (Gósol), etc.

[15]-XIX. Numerada «12.» per Aguiló, que hi posa el títol *Marxant d'Artesa 1801*. 7 documents amb versions que comencen «Lo Dia 6 de Febrer / á las Alujas entrarem / almorsa á casa del Bep / a somaten nos tocaren» (Solsona; Aguiló hi anota «Vid. versió den Petit la mes completa n° 41 MS en 8u»), «Un dijous sant al matí, / me semble que'm trestocava, / vatx matá un pobre vellet / sols per robarli la capa» (Sant Joan Despí), «Una canço vuy cantar / no ha molt que ses dictada / d'un home que ses criat / a Artesa es y es un gran lladre» (Vilatorta), «Una canso vull cantar / nohi ha molt que s es dictada / d un home facineros / que molt temps ha fet de lladre» (recollida per Jacint Verdaguer), «El dilluns el demati / els parrots men agafaren / men diuen no moures al rey / jo resposta nols tornava» (Gombrèn), «L'añ 1801 / Cansó nova se es dictada / De un home Facinerós / Que mol tems ha fet de lladre» (sense indicació de procedència), etc.

[15]-XX. Numerada «13.» per Aguiló, el qual hi indica «assonants en *o*» i hi anota: «Milá n° 116». 16 documents amb versions que comencen «Una cansoneta / vol la dire jo / d'un jove de Caldes / molt alt y dispost» (Amer), «Una cançoneta cantaria jo / d'un hereu de Caldes / qu'era bon minyo» (la Garriga, recollida per J. Blancafort; duu el títol *L'hereu de Caldes*), «A la vila de Parades / si ni ha un minyó / es fill de bon pare / bona mare y tot» (Vilatorta), «Va pels camins rals / á roba á qui pot / al que dines porta / los hi roba tots / y el que non porta / els hi dona un do» (Camprodon), «En l' lloch de Caldes / Ni ha un lladre famós, / S'ha vengut la casa / Y los bens y tot» (Puigcerdà), «Una cansoneta nova / tot cantant vos la dire jo / treta nes d'un lladre / dun lladre famos» (Beget), «A la vila de Blanes / ni ha un lladre famos / es fill de son pare / y de sa mare y tots» (Montargull), «Alla'l coll de Caldes / hi ha un lladre famos / Sa venut la casa / y los bens y tot» (Sant Julià d'Andorra), etc.

[15]-XXI. Numerada «14.» per Aguiló, que hi posa el títol *Al hostal de la Peyra* i hi anota: «Milá 114 p 104». 20 documents amb versions que comencen «Si neran tres lladres / sen van á roba / sen vestexan de damas / per mellor roba / Al hostal de la Peyra / sen varen anar» (Beget), «Las damas de Marsella / ¡hola! / se'n van à passejar, / n'encuentran un hostal / ¡hola! / si'ls volen allotjar. / ¡Holá!» (Caldetes), «Men som anat a fer un robo / al fondo del Ampurda / Com som a dins de la casa / Olí ola aqui qui ya» (al mateix doc. 3 hi ha una altra versió, procedent d'Amer, que comença «Al hostal de la Pera / Tres damas hi varen ana / Preguntan a la mestresa / Que hi ha per a sopa»), «Partiren de Girona / ólá / tres ó cuatre soldats / Per anar á la Peira / olá / á la Peira á robar» (Sant Hipòlit de Voltregà), «L'Hostaler de la Peyra / olá! / be tan pots alabar; / que 'n tens una chambrera / olá! / la'n pots ben maridar» (sense indicació de procedència), «Als soldats de Marsella / holá / as varen disfresá: / varen aná á la Peyra, / á la Peyra á robá» (sense indicació de procedència), «Al hostal de la Peyra / tres dames y arribaren / es pensan acullirne damas / y nan acullit soldat» (sense indicació de procedència), «A l'hostal de la Peira / Si ls 'n volen robá / Hulá / Hi van tres damas grosas / Si'ls 'n volen allotjá / Hulá» (Sant Feliu Sasserra), «Alli al hostal de la Peyra / beus en podeu recordar / ni anaren tres lindas dames / quen l'amo volian parlar» (Gósol), «Al hostal de Teya, ola! / Dames hi varen anar Pensaven acullir dames / y han acullit soldats» (Sallent), «Si ni hi havia tres dames / volen anar a robar / Una diu al altre / ahont anirem a robar?» (Tortellà i Peralada), «Al hostal de la Pera / quen son desgraciats / pensant repl[ega]r dames / lladres han replegats» (Amer), etc.

[15]-XXII. Numerada «15» per Aguiló, el qual hi anota «Milá n° 115 — *Don* Francisco». 18 documents amb versions que comencen «Matinadas que'n son frescas / Las del mes de Maig y Abril / Jo me'n vaig cullint floretas / Com los demes matins» («Cançó del Castell de Montferreras, recullida en la Pobla de Claramunt»), «Una cansoneta noba / ve la sentireu cantar / treta n'es dun llicenciado / Natural de Muntallar» (Monistrol de Calders), «O Castell de Montferreres / prego a Deu may t'haguest vist / ni ha unes

presons tan males / nos conex dia en la nit» (Ribes), «Francisco mi anomeno / natural de Pontellá / Un dia per ma fortuna / á *Forros* men vatx anar» (Camprodon), «Passejantme caballero / passejantme en el jardí / portant els [*sic*] trabuch els brasos / com els demes dematins» (Camprodon), «Minyons 'ls diners s'acaban / Ns n'haurem d'aná' à robar. / Baixarem baix de la plana / Per molta gent composár» (Dosquers, recollida per Riera), «Pentinant ma caballera, / passejantme pel jardí, / No'm temo de la justicia, / la justicia es tem de mi» (recollida per Joaquim Riera prop de Banyoles), «Cuan jo anaba per la terra / tothom tutaron cridaba / Ara que'n som en presó / Tothom m'en crida l' traidó» (Puigcerdà), «Debaxant al riu de Josa / al Sr. Batlle encontra / Deu lo guart lo Sr B^{e} / de voste'n podre fiar?» (les Escaldes), «Lo senyor Batlle de Prades / valent home y atrevit; / sen puja á dalt de la cambre / y ab un salt destapa'l llit» (sense indicació de procedència), «Ni habia una bona dona / quem volia be anami / em deia Francisquet de las Borjas / la justicia aus be à perseguir» (Vallfogona), «Soch un pobre llicenciada / nat[ura]l de Montallá / Ne deixat esta als estudis / Men he posat à robá» (Berga), etc.

[15]-XXIII. Numerada «16.» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «Cuatre compañs queran un / de edat regular / molt practich de las armas / anaren à sopar / a casa duna dona / ja'l vengue entencio / de matarla y robarla» (Ripoll), «Dimar dia 14 / de 1817 / cuant á la nit que susto / cuant cuccei lo fet / Dos compañs que serian / de una edad regular...» (Tossa) i «À la ciutat de Vich / un cas ne ba pasá / y un cas molt horrorós / de dos fills y una mare / tots los trobaren mors» (Sant Hilari).

[15]-XXIV. Numerada «17.» per Aguiló. Un document amb una versió de Queralbs que comença «Per un jorn de S. Tomas / que n'es festa senyalada / s'esdeveni á Cabrarés / una historia qu'espanta». Aguiló hi anota al marge: «Vid una version entre las del amigo de J^{o} Verdaguer Jaume Collell recogida en Collsacabra á l'Esquirol. Pongase en Contrabandistas».

[15]-XXV. Numerada «18.» per Aguiló. 4 documents. El doc. 1 és una versió recollida a Canillo, titulada *Canço del* Cabré *famos lladre que corria despres de la guerra del set anys. No se que may s'haja estampat*, que comença «Una cansó vuy cantar, / a Deu demano llicencia, / del anomenat Cabré, / y en ella us esplicaré / la sua vida quina era» (al final Aguiló hi afegeix una llarga nota amb informacions que li han donat sobre la cançó i sobre el seu protagonista, i afirma que l'ha sentida també a Vilallonga i que el seu germà Plàcid «coneix algu de Montmajor o de la Tor (Berga) que sab la canço y noticies del Cabré. Crech quen Collell també'n sap». Els documents 2-3 són petites notes d'Aguiló sobre el *Cabrer*, «un dels darrers bandolers». El doc. 4 és una altra versió recollida a Gósol, que comença d'una manera molt semblant a l'anterior (doc. 1).

[15]-XXVI. Numerada «19.» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «Trist

de mi Jusep Graell / be'n perseguex la desgracia / per la mort de un barber / á Barcelona me baxan» (Bruguera) i «Renego del fastejá / Y de cuantas cosas es causa / Cuan so al llit no puch durmí / Ni manjá cuan só á la taula» (Teià).

[15]-XXVII. Numerada «20.» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «Al meu pare y la mare / de mi Miquel Sitjar / crech quen pecat estavan / cuant me varen enjendra» (Sant Joan de les Abadesses), «El dia que jo vax nexe / ab mala estrella nesque / nesque una mala estrella / que ningu l veje» (Queralbs) i «Al dia que baix neixa / Mala estrella nasqué / Nasqué per maravella / M'aguesin criat bé» (Alella).

[15]-XXVIII. Numerada «35» per Aguiló, que hi posa el títol *En Bacayna*. 9 documents amb algunes notes d'Aguiló i versions que comencen «Si jo tania vida y ocasió / men posaria escriure una canço / Jo manifestaria la soledat / que va teni en Bacayna en el combat» (Vilatorta; Aguiló hi anota: «Vid Milá p 124 nº 126»), «Deu me dó salut y vida y ocasió / manifestaria una cansó / manifestaria el combat / que va tenir en Bacaina en la soledat» (Sant Hilari), «Per quedarne be ab els amós / en feres grans funsions / cuant en Bacaine y anaba / per manarsen els balcons» (Sant Hilari), «Si neren tres carbones / que fan carbo á la montaña / y un de aquells tres carbones / en gafaren en Bacayna» (Besalú), etc. Hi falta el doc. 3.

[15]-XXIX. Numerada «33» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «Cuant jo nera petitet / festetjava y presumia / esperdeña blanca'l peu / y veta de la falcilla» (Molló), etc.

[15]-XXX. Numerada «34.» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «L'any 1844 / una banda se va forma / de Trabucaires dintre d'Espanya / per mata viola y roba» (Sant Aniol), «M'han dexat en quest turo / per guardal / Mes no y fa re no tinch por / que'b el trabuc á la ma / al quin vulgui fe espenta / li dere mort de pardal» (sense indicació de procedència), etc.

[15]-XXXI. Aguiló hi anota «Mila nº 119». 2 documents amb versions que comencen «Com jo n'era petitet / festejava y presumia / porti esperdenya blanca'l peu / per mocador de la falcía» (Sant Pere les Preses) i «Quant n'era petitet / festejava y presumia / are que soch mes grandet / me posát á mala vida» (Tavèrnoles, recollida per Collell).

[15]-XXXII. Camisa de l'Obra del Cançoner. 16 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Manresa que comença «Un cás us vull esplicá / no se si n'hi ha un altre Espanya, / un home sol va matá / quatre fills y una mare». Aguiló hi posa el títol *Crim recent* i hi anota al marge: «La noya que la canta (1892) te 22 anys y diu que se recorda de quant lo mataren».

2. «Cansó sobre un fet historich ocorregut á San Joan de l'Herm — Cantada per mols pobles á aquella comarca Lleydetana», recollida per F. Flos i Calcat, que comença «Aquesta primavera / á San Joan anaba; / no vaig sola no / y vaig acompanyada».

3. Versió de Sant Hilari que comença «El Cel cubert de llanto / y la terra de dòl / que triste n'es la vida / la nit de desconsol».

4. Versió de la Plana de Vic que comença «Una grotesca aventura / vas à contar / del famos Pau Xemeneia / del Ampurdà». Aguiló hi anota al marge: «Milá n° 120».

5. Versió de Sant Hilari que comença «Puix que tinch vida y salut / á Deu dono moltes gracies / ma vida vuy esplicá / tot'hom que la sentirá / dirá que's afortunada».

6. Versió de Sant Martí de Provençals que comença «Un dilluns al demati / es principi de semana / men baix aná á confesar / ab un frare que predicava». Aguiló hi anota: «Te versos de *D. Joan y don Ramon*».

7. Versió de Tordera que comença «Ja man gafat / Los mossos de la escuadra / ja man portat / á las presons mes altas».

8. Versió sense indicació de procedència que comença, com l'anterior, «Men han agafat / Los mosos de la escuadre / Men han portat / à las presons mes altas».

9. Versió de Camprodon que comença «Vatx anar á Valencia / y vatx esta un any / en varen fe organista / de un Sant Hospital».

10. Versió d'Alella que comença «Cuan jo era petitet / Lo meu Mare me estimaba / Men daba alguns ouets / Y algunas nous confitadas».

11. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansuneta nova / lan oyreu cantar / tréta nes dun sentenciado / natural de Puntalla».

12. *Pastoril criminal* recollida per Flos i Calcat, que comença «Una casó vull cantar / no hi ha mol que s'es dictada / d'una noya y d'un xicot / que s'estan a la Cortada». Aguiló hi anota al marge: «Tinch altres versions».

13. Paperet amb uns versos de Balaguer: «Las mulas conegueran / els seus companys / lo un es lo Chafarrocas / del arrebal».

14. Versió recollida per Riera a Dosquers, que comença «A cerca un pot de tabaco / Jo y en Tola ens en anarem / alli al collet de Fornells / hon hem tingut la desgracia».

15. Versió de Sant Hilari que comença «Una cansoneta nova / be len sentireu cantá / treta n'es d'una minyona / del fondo del Ampurdá».

16. Versió de Palafrugell que comença «El 1.r diumenje / del mes de Setembre / a Caldes fan festa / fan gran funcio».

A-16

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté vuit camises.

16-I. Camisa recent. Exemplar imprès del drama de Víctor Balaguer *Don Juan de Serrallonga ó los bandoleros de las Guillerías*, editat a Barcelona, Imprenta de Cervantes, 1858. A continuació hi ha 9 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió del Castell del Mas, titulada *Serrallonga*, que comença «Les ninetes ploren, / molt mes plorarán / perque a'n Serrallonga / agafarlo van».

2. Versió de Sant Hilari que comença «Joan Sala y Viladrau / era'l nom que jo tenia, / Serrallonga es sobrenom, / casat so ab una pubilla.»

3. Variant parcial de la mateixa cançó de *Serrallonga*, sense indicació de procedència.

4. Versió de Sant Hilari que comença «Juan Sala y Viladrau / era'l nom que yo tenía / per sobre nom Serrallonga / casat ab una pubilla».

5. Variant parcial de la mateixa cançó, d'Arbúcies.

6. Nota d'Aguiló sobre la tradició de Serrallonga a les Guilleries.

7. Nota d'Aguiló sobre el *Ball den Serrallonga*, del qual parla la «Ilustración Barcelonesa» de l'1 d'abril de 1858.

8. Quatre versos de Tortellà: «Sarrallonga Deu vos guart / an a vos y a la Joana / Jo vos vinch a demanar / si'm voleu a la Sardana».

9. Versió de Sant Hilari que comença «Començem en nom de Deu / y de la Verge María / que jo vos vench a explicar / que vinch de bona familia».

[16]-II. Exemplar imprès sense relligar del *Proceso instruido contra Juan Sala y Serrallonga, lladre de pas, (salteador de caminos.) estractado en su parte mas interesante* por Don Juan Cortada. Lo publican los Editores del periódico EL PRINCIPADO. Barcelona, Imprenta á cargo de A. Sierra, 1868.

16-III. Camisa recent. «Retazo» amb una versió de Camprodon, cantada pels contrabandistes, que comença «Nosaltres passarem / alli'l cap del pon / ens cridaren *alto* / els valents parrot[s]».

[16]-IV. 3 documents. El doc. 1 és un exemplar imprès de la *Comedia famosa. El catalan Serrallonga, y vandos de Barcelona. De tres ingenios. La primera jornada de Don Antonio Coello: la segunda de Don Francisco de Roxas: y la tercera de Luís Velez de Guevara*, publicada a Barcelona «Por Juan Centené, y Juan Serra, Impresores y Libreros», sense data. El doc. 2 és un manuscrit procedent de Campdevànol, còpia de la *Llibreta del ball del Serrallonga 1806*, amb un total de 15 pàgines escrites. El doc. 3 són 4 pàgines manuscrites del segle XVIII, sense indicació de procedència, amb un fragment dramàtic sobre Serrallonga (comença: «Parlamen de la Juana / Bandolés de ma compañia / ab tal escuadro format / sustentem las balentias / ab pistolas y puñals»).

[16]-V. Numerada «4» per Aguiló. Exemplar imprès de l'*Oracion, Que en el dia 25. de Enero de 1782. pronunciò por la vindicta publica el S.r D.n Jacobo Maria Spinosa y Cantabrana, del Consejo de S.M., y su fiscal del crimen en la Real Audiencia de Cataluña, Contra Pablo Gibert* (el Marinér). *Joseph Parés* (el Jepa). *Pedro Masmitjá* (el Poca-roba). *Pablo Pla* (el Cuallarga, Escabellát, ò Musicòt). *Acusados de homicidios, alevosias, robos, raptos de virgenes y*

salteamientos en camino real. Tercera impresion. Con licencia. Barcelona: Por Juan Nadal Impresor, calle de Santa Ana, sense data.

[16]-VI. Numerada «Contr.» (Contrabandistes) «1.» per Aguiló. 13 documents amb versions que comencen «Mireu si n'es alteta / a l'edat dels 14 anys / mireu si nes alteta / atravessa dels nou pams» (Sant Hilari), «Han treta una cansó nova / be la sentireu cantá / á una minyona l'han treta / ques filla del Ampurdá» (sense indicació de procedència), «Una cansoneta nova — be la'n ohireu cantar / d'una minyona bunica — del fondo del Empurdá» (recollida per Collell), «Mireu si n'es grandeta / la nina d'Arenys de Vall / mireu si n'es grandeta / quan traspassa los nou pams» («Fargas — de Cerdá»), «Baxavan contrabandistas / que sen van à carregar / y luego li digueren / si sen hi vulia anar» (Beget), «Mossos descuadre l'han vista / de ella es van enemorar / ja ni demanen de gracia / si ab ella volia enar» (sense indicació de procedència), «¡Ay mireu, si n'es alteta, / De l'edat dels catorse anys! / Ay! mireu si n'es alteta / Que travessa de nou pams» (Torelló), etc.

[16]-VII. Numerada «22.» per Aguiló, el qual hi afegeix la indicació mètrica «*aa*» i la nota «Milá 2ª 356 p 335 (*El criminal*)». 5 documents amb versions que comencen «Allí al lloch de S. Miquel / una xica en festetjava / quen dona l'amor á mi / tot lo que vulia en dava» (les Escaldes), «Alla'l pla de S. Marti / festetjava una miñona / n'ha posat l'amor ab mi / tot lo que vulia'm dóna» (Gerri), «Al Collet de Sant Martí / Una noya hi festetjava / L'hereu Coll de Sant Marti / tambe me la pledejava» (recollida per Riera a la província de Girona), «Ay del añ 8y8 / duna miñona galana / men volia un galant be / ay ami mo assemblava», etc.

[16]-VIII. Camisa de l'Obra del Cançoner. 5 documents, descrits per separat a continuació.

1. Fragment de Camprodon de la cançó sobre el «Cabré»: «Tant temps y hauras passat / per aquellas vagas y montanyas / per aquell mitx de bruchs y arbossos / al mitx dels faitx te amagavas», amb el *Respost*: «En sentint nom del Cabré / tot home rich tremulava». Al mateix document hi ha una nota —ratllada— sobre la mateixa cançó, que correspon essencialment a la d'A-15, camisa XXV, doc. 1 (una nota de l'Obra del Cançoner ja adverteix: «copiat en una altra cèdula 15-XXV»).

2. Versió d'*El Sarraller*, recollida a Sant Hilari, que comença «Una cansó vull cantá / no fa molt que ses cantada / d'un home facineros / ell nes fill de Balaguer / *sarrallé* s'anomenava».

3. Versió de Sant Hilari que comença «Una cansó vull cantá / no hi ha molt que ses dictada / treta n'es dels *sarronés* (paquetaires) / gent arriada y infame».

4. Versió d'una cançó de *Bandoleria* que comença «Jo'm som fill d'un pare / de mare tambe / anava pels camins / a roba ls dinés».

5. Versió de Peralada que comença «Si sen ha fet un robo / al fondo del Empurdà / Ja'ls en han tustat la porta / ja'ls en responen qui ha».

A-17

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté quaranta-una camises.

[17]-1. Aguiló hi posa el títol *Jochs y balls infantils*. 23 documents, descrits per separat a continuació.

1. Nota d'Aguiló sobre «*Jochs infantils*. Al fin de los romancescos».

2. Versió de Besalú que comença «Aont son las dues donzellas? / Son à la ribereta las 2[s] donzelle[s]».

3. Versió del Pont d'Agramunt que comença «Las ollas de Gombren / son totas plenas de mel».

4. Versió sense indicació de procedència que comença «Llebreta llebreta / no vols pas fuji del camp».

5. Versió escrita en llapis, molt malmesa al començament per la humitat. Comença «un, dos tres / tres pams ne fet en terra». Sense indicació de procedència.

6. Versió de Camprodon («joch de la cuyt») que comença «Un pom dor de la vidorança / son marit sen anat a frança».

7. *Joch* recollit per Verdaguer a Riudeperes que comença «Baixan tres tonaires / de la montanya / que tonan / retonan / lireta liro / La llana del moltó».

8. Versió recollida per Verdaguer a Riudeperes que comença «Margarideta llevat tu / que n fas llarga matinada / —Com men llevaria jo / si lo giponet me n' falta».

9. Versió sense indicació de procedència que comença «Las ninetas cuan ban á custura / fan puntetas ab un cuxinet».

10. Versió sense indicació de procedència que comença «Canteu, canteu ninetas / qu'al burru está malalt».

11. Versió de Tordera, que comença igualment «Canteu, canteu, ninetas, / quel burro está malalt».

12. Versió de Camprodon que comença «Al Senyor gat / en cadira d'or sentat».

13. Versió de Formentera que comença «Assegut esta don gat / dalt d'una cadira d'or / vestit en robas de seda / y tapins de retaló».

14. Versió sense indicació de procedència que comença «La gallina ponegada / en fa un ou cada semana».

15. *Joch* de Cardona que comença «Ahont son los barcos / els dos donzells / ahont son los barcos / los cuatre parells».

16. Versió de Barcelona que comença «La Mare de Deu / cuant tocan cuatre horas / en porta el brená / á las cosidoras».

17. Conté una *Ballada* que comença «Qui la ballará / Aquesta casóla / Qui la ballará / Que n'es tan vella», i *Otra Ballada* que comença «¿Ahont son, ahont son? / Las dugas aquetas?». Sense indicació de procedència (signat per Maria Balrich).

18. Versió de Queralbs que comença «El ball de la sivada / jous sel cantare / com la sembrava / jo feya axís». Al final hi ha la nota: «Hay infinitos bayles el bayle del

Graell largo es un romance empieza / La primera nina te la pell fina de las quey son / La tercera nes la porquera nes falaguera sempre te son Fan fa la non non etc.»

18bis. *El Joch de la trampolina*, sense indicació de procedència. Comença «Jom posava la cotilla / y en feya axi».

19. Versions de Bagà que comencen «Ines Ines / color de pes», «Esquirol diu dol / la maria clavallina» i «Una vella vella sorda / que cuant fila may se torba».

20. Versions de Bagà que comencen «Sr Rey de Montinglan / teng una llebreta'l camp», «S. Juan de las escadanellas / que mana mi Sr.» i «Poma rodona / del cel la trona».

21. Versions d'Andorra que comencen «Poma rodona / del camp de Cardona», «La meva padrina / men ha fet una cota» i «Poma vera / de la ribera» (aquest darrer joc duu la indicació «S. Julia»).

22. *El joch de la llabreta*, de Sant Julià d'Andorra. Comença «Lo rey arriba al camp / troba la llebra que se menja l'ensiam».

23. Jocs de Cardona que comencen «Entre mitó — al ball de la casserola / entre voste — Sra mejordona», «Cireret non non / per anar al cami nou» i «Poma rodona / del Camp de Tarragona».

[17]-II. Numerada «Inf.» (Infantil) «1.» per Aguiló. 6 documents amb versions que comencen «El carrer del vidre / ...... / El fill del rey sen va a la guerra / la Marieta no fa sino plora» (Sant Joan de les Abadesses), «El carrer del liva / hi planto un oliva» (Besalú), «Es carrer del Bisbe / Plantan butiga» (Menorca, recollida per Quadrado), «Al carrer den Vidra / ni plantan una oliva» («Copia y letra de D. P. Piferrer»), etc.

[17]-III. Numerada «Inf.» (Infantil) «2». 5 documents amb versions que comencen «Ahont esta la dama / tant que lem buscada» (Barcelona, Solsona, etc.), «Sucre sucre candi / per quin passanti» (Cardona), «Sota sota cambre / brodada de seda» (Oliana), «Dins palacio haya una señora / que pren xocolate» (sense indicació de procedència) i «Sota sota cambra / quen roda la seda» (Barcelona).

[17]-IV. Numerada «Inf.» (Infantil) «3» per Aguiló. 3 documents amb versions que comencen «El pinza y l'aureneta / sen volian maridar / el dia de las bodas / no tenen pa per menjar» (Arties), «El poy la pusa / sen volen casá / volen fer grans vodas / y no tenen pá» (Sant Hilari) i «El poy y la pusa / es volen casar / y no tenen pa» (Sant Hipòlit de Voltregà).

[17]-V. Numerada «Inf.» (Infantil) «4» per Aguiló. 2 documents amb versions que comencen «Las ninetas cuant van á custura / fan puntetas ab un cuxinet» (Cardona, Oliana) i «...en el cuixinet» (Sant Martí de Provençals).

[17]-VI. Numerada «Inf.» (Infantil) «5» per Aguiló. Un document amb una versió de la «Dida de Montoliu — Camp de Tarragona — Copiada en el Vapor de Mall[orc]a por

la hija del C[onde] de Ayamans». Comença «Sant Joan, / feulo ben gran, / Sant Marti, / feulo dormí».

[17]-VII. Numerada «Inf.» (Infantil) «6» per Aguiló. 9 documents amb versions que comencen «Tres pasos ne fets en terra / no se el rey sin dirà res / de quin viva la Condesa / la Condesa del rey Moro» (Barcelona), «Femli punteta los dos donsells / femli punteta los cuatre parells» (sense indicació de procedència), «Tres passos so fet en terra / no se'l Rey si'm dira res» (recollida per Antoni de Bofarull), «A la cinta cinta de oro / a la cinta de laurel / de francia vengo Señora / de por hilo portugues» (Madrid), «Reyna del oro / que lindas niñas teneis (de las hijas de un frances) / que me ha dicho un caballero / que lindas hijas teneis» (sense indicació de procedència), «De Francia vengo Señores / y del palacio del rey / me han dicho por el camino / que muchas damas teneis» (joc de nenes a Mallorca), «El rey menvia / quem deu una fia / —Digau en el rey / que no teng fia per ell» (joc de nenes d'Artà), «Tres pasos n'he fets en terra / Nose el Rey si endira res / a qui en viva la comversa / la comversa del Rey moro» (Mallorca), «De françа vengueu Señoras / en el palacio del rey / per veure sim voldra dar / una niña por muger» (Mallorca).

[17]-VIII. Numerada «L.» (Llegendària) «25.» per Aguiló. 11 documents amb versions que comencen «Dulcissim nom de Jesus / deunos de la vostra gracia / pera poder esplicar / de la fera la desgracia» (l'Espluga de Francolí; duu el títol *La fera*), «Dolcissim nom de Jesus / doneume la vostra gracia / explicaré'l mal que ha fet / una fera á la muntanya» (la Garriga, recollida per J. Blancafort; duu el títol *La fera malvada*), «Les montanyes de l'Urbán / tenen 12 hores de llargaria / n'es una terra molt aspre / la gent d'aquest circuit / ne viuen molt espantada» (Dosquers, recollida per J. Riera i Bertran), «Dolçissim nom de Jesus / doneume la vostra gracia / per dictar una canço / de la fera la *desgracia*» (Sant Climent d'Amer), «Las muntañ[as] d'Argan / setze hores de llargada / dona demunt un soldat / prontament l'espedessava» (Gósol; Aguiló hi posa el títol *Lo Drach* i comenta: «Sovint es la 1ª cançó que se oferexen a dir les cançoneres. Per elles es la que te mes importancia historica y geografica»), «Les montanyes del llaban / 12 hores tenen de llargaria / La gent d'aquell circuit / ne viuen molt espantada» (recollida per J. Riera i Bertran), «Las montañas de l'Arban / ni ha una fera malvada / troben á falta molta gent / pajesos ab abundancia» (Beget), «Les montañas de l'Orban / 12 horas fan de llargada / Sota aquelles arbreries / ni ha una fiera malvada» (Beget), etc. El doc. 2 és un conjunt de diverses notes d'Aguiló sobre la «Cançó de la fera malvada etc per la ciutat», que «Es la mostra mes tangible de la decadencia de la poesía vulgar. Vid la impresa y compares ab les moltes versions que n'he recullit y s'hi veu quel poble conservant els antichs motllos de ses cançons ha millorat aquest esperpento — Vid la copia den Piferrer Mamotreto en folio nº 49.— Daquesta cançó tan coneguda va ocorre an en *Briz ferne* la canço que titula *Santa Marta* en el vol. *cinqué* de ses *Cansons de la Terra* p. 49».

[17]-IX. Numerada «P» (Picaresca) «36» per Aguiló (ratllat posteriorment). Aguiló mateix hi posa el títol «*Ab les cançons de Mentides* / id / Terra de *Xauxa*» i hi anota: «Vid. Milá». 14 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Gósol —anotada a Andorra— que comença «Una canso vuy canta / de un fadri y una donzella / si sen han duyt voluntat / de patitesa á grandesa».
2. Versió de Queralbs que comença «Som petit y axerit / som seguida molta terra / so estat á una ciutat / la gran Xauxa s'anomena».
3. Versió de la Vall de Santa Creu que comença «Cuan jo nera petitet / ne seguida molta terra / ne seguida una ciutat / la gran Xerxa s'anomena».
4. Versió de Vilanova de Meià, titulada *Canço de les mentides*, que comença «N'he trobat un pomeret / tot carregat de figues / ne pesat un pesalet / n'han caygudes tres lliures».
5. Versió d'Olesa que comença «Una cansó vull cantar / tota plena de mentidas. / He trobat avuy un pi / carregat tot éll de figas».
6. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansò vuy cantá / que tota n'es de mentidas / per la mar corrent cunills / per los rostolls las anguillas».
7. Versió de Sant Jaume de Noia que comença «Jo men vatx a Monserrat / a fe una compra bona / en conta de compra un cavall / ne comprat una mula boja».
8. Versió de Cervera que comença «Una canso vull cantar / tota plena de mentidas / Per la mar corren guineus / per la muntanya enguilles».
9. Versió de Tordera que comença «Fran^{co} te vuy avisa, / te vull donar una advertencia / Si ab ellas vols tractá / An tens de teni moneda».
10. Versió de Tordera que comença «A lo castell de Hostalrich / ni ha pasada una prenda / enamorada de un fadri / que Francisca se anumena».
11. Versió de Sant Hipòlit de Voltregà que comença «Set añs he rodat pel mon / he seguida molta terra / so hestat ab una ciutat / las Chauchas si anomena».
12. Nova camisa, numerada «Grotescas/Burlescas 1.» per Aguiló, el qual hi posa la indicació mètrica «*ò*» i hi anota: «Milá 2^{n} 335 p 315». Conté els documents 13-14.
13. Versió de Sant Joan de les Abadesses que comença «Una matinada fresca / meneni á casa tot sol / nom trobo perdiu ni llebre / si no un petit ull-de bou».
14. Versió de Sant Vicenç de Camós, recollida a Alella, que comença «Agafé la escopetota / M'en ane á casá Tot sol / Al primé ausell que trovu / An va se un ull de bou».

17-X. Camisa recent. Un document amb una versió de Sant Climent d'Amer que comença «Una canço vull cantar / per la amor de una minyona / devant del seu cor present / encara que fossem cent / amor van tocant la una».

[17]-XI. Aguiló anota a la camisa: «A les Cançons escadusseres» i «Vid Milá *Noticias* p 425 n° 584 *La semana del goloso*». 4 documents que comencen «Una cansoneta nova / be la'n hoireu a dir / Lo dilluns menjam pa cuyt / y formatge del rellat / y que'n begui del vi cuyt / del que la dona'n te usat» (Girona, «copiada d'un amich den Riera. Hi ha alguns versos mudats»; duu el títol *La semmana dels pagesos*), «El dilluns mangem pa

tou / y formatge del rellat / en bevem del bon vi / els en donan trascolat» (sense indicació exacta de procedència; duu el títol *La setmanada*), «El dilluns menjem pa cuit / y formatge del rellat / y en bevem algunes tasses / d'aquell vi ques trescolat» (Sagàs; duu igualment el títol *La setmanada*) i «Al dilluns menjem pa cuit / y formatje del rayat / y tambe de aquell vi cuit / cuant ella len te gustat» (sense indicació de procedència; duu el títol *Cansó de la semmana*).

[17]-XII. Numerada «P» (Picaresca) «21.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Sant Joan de l'Erm / vos qui feu miracles...* 2 documents amb versions que comencen «Si n'eran tres rectos / a caball d'un asa / lo burro ba de buit / y sense esmorrallas» (Riudeperes, recollida per Verdaguer) i «Ciutat de la Seu / ciutat regalada / el Senyor Rector / hi criava cabras» (Camprodon).

17-XIII. Camisa recent. Un document amb una versió, sense indicació de procedència, titulada *Cansó inventada en el ultims anys del sigle 18. Cuant se comansá á filá el cutó.* Comença «Deu te guart Jusep, / Anton per aqui / He vingut de Blanes / Aquest demati».

[17]-XIV. Numerada «C.M.» (Costums moderns) «41.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La vida del pobre* i hi anota: «canvi de metro / vulgarissima». 2 documents amb versions que comencen «Soc pobra y no embeju / La vida del ric / Perque ma la pasu / Mol mes divertit» (sense indicació de procedència) i «Cuant vaix de camí / May vaix descuidat; / La carbassa plena / Penjada al costat» (recollit per Josep Roca, «professor de instruc. prim^{a}»).

[17]-XV. Numerada «P.» (Picaresca) «24.» per Aguiló, que hi posa el títol *Burles de les dones*. Un document amb una versió de Ripoll que comença «A la vora da laygua un dia / jo men aní a passetjar / menecuantro Maria / li dic sim vol passar».

[17]-XVI. Numerada «P.» (Picaresca) «25.» per Aguiló, que hi posa el títol *La rialla de la viuda* i hi anota: «Milá 2^{n} 352 — p 332 (*Deseo logrado*)». Un document amb una versió de prop de Cervera, recollida per Antoni Bofarull, que comença «Una viudeta ni ha / en el fondo de la plana / que festetja los fadrins / de la primera volada».

[17]-XVII. Numerada «P» (Picaresca) «34» per Aguiló, que hi posa el títol *Burles de les dones* i *Atupa la dona al marit.* 8 documents amb versions que comencen «Aqui dalt vora de Saldes / si ha succehit un cas, / las donas anan causá / A tancá lo seu marit» (Puigcerdà), «Per 5 sous que se ha jugat / be ne tindrá per recordanza / Sa muller nin dona azots / Sa sogre li ajudaba» (Tordera), «A 30 de Juriol / canso nova ses dictada / dun cas qu'ara esta passat / aqui dalt devora Saldes» (Sagàs), «Una canso etc / noy ha molt que ses dictada / de un cas que ha succeit / aqui'n lla 'l lloch de Saldas» (Ripoll),

«A 30 de Joliol / Canso nova s'ha dictada / Jo no la goso á cantá / perque els homes no s'espantian» (Besalú), etc.

[17]-XVIII. Aguiló hi posa el títol *Casa de p.* Un document amb una versió de Camprodon que comença «Passant per un cert carrer / al balco una senyoreta / ella mensigna en la ma / que pujia á l'escaleta».

[17]-XIX. Numerada «CC.» (Feudal cavalleresca d'origen castellà) «22». 2 documents amb versions que comencen «L'amo arriba de la llaurada / cansat y afatigat / troba la mestressa a taula / ab un pollastre al plat» (Granollers) i «Son fetes per sicogesma / menjades per St Tomás / Axi que obra l'armari / el gat ja li lleva'l nas» (sense indicació de procedència).

[17]-XX. Aguiló hi posa el títol *Cucuts* i hi anota: «Milá 2ⁿ». 7 documents. Els cinc primers contenen versions que comencen «El *cucut* cantava / a dalt d'un taulat / adalt del teulat / la meua amor parla / y ab un advocat» (Samalús), «Mon marit n'está malalt / 7 anys y geu ab un llit / y ara l'y ha vingut gana / de menga carn de cabrit» (sense indicació de procedència), «El meu marit tenia ganas / de menjá un tros de cabrit / Jo li'n só mort una cabra / que no m'habia nodrit» (sense indicació de procedència), «Mon marit te malaltia / y d'aquesta jeu al llit / Y ni han vingudas ganas / de menjá carn de cabrit» (Barcelona) i «Mon marit esta malalt / tres mesos que es al llit / y ara li ha passat per lo cap / de menja carn de cabrit» (sense indicació de procedència). El doc. 6 és una nova camisa, que duu el títol *Murmuracion general de varios estados y oficios. Vulgar* i conté el doc. 7, amb una versió de Queralbs, titulada *La canso del cucut*, que comença «Un aucell ni ha / quel cucut lin deyan / el cucut nesta cantant / els aucells van aumentant».

[17]-XXI. Aguiló hi posa el títol *Filar* i hi anota: «Milá, 2ⁿ 561 p 410». 4 documents. Els dos primers contenen versions que comencen «Sin era un pages / Tenia una filla / De 21 añ[s] / Y encara no fila» (Tordera) i «Que farem de tan fil / hermosa francisca / del fil que farem / en farem camisas» (San Hipòlit de Voltregà). El doc. 3 és una nova camisa, que duu el títol *Filosa* i la indicació: «Milá 2 — 570 (La vieja holgazana)». Conté el doc. 4, una versió de Beget que comença «L'enfilosí al dilluns / el dimars ja lenteng fora / la filoseta en te cansada / vaja la filoseta enterra» (al marge hi ha variants de Sant Julià Sasserra).

[17]-XXII. Numerada «P» (Picaresca) «37» per Aguiló, que hi posa el títol *Dels estudiants*. 2 documents amb versions que comencen «A la plassa nova / hi van a comprar / xinel-las ab punta / taló del mes alt» (Tordera) i «A la plasa nova / anirem cumpran / sabateta am punta / talo de mitj pam» (sense indicació de procedència).

[17]-XXIII. Aguiló hi posa el títol *Baylable / Mossen Joan de Vich*. 3 documents amb

versions que comencen «De hont veniu vos ara / Mosen Juan de Vich / de hont veniu vos ara / tant trist y aflijit» («Bayle en Sitjas por San Bartolome bayle de bastons con musica canta contesta de en medio à caballo vestido de guerrero M. Juan de Vich. En Villafranca tambien se bayla»; el doc. 2, que comença exactament igual, és recollit per M. Ant. Martí) i «Ahont aneu vos ara / Mosen Juan de Vich / ahont aneu vos ara / tan trist y afligit» (Tossa).

[17]-XXIV. Numerada «P» (Picaresca) «31.» per Aguiló, que hi posa la nota «Verdesca». Un document de Camprodon que comença «Vuyt dias ha ques passetja / Don Joan de Llongarriu / vuyt dias fa ques passetja / sens pararne dia y nit».

[17]-XXV. Aguiló hi posa el títol *La borratxa*. 6 documents amb versions que comencen «Catarina cau malalta / si li n'ha fet mal el vi / anirèm á cercá'l metje / y'l senyó del medecí» (Sant Esteve d'En Bas), «Una cansoneta nova / fum! fum! fum! / be l'han oireu à dir / si ben a dir si ben á dir / treta n'es d'una minyona / pels fadrins nes cosa bona / fum etc.» (recollida per «Cerda-Incenga»), «Los pastors en las muntanyas, / fum, fum, fum, / estan to[t]s abrigadets, / abrigadets / ab sas pells y sas samarras, / menjan carn y botifarras, / fum, fum, fum» (Tordera), «Una cansoneta nova / fum fum fum / be la sentireu a di / vespre y mati / treta nes d una miñona / per filá diu qes molt bona / fum fum fum» (Barcelona, recollida per J. Roca), etc.

[17]-XXVI. Numerada «P» (Picaresca) «10.» per Aguiló, el qual hi anota *Verdesca*. 5 documents amb versions que comencen «Lo maytí de S. Joan / nes un maytí d'alegría / ja n'agafa el guiterro / y la guitarra ben guarnida» (Caldes de Malavella), «Diada de S. Joan / nes diada de alegria / men poso'l gambeto al coll / la guitarra ben guarnida» (Banyoles), «El dia de S. Joan / que nes dia de alegria / men ani cantant sonant / a donarne un vol per vila» (Sagàs), «Men ani pel carrer nou / per veure si la veuria / ja la veji en la finestra / quella la fresca prenia» (Felanitx) i «Jo me'n vatx carrer amunt / colpejant una guitarra, / yo me la vetx al balcó / soleta se pentinava» (Xixona).

[17]-XXVII. 6 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansoneta noba / aus ayre cantan / tot anan per las careras / en mas quimeras la bax dictan». Al darrera del mateix document hi ha una altra cançó que duu el títol *Otra de las nenas curiosas*, que comença «Parlarem de las ninas / de brutas y llampinas / de bunicas y llejas / totas en general».

2. Carta de Josep Canals, datada a Banyoles el 15 de març de 1862 i adreçada a l'«Amich Salbado». Li inclou la *Cansò dels Burros quixotes*, que comença «A 25 del mes que entrarem / eram al mes Corren, / sen amagada gran maraña / entre als burros y la gen».

3. Paperet que conté els versos «Desde Serreras vetx las estrellas / que relluixen á

Serreis / ay flores blancas com son tan altas / á las montañas de Serreis / Es la» (queda interromput així). Sense indicació de procedència.

4. Paperet sense indicació de procedència. Conté només l'íncipit «L'any de l'eclipse del sol / corrían planetas malas».

5. Versió de Camprodon que comença «A horta del meu pare / un aronje ni ha / carregat de naronjas / altre fruyta noy ha».

6. Versió d'Alella que comença «A Sarriá hi ha una miñona / Que's vol casa y diu que no gosa. / Perque no sap l'istil dels homes / Pastar y cuiná y fé la Olla bona».

[17]-XXVIII. Aguiló hi posa el títol *Báquicas / Cansons per fer ó agafar set*. 5 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Prats de Molló que comença «Adeu pobre Ribas altes / nets trist y desconsolat / com les viñes son malaltes / el remey noy han trobat».

2. Corrandes que comencen «Ara qu'havem ben cantat» (duu la indicació «Pallarols p 38») i «Beguem fins alegra'l cor», i versió sense indicació de procedència que comença «Si la font de Serratosa / ne rejas vi, / ben seria festetjada / vespre y matí».

3. Versos de Sant Cugat: «Aliment com lo del vi / no crech quel mon y siga / á la nit men fa durmi / y á la matinada en crida».

4. Versió que comença «Las ninas bunicas / de Prats de Mullo / deixan estár l'aygua / per beure'l vi bo» (duu la indicació «Pallarols 48»). A continuació hi ha els versos: «Lo bon vi's que á mi'n sab bo / y l'ayga no gayre / lo bon vi's que á mi'n sab bo / que l'aygueta no».

5. Versió de Prats de Molló, recollida a Camprodon, que comença «Les nines de Prat de Molló / totes son drol-les / Troben el vi bo l'aygua no gayre / troben el vi bo y laygua no».

[17]-XXIX. Aguiló hi posa el títol *Les calçes del Traginer*, hi fa la indicació mètrica «*aa*» i hi anota: «Milá 2ª 443 p 375 Malacrianza / Noticia». 5 documents amb versions que comencen «Sen lleva dematinet / primer que la sua mare / Ne agafa al picadó / sen vá á rentá la Bogada» (sense indicació de procedència), «A la bassa del moli / que'l cami ral hi passaba / si ni ha una nina / que renta bugada» (Puigcerdà), «M'axeco de bon matí / primer que la meua mare / Al rech del molí men vaig / á rentarne la bugada» (recollida a Girona per Joaquim Riera), «El dilluns el demeti / nes principi de semana / agafo lo picador / sen va á renta la bugada» (Palamós) i «Un dilluns al demati / que es principi de senmana / ja n agafa l rentado / sen va a renta la bugada» (recollida per J. Verdaguer).

[17]-XXX. Aguiló hi posa el títol *Rentar al riu* i hi fa la indicació mètrica «*a*». 2 documents amb versions que comencen «Un dia jo en passetjava / per un riu avall / encontri una noya / rentava galan» (Camprodon; duu la indicació «bayle» i la nota «Briz — tº 5 p 165») i «Men ani per passejarme / Una dia jo [ratllat i substituït per *tarde*, també

ratllat!] anava / per un riu [ratllat i substituït per *riberal*] avall / ja nencuantro lamor mia / rentava galan [ratllat i substituït per *que estava rentant*]» (Sant Aniol).

[17]-XXXI. 2 documents amb versions que comencen «Una canço vull dictar / no hi ha molt que ses dictada / treta n'es d'un home boig / y una dona remundana» (Sant Hilari) i «Una cansó vuy cantá / no hi ha mol que s'es dictada / De un Marit y mulle / son de la terra de Xauxa» (Alella).

[17]-XXXII. Camisa buida (hi ha escrit a sobre «res», lletra de l'oficina de l'Obra del Cançoner, probablement de Josep M. Casas Homs).

[17]-XXXIII. Numerada «N» (Novel·lesca) «4» per Aguiló. És buida com l'anterior i hi ha la mateixa indicació «res».

[17]-XXXIV. Camisa buida, amb la mateixa indicació «res».

[17]-XXXV. Camisa buida, amb la mateixa indicació «res».

[17]-XXXVI. Numerada «P.» (Picaresca) «5.» per Aguiló. Camisa buida, amb la mateixa indicació «res». Conté dues camises, igualment buides, numerades per Aguiló «C.M.» (Costums moderns) «29.» i «P.» (Picaresca) «15.».

[17]-XXXVII. Numerada «C.M.» (Costums moderns) «3» per Aguiló. Camisa buida, amb la mateixa indicació «res». Conté dues camises, igualment buides, numerades «C.M. 9.» i «C. M 14» per Aguiló.

[17]-XXXVIII. Numerada «A» (Amorosa) «3.» per Aguiló. Camisa buida, amb la mateixa indicació «res». Conté dues camises, igualment buides, numerades per Aguiló «A 16.» i «A 26.».

[17]-XXXIX. Numerada «28.» per Aguiló. Camisa buida, amb la mateixa indicació «res».

[17]-XL. Camisa buida, amb la mateixa indicació «res». Conté una altra camisa, igualment buida, sense cap indicació.

[17]-XLI. Camisa de l'Obra del Cançoner. 30 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Sant Hilari que comença «Fadrinets que veniu are / Una cosa heus encoman / No us fieu de les donzelles / Totes tenen el cor fals».

2. Versió recollida a Tavèrnoles per J. Collell, amb la indicació *Costums*, que comença «Jo som estat un cego / tota la jovintut. / Ara he cobrat la vista / puix Deu ho ha volgut».

3. Versió de Vilatorta que comença «Un día l'encontri sola / que plorava amargament / no ploris cara bonica / ¿de que tens tan sentimen?» (Al darrera del mateix document hi ha una altra cançó, ratllada, que comença «Noyes qu'aneu al aygua / Ay viva l'amor / ne tardeu à turné / que viva l'amor viva / no tardeu à turné / que viva'l taronjé».

4. Versió recollida per Plàcid (Aguiló) a Setcases que comença «Que ditjosos son aquells / que cuan ne dormen reposan / no pas els tristos dels meus ulls / que volan dormir y no poden».

5. Versió de Vilatorta que comença «Per les festes de Nadal / yo'n passava gran tristesa / mos amichs m'estan dien / Juan perque no t'alegres?»

6. Versió de Ripoll que comença «Ja man dit dolseta amor / ja man dit que vos casaven / —jo us o contere Joan / jous so conteré'l que passa».

7. Versió de Samalús, recollida per J. Blancafort, que comença «La Mundeta y en Francisco / vivian molt regalats, / tantes burles que s'han fetes / y ara'n son ben estimats».

8. Versió de Corró d'Amunt, recollida a la Garriga, que comença «Una cansoneta nova / jo la voldria cantar / treta nes d'una miñona / que a Vilanova s'está».

9. Versió de Manresa que comença «Tres dies vatx estár / sota d'una finestra / tocant el violi / sols per poguerla veure».

10. Versió recollida per Plàcid (Aguiló) a Setcases (?) que comença «Una cansó vuy cantar / no ni ha molt que ses dictada / d'una miñona que y ha / que te molta anomenada».

11. Versió de Vilatorta que comença «Una canso vos cantaré / no fa molt que se es treta / duna minyona vos parlaré / que es hermosa y distreta».

12. Versió de Manresa que comença «Passeján per vora mar / els auçells cantán s'alegran: / yo me'n vatx reflexioná / y á casa men vas enár / quina amor tan ignocenta».

13. Versió de Sant Climent d'Amer que comença «Una cançoneta nova / be l'hen oireu cantar / treta n'es duna minyona / del fondo del Empurdá». Aguiló hi anota: «Milá p 365», «Costums?» i «Cançó de picats».

14. Versió de Peralada que comença «Fadrinets que festejeu / de mi preneune exemple / jo us dire com heu de fer / per tenir en elles contentes».

15. Versió de Manresa que comença «Cásat y no'm donis pena / no pensis maymes en mi, / que yo ya me'n vull fer frare / del convent del Monesti».

16 i 17. Versió de Vilatorta que comença «Renego del festeja / de les viudes y casades / de les doncelles també / de les que son cristianes». Aguiló hi anota al final: «Vid si esta feta de varies cançons. En Milá no la posa».

18. Versió de Monistrol de Calders que comença «Una cansoneta / voldria cantár / d'una miñoneta / filla de Moyá».

19. Versió de Dosquers, recollida per J. Riera i Bertran, que comença «Mos amichs m'estan dient / Joan com estás tan magre / Mos amichs jo us ho diré / Y á la fi us ho contaré / Qu'una minyona n'es causa».

20. Camisa numerada «A» (Amorosa) «24.» per Aguiló, que hi posa el títol *Casada per força / Vos matexa me'n sou causa*, juntament amb la indicació mètrica «*aa*» i la nota «No la trobo en el R^{llo} Milá Vid 447?». Conté els documents 21-24.

21. Versió de Gósol que comença «Lo dia que jo vatx nexa / las venturas ja eran dadas / vatx nexa ab un hospital / prego á Deu quey fos encara».

22. Versió de Tortellà que comença «Lo dia que jo vaig nexer / les ventures eren dades / jo vaig nexer a l'hospital / prech a Deu que hi fos encara».

23. Versió de Tordera que comença «Al dia que yo vas neixra / Vas nexra Ab planeta mala / Vas nexra al hospital / Ab la trista de la mare».

24. Versió de Tordera que comença «Traseta Trasó / Penso que te aubrem casada / ella respon am bun ragch / ya está dit una begada».

25. Còpia d'un full —probablement imprès— titulat *Alegrias de Falgàs*, que comença «Gentil flor, quina terra tan alegra / Gentil flor. / No voldría agraviá / A Jesús ni á sa Mare, / Quatre versos vull dictar / De una ditxosa Montaña». La mateixa mà del copista hi anota al final: «Juñ de 1851 (diu l'original)». Aguiló adverteix al començament: «Me dugué aquesta copia Moss. Grandia de *Vallcebre* Alt Llobregat».

26. Versió de Dosquers, recollida per J. Riera i Bertran, que comença «Una cançoneta nova / be la sentireu cantar / treta n'es d'una minyona, / filla n'es del Empurdá».

27. Versió de Ripoll que comença «Una cansoneta nova / si la sentireu cantá / treta n'es d'una minyona / del fondo del ampurdá». Aguiló hi anota: «Milà p 365».

28. Versió de Manresa que comença «Yo soch filla de Guisona / els meus pares son fornes, / tinch tres germans qu'estudien / si l'un dropo l'altre mes».

29. Versió de Samalús que comença «Una cançoneta nova / be l'haveu sentida oir (sic) / treta nes d'una minyona / ques del carrer del jardi». (El *sic* és de l'original.)

30. Versió recollida per Dolors Vila «d'una dona del *Rosselló*», que comença «Una canço os vull cantá / d'un jove que hi ha / n'es fill del lloch de Vidret / es diu Joseph».

A-18

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté quinze camises.

[18]-I. 4 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Vilatorta que comença «Terra de San Llorens / terra regalada / hi ha bons quintans / shi cull bona grana». Aguiló hi anota al marge: «N'Angelich [el seu fill Àngel] ne tregué fotografies. En *Carreras y Candi* n'ha trobat documents o cites — Vid.» i «En les cançons que'm dona el P. Frai Pellas de *Vilatorta* hi ha una versió d'exa canço local».

2. Text «Copiat d'una apuntació d'un xicot pagés de la prov. de Girona?» que comença «A Granera bona gent / A Moyá son sargantanes / a Castelltersol mussols / Sant Feliu son sach y ganxo». Al final diu: «"Discurs fet per un pobre an els pagesos de Sant Quirse Sa Faja" Te per títol: "Un vers dedicat als millors pobles de Catalunya."»

3. Versió de Beget que comença «Als fadrins de Vilajuhiga / un gran cas els ha succeit / Un dia anant á la plassa / á volguerse diverti».

4. Versió titulada «*Ametllans* y *Llaronins*. (se canta en el Vallés)» que comença «Ametllans y llaronins / tres o cuatre grossos / sempre n'estan nyich nyach / fentne com els gossos». Aguiló hi anota: «Recogido este retazo por Cerdá ingenie° Vid. si hay mas».

[18]-2. 14 documents, descrits per separat a continuació.

1. Camisa numerada «R» (Religiosa) «26.» per Aguiló, que hi anota: «Amor antigua not.» i «escasa».

2. Una altra camisa numerada «C. M.» (Costums moderns) «2.» per Aguiló, que hi posa el títol *Joven que se engancha soldado* i hi anota: «escasa».

3. Versió sense indicació de procedència que comença «Valdría mes soleta dormir / Que d'un pastor ser enamorada / Valdría mes soleta dormir / Que un pastor s'enamori de mi».

4. Versió recollida per Verdaguer a Riudeperes que comença «Una cansó / hermosa Maria / cantàr voldria / ab molt gran discurs».

5. Versió de Sant Climent d'Amer que comença «Una canço vuy canta / no hi ha molt que s'ha dictada / d'una minyona que y ha / de la plana de Cerdaña».

6. Quatre versos, sense cap altra indicació, que diuen «Tarragona esta prenyada / y Girona parira / els padrins a Barcelona / y à Madrit á batetjar». Segueix una al·lusió al «Pare Jordi de Monserrat que tiraron a pozo» i una referència «A cal Tam carre de S. Josep n° 19 Rosa Mirall» (Manresa).

7. Versió de Sant Martí Sesgueioles que comença «Anem noyes anem / anem dret a la font / que l'aigua nes fresqueta / y'ls fadrinets hi sont».

8. Començament d'una versió de «Porter fran^a»: «Al punt de la mitja nit / 3 galans pujan l'escala / enemsen M^a enemsen / que l'hora nes arribada / Jo men teng denar deci / sens llesencia del[s] meus pares?»

9. Començament d'una versió d'Arbúcies: «Una matinada fresca / men som enat à caçá / no trobo caça ninguna / pera poderna tirá / *sinó una bestia salvatje / que semblava un porch singlá* / n'encontra una pastoreta / que guardava bestiá». Aguiló hi adverteix al final: «Lo demés igual».

10. Versió de Tagamanent que comença «Sota'l pont de Manlleu / n'hi ha una aygua molt ferma. / Voreta, vorejant / n'hi ha una pollancreda».

11. Versió sense indicació de procedència que comença «Venen festes de Nadal / Venen festes molt alegres / Lo pare sempre me'n diu / Josepet cóm no t'alegras».

12. Versió de Vilamarí que comença «La filla y la mare / a la porta s'estan, / La filla broda seda / La mare broda estam». Als dors del mateix document hi ha una altra cançó, igualment de Vilamarí, que comença «Ella's diu Josepa hermosa / Passada pel peu del grau / De la flor de las donzellas / Ella n'es la principal».

13. Versió de Corbins, recollida per Plàcid (Aguiló), que comença «Men vatj á Mallorca / luego tornaré / La bulangere á vendre timó / como yo».

14. Dues corrandes sense indicació de procedència —però sens dubte de Mallorca— que diuen: «El Tort Robert feya sopes / a sa vorera del mar / y el dimoni hi va anar /

y les hi va menjar totes» i «En Godoy y en Soler / y D. Miquel Monserrat / se havian passat pel cap / de fer Mallorca malbe».

[18]-III. 7 documents, descrits per separat a continuació.

1. «Bellet» de Camprodon que comença «La noya noyeta / el demati's llevá / agafa la penereta / y á la vinya sen va».

2. Versió recollida per M. Ant. Martí que comença «Un dia de Nadal / Hi hagué una gran batalla / Lo sabater... / Lo colgaren de palla».

3. Versió recollida per M. Ant. Martí que comença «Mirame mirau / Si sò boniqueta / Mirame mirau / Que boniqueta sò». Al final, Aguiló mateix hi escriu: «Peu pulido / te la Margarideta / peu pulido / te la margarido», amb la indicació «Camprodon».

4. Versió de Sant Feliu Sasserra que comença «Peu pulidó / Sabata picada / La porta's plana / Per caminar be».

5. Versió sense indicació de procedència que comença «Una noya m'ha dit / del poble de Centellas / No se com ho farém / per cultivar las terras».

6. Versió recollida per Ant. Martí que comença «Hi havia tres minyonas / Totas fillas de un pages / De can'n tiramel tiramel tiramel / de can'n tiramel del Valles».

7. Versió de Tossa que comença «Homes sabis y doctas / y grans autors / no sesmiran quels joves / tengam amor». Aguiló hi anota al començament: «Hecha por un glosador de alla del siglo pasado [segle XVIII] que hizo otras muchas».

[18]-IV. Camisa de l'Obra del Cançoner. 23 documents descrits per separat a continuació.

1. Versió d'Arbúcies que comença «Quant jo n'era petitet / un desitx que yo'n tenia / de comprarme un fluviol / fluviol y tamborino». El col·lector innominat hi adverteix: «Dita per les espardenyaires» (Aguiló hi afegeix «del Pont»). Aguiló hi anota «Satírica».

2. «Retall d'una canço ohit prop de Gerona»: «¿Ahont irèm á batajar? / —A les fonts de Sta Clara / Lo qu'el bateig tirarán / seran pinyons y vellanas».

3. Versió de Tortellà que comença «Una canso vos diré / no hi ha molt que ses dictada / de tres fadrinets que hi ha / que a St Esteva treballan / Si voleu saber qui son, / son tres mossos den Patllari». Aguiló hi anota «Satírica costums» i adverteix que fou dictada «fa 25 anys» i que el «Patllari» esmentat «lo mataren per carlista».

4. Versió de Ribes, titulada *Baronia de Toses*, que comença «A Nava diu que nol volen / perque es tenen son Senyor / y en Payrot els fa justicia / tant si volen com si no». Aguiló hi anota: «Satírica de pobles».

5. Versió de Manresa que comença «Un home y una dona, s'estimaven bé, / sen patequejaven, / al mitx del carré». Aguiló hi anota: «Burlesca».

6. Versió recollida per J. Verdaguer a Folgueroles (còpia d'Aguiló) que comença «Una vella seca y magra / fum fum fum / tot lo dia es a l'axeta / feuli fum / Si n'es bona filadora / fum fum fum / tot sovint li cau lo fus».

7. «Versos sueltos de la cancion dedicada á Rosa Timó del poble de Viola quizas *masía*. Compuesta pel *Coix d'Ossó* que vive (1859) en el *Mas d'en Trilla* á una hora de

Agremunt. Parece que éste ha sido un juglar que debe consultarse. Vid. Las muchachas de Folquer que me han dicho las estrofas siguientes me aseguran que la cancion esta *estampada*». Aquesta versió de Folquer comença «Els trajiners ne fan ronda / per encontrarla / len han sentida á cantar / fa la veu d'una calandria».

8. Versió de Tortellà que comença «Es un vell vellot / carregat de maynada / non pot pujar al llit / sens ningu ajudarli». Aguiló hi anota: «Burlesca».

9. Versió recollida per Joan Blancafort a la Garriga, titulada *Lo fadri sastre*, que comença «Una cançoneta nova / be l'haureu poguda ohir / treta n'es d'un fadri sastre / que'n venia de cusir». Aguiló hi anota: «Satírica».

10. Versió de Sant Feliu de Llobregat que comença «La nit de les bodes / senava acostant / Li pega colzadeta / minyona festa enlla».

11. Versió titulada *La cançó den Burget de Montmany*, que comença «S'es dictada una canço / molt alegra y divertida, / n'es den Boget (sic) de Montmany / de quan casarse volia» (el *sic* és d'Aguiló). Aguiló hi anota «Satírica burlesca» i adverteix que en té diverses versions: «Maria de *Granollers* la donada de les Reparadores de Bar[celo]na En Joan Illa de la *Garriga*.— Vid. Milá nº 378 p 352.— Ametlla — Tagamanent — Corro d'amunt — Granollers.— J. Blancafort te la tonada». Probablement es tracta d'una versió factícia.

12. Versió d'Amer que comença «A Madrid ni ha una vella / qu'n té cent cincuanta un anys / se'n pentina y se'n clenxina / com a nina de quince anys». Aguiló hi anota: «1ª a les *Satíriques Burlesques*».

13. Versió del Clot que comença «Deu lo guart Mestre Joan / gran botiga n'eu parada / de vetes y tafatans / y altres coses delicades». Aguiló hi anota: «Burlesca».

14. Versió de Vilatorta que comença «Lo rector de Sant Marti / n'ha caygut en gran baxesa / n'ha llogat una vella / nos pot moure de vellesa magresa» («vellesa» i «magresa» deuen ésser variants diferents). Aguiló hi anota: «Burlesca».

15. Versió sense indicació de procedència que comença «u es u dona bonica no es per tu / el 2 si no tens pa no criis gos».

16. Versió fragmentària de Sant Cugat del Vallès que diu: «Cuatre fadrins marines / de la primera volada / Ja vos la podeu mira / cuant ella balla'l fandango / de punteta y talonet / el serrell li peta en l'ayre».

17. Versió fragmentària de Vic que comença «Cuant l'hereu Putx la va veure / sen va á casa la miñona / per á ferla demanar».

18. Versió d'Argelaguer que comença «Fareu unes espardenyes / a aquest gos tan estimat / ay el gos den Comermem / be seras ben regalat». Aguiló hi anota al començament: «Vid lo *tomet* MS. en 8ᵘ del Metge de St Feliu de Codines que hi ha la cançó completa».

19. Versió d'«Amer ò Anglès» que comença «Cançó nova s'ha dictada / a 25 d'aquest mes / treta n'es d'una minyona / filla de Bascanó es». Aguiló hi anota, per una banda, «Satirica etc», i per l'altra «Amʳ Costums».

20. Versió de Tortellà que comença «En l'any 180y4 / del centuri passat / L'hereu Quel de Ribelles / ell be si es casat». Aguiló hi anota: «Satírica».

21. Versió recollida per F. Masferrer a Vilatorta, titulada *L'hortolana*, que comença «Aqui à la montanya / si ni ha una dama / que per guardar bous / es malaguanyada». Aguiló hi anota: «Satírica».

22. Versió de Vallfogona que comença «Som de S. Martí / terra divertida / ella se diu Joan / y ella es diu María». Aguiló hi anota: «Satírica».

23. Versió de Camprodon (1860?) que comença «Una cansoneta nova / be len oireu canta / treta nes duna miñona / que es per enamorar / Adeu siau Marieta / cuant mós podrem encontra / Nes filla de Salarsa (prop de Camprodon) / de la casa del Mayá». Aguiló hi anota al final: «Hace dos años que se compuso este cantar viven todos Le compusieron los mozos postergados que festetjavan la miñona Es como en Iviza son muchos los que cortejan». I al començament es pregunta: «Satírica?».

[18]-V. 16 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió sense indicació de procedència que comença «Jo no sé hermosa doncella / qui t'ha donat entenent / de casarte ab aqueix viudo / que t' farà passà torment».

2. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansó vuy cantà / No n'ha molt que se's dictada / treta n'es d'una minyona / qu'à Cornellá s'es criada».

3. Versió fragmentària de Bruguera: «Bon mati me llevi / bant del sol axi / llargo me remada / per un camp florit / florit de rosas / flors de llessemi».

4. Versos sense indicació de procedència —sens dubte de la Catalunya Nord— que diuen: «Jo'm son vist de miñonas inglesas / espeñolas y portuguesas / y encara mestimo milu / miñonas del Rossello».

5. Versió sense indicació de procedència que comença «Dames de Perpiña / hara en sou advertidas / cuant ireu á passetjar / vos trobereu punidas».

6. Versió «recogida en Marsella» que comença «Lautre jour me promenave / d'an long duna riviera / me reveiri de ça e de la / ne vi que una barjiera».

7. Esborrany d'Aguiló amb cançons o notes lingüístiques de Perpinyà, Bordeus i Carcassona. Hi ha una versió catalana, sense indicació de procedència, que comença «Que comprerem à la pastoreta / unas faldilletas li cal compra».

8. Paperet d'Aguiló amb la nota: «A Cudalet cerca Prada / A l'hostal de la Peyra oyla / damas varen llotja / no eran damas no etc. la cantan en francia / Pirineus Orientals / la porqueroileta se canta tambien».

9. Paperet d'Aguiló amb uns versos del «Rossello frances»: «En carrers y plassa / no fa que atalaya / sin veu lo seu jove / sen posa á plorar».

10. Versió de Perpinyà, titulada *Canso de la font del amor*, que comença «Per engaña mares y mestresses / si prenen un petit pual / per tant que l'ayga els y pressi / ellas no se cuytan mai».

11. Versió de Perpinyà que comença «Passan per los carres / com á la tremuntana / el general Castellana / ja nol voreu pas pus» (hi ha una indicació d'Aguiló que cal invertir els dos darrers versos).

12. Versió de Perpinyà que comença «Set anys ha que ting á lidea / De menganxa /

cassador á cavall / mes lo meu cor sempre mi deya / desperar tot els meus compañs».

13. Versió d'Andorra que comença «Si ni havia tres mestresas / yara que no nay cap / ara que no nay cap sen han desditas / men han dexat sol com un hermita».

14. Versió d'«Auvernia» que comença «Sem de la campanya / sem de bus efants ¡pichayre!».

15. Versió de Perpinyà que comença «Ay homes de vuy al dia / en el fet de religió / aqueix nou mes de Maria / no ló havia vist ningu».

16. Esborrany sense indicació de procedència, amb dues cançons que comencen «Gromi se diu per nom / du sabates ab talons» i «Los marciñayres ploran / Com ne fa ven».

[18]-VI. Camisa de l'Obra del Cançoner. 3 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió (fragmentària?) sense indicació de procedència que diu: «De injurias de la xinxa / N'ha de sufrir / De picadas de xinxa / Ha de morir». Al mateix doc. hi ha una altra cançó ratllada que comença «Francesilla alagant / que enamoras brillant / A cuants le'n han losonido».

2. Versió de Tordera que comença «La filla de un pobre home / se lleva demati / Gafa al sach y la mula / y sen va dret al muli». Aguiló hi anota: «Es antigua y al parecer incompleta», «C. M. Oficios» i «Picaresca?».

3. Versió de Santa Linya que comença «La pastora galana / li aymavan lo pastor / ella'n va molt llastimosa / als peus del seu confessor».

18-VII. Aguiló hi fa la indicació mètrica «*ó*» i hi anota: «Milá 2ⁿ 334 p 314 (*Los dos presentes*)» i hi indica: «= R. 14». 2 documents amb versions que comencen «Cuant jo nera petiteta / tenia molts aymadors / y ara que som grandeta / ja non guardo sino dos» (Camprodon) i «... ara men he fet grandeta / no nayme si no dos» (Beget).

[18]-VIII. Camisa de l'Obra del Cançoner. 29 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Sant Joan de les Abadesses que comença «Una canso jo vull canta / treta ses á Perpiña / dun fadrinet que nesta'n vila / en te l'ufici dargente».

2. Camisa d'Aguiló titulada: «Enamorats que no poguent alcançar la noya que estiman se volen fer *frares* ò *capellans*». Conté el doc. 3.

3. Versió de Folgueroles, recollida per Jacint Verdaguer, que comença «Una canso vull canta / no hi ha molt que s es dictada / duna minyona que hi ha / baix al fondo de la plana / habita al lloch de Manlleu / terra fresca y regalada».

4. Versió de Puigcerdà, recollida per Muns, que comença «Ella'l diumenje al Marcat / de la vila no hi fa falta / conversán ab los fadrins / Deja'ls uns se'n va ab los altres».

5. Versió de Ripoll, titulada *Dels Rectors*, que comença «Devertiments se han cercats / per anar á festas majos / versos nous se han dictats / de cuatre ó cinc rectors». Aguiló hi anota al final: «Feta per un tal *Trencás de Cussons* houetaire que recorria las casas p[ar]a comerciar con los huevos».

6. Versió recollida per «M. A. Marti y Cortada autor de las Llagrimes de Viudesa», que comença «Dèu vos guart Joseph.— / Anton! Per aquí?— / He vingut de Blanes / Aquest dematí».

7. Versió de Camprodon que comença «Una canso vull canta / noy ha molt que ses dictada / d'una viudeta quey ha / una viudeta enviudada». Aguiló hi anota: «Sucedió en Villalonga à hora y media de Mulló».

8. Versió fragmentària, sense indicació de procedència, que comença «Una canço vull cantar / no hi molt que ses dictada / de les nines de Mayol / d'aquelles quen son galanes».

9. Versió d'Amer que comença «Un dia anant á l'aygua / 'l meu pare 'm va cridar; / vina vina Francisqueta / vina que't volém casar».

10. Versió de Sant Climent d'Amer, titulada *L'almorzar dels vinyaters*, que comença «Betona sen va a la vinya / a la vinya a du'lmorzá / abans d'arribá a la vinya / el seu galan encontra». Aguiló hi anota: «Costums pageses. Camperola», del «Seg. 17?»

11. Versió d'Espolla que comença «En te la barba rodona / com una poma, vaig reparar / cuan parla se li belluga / sembla que l'en fa ballar».

12. Versió dita per la majordona del rector de Montmajor, natural de Riner, que comença «Ara sa ha dictat / una cançoneta / de un fadrinet / y una minyoneta».

13. Versió de Manresa que comença «A Gironella / una vila tan bella / Hi ha una minyona / Que a mi hem fa pená».

14. Versió fragmentària de Llançà que comença «El meu pare m'ha casada / molt xica y molt pequeñita / ab uno de que yo no lo quería».

15. Versió de Ribes que comença «Men ani a renta bugada / à la bassa del mulí / Vatx senti una veu que deya / roseta vosten venir».

16. Versió de Mediona (?) que comença «Y a la nit de San Joan / es una nit alegra / los companys m'estan dient / Joan perque no t'alegras».

17. Versió de Sant Climent d'Amer que comença «Les nines de la Sellera / totes tenen llurs galans / Adeu siau donzelletes, / ninetes a Deu siau». Aguiló hi anota al final: «¿Era al temps de la guerra dels carlins, la dels 7 anys? Axi ho deya la cantadora».

18. Versió sense indicació de procedència que comença «Que ditxosa es la noyeta / Que á casa seua s'está. / —Alsat álsat, filla meva / Que ta mare't vol casar».

19. Versió de la Garriga, recollida per J. Blancafort, titulada *Lo castell de Balsareny*, que comença «Una canço vull cantar / jo l'he dictada / No se'n es dictada a Vich / ni a la Plana / al Castell de Balsareny / l'han he dictada».

20. Versió de la Vall de Guixers que comença «Un dia jo m passejava / de canto y detras canto / vaig sentir una veu que deya / mal es lo mal de l'amor». Al mateix document hi ha una altra cançó, titulada *La noya que va a la guerra*, de la Tor, que comença «Despediuse filles meues / que a la guerra he d'anar jo / Jan respon la mes petita / Padre ja hi anire jo».

21. Versió recollida per Muns a Puigcerdà que comença «A vuyt de Setembre / la Mare de Deu, / alabada siga / la de *Font Romeu*».

22. Versió de Balaguer que comença «Una canso vull cantar / no gayre que ses dictada / duna miñona que y ha / dintre la vila de Targa».

23. Versió de Mediona (?) que comença «Marieta Cistallera / tu qu'en saps de fer cistells / M'en farás una panera / per anar a cullir clavells».

24. Versió de Sant Climent d'Amer que comença «Un dia l'encontrí sola / el mati de St Mateu / que plorava y derramava / llagrimes de sentiment».

25. Aquest document conté tres versions recollides per A. Bofarull, «de sa patrona de Cervera», que comencen «Aquesta canso nova / amigs vos vull cantar / d'una gentil minyona / que á Sant Joan s'está», «Lo dia de san Victor / gran[s] balladas hi ha, / y en la primera dansa / la hermosa a ballar va» i «Una viudeta ni ha / en lo fondo de una plana, / que festeja los fadrins / de la primera volada» (aquesta darrera cançó ha estat ratllada).

26. Versió de Manresa que comença «Una minyona bonica / M'agrada a mi / Son pare no me la dona / Sa mare si».

27. Versió de Gósol, «feta d'ara poch», que comença «Les festetes de tots Sants / beus en podeu recordarne / en va venir un fadrí / un fadrí a la vetllada».

28. Versió d'Argelaguer que comença «Som estat a la perera / som estat afortunat / n'he menjades dues peres / ja mi han apedregat».

29. Versió titulada *La cansó de les Mentides* («Creo que esta escrita por la hermanita de Jose Roca de Tordera») que comença «A las montañas de Seret / Un conillet gafarem / Ferem sent y un barret / del pel que li quitarem».

[18]-IX. Aguiló hi posa el títol *Esborrar les culpes ab confits*. 3 documents amb versions que comencen «Deu eus guart hortolana / Deu eus guart hortolá / Aquesta clavellina / que regalada está» (Barcelona), «Deu aus guart hurtulana / Deu aus guart hurtulá / Equesta clavellina, / Ca ragalada está» (sense indicació de procedència) i «Ella com va à la viña / ja'n convida'ls fadrins / ja y convida 'l Cristofol / pera cullir rahims» (Esparreguera, Castell del Mas).

18-X. 47 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió sense indicació de procedència que comença «Ay minyona si m'am vos escolta / de mi uiras fortuna / del[s] trebais quem fas pasa / amor ab al fastejá / amor van tucan la una».

2. Petites notes d'Aguiló que comencen «S. Salvador que porta el mon». Són preses probablement al Castell del Mas (Esparreguera), atès que hi ha al·lusions a les campanes d'Esparreguera que «tenen mes propietat que les de Olesa» i a topònims d'Esparreguera i del Bruc.

3. «Estribillo recullit per n'Ubach». Versió que comença «Al carré del Hospital / á tres portas y á ma dreta / si ni ha un estudian / que'n festeja la Sileta».

4. Versió sense indicació de procedència: «Pren una bomba de gas / Vesten per los aires, / Potse' ls' llamps te partirán / Fente deu mil trossos; / Desgraciat ahont caurán /

Tas tripas y ossos». Al dors hi ha un fragment ratllat que comença «Si Deu no l'ajuda / Si ne ha fet un capgirell / De dalt fins á terra / Qu'antes de acabarse ell / S'ha acabat la guerra».

5. Versió sense indicació de procedència que comença «Ma'm vaxt ána á marcat / á compra una mula / pensan compra una mula / 'm vax compra una bella».

6. Corranda sense indicació de procedència: «Ay! mares que teniu filles, / ay! no les caseu encara / guardaules per los Carlins / quant baxen de la Montanya» («Guerra del[s] set anys»).

7. *Oracio* de Camprodon que comença «Angel de la guarda / angel de la guia / no'ns desempareu / de nit y de dia». Al darrera del mateix document hi ha dues notes d'Aguiló amb arguments de llegendes o rondalles.

8. Versió de Riudeperes, recollida per J. Verdaguer, que comença «No fieu de las ninas / de las brutas llatrinas / tan bunicas com lletjas / que sempre estan complertas / ab la gran brutaldat».

9. Camisa buida, sense cap indicació.

10. Camisa que duu el títol *A casa Quintana*. Conté els documents 11-12.

11. *Ballet* de Llanars que comença «A casa en Quintana / sovint jo y ananava [*sic*] / no mes pera veure / aquell rich miray».

12. Versió de Tordera que comença «A casa an Quintana / sobint hi anaba / sols per veure / aquell rich mirall». Aguiló hi anota: «Es un bayle» i «ball cerdá».

13. Diversos fragments de cançó, sense indicació de procedència, que comencen «Una canso vull canta / no ha molt que ses dictada / duna miñona que y a / aquí dalt de la montaña».

14. Versió sense indicació de procedència que comença «Ho poble de Marganell / qui no voleu que tremoli / varen matar l' Rector / y sen portaren lo glovo».

15. Versió recollida a Girona per Riera i Bertran, titulada *'Ls set pecats mortals*, que comença «Comensem en nom del Pare / Del Fill y del Esprit Sant / Que sia nostra defensa / D'estos set pecats mortals».

16. Versió de Sagàs que comença «Jo men ire a Lleyda / servire molt be / te enviare carta / siu has passat be».

17. Paperet sense indicació de procedència que diu: «tremolau de pó, / No volem à Espanya / tanta facció».

18. Paperet sense indicació de procedència que diu: «L'altre consol no tenia. / Campos verdes, campos verdes / Campos verdes de mi patria / Cuant sembrabas estos campos / los moros m'en cativaban». Aguiló hi escriu al darrera: «Final del romans 90. Vid si es el Conte Flores».

19. Paperet amb una versió de Puigcerdà que comença «Canta y s'alegra / y viu tot sol. / 'L rosinyol / Ab molta alegria».

20. Paperet sense indicació de procedència que diu: «Nom dirieu la meua tia / la meua mare quina en fá».

21. Paperet amb una versió de Barcelona (1870) que diu: «Volem republica / perque n'es l'única / per conservarnos / la llibertat».

22. Versió fragmentària de la Puda que comença «El meu home sen anat / sen anat cap à Mallorca / m'ha dexat encomenat / que tenques ben be la porta».

23. Papereta que diu: «Ay pare correu correu / ay mare veniu veniu». Aguiló hi anota: «Oit a la Plana de Vich Nos recordaven mes que de ests dos versos».

24. Papereta amb els versos: «Sota'l pont de Tarragona / cuant un soldat ve de la guerra / nencuantre una pastorella».

25. Versió de Molló que comença «Mayrastres son mayrastres / las que jo tench de respectar / pero jo no les respecto / perque a mi'm volen mata».

26. Versió de Camprodon, titulada *Canso de la pastora*, que comença «Bona nit y bona hora / bona nit quen tingau / aqui'n teniu la pastora / mirevosla sis plau».

27. «Retazos» de Folquer: «Set anys he servit al Rey / set anys y cuatre semmanas / ab tota l'honra del mon / com á casa dels meus pares». Aguiló hi anota: «Muchacha que sirvió en el ejercito disfrazada. Parece una version moderna del cantar antiguo que buscaba».

28. Versió de Camprodon que comença «Pares y les mares / no tenen sino un fill / ells no tenen feyna / sen van al carril».

29. Versió sense indicació de procedència que comença «ell ne porta un relloxa / com si fos un sañó / encara quell en porti / no diu res á ningú». Al mateix document hi ha una altra cançó que comença «En sent lañ cuaranta tres / canso nova se ha dictat / del consol de las duncellas / feta en mol humilitad».

30. Versió recollida per Jacint Verdaguer que comença «Voleu saber ninetes / qui es lo meu galan / es un xicot mol maco / fumado de tabaco / y a la finestra esta».

31. Versió sense indicació de procedència (de l'Esparra?) que comença «Sius boleu diberti un rato / escoltaume ab atencio / de aquestos fets quean pasat / sea dictada una cansó / De tres Jobas que y ya al pobla / que bolan tenir un pun mes / bolian ells moltas cosas / y noan alcansat res / 1 En el Pobla de La Esparra / sea dictada una cansó...» Segueixen vint-i-una estrofes més, numerades. Al final hi ha el títol *Chascos dels joves de la Esparra.*

32. Versió de Tordera que comença «Una cansoneta la oireu cantan / De algunas miñonas / que al hospici hi an».

33. Versió sense indicació de procedència que comença «El carnestoltes / feste remercada / fadrins vendreu / á dicta una canso / treta ses d'un aire / dun entrant de balles / de moltas ninas / que y ha l Rossello».

34. Versió sense indicació de procedència que comença «En sent el añy curanta tres / Cansó nova se ha dictat / Del cunsol de las duncellas / Feta en molta humilitad». Al final hi ha una nota, signada «Casas» (Josep M. Casas Homs, de l'Obra del Cançoner), que diu: «Copiada vid. nº 29».

35. Diverses versions, sense indicació de procedència, que comencen «Soc pobra y no enbeju / la vida del ric / perque me la pasu / mol mes divertit», «Per divertí mes

penas / vuy cantá una cansó / an damanu victoria / A Deu nostru seño» (aquesta segona versió ha estat ratllada), «A la vureta del mar / A la vora de la rena / Si ni á un enrajulat / de rajola de valencia» i «El Juje ne esta malalt / El Juje de la audiencia / Pasen de trenta tres / Els ca len van á veure».

36. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansuneta nova / Cumpañs aubrem de cantá / Treta nes de una miñona / Que la bui ánumaná».

37. Versió d'Ordino, «sacada este año 1857», que comença «Una cansoneta nova / que a Llors sen es dictada / nes treta dun pastor / dun pastor de la Segarra».

38. Versió de Setcases, titulada *L'aussadella*, que comença «Aqui dalt á laussadella / no se quei vol fet / diu que vol fer teulas / no se com los anirá».

39. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansoneta nova / fadrinde [*sic*] la podreu cantá / Treta nes de un fadrí jove / No hi ha mol que se ha casat».

40. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansuneta nova / Be bus la cantaré yo / Es treta de una miñona / y del seu fastachadó».

41. Versió d'Ordino que comença «Una cansoneta nova / be lan oireu canta / es treta l'any de 1 embrola / lenbrola a may murirá».

42. Versió de Ripoll que comença «Si jo era pinto / la pi[n]taria jo / a dintre de una cambra / mirant la pintura / be melegrara jo».

43. Versió fragmentària que comença «Un ase treia á pastorà / Per la bora de un torrent / Ab son cristall transparent / De tal disbarat murmurá». Aguiló hi anota al darrera: «Vid el final en una version del Tordera del jugador malahit que la Mare de Deu del Carme salva» (*sic*).

44. Versió de Tordera que comença «Una canso vull canta / No hi ha mol que se es dictada / De alguns fadrinet[s] que hi ha / de la 1ª bolada».

45. Versió sense indicació de procedència que comença «La Paula y en Jordi / sen volen casá / Ella nes criada / y ell Fadri maña».

46. Versió sense indicació de procedència que comença «Deu te guart Papeta ermosa / Prenda de Juan Pifarre / etqui tens tot lo meu cor / per lu que achis manasté».

47. Versió sense indicació de procedència que comença «Margarida yo te viso / que entris en reflecsio / que las á chidas ques fetas / no te causin gran dulo».

[18]-XI. Aguiló hi posa el títol *Vulgares locales compuestas con animo de zaerir e insultar etc.* 30 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió fragmentària sense indicació de procedència que comença «Som vingut de llunyas terras / som passat lo riu à peu / sol per veniros à veure / Donselleta del cor meu».

2. Versió sense indicació de procedència que comença «Al casal de cal nen Quela / Una rossa polla hi ha / Els fadrins la'n han xullada / Perque no pogués volà».

3. «Tros» de Ripoll (1868) que comença «Al mati de S. Joan / com es matinada alegre / men ani tot passejant / cap el pont de la Junquera».

4. Versió d'Amer que comença «Allí a la plana d'Olot / hi han casada l'*aruga* / ab aquell malvat vellot».

5. Versió d'Amer, titulada *Lo poll y la pussa*, que comença «Lo poll y la pussa / se volen casar / volen fer gran festa / y no tenen pa».

6. Versió de Tortellà que comença «Jo men vaig anar / cap a fira a la Junquera / jo'm volia comprar un bou / y vaig comprar una euga cega».

6bis (numeració recent). Versió de Tortellà que comença «Agafí l'escopeteta / men aní dret al mayol / la primera escopetada / vaig matar un ull de bou».

7. Versió de Tossa que comença «Miret Maria Batlle / tu cobre enteniment / que la teua persona / set convertex en vent». «Composta per un patro de Tossa llamado Bai que robó una genevesa [*sic*] y se caso con ella. Compuso esta y varias otras canciones / La Balle vivió en Tossa apesar de la cancion y sus hijos viven todavia en ella».

8. Versió de Gósol que comença «Alli'l poble de Paguera / que lo mitxaire y sol se / mes avall á cal torner / quey te posada / sen va'l pont de reventi / per pendre vi».

9. Versió d'Amer que comença «Una cançó vull cantar / no y ha molt que ses dictada / d'una minyona d'Amer / viu ab pare y madrastra».

10. Versió de Santa Coloma de Farners (1871), recollida per Joaquim Riera de Girona, que comença «Cansó nova s'ha dictada / De un fadrí y una minyona / qu'eran promesos per casarse».

11. Versió de Ripoll que comença «Asi vinch per divertirvos / y no vinch per interes / una canso ting á dirvos / de un fadri de Llayes». Aguiló hi anota al marge: «Es del mismo que escribio la satira als Rectors que he puesto entre las historicas Vide».

12. Versió de Solsona que comença «Prenen majordona jove / ja li agrada'l festejar / com els amos son defora / a casa sel fan anar».

13. Versió de Sant Martí de Provençals que comença «Una cansoneta nava / be la sentireu cantar / treta n'es de dugas noyas / per un de Sarriá».

14. Versió que comença «Deu vos guart Mestre Joan / Quina botiga heu posada / de vetas y tafetans / y de cosas delicadas». Aguiló hi anota al marge: «R[ecollida] per en Manel de Bofarull en el Camp de Tarragona. En Bertran y Bros la posa. V si'n Mila tambe?»

15. Camisa que duu el títol *Cançons fetes per mortificar á algu o contra alguna*. Conté només el doc. 16.

16. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansoneta noba / be la oireu cantá / treta n'es de tres minyonas / que dintre la vila hi ha».

17. Full amb un text dramàtic fragmentari no identificat.

18. Versió de Bruguera que comença «Sant Antoni de Ripoll / nes ab un cap de muntaña / de dias y toca'l sol / á la nit y cau jelada».

19. Versió de Banyoles (1828 o 1830) que comença «Fadrins y donzelletas / dels que voleu festetjar / si per cas ne voleu apendre / diré ahont haveu danar». Aguiló hi anota: «dictada por los jovenes dicen que impresa».

20. Versió de Solsona, titulada *Lo pont de Reventi*, que comença «Una canso ses dictada / alli'l pont de reventi / de un casament ques tractave / á dos horas lluñ dalli». Aguiló hi anota al començament: «Satírica» i «Vid Milá?».

21. Versió de Cardona que comença «Fadrins de Parxana / viviu divertits / nous cal envejarne / la llana de Vich». Aguiló hi anota: «Vid. si la tengo impresa en las hojas sueltas».

22. Versió de Monistrol de Calders que comença «Verge y Maria dels Muns / cansó noba se ha dictada / el dia 13 de Juñ / de una certa Taraseta / se ha dictada la cansó».

23. Versió de Sant Joan Despí, recollida per Àngel Aguiló, que comença «Sota d'un arbre / Una nena ploraba / Ploraba, ploraba, / Ay sies un recort / Que l'hin daba l'amor».

24. Versió d'Argelaguer que comença «Al mati es matinera / quant ne sent tocar les nou / nona [*sic*] un tom per la plaça / mirar si veurá cap ou».

25. Versió de Puigcerdà, recollida per Francesc Muns, que comença «Francesilla elegant / Que enamoras brillant / A quants / Figures d'un amor».

26. Versió d'Andorra que comença «Una canso us vull canta / que sen es treta de poch ha / treta dun fadri no anomeno qui / y duna donzella que festetjavan los dos».

27. Versió de Solsona, titulada *Lo pobre*, que comença «En nom de Deu jo comenso / den tems de me jovintut / com mumpare ne avisave / mon fill jo jat vetx perdut».

28. Versió de Monistrol de Calders que comença «Un disapta á la tarde / men determino yo / á emplear la memoria / per dictar una cansó».

29. Versió de Sant Hipòlit de Voltregà que comença «El mes de matx es mes de alegria / se ha dictada una cansó / treta es del Casas de Estinlas / y el Vilarrasa del Taxó».

30. Text manuscrit del segle XVIII (datat 1786) amb una cançó que comença «Una cansoneta noua / ve la Uireu a Canta / de un matxo y Dugas Buras / que un oma ba robar».

[18]-XII. Aguiló hi posa el títol *Palidas e incompletas y vulgares*. 35 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Camprodon que comença «A 22 de Novembre / festa major / en el lloch de Buadella / es terra alegre / vivia jo».

2. Versió de Sant Hipòlit de Voltregà que comença «Bernat Marqués, / Diu a sa dona / mai serás bona / à engraixar gallinas».

3. Versió d'Alella que comença «Jusep era bon home / San Pera Gallari / Sen puja á dal de un abre / Per tocá'l Tringulí».

4. Versió d'Alella que comença «Yo'ls cantaré una cansó / Un poch xusquera / Que ha pasat algun día / A n'an xiribella».

5. Versió d'Alella que comença «Al primer diumenge / del Mes de Setembre / qu'Artés fan gran festa / fan gran funció / Ha pasat un cas ab una Minyona, / qué Al mitx de la plasa planta al Balladó».

6. Versió de la Garriga (1889) que comença «Per divertir mes penes / vuy cantar jo / dels fadrins de Llarona / una canço». Aguiló hi anota al final: «*Fran^{co} Flaquer* de Samalus la va compondre fa uns 20 anys ques mort segons me diu qui la ma cantada».

7. Versió d'Alella que comença «Joaquim va di un dia / Yo men vaix al Vallès / Que'm las de la marina / Yo nu hi vuy pensá mes».

8. Versió de Tordera que comença «La Rosa tomaca / na caigut al foch / Se ha cremat las boras / y al mocado groch».

9. Versió de Tordera que comença «Tu fas cara de niña / y yo de Mariné / y no de Marine / Si fas cara de niña / ab vos me casaré».

10. Versió de Falset que comença «De Rasquera so vingut / Per le fama de aquest home / Pues se sap y es tingut / Per pagés de 1er ordre».

11. Versió sense indicació de procedència —«Retazo de las enfolio»— que comença «Dona gust al que t'estima / no m'en donis a mi / que de un paso á un paso / yo me aparto de tí».

12. Versió recollida per J. Verdaguer a Folgueroles que comença «Bon dia y bona hora / bon vespre Jaumet / Bernat no'm enfadis / que estich mort de fret».

13. Versió de Tordera que comença «Une cansuneta nova / Be la sentireu cantá / de un fadri y una miñona / Del popbla de Bilasá».

14. Versió de Barcelona que comença «Que ditxosa es la llanterna / que sota terra s'está / alsat alsat filla meba / que'l teu pare et vol casar».

15. Versió de Tordera que comença «Une cansó bui dictá / No ya mol que ses dictada / Que las noyas de Turdera / tenan gran anum[en]ada».

16. Versió de Camprodon que comença «Sius en ha arribat un propi / á la casa del Morer / sius en ha arribat un propi / tornevon que ja conve».

17. Versió sense indicació de procedència que comença «Ne so filla de Guisona / y mus pares son torners / tench dos germans questudien / Le un dropo l'altre mes».

18. Versió de Tordera que comença «Una cansuneta nova / Be la sentireu cantá / de un fadrí y una miñona / del popbla de Bilasá».

19. *Cansó* dialogada que comença «Jo só rich, tu ets bonica, / tu tens gracia jo diners / no t'mostris donch tant ingrata / filla meua que vols mes». Sense indicació de procedència.

20. «Estribillo estraño que he oido suelto»: «Al hort de la tia / un jorn me n'entrí, / cutó vull cullirne / cutó vull cullir: / Per tot lo redo / vatx cullir cutó, / y encara al exir / cutó vatx cullir».

21. Versió de Sant Vicenç de Camós que comença «Fadrinets que sou hara / La primé fló / No hus enfundeu ab noyas / com he fet yo».

22. Versió sense indicació de procedència que comença «Que'n feu aqui baix miñons / Que feu aqui baix que plou / Esperem a una miñona / que treballa al portal nou».

23. Versió de Camprodon que comença «El meu pare m'ha casada / ab un rich malgastador / sa jugat tots los dines / els quels meu pare me do».

24. Versió de Camprodon que comença «Una canso vull canta / noy ha molt que ses dictada / duna miñona quey ha / á Camprodon ses criada».

25. 3 pàgines amb diverses cançons, sens dubte procedents del País Valencià. Comença «Grabieled sen desperte / que el sol surtia / ne va encontrar una rosaula / que ayins le dia».

26. Versió de Barcelona que comença «un formatja em so manga[t] / la tricula tricula».

27. Versió sense indicació de procedència que comença «Totas las Margridoyas / Se bolan casá aquest añ / Non pas yo trista y suleta / que tinc de esperá un altra añ».

28. Versió sense indicació de procedència, titulada *El rector de la Bola*, que comença «Diu que era gabatx / de la Bola Mosen Pere / diu que era gabatx / y no selin donava empatx».

29. Versió de Monistrol de Calders que comença «Una cansoneta nova / la sentireu cantá / y anomaná / aixis com la sentireu / pensereu y direu / que de dirla no'm sap greu».

30. Versió d'Alella que comença «Una cansoneta nova / Os iré cantan / Que anan jo per las carreras / Ab mas quimeras / La baix dictan».

31. Versió de Sant Climent d'Amer que comença «Casarme voldría / y no y puch pensar / per la por de perdre / la branca del pa».

32. Versió d'Alella que comença «Un Fadri va demana / Unas Minyonas si li volan da / Luegu respon son pare / Yo no tinc tal inten».

33. 4 pàgines sense numerar amb diverses cançons sense indicació de procedència. Esborrany en llapis de lectura difícil, que comença «Antoniete agraciada / huy [?] quin dia ne tindrás / cuant ne vorás venir lo Jaume».

34. Versió de Monistrol de Calders que comença «Fatx de cuento una cansó / em direu tots si tinch rahó / de las penas y desconsols / que te la viuda de Sararols».

35. Versió de Tordera, «Vulgarísima», que comença «Deu del cel doni las gracias / pel que es convenien / Per dictarna esta estoria / he gut de pasar mol tems».

[18]-XIII. Aguiló hi posa el títol *Versos sueltos de canciones algo desconocidas*. 17 documents, descrits per separat a continuació.

1. «Retazo de un cantar pop.[r] catal. que me dijo D. B. C. Aribau que recuerda haber oido á los tintoreros y tejedores en su niñez». Comença «Anirem á can Pistrau / a fe' una bullida / la farem de groch y blau / de color d'oliva».

2. «Tarragona la sabe la hija de Hernandez. Completese». Comença «Gracias a Deu qu'el sol ha surtit ara, / son resplandor / ja men dona á la cara».

3. Paperet que diu: «A la voreta del mar / ni ha una dama pintada / l'a pintada un cavalle / ab la punta de la espasa».

4. Paperet que diu: «qui pogues dormir / sols una hora al dia».

5. Paperet que diu: «fadrins quel amor vos mata / fadrins que vos vol matá».

6. Paperet amb un fragment de Balaguer: «Quey fare trista de mi / sils artillés man robada / No man robadeta no / jo matexa mi so dada / Adeu Marieta adeu / color de rosa encarnada».

7. Paperet que diu: «Si ne té un cavall blanch / corria mes que una llebre / els marines que la veyen / diuen ques señal de guerra / nos señal de guerra no / ques la mor de una donzella».

8. Paperet que diu: «A la vora de la mar / aya una verja pintada / la pintada un cavalle / ab la punta de l'espasa».

9. Paperet que diu: «Adios vila de Ripoll / que estas el mitx de dos ayguas / entre mix de dos rius / perilla de ser negada».

10. Paperet que diu: «Un mocador brodat de sedas vermellas / el mitx aya un campanar / y dedalt aya una estrella».

11. Paperet que diu: «Pajesos de Collsacabra / y els de la Plana de Vich». Aguiló hi afegeix al començament: «Creo que es de Carlistas».

12. «Estrofa suelta de un cantar recogido por Cerda que dió á Incenga»: «Ella sen diu Cinteta / la filla del marqués / te la boca xiqueta / també lo front lluent / apar una estrella / de las mes resplandents».

13. Fragment trobat «entre les copies den Flos y Calcat». Comença «Aquesta primabera / a San Juan anaba / ab un germa meu / non tinc mes a casa».

14. «No se d'hont traguí aquests versos ò qui me los dictá, son populars vulgars»: «A 24 dabril / tems de primavera gentil / encontri un dia / l'aymada mia / sola venia / dun seu gerdi / un dilluns demeti / gran ditxa va ser per mi / jo le volgui dissimula / mes la vatx saluda».

15. «De un MSS de ult^{os} del sig 17 o princip^{s} del 18 — Es lletra del Pare Cata, Caputxí». Comença «En temps de Primavera / Temps de violas y flors / Yo men aní á la cassada Ay! / Ferit del mal d'amor».

16. Joc d'infants de Sallent: «—Tapa tapa General / Una fulla d'espinal / ¿Taparás si fatg forat? / —Sipare / —Les portes de Sant Bernat / Faran un pet com el meu cap».

17. Paper amb tres notes: «Totes volen hereus / sols per tenir vianda», «Fadrins si voleu venir» i «Fadrinet de la Bordeta».

[18]-XIV. Aguiló hi anota: «Completense con otras versiones en la misma localidad». 38 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió ratllada que comença «Una cansó vull canta / no hi molt que s'es dictada / De una minyona que hi ha / Qu'à la vall d'Andorra está». Al mateix document hi ha una altra versió, igualment sense cap indicació de procedència, que comença «Una can[çó] vull canta / No hi ha molt que s'es dictada / Ay de l'amor / La mes aymada del meu cor / D'una minyona que hi ha / Que à montanya s'es criada».

2. Versió sense indicació de procedència que comença «La mes hermosa del mon / Y ella es diu Maria Rita».

3. Petit quadern de 12 pàgines sense numerar. Conté successivament cançons que comencen «Quan 'l mon principiá / S. Pere y N^{tre} Senyor / Divino St.^{t} Antoni / Pregueu pels pecadors» (*El divino St Antoni*), «Rossinyol, bon rossinyol / DeRiri / Deu te do llarga volada» (ratllat), «Me'n vaix à cullir violetes / Tota aboreta del riu / De tantes que n'hi havia / Cullia les mes gentils», «Quan fou al replà de l'escala / 'L seu pare l'encontrá / Me'n vull anar á Marsella / a veure 'l Rey paisá» (ratllat), «'L patit bailet / Demati es lleva / 'N pren l'arada / y à llaurar s'enva», «L'any de la cansó del sol / corrian planetes males / Jo me n'aní à Barna. / Per l'amor d'una minyona», «Atencions, cristianos / D'un cas qu'ha suxehit» i «Tots 'ls reys me'n dihuen / Perque no'n caso la filla / Com la casaria jo / tres marido no'n voldria / Menos 'l Compte de plores / Que d'amors ja se'n tenia».

4. Paperet que diu: «Alli'l camp de tarragona / si n'hi ha un arbre que brotona (id burrona) / quant l'arbre es vert / l'ombreta es bona / si y ombreja una pastora».

5. Petit quadern de 20 pàgines sense numerar. Conté successivament cançons que comencen «Jo te n'enviare 1 altre / Prou [?] visch à n'el monestir / 1 dia diguent la missa / Jo la carta vex venir» (ratllat), «Anem, anem à judici / Dirà l'ordre rabiant / Quina sentencia tan agra / Se'ns hi está esperant» (*Cop[l]es del judici (Continuacio)*). «La tareya que portava / Era'l menjá y beurer be / Ab 'ls miquelets d'Espanya / Jo m'hi som molt alegrat», «Una cansoneta nova / Tot cantant us la diré / Treta s'es d'En Coma Armena / Y del seu gos perdiguè», «La muller d'un buer / Demati s'es llevada / Se n'es anada al riu / A rentá la bugada», «Mireu si l'han casada jove / La filla del Mallorqui / Mireu si l'han casada jove, / Que a son marit no sab servir», «Som fill de bon pare / De bona mare y tot / S'en van pels camins rals / A robar qui pod», «Tres minyons de la valentona / —Deu vos guard, Isabel / Heu sopat encara / No per cert senyors / Jo no tinch tal gana», «Valdria mes ser soldat / Peleyantne nit y dia / Que no pas posar l'amor / Ab cap viuda ni fadrina», «Les festes de Nadal / Son festes molt alegres / 'Ls amichs m'estan dient: / Climent, com no te n'alegres?» (ratllat), «Marieta resta al foch / Ab 1 punt d'or que bordava / Al punt de la mija nit / Son galan puja l'escala» i «Una cansó vuy canta / Ara que no 'n pedich [?] feyna / De les penes y trevalls / Que passan los que festejan».

6. 4 pàgines sense numerar. Conté successivament cançons que comencen «Si n'era 1 tarrisser / Que á vendre tarrissa anava / Quan ne fou àn el riu / 'L ruquellet li va caurer», «Cansó nova s'ha dictada / 'L dia 3 de Maix / / Dos fadrins que la'n festejan / Als dos se'ls ha dexat» (ratllat), «'L dia 7 de Set^{bre} / 1 any fará / que allant à la plassa / varem balsà» i «Si n'eran 3 ninetes / Filles de'l Cerdà / La 1 porta xuyes / L'altre porta pa» (ratllat).

7. Versió de Dosquers, recollida per Riera, que comença «Cansó nova s'ha dictada / lo dia 13 de Maig / Als dos fadrins quen festetge / a tots dos los n'ha dexat«. Aguiló hi anota al final: «Lo que segueix a laltra carta del paper es de la matexa cansó» (es deu tractar, però, d'una altra versió, en llapis).

8. Versió de Dosquers, recollida per Riera, que comença «Als purtals anary jo, / Als portals anari sola / Sino per un cubertet / Que n'era fet de porchs y bobas».

9. Poema de «Gali de Camprodon Que Estudia al Seminari de Bar[celo]na», sobre un fet històric de l'octubre del 1086. L'autor assegura que, a causa del «carácter luxuriós y cruel» de l'emir Mizraim, «los pobles de eixa vall de Camprodon n'hi dictaren la seguent cansó, que vaix copiar en lo any 1860 de un vell pastor que vivia en la població de Set-casas» i que comença «¡Oh àliga de la montanya, / La reina de tot eix vall; / ¿Com es que dalt en la Roca / No't sentim jamái cridar?».

10. Versió de *St Isidro*, sense indicació de procedència, que comença «St Isidro se'n va á missa / Ab molta devoció / Quan ell torna de missa / Trobe l'amo molt falló».

11. Versió de Dosquers, recollida per Riera, titulada *Les margaridetes*, que comença

«Totes les margaridetes / Se volen casá' aquest any / Jo trista de mi, soleta / Hauré d'esperá l'altre any».

12. 4 pàgines sense numerar. Conté successivament cançons que comencen «Aquella Rosa encarnada / Digüeli que tornaré / 1 principi de semana / No se si será 'l dijous» (ratllat), «Si n'hi havia 1 serrana / Blancha y fresca y noy [?] morena / 'N té lo cabell crespado / Y'l color d'un verdo era», «1 dia m'hi passejava / A la avora [?] de'l balcon / vaix sentí 1 veu que deya / que mal es 'l mal d'amor», «Per Mayo florido / 1 rossinyol canta / la calandria responia / Mentre estich passejando» (ratllat) i «Y una cansoneta nova / Treta n'es del vuit d'Abril / Blancha y hermosa y / Treta n'es d'una miñona / Blancha y hermosa y gentil».

13. 4 pàgines sense numerar amb una cançó «De amor puede traducirse» —segons Aguiló— que comença «El pueblo me da á entender / Que te cases vida mia / Y todo será en un tiempo / Mi muerto [*sic*] y tu casamiento». Acaba en català: «No an sé mes, acabat Amen Jesus / A la porta ni ha un fus / Una chinelleta de vidra / Portan portan se trenca / Un barratet de pega / Pasant per el sol se ba fondra / Y la aigua cuit hu engancha. / Y ara Prou / Perque lo escribent está cansat de escriura aquestas ultimas asonadas tretas de Dª Pepa Calvet ab consentimient [*sic*] de sa jermana, pero no del escribent» (Damas Calvet segurament).

14. Còpia de la *Cançó* que comença «¿Quí vol ohir la gesta — d'un jove enamorat, / quí, nit y jorn sospira, — d'amor apassionat...?», amb un davantal —titulat *Cansons de la terra*— que diu: «Ab desitj de que la vejan ab gust los lectors de *La Gramalla*, copiam á continuació la bella *Cançó*, de bon sabor popular y triat llenguatge, que 's troba estampada y posada en música en lo llibre intitolat *Odarum (quas vulgo Madrigales appellamus) diversis linguis de cantatarum Harmonia, novas et excellenti modulatione compositarum, liber primus*, estampat en Barcelona, any de 1561».

14bis (numeració recent). Nota sobre la cançó copiada al doc. 14.

15. Versió sense indicació de procedència que comença «á cada galta una rosa / per regalo de tot l'any. / —si, si, Madrona etc.». Li falta sens dubte un altre full on hi havia el començament de la cançó.

16. Versió fragmentària, sense indicació de procedència, que comença «Fadrinets ara que'us vaga / Si no'hu feu be ho faré yó / De posar la má á la pluma / Y dictar una cansó».

17. Versions escrites per mossèn Jacint Verdaguer que comencen «Una cansoneta noba / cantarem si adeuplau / duna serta minyona / de Vilanova de Sau», «Estava la vergeta / retirada en tal manera / tota vestida de dol / com a viuda verdadera» i «La mare de Deu / un rose plantava / daqueix san roser / ne nasque una planta».

18. *Cansó* sense indicació de procedència que comença «Fadrinets que festejeu / nous fieu de las miñonas / mireu que eus engañaran / ellas ne son mol traidoras». Al dors del mateix document hi ha una altra *Cansó* (ratllada) que comença «Si ne era un texido / que tenia tres fillas / la una filaba al torn / la altra tayab[a] y cusia», i un fragment d'una altra cançó (igualment ratllada) que comença «El seu pare diu que nou vol / sa mare contenta ne era / baxa al pun de la mija nit / baxa al ferrer à escalfar al ferro».

19. Versions recollides per mossèn Jacint Verdaguer que comencen «Catarina sen pentina / prim tan amorosa / ab una pinta dargen / prin tan amorosament» i «Un fadri y una minyona / tots neran dun mateix tems / adios cara bonica / color duna rosa tens / qui te color duna rosa / no li faltan pretendens».

20. «Cant del Bearn o gascon», procedent de Cénac Moncaut, *Histoire... des états pyrénéens*, t. 5, p. 318, que comença «Lou maytin baou à la coumo / Per ana sega lou blat».

21. 4 pàgines sense numerar amb diverses *Cansons Catalanas de Vallfogona* que comencen «Una cansoneta nova / vos lan oireu cantar / D'un fadrí y una minyona / qu'al amor se van donar», «Pera divertir mon cor / pera aviar mas penas / (vos) divertir mos pensamen[ts] / ab dolorosos torments» i «Ab un dia y una noche / ab una noche y un dia / nasqueren Joan y Mar[i]a».

22. Paperet que diu «Aqui am pase un cara brut / Carragat de fantasia / per un gambatot qu'an té / diu qu'an bol una pubilla».

23. Versos precedits d'un interrogant, sense cap indicació de procedència: «Jo de les vostres penes / men vull encarregar / pujau adalt de la barca / que l'aygua us vull pasar».

24. Versió de Riudeperes, recollida per Verdaguer, que comença «Sota l pon de Manlleu / ni hi ha una pollancreda / que ni ha un serpent molt gros / fa tremola la terra».

25. Versió de Riudeperes, titulada *Brindis Popular*, recollida per Verdaguer, que comença «Lo bon vi m sab bo / que l aiga / no gaira / Lo bon vi m sab bo / que laiga no».

26. Versió de Riudeperes, titulada *Mossen Joan de Vich*, recollida per J. Verdaguer, que comença «Ahon aneu vos are / Mosen Joán de Vich / Aont aneu vos ara / tan trist y afligit».

27. Versió de la Granada que comença «Fadrinets que aneu pel mon / preneu etzemple de mi / fetetjant una casada / jo mi som pensat mori».

28. Fragment d'una versió, recollida per Jacint Verdaguer, que comença «Vosaltres de Folgarolas / Lom la / sou caballers / enguany que heu cullit prou naps / Com la / fareu diners». Al darrera del mateix document hi ha alguns versos ratllats d'una altra cançó fragmentària, escrita igualment per mossèn Verdaguer.

29. Versió recollida per mossèn Jacint Verdaguer que comença «Una cansó ses dictada / alli l' pont de Rerenti / dun casat y una viuda / a la fe ni ha per riure». Al dors del mateix document hi ha una cançó recollida a Riudeperes per Verdaguer, ratllada, que comença «Tinch un home petit / com un gra de cibada / per pujarsen al llit / ha de menester escala».

30. Versió sense indicació de procedència que comença «La cotorreta / N'està molt alegre / de la vinguda / dels estudians».

31. Versió de Puigcerdà, recollida per Muns, que comença «Els meus pares y mares / Tenen sino un fill. / Per poch que'l renyin / se'n va el Carril».

32. Versió de Puigcerdà, recollida per Muns, que comença «Si n'eran mare y filla / que segaban un blat / segau y lligau donas / segau y lligau blat».

33. Versió de Vallfogona que comença «Pera diverti mon cor / Pera aviar mas penas /

Pera diverti mon cor / Pera aviar mas penas / Divertir mos pensaments / ab dolorosos torments».

34. Full sense indicació de procedència amb diverses cançons. L'única completa comença «Una cansoneta nova / Jo vos la diré / Treta es de 2 joves / Se'n volen gran bé». Una altra és mancada del començament: «Digueuli que ja hi iré / A les 3 hores de la tarde» (ratllat). Una tercera comença simplement: «A Vilassà n'hi ha 1 noya / Se'n vol casà y diu que no gosa / Perque non sap / L'istil dels homes / Pastá y cuyna / Y fer l'olla bona / Y ademes de aixo / Esser cusidora» (ratllat).

35. Carta en vers adreçada a mossèn Ramon Corbella, des de Rajadell, el 26 de juny de 1889, per «J. Al' P. R.». Conté una «copia de una tradicio *Lloberolesca-Montapalauina*, trobada en una caixa de ferros vells, rovellats, amagats en una agolfa mitx ensorrada», que comença «Matinet men llevo yo / Matinet punta del alba / Poso la sella al caball / Las pistolas á la faixa». Aguiló hi anota: «Recullida a la Segarra enviada a Moss. Cinto pel Cat[edràti]ch de Retorica Vich».

36. Fragment de *Les 12 paraules* recollit a Àger: «Mano, mano, mano / yo te les diré / les dotze paraules / que Cristo digué. / Sola es la una / que pari en Betlem / va parir l'estrella / lo fill del Etern».

37. Fragment de Sant Martí de Calaf: «Pujaulo dalt a les presons mes altes / que alli'n veurà les planes de Cerdanya / que hi ha un roser quen fa rosetes blanques / Culliune un ram per da a l'enamorada / Quant lo veurá fara mitja rialla».

38. «Copia las Cobb[l]as de que dictá lo Simon Blanch y Sibat de San Joan abadesas...» que comencen «O gran Deu de Cel y terra / Vos que tot O governeu / Dirigiu la mia ploma / Puig que llum Al Mon Doneu». Aguiló hi anota al començament: «Ho rebé Moss. Cinto d'un capellá de Vich».

[18]-XV. 20 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Folgueroles, recollida per Jacint Verdaguer, que comença «La vila de Manlleu / es una vila alegra / sols pel jovent que hi ha / principal las donzellas».

2. Versió de València que comença «En lo Convent de Murvedre / l'hermano de Fondonguilla / s'ha quedat sense sopar / per no mostrar la cartilla».

3. Versió de Camprodon que comença «Poble de Palou / ten pots alabar / una que ni havia / s'ha deixada enganyar».

4. Text signat per J. Collell que comença «Quan marit tenia jo / En Ramon, siga á la gloria, / Ay filletas cuant jo hi penso / Las llagrimas se m renovan».

5. Versió sense indicació de procedència que comença «Cuant yo nera petitet / Al meu pare me regalaba / Me daba de alguns ouets / Y algunas nous confitadas».

6. Versió de Tordera que comença «Aont ne vas Maria Agna, / sola ahon te fan aná, / á la horta del meu Pare / que lo sol me te de matá».

7. Versió de Granollers que comença «Nous fieu de les ninetes / Totes tenen el cor fals / ya n'he festejada una / l'espay de 6 ó 7 anys».

8. Fragment de Sant Martí de Provençals: «Fileu fileu vos mare / prou teniu que

filá / ay vos teniu tres fillas / totas tres per casár / jan respon la petita / marit men vull buscar».

9. Versió de Granollers que comença «Ella matineja / a escombra'l balcó / tote descalseta / ab cos de xipó».

10. Fragment d'Alcover: «Ab un boix volen que m' casi / Que te una hacienda mol grant, / Yo procurare estorbaru / Per casarme ab lo Juan / Que los bens no fan personas / Y las personas bens fan».

11. Fragment sense indicació de procedència que sembla que continua el doc. 10, o si més no és de la mateixa lletra: «El me ha dit que turnaria / Per las festas de Nadal / De Nadal á Sn. Pere / Axi l'estich esperan. / Ab lo que l' pare vuldria / Casada no me hi vauran».

12. Fragment de Balaguer: «Aquella tal Margalida / ques la prenda del meu cor / me te lligadas les entrañes / ab cadenas de l'amor / Com son cadenas tan fermas / que no les pug deslligar».

13. Versió de Queralbs que comença «També cantaria jo / bon amor sim dau llecencia / la llassencia que jo vuy / es l'amor d'una donsella».

14. Versió de Tordera que comença «Sin te 9 fastejadors / ben será ben festejada / Ara ni ha surtit un / que es de la raya de Fransa».

15. Versió sense indicació de procedència que comença «Una dona vella y Gran / Coixa bornia y golluda / Diu quen te un goll tan gran / Que lan fá aná geparuda».

16. Versió fragmentària de Tordera que comença «Corre y entri cap á dintre / Las vehinas son aqui / que si ellas ho sabían / ho dirian al marit».

17. «Retazo», sense indicació de procedència: «Jo vos dire la vida dels presos / jo vos dire la vida que fan / ells pelan favas 3 voltas al dia / y'ls que non pela ja no'n pot menjar / La fam la son y la set me matava / menjar ni beure non volen donar». A continuació, separat per una ratlla, hi ha un altre fragment: «El pobre del seu home / com no si veu / de Cornella á Banyolas / fa de correu / Y'l cami danar á França / diu quel sap prou / per anar á Banyuls es passa / dret á port Bou».

18. *Tonada del Bon jorn o albada* de Sant Joan de les Abadesses, que comença «Un sant diumenge el demati / ja vetx venir la mia amor / ja se mi alegra lo meu cor / sols per poderli esplicar / las penas que a mi'n fa passar».

19. Versió de Tordera que comença «Me som dada ab un marchant / Pasat sen es á Fransa / Yo no se cuant revindrá / Derridi Derrida».

20. Fragment de Camprodon: «No ploreu la dolça amor / mos ne anirem á Marina / alli beurem del bon vi / del bon vi 'y malvesia / Els aucellets cantaran / cantaran ab alegria».

A-19

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté onze camises.

[19]-I. Aguiló hi posa el títol *Apuntes sobre la poe[sí]a pop[ula]r de P[ablo] Pi[ferre]r. Id. Ar[tícul]o sobre Ribera de id.* 8 documents, que no corresponen al títol anterior, sinó al del doc. 1, nova camisa que diu *Poesia pop.ʳ Notes pel prolech etc.* Als documents 2 i 3 hi ha l'esborrany de l'article de Josep M. Quadrado *Cantos populares*, sobre el Romancer d'Aguiló.

[19]-II. 35 documents, amb diverses notes d'Aguiló sobre la cançó popular. El doc. 11 és una nova camisa —que conté els documents 12-27—, numerada 41 i titulada *Lo que pierden los roman[ce]s recogidos — su restauracion.* Excepcionalment, el doc. 34 conté un breu text recollit a Malfet: «Un consell te vull dar Comte / que jo per mi no 'l penria, / que matesses ta muller / y't casesses amb ma filla».

[19]-III. La camisa és el *Prospecte* de «La Ilustració Catalana» corresponent a l'Any XI, Barcelona, 1890. 42 documents amb notes diverses per a la introducció del Cançoner d'Aguiló.

[19]-IV. Camisa de l'Obra del Cançoner. 15 documents amb diverses notes d'Aguiló sobre el Cançoner. A partir del doc. 8, tracten de les seves relacions amb Pau Piferrer.

[19]-V. Numerada «(32)» per Aguiló, que hi posa el títol *Poesia pop[ular] catal[an]a especialmente.* 18 documents amb diverses notes d'Aguiló, algunes sobre Eivissa i València.

[19]-VI. 78 documents amb notes sobre la classificació del Cançoner i amb vista a la introducció que Aguiló volia redactar-hi. Al doc. 73 hi ha l'íncipit següent: «Cançó vulgar moderna que m'han dit a Montmajor de Querol comença: / "A cal Tatxa hi ha una noya / que'n es per enemorar ["]». Al doc. 75 hi ha uns versos de Gósol: «Comte oliver comte Oliver / me apar mes dama que cavaller» i «Lo compte Oleguer / me par mes dama que cavaller», amb la nota: «Las minuciositats de la rondalla han fet oblidar el romanç».

[19]-VII. Aguiló hi posa el títol *Selecció de les cançons desigualdat de les versions.* 58 documents amb diverses notes per a la introducció del Cançoner. El doc. 7 és una nova camisa, titulada *Mudança continua de la forma del mateix romanç*, que conté els documents 8-14. El doc. 4 conté un fragment, sense indicació de procedència, que diu: «Petiteta era l'infanta / com els moros se len duyan / no mes tenia set añs / com esclava se lenduyan / ... / Devesia un cavalle / que cap á ella venia». El doc. 23 transcriu la «glosa burlesca de Mall[orc]a tan coneguda», model de «les cançons hibrides»: «El soldat com va arribar /

va dir: Mumare, ja *viengo*. / —Ay fill meu jo no te *entiengo* / si no mudes de parlar».

[19]-VIII. Aguiló hi posa el títol *De les* cançoneres *o dones que cantan les cançons*. 7 documents amb notes sobre «cançoneres» i sobre «cantadors o cançoners».

[19]-IX. Aguiló hi posa el títol *Goigs*. 10 documents amb notes sobre els goigs i sobre la manera com Aguiló pensava classificar-los.

[19]-X. La camisa conté una versió factícia de *Lo fals testimoni*, que comença «Diana cullia flors / per l'ort del Rey passejantse», numerada «F.C.» (Feudal cavalleresca) «12» per Aguiló (en realitat, correspon al número 11 del *Romancer popular de la terra catalana. Cançons feudals cavalleresques*, pàgs. 43-48). 4 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió factícia de *Lo fals testimoni*, que comença «Na Brianda es matinera, / cap al jardí s'endevalla», numerada «F.C» (Feudal cavalleresca) «12» per Aguiló (correspon al número 12 del *Romancer popular*, pàgs. 49-52, versió del romanç núm. V, *Les dues Dianes ò lo fals testimoni*).

2. Versió factícia «de les Balears» de *Lo fals testimoni*, que comença «Estava la gentil dama / á l'ombra d'una murtera», numerada «F.C.» (Feudal cavalleresca) «12» per Aguiló (correspon al número 13 del *Romancer popular*, pàgs. 52-56, versió del romanç núm. V, com l'anterior i com la de la camisa X).

3. Versió factícia de *Lo testament de na Melis*, que comença «La filla cau malalta / la filla del bon Rey», amb nombroses correccions. Aguiló hi anota «Milá p 185» i la numera «F.C.» (Feudal cavalleresca) «8» (correspon al número 30 del *Romancer popular*, pàgs. 147-148, versió del romanç núm. XVII, *Lo testament de N'Amelis ò l'infanta enmetzinada*).

4. Versió factícia de *La pelegrina ò els dos nats del mateix dia* (o bé: *d'un mateix dia*), que comença «La mare de don Bertran / y la de dona Maria». Correspon al número 16 del *Romancer popular*, pàgs. 69-76, única versió del romanç núm. VII, *La pelegrina ò los dos aymadors nats á un mateix dia*.

[19]-XI. Aguiló escriu a la camisa: «Recorts massa personals etc (quartilla 1ª del 1r borrador) enllaçarho ab la cita den Muntaner... Me entregat a mes recordances de vell comptantles a la bona de Deu y ab mots pagesivols convençut quells son els unichs que saben la llengua.— Agrahiment als qui m'han dit cançons (1ª fulla) vull agrair los qui han cooperat etc. (Vid *1. tres*).— Doble intencio en demanar cançons (V[erdague]r sens anomenarlo) perque se enamorassen d'exa poesia y de la llengua». 37 documents, tots ells referents a l'enemistat entre Aguiló i Antoni de Bofarull, que atribuí a Pau Piferrer i a Milà la primacia en la recollida de cançons populars catalanes.

A-20

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté quaranta-set camises.

20-I. Camisa recent. 3 documents que contenen l'*Índice de las carpetas p[ar]a la hist[ori]a de la poesia pop[ula]r Cat[alan]a* (la majoria de les quals es troben en aquesta carpeta A-20 i algunes a l'anterior, A-19), l'índex d'una introducció a la poesia popular en quatre capítols i altres notes sobre cançó popular catalana i castellana.

[20]-II. Numerada per Aguiló «(1.ª) *Plan del romancero / Prelacion y agrupamiento de romances*». 30 documents amb diverses notes. El doc. 19 és una nova camisa, titulada *Cuestion Milá* (ratllat) i «Vease la nota 3 del Prologo de Duran pag VII», que conté els documents 21-30, tots ells referents a Manuel Milà i Fontanals i al seu *Romancerillo*, que s'avançà al projecte de Cançoner d'Aguiló.

[20]-III. Numerada per Aguiló «(2ª) *Cuestiones que resolver y plan de la hist[ori]a de la poesía pop[ula]r*». 12 documents amb diverses notes.

[20]-IV. Numerada per Aguiló «(3ª) *Titulo y Prologo del R[omance]ro Catalan*». 24 documents amb diverses notes.

[20]-V. Numerada per Aguiló «(4.ª) *Dedicatoria á Pife[rre]r*». 5 documents, la majoria referents a Pau Piferrer, que «hubiese sido el unico p[ar]a hacer completa esta colec[cio]n».

[20]-VI. Numerada per Aguiló «(5ª) *Rasgos generales de la poesía pop[ula]r / Definision y límit[e]s de la poesía pop[ula]r / id. de la catalana*». 24 documents amb diverses notes. El doc. 17 és una nova camisa, titulada *Caracteres principales de la poesia popular / Melancolia*, que conté els documents 18-24.

[20]-VII. Numerada per Aguiló «(6) *Valor lit[erari]o y estetico de los roman[ce]s pop[ulare]s / Su importancia*». 9 documents amb diverses notes.

[20]-VIII. Numerada per Aguiló «(7ª) *Lo fantastico y maravilloso en la poe[si]a a pop[ula]r*». 2 documents amb notes.

[20]-IX. Numerada per Aguiló «(8ª) *Misterio en las narraciones pop[ulare]s*». 3 documents amb notes.

[20]-X. Numerada per Aguiló «(9.ª) *Utilidad de la lit[eratur]a pop[ula]r / Importancia hist[óric]a y filo[ló]g[ic]a*». 15 documents amb diverses notes.

[20]-XI. Numerada per Aguiló «(10) *Desnudez de los Rom[ance]s — impureza — moralidad*». 18 documents amb diverses notes.

[20]-XII. Numerada «(11.ª) *Imposibilidad de que juzgue bien á la poe[sí]a a pop[ula]r — goces que le debo*». 4 documents amb diverses notes.

[20]-XIII. Numerada per Aguiló «(12) *Diferencias entre las poesias artistica* popular *y* vulgar». 13 documents amb diverses notes.

[20]-XIV. Numerada «(13)» per Aguiló. Segons el doc. I-1 d'aquesta mateixa carpeta, Aguiló la titulava *R[omance]s Feudales-Caballerescos*. Conté només un document, amb una petita nota titulada efectivament *Feudales Caballerescos*.

[20]-XV. Numerada «(14)» per Aguiló. Segons el doc. I-1 d'aquesta mateixa carpeta, Aguiló la titulava *[Romances] Novelescos*. 4 documents amb notes titulades efectivament *Novelescos*.

[20]-XVI. Numerada «15» per Aguiló. Segons el doc. I-1 d'aquesta mateixa carpeta, Aguiló la titulava *Costumbres Moder[na]s*. 4 documents amb notes que es refereixen efectivament a *Costumbres modernas*.

[20]-XVII. Numerada «16» per Aguiló. Segons el doc. I-1 d'aquesta mateixa carpeta, Aguiló la titulava *Amorosas*. Conté només un document, titulat efectivament *Amorosos*.

[20]-XVIII. Numerada «17» per Aguiló. Segons el doc. I-1 d'aquesta mateixa carpeta, Aguiló la titulava *Poesia bucolica o pastoril*. 2 documents amb notes referents efectivament a «La poesia bucolica ó pastoril en los Roman[ce]s» i a les «canciones pastoriles».

[20]-XIX. Numerada «18» per Aguiló. Segons el doc. I-1 d'aquesta mateixa carpeta, Aguiló la titulava *De la religiosidad en los Rom[ance]s catal[ane]s / Institucion paternal*. 3 documents, el primer referent a la «institució paterna»; els altres dos sobre *Religiosidad* i *Religiosas*.

[20]-XX. Numerada per Aguiló «(20) *Metro del romance*». 6 documents amb diverses notes. El doc. 5 transcriu un «romancito» imprès al començament del segle XVI, «que hasta aqui es el mas antiguo que he visto en lemosin o catalan», que comença «Mare de deu sagrada / Regina imperial / Siaunos advocada / Y al vostre fill pregau».

[20]-XXI. Numerada per Aguiló «(21) *Relaciones entre el Romancero y el Teatro*». 4 documents amb diverses notes.

[20]-XXII. Numerada per Aguiló «(22) *Del castellanismo en la poesia pop[ula]r Catalana*». 10 documents amb diverses notes sobre la influència del castellà a Catalunya.

[20]-XXIII. Numerada per Aguiló «(23) *R[omancer]o Castellano contraste con el Catal[a]n*». 7 documents amb diverses notes.

[20]-XXIV. Numerada «(24) *Valencia*» per Aguiló. 3 documents amb diverses notes sobre la poesia popular al País Valencià.

[20]-XXV. Numerada «25» per Aguiló. Segons el doc. I-1 d'aquesta mateixa carpeta, Aguiló la titulava *Rom[ance]s apocrifos (histor[ico]s) Tolosa. Hernandez de Tarrag[ona]. Canalejas — Ruinas de mi Convento etc. Balaguer*. Conté només dos documents. El primer amb el «Romans» titulat *Doña Guillerma de Moncada*, signat «Hernandez», que comença «Dius que canti'l meu amor? / ¡Que cantaré desditxada!» (Aguiló hi anota al començament: «R[omance]s apocrifos [*sic*] Vid. Tolosa»). El segon fa al·lusió a un text que comença «Montanya regalada / es la del Canigo / coronada de plata / y vestida de flors», publicada el 1840 «como poesia popular tradicional catalana ó rosellonesa».

[20]-XXVI. Numerada per Aguiló «(30) *Origenes Elementos de nuestra poe[si]a pop[ula]r cat[alan]a*». 11 documents amb notes diverses.

[20]-XXVII. Numerada per Aguiló «(31) *Que autores reconocen los rom[ance]s pop[ulare]s Cat[alane]s?*» 9 documents amb diverses notes.

[20]-XXVIII. Numerada «(33) *Porque la poesia pop[ula]r Cat[alan]a no abunda en rom[ance]s de historia? Restos hist[óric]os que conserva*». 19 documents amb diverses notes.

[20]-XXIX. Numerada per Aguiló «(34) *Cuestiones sobre la geografia de los Rom[ance]s es decir sobre el modo de ir donde ahora se encuentran / Deducciones de antigüedad / Transmigracion de los rom[ance]s*». 8 documents amb diverses notes, amb referències al Pirineu, al País Valencià, a Mallorca, etc.

[20]-XXX. Numerada per Aguiló «(35) *Causas de la mayor analogia entre la poesia cata[lan]a y la portuguesa y demas nacion[ale]s / Influencias mutuas de las lit[eratura]s pop[ulare]s / Comunidad de unos mismos cantares*». 12 documents amb diverses notes.

[20]-XXXI. Numerada per Aguiló «(36) *Romancescos*». 11 documents amb diverses notes.

[20]-XXXII. Numerada «37» per Aguiló. Segons el doc. I-1 d'aquesta mateixa carpeta, Aguiló la titulava *Leyendarios* [*sic*]. Conté només un document, titulat efectivament *Rom[ance]s leyendarios*.

[20]-XXXIII. Numerada per Aguiló «38. *Rom[ance]s Morales doctrinales*». 2 documents amb notes.

[20]-XXXIV. Numerada per Aguiló «(40) *Modificaciones de los roman[ce]s con el tiempo*». 3 documents amb diverses notes.

[20]-XXXV. Numerada per Aguiló «(42) *Mis tareas p[ar]a recoger esos cantares / Lugares y modos de cantarlos / Caracter del pais*». 17 documents amb diverses notes. El doc. 3 és una nova camisa, titulada *Nidos de romances ó parajes donde mas se encuentran / Funciones ó costumbres donde se cantan mas*; conté els documents 4-15.

[20]-XXXVI. Numerada per Aguiló «(43) *Razon[e]s p[ar]a esplicar la tardanza en recoger los rom[ance]s pop[ulare]s y especial[men]te los Catal[ane]s*». 9 documents amb diverses notes.

[20]-XXXVII. Numerada per Aguiló «(44) *Decadencia y olvido de la poe[si]a pop[ula]r en Cat[aluñ]a*». 21 documents amb diverses notes.

[20]-XXXVIII. Numerada per Aguiló «(45) *Personas que han contribuido á proporcionarnos romances*». 7 documents amb diverses notes amb noms i característiques d'alguns cantaires. El doc. 7 és una carta de Joaquim Salarich, del 1854, que acompanyava la tramesa de «cuatro canciones».

[20]-XXXIX. Aguiló hi posa el títol *Trajes de los pueblos que hablan estos rom[ance]s*. 3 documents amb diverses notes.

[20]-XL. 8 documents amb notes sobre «*Cansons*, panderos», romanços on surt la Mare de Déu, Hongria a la cançó popular catalana, *Cantares infantiles*, història del matrimoni (processó d'un casament xinès!), *ploradores* de Mallorca, casaments a l'illa de Sardenya i *Camarellas* igualment a Sardenya.

[20]-XLI. 13 documents amb diverses notes sobre el Cançoner. El doc. 6 és un paperet d'Aguiló que diu: «Madrid — dos niñas de tres á cuatro años estan cantando toda la mañana debajo de mi balcon / la cosa bonita / se enseña y se ve; / el tuti-li-mundi / por mi alfiler». El doc. 13 conté una versió occitana de la «Cansó del *flajolet*», que comença «Cant je'n eri petxot garçon / co de mon pere / men fesin gardar los brebis / ab as bergeres». Aguiló hi anota al final: «Piferrer cantaba esta cancion amenudo cuya nota ó *tonada* es tan linda como la letra. En uno de sus albums de viage en que esta copiada he visto al pié lo siguiente que quizas me dará márgen p[ar]a encontrar mas datos sobre ella. / *Cantada por madamoiselle* [sic] *Ramona Grau en S. Juan Despí y heroico camino de Vilasar en 7 de disiembre* (quizas Setiembre) *de 1842* y enseguida las iniciales que siguen borradas como lo anterior *S.L.M.J.C.G.C.O.S.T.B.C.E.M.S.E.*».

[20]-XLII. Aguiló hi posa el títol *Bayles — Cantares Sig. 14*. 10 documents amb diverses notes sobre balls i danses.

[20]-XLIII. Aguiló hi posa el títol *Funerales en Cataluña*. 10 documents amb notes sobre funerals i enterraments.

[20]-XLIV. Camisa sense títol. 8 documents amb diverses notes d'Aguiló sobre cançons.

[20]-XLV. Aguiló hi posa el títol *Juegos infant[ile]s / rom[ance]s baylables*. 4 documents. Els tres primers contenen diverses notes sobre jocs infantils i balls. El doc. 4 conté una versió de Bagà que comença «Avemaria! quey ha? / teniu foch / que voleu fer del foch».

[20]-XLVI. Aguiló hi posa el títol *Sobre los roman[ce]s moriscos Catal[ane]s*. Camisa buida.

[20]-XLVII. Aguiló hi posa el títol *Juglares — Gay Saber — Consistorios* i hi anota: «*Vide* el cap. del Breviari de Amor sobre juglars. / Id Docu[s] ind[s] de la Corona de Aragon Tomo V Leyes palatinas pag 61 / Id to° 6° pag 56 (muy curioso) / Id. Sarmiento Origen de la Poesia / Vid. Carta de Sant Bernat entre mis MSS. / A la casa dels juglas tut hom balla'l contrapas refran. Cat.[a] actual / Carrer den Juglá / Ala puta y al juglar á la vejez les viene el mal sig. 16». 10 documents amb diverses notes

A-21

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté cinquanta-quatre camises, numerades per Aguiló de la 1 a la 55 (hi manca la 53, inclosa en realitat dins la primera), precedides d'un quadern —numerat *21*— de 14 pàgines escrites sense numerar i 10 més en blanc, titulat *Registre de las Rondalles*, manuscrit d'Aguiló. Abans de la camisa I, i sense numerar, hi ha retall d'un article sobre *Lo Llibre de la infantesa*, «Rondallari catalá» de Terenci Thos i Codina, publicat al «Brusi 14 Abril 66» i signat per J. C. y V.

[21]-1. Segons el *Registre* esmentat, conté la rondalla «*Lo castell may vist de la terra* [o bé *illa*] *del esglay que qui hi va no'n torna may*. (Una version de Mall[orc]a y otra de la Petron[il]a.)». El *Registre* mateix adverteix: «Maspons Fran[co] la ha puesto en Cast[ellan]o» i hi afegeix: «Id. la 53 que es la matexa». En realitat, la camisa conté 6 documents, numerats recentment, amb la *Rondalla del castell may vist* de Mallorca («Contomelo Teresa hermana de Francina que fue criada de casa Miró lo sabia de cuando muchacha que bordaba en una casa en Palma»), el *Cuento del Castillo irás y no volverás*, en castellà («Contado por la Carmen de Chiva), una versió en castellà sense títol (que deu correspondre a la traducció de Francesc Maspons) i la nova camisa numerada *53* per Aguiló (amb la indicació «Vid. *Coves d'Artá*»). Aquesta camisa 53 (doc. 4) conté els documents 5 i 6, versió —ma-

llorquina sens dubte— *D'en Barnedet Fill de rey* i esborrany d'Aguiló resumint *En Bernat fill de Rey* d'una «Criada d'Inca».

[21]-2. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*La Juliberteta o Gibertineta (Berta jolia)*. Vid Maspons 3ª Serie p 73 *La noya dels cabells dor* / Vid *Los Cabell[s] d'or* p 103 de la 3ª serie (?)». 5 documents, numerats recentment, amb dues petites notes i versions d'*El julibert* (Sant Joan Despí) i de la *Rondalla de la Gibertineta, ó Julibertina* (Barcelona).

[21]-3. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*Las tres colomas del Castell*. Puede servir como castigo de la avaricia — es preciosa. (Vid. nº 35 son començament)». Un document, numerat recentment, titulat *Rondalla de las tres colomas del castell* (Esplugues).

[21]-4. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*Na Catalineta y la Mala madastra ó mes pot la Verge Maria quel mal esperit*. Contada en *Soller*». Un document, numerat recentment, amb el text citat de Sóller.

[21]-5. Segons el *Registre*, conte una «Serie de milagros con un motivo religioso. Pertenece á las mil y una noches cristianas. Creo que me lo conto Tª Villaseñor de Veas (Andalu[cí]a). La hada esta sustituida por la Virgen etc.». Un document, numerat recentment, en castellà, sense cap indicació.

[21]-6. Segons el *Registre*, conté «*La flor del birinblau o del romanial* (Version castell[an]a). Sale tambien la Virgen M[ari]a» (Aguiló hi afegeix la nota bibliogràfica: «Mila nº 3.— Grim 1ª serie p 179 — Masp[on]s 1ª p 33»). Un document, numerat recentment, titulat *La flor del nogal ó del birinblau ó del romenial* [*sic*], en castellà i sense indicació de procedència.

[21]-7. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*El Buen juan muerto por su esposa adultera y resucitado con el agua de plata etc.* Recogido en Queralp [*sic*] apuntado en Castell[an]o». Un document, numerat recentment, amb una versió sense títol, «Recogida en Caralps».

[21]-8. Segons el *Registre*, conté la rondalla *La tortuga malestruga*, sense cap més precisió. 2 documents, numerats recentment, esborranys titulats respectivament *La tortuga malestruga* i *La turtuga malestruga*. La primera versió fou «Contada per ne Margalideta Borotrau, la sabia de la seua criada de Roses».

[21]-9. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*La noya estelada o les tres fades etc*. Notable — Mallorca»; Aguiló hi remarca: «Per publicar». Un document, numerat recentment, titulat *Rondalla de l'Estelada filla dun comte conceller del Rey. O les tres fades* («Contola Teresa Segura que lo sabia de Mallorca»).

[21]-10. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*Lavia Noreta y les 3 fades* — afany de

una vella per tornar jove — Mall[orc]a». Un document, numerat recentment, titulat *Rondalla de Ne Noreta y les tres fadas* («Me la contà ne Françina, mallorquina casada ab un tal Anglada. La sabia de menuda»).

[21]-11. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*Los tres vestits maravellosos o la cuca pelosa* — Deseos incestuosos de un padre» (Aguiló hi afegeix: «Vide Coll su tradu[ció]n de Perrault *Peau d'ane* que creo hay igual asunto»). 2 documents, numerats recentment, amb una versió en català titulada *La cuca pelosa* (Barcelona, Trina Miró) i una altra en castellà, sense cap indicació.

[21]-12. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*Les oquetes del Rey* Mahó» i «De Balaguer muy notable». 3 documents, numerats recentment, amb la *Rondalla de las oquetas del Rey* (Maó; amb una referència final a «Benita Florejacs de Balaguer»), la *Rondalla de la Mare Ballena* («Contada per en Manelet Angelon») i un esborrany en castellà (amb versos en català) sense cap indicació.

[21]-13. Segons el *Registre*, conté una rondalla sobre «Casament embruxat o profatisat. La redaccion o apunte castell[an]o — La recogi en Madrid». Un document, numerat recentment, en castellà, sense cap indicació.

[21]-14. Segons el *Registre*, conté la rondalla «Mala madastra especie de *cendrosa* o quizas la cendrosa. Vid. el 1.° que extracta *Milá*. Dos versions distintas.— Id altres dues de *La Juanota* y *na Catalineta* Mall[orc]a (*Netejar budells*) / Id. La *Ventafochs* Vid *33*». 5 documents, numerats recentment, els dos primers en castellà sense títol (el segon «Del pueblo de *Torrelodones*», prop de Madrid) i els altres amb versions mallorquines de *Juanota* (sense cap altra indicació) i *Ne Juanota* (recollida per Estanislau Aguiló) i un *Cuento* sense indicació de procedència —no escrit per Aguiló mateix—, titulat *L'* [sic] *venta focs.*

[21]-15. Segons el *Registre*, conté una rondalla «Preciosa incompleta contada por las Miros — hay la cuartilla / Que poch be't vol / pobre mon fill / qui't fa anar sol / per tant perill / Debe completarse». 2 documents, numerats recentment, amb una versió sense títol ni indicació de procedència (però d'origen mallorquí) i un paperet amb els versos «Que poc be 't vol / pobre mon fill / qui't fa anar sol / per lloch de tant de perill».

[21]-16. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*Los 7 germans cervols* / Notable Balaguer etc.». Un document, numerat recentment, titulat *Rondalla de[s] je[r]mans cervols* («Contomela Benita Floretjacs de Balaguer. Antes me la habian contado en otro punto de Cataluña no se donde y tenia los versos copiados». Es tracta de: «Jermans meus los cervols / baxeume á cercar / n'estig dintre d'ayga / perill d'aufegar», i la resposta: «Jermaneta nostra / no y podem baxar, / els coltells ja ermolan / que'ns han de matar»).

[21]-17. Segons el *Registre*, conté *La lluna del sol — filoseta dor fus y aspi dor* i «Otra del Bou vert que parece igual asunto» (Aguiló hi anota: «Vid. Maspons 2ª serie *El rey drago* p 60 fus filosa etc.»). 2 documents, numerats recentment, el primer amb la *Rondalla de la terra de la lluna del sol* («La conta Trina Miró») i el segon amb *Lo bou vert* de Queralbs.

[21]-18. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*Llas de mi*. Primera version de la Petronila algo diferent de la Paulina — Vid el 34» (i tot seguit hi anota: «Es la *49* — Vid—»). 2 documents, numerats recentment. El primer és un esborrany d'Aguiló en llapis, titulat *Llas de mi*. El segon és d'una altra lletra, en castellà i sense cap indicació.

[21]-19. Segons el *Registre*, conté la rondalla «Filomena de los tres pelos de oro en la cabellera. Hay las pruebas de habilidad hilar hilvanar criar un perrito adornar un pajaro etc. Es un compendio de la educacion del tiempo» (Aguiló hi afegeix: «Creo que hay algo igual en la *Tortuga*»). Un document, numerat recentment, amb una versió en castellà sense cap indicació (acaba, però, «y *si no son bius son morts que diu al* Sr A[guiló] que *diüan à mallorca*»).

[21]-20. Segons el *Registre*, conté la rondalla «Los dos bassons ab dues espases dos cavalls y dos gossos. Bellisima rondalla Recogida en Queralps». Un document, numerat recentment, amb una *Rondalla replegada á Caralps de la Vall de Ribas.*

[21]-21. Segons el *Registre*, conté una rondalla d'«Amor platonico vehemente de un principe con la hija de un jardinero» (Aguiló hi anota: «Debe buscarse la version de Mall[or]ca de *na Catalineta*» i «Vid *Les 3 flors* de la Dolors de Cal Repler». Un document, numerat recentment, amb una versió en castellà sense cap indicació (és de procedència castellana, atès que conté versos com «Hermosa de la albahàca, / ¿Cuantas hojitas hay en cada mata?»).

[21]-22. Segons el *Registre*, conté la «Lindisima rondalla mallorquina den Bernadet y na Catalineta — Si ma mare es rosa / rosa som també: etc.» Un document, numerat recentment, amb la *Rondaya den Bernedet y ne Catalineta*. Conté els versos «Si Mumare es Rosa / Rosa som tambe / som coida rosa / d'un matex rosé» i «ò ganivet de dos tays / curem en sanch mos trabais / herbe de la mort florida / acabem sà meua vida».

[21]-23. Segons el *Registre*, conté la rondalla «La *Blanca y bella* Mallorca incompleta. Es el començament den *Bernadet fiy de Rey* o l'*amor de les tres taronges*». Un document, numerat recentment, amb la *Rondaya de la Blanca bella*, en castellà, sense cap indicació, però al dors d'una papereta electoral de la «Ciutat de Palma» (lletra d'Aguiló, amb paraules en català de Mallorca).

[21]-24. Segons el *Registre*, conté «*La tortera o les dues fades*. Mallorca extractado y algo incompleto, hi poso *El tort y la tórtera* tambe de Mall[orc]a semblant al *18* y al *49*». 2

documents, numerats recentment, amb *Es tort y se tortere*, sense cap altra indicació (sens dubte de Mallorca) i *Sa rondaya de sa tórtere ò de la bella fada*, igualment sense cap altra indicació, en mallorquí dialectal.

[21]-25. Segons el *Registre*, conté un «Cuento [o bé *Leyenda*, escrit a sobre sense ratllar *Cuento*] recogido en Vich S. Pedro Jesus y la Muerte que queda burlada. Es fondo igual al cuento en verso y antiguo recogido en Baget en que también la muerte queda burlada por un jugador. Vid. el 1r de Maspons en la 2ª *serie*». 2 documents, numerats recentment, amb un «Cuento recogido en Vich», en castellà, i un esborrany en llapis sense indicació de procedència (Aguiló hi utilitza, com altres vegades, el català i el castellà).

[21]-26. Segons el *Registre*, conté una «*Leyenda* — Uno que esta un año en el infierno su tormento es tener que dormir con mugeres feas». Un document, numerat recentment, amb una versió en castellà sense cap indicació (hi ha entremig del text la frase «Las viejas *laxencaren* demunt el caballo que habían guardado», que denota un probable origen mallorquí).

[21]-27. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*L'amor de les tres taronges* — (Vid Masp[on]s 1ª serie p 82) / *Les tres taronjes* con variación — hay mucho de la tortuga etc. — Otro retazo del que conté á D. A[gustín] Duran — 3ª magnifica la 2ª parte o final (Maspons 2ª ser. p 52)». 10 documents, numerats recentment, amb versions en català i en castellà, algunes fragmentàries. El doc. 3, *Amor de les tres taronges (Fracment)* és de Sant Joan Despí. El doc. 4, *Las narangitas del verde amor*, sembla que ha d'ésser completat amb el doc. 9. El doc. 6, *L'amor de las tres taronjas*, és de Queralbs. El doc. 10 fou «Contado en Madrid una de un pueblo á unas 10 leguas».

[21]-28. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*La princesa encantada o laguila el llao y la formiga* (Queralps)» (Aguiló hi anota: «Vid. *35*» i «Vid Thos p 105»). 3 documents, numerats recentment, amb una *Rondalla replegada á Caralps de la Vall de Ribas* (en castellà) i dues versions en català, una amb el títol *Lo lleo laliga y la furmiga* i l'altra sense cap indicació.

[21]-29. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*Los tres fills coronats* — bellísima (Queralps)». Un document, numerat recentment, amb «*La dels tres infants* [escrit sobre *fills*, ratllat] (Caralps)».

[21]-30. Segons el *Registre*, conté una rondalla referent a «Madre celosa que hace matar a su hija porque es mas hermosa que ella — Cueva de ladrones etc.». 4 documents, numerats recentment, amb una nota sobre «la conseja en lemosin La madre celosa de su hija viendo que su galan la prefiere», un retall d'un imprès en castellà sobre els «requisitos» que ha de tenir una dona per ser «perfecta en hermosura», algunes variants de la *Blancanieve* de Queralbs (en castellà) i una «Conseja andaluza por mi prima de Veas».

[21]-31. Segons el *Registre*, conté una rondalla sobre «Polaynas que trasladan a las mayores distancias en un momento — cuchara que alimenta etc. Falta el final es muy notable». Un document, numerat recentment, titulat *Como otra parabola p[ar]a la ciencia y la Fe*, sense cap altra indicació (en castellà).

[21]-32. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*L'aucell vert* — Felanitx incompleta / Dues del mateix títol completament diferents / Vid. *Maspons* 3ª serie p 150 Dues versions d'una mateixa noya (Dolores Gil) contades en sis anys de distancia». 3 documents, numerats recentment, amb *La Cervereta* («Recullida de na *Dolores* modista que la oí a Pardines de la Vall de Ribas»), la *Rondalla del aucell vert* de Felanitx i el *Cuento del auçell vert* («R[ecollit] de Dolors Gil del Alt Empurdá»).

[21]-33. Segons el *Registre*, conté «La *bufafochs* — Solo el principio. Madastra que envia sus tres hijastras á un bosque p[ar]a que se pierdan ellas salen por las cascaras de avellanas hasta la 3ª que pone *mill* y se lo comen / *Vid. 14*». Un document, numerat recentment, titulat «Rondalla de na *bufafochs*», sense cap altra indicació.

[21]-34. Segons el *Registre*, conté una rondalla referent a «Tres principes encantados en el interior de una cueva [que] reclaman tres hijas de un leñador». 3 documents, numerats recentment, amb una versió en castellà sense cap altra indicació i dues en català, titulades respectivament *L'Encantat* (de Sant Joan Despí) i *Cuento* (sense cap altra indicació).

[21]-35. Segons el *Registre*, conté una rondalla «Notable pero tiene un principio por el estilo de la *3* y el final por el de la *28*». Un document, numerat recentment, amb una versió en castellà, sense cap indicació.

[21]-36. Segons el *Registre*, conté una rondalla «Curiosa — menos antigua recogida en Catarroja en 1854 cuando la revolucion. Castillo, estatua de azucar y miel». Un document, numerat recentment, amb *Consejas recogidas en Catarroja huerta de Valencia* (en castellà).

[21]-37. Segons el *Registre*, conté una rondalla «Lindisima — Madastra que mata a la hijastra y le da a comer a su familia. Su hermano recoge sus huesos los entierra y ella resucita». Aguiló hi afegeix: «Deu esser la que acaban de publicar en *El Folk Lore* Andaluz nº 4 ò 5 Vid». 2 documents, numerats recentment, tots dos en castellà, un titulat *Zelos de una madastra* i l'altre sense cap indicació; tots dos tenen versos en castellà.

[21]-38. Segons el *Registre*, conté una «Leyenda» sobre «Limosna de un garbanzo que se lo come un pavo etc.». Un document, numerat recentment, amb una versió en castellà (sense cap indicació).

[21]-39. Segons el *Registre*, conté la rondalla «Qui te dobles vola, / qui no'n te rodola.

/ Dos cuentos parecidos de pobres que se casan con princesas por medio de estratagemas ingeniosos». 2 documents, numerats recentment, amb una versió en castellà i una altra en català, sense cap indicació (el doc. 2 és d'indubtable origen mallorquí i està escrit al dors d'una papereta electoral de la «Ciutat de Palma»).

[21]-40. Segons el *Registre*, conté un «Cuento de por — castell encantat — valor de una noya». Un document, numerat recentment, amb una versió en castellà, sense cap indicació.

[21]-41. Segons el *Registre*, conté una rondalla sobre «Consejos practicados — Leyenda en que hi ha por» (*sic*). Un document, numerat recentment, titulat *Retazo de una conseja que se cuenta en Aragon*. Aguiló hi afegeix en llapis: «Vid. 3 Consells de Salomó Maspons 3[r] p 50». Text en castellà, sense cap altra indicació.

[21]-42. Segons el *Registre*, conté la rondalla «Lo corb ab una ploma dargent y un altre d'or / Retazo importante falta la ult[im]a mitad». 2 documents, numerats recentment. El primer conté la *Rondalla del corp ab una ploma de plata y laltre d'or*, sense cap altra indicació. El segon és un paperet amb un projecte de títol pensat per Aguiló: «Libre de Rondalles / Lletgendari / Gestes y miracles de Sants / Recull de tradicions». Al dors del mateix doc. 2 hi ha uns versos que es deuen referir a la rondalla del corb, de lectura difícil: «Sil corp dexau fogi / que tant via encomenat / sense pendre comiat / altre volta to[r]n perti».

[21]-43. Segons el *Registre*, conté una rondalla sobre la «peregrinacion a Santiago — cuento estraño poco notable». Un document, numerat recentment, en castellà, sense cap indicació (hi ha la forma que sembla mallorquina *li va fer ui*).

[21]-44. Segons el *Registre*, conté una rondalla sobre el tema «Celoso burlado Vid. 39». Un document, numerat recentment, amb un «Cuento que me dijo la *novia* del carretero que me trajo de Elche a Alicante la noche del 4 al 5 de Ab[ri]l [18]64», en castellà.

[21]-45. Segons el *Registre*, conté una rondalla sobre «Crueldad de una hermana y zelos por ser reyna / Aucells protectors — plomes que tornen florins dor, etc. Recullit y escrit per Baltasara Santponts.— Thos me digué quel conexía y quel publicaría. Vid». 2 documents, numerats recentment, amb una llarga versió en català, sense cap indicació (deu correspondre al text de Baltasara Santpons) i un esborrany d'Aguiló, titulat *Laucell.*

[21]-46. Segons el *Registre*, conté la rondalla «Del pa y del peix — (Tomasita Villaseñor)». Un document, numerat recentment, amb una versió en castellà titulada *El pan y Pescado*, que sembla incompleta.

[21]-47. Segons el *Registre*, conté la rondalla «Na *Trica-faldetes* (incomplert)». 3 documents, numerats recentment, amb una versió inacabada de Barcelona («la madre de Ange-

lon»), titulada *Rondalla de na Trica faldetes* (abans «la Trinca faldetes», corregit per Aguiló), un esborrany en llapis titulat *Trica faldetes*, i un breu apunt titulat La *Trica faldetas*.

[21]-48. Segons el *Registre*, conté la rondalla «Les tres peres de *fil y grana*. El tench incomplert Vid. la *51*. que te parescut comensament. Vid Maspons *La perera* 1ª serie p 94». Un document, numerat recentment, titulat *Les tres peres de fil y grana*; duu el nom de «Paulina Ang[elo]n», que devia contar la rondalla a Aguiló.

[21]-49. Segons el *Registre*, conté una rondalla sobre «Un pare ques veu obligat a dar una de ses tres filles a un gegant encantat que despres torna un princep. Es el *18. Llas de mi!* Vid el 34». Un document, numerat recentment, titulat *El ay ay*, en castellà. Al final diu: «Por Catalina Aguilo y Villasenor [*sic*]».

[21]-50. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*Los anells entelats* — (Vid Maspons 2ª serie p 66 "les 3 roses [''])». Un document, numerat recentment, titulat *L'* [sic] *anells entelats*. Aguiló hi anota al començament: «Mall[orc]a» i «Francina Segura», que li devia contar la rondalla.

[21]-51. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*El cavall de set colors*. En Maspons no'n posa cap de *cavalls* en les tres sèries / D'infant recort que les rondalles parlaven molt d'el *Cavall vert estalat* de plata ab les potes y coa d'or Vid? Aquesta rondalla te de la historia sagrada de Josep el just trahit per sos germans que arriba a rey. Copiat pen Fran[cis]co Cortès». Un document, numerat recentment, titulat *Cuento. El caball dels set colors*, sense cap altra indicació.

[21]-52. Segons el *Registre*, conté la rondalla *El baul d'argent*, sense cap altre detall. 3 documents, numerats recentment, amb una versió de *Lo baul d'argent* de «Pepa Segura de Palma» —manuscrita només en part per Aguiló—, una altra versió del «beulet de plata» (sense títol i en mallorquí dialectal, «Copiat de ne Marieta de la *gran botigue*) i una nota no escrita per Aguiló que comença «No recort el final del cuento "Lo baulet de plata"».

Com ja hem assenyalat, la camisa 53 no és al seu lloc, sinó dins la carpeta 1. El *Registre* la descriu així: «Rey jugador que ven l'anima al dimoni per unas cartes per guanyar lo que havia perdut / Sa filla sen more y lo treu del *infern* (sic) Mall[orc]a (Vid Les Coves d'Artá?) Vid I» (el *sic* és d'Aguiló mateix).

[21]-54. Segons el *Registre*, conté la rondalla «*La filla del secretari del Rey* (Mall[orc]a) Se casa ab el Rey sense saberho son pare, entrant tres nits misteriosament a sa cambra. Copiada per na Trina». Un document, numerat recentment, titulat *El secretari del rey*, «Recull. en Mallª per Trin[ita]t Miró».

[21]-55. Segons el *Registre*, conté una «Rondaya *assaynetada* de tres filles de rey que ma-

taven els homes que les miraven / Son pare las tanca a un castell y elles surten a robar als lladres / Final de la dona de sucre y mel dins el llit la primera nit de casats. Copiada per Fran[cis]co Cortés». Un document, numerat recentment, titulat *Cuento* i sense cap altra indicació.

A-22

Carpeta de les mateixes característiques que A-1. Conté vuit camises, numerades recentment.

22-I. 56 documents, numerats recentment, descrits per separat a continuació.

1. Conté la tradició *La Cova del Drach, ò'l forat de la serpent* («Contada pel jove qui me acompanyá de Gerri a la Pobla») i *Tradició de estanys, lachs etc*, sobre l'*Estany de Mentuy*, «prop de la Ciutat de Pallars».
2. Petita nota titulada *Preocupaciones*, sobre un sonet castellà del segle XVI «A uno que andaba muy tormentoso, porque a prima noche oyó cantar un gallo y aullar un perro».
3. Conté la tradició *Las covas de Ribas*.
4. Petita nota sobre *goja* i *goija*.
5. Petita nota sobre «Encantats que estenen la bugada el vespre etc.».
6. Paperet sobre l'expressió *tenir roba d'encantats*.
7. Petita nota titulada *Supersticiones*, referent a la «hist[ori]a de Nuria cap 13 y 12».
8. Nota titulada *Preocupacions*, sobre els infants que es moren i altres temes relacionats amb la mort i amb les òlibes.
9. Nota sobre la roba dels «encantats», «fantasmes», «gegants», «bruixes», etc.
10. Nota sobre el *donyet* de València, equivalent a «trasgo, duende, *follet* ó boyet».
11. Paperet amb una nota sobre els *follets*.
20. Nota sobre les coves de Ribes.
13. Nota sobre el *donyet* de València.
14. Nota sobre els *Manayrons*, de la vorera del Segre, semblants als *donyets*.
15. Nota sobre *Babeluet* creença de Catalunya (anomenats «fantasmes» a Vilafranca).
16. Nota titulada *Supersticiones popul[are]s recogidas en Tremp. Follets*.
17. Nota sobre les supersticions de la «*Vall d'Arcas* entre coll de Nargó e Isona».
18. Nova camisa, que duu el títol *Donyets — follets — encantats — Dones daygua*. Conté els documents 19-20.
19. Nota sobre el *Saurí*, «hombre que por instinto señala el punto donde se encuentran aguas potables ó p[ar]a regar».
20. Diversos textos sobre *Dones d'aygua* (d'Eiximenis, Ovidi i Francesc Alegre).
21. Nova camisa, que duu el títol *Leyendas*. Conté els documents 22-24.
22. *Tradicion aragonesa*.
23. Nota sobre *Babeluets etc*.

24. Creences de Bagà i de Sant Joan de les Abadesses.

25. Nova camisa, que duu el títol *Fadas*. Conté els documents 26-27.

26. Petita nota sobre les bruixes i fades i les campanes.

27. Conjur mallorquí «Pel fat del fat / que la mia mare m'ha encomenat, / y tres punts mes / que la força del fat dins de mi crex, / siga ver y veritat / lo que manaré aviat», i comentari.

28. Nova camisa, que duu el títol *Prolech de les supersticions*. Conté els documents 29-32, amb diverses petites notes.

33. Nova camisa, que duu el títol *Supersticiones sueltas en Cataluña*. Conté els documents 34-50, amb diverses notes sobre «supersticions» i «preocupacions».

51. Nova camisa sense cap indicació. Conté el doc. 52, titulat *La cueva de S. Patricio*, que comença «Una vieja castellana me ha contado...».

53. Nova camisa, que duu el títol *Mil y una noches cristianas. Obras impresas de devocion p[ar]a ausiliar y anotar los cuentos pop[ulare]s*. Conté els documents 54-56, dos fragments de la *Tabla* d'un llibre imprès («Tomo primero de esta Cadena»), i una nota titulada *Libros de Caballerías*.

22-II. Aguiló hi va posar el títol *Prolec del Recull de Rondalles*. 46 documents, numerats recentment, amb diverses notes sobre les «rondalles», «Consejas» o «Cuentos», amb al·lusions a la seva relació amb la poesia popular. El doc. 29 és un retall de la «Gaceta de Barcelona», del 20 de desembre de 1853, amb l'article *Cuentos infantiles. (Rondallas) en Cataluña* de Manuel Milà (primera part). El doc. 33 és una nova camisa, que duu el títol *Comensaments y finals ordinaris de les Rondalles — titols*; conté els documents 34-46, entre els quals una «Rondalla contada por las Peñas de Mall[orc]a», amb els versos: «Ay fill meu dols estimat, / en draps d'estopa [anau] bolcat! / Si la vostra via ho sabia, / ab draps d'or vos bolcaria. / No'n vull or, ni tresor, / no'n vull si no un ull» (doc. 34; els claudàtors són d'Aguiló, que hi anota «De la rondalla titulada *Mercé?*»).

22-III. Camisa recent. 20 documents, numerats recentment, descrits succintament a continuació.

1. Versió de la rondalla *La nube o la flor del oro*. Aguiló mateix hi anota al començament que és «incompleta» i que fou «Copiada per n'Angelich [Àngel Aguiló] en Febrer del 84 d'una criada Valenciana que la hi contava en castellá».

2. Versió de la *Rondaye den Pere Teleques (loco)*, sense cap indicació de col·lector ni de procedència (és sens dubte d'origen mallorquí).

3. Esborrany d'Aguiló amb resums de llegendes i rondalles, en català i en castellà.

4. *Ilusion de la pobreza castigada cuento andaluz*.

5. *Rondayes de una retete*, sense indicació de col·lector ni de procedència (sens dubte d'origen mallorquí).

6. *Les peres de Balagué*, sense indicació de col·lector ni de procedència.

7. *Cuento de en Tillotello*, sense indicació de col·lector ni de procedència (sens dubte

d'origen mallorquí). Dins aquest mateix document hi ha els documents 7a, 7b i 7c, de la mateixa mà i de les mateixes característiques, amb versions titulades *Cuento de le mare de Deu del pilar de Zeregose*, *Cuento den Bernedet fi de un Rey* i *Cuento* (d'un matrimoni que no tenia cap fill i que en demanà un al dimoni).

8. *Cuento* de les mateixes característiques que el doc. 7, d'«un matrimoni que no gestauen cap dinè mes que lo nesesari per viure».

9. Versió de Sant Joan Despí de *L aguila el lleo y la formiga*.

10. *Rondaye* sense títol ni indicació de col·lector. Aguiló hi anota al començament: «La fregó fregay o Ventafochs. St Joan Despi». I al final: «Hi ha part de tres rondalles distintes» i «Es el de les *Germanastras* den Maspons 2^{n} vol p 101».

10bis. *Rondayes den Bernedet fi de Rey*, sense indicació de procedència (Mallorca sens dubte). A dalt duu el nom «C. Piña», que la devia recollir i escriure.

11. *Rondaie de sis estodians que se juntaren per ená e fe un diná sense cap dine*, de les mateixes característiques que el doc. 10bis. Duu el nom «C. Piña» al final.

12. *Rondaye de un pare que tenie tres fis*, de les mateixes característiques que el doc. 11.

13. *Rondaye de tres estodians de Servere*, sense indicació de procedència (Mallorca sens dubte) ni de col·lector.

14. *Rondaye de les oquetes del rey*, de les mateixes característiques que el doc. 11.

15. *Rondaye del amo y es misache*, de les mateixes característiques que el doc. 11, però amb la particularitat que el nom del col·lector és «Calixto P[iña]».

16. Esborrany d'Aguiló sense títol, que comença «Un cavaller se anamora de la filla del rey la demana a son pare p[er]o el Rey se crema molt del atraviment del Cavaller».

17. *Les tres taronges del amor*, versió recollida per Aguiló a Sant Joan Despí. Al dors del mateix document hi ha un començament de rondalla d'una altra lletra: «Una vegad[a] era un Senyò molt rich que tenia una noya que la volian casar ab lo fill del rey».

18. *Pobre ab tres filles*, versió recollida per Aguiló a Sant Joan Despí. Al dors del mateix document hi ha una «Curranda» de Sant Boi: «En Sagarra / molt valent y atrevit / que ha anat a pendre el remat / de la muntanya de Monjuich», amb notes sobre aquest lladre, que «En Mánso el va fer matá a S. Colgat del Vallés».

19. Esborrany d'Aguiló, amb una rondalla incompleta, que devia començar en un full ara perdut, referent a una flor màgica.

20. Text de 10 folis numerats i escrits al recto i al verso, titulat *L'Encantada de Lanós*. Al començament duu el lema «Les tradicions de la montanya / Son poesia de les viles». Al final hi ha la data «Estany de Lanós 13 de Setembre de 1865».

22-IV. Aguiló hi posa el títol *Bruxes*. 35 documents, numerats recentment, amb notes diverses sobre bruixes, follets i encantats. En destaquem uns quants, descrits per separat a continuació.

1. *Bruxes o fades*. Nota d'Àger, segons la qual una vella diu que veié passar «un vol de noyes despullades ab panderos a les mans y no sabia si corrien o volaven per l'ayre y les oí aquestes dues cançons (que la gent sab) / "Si mirau lo vent d'hont ve / voreu

lo pomer com dança, / si mirau lo vent d'hont ve / veureu com dança'l pomer." / "Les pometes del pomer / de tres una, de tres una; / les pometes del pomé, / de tres una sen caygué."»

10. Sobre *Diables boyets* a Mallorca, que es presentaren a la madona d'una masia «donanli voltes y cridant *Que farem? que farem? sino vos matarem*» (amb una al·lusió a «n'Estanislau» de K. Aguiló). Transcriu igualment quatre versos d'un romanç valencià de 1687, d'un certamen a sant Francesc Xavier: «Entrant a porta tancada / tu dimoni deus esser / ò *duende* fosch, que de nit / va per plats y escudellers».

11. Exemplar imprès de la *Historia maravellosa del sabat de les bruxes, y bruxots, conforme ells ho han declarat en Tolosa, y altres llochs ahont son estats sentenciats à mort, traduida de Françes en Català per B.R.P.* Estampat en Tolosa, y ara nouament en Barcelona, en casa de Gabriel Nogues, en lo carrer de Sant Domingo, Any 1645. 8 pàgs. sense numerar.

34. Procés contra bruixes a Prats, febrer de 1619. Aguiló hi anota: «Te l'original (mes llarch) en Vineder advocat y diputat per Vich. Crech que adquiri dit MS. de la Biblioteca del Canonge Ripoll».

35. Procés contra bruixes a Vic, setembre 1619. Aguiló hi anota: «Te l'original (extrect de la Curia Fumada) en Sant Vicens de Vich, procurador».

22-V. Aguiló hi posa el títol *Rondalla de por*. 3 documents, numerats recentment. El primer és un paperet que diu «Cuento de por que de la nit nos bo». El segon és un esborrany que comença «Senyauvos, tots y seguiume si teniu fe y coratge» i acaba: «para la descripcion de un castell maleit frases inspiradas del mamotreto del Rector de Pallarols». El tercer és un esborrany més extens, titulat *Cuento de por*, referent a «un mariner de Sta Catalina del jovent de la vida airada».

22-VI. 23 documents, numerats recentment, amb esborranys de rondalles. Els que tenen títol són el doc. 2 (*Cuento del Ranxero brut*, Àger), el doc. 3 (*Un pare que tenia 3 filles*, Àger), doc. 6 (*El delicat de Gandia*), doc. 16 (*El cestero*, incomplet), doc. 17 (*El Zapatero*, signat «Por Catalina Aguilo y Villaseñor») i el doc. 19 (*La rondaya del espoumadoret*). El doc. 21 és una rondalla rimada que comença «Mon pare an te un camp de mill / be lo voc se menja lo mill» (Cercs).

22-VII. 11 documents, numerats recentment, amb petites notes de tipus lingüístic i sobre rondalles o tradicions.

22-VIII. Aguiló hi posa el títol *De quant Jesus y Sant Pera anaven pel mon. Vid. Rondalla 26*. 6 documents, numerats recentment, amb versions de la *Rondalla de Rondallas de cuant Jesus anava pel Mon* (doc. 1, de Beget, recollit a Olot, que comença «Necontri Sant Pera / de tal manera / es posen escriure / lo modo de viure / quem sutsei») i altres semblants.

A-23

Carpeta de cartó, de 25 × 18 cm, amb una etiqueta que diu «M. Aguiló». Al llom diu: «Mt. A [Material Aguiló] Carpeta 23», posat per l'oficina de l'Obra del Cançoner. Conté quinze camises, embolicades per una camisa més gran de l'Obra del Cançoner. Al començament hi ha un full, igualment de l'Obra del Cançoner, que diu «Carpeta -23-».

[23]-I. Camisa de l'Obra del Cançoner. 27 documents, descrits per separat a continuació.

1. Quadernet de 12 pàgines sense numerar que conté successivament cançons que comencen «Unes coplas novas / Les irem cantant / D'una donzelleta / Plena de miran» (ratllat), «'L primer n'es gran dolor / Com us han profetisat / Per un content de dolor / Vostro cor te de passar» (*'Ls dolors*) i «Devots estem atents / Oirem cosas bonas / Son los 10 manaments / Coses s[an]t[e]s y bones» (*'Ls manaments*).
2. 4 pàgines sense numerar amb cançons curtes del País Valencià. Comença «Agustí cara de pi / Qui t'ha fet eixe sombrero / Una chica regalae / Q'arrepicaba el pandero».
3. Petita nota sobre la festa de sant Joan en Anselm Turmeda.
4. Versió de Tordera que comença «Al dia de S. Joan / Las noyas á la fon van / De violas cullan un ram / Per donar al seu galan».
5. Versió de Tordera que comença «Qui es aqueix que alborota / en est hora en lo corral, / cap de tal que si me also / sabras qui es lo Pascual».
6. Nota titulada *Nadal — Jochs en la sglesia Segle XIV*, amb un text d'Eiximenis.
7. Versió d'Espona que comença «Mon marit sen es anat / diu que va cap á Mallorca / jan sera l'estada llarga / si l'ha de cercar sa dona».
8. Nota sobre els diversos noms del romanç del «Comte de *Lara*», de «l'*Arca* del Arxa y de Raxa», del «Comte Claros», etc.
9. Apunts per a la introducció del Cançoner (notes lingüístiques i sobre la varietat de versions).
10. Quadern de 20 pàgines sense numerar, «Donat per n'Ant[oni] Bof[aru]ll 1849», amb notes lingüístiques i històriques, on han estat anotades cançons que comencen «Tres hijas nhi en França / Totas d'un rey / mes ay! / l'una renta bugada / l'altre l'esten», «Tres pasos n'he dat en terra / No se'l rey si'm dirá res», «Catharina s'en pentina / pinta l'amorosa / y ab una pinta d'argent / pinta l'amorosa amén», «Quin anar tan dolorós / Los casats se la miraban / los fadrins de dos en dos», «Una cansoneta nova / Cantan*do* la diré jo / Treta d'una Marieta, / Que n'es filla de Terssó» i «La filla del rey de França / set anys jo len sò esperada / como à dona bèn casada / y sét anys l'esperaré».
11. Versió sense indicació de procedència que comença «Cuatre fadrinets / de la terra bona / van al Ampurdá / á robar una miñona».
12. Versió sense indicació de procedència que comença «El sastre lus diu fortuna / el dia quens casarem / tindrem tres musichs á bodas / el nostre divertiment».
13. Versió sense indicació de procedència que comença «Si son 3 ninetas / que volen ballar / l'una diu á l'altre / el ball quit treurá».

14. Versió sense indicació de procedència que comença «May he coneguda amor / Fins ara que li encontrada / Un Senyor capitá / Una gracia li demana».

15. Versió sense indicació de procedència que comença «Per la vall d'en Lleras / Los carlins han pujat / Y á l'estany de la vila / Los canons han parat».

16. Versió sense indicació de procedència que comença «Ametllàns y llaronins / tres ò quatre grossos, / sempre n'esteu *nyich, nyach*, / fentne com els gossos».

17. Versió de Queralbs que comença «Una cansoneta nova / be la sentireu canta / treta nes dins Cataluña / alli'l pla de Sarria». Aguiló hi anota: «Soldadesca» i «Vid. 30 R.».

18. Versió de Guissona, titulada *Lo pardal*, que comença «Y una cançoneta nova / jo te la diré.— (repetexis) / Del pardal quan sá jocava / y al taronjer».

19. Versió de Vila-rubla que comença «Caseuse minyons, / ab una pajese / nous engany el dol, / ni la buniquesa / feu que sigan bonas / per á treballar».

20. Versió sense indicació de procedència, titulada *La cansó de la Moreria*, que comença «Are si que l'han casada / la filla del Carmesi / de tant patita que nera / no sabia calssar ni vesti».

20 bis (el bis afegit recentment). Versió de Vila-rubla que comença «Sota el pon d'Olions / Catarina rentave / passan tres cavallers / tots ens saludaven».

21. Versió sense indicació de procedència que comença «A la Plana de Vich / Une dama ni hi havia / quen tenia prest / lo seu marit. / Un dia anantlo á veure / Capitelles nencontré».

22. 4 pàgines sense numerar amb *Cansons, corrandes, follies y sentencies catalanes, recullides per Joseph Roig y Pined — Any 1885*, de Pla de Cabra, Ribes i Alcover. Hi ha una *Oració contra lladres y gent dolenta* que comença «Aqueix sant dia, aqueix sant més / Acompanyat d'angels, trenta y trés / Cavallers y mala gent / Deu s'en tingui... / Graus y llops, las dents serrades» i les cançons que comencen «Ahont aneu, Mare de Deu / Ahont aneu, tan apresada?», «D'hont veniu, vos lo meu fill, / D'hont veniu, color mudada» i «La filla del marxant — diuhen que's la mes bella; / No es la mes bella no — d'altres ni há sense ella», a més de diverses cançons curtes.

23-26. Quadernet de de 14 pàgines sense numerar (i dues pàgines en blanc al final), titulat *Cansons y rondalles*, sense indicació de procedència. Conté vuit cançons (numerades d'I a VII a l'original, amb el VI repetit) que comencen respectivament «Son bonicas son bonicas / ninas de Castelltersol / una n'es mes que las altres, / que resplandeix com lo sol», «Cuatre fadrinets / quatre camarades / han anat á Tremp / á robá una dama» (*Cançó de la robada*), «Començem primerament / á la vila de Junquera / Venareda y Castelló / y també la de Figueras», «De cançons y passa-callas / jo us en cantaré deu mil, las tinch totas eslacadas / eslacadas en un fil», «Afanyeuvos afanyeuvos / afanyeuvos á ballar / afanyeuvos, afanyeuvos / qu'això no podrá durár» (text complet), «Un dia l'amo venintne / de missa á Valladolí / quant ne va ser pel camino / ja n'encontra un pelegrí», «Si n'eran tres ninetas / mes ay / sota Pont-D'or / que mes ay» i «Alli á la vora del mar / banzím banzam / de la vera vera bam / á la vora de l'arena».

27. Versió de Tortellà que comença «Tres fadrins / de la valentona / sen van al Ampurdá / a roba una minyona».

[23]-II. Camisa de l'Obra del Cançoner. 21 documents, descrits per separat a continuació.

1-5. Quadern de 15 pàgines sense numerar (i altres cinc en blanc) titulat *Apuntes Realistas*. Al final hi ha una nota, signada «Vidal» i adreçada sens dubte a Marià Aguiló: «Nota. Dispensi l'ortografia; están escritas ya fa alguns anys quant tot just era un noy y comensava á sentir amor per las cosas de nostre terra y sobretot per las del poble». Hi trobem successivament cançons que comencen «Qui 's fuig del senyal de la creu / may pot ser bon cristiá, / doneunos gracia senyor / per poguerne esplicar un sermó / de desde que ne's publicada / la mala constitució», «Guardeunos de la na / de tots los semblayans, / que no entrin á Espanya / señor no ho permetau», «Chafarrocas de Sarral / fill de la Arravala / á Malaga s'estava / lo fill traydor», «Espanya no anirá bé / al menos que no hi agi un cap, / que siga ben rigurós / que no tingui pietat», «Jo'n soch fill de Montagut / de alla'n ting lo san batisme, / d'alla en ting mon pare aymat / y la mare que m'ha criat / tots los dias de ma vida», «Eram dotze minyonets / estavan dintre una entrada, / minyons si'n voleu venir / farem vida regalada», «Si me'n doneu dos cuartos / vos donaré una cansó, / es del tot divertida / no's doldran los dines», «Jo'n soch lo Serraller / un cul de taverna, / no'n vull treballar / que no'n ving de mena», «Los malasianos de Reus / se'n anat á Alforge / han anat á Putgcerbé / á baixar la verge sagrada» i «Dia 26 de Abril / entrada de Barcelona / mus agueren mort á tots / si no agues estat la tropa» (text sencer).

6. Paperet amb l'esborrany en llapis de cinc versos.

7. Un full, numerat com a pàgs. 21 i 22, sense indicació de col·lector. Conté successivament les cançons que comencen «Ahont es la Pepa — Qu'ella triguia tant? / N'es à la riera — A rentà'l devantal» (Girona), «Si voleu ballar corrandas / A Nuria haveu d'anar, / Que las bonas balladoras / De boufliu varen baixar» (Vilamarí, text sencer), «Tota la nit som caminat / Som dormit à la serena / Ab un llit cobert de flors / Al costat d'una donzella» (Vilamarí, text sencer) i «Tres fadrinets — De la valentona / Se'n van á Ampurdá — A robá una minyona» (*'Ls tres fadrins*, Vilamarí).

8. Full de les mateixes característiques que l'anterior, numerat com pàgs. 29 i 30. Conté les *Coplas del judici*, que comencen «Aquella ronca trompeta — Del Judici universal / Veniu, veniu à judici — Sita tot home mortal» (Vilamarí) i una altra cançó que comença «Una cansó vull cantá — No hi ha molt que s'es dictada / Treta n'es dun barut xiflà — Que en aquest vehinat s'está» (Vilamarí; acaba al doc. 9).

9. Full de les mateixes característiques que els dos anteriors, numerat com a pàgs. 31 i 32. Conté l'acabament de la segona cançó del doc. 8 i una versió d'*En Pau Gibert* que comença «Una cansó vull cantar — No hi ha molt que s'es dictada / De un home facinerós — Que molt temps ha fet de lladre» (Vilamarí).

10. Fragments recollits a «Onda, Valen[ci]a»: «A la vora de la mar / han sembrat un taronger / y la primera taronja / la cuhida un mariner» i «A la vora de la mar / se pentina una fadrina, / la cabellera n'es d'or, / la pinta de plata fina».

11. Petita col·lecció de cançons de Mallorca, sense cap indicació de col·lector. Conté successivament versions de «A quinze d'Agost 'niré / A Lluch á veure sa santa / Perque

diuen que te tanta / Potestat que Deu li dona», «A ses parts ahon jo habitave / No hi havia cap clavell / Sinos brots de tamarell / Per axo ten enviava» (text sencer), «El rey na ha fetes fer crides / Que cridas ne ha fetes fe / Que tots es mes galants homos / A la guerra n han d'aner» (Aguiló hi anota: «N° 28 de les impreses — pag 280 etc»), «Com comencí anar per vela / Mon pare ja m va avesar / Que no perlás de casar / En no ser rica ò pubila» i «Un dia qui feya vent / Vaig du á moldre en es molí / Y es meu compare m va di / No estich bo mal de cap tench».

12. Llista d'íncipits de cançons, d'una mà no identificada, que comença «A la plana de bich y ya una miñoneta».

13. Llista d'íncipits de cançons, d'una mà no identificada, que comença «Con yo e hera patiteta da edat de los quinza ayñs».

14. Versió de Sant Joan Despí que comença «Al bon cirera / la semana santa / trovaréu Jesús en creu / quan li claven la corona».

15. *Fragment (?)* (amb l'interrogant a l'original), signat per Jaume Pomar, «Pollensa», que comença «De Santanyí vatx partí / ab una fosca resolta; / p'el camí me varen dí / —"Andreu, na Roseta es morta"».

16. *Glosada*, signada per Jaume Pomar, «Soller», que comença «No hiá estrella com la lluna / p'en sa nit doná claror / ni estêl de mes resplandor / que es el sol devés la una».

17. *La donsella quitada*, signada per Jaume Pomar, «Palma», que comença «A la vorera de mar / hiá una donzella / que broydava un mocador / blanch per la reyna». Aguiló hi anota al començament «R[ecollida] den Jaume Pomar — Palma».

18. *Fragment*, signat per Jaume Pomar, «Barcelona», que comença «No descontentis tos pares / pera contentarme á mi; / perque jo me faré frare / del monestir».

19. *Fragment*, signat per J. Pomar, «Palma», que comença «Una dona llarga y prima / y ara và de bò / prima com un bacallá / y ara ve de bò».

20. *La bella dama*, signada per Jaume Pomar, «Palma», que comença «Adins França hiá una dama / dama de molt de valor: / té la cabellera llarga / llarga fins en el taló».

21. *Els enamorats*, signada per Jaume Pomar, «Palma y Pollensa», que comença «Jo m'axech dematinet / dematinet punt del alba, / pos la sella en el cavall / y lo punyal á la banda».

[23]-III. Camisa de l'Obra del Cançoner. Conté una nova camisa titulada *Poesies populars recullides per en Josep Palau y Huguet* i 17 documents de característiques similars i de lectura difícil. Al doc. 17 hi ha la indicació «Camprodon».

23-IV. Camisa recent. 9 documents. Els set primers documents haurien d'haver estat numerats a l'inrevés, atès que duen una numeració original del 7 a l'1. Descrivim a continuació tots nou documents, conservant-ne l'ordre actual.

1 i 2. *Cabelleresca d'amor*, que comença «Petit era D. Joan, / petita Doña María, / tots son nats en un instant, / bateixats tots en un día» (comença al doc. 2 i acaba a l'1).

3 i 4. *Cant d'amor*, que comença «Unas coblas tinch apresas, / ja les sentireu cantar, /

per una nina son fetas / que á Capsanes s'en va anar» (comença al doc. 4 i acaba al 3).

5 i 6. Versions que comencen (al doc. 6) «La Figuera está molt alta, / Margalef molt amagat, / vora del riu les Vilellas, / Cabacés en un forat» (duu el títol *Tradicionals* i la indicació final «Veu popular»), «Una doncella ressaba / per la voreta del mar / que Deu salvés lo navili / que'n doya á son ben aymat» (*Cansó*), «Doncelles de la Vilella / veniu á cullí clavells / si voleu vindre á Cartoixa / ni hi trobareu de novells» i «Carabassa m'han donat / tallada ab un ganivet / mes m'estimo carabassa / que la chica de Titet» (text sencer; al final hi ha la indicació «Veus populars»).

7. Duu el títol *Cants de les montanyes del Priorat*, que s'ha d'aplicar a tots els documents anteriors. Aquest document conté un text que comença «Diuhen que 'l rey n'es mort — la Reyna viva, / plorant sense conhort — l'Infant la crida». El col·lector mateix hi anota: «De la fundació de Falset — escrita per un cavaller del segle XVII — Anónima é inèdita».

8 i 9. Documents sense numeració original, però que han estat igualment numerats a l'inrevés a l'oficina de l'Obra del Cançoner. Contenen successivament (a partir del doc. 9) versions que comencen «Desota un rosé dormit / ab la escopeta al costat / no trobo perdiu ni guatlla / pera poguerla matá», «—Agneta ves á buscá aygua. / —Ay mare no hi vull aná, / que 'l galan m'hi trobaría, / que 'l galan m'hi trobará», «Es nit de alegría / la nit de Sant Joan / es nit de alegría / per serra y per vall», «A les presons de Lleyda / no hi faltan presos, no, / y trenta cinch que n'era / han tret una cansó» (*Les presons de Leyda*), «Sota d'un rosé he hi dormit / sens cullir rosas boscanas. / Rosa si no t'he cullit / perque no m'ha dat la gana» (text complet; segueixen quatre corrandes més). Al començament del doc. 8 el col·lector ha escrit *De la veu popular*.

[23]-V. 12 documents, descrits per separat a continuació.

1. *La cansó de l'Agna Maria*, que comença «A la botiga d'un pelaire / S'es dictada una cansó / Treta n'es d'una miñona / Rossa n'es com un fil dor». Aguiló hi anota al començament: «Recullida en Viladrau».

2. Petita nota d'Aguiló sobre «la cançó del *Comte Flores* destinat a les *llegendaries*. 2ⁿ vol del *Romancer*».

3. Versió que comença «A la botiga d'un perayre / s'ha dictada una cansó; / treta n'es d'una minyona / bonica com un fil d'or». Aguiló hi anota al marge: «Recull. a *Viladrau* per *Bofill*».

4. Versió que comença «N'hi había tres dallayres / que 'n dallavan un prat; / n'hi ha una polla ròssa / que 'ls porta l'esmorzá». Aguiló hi anota al començament: «Recull. a *Viladrau* per en Bofill».

5 i 6 (en realitat, un únic document). *La retinch tinch*, que comença «Si n'hi había un pagés / que'n tenía tres fillas; / l'una talla y cús / l'altra 'n broda camisas». Aguiló hi anota al començament: «Recullª a *Viladrau* / Bofill».

7 i 8 (en realitat un únic document). *Pan patantum*, que comença «A l'horta del meu pare / un tarongé n'hi ha; / fá las taronjas dolsas / qu'altra fruyta no hi ha». Aguiló hi anota al començament: «R. *Viladrau* per Bofill».

9. *Cancion*, sense indicació de procedència, que comença «De sota al taronje / la Marta sen pantinaba / o la y la, lan garida / la Marta sen pantinaba».

10. Versió recollida «prop Girona per en Riera?», que comença «L'any 1818 / Cataluña ab gran descuit / ba dá las fortalesas».

11. *Dels Carlins*, sense indicació de procedència, que comença «Les dones dels xatos (carlins) / van den cinch en cinch / l'una diu a l'altre / jo també ley tinch».

12. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cançoneta nova / fum fum fum / be la'n ohireu a dir / si ben a dir si ben a dir / Treta n'es d'una minyona / pels fadrins nes cosa bona / fum fum fum».

[23]-VI. Numerada «L» (Llegendària) «2.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La dida de D. Dalmau* i hi anota: «Mila nº 33 pl. 39». 22 documents amb versions del Principat, de la Catalunya Nord, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera que comencen «El rey sen va anar á cassa / y sen porta la regina / y á caseua noy cada / sino el meuet y la dida» (Formentera), «Lo bon Rey sen va à cassar, / Lo bon Rey y la regina; / No dexa ningu al palau / sino l'infant y la dida» (*L'infant y la dida*, sense indicació de procedència, amb moltes correccions i diverses variants, amb una referència a Eivissa), «Si l'infant no pot dormir / ni en brasol ni en cadira, / ni menos en un pom d'or / que ni te la seva dida» (*Cancion de D. Dalmau y la dida*, sense indicació de procedència), «Don Dalmau no vol dormir / Ni en brassol ni en cadira / Sino á la bora del foch / Y en los brassos de la dida» (*Don Dalmau*, recollit per Joaquim Riera a Vilamarí), «Alli al palau del rey / si ni havia una dida / ella criava un infant / que fel dormi no pudia» (Beget), «El infant no vol callar / ni en breçola ni en cadira / sino a la vora del foch / a la falda de la dida» (Bages, «al Boulou, l'Agost de 1893»), «Lo infantò no vol callar / Ni en bressol ni en cadira / Ni menos ab un pom de or / Que la dida li tenia» (recollida per M. Ant. Martí), «L'infantó no vol callar / ni en brasol ni en cadira / sino en el[s] brasos del rey / que la dida l'en tenia» (Sant Martí de Provençals), «Ab l'ardoreta del foch / la dida s'es adormida / quant la dida 's despertá, / tròba l'infant cendra viva» (Taradell), «L'infantó no vol callar / Ni en bressol ni en cadira / Sino á la voreta del foch / en los brassos de la dida» (Belianes), «L'infantó no vol callar / ni al bresol ni ab cadira / sino a la vora del foch / y a la falda de la Dida» (Espolla), «La dida va fe un foch / per veure si calleria / en sa calento des foch / se va condormi la dida» (fragment transcrit sencer; Aguiló hi anota «Cervera», tot i que es deu tractar d'una versió baleàrica), «D. Dalmau no vol callá / Ni en brassol ni en cadira / Si no es ab un pom d'or / Que lin' te la seva dida» (Vilafranca), «Ajudau mara de Deu / ajuda[u]me mare mia / que si vos no majudau / del rey sere perseguida» (*Don Dalmau y la di[d]a*, Ciutadella), «L'infantet no vol callar / ni en bresol ni en cadira / ni tampoch ab un pom dor / que la dida l'hi tenia» (Riudeperes, recollida per J. Verdaguer), «Del rey sere perseguida / del rey y dels cavalles / y de la reyna avorrida» (*D. Dalmau*, versió fragmentària de Balaguer), «Renego de la fortuna / contra de mí está girada / en res del mon tinch ventura / ma vida com no s'acaba» (recollida per «D. Franc[is]co Flos y Calcat»). «D. Juan no pot

dormí / ni ab barsol ni ab cadira / Ni menos ab un gondor / que la Dida lin tenia» (Tordera), «La dida feu un gran foch / per veure si callaria / Ella ne renca un gran crit / valeume Sta Maria» (Ripoll), «Don Dalmau no bol callá / ni'm brasol ni am cadira / ni menos 'm un pumet de or / que li té la seba dida» (*D. Dalmau*, Barcelona), «El Rey se'n va anâ' á caçar / y se'n portá la Regina, / no quedá ningú'l palau / sino'l *meuet* y la dida» (Formentera) i «Linfanto no vol callar / ni en braçol ni en cadira / ni tampoch ab un pom dor / que la dida li tenia» (Sagàs).

[23]-VII. La camisa duu el títol, posat per Aguiló mateix, «*Amor* Joven que mata a su novia / Puede ir entre las de criminales y bandoleros». Conté 15 documents, en realitat esborranys de poemes originals d'Aguiló (alguns datats del 1845, del 1847 i del 1852) i alguna altra nota no relacionada amb el Cançoner.

[22]-VIII. La camisa duu el títol, posat per Aguiló mateix, *Besadas / La panotxa vermella*. Conté 2 documents, en realitat esborranys de poemes originals d'Aguiló, tots dos referents a pastores i a besades amoroses (el doc. 1 duu la data 1845).

[23]-IX. La camisa duu el títol, posat per Aguiló mateix, *Novíssims / El cel dels enamorats*. 7 documents, en català i en castellà, referents a un projecte poètic d'Aguiló.

[23]-X. Numerada «N.» (Novel·lesca) «2.» per Aguiló, que hi posa el títol *La joven que por su belleza llega á ser reyna de España* i hi anota: «Roman[cesc]a moder[na]». 2 documents amb versions que comencen «Una canso vull canta / noy á molt que ses dictada / d'una miñona que y ha / que el Urgell sen es criada» (Ripoll, amb variants d'una altra versió recollida igualment a Ripoll) i «Una cansó vuy cantá / d'una minyona qu'hi ha / qu'en Urgell s'es criada» (Puigcerdà).

[23]-XI. 16 documents molt diversos i no tots relacionats amb el Cançoner, descrits per separat a continuació.

1-3. Esborranys d'Aguiló, en prosa i en vers, relacionats amb els Jocs Florals. El doc. 2, en prosa, és titulat *Sagrament d'homenatge (á la llengua Catalana)*.

4. Esborrany d'uns versos nadalencs (d'Aguiló?).

5. Versió de Corçà, recollida «de la Doloretes Vila», que comença «La vida de las galeras / qui la pogues contemplar / set ans ha que vaix ab ellas / y altres set que hi aix de anar».

6. Esborrany sense indicació de procedència que diu: «Mare meua y mare teua / mare de nostre Senyor / tot lo dia planto llosses / y no agarro cap moxó».

7. Petita nota d'Aguiló que no sabem a què es refereix.

8. Quadernet del segle XVIII, incomplet, de 18 pàgines sense numerar, amb poemes en català i en castellà, entre els quals *Una de catalana* que comença «Fadrins quem coneixeu / deume la enhorabona / que men so enamorat / de una galan miñona...», la *Confesió*

de una Pastora que comença «Una Pastora galana / ella amaba al seu Pastor / ja sen va llastimoseta / als peus del seu confesor», *Altre de un Pastor* que comença «Matinet men so llevat / matinet à punta de alba / ja men prengui mon sarronet / y men aní à la montaña», i *Altre* que comença «Una cansoneta nova / la ohireu cantar / treta es de una miñona / que es filla de Perpiñá». Cf. XIV-23, d'aquesta mateixa carpeta, i V-127 de la carpeta A-27.

9. Nota referent a la cançó del Comte que «se vesteix de frare per salvar l'Infanta en presó».

10. Petita nota sobre *Don Gayferos*.

11. Fragment que comença «l'heu fet aná' a guerretjar / en perillosa campanya / á la batalla del Rey / quey van molts y pochs sen salvan». Al dors hi ha uns versos fragmentaris de la mateixa cançó, amb la indicació «Arties del V. de Aran».

12. Paperet amb els versos «Ab un vell men han casada / perque diu que te dines» i «la resposta que na feta / Ay de la noba [?] ligera / Mal aja quin dira mal».

13. «Tros de canço replagat a Montanya no se a quin poble», que comença «Passejantne per la mar / vetx venir dues galeres / vetx venir dos mil soldats / compañia noble y bella».

14. Tradició de *Casa Fontanet de Targa*, redactada en castellà. «Per nota al Comte l'Arnau / Paga be les *soldades*».

15. Esborrany amb petites notes i amb la corranda «Aqui dal a la muntaña / ni ha un pomeret novell / carregat de pomes verdes / y a la soca hi ha un clavell».

16. Fragment en prosa mancat del començament, que narra una execució a la forca.

23-XII. Camisa recent. Conté 33 documents, més l'inicial que fou numerat XII a l'Obra del Cançoner. Els descrivim per separat a continuació.

XII. Cançó «Composta per Joan Senrapinar [Serrapinyana] en 1840» que comença «Una cansoneta nova / be la sentireu cantar / treta n'es d'una minyona / quel pla de la Cort s'está. / Com es tan galan minyona / no merexia cançó / el que merexia ella / espolsarli 'l faldilló». Aguiló hi anota al final: «L'autor d'esta cançó, pages sab una mica mica de llegir y gens d'escriure. Lo batlle [de Borredà?] feu aplegar la canço a instancies de la familia d'ella»

1. Versió de Vilatorta que comença «Passejantme pels carrers / la vaig sentir que plorava / Jo men pujo escal munt / com si fos la mia casa».

2. Versió de Vilatorta que comença «Juan perque no't retires / la Justicia ja es aquí / —A mi nom fa por Justicia / la Justicia no ve per mi».

3. Versió de Vilatorta que comença «Van set batallons de Marsella / Cap al estret de Gibraltar / sels ha girada gran borrasca / municion han acabat».

4. Versió de Vilatorta que comença «Ay noyes de Perpinya / be plorareu de tristesa / seus en portan els galans / y'ls en fan anar a la guerra».

5. Versió de Vilatorta que comença «Una canço vull canta / no hi ha molt que ses dictava [*sic*] duna minyona que hi ha / a Coll de Tenes ses criada».

6. Versió de Borredà que comença «Mentides diuen la gent / veritats no'n diuen gayres / diuen que no tinch galants / y'n tinch la casa enrotllada».

7. Versió de Borredà que comença «Adeu siau clavellets / que algun dia vos regava / ara nous regaré mes / quel meu pare ma casada».

8. Versió de Borredà que comença «Al carrer del Hospital / tres portes a la ma dreta / si n'hi ha un estudiant / quen festetja la Sileta».

9. Versió de Borredà que comença «Mantinet [*sic*] men llevo jo / matinet a punta d'alba / men anire a casa l'amor / per veure l'enamorada».

10. Versió de Borredà que comença «Natural so de Vallcebre / y a Vallcebre'm so criat / que per nom men diuen Frexa / ab raho'm quexo / sempre so estat desgraciat».

11. Versió de Borredà que comença «A 28 de Maig començo / per dictarne una canço / Una canço ses dictada (bis) ses dictada / quatre companys que farem fer / una passejada».

12. Versió de Borredà que comença «Una canço vuy cantar / una cançó mol pulida / treta n'es d'un estudiant / quen festetjava una viuda».

13. Versió de Borredà que comença «El dia de St Joan / es dia de molta alegria / Mos amichs m'estan dient / Joan per que no te alegres».

14. Versió de Borredà que comença «L'any de l'eclipse del sol / vaig tenir planeta mala / Jo men iré a Barcelona / per l'amor d'una minyona / quen causa cruel desgana».

15. Versió de Borredà que comença «El dia que jo nasqui / vaix nexa ab planeta mala / so posat l'amor en plet / penso me l'ha[u]ran guanyada».

16. Versió de Borredà que comença «La mare sempre'm diu / mira Joan no hi vages / te quedaras burlat / y seras com els altres».

17. Versió de Borredà que comença «Ara ve lo mes de Maig / regalada primavera / floriran totes les flors / los clavells y les rosetes».

18. «Ballet» de Borredà que comença «Jo vaig y vinch / a la vora de l'ayga / y el mateix ayre / hen dona tristor».

19. «Ballet» de Borredà que comença «Ella el punteya el punteya / ella pumteya al ball pla / ella el repunta el repunta / ella sols sap repuntá».

20. Versió de Borredà que comença «Allí al camp de Tarragona (bis) / si ni ha un arbre quen brotona / y a cada brot una senyora bis / y a la soqueta una pastora / y un frare blanch que len sermona».

21. Versió de Borredà que comença «La Ventura ha tret un ball / devant de la fadrinalla / ab el brillo que ella hi va / que a tots los enamorava».

22. Versió de Borredà que comença «Les nines del Rosselló / ne son fresques y gemades / Ara'n ve'l mes del estiu / que les aygua que [*sic*] son gelades». Aguiló hi anota al començament: «Milá n° 346».

23. Versió de Borredà que comença «A ca l'Amor vay anar / a la mateixa vetllada / y jo li vaig esplicár / lo que'n á mi m va passar; / que m'havian tret de casa».

24. Versió de Borredà que comença «A la vila de Caldes / si ni ha un minyo / es fill de bon pare / bona mare y tot». Aguiló hi anota al començament: «Milá n° 116 p 109».

25. Versió de Borredà que comença «Com jo n'era minyona / enrahonava ab tothom / ab capellans y frares / y ab gent de bon nom».

26. Versió de Borredà que comença «El pobre terrisser / el pobre terrissayre / passant el riu de Ter / el ruch li cau al ayaga» (*sic*).

27. Versió de Borredà que comença «Ara ve'l mes del Advent / com fan grans ennubulades / en cauen tres o quatre gotes / y ens fiquem dins una entrada».

28. Versió de Borredà que comença «Quin cas que n'ha susceit / aqui dalt al lloch de Saldes / les dones han alcançat / el que ellas desitjavan».

28. Cançó composta a Prats de Lluçanès el 1852, «segons diu en Joan Serrapinyana» (de Borredà), que comença «Una cançoneta nova / be la sentireu cantar / treta n'es de quatre noyes / que'n varen fer un barenar».

30. Versió de Vilatorta que comença «Terra de Sant Llorens / terra regalada / si fan bons fasols / tambe bona grana».

31. Versió de Vilatorta que comença «Malalta esta la Xana / malalta esta en son llit / Quetetrich quetretich / Barrabist barrabast / Demunt y devall / dessus y dejus».

32 i 33. Fulls de les mateixes característiques que els anteriors, amb set corrandes sense indicació de procedència, sens dubte Sant Julià de Vilatorta o Borredà. La primera diu: «El poble de Sant Julia / es voltat de farigoles / els fadrins no hi poden balla / perque no tenen minyones». Una altra es refereix a un poble «a 3 hores de Borredà»: «Si voleu ballar currandes / aneuhi á Malanyeu / les ballereu a les fosques / ballareu el que voldreu».

23-XIII. Camisa recent. Conté una carta de Roc Chabàs, numerada XIII a l'Obra del Cançoner, i 36 documents, descrits per separat a continuació.

XIII. Carta de «Roque Chabas», «El Cronista de la provincia de Alacante», datada a Dénia el 21 de gener de 1889, adreçada a Marià Aguiló: «Para que V. vea una muestra le incluyo los versos adjuntos que he recogido de prisa. Si V. quiere mas, trabajaré en ello.— Si yo fuera algo poeta sería mas provechosa mi investigacion, pero como soy tan prosaico no distingo bien el venero de la musa y es facil se me escapen los mejores filones. En los pueblos del interior de la montaña deben quedar cosas buenas: hay seguramente mucho detritus de las pasadas generaciones, sin que aun se le haya cribado».

1. Versió sense indicació de procedència que comença «Donya Arbona s' passajaba / en una sala mol llarga / Sala amunt y sala avall / ab grans sospirs que ploraba».

2. *Oració per curar desfetes*, recollida per Pomar a Palma, el maig de 1887. Comença «Sant Matjí demunt un pont estava / La Mare de Deu malalts visitava, / Li va dí —Matjí, qué fas aquí?— / —Cur los mals que son desfetes».

3. *Un bon parament*, recollit per Pomar a Palma, maig 1887. Comença «Jo tench un armari / Molt ben adornat / Un plat y una olla / Y un got foradat».

4. *El túmulo d'un borratxo,* recollit a Sóller per Pomar, el maig de 1887. Comença «Cuatre botes congrenyades / Fan del túmulo la base / Y cuatre de menor classe / Demunt hi van colocades».

5. *Desesperació*, recollida a Pollença per Pomar, el maig de 1887. Comença «¡Com veig que la mía mare / Me mira costa-través, / Y llavò el meu propi pare / Negarme tal interés».

6. *Cançons de picat*, recollides per Pomar el maig de 1887 (Mallorca, sense especificar-ne la procedència). Comença «Si vol[s] cansons de *picat* / Jo t'en diré mes de mil / Que les duch dins ses butxaques / Enfilades ab un fil». Hi ha deu «gloses» més.

7. *Cansons*, recollides per Pomar el maig de 1887 (Mallorca, sense indicació de procedència). Conté deu documents, la major part corrandes. Hi ha dos jocs: «—Els moros venen / —Que mos faran?» i «A la Berenguera / Heyá un pí».

8. *Santa Teresa*, recollida a Establiments per Pomar, el maig de 1887. Comença «Santa Teresa cusía / En el portal de s'hortet, / Tenguent el Bon-Jesuset / Dins sa falda que dormía».

9. *Cansonetes*, recollides per Pomar el maig de 1887 (Mallorca, sense indicació de procedència). Quinze «gloses» i la cançó infantil «—Pastoret, d'hon vens? / —De la montanya, de la montanya».

10. Versions recollides a Dénia per Roc Chabàs, que comencen «Alerta pares, / Cuidado mares, / fills ni filles / no'n malcrieu», «Ahon aneu, Mare de Deu? / A buscar al fill de Deu», «San Jusep vá á buscar foch / y s'entorna, que no'n troba: / ha parit la seua esposa / un infant á tan polit», «San Pere y San Pau / doneume les claus / que'ls bons Jesusets (angelets?) / se moren de fam», «La Mare de Deu / cuant era chiqueta / anava á costura / en la cistelleta», «Dronguilindrong / les campanes de La Font. / Qui s'ha mort? / Lo Rector», i «Dumentge, Dumentge era / era dumentge de Rams, / cuant Jesus s'asenta en taula / entre Sant Pere y San Pau».

11. Divuit corrandes recollides a Dénia pel Dr. R. Chabàs. Comencen «La mare del rovellat / per no filar trenca l'hosca, / y el seu fill malcriat / trenca la corbella aposta».

12. Divuit corrandes i altres cançons curtes recollides a Dénia pel Dr. Chabàs. Comencen «Jesuset de les montjes / porta carota / de la randa mes fina / que y ha en Mallorca».

13. Deu corrandes, dues cançonetes infantils i dues «oracions» llargues recollides a Dénia pel Dr. R. Chabàs. Les cançons llargues comencen «Allá dalt á la montaña / tot son roses y castanes: / allá dalt en los castells / tot son lliris y clavells» i «En este llit em chití, / set angels em trobí / tres als peus, cuatre al cap, / la Verge María al meu costat».

14. Versió de Borriana que comença «De brot en uba / Sol de la mel y n'uba / ubin uban fa'l vi / sol de la mel y n'uba / fa'l vi». Al darrera del mateix document hi ha una corranda de València («Soc filla de llaurador / y teng tan poca memoria / que vulgui cullir un rave / y cullí una safanoria») i dues de Moixent («Jo festetjava una Quela, / el llinatje no l'hi se; / n'era torta, n'era bisca / y li podia l'alé» i «Jo tenc una escopeteta / de plata sobredeurada / y la pare y la despare / y sempre la teng parada»).

15. Versió de València que comença «En este llit me giti / set angels trobí / 4 als peus tres el capsal / la Verge Mª al mitx».

16. Versió de València que comença «El mati de San Joan / com es matí d'alegría / agafí el canteret / men aní a la font viva».

17. Versió fragmentària de *La Samaritana*, recollida a «Valen[ci]a / Castello de Jati-

va»: «La Samaritana / que dixosa era / que anant á la font / en Cristo parlava / Cristo li digue / en vols donar ayguia / —no lin vull donar / quen costa poarla».

18. *Religiosos*. Diverses versions recollides a València que comencen «Anant á matines / la missa del gall / encontri un xiquet / per baix del portal», «—Anant á Belen / passi per taulada / encontri dos donzellas / bonicas de cara», «La Mare de Deu / per saber de Deu / plantá un rosseret / lisque una rosseta / pera Sant Ramon» i «Tres palometas / en un palomar / saltan y brincan / al peu del altar».

19. Versió de Borriana que comença «Pel portal de Belen / se passeja una senyora / en un xiquet en un pesebre / que á tot lo mon enamora».

20. Versió de Borriana que comença «Jo men vatx á San Vicent / a oir una missa cantada / y encontri à una senyora / molt devota ajonollada».

21. Versió de València que comença «El pexet sen va á la mar / y no troba en qui xuar / se rebolca per la rena / vinga la sot y la verga», seguida d'una altra que comença «Da es diumenge / el rey que te penche / vendra la granota / fara la fosota».

22. Dues cançonetes sense indicació de procedència (del País Valencià sens dubte): «Vicenteta filla meua / no tires agüya'l carrer / que fara olor de rosas / y fullas de taronger» (hi consten les variants «no jugas en la farina / ... de tarongina») i «Vicent[et]a filla meua / no vajas al pou a solas / que te aixira el teu novio / tot enramat de pistolas». Segueix *La Rondalla de les cabretes*, amb la indicació «Valen[ci]a»: «Obriu obriu cabretas / que veng en las mamelletas / royant royant gotes».

23. Versió de València que comença «Aqui viene la contesa / muy alta y muy reveruda / que me han dicho por el camino / cuantas hijas tiene el rey».

24. Quatre cançonetes de València. La primera diu: «Marieta si vols cireres / empoma eixa mocador / ni les mires ni las tocas / que son per el teu señor».

25. Quatre cançonetes de Borriana. La primera diu: «Lalegria de un fadri / es un mocador de pita / una manta morellana / y una xica ben bonica».

26. Quatre cançonetes de València. La primera fa: «En aquest carrer esta / la rosa y la clavellina / si no me la deixau oldre / á mi en costara la vida».

27. Set cançonetes de Borriana. La primera diu: «Amor compreume sabates / amor compreumeles negres / agulla de dos rodadas / y un anell de quince pedres».

28. Vuit cançonetes de València. La primera diu: «Florentina esta molt mala / y Gorra li fa'l doctor / á la primera vesita / Florentina esta mellor».

29. Versió de Borriana que comença «Alla baix de la montanya / sempinava un corderet / las potetas blanquetas / y á la boca un clavellet».

30. Versió de València que comença «Alla baix á las montañas / abaixavan tres Marias / totes plenas de favor / Anaven en temple en temple / á buscar á nostre Senyor».

31. Versió de Borriana que comença «Si n estudiant reonas / per tal fortuna / de docentas paraules / no'n cregas una».

32. Versió de Borriana que comença «San Pere y san Pau / doneume las claus / per els angelets / ques moren de fam».

33. Versió de Xixona que comença «Mare vajesen á missa / viva l'amor / que jo

li fare el dinar / viva la rosa del rosal / Le mare cuant ve de missa / ja no se la va encontrar».

34. Versió de València que comença «Las xiques de costura / tabachs á dines / La mare y la filla / á la porta del carrer».

35. Versió de Borriana que comença «Sant Jusep va á buscar foch / y cuant ve diu que no'n troba / Ha parit la seua esposa / un infant molt polit».

36. Versió de València que comença «Alla baix de las montañas / tots son roses y clavells / per enramar la capella / del Santissim sacrament».

[23]-XIV. 24 documents, descrits per separat a continuació.

1. Full del segle XVIII, manuscrit, que conté el final d'uns goigs. Comença «Que tota salut perduda / Se troba en las vostras [mans] / Cantan petits y Grans, / Quan la recobran crescuda: / En Vos lo trist troba ajuda / Desterro la adversitàt». Al final dóna la indicació bibliogràfica: «Vida portentosa, heroicas virtuts etc. del Beato Benet de Palermo.— per fra Jaume Aixalá y Gassol — Tarragona — Magí Canals estamper 1757.»

2. Versió sense indicació de procedència que comença «Festeja un sastre / Molt divertit / que hi fa la broma / Tota la nit».

3. Nota d'Aguiló «Noyes de molts festejadors», que devia correspondre a una camisa.

4. Fragment sense indicació de procedència: «Porta faldilles de seda / sebates de tafetá / Ella'l punteja 'l punteja / ella'l punteja'l ball plá».

5. Nota d'Aguiló sobre el «Comte Flores».

6. Versió recollida per T. Thos a Banyoles (datada Mataró, octubre de 1862), que comença «Lo dia de Sant Joan — n és festa per tot lo dia / fan festas los cristians — y 'ls moros de moreria».

7. Versió de Manresa que comença «El pobre terrissé, / el pobre terrissaire / tot passán el riu, / el ruch li cau al ayga».

8. Fragment sense indicació de procedència que comença «mon pare n'era marchant / un dels mes richs de la villa / aqui te la mia mare / criada pera servirla».

9. Paperet amb una nota d'Aguiló que diu: «Artemisa y Andromaca / agarradas á un cadaver.— Rosas Siti».

10. Breu nota d'Aguiló sobre instruments musicals en temps de Felip V i Ferran VI.

11. Nota d'Aguiló sobre la cançó *Los garbers* i *L'avalot dels Garbes*.

12. Versió d'Artés, recollida per «Marieta de Cubells», que comença «Al'Urgell fan un canal / que te mol ...menada» (paper fet malbé en diversos indrets).

13. Petita nota d'Aguiló sobre sant Ramon de Penyafort.

14. Nota bibliogràfica d'Aguiló sobre la «Cançó ò oració de *Sta Catarina*».

15. Petita nota d'Aguiló sobre «La *amante resucitada*».

16. Nota d'Aguiló sobre «El Serrat de las monjas».

17. Full manuscrit amb anotacions corresponents al 1857, amb una nota d'Aguiló al final: «Vid una fulla ab poesia vulgar de dit any estampada a Vich».

18. Fragment d'un esborrany d'Aguiló amb diverses anotacions de cançons. Comença «Y m' travessa les entranyes / y me quita 'l corasson».

19. Versió de Caldes d'Estrac que comença «La Pepa, la Pepa, / la Pepa galan, / renta unas faldillas / y un devantal».

20. *Sardana de Alpenz*, que comença «La gent reposaba / Al veinat del Hou / Segueixi la marxa / Ja heu reposat prou». Aguiló hi anota al començament: «L'enviaren de Vich à Moss. Cinto — Histor^{a}».

21. Carta de Salvador Pagés y Rosell, datada a Barcelona, 9 de març de 1891, i adreçada a Marian Aguiló i Fusté (*sic*). Li adjunta un «cant popular» del «somatent que s'aixecá de Calella contra 'ls Francesos en l'any 1794 y que avuy per tradició encara sol cantarse». Comença «En plantan aquell arbre / que's de la llibertat / que's per aná'l Diable / per una eternitat».

22. Versió de València que comença «Men ani á S. Vicent / a oir missa cantada, / una señora encontri / al altar ajonollada». Al dors del mateix document hi ha una altra versió (ratllada) que comença «Si me muych á mitja nit / soterreume baix del llit / si me muych a mija vesprada / soterreume en la entrada». Aguiló hi anota al marge: «Es una altra versió de la burlesca que he dat en la pl. 351 del *Romancer*».

23. 4 pàgines sense numerar del quadernet descrit en aquesta mateixa carpeta, XI-8. Conté *Otra* cançó que comença «Bon offici es lo Pastor / que passa la vida alegre / nol melancolia res / fassia fret, ploguia, ò nevia», i *Otra* que comença «Los Angels fan gran festa / allá dalt en lo cel / Rafel, rafel / ja baixan los exercits / à veurer lo Rey del cel».

24. Versió de Tortosa que comença «Un dumenge demati / de Mallorca vax parti / yo men vax á sarria / nencontre un ca».

[23]-XV. Numerada «L.» (Llegendària) «9.» per Aguiló, que hi posa el títol *Dona Arbona* i la indicació: «Debe colocarse entre los milagros». 21 documents. El doc. 1-2 és un quadernet de 8 pàgines sense numerar, amb esborranys de diverses cançons recollides per Aguiló, la primera de les quals comença «Hont está D. Erbuela / Que no 's passeja al palacio? / Es à casa del seu pare / Que n'está ay! suspirando». Hi trobem igualment versions que comencen «A la ciutat de Granada / si n'hi havia 1 viuda honrada / No tenia sinó 1 fill / molt aficionat à les cartes» (Aguiló hi anota al marge: «Se canta tambe en el Rosselló»), «No'us 'n sento grat ni gracias / La mestressa'n ve del hort / N'arriva tota enfadada / La 1^{era} cosa que li diu / Que'n despatxi la criada» (ratllat), «Sota'l pont de Lion / La lluna hi clarejava / No es la lluna, no, / Catarina hi rentava», «L'amo 'n ve de la llaurada / Molt cansat y fatigat / Trova la porta tancada / Ab clau y furriat» i «'L meu pare y la meua mare / No me tenen sinó à mi / Me'n fan anà' à Tolosa / A apendrer de llegir».

El doc. 3 és una versió factícia sense títol de *Dona Arbona*, que comença «Sala amunt y sala avall / dona Arbona es passejava / dolors de part li venian / dolors de part ne passaven» (corregit a sobre «li tornavan»). Aguiló hi anota que en posseeix «19 versions» d'Arbúcies, Camprodon, les Escaldes, Formentera, La Tor, Llanars, Palafrugell, Ripoll, Sant Hilari Sacalm, Sant Feliu Sasserra, Tordera, Torelló, Tossa i Vilatorta.

Els documents 4-21 contenen successivament versions de *Dona Arbona* de Llanars («Dona

Arbona se passeja / per una sala mol gran»), de Vilatorta, recollida per Francesc Masferrer («Passejabas Donya Arbona / Per una sala molt grande»), de les Escaldes d'Andorra («Linda Arbona se passejava / per una sala muy larga»), d'Arbúcies («Si se estava dona Arbona / en una sala molt grande»), de Puigcerdà («Sala amunt y sala avall / dona Arbona es passejaba»; al final diu «La Torr»), sense indicació de procedència («Doña Arbona se pasea / por una sala muy grande»; duu el títol *Linda*), de Sant Hilari («Dona Arbona sen passeja / per una sala muy grande»), de Palafrugell (fragmentària, comença «Linda Arbona» i continua, a part, «Alli sere assistida / de cavalles y de damas»), de Ripoll («Aont esta la linda Erbona / á una sala muy grande»), de Camprodon («Dona Arbona es passetjava / per una sala molt gran»), de Tordera («Doña Arbuena se pasea / per una sala muy grande»), una segona versió de Tordera («Doña Arbuena se paseya / por una sala muy grande»), de Tossa (versió fragmentària que comença «y aqui teng a ser servida / de una sogra tan rara»), sense indicació de procedència («La Vallbona se pasea / ab una sala muy grande»; al mateix doc. 19 hi ha uns versos de *Velsia ò Velsiano*: «Ara'm direu me mare / mon para qui l'ha mort? / —Fill meu lo rey de França / l'ha mort en gran dissort»), de la Mola de Formentera («Pasetjanse esta lisbona / ab els dolos de pari») i sense indicació de procedència («Dona Arbona s'en pesetje / per una sala mol gran»).

A-24

Carpeta de cartó de 25 x 18 cm. Al llom diu: «24 — Mt. A. Carpeta-24», posat per l'oficina de l'Obra del Cançoner en una camisa de l'Obra que embolica altres vint-i-dues camises. Després d'aquesta primera camisa, sense numerar, hi ha un full del «Centre Catalanista Provensalench» de «Sant Martí de Provensals», amb la indicació —posada per Aguiló mateix— *Nadal / Cançons populars.*

[24]-I. Titulada *A 25 del que som / nasque Jesus per tot hom.* Aguiló hi anota: «Vid si esta estampada». Camisa buida.

[24]-II. Titulada *Sant Jusep y la cigala (y altres).* 2 documents. El primer és un paperet amb els versos «Jusep y Maria / se volen casar / los dos se casaren / á voler de tots / Del dot ne parlaven / com á vuy fan molts». El segon és una versió recollida per Muns a Puigcerdà que comença «S. Joseph com era fusté / de tres pams de fusta de nogué / si'n ha fet casa y cabanya».

[24]-III. Numerada «Re» (Religiosa) «5.» per Aguiló (indicacions ratllades posteriorment). Aguiló mateix hi posa el títol *Lo desembre congelat* i hi anota: «Vul[gar] pop[ular]», «Mila nº 62 p 167» i «pl. 34 del vol en 8ᵘ». Un document sense indicació de procedència que comença «Lo desembre congelat / confús se retira / abril de flors coronát / que als àngels admira».

[24]-IV. Titulada *Reyna singular / Verge soberana / vos vull alabar / a la catalana.* Aguiló hi anota: «Copiada / De MSS del seg. 18» (en llapis, hi ha afegit «dos» abans de «manuscrits») i «Vid Milá final del nº 8». 19 documents, cap dels quals no és la nadala esmentada a la camisa. Els descrivim per separat a continuació.

1. Versió, procedent del «MS de Santigosa», que comença «Baix lo portal de Betlem arribaren / los missatjers de la cort celestial / fent gran alegrías / cantant melodías / sabent qu'era nat / lo Redemptor y Autor de la vida / per redimir nostre captivitat».

2. *Lletra del Naixament*, procedent de «MSS de la Bibl. de S. Juan del sig. 18», que comença «Pastorets anem / cantaba na Gila / veurem á Jesus / en la Establia. *Cotofi*».

3. Versió sense indicació de procedència que comença «Alegreuvos mortals / aquesta nit ditjosa / que una Verge ha parit / un noy com una rosa».

4. Petita nota d'Aguiló sobre les cançons de Nadal.

5. Versió d'Oristà que comença «Aydaume Mare de Deu / la del Rosé y la del Carme, / la del Carme y del Rosé / la de Montserrat aydaume».

6. *Cobles del Naixament*, procedents de «MSS de la Bibb. de S. Juan sig 18», que comencen «Lo gran fill de Deu etern / naix esta nit en la terra / pera ferlo adormir / cantaré una cansoneta».

7. Versió procedent d'un «MS de las Caputxinas», que comença «Los angels fan gran festa / allà dalt en lo cel / Rafel Rafel / ja baixan los exercits / per veure el Rey del cel. / Rafel Rafel».

8. Versions recollides per Pere Dardé i Tuyet, a Barcelona, que comencen «Es nat ab un estable / Com si fos un pobret / al mitx del bou y l'ase / Que l' guardan l' fret», «S.t Joseph y la mare de Deu / Feren compañia bona / Se n' anaren à Belem / A Belem una baxora» (ratllat amb llapis a l'oficina de l'Obra del Cançoner), «Duas donas van / A adorar el pesebre / Sogra y nora son / No faltará brega».

9. Versió de Sant Feliu de Llobregat que diu: «S. Jusep y la mara de Deu / s'en naren á manja figas / S. Jusep qui es primé / s'en trià las mes pansidas / Mira al bergan, miran el bergan / com sa las tria, mira el bergan».

10. Cançó de «*Nadal*. Rec[ollida per] D[olor]s *Vila* d'una dona d'edat de Bar[celo]na», que comença «Bou y ase estan miran / y el seu duenyo respectan / ¡Ay homes descortesos sou tans / tenen mes conexensa els animals!»

11. Cançó de «*Nadal*. Rec[ollida per] D[olor]s Vila d'una dona del *Rosselló*», que comença «Un bon vell que es diu Joseph / de mirar may acaba / Un noy els seus brasos reb / que li cau la bava».

12. Versió sense indicació de procedència que comença «Maria diu á Josep / Que li fassi un escamballet / Y també un brasolet / la gara gara gara / Pera brasar a son fillet». Aguiló hi escriu al marge «Támaro».

13. Versió de Vic ratllada (una nota d'Aguiló hi diu «Copiada» al final), que comença «Oh vara florida — De Joseph ditxós! / Respost / Foreu per ventura — de Maria espós». Al dors del mateix document hi ha una altra versió —no ratllada i sense cap

indicació de procedència— que comença «Porteu bones estelles / Per fer bon foch; / Celebrem la vinguda / Del Redemptor».

14. Versió de Barcelona, recollida per Anton Martí i Cortada, que comença «Sota de un portalet / Mes avall de muralla / Es nat lo Jesuset / Lo rey entre la palla».

15. Versió sense indicació de procedència, «Recull. per D Anton Marti», que comença «Sant Joseph se hi estava / Allí tot arrupit / Trich trich, trich trich: / Allí tot arrupit. / Veyent que tots ballavan / Tant lo gran com lo xich».

16. Versió titulada *Lletras al Naxament*, sense indicació de procedència, que comença «Ya acaban las semanas / de Daniel / Ya de Jese la vara / naix dins del gel».

17. *Divino del Naixament* de Sant Joan de les Abadesses, que comença «Valgam Deu y Maria / que alegria tan gran, / nos dona la Iglesia / en la nit de Nadal».

18. Versió sense indicació de procedència que comença «Anem Pastorets / los de esta comarca / á adorar al Rey / que es nat entre pallas».

19. Versió de Soldeu, Andorra, que comença «La caña florida / de Jusep ditxos / jan fou per ventura / de Maria espos».

[24]-V. Aguiló hi posa el títol *Anunciacio - Naxament / Persecucio de Herodes* i l'íncipit «Com lo segaria / Senyora jo 'l blat / com lo segaria / si encara no's nat?», i hi anota: «Milá nº 10». 10 documents, descrits per separat a continuació.

1. *Herodes*, «Recull. per en Riera y Bertran a *Dosquers*?». Aguiló hi anota «Son dues cançons diferents». Comença «Unes cobles noves / les irem cantant / d'una donzella / plena de *miram*». Després d'una ratlla comença la segona versió: «Estant en la cambra / vostra fill amat / sentis gran ruido / per dins la Ciutat».

2. Versió de Sant Martí de Provençals que comença «Unes coplas novas / anirem cantant / tretas de Maria / plenas d'admirar».

3. Versió de Tordera que comença «An tindrem un infantó / será fill de Verge / Per nom li direm / Rey de Cel y terra».

4. Versió sense indicació de procedència, escrita per mossèn Verdaguer, que comença «Maria lo rey herodes / ja n'ha entrat a la ciutat / que tots los infants que ell troba / a tots los lleva lo cap».

5. Versió de les Escaldes que comença «De una donzelleta / plena de mirants / Sou reyna y Sra / de terra y de cel».

6. Versió de Mataró, «R[ecollida] den Viza», que comença «Unas coplas novas / sentireu cantar / d'una doncelleta / qu'es gust d'escoltar».

7. Versió de Coll de Nargó que comença «Les cobles noves / anirem cantant / d'una donzelleta / plena de *milans*».

8. Versió sense indicació de procedència que comença «Unes cobles novas / anirem cantant / duna donselleta / plena d'admirant».

9. Versió de Ripoll que comença «Unas cobles novas / be les vull cantar / d'una doncelleta / quen es d'admira».

10. Versió «Recullida en el *Rosselló* frances. Crec que la'm va dir una dona de *Bages*»,

que comença «Unes cobles noves / ohireu cantar / de una donzelleta / que es pler de mirar».

[24]-VI. Numerada «Re» (Religioses) «7» per Aguiló, que hi posa el títol *Adoracio dels pastors*, i hi anota: «feta per algun relligios». Un document amb una versió procedent d'un «MS de las Caputxi[ne]s de Bar[celo]na», que comença «Anem pastorets, — los de esta comarca / á adorar el Rey, — ques es nat entre pallas».

[24]-VII. Aguiló hi posa el títol *Avuy que contam 25 de Desembre* i hi anota «MS Matheu pl. 19». 7 documents, descrits per separat a continuació.

1. *Cançó de Nadal*, de Sant Julià de Vilatorta, que comença «—¿Que li daras tu bonica pagesa / que li darás an el noy tan petit? / —Jo li'n daré un parell de gallines / y del corral meu lo millor cabrit». Còpia d'Aguiló amb petites variacions respecte a l'«original» de F. M. (Francesc Muns?), conservat el doc. 2.

3. Versió d'Esterri d'Àneu que comença «Avuy que contem / 25 de desembre / ne fa gran festa / lo gran pastoret».

4. Versió sense indicació de procedència que comença «Vuy que contam / vint y cinch de desembre / ne fa gran festa lo bras pastorit».

5. Versió que comença exactament igual que l'anterior. Aguiló hi anota al final: «De un MSS del sig 18 en la Bibl^a^ de S. Juan».

6. *Divinos al Naiximen del niño jessus*, sense indicació de procedència, que comencen «Vui que contam als 25 de desembre / ne fan gran festa bras pastoril».

7. Quadernet de 8 pàgines sense numerar que conté successivament una *Lletra al Naixement* («Allá en terra de Judea / en un país de Bethlem / ha parit una donzella / al fill de Deu, com tots sabem»), *Altra lletra* («Baix lo Portal de Bethlem arribaren / los Missatgers de la cort celestial / Fent grans alegrias, / cantan melodias, / sabent que era nat / lo Redemtor y autor de la vida / per redemir nostra captivitat») i *Altra al matex assumpto* («Vuy que contam vint y sinch de Desembre / ne fa gran gfesta [*sic*] lo bras pastoril».

[24]-VIII. Camisa de l'Obra del Cançoner. 8 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Sant Joan de les Abadesses —amb variants de Gombrèn— que comença «Tres hijas tenia un rey / tres hijas com una plata / La una sen diu Maria / l'altra sen diu Mariagna».

2. Versió d'Ascó que comença «—Que me daras marinero / que te sacaré de l'aigu? / —Te dare mis tres navios / carregats dor y de plata».

3. Versió sense indicació de procedència que comença «bon comte dexam esta / be m ire a la casa mia / jo t encomanere a Deu / totes les hores del dia». Al començament hi ha un 2 encerclat, cosa que deu voler dir que en falta un full inicial.

4. Versió de les Escaldes que comença «Dia 25 de Mars / principi de primevera / es vesti lo fill de Deu / de nostre naturalesa».

5. *Epigrama*, sense indicació de procedència, que comença «Plora tarde y dematí /

A la seba dona en Pera / Penjada d'una figuera / Que tenia en el jardí». A continuació, i sense cap títol nou, hi ha la cançoneta «A l'hort de la tia me'n entrí / Cutó cullí; / Al rededó / Cullí cutó; / Y al eixir / Cutó cullí».

6. Versió de Gósol que comença «Una canso molt pulida / treta dun oficial / quen festetjava una nina / diuen que no ley volan da / perque nes massa bunica».

7. Versió sense indicació de procedència, recollida per mossèn Jacint Verdaguer, que comença «Ja n agafaba lo cantir / y a la font men ani yo / yl meu galant mhi espera / per cuant hi arribi jo».

8. Esborrany d'Aguiló amb algunes cançonetes incompletes i una corranda sencera: «Maria la Mariola / no te cases a Corbins / Quet faran anar defora / aplegar fan pels camins».

[24]-IX. Numerada «Re.» (Religioses) «2.» per Aguiló, que hi posa el títol *L'Anunciació.* 3 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió de Camprodon, titulada *De Nadal*, que comença «A 25 de Març eram / cuant l'angel del cel baxa / à porta lembaxada á Maria / Mare pia la saluda».

2. *Divino* de Camprodon, que comença «Ha entrat un jovenet / en cambra de Maria / tot saltan y ballant / un angel parexia».

3. Versió de Vilallonga, que duu el títol *Nadal* i comença «Plañeume los meus amichs / los que m voleu be de cor / si considereu ma vida / la pena que jo he sufrida / pel remey dels pecadors».

[24]-X. Aguiló hi posa el títol *Adoració de les gitanes* i hi anota: «Vid "Colloqui de quatre *Gitanes* que anaren a Bethlem" llibret MS. vell en 8ᵘ pl 205». 2 documents amb versions que comencen «Cuant lo bon Jesus fou nat — als angels lo publicaren / una gitana ó sabé — perque los pastors li contaren» («MS. de las Caputxinas de Bar[celo]na») i «...un pastoret li contava» (Vilallonga).

[24]-XI. Aguiló hi posa el títol *A Betlem men vull anar / ¿Vols venir tu rabadá?* i hi assenyala: «Vid Briz». 3 documents, amb versions sense indicació precisa de procedència que comencen «A Betlem men vull ana / vols veni tu rebada / Primer vull esmorsa», «...Esperem demá» i «...O jo vull esmorsá».

[24]-XII. Aguiló hi posa el títol *S. Josep y la Verge cercant posada fins arribar á la cova* i hi anota: «Vulgar popular». 2 documents amb versions que comencen «Sant Josef diu a L'esposa / á Betlem volem veni / ja respon veu delicada / bon amo, y santa nit» (Espills) i «Devant l'esposa sagrada / bon amor y sta nit / lo bou y la sumareta / y lo bou albardi» (Bruguera).

[24]-XIII. 2 documents. El primer conté una versió, titulada *Matuxí*, procedent d'un «MS del Sig. 18. Caputchinas de Bar[celo]na», que comença «Que portas al xich Fadrí? / un Tauladí, un Tauladí / que vá dins duna Cistella / y yo vaig ficat en ella / pera fer

lo Matuxí». El segon és una *Cancion iperbolica en grado superlativo*, recollida pel «Pare Catá», que comença «Señors al que vuy es nat / en Betlem, tindrém / per molt assertat / que entre tots / lo regalém» (Aguiló hi anota al final: «Dita lletra se canta en la pavana dels Gegants»).

[24]-XIV. Aguiló hi posa el títol *Adeu terra de Gaudemus*. 2 documents amb versions que comencen «A Deu terra de Galdemus / Al bells pais de Belem / se abrigaba una moisela / publican que res no té» (Tordera) i «A deu terra de Gaudemus / si apareix un bel Betlhem / si ha abrigat una maisela / publicant que res no tien» (*Cançó de Nadal*, sense indicació de procedència, «recogida por Clotilde Bosch de Cerdá»).

24-XV. Camisa recent. Conté un document, un quadernet de 16 pàgines sense numerar, procedent de «MSS de la Bib. de S. Juan del sig 18 y variantes de otro tambien del sig 18». Comença amb una cançó titulada *La serventa*: «Deu vos guart Joseph / la vostre Señora / me han dit que ha parit / un noy que no plora». Segueix una *Resposta*, que comença «Jo so aquí Joseph / queus ha dit la esposa / sim voleu llogar / jo ne estich gustosa».

[24]-XVI. Camisa de l'Obra del Cançoner. 30 documents, descrits per separat a continuació.

1. Cançó de *Nadal* de Camprodon que comença «Tots generalment / a paga'l tribut anaven / y el glorios Sant Josep / alli á Nasaret estaven».
2. Versió recollida a Ripoll el 1868 que comença «Josep y Maria / junts de Companyia / ab gran alegria / anaven à Betlem».
3. Cançó de *Nadal* de Ribes que comença «De S. Josep y M[ari]a / unes cobles vull canta; / los dos pel mon sen van / si sen van pelegrinar».
4. Cançó de *Nadal* de Camprodon que comença «Veniu fills dels primers pares / alegreusus esta nit / vostre salut se declara / que tots som nats redemits».
5. Versió de Calaceit que comença «Sant Jusep glorios / genre de Santa Anna / ni han fet un vestit / a la valenciana».
6. Versió de Calaceit que comença «Sant Jusep se fa vellet / y no pot pujar l'escala / matarem un corderet / per a tota la setmana».
7. Versió recollida per Viza a Mataró que comença «Sant Joseph y sa esposa, / anaban de camí / sa esposa está prenyada / fa, sol, la, / als ultims de parir / ut, re, mí».
8. Versió recollida per Viza a Mataró que comença «María y Joseph, / Joseph y María, / María cusía, / San Joseph fuster».
9. Versió sense indicació de procedència que comença «Gloria in excelsis cantan / al Deu de las alturas / al[s] homens pau universal / mirau ó que ventura».
10. Versió sense indicació de procedència que comença «Pastorets allá en Betlem / se esperan grans festas / segons diu tota la gent / per cosa molt certa».
11. Versió sense indicació de procedència que comença «Una Donselleta / de bon dematí / ha vingut á veurer / ques fa per assi».

12. Versió sense indicació de procedència que comença «Pastors ditxosos / y venturosos / estau atents / portu una nova / qu'es la mes bona / d'un naixament».

13. Versió sense indicació de procedència que comença «Pastorets alerta / deixeus de dormir / una noba certa / vos vull referir».

14. Versió sense indicació de procedència que comença «En lo fret Desembre / quant totas las flors / lo ayre marxita / secant sos candors / ve la primavera / y de sos verdors / naix una flor bella / que roba los cors».

15. Versió sense indicació de procedència que comença «Los Angelets / vuy fan gran festa / perque Jesús / naix en la terra».

16. Versió procedent d'un «MS de las Caputchinas de Bar[celo]na. Princip[i]s del sig 18», que comença «En una cova de flors / En lloch de tranyinas / cantan coplas y llahors / dos Joves y ninas».

17. Versió sense indicació de procedència que comença «Vos vull referir / Que esta nit alegre / Nostre Redemptor / Naix en un pesebre / Mireu quin amor».

18. Versió sense indicació de procedència que comença «Pastorets anem / ab gran diligencia / buscant á Jesus / Rey de cel y terra».

19. Versió manuscrita que comença «Pues abuy, á mitja nit, / nos ha dat á llum lo *Sol* / sens arrebol / la hermosa *Estrella del dia* / á fé que s' nit de alegría». Al final, el copista ha escrit: «Barna. En la Imprenta de la viuda Isern, Calle de Agullers. 1823». Al dors d'aquest mateix document hi ha l'adreça «Sr. D. José Cata Pbro / Bajada de Sⁿ Miguel Nº 5 piso 2º / Barcelona», amb un segell i mata-segells de Saragossa, 30 de gener de 1862.

20. Versió sense indicació de procedència que comença «Ab cortesia / suplico en tal dia / oigan ab tiento / la flauta sutil / que vuy contarlos / y publicarlos / festas y xalas / del bras pastoril».

21. Versió sense indicació de procedència que comença «Alegremnos mortals / pues qu'esta nit ditxosa / es nat lo Salvador / d'una Verge hermosa».

22. Versió manuscrita que comença «Pastors, ab contento / Vamos á Bethlem, / que ha nat en la terra / lo Rey d'Israel». Al final, el copista ha escrit: «Barna. Viuda Hern. 1823».

23. *Cansó de Pedralbes* que comença «Una tonadeta nova / Señoras vinch á cantá / Poch temps ha que l'ha composta / Un ingeni catalá / Es de cosas admirables / Que están pasan á Pedralbes / Briolé, briolí, briolá / Yo be crech que als gustará». Es tracta d'una còpia d'un text «original» anterior, de procedència no especificada.

24. Versió sense indicació de procedència que comença «Pastors de Galilea / que descuidats dormiu / veniu veniu / sacudiu la son dels ulls / toca sons, toca sons / y no sian tot rahons». El copista hi anota al final: «Magnifica variante y addicion de la impresa por José Rubió en 1849. Vease».

25. Versió sense indicació de procedència que comença «Esta nit que's tant ditxosa / tantas cosas he oit á dir / que las unas y las altras / me tenen fora de sí».

26. Versió sense indicació de procedència que comença «Castos Esposos, Jesus y Ma-

ria, / vos suplicam quens logreu lo favor / de celebrar l' Naixament saludable / del que's fill vostre, y Deu nostre Senyor».

27. Versió sense indicació de procedència que comença «Anem pastors á Betlem, / caminem, anem, anem, / alli farem sardanet; / tinch, que tan tunch / alli farem sardanet».

28. Versió procedent de «MSS de las Capuchinas de Bar[celo]na. Parece sacada de otro cuando menos del sig. 17 / Debe copiarse mejor». Comença: «Christians ab alegria / oferim desde ara / puix que vuy en establia / de entrañas de mare, / naix Jesus lo millor fill, / fill etern y clar espill, / del Pare del Pare».

29. *Coblas del Nayxament de N. Señor. (L'Anunciata) Dialech*, procedents «De un MS catalá de mitjan setgle 18 del oficial sabaté Vicens», que comencen «Si del cel la cort envia / la capella angelical / per cantar les grans finesas / del que naix en lo portal».

30. Versió procedent «De un MS. de las monjas Capuchinas de Bar[celo]na ul[timo]s del sig[lo] 18», que comença «Si del Cel lo cor envia / la capella angelical / per cantar las grans finesas / del que naix en lo portal».

[24]-XVII. Aguiló hi posa el títol *L'anunciata — l'Angel y lo pastor / dialech* i hi anota: «Vulg[ar] pop[ular]». 2 documents. El primer conté una cançó de *Nadal*, recollida per J. Riera a Girona, que comença «Escolteu que cantarem, / y tots nos alegrarem, / de la humil Verge María / qu'en una pobre establia / de Betlem, de Betlem, / n'ha parit lo fill de Deu». El segon és una versió de Ribes que comença «Los pestorets dormint a las cabañas / y à les montañes de Jerusalem / La veu dels angels pels ayres ressona / dexeu les coves y aneu á Betlem».

[24]-XVIII. Aguiló hi posa el títol *D'un Ms en 8u del seg. 18 / Cançó de la Verge*. 2 documents. El primer, que procedeix en efecte «De un MS. en 8.u de mijan seg. XVIII», comença «Al exir de les virginals entranyes / Jesus apar qu'es *desriteix* en plors / sa Mare Verge per aconsolarlo / canta amorosa la seguent cançó: / ''Preneu per ara Fill esta mamella, / alimentauvos del suau licor...''». El segon conté una breu versió, sense indicació de procedència, que comença «¡Oh quina ditxa tant gran es aquesta / per tots nosaltres, y fins per tothom, / comunicauens, y ab tanta franquesa, / aquell que és l'amo de tot lo del mon!»

[24]-XIX. Camisa de l'Obra del Cançoner. 18 documents, descrits per separat a continuació.

1. Versió —«Lletra del P. Catá»— que comença «Al vint y cinch del mes que som / nasqué Jesus per tot hom / de una Donsella / hermosa y bella / com una estrella / mes resplandent / que l' Sol en l'orient / per il-lustrar l'Omnipotent».

2. Versió recollida per M. Ant. Martí que comença «A vintisinch del mes que som / Nasquè Jesus pera tothom / De una donsella / Hermosa y bella / Com una estrella / Que es molt resplandents [*sic*] / Compara l'sol al orient».

3. Versió sense indicació de procedència que comença «Adins de una Establia / entre

una Mula y Bou o Bou, o bou / Pari la Verge Maria — 2 al Redemtor del mon — Ahont ahont».

4. *Canso de Nadal* «recogida por Santigosa en Centellas» («Vid si esta impresa», assenyala Aguiló), que comença «Joseph, busqueume posada / esta nit per descansar, / que segons lo que jo sento / dintre de mon aposento, / lo meu fill ha de ser nat».

5. Versió de Vic que comença «Jusep busqueume posada / aquesta nit per descansá / que ami meapar que jo sento / dins del meu aposento / quel meu fill ha de ser nat».

6. Versió de Girona que comença «Mentre tallava y cusia / Roba pèl seu fill amat, / Va sentí un gran terremoto / Per tota aquella ciutat. / Alabat sia'l punt y hora / Que 'l Fill de Maria es nat».

7. Versió recollida a Riudeperes per Verdaguer, que comença «Mentras tallaba y cusia / roba per son fill amat / mentras tallaba y cusia / gran rumo hi ha per ciutat».

8. Versió de Bages, «Rosselló francés» (1893), que comença «Si s'está la Verge Santa / tancada dins la ciutat, / mentres tallava y cusia / los drapets pe'l seu fill nat».

9. Versió del Camp de Tarragona, de la «Dida de casa Montoliu recogida en el Vap[o]r de Mall[orc]a a instancias de la hija del Conde de Ayamans», que comença «La Verge resant cusia / roba pel seu fill amat, / mentres la talla y la cus / gran remor sent per ciutat».

10. Versió de Girona, recollida per Riera, que comença «Mentres tallava y cusia / Roba pél seu fill amat, / va sentí un gran terramoto / Per tota aquella ciutat / Alabat sia'l punt y hora / Que'l fill de Maria es nat».

11. Versió de Camprodon que comença «La Verge ix en ventana / Veixes ques axó estat / Axo nes el Rey Herodes / que passa per la ciutat».

12. Versió de Tordera que comença «La Verge sent una gran fresa / gran fresa dintre ciutat / Y ella surt en finestra / Vehinas que es aixo estát».

13. Versió de Ripoll que comença «O jentil Sra / al cel vos adora / desde aquella hora / quen vos va parir».

14. Versió de Puigcerdà que comença «Tallaba y cusia / la Verge Maria / camisetas (finas) / per son fill amat».

15. Versió que comença «Que li darás tu donosa Pastora / Que li darás que li fasse profit / Yo li daré unas pocas de Pansas / que reservaba yo bé pera mi». Aguiló hi anota al final: «Lletra del P. Catà caputxí».

16. Versió de Vic que comença «O quina hermosura / se veu en lo cel / apar que plou mel / y tot es dulsura / nit de gran ventura / nes en veritat / alegremnos tots / pux Jesus es nat».

17. Versió de Sant Joan de les Abadesses que comença «Cuan lo Bon Jesus fou nat / una estrella resplendent / nova y de gran claredat / se demostra al'orient / y diu à la gent / al qui tal señal honora».

18. Versió de la Granada que comença «Treta s'ha una cansó nova / escoltaula si us par bé; / n'es de dues flors divines, / de la rosa y del clavell».

[24]-XX. Camisa de l'Obra del Cançoner. 11 documents, descrits per separat a continuació.

1. Exemplar imprès de *Cansons del Naixament del Senyor per cantarse en el pesebre*. 4 pàgines sense numerar. Barcelona. 1850. Estampa de F. Vallés, carrer del Pi. Conté successivament una cançó que comença «Gloria in Excelsis Deo / tots junts habem de dir / perque lo gran Mesias / se ha dignat venir»; *Altre* que comença «Deu vos guart Joseph / y la vostra Esposa / me han dit que teniu / un Noy que no plora»; *Altre* que comença «No ploreu videta mia / que lo llanto temor y tristesa / en temps de tanta alegria / ya vindrán ab gran prestesa»; *Altre* que comença «A Betlem men vull aná / vols veni tu rebadá. / Primer vull esmorsá...», i finalment la *Cansó dels aucells en la nit de Nadal* que comença «Al veurer apuntar / lo major lluminar / en la nit mes ditxosa / los aucellets cantán / lo anaban rodejan / ab sa veu melindrosa».

2. Exemplar imprès de *Lletrilla al Naixament de Nostre Señor Jesucrist*. 2 plecs amb un total de 8 pàgines sense numerar. Barcelona: Imprenta de Ignacio Estivill, calle de la Boria, s.a. A part de diverses *Letrillas devotas* en castellà, conté només un text en català que comença «Augusto dominant, / naix lo mes bell infant, / noy admirable, / fill de Deu infinit: / un Deu, y noy petit, / cosa inefable».

3. Exemplar imprès de *Lletrillas al Naixement de Nostre Senyor Jesucrist*. 4 pàgines sense numerar. Barcelona: Imprenta dels Hereus de la Viuda Pla, carrer dels Cotoners, s.a. (amb indulgències del bisbe Pau de Sichar). Comença exactament igual que el doc. 2.

4. *Lletrilla* manuscrita, sense cap indicació de procedència, que comença exactament igual que el doc. 2.

5. Exemplar imprès de *Tonadilla alegre pera cantar en el dia del Naiximent del Señor en el portal de Belem*. 4 pàgines sense numerar. Valencia: por la Hija de Agustin Laborda, en la Bolsería, s.a. Comença «En un estable, / prop la muralla, / un recin nat / viu en la palla; / cada ull tenia / com una estréla, / y la boqueta / era una perla». A la pàg. 4 hi ha unes *Copletes al Chesus recin nat* que comencen «Del ivern en lo mes fort / â la micha nit naixqué / de una Mare, verche pura, / un molt polit infantet».

6. Exemplar imprès de *Tonadilla alegre per cantar en lo dia del Naixament del Señor en lo portal de Bethlem*. 4 pàgines sense numerar. Barcelona: Imprenta de Ignacio Estivill, calle de la Boria, s.a. Comença «En una estabble / prop la muralla, / un recien nat / viu en la palla: / cada ull tenia / com una estrella, / y la boqueta / era una perla». A la pàg. 4 hi ha unes *Copletas al Jesus recien nat* que comencen «Del ivern en lo mes fort / á la mitja nit nasqué / de una Mare, verge pura, / un molt polit infantet».

7. Un altre exemplar de la *Tonadilla* descrita com a doc. 6.

8. Exemplar imprès de *Cansó per la nit de Nadal á la tonada del Marbruch*. 8 pàgines sense numerar (les dues darreres blanques), sense cap indicació de lloc ni d'any d'impressió. Comença «Pastors y Pastoretas, / Mirondon, mirondon, mirondela, / Pastors y Pastoretas / Acudiu á Betlém, / Ahont entre dos bestias / Ha nat lo Rey del Cel».

9. Exemplar imprès de *Cántichs d'Esglesia del mestre Amadeu Vives. La nit de Nadal. Lletra de don Joseph Mas y Casanovas*. 4 pàgines sense numerar. Barcelona, Imprempta y Litografia de Joan Jutglar, 1896. Comença «La profecía / ja está complerta: / Bethlém, desperta / que ho veurás clar!»

10. Exemplar imprès de *Relació histórica de las desgracias dels dimonis en lo naixement del Fill de Deu, treta dels arxius de la Cova de Betlem, y posada en vers per un pastor de samarra y esclops*. 4 pàgines. Barcelona, Estampa dels Hereus de la V. Pla, carrer de la Princesa, 1860. Comença «De dins d'un pou de mil pams, / aixut ja desde molt temps, / va sortir tot brut de fems / un dimoni fent forts brams».

11. *Cantata Primera per lo 1. Nocturno. Veu 1. V. 2. V. 3.* Manuscrit procedent sens dubte d'una església, segurament del segle XVIII, que comença «Ya dalt de aquella peña / Ne es nat un Jesuset / Pobret — Pobret — / De una hermosa Donzella / Que està tot mort de fret».

[24]-XXI. Camisa de l'Obra del Cançoner. 4 documents, descrits per separat a continuació.

1. Text manuscrit de *Las Pastoretas en Betlem. Drama en un acte, per J.D. 24 9bre 1864.* 32 pàgs. sense numerar (les dues primeres i les tres darreres en blanc). A la pàg. 1 hi ha una nota complementària sobre l'autor i una nova data: «Per Juan Deordal. Des[bre] 8 del añ 1867».

2. Text manuscrit d'uns *Pastorells* de Mallorca. 8 pàgines sense numerar (les tres darreres en blanc). Comença «Deboca d'un Angel / ouen los pastors, / que's nat tot un Deu / per los pecadors».

3. Denúncia feta per «Fray Gaspar Sanchiz de Morella, Maestro en Santa Teologia del orden de la SS[ma] Trinidad redencion de Cautiuos, Hijo, y morador del Real Conuento de Nra S.[a] del Remedio extra muros de la presente Ciudad de Valencia», contra el *Coloqui entre Julbi, y Marti* «que se dixo publicamente en la Yglesia, o, Coro del Con.[to] de la Madre de Dios del Puig del Sagrado Orden de la Mercet la noche de Nauidad, en pleno concurso de todo el pueblo a los Maytines». Manuscrit del segle XVIII, sense data. Denuncia igualment al «Santo Tribunal» dues dècimes —en català i en castellà— compostes per un mercedari contra els trinitaris.

4. Text manuscrit del *Coloqui entre Julbi, Y Marti*, al·ludit al document anterior i de la mateixa lletra.

[24]-XXII. La camisa conté notes d'Aguiló sobre les cançons de *Nadal*, destinades al pròleg del volum que en volia publicar. 47 documents, descrits per separat a continuació.

1. Petita llista de *Cançons de Nadal*. Aguiló hi indica: «agrupar».

2. Versos que Aguiló volia posar «En la portada» (del volum de cançons de Nadal, sens dubte): «Nit de Nadal / nit d'alegria; / Jesus es nat / fill de Maria». «Estribillo pop.[r] que cantan los niños la noche de Navid[ad]?».

3. Petites notes d'Aguiló sobre les festes de Nadal.

4. Nota sobre *Tradicions de Nadal* a Vilanova de Meià, amb un «cant» dels pastors: «Pastors y pastoretes / acudiu a Belen / quel Rey de Cel y terra / n'ha nat sobre del fem / Virondon viromdon virondeta / Lo bou y la somera / regonexen son Deu etc.»

5. Referència bibliogràfica de «*La Noche buena por Tom*[s] *Revilla El Eco*... de Reus 10 Marzo del 78».

6. Referència bibliogràfica d'un llibre francès sobre *Noels et chants populaires.*

7. Nota d'Aguiló per al *Cançoneret de Nadal.*

8. Text manuscrit dels *Pastorells per celebrar el naxement del bon Jesus*, que comença «Are diu / Pasqual, que venie, / ab molte alegrie, / de veure un Nined». 5 pàgines escrites numerades. Al final diu: «Palma dia 16 de Disienbre de 1835. Copiado por un origuinal [*sic*]. La hizo Mariano Aguilo». Al començament hi ha dues pàgines en blanc sense numerar, la primera de les quals repeteix: «Pastorelles de Mariano Aguilló [*sic*] por el año 1835».

9. Text imprès dels *Pastorells per celebrar el naxament del bon Jesus.* 4 pàgines sense numerar. Palma: en la Imp. de Salvador Savall 1818. Comença com el document anterior (amb l'única variant ortogràfica *Ninet* en lloc de *Nined*).

10. Text imprès dels *Pastorells per celebrar el naxameet* [sic] *del bon Jesus.* 4 pàgines. Palma, Imprenta de Esteva Trias, 1852. Idèntic al document anterior.

11. Nota d'Aguiló: «V[ictorian]o Amer tiene copiado un *nadal* o romance del sig 17 creo en el Naxament de Jesus de la coleccion de Goigs del *Porrer* mort de la Seu».

12. Nota d'Aguiló: «*Lo Cançoner de Nadal.*— Entre los hechos historicos acontecidos por Navidad debe hacerse mencion del asesinato del Abat de S. Culgat.— (Pinos y Sancerní) *La Conquista d'Almeria* en los Jochs florals del 68 te el nº 301 Vid.»

13. Notes bibliogràfiques d'Aguiló sobre el *Cançoner de Nadal.*

14. Referència d'Aguiló al «1.r artº de la *Montaña de Monserrat* del nº 38 de Victor Balaguer» i «Vid en las obras periodicas como La ilustracion francesa El Museo español etc. etc. los articulos de Navidad».

15-32. Notes diverses per al *Prolech* del *Cançoner de Nadal.*

33. Nota d'Aguiló sobre les «Cansons de Nadal que incloure en el *Cançoner de Nadal*»: «*Ubach. Vid. Expansions* 1879 pag. 200».

34. Nota sobre «la cancion 29 de Mila el Rey Herodes de la cual tengo varias copias».

35. Notes per al pròleg del *Cançoner de Nadal en catalá.*

36. Nota bibliogràfica sobre una «*Canço de Nadal* feta a *Alguer* Sardenya a final del seg 18 / Vid *E. Toda* p 33».

37. Petita nota sobre costums de Nadal.

38. Nota sobre el Nadal a Mèxic. Aguiló hi indica: «Copia den Santigosa d'una carta del seu fill comedi[a]nt ques trobava a México per Nadal de 1889».

39-43. Notes per al pròleg del *Cançoner de Nadal.*

44. Retall d'«El Faro Bisbalense» de l'any 1866, amb el poema de José Zorrilla titulat *Los pastores en Belén.*

45. Exemplar imprès dels *Estatutos para la Sociedad de Pesebristas de la ciudad de Barcelona.* 8 pàgines. Barcelona. Imprenta de Tomás Gorchs. 1863.

46. «Título» d'inscripció a la Sociedad de Pesebristas de Barcelona, imprès i sense omplir.

47. Relació de les *Cansóns de Nadal, existénts en casa Noguer, de Segaró*, impreses i manuscrites.

A-25

Carpeta de cartó de 22 x 16 cm. Al llom hi ha una nota en molt mal estat de l'Obra del Cançoner: «Mt. A. 25 / Versions i notes de "Cançons feudals cavalleresques"». Conté trenta-tres camises.

[25]-I. Numerada «F.C.» (Feudal cavalleresca) «1» per Aguiló. 51 documents amb notes i versions aprofitades en bona part al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 1-10, *Don Joan y don Ramon ò les 29 llançades*. Una primera camisa conté els documents 1-17 (al doc. 18 hi ha una versió d'Arànser que comença «Quant jo n'era petitet / la mare be m'estimava / me donave algun houet / y alguna atmetlla ensucrada / y are que'n som grandet / m'ha fet enar á la batalla»; Aguiló hi anota: «Aquesta versió estava dislocada y no la tenguí present al publicar el 1^r^ vol»). Una nova camisa conté els documents 18-49. Al final del doc. 21, versió de Ripoll, Aguiló anota: «A este romance se debe mi colecc[io]n.— Con el me adormecieron y á todos mis her[mano]s lo se desde la primera infancia. Escandalo pedantesco al verlo publicado cuando iba à retorica y adoracion intima en mi corazon Publicarlo como Tom[á]s [Aguiló] lo dio á Quadra[d]o y trad[uj]o Pif[errer] 2° como he llegado à complet[arl]o en Mall[orc]a y Bal[eare]s y 3 como lo cantan en los Piri[neo]s». I encara: «En Quad[rad]o aprofitant aquestes cansóns me semblava el Rey rentant els peus als pobres». El doc. 36 és una versió de Barcelona recollida el 1846 per Antoni de Bofarull (Aguiló posa un interrogant després del nom) «de sa sogra de *Cervera*». El doc. 42 és una versió de Banyoles, recollida per Joaquim Riera. El doc. 43 és una versió de Pira, «Retocado por J. Martí y Folguera». El doc. 47 és una versió de Puigcerdà, recollida per F. Muns. Al dors del doc. 49 (amb una versió d'Espills, recollida per Aguiló mateix) hi ha el títol *Cants populars recullits en Puigcerdà, l'any de 1865*; Aguiló mateix hi anota: «Son los que'm dugué per encarrech en F.^ch^ Muns y estan distribuits entre les copies de cada cançó». Els documents 50-52 corresponen a la versió burlesca de València. El doc. 50 fou «Recogido en Valencia por Venceslao Querol en 1859 (De ses germanes)».

[25]-II. Numerada «F. C. — 2.» per Aguiló. 34 documents amb notes i versions aprofitades en bona part al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 11-23. *La viuda ò la sortida á missa*. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «2.» per Aguiló, amb les indicacions «Vista», «Cego de Batet / Va 'ls [*sic*] marcat de Ripoll / lo acompaña el seu sogre» i «(*La viuda*) Milá 2^n^ 204 p 155»; conté els documents 2-10, amb diverses notes. Els documents 27 i 29 són recollits per Francesc Masferrer, respectivament, a Vilatorta i a Torelló. El doc. 34 és un tros de «La Veu del Montserrat» (amb l'«Escandall del mercat de Vich» corresponent al 19 de maig de 1888) on és publicada —pàgs. 155-156— una versió de *La sortida a missa*, «com á primicia del primer volum del nostre *Romancer* que publicará en breu lo mestre Aguiló, satisfent d'una vegada los desitxs de tots los amants de la

literatura catalana»; una nota en llapis adverteix: «Es igual al publicat en el ''Romancer de la Terra Catalana''».

[25]-III. Numerada «F. C. — 3.» per Aguiló. 15 documents amb notes i versions aprofitades en part al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 25-31, *Don Blasco ò lo patge traydor*. El doc. 1 és una nova camisa, on Aguiló escriu: «Feudal Cavalleresch nº *III* dels estampats», «Apuntacions per la nota que he trobat despres», «Hi ha un troç dun *romanç popular* inedit», «*Don Blas[c]o* Milá 2ª — 223 p 189», «Vid la traduc. que tench de D A. Duran» i «*Marquillos* Wolf — 2ª 23»; conté els documents 2-10; aquest darrer és una versió en castellà de Veas; de Tomasita Aguiló y Villaseñor, que comença «En Madrid hay un palacio / que esta lleno de oropel / alli vive una senyora / dama de la Reyna Isabel».

[25]-IV. Numerada «F. C. — 4.» per Aguiló. 12 documents amb notes i versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 33-40. El doc. 1 és una nova camisa, on Aguiló anota: «Vista», «Estampada nº 4», «Lo Richom aragones» i «En Milá l'ha posa [*sic*] p 405 nº 551»; conté els documents 2-5, el primer dels quals és la versió factícia d'Aguiló inclosa al *Romancer* amb el número 10. El doc. 6 conté una versió recollida «a Folgueroles ò Riudeperas» per J. Verdaguer, el 1867, que comença «Ni hi habia grans balladas / plassa dAragones / ballan comtes y damas / damas y caballers».

[25]-V. Numerada «F. C. — 5.» per Aguiló. 47 documents amb versions i notes aprofitades en part al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 41-56, *Les dues Dianes ò lo fals testimoni*. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «12.» per Aguiló, el qual hi anota: «*Les dues dianes ò Lo fals testimoni*. Estampada nº V» i «Mila 2ª — 248 p 229 (*La inocente acusada*)»; conté els documents 2-9, entre els quals la versió *La Brilana* de Santa Coloma de Farners —doc. 2—, al començament de la qual Aguiló assenyala: «No la vaig tenir present». El doc. 15 és una versió de Setcases, recollida per «Placido» (Aguiló). El doc. 33 és una versió recollida per «Frco Comas En S. Hipolit? del Pla de Bages». El doc. 34 és una versió de Vilatorta?, recollida per Francesc Masferrer. El doc. 36 és una versió de Tortellà, recollida per F. Amigó, «Rebut despres d'impres Vid nº 5». El doc. 37 és una nova camisa, on Aguiló repeteix la numeració «F. C. V» i hi posa el títol *Versions balears*; conté els documents 38-47, on trobem versions recollides per Josep M. Quadrado (doc. 38), per Victòria Penya (doc. 40, Palma), per Bartomeu Muntaner (doc. 41, Palma, 1847), per Jeroni Rosselló (doc. 42, Palma) i per Miquel Fluxà (doc. 43, Mallorca, i doc. 44, igualment de Mallorca).

[25]-VI. Numerada «F. C. — 6.» per Aguiló. 34 documents. El doc. 1 és una nova camisa, on Aguiló repeteix la numeració «F. C. nº VI (6)» i on afegeix el títol *La ciutat de Napols* i la nota: «Mila 2ª 209 p 169 (*Los presos*)»; conté els documents 2-9 amb diverses notes. A partir del doc. 10 hi ha un bon nombre de versions, aprofitades en part al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 57-66, *La cançó dels presoners ò «¡La vida*

mia, la vida amor!». El doc. 10 és una versió d'Espolla, «R[da] per na Doloretes Vila despres de publicat el 1.[r] vol del *Romancer*». El doc. 12 és una versió de Tortellà, recollida per F. Amigó, «Rebuts despres de l'impressió p 62». El doc. 14 és una versió de l'Espluga de Francolí, recollida per «la *Trina*» (Miró), que «Se rebé despres de estampada *F.C-VI*». El doc. 15 és una versió de Puigcerdà recollida per Muns. El doc. 19 és una versió de Centelles recollida «per en Santigosa», 1852. El doc. 22 és una versió de Barcelona «Recogida por Ribo». El doc. 28 és una versió de Cervera, recollida per A. de Bofarull. El doc. 32 és una versió «Escrita per la nena Petronila Calvet».

[25]-VII. Numerada «F. C. — 7.» per Aguiló. 28 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «9.» per Aguiló, el qual hi anota: «15 versions», «Romanç en *i, a*», «Milá 1.[r] n° 14 p 113», «Milá 2[n] 219 p 181 (*La peregrina*)», «Briz vol 4[t] p 223» i «Vid altra romanç en *a*, consemblant a la present Milá n° 244 p 221 — Vid en quin n° la tench jo». Aquesta camisa conté els documents 2-9, amb diverses notes. Els documents 10-28 contenen versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 67-76. El doc. 12 és una versió de Centelles, recollida el 1852 per Josep Subirana (i enviada a Aguiló des de Sabadell el 1862). El doc. 13 és una versió de Sant Joan Despí, recollida per Pere Negre, 1885.

[25]-VIII. Numerada «F. C. — 8» per Aguiló. 9 documents. El doc. 1 és una versió factícia d'Aguiló —a partir de versions d'«Escaldes d'Andorra», «Sant. Pau, prop de Camprodon» i «Salgás»—, que no correspon a l'única publicada al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 77-80. El doc. 2 és una nova camisa, numerada «C. C. 4.» per Aguiló, el qual hi anota: «Milá 2[n] p. 211 *El preso* n° 239»; conté els documents 3-6, amb diverses notes. Els documents 7-9 contenen versions de Sant Pau, de les Escaldes i de Sagàs.

[25]-IX. Numerada «F. C. —9.» per Aguiló. 37 documents. Al començament hi ha una nova camisa, sense numerar, que conté els documents 1-11, amb diverses notes i amb una versió en castellà, recollida per «la Trina» (Miró) a Palma el 1888, que comença «Soldadito, soldadito / que de la guerra venis, / habreis visto á mi marido / por fortuna alguna vez». Els documents 12-37 contenen versions aprofitades en part al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 81-90, *Blancaflor ò la tornada del marit*. El doc. 12, titulat *Cancion de la Blanca Flor*, és de «Lletra de ma den Pau Piferrer», segons anota Aguiló. El doc. 15, titulat *La blanche flor*, fou enviat per «En Guillem Aguiló [...] de la Seu d'Urgell». El doc. 17, titulat *Blancafor*, fou recollit a Vilafranca del Penedès per Aleix Verdaguer (1851). El doc. 19 és una versió de Puigcerdà recollida per Muns. El doc. 26 és una versió de Vilatorta, recollida per Francesc Masferrer. El doc. 37 és una versió de «Lletra den G. [Jeroni] Rosselló».

[25]-X. Numerada «F. C. — 10» per Aguiló. 28 documents. El doc. 1 és una nova

camisa, numerada «C.C 1.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *La adúltera castigada* i hi anota: «Milá 254 p 241» i «Briz *Lo retorn soptat* vol IV. p 185»; conté els documents 2 i 3, amb notes, i 4, amb una versió probablement factícia, que no correspon a cap de les dues publicades al *Romancer popular*. Els documents 5-27 corresponen en part als aprofitats al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 91-100, *Punició de la adultra ò lo retorn soptat*. El doc. 7, numerat recentment, conté una versió d'Andorra, amb variants d'una altra de les Escaldes. El doc. 8 és una versió de Barcelona, recollida per «Petronilla» (Calvet). No hi trobem cap de les versions de les Balears ressenyades al *Romancer*; en canvi, el doc. 26 és una versió de Menorca, no esmentada al *Romancer*. El doc. 27 és una versió factícia d'Aguiló, titulada *Punició de l'adultra*, que correspon al número 21 del *Romancer* (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «Es copiada en la cèdula corresponent del volum; la versió publicada conté tots aquests versos i alguns altres»). El doc. 28 és una petita nota d'Aguiló.

[25]-XI. Numerada «F. C. — 11.» per Aguiló (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van posar en llapis el títol *La infantina de França*). 4 documents, els tres primers amb versions de Formentera i d'Eivissa, i el 4 amb una versió factícia d'Aguiló titulada *La filla del Rey de França* (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «Es un borrador de la publicada en el *Romancer*, p. 103»). Hi manquen la resta de documents utilitzats al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 101-114, *La infantina de França*.

[25]-XII. Numerada «F. C. — 12.» per Aguiló (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van posar en llapis el títol *El comte encarcerat o El cavall de la reina*). 7 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «12» per Aguiló (al costat d'un «18.» ratllat), el qual hi anota: «Mila 2ⁿ 241 — p 213» i «Vid 1ª edicio p 122 que'n posa un troç per nota»; conté només el doc. 2, amb una nota d'Aguiló segons la qual la cançó del *Cavall* «Es la mes obscura y la mes contradictoria perque es la mes incompleta de les cançons que he trobat. Ne don tots los versos que n'he recullit en la doble versio y ab distints assonants». El doc. 3 és una versió factícia d'Aguiló que comença «Han pres a n el Rey / lo millor cavall» (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar en llapis: «Es el borrador de la publicada en el Romancer p. 109»). Els documents 4-7 contenen una part de les versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 107-114.

[25]-XIII. Numerada «F. C. — 13.» per Aguiló (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van posar en llapis el títol *Les noces desfetes o La comtessa pelegrina*). 21 documents. Els documents 1 i 2 contenen versions de Manresa i de Vilatorta, recollides «despres de impres el vol.ᵐ» del *Romancer*. El doc. 3 és una nova camisa, numerada «C. C. 3» per Aguiló (el qual va ratllar posteriorment el «3»); conté els documents 4-21. Els documents 4 i 5 són notes d'Aguiló. El doc. 6, titulat *La comtesa pelegrina ò les noces desfetes*, és una versió factícia (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar en llapis: «Es el borrador de la publicada en el volum, p. 117»). La resta de documents foren aprofitats al *Ro-*

mancer popular de la terra catalana, pàgs. 115-122. El doc. 8 és una versió de Barcelona «Escrita per Petronila» (Calvet). El doc. 19 és una altra versió recollida per «Angelich» (Aguiló) «d'una criada de S. Pere de Ribes».

[25]-XIV. Numerada «F. C. — 14.» per Aguiló (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van posar en llapis el títol *A les hortes del rei moro / La infanta i Don Gauvany*). 10 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «CC. 14» per Aguiló, el qual hi posa el títol *A les ortes del Rey moro ò l'infanta y el Comte Galvany* i hi anota: «Vista» i «Vid Milá 2ª p 260 — Nº 268 Dona *noticia* D. *Galvan*». Conté el doc. 2, amb una petita nota d'Aguiló, i el doc. 3, nova camisa, titulada *A las portas del rey moro* (amb algunes indicacions bibliogràfiques d'Aguiló), la qual al seu torn conté els documents 4-9, amb versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 123-128. El doc. 4 és una versió de Palma, recollida per «V[ictòria] P[enya] de A[mer]». El doc. 10 és una versió factícia, esborrany —amb moltes correccions i anotacions— de la publicada al *Romancer*.

[25]-XV. Numerada «F. C. — 15.» per Aguiló (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van posar en llapis el títol *Dona Elisabet o La gelosia d'una reina).* 14 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «C. C. 15» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Dona Isabel de Liar* i hi anota: «Milá 253 p 239». Conté els documents 2-14, el primer amb una petita nota d'Aguiló i la resta amb versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 129-136. El doc. 3 és una versió de Riudeperes, recollida per J. Verdaguer, titulada *Dona Isabel*, que comença «Estaba dona Isabel / en son palasi real / mirant las persianas verdas / tan ben pintadas estan» (hi ha una nota de Verdaguer que diu: «Contan las vellas que aquesta dama fugint de Madrid vingue a amagarse en nostra planura en lo anomenat Castell de Vilagelants dhont la arrancà lo rey despres de haver donat lo titol de caballers a sos espias en Mas y en Fontanellar de Roda. Entre altras raresas de aquell miracle d hermosura la tradicio li pinta los ulls verts». El doc. 4 és una versió recollida per «en V[ictorià] Amer de una dida de Torelló». El doc. 5 és una versió recollida «por J. Riera cerca de Bañolas Vid. que pueblo» (al *Romancer* diu Dosquers). El doc. 9 és una versió procedent «De dos copias una de Pif[errer] y otra mia ambas recogidas en Barcelona. La de Pif. esta en los pliegos en fol.».

[25]-XVI. Numerada «F. C. — 16» per Aguiló (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van posar en llapis el títol *La donzella robada i la mort del robador*). 4 documents. El primer és una nova camisa, numerada «16.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Lo Comte Garí* i hi anota: «Se publica per en Briz 2ª p 47», «Milá 2ª 222 p 188» i «La den Giró y Torá Vid quadern en fol. 82»; conté els documents 2-4. El doc. 2 és una nota sobre *Don Gari y la donzella Beatriu*. El doc. 3 és una versió factícia d'Aguiló, sense títol, que comença «Si s'está la donzella / a l'ombreta d'un pi / reclama sants y santes / la traguen de perill / li vullan guardar l'honra / donantli un bon marit». El doc. 4 és una altra

versió factícia d'Aguiló, titulada *La gran donzella ò la mort del robador*; una nota en llapis de l'oficina de l'Obra del Cançoner assegura: «Es l'original de la publicada al Romancer n^{ro} XVI»; en realitat, però, és més curta i presenta moltes variants respecte al text del *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 137-144.

[25]-XVII. Numerada «F. C. — 17.» per Aguiló (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van posar en llapis el títol *El Testament d'Amèlia*). 35 documents. El primer és una nova camisa, numerada «17» per Aguiló (i abans «8.», ratllat), el qual hi anota: «Milá 2.^{n} p 185 n° 220»; conté els documents 2 i 3, amb notes d'Aguiló, i 4, amb una versió factícia titulada *Na Melis filla de Rey*, que no és cap de les publicades al *Romancer* (deu ésser un primer esborrany del número 34, de les Balears). La resta de documents corresponen a versions aprofitades en part al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 144-156, *Lo testament de N'Amelis ò l'infanta enmetzinada*. El doc. 8 és una versió de Collsacabra, recollida «per J. Collell de Vich». El doc. 12 és una versió —mallorquina sens dubte— «Recogida posteriormente de V[ictoria] Peña». El doc. 14 és una versió de Dosquers, recollida per Riera i titulada *'L Castell de Figueres*. El doc. 16 és una versió de Riudeperes, recollida per Verdaguer, que comença «Malalta esta malalta / la filla del rei frances / ningu no lanaba a veure / sino damas caballers». El doc. 17 és una versió de Reus, recollida per Martí i Folguera. El doc. 20 és una versió de Puigcerdà, recollida per Muns. El doc. 30 és una nova camisa, titulada *Na Melis esta malalta* i amb una nota d'Aguiló, que conté els documents 31-34. El doc. 35 és una altra versió factícia d'Aguiló, que comença «Si n'es cayguda malalta / la princesa Melisén», semblant al número 33 del *Romancer*.

[25]-XVIII. Numerada «F. C. — 18.» per Aguiló. 6 documents. El primer és una nova camisa, numerada «CC. 16.» per Aguiló, el qual hi anota: «Milá 2^{n} — 256 p 247 (*La innoble venganza*)». Conté la resta de documents, aprofitats al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 157-162, *La venjança innoble ò lo despit d'una metzinera*. El doc. 6 és una versió factícia d'Aguiló, esborrany del número 36 del *Romancer* (al començament dóna aquest número i la referència de «pag 161», corresponent igualment al *Romancer*).

[25]-XIX. Numerada «F. C. — 19.» per Aguiló. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «CC. 19.» per Aguiló, el qual hi anota: «Vid.? Milá 2^{n} *Las dos hermanas* p 214 y 216», «Id id Los dos hermanos p 234» i «Theoph. *Braga* 3^{r} vol p 103»; conté els documents 2-11, amb notes i algunes versions: al doc. 6 hi ha un fragment d'Amer, recollit «quant ja estava estampada la XIX», i al doc. 11 una versió de Sant Hilari, igualment recollida quan «Ja estava estampada la XIX». La resta de documents contenen una part de les versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 163-180, *Los dos germans ò Rosa-Florida la gentil cativa*. El doc. 15 és una versió de Centelles, recollida per Subirana el 1852. El doc. 19 és una versió recollida «por Pepa Calvet y Vidal y Domingo en los Pirineos». El doc. 21 és una versió recollida a Barcelona per Petronil·la Calvet (1848). El doc. 25 és una versió de Monistrol de Calders, recollida per «Fran[cis]co» (Comes).

El doc. 27 és una versió de Puigcerdà, recollida per Muns. El doc. 32 és una versió de Tortellà, recollida per F[rancesc] C[asas] i A[migó].

[25]-XX. Numerada «F. C. — 20.» per Aguiló. 29 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «14.» per Aguiló, el qual hi anota: «Mila 2^{n} 205 p 158 (La esposa rescatada)» i hi posa el títol *Lo Pelegrí*; conté els documents 2-4, amb una petita nota d'Aguiló i dues versions no tingudes en compte al *Romancer, La Escriveta ó 'l rey moro* de la Torre de Tamúrcia, recollida per Antoni Rubió [i Lluch], i *Lo pelegrí* de la Garriga, recollit per J. Blancafort. El doc. 5 és una altra camisa, que duu el títol *Tant patita l'han casada / nos sap calsa ni vesti*; conté la resta de documents, aprofitats en part al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 181-192, *Lo comte pelegrí ò lo rescat de sa muller*. El doc. 6 és una versió, titulada *L'Escribeta*, recollida per «M^{n} Cinto Ver[dague]r en la Preste França», que comença «Petita l'han casada / l'Escribeta, joliu, / petita l'han casada / que no se sap vestir» (lletra no de Verdaguer, sinó d'Aguiló). El doc. és una versió de Vilamajor, titulada *Cansó de la filla del Escrí*, recollida per Pau Piferrer. El doc. 8 és una versió recollida per A. Martí. El doc. 13 és una versió de Vilatorta, recollida per Masferrer. El doc. 14 és una versió recollida per Guillem Fortesa «de sa patrona montanyesa». El doc. 16 és una versió de Puigcerdà, recollida per Muns. El document 26 és una versió de Sant Martí Sarroca, recollida per Aleix Verdaguer de Vilafranca (Aguiló hi posa un interrogant). El doc. 28 és una versió de Sant Pere de Ribes, «dita per na *Remey* al Angelich» (Aguiló).

[25]-XXI. Numerada «F. C. — 21.» per Aguiló. 7 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «C. C. 21» per Aguiló, el qual hi anota: «Milá 2^{n} 247 p 228 (*Don Gayferos*)» i «Separar las versions de Ivissa y Forment[er]a de les de Catalunya». Conté una part de les versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 193-204, *Don Gayferos al rescatar N'Elisenda*.

[25]-XXII. Numerada «F. C. — 22.» per Aguiló. 10 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «3.» per Aguiló, el qual hi anota: «Milá 245 p 223 (*La niña guerrera*)» i «Vista»; conté els documents 2-5, amb dues notes d'Aguiló, una petita variant i una versió en castellà, d'Àvila, que comença «Estaba una Madrileña / Con sus hijitos al sol / Pasó por alli su padre / Y la echó la maldicion». Els documents 6-10 contenen una part de les versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 205-214, *Donzella qui va á la guerra*.

[25]-XXIII. Numerada «F. C. — 23.» per Aguiló. 18 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «23» per Aguiló (abans «19.», ratllat), que hi posa el títol *Lo Comte de l'Aronge* i hi anota: «Milá 2^{n} 235 p 206» i «Posis a continuació de la Porquerola *10*»; conté els documents 2-3, un llibret infantil francès titulat *Malb'rough*, Paris, A. Quantin Editeur, s.a. (5me Série de l'*Encyclopédie Enfantine*), i un full solt de la *Can-*

cion que en contraposicion de la que el Vulgo llama Mambrnch. *Compuesto el Muy R. P. Fr. Diego de Cadiz* [*sic*], impresa a Barcelona, «En la Imprenta de Raymunda Altés Viuda», s.a. Els documents 4-18 contenen versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 215-224, *La mala nova ò la mort del cavaller*. El doc. 5 és una versió de Sant Joan Despí, recollida per Pere Negre. El doc. 9 és una versió de Collsacabra, recollida per «J. Collell de Vich». El doc. 18 és una versió factícia d'Aguiló (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «És el borrador de la publicada, nro 44» del *Romancer*).

[25]-XXIV. Numerada «F. C. — 24.» per Aguiló. 24 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «24» (abans «13.», ratllat) per Aguiló, el qual hi anota: «N.º XXIV del vol.», «Milá 2a 255 — 245 (*La muger perversa*)», «Posis a continuació del 1.r CC», «Vid la introducció de *Bernal-frances* Theoph. Braga 3r p 34 — Despres lo uneix ab altre romanç que tambe tenim» i remet a «La darrera del tomet del Metge *Petit* de S. Feliu»; conté els documents 2-4, amb notes d'Aguiló. La resta de documents són aprofitats en part al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 225-244, *La druda ò la mort de la mala muller*. El doc. 5 és una versió de Riudeperes, recollida per J. Verdaguer, que comença «Qui son estos *caballeros* / que a eixas horas fan obrir / —Don Francisco som senyora / lo qui m solia venir». El doc. 7, sense indicació de procedència, diu «R[ecollit per] Llaveria?». El doc. 15 és una versió de la «Prov[íncia de] Gerona», recollida per «en Riera». El doc. 21 és una versió titulada *Cancion de D.n Francisco*, sense indicació de procedència, però enviada des de Mallorca per «José Aguiló y Fuster», que hi afegeix al final unes ratlles anunciant a Marià la tramesa d'«algunas canciones mas, y podran servir de recordanza y para pagar tus servicios en que se conoce tu buen corazon».

[25]-XXV. Numerada «F. C. — 25.» per Aguiló. 9 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «C. C. 13.» per Aguiló, que hi posa el títol *Gerineldo*. Conté la resta dels documents, el primer dels quals (doc. 2) és una nota d'Aguiló. Els documents 3-7 corresponen a versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 245-252, *Gerinel-lo ò l'infanta y'l patge del rey*. El doc. 5 és una versió de Balaguer, «Escrita» per Ramon Muns. Manca el doc. 8. El doc. 9 és un plec solt de 4 pàgines sense numerar, titulat *Canción nueva del Gerineldo*, sense indicació de lloc, d'impremta ni d'any.

[25]-XXVI. Numerada «F. C. — 26.» per Aguiló. 34 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «26.» per Aguiló, que hi posa el títol *Estudiants de Tolosa* i hi anota: «Milá 2a 208 p 165 (*Los tres estud[iante]s*); conté els documents 2-3, amb notes d'Aguiló. Els documents 4-34 foren aprofitats al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 253-262, *Los tres estudiants y les tres ninetes traydores*. El doc. 4, titulat *Cansó dels estudians de Tortosa*, duu una nota d'Aguiló: «La lletra es den Pau Piferrer, les esmenes de d. J. M. Quadrado». El doc. 10 és una versió sense indicació de procedència, «Recogida por Clot[ild]e [Bosch]» i «Cop[iad]a por Fargas». El doc. 12 és una versió de Cervera, recollida per A. Bofarull. El doc. 13 és una versió sense indicació de procedència, al final del qual

la mateixa col·lectora posa el seu nom: «Petronilla Calvet». El doc. 31 és una versió de Tagamanent-la Garriga, recollida per J. Blancafort.

[25]-XXVII. Numerada «F. C. — 27» per Aguiló. 59 documents, el segon dels quals ha estat numerat dues vegades (el segon cop ha estat numerat 2bis recentment); el darrer duia la numeració 6 (repetida i fora de lloc) i ha estat numerat recentment 59. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «27» (abans «10.», ratllat) per Aguiló, el qual hi posa el títol *Porquerola* i hi anota: «Milá 234 p 200»; conté els documents 2-7. El doc. 2 és una carta, datada a Centelles el 19 d'abril de 1852 i adreçada a Salvador Santigosa per «Joseph» (Subirana), que li parla de llibres i li inclou una versió de la *Porcayrola* («Quand entreguéu la "Porcayrola" al Sr Bordas, digéuli que perdí la nota del preu de sa Gramatica, se enten cada exemplar per sí y á dotzénas. O vos, ó ell, corretgiu la Porcayrola, que jo en poesía no hi entench fotirla. Feula llegir abans al Sor Fustagueras, qui si ha llegit aquell quadern de Romanços y cansonetas, pera entregarho vos ab la Porcayrola al Sor Bordas»). Els documents 2 bis-4 són diverses notes d'Aguiló. El doc. 5 és una versió de Sant Hilari, «Recullida despres de estampada la 27»; els documents 6 i 7 contenen variants sense indicació de procedència. Els documents 8-43 contenen una part de les versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 263-282, *La gentil porquerola y sa mala sogra*. El doc. 13 és una versió de Camprodon, recollida el 1871 per J. Montserrat i Archs. El doc. 14 és una versió del Vallespir, recollida per mossèn Jacint Verdaguer, que comença «Ay fill perque not casas / perquè no t cercas muller / ay mara la mia mara / ab qui m casaré». El doc. 18 és una versió «De Villafranca del Panades» (no registrada al *Romancer*); segons Aguiló, «Me la dió Verdaguer, mi compañero en la calle de Lancaster». El doc. 30 és una versió de Sant Martí Sarroca, recollida per Aleix Verdaguer. El doc. 36 és una versió de Barcelona, recollida per J. Roca. El doc. 44 és una nova camisa, amb la indicació: «Aquestes versions no se han vist al imprimir la 27 del vol / Les tenia extraviades»; conté els documents 45-59, amb versions i variants sense procedència, de Cardona, de Mallorca (el doc. 47 és una versió parcial recollida a la Casa de Misericòrdia; el doc. 49 és una versió recollida a Mallorca per Fluxà; el doc. 50 és una versió de Puigpunyent, recollida per Estanislau Aguiló; el doc. 53 és una versió de Sencelles) i de Sant Hilari. El doc. 58 és un fragment d'una versió factícia; segons l'oficina de l'Obra del Cançoner «És borrador de la publicada».

[25]-XXVIII. Numerada «F. C. — 28.» per Aguiló. 11 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «P. 1.» per Aguiló, el qual hi posa el títol *Lo Comte esta malalt / a terres de Valencia* i hi anota: «Mila 2^{n} 231 p 197 (*La viuda hipocrita*)»; conté només el doc. 2, amb una versió de Tordera un fragment de la qual és remarcat per Aguiló, que hi assenyala «Posis per nota». El doc. 3 és una nova camisa sense cap indicació, al dors de la qual hi ha una versió d'Alpens; conté els documents 4-11, amb una part de les versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 283-288, *Metzinera descarada*. El doc. 9 és una versió de Riudeperes, recollida per J. Verdaguer, que comença

«Si n ha caigut malat / lo comte de Valencia / tots los doctos y barbes / y tots len van a veure».

[25]-XXIX. Numerada «F. C. — 29» per Aguiló. 5 documents, el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C. C. 29.» per Aguiló, que hi anota: «Milá 2ª p 248». Conté els documents 2-5, amb les versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 289-294, *La Princesa Rosaflorida y Montessinos*. El doc. 5 és un *Fracment* recollit «per J. Riera prop de Banyoles» (Dosquers segons el *Romancer*).

[25]-XXX. Numerada «F. C. — 30» per Aguiló. 25 documents amb algunes notes d'Aguiló i versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 295-304, *La filla del marxant*. El doc. 1 és una versió sense indicació de procedència, «Lletra den Quadrado de 1853». El doc. 2 és una versió «Recullida de una dida de la Costa de Llevant» per J. Montserrat i Archs. El doc. 9 és una versió recollida «por G[uillerm]o Aguiló en la Seu d'Urgell». El doc. 12 és una versió recollida per Guillem Forteza a Barcelona «de la seva patrona». El doc. 13 és una versió recollida per «Clotilde Bosch = Fargas». El doc. 25 és una versió de Camprodon «dada á J. Monserrat».

[25]-XXXI. Numerada «F. C. — 31.» per Aguiló. 5 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «C. C. 31» (abans «10.», ratllat) per Aguiló, el qual hi anota: «D'Esvissa y Formentera», «Duran 1.r nº 362 *El Conde Claros* 1.r romanç» i «Wolf nº 190 — p 358 — 2ª». Conté els documents 2-5, amb una petita nota d'Aguiló i les versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 305-314, *Lo comte Claros de Montalvá y l'Infanta Claranina*.

[25]-XXXII. Numerada «F. C. — 32.» per Aguiló. 24 documents. El doc. 1 és una nova camisa, numerada «C.C. 11.» per Aguiló, el qual hi anota: «Mila 2ª *La infanta seducida* p 249» i «Briz 4.t p 43 *L'infanta Iselda*»; conté els documents 2-16. Una part d'aquests documents i dels 17-24 foren aprofitats al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 315-328, *Lo deslliurament de l'infanta que estava encarcerada*. Hi manca la versió de Pollença, recollida per Ramon Picó i Campamar, registrada al *Romancer*, mentre que n'hi ha dues de Ciutadella que no hi foren tingudes en compte.

[25]-XXXIII. Numerada «F. C. —33.» per Aguiló. 13 documents (en realitat 14, atès que hi havia un document sense numerar al començament, ara numerat 1a). Contenen versions aprofitades al *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 329-334, *La desposada ab un mort qui'l guarda set anys*.

25-XXXIV. Camisa recent. Un document, numerat recentment, amb la *Taula* manuscrita del *Romancer popular de la terra catalana*.

25-XXXV. Camisa recent. 2 documents, numerats recentment, el primer amb un esborrany de les notes corresponents als números II-V del *Romancer popular de la terra catalana* (publicades a les pàgs. 372-376) i amb un esborrany de les diverses versions i textos paral·lels de *Diana ò Lo fals testimoni.*

A-26

Carpeta de cartó de 25 x 18 cm. Duu la indicació «O.C.P.C.» (Obra del Cançoner Popular de Catalunya), «26 Mt. A.» Conté una capsa de cartó en mal estat, de 18 x 14 cm, plena de diversos papers i d'un bon nombre de paperetes, precedits d'una *Nota* mecanografiada de «Casas» (Josep M. Casas Homs, de l'oficina de l'Obra del Cançoner), segons la qual: «Aquestes cançons i corrandes estan copiades segons l'ordre de col·locació en aquesta capsa». Tots aquests papers han estat numerats recentment, amb un total de 324 documents dels quals fem una descripció sumària a continuació.

1. Full amb diverses corrandes de Belianes, recollides per Antoni Fontova.

2. Paper amb una corranda d'Argelaguer.

3. Paper amb tres *cançons de pandero* de Cubells d'Urgell.

4-5. Fulls amb corrandes de Tortellà.

6. Full amb corrandes d'Argelaguer.

7. Papereta amb dues corrandes sense indicació de procedència.

8. Corranda «Ohida a la criada den Plácit [Aguiló] que es de *Conques* de la Conca de Tremp».

9. Papereta amb una corranda de València.

10. Papereta amb una «glosa pop[ula]r» de Mallorca procedent de «La Roqueta», núm. 47.

11. Quadern de 28 pàgines amb diverses numeracions, amb corrandes del Principat.

12. Corranda, «Ohit per Moss. Cortes á Vilanova y Geltru».

13. Paper amb corrandes i altres notes tòpiques del Baix Llobregat i de Sants.

14. Corranda de Torrelameu.

15. Full sense indicació de procedència amb dotze corrandes. «De la germana del P. Mir». Es tracta sens dubte de «gloses» mallorquines i es deu tractar, per tant, de la germana d'un dels dos germans Mir jesuïtes (un dels quals deixà d'ésser-ho).

16. Papereta amb un fragment d'una «composició» de Mallorca, «Entre les notes den T[omà]s Forteza».

17. Full amb tres corrandes de Cubells.

18. Full amb cinc corrandes de Corbins.

19-26. Paperetes que contenen corrandes del Principat i, en un sol cas, del País Valencià. El doc. 19 és recollit a Reus per Eduard Toda.

27. Full amb dues corrandes de Sant Feliu Sasserra.

28-30. Paperetes amb corrandes del Principat.

31-49. Paperetes de corrandes tòpiques del Principat i, en un parell de casos, de Mallorca; el doc. 45, de Figueres, és recollit per «Riera». El doc. 31 és una petita camisa, titulada *Cantars catalans*. Aguiló hi fa diverses anotacions: «Vid nº 151 dels Jochs florals del 67 los que enviaran de Saragossa», «Vid. los de Rossello en el Calendari den Briz», «Los de Briz dels Jochs florals del 67», «Los de Verdaguer publicats» i «Vid si Thos tiene alguno».

50-144. Paperetes amb corrandes del Principat, agrupades en un bloc. El doc. 50 conté una versió del Pla de Bages que diu: «La mare de Deu plorava / abrigada ab un manteu, / Sant Josep l'aconsolava, / no ploreu Mare de Deu»; Aguiló hi anota: «També se canta en Mall[orc]a». El doc. 65 és una corranda de la Plana de Vic, recollida per «Sinto Verdaguer».

145-324. Corrandes del Principat, i en algun cas d'Andorra, agrupades en un bloc. El doc. 177 és una corranda de Puigcerdà recollida per «Muns». Els documents 182, 183, 184, 187, 188, 207, 212, 241, 242, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 251 i 302 són corrandes recollides a Vic o a la Plana de Vic per Jacint Verdaguer (tant aquests documents com el 65 foren copiats per Aguiló). El doc. 200 és una corranda recollida per Aguiló a Erill la Vall i als Pirineus per «Vidal y Domingo» i «Pepa Calvet». Els documents 218, 231, 270, 274, 275 i 278 són corrandes recollides a Figueres o a Girona per «Riera». El doc. 238 és una corranda recollida per «Joaquim Espona de Vich».

A-27

Carpeta de cartó de 25 x 18 cm. amb la indicació, feta a l'oficina de l'Obra del Cançoner, «27 Mt. A.». Conté cinc camises.

27-I. Camisa recent. Quadern relligat amb pàgines de diverses mides sense numerar, que conté cinquanta-una cançons numerades per Aguiló, sense indicació de procedència. Les descrivim per separat a continuació.

1. *Cansó del Marxant d'Artés* que comença «En l'any mil vuyt cents y un / cansó nova s'ha dictada / de un home s'es criat / d'Artés, era un gran lladre».
2. *Roseta Hospitalé* que comença «A Deu vuy suplicá / que'm doni llum y guía, / per dictá una cansó / de una gentil nina».
3. *El Pastor enamorat* que comença «Jo me'n aní un bon matí / ay, á la fresca matinada: / jo prench una capa y el sarró, / y me'n aní á la montaña».
4. *Marieta Enrica* que comença «Una cansoneta nova / treta n'es de vuit d'abril; / treta n'es d'una miñona / linda, perfeta y gentil».
5. *Cansoneta* que comença «Una cansoneta nova / be l'oireu á cantá, / treta d'una miñoneta / Precioseta, / qu'es del plá de Sarriá».
6. *Cansoneta* que comença «Cartas n'han vingudas, cartas; / vingudas de Cartagena, / n'han vingudas compañías / de mil y dos cents tinentos».

7. *La dama de Valencia* que comença «A Valencia hi ha una dama / mes linda que no és l'or, / té la cabellera rossa, / que n'hi pega á mitx taló».

8. *Cansó* que comença «Una cansó vuy cantá, / no hi ha molt que s'es dictada, / d'una miñona que hi há, / Angeleta s'anomenaba».

9. *La Xorxa* que comença «A la terra del poch pá / si n'han casada una mossa / que per trenta vuit anys te / que per nom se n' diu la Xorxa».

10. *La Pastorelléta* que comença «Que li comprarem á la Pastorelleta / que li comprarem per aná á ballá / li comprarem uns esclops nous / uns esclops nous li hem de comprá».

11. *El gos den Comermena* que comença «Coblas qui las ha dictadas / jo us alas esplicaré / tretas son den Comermena / y del seu gos perdigué».

12. *L'ase magre* que comença «Una cansó vuy cantá / no hi ha molt que ses dictada / d'un ase fill de Dorrius / que la magresa mataba».

13. *Zelos de St Joseph* que comença «St Joseph veu á Maria / tant abundant / veu que'l ventre ni creixia / si n'era honrat».

14. *Versos de la Mare de Deu* que comencen «Christians si be pensabau / quin dolor fou el mes fort / quant el meu Fill sen portaren / mel prengueren y el lligaren / quant feya oracio á l'hort».

15. *Carol contrabandista* que comença «Quant jo n'era petitet, / la mare me'n estimaba, / perqu'era tant bon miñó, / quand dormía may ploraba».

16. *Romans* que comença «Per ser la filla d'un Rey / só estada desgraciada: / primer hombre que he parlado / ja me'n som enamorada».

17. *Romans* que comença «En robaren una dama / la noble ciutat d'Oliva. / Ja se'n van y la presentan / á la reyna de Moraría».

18. *Romans* que comença «En robaren una dama / en la noble ciutat d'Oliva, / en robaren una dama, / la mes linda que hi había».

19. *Romans* que comença «A Barcelona la grande / un gran cas n'ha sucedido / d'un galan y d'una dama; / D^{ña} Angela se decía».

20. *Romans* que comença «Passejantse está Adriana / por una sala muy grande, / pentinant sa cabellera, / rentando su blanxa cara».

21. *Romans* que comença «El mati de Sn^t Joan / la ventura be ho volia: / de Ripoll vaig departí / tres horas antes de dia».

22. *Romans* que comensa «Si men som posat en mal / m'hó causa el no poder beurer / de la regalada font / d'ahont surt la aigua tant bella».

23. *Romans* que comença «Ninetas del Rosselló / be plorareu de tristesa, / queus han presos els galans / y'ls han fet aná á la guerra».

24. Versió que comença «A Valencia hi ha una dama / mes linda que no es l'or / té la caballera rossa / que n'hi pega á mitx taló».

25. Versió que comença «Una cançó vuy cantá / no hi ha molt que s'es dictada / d'una miñona que hi ha / Angeleta s'anomenaba».

26. Versió que comença «Quant jo era petitet / la mare me'n estimaba / perque era tan bon miñó / quant dormía may ploraba».

27. Versió que comença «Per ser la filla d'un rey / so estada desgraciada / primé hombre que he parlado / ya me'n som enamorada».

28. Versió que comença «An robaren una dama / en la noble ciudad d'Oliva / ya se'n van y la presentan / á la reyna de Moraría / ¡ay Vida mía!»

29. Versió que comença «Ja robaren una dama / en noble ciutat d'Oliva / ya robaren una dama / la mes linda que hi habia».

30. *Romans* que comença «A Barcelona la grande / un gran cas n'ha sucedido / d'un galan y d'una dama / dona Angela se decia».

31. *Romans* que comença «Passejantse está Briana / por una sala muy grande / pentinant sa cabellera / rentando su blanxa cara».

32. *La santa Encarnació* que comença «A vint y sinch del mes de Mars / estaba molt ocupada / ab un llibret á las mans / llegint l'historia sagrada».

33. *El Naixament* que comença «St Joseph y la Mara de Deu / feyan compañia bona / no troban posada en lloch / de tant que la gent son pobras».

34. *El Naixament* que comença «En aquest temps de gran fredor / parí la Verge sens dolor / Parí María / ab una establía».

35. *La mort* que comença «Valgans Deu que sou mon Pare! / Ajudeume prestament: / no hi vista mes mala cára / d'home ni dona nada: / me'n apar encantament».

36. *La muerte y el amante* que comença «Si ni había un caballero / que d'amores ne vivia / un dia estando á la noche / pensaba y no dormia».

37. Versió que comença «El matí de S. Joan / la ventura be ho volía. / De Ripoll vaig departí / tres horas antes de día».

38. Versió que comença «Si me'n som posat en mal / m'ho causa el no poder veure / de la regalada font / d'ahont surt la aygua tant bella».

39. Versió que comença «Ninetas del Rosselló / be plorareu de tristesa / que us han presos els galans / y'ls han fets aná á la guerra».

40. Versió que comença «A la vila de Tordera / s'ha tractat un casament / d'un viudo y d'una donsella / qu'eran la fló del jovent».

41. *Cansó del marxant d'Artés* que comença «En l'any 1801 / cansó nova s'ha dictada / de un home s'es criat / d'Artes era un gran lladre».

42. Versió que comença «A Deu vuy suplicar, / quem doni llum y guía / per dictar una cansó / de una gentil nina».

43. *El pastor enamorat* que comença «Yo men aní un bon matí / ay a la fresca matinada / yo prench ma capa y sarró / y men aní á la montaña».

44. Versió que comença «Una cansoneta nova / treta n'es de vuit d'abril / treta n'es d'una miñona / linda perfeta y gentil».

45. Versió que comença «Una cansoneta nova / be l'oireu á canta / treta d'una miñoneta / Precioseta / qu'está al plá de Sarriá».

46. Versió que comença «Cartas n'han vingudas, cartas / vingudas de Cartagena / n'han vingudas compañias / de mil y dos cents tinentos».

47. Versió que comença «Una cansó vuy cantá / no hi ha molt que es dictada / dels fadrins de S. Boy / molta fachenda gastan».

48. Versió que comença «Al pla de Barcelona / (ay viva l'amor) / quantas macas hi ha / viva l'amor viva la rosa / quantas macas y ha / viva la rosa y el Rosá».

49. Versió que comença «Las ninas de Cerdaña / fan de bon festejá / emperó n'hi há una / que's per enamorá».

50. Versió que comença «El rossiñol á la primavera / canta y s'alegra / y fal niu tot sol».

50bis (numeració de l'oficina de l'Obra del Cançoner). Versió que comença «Me'n som criat / á la bora del aiga / el mateix aire / me'n dona tristó».

51. Versió que comença «Si n'hi habia uña dama / que noy tenia'l marit / se'n es anat á la guerra / set anys trigará á venir».

Al final del quadern hi ha una papereta solta (numerada recentment 27-I) que diu «Ay mare mare mare / Que es tanta musica. / Se'n ha mort un grande / el mes rich de la Vila» (duu la nota «A *Alella*»).

27-II. Camisa recent. Manuscrit relligat en cartó, sense cap indicació de procedència ni de data (segurament del començament del segle XIX). 134 pàgines sense numerar amb textos en prosa i en vers en llatí, en castellà i en català. A la pàg. 39 hi comença la *Passió sagrada de N. Sor Jesu-Christ*: «Bon Jesus donaunos gracia / pera saber meditar / vostra passió sacrosanta, / y nostres pecats plorar. / A vos verge soberana / devotament suplicam / siau la nostra Advocada / devant vostre Fill amat» (noranta estrofes).

27-III/IV. Camisa recent, posada sobre una relligadura d'un *Tratado de álgebra* del segle passat que inclou les camises III i IV, amb un total de 152 documents (numeració seguida), descrits per separat a continuació.

III. Camisa de pergamí sense cap indicació. Conté els documents 1-144.

1. Dos fulls amb corrandes de Vic.

2. Dos fulls amb corrandes de Vic. Una nota marginal fa referència a «Caramellas ó Camilleres-Vich».

3. Paper amb dues corrandes de Sant Aniol.

4. Dos fulls, amb alguns fragments retallats, amb corrandes de Vic.

5. Un full amb «folias p[ar]a las bodas» d'Erill la Vall (ratllades).

6. Full amb corrandes.

7. Full amb corrandes.

8. Full amb corrandes.

9. Full amb corrandes. Al darrera diu «Bar[celo]na».

10. Full amb corrandes.

11. Full amb corrandes. Al darrera diu: «Recogidas de gente de Falcet prov. de Tarragona y de los alrededores de falcet».

12. Full amb corrandes. Al final diu: «Estos versos parece que se cantan baylando en pueblecitos cercanos a Falcet».

13. Full amb corrandes, de Torroella de Montgrí.

14. Full amb corrandes, de Torroella de Montgrí.

15. Paper amb tres cançonetes sense indicació de procedència.

16. Paper amb «Atrocidades catalanas oídas en Tossa á un marino viejisimo». Dues corrandes: «Si vols veni''n mi minyona / per aquest torrent avall / ten faré revenedora / de la llet del meu car..» i «Lo car.. teng empenyat / per una lliure de figas; / desempenyaulo fadrines / que's el vostro enamorat».

17. Paperet amb tres corrandes sense indicació de procedència.

18. Paper amb dues corrandes sense indicació de procedència.

19. Full amb corrandes de Tordera.

20. Full amb corrandes «De boda», recollides per Pepita Calvet i Vidal i Domingo.

21. Paperet amb una corranda de Sant Aniol.

22. Full manuscrit de mossèn Jacint Verdaguer amb corrandes (n'hi ha tres de ratllades).

23. Full amb corrandes de Sant Aniol.

24. Full, retallat en la part superior, amb corrandes d'Andorra.

25-27. Tres fulls amb corrandes dels Pirineus, recollides per Pepita Calvet i Vidal i Domingo.

28. Full amb corrandes, sense indicació de procedència.

29. Full amb corrandes, sense indicació de procedència.

30. Full amb corrandes de Vic.

31. Paperet, sense indicació de procedència, amb una corranda.

32. Retall imprès titulat *Cantars*, signat «V.» Aguiló hi posa a sota «Sinto Verdaguer» i hi anota: «La Bisbal — Trets del calendari den Briz del 67».

33. Paper amb corrandes de Tordera.

34-37. Fulls amb *Poesia popular* de Girona. Corrandes, amb diverses notes.

38. Paperet amb una nota d'Aguiló: «*Dictador*. Lo qui dicta cançons y corrandes (Collsacabra)».

39. Papereta amb una corranda de Vic.

40. Paperet amb una corranda sense indicació de procedència.

41. Full amb corrandes de «L'Olleria Val[ènci]a».

42. Full amb corrandes de «Camilleres».

43. Nova camisa, que conté els documents 44-58.

44. 4 pàgines sense numerar amb «coplas» de Sevilla.

45-46. Dos papers amb quatre «coplas» de València, en castellà.

47. *Copla andaluza*, «Copiada por la Portugueza en Sevilla».

48. «Copla», «Oida a un marinero de Malaga a Alicante».

49-50. Dos fulls amb «coplas» de Sevilla.

51-52. Vuit pàgines sense numerar —llevat de la cinquena— amb *Cópia de Cantigas*

Portuguezas. A la darrera pàgina hi ha alguns *Estrevilhos*, amb la nota final: «Copiados por Izidora Cotler d'Almeida. Sevilla 17 de Março de 1864».

53. Camisa que conté els documents 54-58 amb corrandes en castellà, totes —incloent-hi les que hi a l'interior de la camisa mateixa— sense indicació de procedència, llevat del doc. 54 («Andaluza»).

58bis (numeració recent). Nova camisa, que conté els documents 59-107.

59. Papereta amb una corranda sense indicació de procedència, sens dubte de Mallorca.

60. Nota d'Aguiló sobre les «Currandes d'*Ager* etc.».

61. Papereta amb una corranda d'Espolla.

62. Papereta amb una corranda sense indicació de procedència, sens dubte del Principat.

63-64. Fulls manuscrits de Verdaguer. Al començament del primer hi ha el títol *Corrandas* i Aguiló hi anota: «Recog. por Sinto Verdaguer Plana de Vich». Algunes han estat ratllades.

65. Papereta amb una corranda de València.

66. Paper amb tres corrandes d'Àger.

67. Paper amb una corranda de Sant Llorenç.

68. Paper amb dues corrandes d'Àger.

69. Paperet amb una corranda, sense indicació de procedència.

70-72. Paperetes amb una corranda de «Massoteres de Guissona» a cada una.

73. Paper amb dues corrandes de «Massoteres Guissona».

74. Paperet amb una corranda de Vic.

75-77. Fulls amb corrandes de «Massoteres de Guissona».

78. Papereta amb una corranda, sense indicació de procedència.

79. Papereta amb una corranda d'Onda (València).

80. Papereta amb una corranda d'Àger.

81-82. Papers amb corrandes d'Àger.

83. Paper amb una corranda de «Massoteres de Guissona».

84-92. Paperetes amb una corranda d'Àger a cada una.

93. Paperet amb una corranda de Batea.

94. Paperet amb tres corrandes carlistes de Sagàs (1874).

95. Papereta amb una corranda, sense indicació de procedència.

96. Paper amb tres corrandes de «Massoteres prop Guissona».

97. Paper amb dues cançonetes del Camp de Tarragona, «Dida de Casa Montoliu recogidas por la hija del C[onde] de Ayamans. Vapor de Mallorca».

98. Papereta amb una corranda, sense indicació de procedència.

99. Papereta amb una corranda, sense indicació de procedència.

100. Paper amb una corranda de Sagàs.

101. Paperet amb una corranda sense indicació de procedència, sens dubte de Mallorca.

102. Paper amb una corranda «Dita per M^{n} Verdaguer».

103. Paperet amb una corranda de Batea.

104. Papereta amb una corranda de Cervera.

105. Full titulat *Guerra de l'independencia*, amb una corranda que fa «El Segarra de Sant Boy / tan valent com atrevit / ha anat a prendre als gabaigs / un remat a Montjuich», acompanyada de notes sobre el personatge al·ludit.

106. Paper amb tres corrandes (la darrera diu «Cubells»).

107. Paper amb *Cansons*, dues corrandes en català i una en castellà, sense indicació de procedència.

108. Nova camisa, que conté els documents 109-144.

109. Paperet amb una corranda sense indicació de procedència.

110. Paperet amb una corranda de Ripoll.

111. Paper amb una cançoneta de Cervera que comença «Els milicianos / quan van a sarau / la sabata curta / el pantalon blau».

112. Paper amb una cançoneta sense indicació de procedència: «Els milicianos de Taradell / tocan la marxa ab un escambell / fan l'exercici ab un bastó / vaja per terra la Constitució».

113. Papereta amb una corranda de la Puda.

114. Paper amb una cançó «Catal[an]a», «Infantil bailable», que comença «Quant lo pare no te pa / la canalla / la canalla / quant el pare no te pa / la canalla fa ballar».

115. Full amb corrandes recollides a Puigcerdà.

116. Quatre pàgines amb corrandes, amb una carta (que no hi té cap relació) datada a Falset el 25 de març de 1862.

117. Versió de la *Cancion de S. Magdalena*, sense indicació de procedència. Comença «Magdalena Magdalena / No has anat à misa encara / —No pot ser jermana nostra / En tal cosa no he pensada».

118. Paperet amb una «follia» sense indicació de procedència.

119. Full amb corrandes sense indicació de procedència.

120. Full amb corrandes sense indicació de procedència.

121. Full amb cançonetes de Ribes.

122. Full amb tres corrandes de la Conca de Tremp.

123. Paperet amb una cançoneta de Barcelona.

124. Paper amb «Folias» sense indicació de procedència.

125. Paper amb una cançoneta de Falset.

126. Full amb corrandes, sense indicació de procedència.

127. Full amb corrandes sense indicació de procedència, escrites darrera una carta d'Enric Terradas a Enric Serra, datada a Barcelona el 12 de juliol de 1867.

128. Full amb «Cantars» sense indicació de procedència.

129. Papereta amb una corranda, sense indicació de procedència.

130. Paper amb una cançoneta de Sant Cugat.

130. Paper amb una cançoneta de Cervera que comença «Caray dont vens? / caray del camp / caray que portes / caray vin blanch».

131. Paper amb una cançoneta de Cervera.

132. Paper amb dues corrandes de Tordera.

133. Paperet amb una corranda sense indicació de procedència.
134. Paperet amb dues corrandes de Mallorca.
135. Paper amb dues corrandes de la Puda.
136. Papereta amb el començament d'una «glosa» de Mallorca (sense indicació de procedència).
137. Paper amb dues «follias p[ar]a las bodas» d'Erill la Vall.
138. Paper amb corrandes de Tordera.
139. Paper amb una corranda d'Alcoi.
140. Paperet amb una corranda, sense indicació de procedència.
141. Paperet amb una corranda de Balaguer.
142. Paper amb una corranda, sense indicació de procedència.
143. Paper amb una cançoneta sense indicació de procedència —sens dubte de Mallorca— que comença «Dexem toca Monserrada / la creu que dus en el coll... / —Tócala que no ets tot sol / altri ja me l'ha tocada».
144. Paper amb tres corrandes de Tordera.

IV. Camisa que conté els documents 145-152, descrits per separat a continuació.
145. Versió de Manresa que comença «Al carré del vidre / Ni plantan una uliva / Fresca y pulida / Brillant com un sol».
146. Cançons infantils sense indicació de procedència que comencen «Sota sota cambra / Coberta de rocambra / Que n'hi feya ella / Brodada de seda».
147. Cançó infantil de Sant Hilari que comença «La Bolangera ente un topí / que sensa foch el fà bulli / la Bolanguera en te un ensat / quera tot nou y la trencat».
148. Cançó de la Plana de Vic, «Replegada per en Jacinto Verdaguer», però copiada per Aguiló: «Aquexa cistella / voltada de roses / no l'han brodada / entot per aqui, / que l'han brodada / a Barcelona / ay tres mongetes / d'un sant monestir».
149. Versió sense indicació de procedència que comença «Molta gent se prepara / per la festa major / á mantenir pollastres / tambe algun de bó».
150. «Troç badé o sobreposat d'una versió de *Diana Lo fals testimoni* (F.C.15) Versió de *Saroca de Vellera*» que comença «Tres anys fa que les pretench / les amors de la Mariagna, / y no he pogut alcançar / sino una sola paraula».
151. Cançó «Amorosa casolana», recollida per «Jacinto Verdaguer», que comença «Una canso vull cantar / canso molt bella / d una minyona que hi ha / sen diu Roseta».
152. *Goigs á Nostra Senyora de la Reforma, advocada dels treballadors, que's cantan en las capellas socials dels obradors de tot lo mon*, sense indicació de procedència. Comencen «Desde Cristo á nostres dias / divuit sigles han passat, / altres tants en passarian / sens tenirne llibertat / ¡y lo Poble ab sa ignorancia / tot això ha soportat! / *Qui no volguia la reforma / li haurem de lleval' cap*».

[27]-V. La camisa és un sobre amb la indicació —escrita per una mà del segle passat,

però no per Aguiló mateix— *Cançons populars trovades escampades*. 229 documents, descrits per separat a continuació.

1. Nova camisa, sense cap anotació, que conté els documents 2-26.

2. Versió sense indicació de procedència que comença «Miñons si voleu venir / ferem vida regalada / No matarem a negun / sino gratals la butxaca». Al darrera del mateix document hi ha una versió ratllada que comença «Barcelona vay anar / allí ahont aprenent estava / per anarme a embarcá / per anarmen a la Italia».

3. Corranda sense indicació de procedència: «Mon pare es gascó / ma mare cascona / jo'n so catalá / fill de Barcelona».

4. Paperet amb el resum d'una rondalla sobre gascons.

5. Esborrany d'un poema, lletra d'Aguiló. Al darrera hi ha diverses anotacions en llapis, igualment d'Aguiló.

6. Fragment d'una cançó de Nadal que comença «Pastorets de la muntanya / que dormiu ab tan recel / despertem y veniu luego / a adorar lo Rey del cel».

7. Corranda sense indicació de procedència: «Vida dels pastors / vida regalada, / cantant y xiulant / guanyan la soldada».

8. Començament de «la Canço del *Testament de na Melis* en la versió de Dosquers recullida per en J. Riera y B.»: «Lo castell de Figueres / be's diu que le'n han pres, / no l'han pres per vianda / ni tampoch per diners / sino per una nina / filla del Rey frances».

9. «Tros d'una cançó que vaig oir a Vilatorta»: «Els aucells de vora mar / ells pobrets cantant se alegren / y jo vaig reflecsinamant [*sic*] / y a casa men vaig anar / quin amor tan innocenta».

10. «Retall. A la Garriga vaig oir no se de qui aquests dos versos populars: / .... / ¿Qui n'es aquella dama / que tan bunica va? / —Aquesta dama es filla».

11. Fragment sense indicació de procedència que comença «La Comtesa may cavallava [*sic*] / per saber lo que tenia».

12. Esborrany d'Aguiló amb alguns títols de rondalles.

13. *Joch infantil* que comença «Ahont dou se la dama / que tan le havem buscada / es á palacio que pren chuculate».

14. Paperet amb els versos «De l'uliva / de l'uliva en som la filla / de l'uliva», amb una nota al·lusiva.

15. Íncipit d'*El Serrallé*, de Vilatorta: «Si n'eren 12 fadrins / que tots 12 n'eren lladres / (Respost Adios Plana de Vich / nostre fortuna has estada) / Miñons si voleu venir».

16. Petites notes procedents del *Romancerillo* de Milà.

17. Versió sense indicació de procedència —sens dubte de Mallorca—, titulada *Els dotze mesos*, que comença «Fret sols essé en el Jené / El febré per lo semblant / El Març plou de tant en tant / Y l'Abril s'aygo cau bé».

18. «Especie de refrany» de Mallorca sobre «Tres coses fan á la dona pobre».

19. Versió de Folgueroles, recollida per J. Verdaguer, titulada *La prometensa*, que

comença «Era un pare y una mare / ab un fillet que tenian / n han fet una prometensa / a Sant Jaume de Galicia».

20. Versió de Bruguera, titulada *S. Jaume de Galicia*, que comença «Sin demanan un hostal / que pusedeta y volian / ja'ls en diuen un hostal / lo millor d'aquella vila».

21. Fragment amb quatre versos: «Ella se s'es [*sic*] enamorada, / coneguentlo sol de vista, / d'aquell valent cavaller / el comte de Montesinos».

22. Papereta amb una «Nota» que diu simplement: «La gentil cativa ò los dos germans / En Milá».

23. Papereta que només diu «Lo testament de na Melis? que mor enmetzinada».

24. Versió de Tordera que comença «Ne portare un banquet / per seure S. Joseph / uy que está dret».

25. Notes d'Aguiló sobre la *Lligenda del Compte l'Arnau* (obra que tenia en projecte).

26. Corranda de Cubells d'Urgell: «Sant Jaume patro d'Espanya / feume aclarir tot el mon, / tinch la bugadeta estesa / y la pasta bona al forn».

27. Fragment sense indicació de procedència: «Munpara! munpara es l'hora / qu'hai vespre vareu dir / que us desxondissem —Mal ayre! / ara ja'n tocat les sis?» Al mateix document hi ha quatre versos més de procedència mallorquina: «Baix l'ausinar dun boscatje / fosquench de tan atapit / passava esglayat un homo / acabant lo sol d'axir». A l'oficina de l'Obra del Cançoner van posar «no» tant a l'un com a l'altre, sens dubte a causa del seu caràcter culte.

28. Papereta amb una versió, sense indicació de procedència, que comença «En el terme de Tudela / n'ha surtit un caragol / que pesa 3 mil arrobes / que está prenguén el sol».

29. Versió de Ribes que comença «Quant jo nera petita / tenia molts amadors / ara que som grandeta / ja no naymo sino dos».

30. Fragment de Vilallonga que comença «Fadrinets que teniu tractes / preneu etxemple de mi / nous enfundeu en donzelles / en cas no vulgueu patí».

31. Paperet amb una cançó infantil que comença «S Juan feulo ben gran — S Martí feulo dormí / Que sa mare n'es al cam — Son pare n'es al mulí», i un fragment que comença «La mare de Deu d'Agost — diada molt senyalada / Los garbes son á segá — No n'ha vingut cap encara». Aguiló hi anota: «De *Llaveria* poeta de Monroig del Camp de Tarragona».

32. Fragment d'una versió de Camprodon, titulada *La dels quintos*, que comença «Ay pare beu sabeu / quen tinch denar a la guerra / valgam Deu quina pena / quin desconsol tan gran».

33. Cançoneta de Camprodon que comença «Ara n'ha vingut un bandol / que sera de bon ballar / com la mel es tan dolsa / tot hom y vol suca'l pa».

34. Paperet sense indicació de procedència, amb els versos «La Mare de Deu vindra, / portará tantas cosetas, / piñonets al devantal / y á la faldeta melletas».

35. Paperet amb l'íncipit «Portal de Betlem / portal molt ditxos» i la nota: «El divino mes general».

36. Papereta amb fragments que comencen «una nit solet ab vos / Be hi podeu venir D Carles / sens temensa del espos».

37. Cançó de Nadal de Tordera que comença «Anem Pastorets / anem a Belem / veurem gran festa / puix que Jesus ha vingut / als ausellets la celebran».

38. *Cuento sobre que la Reina diu que los estudians, son mes sabis que los soldats*, signat per «José Tomàs». Aguiló hi anota: «Vallcebre / Alt Llobregat».

39. Fragment de Tordera que comença «Se acaban las semanas / de Daniel / Que Joseph fa la bara / dintra del gel».

40. Versió sense indicació de procedència que comença «Nenviare una carta / en el pare y à la mare / en el pare ja no gayre / que Ab un pasto men ha dada».

41. Fragment sense indicació de procedència que comença «El rey etc. / ''ne Margalida es quen mata''».

42. Versió sense indicació de procedència que comença «Pastoreta galana / Mare del redemtor / Lo espritsan bos aima / Deuli el vostre amor».

43. Versió fragmentària de Tordera que comença «Cuant Joseph veu á María / Que lo ventre li crexía / Essent un home tant honrat / Ne está tot enujat».

44. Fragment sense indicació de procedència: «Vetj venir una senyoreta / per la voreta del mar / va vestida de uns panyos verdes / que a Marsella no ni ha / Viva Tolón París y Marsella / Viva l'estret de Gibraltar».

45. Notes d'Aguiló sobre «cançoneres», etc.

46. *Divino* (ratllat) que comença «Un divino vull cantar / Del bon Deu y ver Messias / De la mort y passió / Que'l Divendres St patia» (Aguiló hi anota «Copiada»). Segueix un fragment sense ratllar que comença «'L sisé contractat / Me'n causa pitjor pena / No vulgas desitjar / Dona que siga agena».

47. Llista de cançons «Morales» i «Religiosas morales» de «Pall.», és a dir el «mamotreto del R[ecto]r de Pallarols» a què fa referència el doc. 48.

48. Llista de cançons «Politicas e historicas del mamotreto del R^{r} de Pallarols».

49. Nota sobre «una poesia prosaica en los Jochs flor[al]s del 67 MS n° 218» titulada *Lo Rebombori del any 1636*. «Es el asunto de que tengo trozos de un romance popular al lado del del Conde Duque de Olivares de 1640».

50. Tradicions del dia de sant Joan, escrites darrera un gravat.

51-52. Versió que comença «Si s'está la Verge Sta / Tancadeta dins la ciutat / Ella tallava y cosia / los drapets del seu fill nat». Al final diu «Roquer ex rector de Tavertet». Hi ha una corranda: «L'any 1870 / Es un any de tribulacions / L'emperadó de Fransa / Es un buscarahons».

53. Nota sobre els *Fochs de Sant Joan*, «En Provença com en Cat[aluny]a».

54. Versió sense indicació de procedència —d'origen balear— que comença «El Rey tania tres fias / totas tres com una plata / el Rey se anamorá duna / Margalida es la quin mata».

55. Camisa buida que diu *Cançons antigues (artístiques?) d'amor.*

56. Nova camisa, sense cap indicació. Conté els documents 57-67.

57-58. *Romanç a la vida, miracles, y mort del Glorios Sant Bernat Calvo Bisbe de Vich*, que comença «En prodigis portentosos, / elegant no si devot, / la mes dilatada canto, / vida del Pastor Calvó». Aquests documents han estat mal numerats per l'oficina de l'Obra del Cançoner: cal començar a llegir-los al final de l'actual doc. 58. Cf. documents 60-67.

59. *Goigs dedicats al molt R.*^{nt} *D. Joseph Dalmau y Padrés de S*^{ta} *Maria de Camós, ques cantan ab la tonada del Roser*. Comencen «Vostres goigs, suposat pues / quens causan tanta alegria / Cantarem ab armonia / Reverent Joseph Padrés».

60-67. Continuació del *Romanç* que comença als documents 58-57.

68. Text valencià que comença «No ductaba bon amic / De la tehua amistad pura / Y la crec fina y segura / Y á correspondencia estic».

69. Carta d'Estanislau Koska Aguiló a l'«Estimat tio» Marià Aguiló, Palma, 23 de novembre de 1880. Li adjunta una versió, recollida d'una «criada que teniam», que comença «Bondat bondat senyoreta / que sop y se colg dejorn, / que m'envaitx á la casade / fins dema vespra no torn». D'altra banda, li parla de la feina que fa a l'arxiu i a la biblioteca i s'acusa de tenir un caràcter versàtil que li fa passar «el temps comensant trebais y dexantlos es cap de vuit dias».

70. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cançoneta nova / fadrins l'oireu canta / treta nes duna minyona / portada es per festejar».

71. Versió sense indicació de procedència que comença «Ala teba porta noya / alli Canta al Rusiñol / alli canta y salegra, / fins à la punta del sol».

72. *Cansó* recollida a Caldes d'Estrac que comença «Mon pare y ma mare / no'm tenen sinó á mí, / me'n fan aná' al estudi / á apendre de llegir».

73. Versió de Tordera que comença «Les gitanas saltant y ballant / van á veurer lo infant».

74. Versió d'Agramunt que comença «Una cansó etc. / no y ha molt / treta dun fadrí lleuger / ques molt practich á las armas».

75. «Tros» d'una versió de Camprodon, recollida «de Andreu Matieu de Prats de Mollo», que comença «O Maria ó mare pia / o mare de soledat / non dexeu desemparat / mal haja per tu traydor».

76. Versió de Camprodon que comença «Jo ja sento las campanas / de nostre feste major / las campanas de l'Iglesi».

77. Versió de Camprodon que comença «Sen ha aixecat un bandol / per aqueix Ampurda avall / sen ha aixecat un frare / Jesus Maria / ques deia Pare Pau / Jesus tan gran».

78. Conté dues versions de Tordera que comencen «Ja los han agafat los mosos de la escuadra / y los han portats / à las presons mes altas», i «Una cansoneta nova / ne hirém tots a dictá / treta de una Maria Agna, / que en pocafarina està».

79. Versió de Girona, recollida per Riera, que comença «Diada de Sant Joan / N'es diada senyalada / N'han tirat 'l sorteix / 'Ls fadrins à la plassa».

80. Versió de les Escaldes que comença «Una canso us vull canta / noy ha gayre que ses dictada / ses treta dels soldats nous / dels qui n'han dana'n batalla».

80bis. (numeració recent). Versió de Sant Aniol que comença «Si y som caygut en mal / ab amos y mastressas / si la fortuna ho vol / hem de passa la serra».

81. Fragment sense indicació de procedència: «Ay Pares ja sabeu / Que tinch danar á la guerra / A seguir moltas terras / Y á servir al Rey vuit anys. / Lo fadri que treu negre / S'en vá á casa plorant».

82. *Canso dels amigrans*, sense indicació de procedència, que comença «Masanet vila alegra, / be ten pots alabá, / que portas la bandera, / la que baras robá».

83. Versió fragmentària de Tortellà que comença «Que goyta lo rey mi padre / que esta tan agoytando?»

84. Nota bibliogràfica sobre «La tornada del marit» i *Donzella guerrera*.

85. Versió factícia d'Aguiló de *La Princesa Rosaflorida y Montesinos*, número XXIX del *Romancer popular de la terra catalana*. A l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «És l'original de la publicada».

86. Nova camisa, numerada «C.C. 7.» per Aguiló, el qual hi anota: «Llegendaria la que en el final te'l miracle», «Mila 2ª *La cruel infanta* nº 237 pag 207», «Teof. *Braga* 3.r 68 *Conde Alberto* de la matexa assonancia *i a*» i «Id id p 87 La matexa introduccio de les *Hortes del rey moro*». Buida.

87. Versió de la Mola de Formentera que comença «Don Carlos se pesetjava / de la ventana al balco / refinantse sos bigotes / repicant el guiterro». Al costat hi ha variants que comencen «Mañana por la mañana / el dia d'assensio / ses portas enrremallava / de floretas de llimo».

88. Versió de *Blancaflor de camp-d'oliva*, sense indicació de procedència, que comença «Matinada de San Joan / matinada d'alegria / que fan festa'ls cristians / y'ls moros de moreria».

89. Nota d'Aguiló sobre la substitució del *pagecito* castellà per *pacaritu, moxonet* o *aucellet*.

90. Versió sense indicació de procedència que comença «Un dia que los tres jovens / se'n anavan de camí / ja n'encontran tres donzelles / molt boniques y gentils».

91. Versió recollida per Riera i Bertran que comença «Alli al portal de Fransa / La vida mia / si n'hi ha una preso / La vida amor». Aguiló hi anota que correspon al número «VI» (del *Romancer*) i diu «No la tengui present».

92. Versió de *L'Escriveta*, de Manresa, que comença «Petiteta l'han casada / La filla del mallorqui / Qui la'te l'amor lo deixa / Qui no'n te'n voldria tenir (Torn.)».

93. Versió sense indicació de procedència que comença «Ballades n'han guarnides / al camp aragonés / hi dançen duchs y comtes, / filles de cavallers». Hi ha moltes correccions, que fan pensar en una versió factícia.

94. Versió recollida a Barcelona per P[etronil·la] C[alvet] el 1847, que comença «Tanto tiempo ha que e jugado / no e ganado ni e perdido / ò ganado una ciudad / y ay perdido un castillo».

95. Versió de Ciutadella, recollida per «Plácido» (Aguiló), que comença «El rey na fetas fe cridas / y cridas na fetes fé / que tots el guilan homens / guerras nan dená á fé».

96. Versió de Ciutadella que comença «El rey ha fet fe unas cridas / unas cridas ha fet fer / que qui te la muller jove / á la guerra n'ha d'aner».

97. Versió de Monistrol de Calders que comença «El dia de S. Joan / festa de grand alegria / fan festa los cristians / y els noros [*sic*] de moraria».

98. Versions recollides per Tomàs Aguiló a Mallorca el 1846, que comencen «El Rey n'ha fetas fe cridas / que cridas n'ha fetas fe, / qu'anes cavallers mes nobles / a la guerra els ha mester», i «A la ciutat de Napols / Heya una preso / la vida mia / la vida amo».

99. «Anyadit» a la «pág[a] 65» del *Romancer*, «Variant de Sellent donada per la sogra den Serra y Marzal»: «Deu l'haja perdonada / la filla del Baró, / no ha mort de malaltía, / sino del mal d'amor, / que ha mort enamorada / d'un pres de la presó».

100. Versió de Tordera que comença «Ha un te la blanca flor / Sota brot de la menta / Que brudava un Camison / del fill de la reina». Aguiló hi anota al darrera: «N° 9 de les impreses».

101. Versió d'Amer que comença «Era una filla dun Rey / bunica com una plata / enamoranse d'un Comte / de vista y no de paraula».

102-103. Versió del Pont de Rabentí que comença «Canço nova s'ha dictada / en el Pont de Reventi / de un casament ques tracta / dues hores lluny d'ací».

104. «Nota den Luanco» treta de la «Bibliographie de la France», 25 de març de 1893. Referència als fulls solts *Cansouneta catalana trete par oun Astabanenc...* i *Cansouneta catalana trete par un couble d'Astabanencs.*

105. Pàgines 513-520 de la «Historia d'Espartero por Trugillo / Barna Espasa 1870», que conté *La Campana* d'Abdó Terradas. Aguiló hi anota: «Vid. tambe *Barcelona* Antigua y Moderna de Pi y Arimon que reproduex dit cant — Vid.»

105bis (numeració recent). Nova camisa, que conté els documents 106-123.

106. Nota d'Aguiló amb referència a uns «versos casi populares del siglo 15 catalanes / Vid. *Gallardo Bibl[a] Españ[a] col 589* / En aquest carrer major / Vul començar mes abbades [Aguiló hi anota al costat: *albades?*] / ¡Plagues a nostre Senyor / Que dema fossen los *poalles*» (Aguiló hi anota a sota: «sponsalles?»). «En la misma obra *col. 561* cita un refran catalan y el primer verso de dos canciones perdidas la 1.[a]: *Si y anau e no tornau?* la 2.[a] *Via en bonhora Nicolau*».

107. Esborrany d'Aguiló, en castellà, de dedicatòria del *Romancer* al successor d'«Alfonso de Nap[ole]s» (Alfons XII).

108. Nota d'Aguiló destinada a la dedicatòria del *Romancer*, a la «Reina», és a dir, a Maria Cristina d'Habsburg-Lorena de Borbó.

109. Notes bibliogràfiques de dues obres franceses sobre poesia popular de Normandia (M. de Beaurepaire) i «les romances historiques du moyen âge» (de M. Aug. de Prévost).

110. Notes d'Aguiló sobre «D. Pedro. La dama que guarda su querido difunto».

111. Versió sense indicació de procedència que comença «Año de setenta y 5 / Dia de sta Isabel / se perdió la flor d'España / Alli en la playa d'Argel».

112. Prospecte de propaganda del *Romancerillo catalán* de Manuel Milà i Fontanals.

113. Versions sense indicació de procedència dels vuit dolors de la Mare de Déu (frag-

mentària, comença «'L Quart esta ab 1 Pilat / L'en trové tot sangunós / Lligat y desfigurat / Sols no'l coneixíau vos») i de *Les hores* (comença «Senyor, per poder cantar / Deu meu vos demani favor / Per poguer dir y esplicar / Lo que en vostre cor obrá / La mort y passió»).

114. Petita nota d'Aguiló per al pròleg del Cançoner.

115. Nota bibliogràfica d'Aguiló sobre «Sant Joan de Juny».

116. Notes d'Aguiló sobre les cançons de Nadal.

117. Versió recollida a Girona o a Tordera que comença «Año de setenta y 5 / dia de santa Isabel / se perdio la flor despaña / allí en la playa de Argel». Al darrera hi ha una versió —ratllada i amb la indicació «Copiada»—que comença «Estaba Ceciliuneta / sentada sobra un banch / sa mare lan pantinaba / ab una pinta d'argent».

118. Versió de Barcelona, recollida per Llaveria, que comença «Anant pel cami de Gracia / Per aná cap á S Mus / men trobo per mes desgracies / la filla del Andalúz».

119. Versió de Tordera que comença «El día de S.ⁿ Juan / nes día de alegría / gafu el ganbatet á coll / y la gitarra ben gurnida».

120. Versió de Sant Joan Despí que comença «La nit de Sant Joan / nes una nit molt alegre / mos companys me estan dient / Joan perque no te alegres?»

121. Versió recollida «pen Valles de Manresa en el Pla de Bages» que comença «Son bunicas son bunicas / nines de Castelltersol / una n'es mes que les altres, / que resplandeix com lo sol».

122. Versió de *Sta Margarida*, recollida a Sant Joan Despí (?), que comença «Sta Margarida fou nada / un angel del Cel lilluminava».

123. Versió de Sant Joan Despí que comença «Ay mare aneusen a Missa / que jo couré'l diná / Ay viva l'amor / Viva l'amor de l'amor».

124. *Cansons* d'Ascó, dictades per la «dida a casa Fortuny». Comencen «Una noya ya aqui l' Bruch / Que da nom san diu Rosó / No ni ha cap mes al pobla / Que n' bastexi tan bufó» i «Alla ls' portals de Fransa / Ni ha unas grans prasós / Que may no faltan presos / Que may ni faltan no».

125. Nota d'Aguiló per al pròleg del *Romancer.*

126. Petita nota d'Aguiló per al pròleg del Cançoner.

127. 20 pàgines sense numerar del quadernet trossejat ja descrit a A-23, XI-8 i XIV-23. Conté successivament *Altre* (cançó) que comença «Jo men llevo demati / tres horas antes de dia / men ani sonan sonan / dret al carrer de la mia»; *Cansò del ruch* que comença «Deixaume está l' Ruch / y nous hi fieu / queus girarà l' cul / quant no hi pensareu»; *Goigs den Patantum* que comencen «Puig que sempre sou estat / de Boigs y Borratchos llum / Guardeunos de anar de tort / vos Borratcho Patantum». Després de 9 pàgines en blanc, comença una poesia en castellà, incompleta: «Llego el momento triste / El instante terrible / Mi pena es insufrible / Pues tengo que partir».

128. Versió fragmentària, sense indicació de procedència, que comença «La ciutat de Barcelona / n'es molt noble y molt antiga / Lo gran cas que hi suscehi / ara contarlo us voldría».

129. Full amb la primera i la segona part de *La Paélla*, signat per F. De P. Cuello, que comença «Cristina, Prim, Narvaez / y tots los moderats / dintre de la paella / purgarán sons pecats. / Ay, ay, ay, chirivit / madurs á la paella / ay, ay, ay, chirivit / en prim será freixit».

130. Versió sense indicació de procedència que comença «Cuan se van despedir / qui t'hagues pogut veure / las llagrimas dels ulls / negavan à terra».

131. Versió de Folquer que comença «La ciutat de Bar[celo]na / es molt noble y molt antiga / y habitan dos cavalles / D. Joan y dona Maria».

132. Versió sense indicació de procedència que comença «Si ni habia un caballero / que se llamaba D. pedro / senemora d'una dama / que se llamaba Dª Antonia».

133. *Oració* de Vilanova de Meià que comença «A la placita del arco / ne encuentran una dama / le preguntan por Don / Francisco de Granada».

134. Versió de Sant Hilari que comença «Una cansó vull cantá / no hi ha molt que ses dictada / d'una minyona que hi ha / á Seu d'Urgell ses criada». Aguiló hi anota: «Novelesques».

135. Versió sense indicació de procedència que comença «En Genís Cortina / com es el primer / la dona li pega / ab un samaler».

136. Versió sense indicació de procedència que comença «Ditxosa carretera / la de Manresa á Vich / al hostal d'allá hont poso / n'estich molt divertit». Al començament, Aguiló hi escriu «C.», que deu correspondre al cognom del col·lector, «Cerdà».

137. Versió sense indicació de procedència que comença «Barbero de Centelles / pareu d'afaytar / les dones afaytan / sense remullar». Aguiló hi anota al començament: «Cerdà?»

138. Versió sense indicació de procedència que comença «Valdria mes ser soldat / peleyant de nit y día / que no pas posar l'amor / ab cap viuda ni en cap nina». Aguiló hi anota al començament: «Cerda?»

139. Versió sense indicació de procedència que comença «Si ni ha un estudiant / quen festejava una viuda / La viuda s'hi vol casar / y 'ls seus pares nou volían». Aguiló hi anota al començament: «D'una copia den Cerdà?»

140. Versió sense indicació de procedència, titulada *En Pau Xamaneya*, que comença «Una cançoneta nova / lom, lá / treta poch ha / Treta den Pau Xameneya / lom la / de l'Empurdá».

141. Versió sense indicació de procedència que comença «A la vora de la mar / a la vora de l'arena / S'hi ni ha un enrajolat / de rejola de Valencia». Aguiló hi anota al començament: «A. Cerdà».

142. Versió sense indicació de procedència que comença «Teresa jo't vull avisar / com sempre t'he estimada, / mira not cases a disgust / que tot seran plorayes».

143. Versió sense indicació de procedència que comença «Per fer una prometença / a Sant Magí / ... / vaig de camí».

144. Dues variants d'Amer que contenen els íncipits «A la preso del bisbe / tots els presos hi son / de vint y tres que n'eren / no'n cantan sino dos» i «A la vila de

Targa / ni ha una presó / de curante tres presos / no'n canten sino dos / de totes llurs migranyes / canten una cansó / filla del rey s'ho».

145. Versió de Maó que comença «Don Johan y D. Ramón / Anauan á la cassada, / Y cuant foren pel camí / Van ermá una batalla».

146. Versió titulada *Els virulets*, «Replegades per Mossen Tomas Cortes en el Prat de Llobregat», que comença «Virulet S Pere / Virulet S Pau / Que'n venim de Roma / Que'm portem corona / De S Nicolau».

147. Versió de l'Olleria que comença «San Micolau y san Benito / confessor de Jesucrist / la gallina que ha encontrado / manda el Rey que l'ha matado»; Aguiló hi anota: «ho cantan las xiconas». Al dors del mateix document hi ha una altra versió de Sant Joan Despí que comença «Virulet Sant Pere! / Virulet Sant Pau! / que venim de Roma, / que portam corona / de Sant Micolau».

148. Versió de Ripoll que comença «Las ninas d'urgell / volen ser casadas / totas ab un mes / ö ab una senmana».

149. «Retazo de un cantar pop[ula]r catal. que me dijo D. B. C. Aribau»: «A la Quintana / suvint hi anava, / á la Quintana / jo no hy puch tornar. / La vostre mare / m'ha dat á compendre / que'n vos Roseta / jo no hy puch pensar».

150. Llista de composicions incloses al «mamometro» del rector de «Pallarols» (cf. més amunt, documents 47 i 48).

151. *¡Pobre Espanya! Copiat textualment de un papé bastan ronic. (Cornet).* Comença «Quin papé tan ridicul / Cá á la Espanya ans fan fé / Matarse als uns am bals altres / Sense sabé perqué. / La Franssa Inglaterra / Tots ells cobran al baratu / Y entenen al goc».

152. Petites notes d'Aguiló per al pròleg del Cançoner. S'hi pregunta si ha «tingut massa respecte a la llengua».

153. Prospecte de l'*Album Musical de Compositores Mallorquines*. Edició especial ilustrada. Baleares —1893— Imprenta de «La Voz del Pueblo», amb «Cantos populares de Mallorca» entre els quals «Aubada» de M. Tortell, lletra d'Aguiló.

154. Nota d'Aguiló sobre el romanç del *Comte de l'Archa*.

155. Versió sense indicació de procedència que comença «Lo dia de Sancujesma / los Carlins han eixit (en Camrodon) / si n'han mort l'hereu Vila / y en Bacarró farit». Al final diu: «Compuesta por un sastre de Camprodon».

156. Versió de la Mare de Déu del Far que comença «De le tronch naxia la rama / De la rama naxia la flor / De la flor naxia la verge / La verge del Redentor» (versos ratllats) i continua: «Las dotze paraules que Cristo digue / Si us se la nomeno jo us las dire». Al dors del mateix document hi ha una altra versió de la mateixa procedència que comença «Al pla de Barcelona / Si ni ha una doncelleta / Que de tan bona que n'era / ab cristo parlava».

157. Versions de *L'Escriveta* i de *La porquerola* sense indicació de procedència. Sembla que la primera és incompleta (comença «Tornat en la guerra / Que sa feda / la escribeta / que no es en tot peraqui»). Totes dues versions barregen els versos amb explicacions en prosa.

158. Breu esborrany d'Aguiló referent sens dubte a Pau Piferrer.

159. Versió de Manresa que comença «Fidelisims catalans / Veneram a nostre Rey / No fasam com los francesos / Que no tenen fe ni lley».

160. Versió de Manresa que comença «Digas gabaix traidor / Digas que pretenías, / Cuan ab tan vigor / A Girona embestias».

161. Versió de Camprodon que comença «La vida dels facciosos / nes molt llarga d'esplica / que de dias matan pollos / y á la noche caminar».

162. Versió de Vilallonga, titulada *La dels realistas*, que comença «Realistas coratge / nous espanteu / Ab Jesus y Maria / ab Deu confieu».

162bis. Versió de Camprodon que comença «Massanet vila alegra / be ten pots alabar / de portar la bandera / y portar sabre en ma».

163. *Cansó de la Constitució* de Vic que comença «Com la niña era pubilla / Y no té ningún germá, / Van envia á sercar al notari / Per poderne intestar» (una nota diu: «alusiva a la niña qe al any vint posaren en mitg de plassa»). Continua: «També viva en Targarona / Y tots els seus empleyats, / Tant bé el frare de la Trapa / Qu'eixirà per tots costats». Segueix una altra versió de Vic que comença «Ja us en podeu recordar / D'aquella matinada, / El dia de S. Felip / Al sot de l'Atalaya».

164. Versió de Sant Jaume de Noia que comença «Un dia m'estava / dintre Sant Quenlí / men diuen Fran[cis]co / els cristins son aqui».

165. «Tros» de Camprodon que comença «El dia 25 d'Abril» i continua, després d'uns punts suspensius: «Quant se feu l'ora de marxar / ellas sen posan a plorar / No ploreu nines / que ara es l'ocasió / d'entrar a España dintre de Castelló».

166. Versió d'Amer que comença «D. F[rancis]co Savalls / ab la seua gent armada / Va de Vich al Esquirol / atravessar la collada». Aguiló hi anota al marge: «Cançons quels carlistes feren estampar segons me assegura la dona que les cantava».

167. Fragment de Sant Feliu Sasserra: «Lo Galzaran els deya / carlins dels fins / defenseu la curona / de Carlos quint».

168. Versió de Fulleda, titulada *Zumalacarregui*, que comença «Sumalacarrégui / diu que vol venir / ab quatre mil homes / dema'l de mati».

169. Versió d'Amer que comença «La gent reposaven / veynat de l'Alou / Seguimne la marxa / puja la columna / jam reposat prou».

170. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansoneta nova / be len oireu cantar / de 25 o 30 homens / que a la Catalunya hi ha / La un se nomena en Savalls / que corre per LEmpurdá».

171. Versió recollida per J. Verdaguer «en St Marti de Riu de Peres», copiada per Aguiló, que comença «Una cansó vull cantar / no hi ha molt que ses dictada / treta d'un minyo lleuger / ques molt practich en les armes».

172. Versió del Pla de Bages, recollida per «Fr[co] Comas», que comença «Una cansó vuy cantar / no y ha molt que s'es dictada / d'un regiment de soldats / dels soldats que corren ara».

173. Versió sense indicació de procedència, titulada *Els morus de l'Ampurdà*, que co-

mença «Els morus de l'Ampurdá / sempre estan en fi y efecte / en Nouvilas guanyará / que si en Nouvilas guanyava / tornarien el[s] cunvents / Tornarian tots els frares».

174. Versió recollida a «Figueroles» per J. Verdaguer, titulada *De la guerra dels Carlins*, que comença «Vila de Prats impia llibertina y molt cruel / si n es la de Prats al dia que apar que no hi ha Deu».

175. Versió de Prats de Molló, composta per «l'aputacari alias Joan Jutge», recollida a Camprodon, que comença «Vaja els republicans / quina gent tan estraña / Se fan ab els paisans / corren per la campaña».

176. Versió de Prats de Molló recollida a Camprodon (Aguiló hi anota encara «A Ceret de França») que comença «Es avuy que la sort mos designa / mes amichs no cal pas s'espenta / puix quel nostre Rey nos hi obliga / de bon cor nos hi cal anar».

177. Versió de Cubells que comença «Ja'n floreix la menta / y grana el fonoll / a la porta de la *Marieta* etc. / els galans hi son».

178. Versió de Sant Hilari que comença «Alli en el palau del Rey / hi ha una fuente d'aygua clara / totes les noyes quey beben / todas ne cauen malaltes».

179. *Cançonetes populars de que parla l'Arxiduch Lluís Salvador en el 1.r vol de la* Insel Menorca *posanthi les tonades*. Versions que comencen «*No-ni-no*, li diu sa mare, / *noninó* á n'es seu fiet», «El bon Jesuset; / quant era xiquet, / prenia de lletra / ab un llibret d'or», «Sona, sona, caramella / anirem a Ciutadella» i «A, be, ce, / Sa pastera / Ja la se».

180. Quadernet de 8 pàgines sense numerar. Aguiló hi anota al començament: «R[ecollit per] Damás Calvet?» Les dues primeres pàgines contenen esborranys de poemes del col·lector. Segueixen diverses cançons —la major part ratllades— que comencen «Ara n' veig veni l' meu fill / Per un camp quen verdejaba», «El jutje n'esta malalt / El jutje de l'audiencia», «Una matina fresca / Jo men vuy anà à casar», «Sota l' pont de Liró / Si ni había una gran dama».

181-184. *Enrahonament entre Climent y Jaumet*, sense cap altra indicació, que comença «Amich Jaumet, / no's pot fé llufa ni pet / que luego no sapis, / fins quant boci en los llavis / tu ho avirugas».

185. *Constancia espanyola. Cançó. Copia d'una llibreta guardada en la llibreria d'un capellá de Vich*. Aguiló hi afegeix en llapis: «Copia de'n Fran^{ch} Masferrer». Comença «Si escoltar voleu un rato / una cançó cantaré, / que, si no es bona, es barato, / puig os costará un diné».

186. Versió de «*Bena* França», recollida per «Dol[ors] Vila», que comença «El Romeu y la Romeva / si s'en van a Monserrat / La romeva va descalsa / y el romeu tot deslligat».

187-190. Quatre fulls mal numerats per l'oficina de l'Obra del Cançoner, tot i la seva numeració original 1-4. Contenen un bon nombre de cançons, sense cap indicació de procedència, que comencen «A França son tot[s] los sigles / Aquella rigor mes gran / Quan prengueren a la reyna / Declaracions nin fan», «Ben teniu que recordausel / el 27 de Janer / de l'alarmes que sis donen / Per axo no va se ré», «Una pusa y gra d'all / Corrien rosta avall / Un cargol ho va sentí / Una professó en va exí» (*Cançó de jochs de noys*), «23 de setembre / Parèxen un convoy / Micalets d'En Rovira / M'

varen pilla 'l noy», «Angel glorios / Jo crech en vos Deu / sens le vostra ajuda / no puch entra al cel», «Veniu fills dels primers pares / Y alegreuvos esta nit / Vostres saluts se declare / Que tots som nats y redimits» (*Cançó de nadal*), «4 valent[s] vi[n]gueren / Per la nit de Candany / Passaren per la vila / Les portes tostan», «Mira, mira Catalunya / Cosa de molts anys atrás / Are l'en torneses veure / Nol la conexeries pas», «Y una cançó vull cantá / Que nes digne d'esplicá / Deles ninetes y viudetes / Que hi ha tanbe les criades / Les vull anomená», «Nom de Deu glorificat / Tractan de Nou Estament / Maria Verge y sagrada / Dalt del cel sera dotada / Ab un llum de gracia amen» (*La Cena*), «Per les coples noves / Les he sentirem cantant / Per una doncelleta / Plena d'amigrany» (*Divinu. Coples de Maria SSma.*), «Si ni havia una pastora / Ay qu'ha tractade un pastó / Quan se veu tan llastimósa / Y á los peus del confessó», «Jo no vetx que t'espanta / Lo llampech va lluint / Les brones van ál ayre / Llensan gran tempestat» i «Mon pare á Riudarenes / Matá un Francés / Qu'anava á vendre dalles / Per cavallés».

191. Dues cançonetes sense indicació de procedència: «Flor de tarongina humina / cullida al voler de Deu. / Lo mes maco de la vila / pels meus ulls sempre sereu / Flor de tarongina humana / cullida d'entre semana» i «Pel camí de Barcelona / molta gent y va y ve / tots ne contan alabansas / d'aquell nople cavaller. / Carretera de Girona».

192. Versió de les Anoves, recollida a Coll de Nargó, que comença «El ball del *mocador* / minyona no hi vages gayre, / y al ball del mocador / minyona no hi vages no». Al final hi ha una altra cançó de ball: «Lo fandango men demana prunes / tu de les verdes jo de les madures / Ballador balla de gana y demostra'l teu delit / La balladora que balles no la ten duras al llit».

193. Versió de Coll de Nargó que comença «Les dotze hores van tocant / que amor van / Sen convida el vehinat / nan de fer grossa barenada».

194. Versió d'Ascó que comença «Catarina sen pentina / ab una pinta d'argent / cada cabell que ni queya / malahia els seus parents».

195. Versió de Barcelona que comença «Un dia anant a l'Urgell / ananant [*sic*] a cavall d'un ruch / vatx veure una vella / que escanyava un geperut».

196. Cançons «Escrites pel Rector de *Sta Eugenia*, prop de Girona que fou pastor fins els 20 anys (gran xiulador.) — Les me doná el Metge *Gassol*» (Aguiló mateix hi afegeix: «Aquest *rector* es de prop de Caldes de Mala Vella»). Hi trobem successivament la *Cansó del Pagés bon home* («Ham diriau pagés bon home / Que porteu dins del sarró? / Han portu la dona á vendre / ¿Me la comprariau vos?»), *Cansó de la Vila de Granollés* («Ni habia tres comoretas / En la vila de Granolles / Que volian fé una brenada / Que 'l llur marit no hi sabes res»), *Sant Juan dels Baus* («Sant Juan dels Baus / Vos que'n feu miracles / Sim cureu 'l ruch / Vos faré un retaule») i *La Pastora* («Deu vos guart Josep / Y la vostra Esposa / Quin noy an teniu / Un noy que no plora»).

197. Començament d'una versió de «Ne Comas casada con Xerefi»: «Tres jovenets / que's van à sentar plassa / no y van de bon cor no / que y van de mala gana / De los tres ni ha un / quen te una enemorada».

198. Versió de Coll de Nargó, recollida per Dolors Vila, que comença «Una minyo-

na ni ha / a la plana de Cerdanya / n'agraviat als criats / son pare la vol matarla». Aguiló hi anota al començament: «Dona vestida de soldat mata son capita etc.»

199. Versió dels «Pirineus Orientals, *historica*», recollida per Dolors Vila, que comença «Pobres Miquelets / be sou be de planyer / que os en haveu d'estar / dal de la Montañya». Al final diu «Bena».

200. Versió de Coll de Nargó, recollida per Dolors Vila, que comença «Adeu violas y flors / que cada dia os regaba / ara no os regare mes / que mos pares m'han casada».

201. Versió de Manlleu, recollida per Dolors Vila, que comença «Ay per Cinquagesima / ballados n'hi ha / Si eran tres ninetas / en lloch de Llansá».

202. Començament d'una versió de Sant Martí de Provençals: «Caballero sesta al campo / recogiendo sas hiziendas / el pensamento li ha dicho / vesten à casa y no duermes / que trobarás ta muger / con otro galan que duerme / pone la sella al caballo / y adelante l'escopeta».

203. Variant de la *Porquerola* de Cànoves.

204. «Retazo» de Camprodon: «Sempre mos estan dient / Minyons mireu queus enganyan / —El Rey no engaña á ningu / perque som tot voluntaris / Alas armes catalans / tropa ligera d'España».

205. Versió de Vilatorta, «recullida pel Pare Joan Pallás, franciscá fill de dita vila», que comença «En la ciutad de Granada / si n'hi habia una viuda hunrada / que'n tenia sino un fill / aficionat à las cartas».

206. Nota d'Aguiló sobre *Gloses mallorquines o currandes*: «Vid el tomo 7° *Folk-lore Español* etc. que conté *Cancionero popular gallego* por D. *José Perez Ballesteros* Mad. 85 / Crech ques el mateix que me envia per medi den *Isidoro* Vid quines diferen[cie]s».

207 i 207bis (aquest darrer numerat recentment). Corrandes de Menorca «Copiades de l'obra de l'Archiduch» (vegeu més amunt, doc. 179). Josep M. Casas, de l'oficina de l'Obra del Cançoner, hi anota: «Copiades directament del llibre».

208. Versió sense indicació de procedència que comença «Y una cansó us vull cantá / y una cansó sa pulida / d'un estudiant de Vich / que'n festejava una viuda».

209. Versió de la Bordeta que comença «Jo n'estimo una aymada / y ab aquesta ja'n tinch prou / yo per ella perdo vespres / dies de feyna y de festa».

210. Versió sense indicació de procedència que comença «N'hi han llogat un pastre / il pastre que n'han llogat».

211. Versió de Balaguer que comença «Al entrant de palacio / ni han fet un pont nou / seguans que no ni mancan / per averni de nou». Aguiló hi anota al començament: «tros-1802?»

212. Versió sense indicació de procedència que comença «Una cansoneta ve la sentireu á dir / treta nes d'un fadrí sastre / que venia de cami».

213. Versió sense indicació de procedència que comença «D'una gentil miñona / men baix enamorar / al cap de los 8 dias / las joyas li vaix dar».

214. Versió sense indicació de procedència que comença «Per Nadal posarem al porch ab sal / el fatjet à la payella / la mocada al gabadal».

215. Versió d'Espolla, recollida per Dolors Vila, que comença «Que bona es la Sirena / que bona qu'hi pot anar / set anys hi anat ab ella / sens terra may trobar».

216. Quadern de 40 pàgines escrites —sense numerar— i altres tantes en blanc amb cançons i refranys de Pollença (que deu correspondre a la col·lecció de Ramon Picó i Campamar a la qual Aguiló fa referència en altres indrets). Sembla que hi falta un quadern anterior, ja que comença abruptament «Me'n faréu fer un baul / de vermey forrat, / perque la gent diga / que som mort cremat» («Popular — Pollensa Abril — 1871»). A part de diverses «gloses», a vegades acompanyades de notes, hi trobem successivament versions d'*Encarnació Naxament, y Mort de Jesucrist* («Senyor Deu meu Jesucrist / Omnipotent / Donaume l'enteniment / Per poré considerar / Del modo que dech usá / Per salvarmé»), de «La mort á tots mos abrassa: / No hi val res la joventut: / Per aqui hont ella passa / Al cap de tres hores put», de *L'anima condemnada* («Era lleugera la cama, / tots los mals passos seguia: / el dimoni li exia / En conforme d'una dama», de *'L Comte Arnau — L'anima condemnada* («A mal'hora de la nit / L'hi sortí'l mal esperit / del comte Arnau»), de *La blanca Flor* («Estava la blanca Fló / baix de l'obra d'una ausina / Lerey! Ley! Ley! / L'encativaren los moros / á la infanta polida»), d'«Eu vespre que m'esposí / dejorn men aní á colgá: / la meua dona dexi / que 'stava pera vetla!», de «Jo tench uns modos de viure / que tu no t'ho pensarás: / si'm dexavas la clau baix / saps com me ferias riure!», de *'L Comte 'n Carlá* («Devant palacio del rey / hey havia un'herba mala / de que va gustá la reyna / y en romangué prenyada»), i *L'ánima condemnada* («Trista de mi desditxada / tots aqui ne'm de pará, / un avuy, l'altre demá / un cami ne'm de passá / que á l'infern va llenegada»).

217. Quadern de 26 pàgines sense numerar, titulat *Pollensa — vila de Mallorca. Cansons populars — any 1867*. Conté successivament versions que comencen «A la ciutat de Nápols — hi ha una presó / La vida mia / Hi ha una presó / La vid'amó», «El vespre que m'esposí / dejorn me'n aní á colgá / la meua dona deixi / qu'estava pera vetlá» (*Tonina de Son Biulet*), «Que no sabeu vos mon pare / que à dotz'anys er'el casá? / Jo ja'n tench dotze y un'hora, / ja se comensa à torbá» (*Lo Comte de L'Arca*), «À la vorera del mar — hi ha una donzella / que brodava un moquedó — bo per la reyna», «El Rey n'ha fetes fer crides / guiridon, dondanyos / Y crides n'ha fetes fer / guiridon dondé / Que tots los mes galants homos / à la guerra n'han d'ané» (*La Porquerola*), «Estava la Banca Fló / Baix de l'ombra d'una ausina / Lerey! Lerey, ley, ley! / L'encativaren los moros / à la infanta Polida» (*La Blanca Flor*), «El comte y la comtesa — Anaren á Roma á cita / A fer oració á *Dios* — Que'ls enviás xich ó xica», «Senyora, que té, que té / que té de nou son marit / que á tal hora de la nit / voste vagi pel carré?», «Á mal'hora de la nit / L'hi sortí'l mal esperit — del Comte Arnau» (*Lo Comte Arnau*; Aguiló hi anota: «R^a por Pico de glosador Plomé de Pollensa»), «La carta del navegá / Perduda la veig perduda / nou mesos anam per aigo / sensa may terra trobá», «Variants de la canso que comensa: / Don Joan y Don Ramon / venian de la casade etc.», i «Trista de mi, desdichada / tots aqui hem de pará / Un buy y l'altre dema / Un cami n'hem de pasá / que á l'infern ve llenegada» (*L'Anima Comdemnada*).

218. *Algunas cançóns populars catalanas. Recullidas per En A. Busquets y Punset. 1893.* Quadernet de 12 pàgines sense numerar, les cinc darreres en blanc. Conté versions de *La Dida* de Sant Miquel de Cladells («Quan l'infant no pot dormi / ni ab breçòl ni ab cadira, / ni tampoch ab un llit d'or / sino à la falda de la dida») i d'una altra cançó recollida a Viladrau que comença «Un dia estava pensànt / pentinànt ma cabellera, / si me l'hauria robada / la mia amor verdadera».

219. *Tonadeta alegre pera cantar en lo dia del Naiximent del Senyor en lo portal de Belem,* sense indicació de procedència. Comença «En un estable, / Prop la muralla, / Un recin nat / Viu en la palla».

220. Versió d'Oliana que comença «Ella s'esta al balco / sola ques pentinava / ab una pinteta dor / l'aclaridor de plata».

221. Versió de Riudeperes, recollida per Verdaguer, titulada *La molinera,* que comença «Las sabatas que tu portas / s han de deixa / Que la pols de la farina / s hi posaria».

222. Quadern factici de 56 pàgines sense numerar. Conté fonamentalment, com diu la primera pàgina, *Cansons populars recullides a St Joan Despi* en diverses dates (d'una lletra que correspon a la de Pere Negre). Hi trobem successivament versions que comencen «Una matinada fresca / ¡Quan me la miro! / ¡Ay que m'agrada! / Jo m'en vaig anà á cassar / ¡Quan me la miro! / ¡'M va agradá!», «¡Que hermosas son las rosas / Del color de Permil (?)! / ¡També las matinades / Frescas del mes d'Abril!», «Un dia jo rentava — à la bassa d'un moli / Veig venirne un galan jove — que venia neta à mi» i «Ja n'eran tres segadors / Per la Rambla's passejavan / Lo mes petitet de tots / Porta l'afals sobre-daurada» (datades «Istiu de 1886», «Setembre»). Segueix un *Petit aplech de cançons catalanes recullides en S. Joan Despi* el 1885, amb versions que comencen «De la vila de Tortosa / Tota la gent va fugint / Menos una noble dama / Que'n té pres lo seu marit», «Diuhen que está tan mala / La filla del bon rey / Diuhen que esta tan mala / que no hi ha mes remey», «Lo dilluns al demati / N'es principi de semana / Posa la sella al caball / Cap á las costas se'n nava», «Sota l'olivera vera / Sota l'olivera va / A la la [*sic*] plaça 'n fan ballades / Catarina hi vol anar», «Era una mala madrasta / Que dematí 'm fa llevar / Tan de matí com de vespre / Ella á la font me fa anar», «La mare y la filla / A la porta s'estan / La mare 'n broda seda / La filla 'n broda estam», «Una dama n'hi ha à Fransa / Te la cabellera d'or. / Sa mare la'n pentinava / Ab una pinteta d'or», «San Joseph seu en cadira / La Verge seu al balcó / Porteuli un plat d'avellanes / Per ferne colació», «Ahont está la blanca flor / Sota l'arbre de la menta / Que'n brodava un camisson / Per la filla de la Reyna» i «A la vora del mar / N'hi ha una donsella / Que brodava un camison / Que n'es per la Reyna». Segueixen fulls desordenats amb versions recollides igualment a Sant Joan Despí l'estiu, el setembre i l'octubre de 1886, que comencen «Al hostal de Llotja — un sarao n'hi ha / Que l'Antonieta — falta no hi fará», «Vora del riu mar / N'hi ha una donzella / Que brodava un camison / N'es per la Reyna», «Set n'he festejades / Totes m'han dit que no / Menos la pobre Pepa / Que m'en du afició», «Ja n'eran tres galans — tots tres se passejavan / Respon el de devant — ay quina galan dama», «N'eran tres ninetes — L'una renta

bogada / L'altre l'esten — L'altre cull violetes», «Muntanyes de Regalet — son frescas y regalades / Son fresquetes á l'istiu — calentas á l'hivernada», «Quan lo pastor ve de la guerra / Ya n 'cuantre una pastoreta / —Pastoreta major, major / Voleu lloga'l lluhit pastor?», «A la vora de Girona / N'hi ha un arbre que brotona / Quan l'arbre es vert / L'ombreta n'es bona», «Se posa capa de grana — y l'espasa salida / Yo me'n voy detras de el — per veure hont aniria», «Un hereu de rica casa / S'ha begut l'enteniment / Ha enganyat la Madalena / Ab paraula de casament», «Se passeja linda Arbona / En una sala muy grande / Dolores de part li vienen / Que no deixan sossegarla», «N'eren dotze marineritos / Que navegavan per el mar / quan varen ser lluny de ses terres / Gran borrasca se'ls va girar», «N'eran tres ninetes — al pla de Llissá / L'una al altre 's deya — qui'm treurá a ballar», «Ay mare ma mare — que es tanto ruido? / 'N son las criadas — que ballan y rihuen», «Un estudiant de Vich / Festejava una viudeta / La viuda s'hi vol casa / Y'ls seus pares no'l volian», «La mañana de S. Juan / N'es diada assenyalada / 'N fan festa'ls cristians / Y'ls moros de Moreria», «Joseph vé de treballar / (St Josep arriva de treballar) axis m'ho digueren / Molt cansat y molt felló / Trova la Verge prenyada / No sab qui hu ha fet no» i «Francisqueta yo 'us convido / A la plaça á treure ball / A la plaça de les dames / Las filles del Rey hi van». Les quatre pàgines finals contenen dues versions «Recullides per D. F. Xavier Calderó de Vich, de un moço fill de *Ridaura*», que comencen «Con lo soldat ve de la guerra / Si n'encontrá una pastorel-la, / Pastó dòn l'hi 'l bon jorn / Voleu llogá un jolí pastor?» i «Les nines de montanya / Les fa de bon aymá, / Totes les que trevallan / Didondon, Didondon, Didondeta! / Marit les hi'n cal dá / Didon, Dondá».

223. 4 pàgines sense numerar amb versions, sense indicació de procedència i en bona part ratllades, que comencen «D'una minyona que hi ha / Que n'es filla d'un notari / Enamorada se n'es / Dun dragó de l'Italia», «Per divertir mas penas / Sotnis llantos y plors / Men determino un dia / Dictar una canso», «Una cansó vull cantar / No hi mol que s'es dictada / D'una minyona que hi há / Que se n'es criada á Malle», «Una cansoneta nova / Be la ohireu cantá / Treta n'es d'una minyo[na] / De la plana d Ampurdá», «Fadrines ara que us vaga / Si no ho feu ja ho fare jó / De posar la ma á la ploma / Per escriure una cansó», «Canso nova s'ha dictada / Maig vintidos / Anirem Alpens grans galas / Ab los pastos». «Una cansoneta nove / Be la n'ohireu canta / Me dona molta pena / L'haberla d'esplicar», «Una cansoneta nova / Be la ohireu cantá / de las minyonas bonicas / Del fondo de l'Ampurdá» i «Una canso vos cantaria / Si Deu me des llibertat / De l'alegria y la tristesa / Quel festejá m'ha causat».

224. Full manuscrit del segle XVIII amb diverses cançons en català i en castellà. Comença «Escucha Ingrata Pastora / digau que voleu S^r^ / precticar algo de amor / no ayrieu en bona hora».

225. 4 pàgines sense numerar, sense indicació de procedència, amb diverses versions que comencen «Quin marit tenia jo / En Ramon siga á la gloria / oh filletas cuant hi penso / Las llágrimas se m' renovan», «Una canso vull cantar / No hi ha molt que s'es dictada / D'una pubilla que hi há / Que á Cardona s'es criada», «Una cansoneta nova

/ Bé la oireu cantá / Treta n'es d'una minyona / Qu'es filla de Serriá», «M'en posí á matá y robá / Y á fer deu mil desditxas / Vaig robar un traginé / Ab molta pressa anaba á fira», «Una cansó vull cantá / No hi ha molt que ses dictada / D'un home facinerós / Que mol temps ha fet de lladre», «Un dilluns al dematí / Determinarem la marxa / D'anarnos a Deurlar / Avisitar la Verge Santa», «Lo dia que á mi m' quintaren / Contabam divuit del mes / Vaix de la porta n'estaba / Lo batlle prou hi pasaba / Y m'en diu no m' mogui al Rey» i «Ciutat de Barcelona / Ten pots ben alabar / Del modo quets composta / Mol temps s'en parlará».

226. Full sense indicació de procedència amb versions que comencen «A la ciutat de Granade / Si ni ha una viuda honrada / Que no te sinos un fill / Aficionat á las cartas», «Del Carme fins al Remey / La tropa va afilerada / Y las noyetas de Vich / Los van a veure com marchan» i «Dematí s'es llevada / La filla del doctor / Dematí s'es llevada / A pendre la frescor» (aquesta darrera ratllada).

227. 4 pàgines sense numerar i sense indicació de procedència amb versions —ratllades en bona part— que comencen «Hi ha un popblet, / Que'n diuan la pobla, / Una nina hi há / Que's diu Antonia», «Al hostal de la Llantia / Un cas n'hi ha sucehit / si n'hi ha anat un pobre / Un pobre de Jesucrist», «Per ha St Antoni / Balladas hi há. / No hi faltaran ninetas / Que prou n'hi haura», «Una canso vull canta / no hi ha mol que s'es dictada / D'una minyona que hi ha / Que á Besalú s'es criada», «Cuant jo era petitet / Gastaba molta alegria / Per sonar lo fluviol / Lo fluviol y tamborino», «De Ripoll varem surtir / Tres o cuatre de camaradas / Dret a la vila de Ribas / Ques carré ral de Cerdanya», «A la edat de los quinze anys / Si men prenen y m'en lliguen / En la ciutat de Valencia / Men portaren à vendre», «A dotze any m'he fet soldat / y á dotze ja som alferez / Y à divuit oficial / Y à dinou tinent de guerra», «Un petit baylet / Al mati se n' llevá / Agafa l'arada / Y á llaurá sen' vá», «Una cansó vull cantá / No hi mol que / D una min[yona] / Que n'es filla de Cerdanya».

228. Paper sense indicació de procedència amb algunes versions —gairebé totes ratllades— que comencen «Una minyona acaserada / Ho va à dir a un tal fadrí / te n' daré tres centes lliuras / Si tu t vols casar ab mi», «Men aní bora del riu / Veure l'aiga com corria / Un traydor del russinyol / Y a mi l'heura terbolida», «Ara venen festas / Festas de devocio / Ara ve Corpus / Corpus y Ascensió», «L'edat dels vint y cinc anys / Sembla que serà hora / te n'iras à Sta Pau / Perque ten diguin senyora», «Cuant jo nera petitet / Festejaba y presumia / Me'n poso á mata y robar / Ara que soch grandet / M'he donat a mala vida» i «Portaba esperdenya blanca / Mocador al coll de falcia / ... / Que venia de la fira».

229. Inici d'una versió recollida per J. Collell: «Una cansoneta nova / be l'ohireu canta / me dona molta pena / l'haverla d'esplicá / d'un hereu de montanya / molt ben vestit que vá. / En Collell l'anomene».

A-28

Carpeta de cartó de 33 × 23 cm. amb la indicació, feta a l'oficina de l'Obra del Cançoner: «28 Mt. A.». Conté onze camises.

[28]-I. Numerada «Garbes 2.» per Aguiló. 14 documents, els cinc primers amb notes històriques sobre els avalots dels segadors del segle XVII i la resta amb versions que comencen «La ciutat de Barcelona / ¡ho que noble ciutat n'es! / alli ens anirem nosaltres / per guanyar algun diner» (Girona o Tordera?), «Una cansoneta nova / yo be la vos dire / hoy tambe duns joves / y dun noble cavaller» (Sant Joan de les Abadesses), «Ay ciutat de Barcelona / tan gran noble y ciutat n'es / Si ni ha un dels mes nobles / dels mes nobles cavalles» (Ripoll, 1868), etc. Els documents 13 i 13 bis (numerat recentment), però, contenen versions que comencen «Esta nit nes la vetlla / y dema nes sant Quirch / totas van á culli rosas / al roseret de S. Quirch / totas van á culli rosas / al roseret de S. Quirch» (Durro; duu el títol *Los dallayres*) i «Anirem á cullí rosas / al roseret de S. Joan / farem una enramada / pels fallaires daquest any» (Erill la Vall).

[28]-II. La camisa, que duu el títol *Cançons Populars*, és una invitació impresa a la festa dels Jocs Florals de Barcelona del 27 de maig de 1888, sota la presidència de Marian Aguiló. 72 documents, descrits per separat a continuació.

1. Paperet amb un fragment de Puigcerdà? que comença «L'altre Dona Mariagna / Y aquesta se llama Erbona / Aquesta es la meva mare».
2. Fragment d'Oliana que comença «Que trista esta la dama / mes trista que no solia / su madre per consolarla / á renta'ls panos nevia» (*sic*).
3. Paperet amb els versos «Devalla un angel del Cel / ab la corona y la palma» (*Tres filles tenia'l Rey etc.*). Sense indicació de procedència.
4. Notes d'Aguiló per a la dedicatòria del *Romancer* a la «institucio real».
5. Fragment que comença «65 Estant en tal pensament / a sa finestra guaytava». A l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «Igual al volum [*Romancer popular de la terra catalana*], cançó XXXIII, p. 329».
6. Versió de Banyoles, recollida per Riera, que comença «Les festes de S. Joan / Son festes de gran alegria / Fan festa los cristians / Y'ls moros de Moreria».
7. Versió sense indicació de procedència que comença «S'ha cercat aymador / a la faysó novella / n'ha dades ses amors / al peu d'una olivera».
8. Felicitació del Rector de la Universitat de Barcelona al «Sr. Bibliotecario Jefe, de la Provincial y Universitaria de esta Capital y á los demas Sres. Oficiales y Ayudantes inscritos a la misma» amb motiu del Nadal i Cap d'Any 1891, datada a Barcelona el 26 de desembre de 1890.
9. Versió de Cervera que comença «Per a Nadal farem gran festa, / La mare de Deu jau sab, / ben calçada y ben vestida / no li falta sino el drap».

10. Versió d'Arbúcies, titulada *Serrallonga*, que comença «Com era de bons estats / yo mol descansat vivia / tenia cotre heretats / yo molt be me les curria».

11. *Codolade*, sense indicació de procedència —mallorquina sens dubte— que comença «No heya estrella com se llune / per se nit doná clero / com en tante resplendó / done el sol deves le una».

12. 4 pàgines sense numerar, sense indicació de procedència, amb «gloses» de Pollença. A la darrera pàgina hi ha un fragment de nota sobre un fet prodigiós esdevingut a Pollença el 1653.

13. *Canço den Burget de Monmany*, recollida d'una «donada» de Granollers, que comença «Adeu Burget de Monmany / partdamunt de la Garriga».

14. Paperet amb uns versos sense indicació de procedència que comencen «No per cert la meva sogra / que encara hara no sé».

15. 4 pàgines sense numerar amb diversos esborranys en llapis. Hi ha també dues cançonetes escrites amb tinta, sense cap altra indicació: «Gavatx de palla / pagaras lo etreviment / ne perdras la vida / y largent» i «Antonia l'aranesa / n'ha tingut un noy / ab les calsas rojas / y'l fusell al coll».

16. Versió sense indicació de procedència que comença «Donde vas tu cavall[er]o / Donde vas tan demati / a veure lenemorade / que se acaba de murir».

17. Danses tretes «de un MS de P. M. Carbonell y publicadas per D. M.[1] de Bof[aru]ll», amb correccions d'Aguiló que hi indica «Vich». Al dors hi ha notes d'Aguiló sobre la tradició i la seva tasca de col·lector.

18. Esborrany d'una versió factícia que comença «La filla del marxant / diuhen que'n es tan bella». Aguiló mateix hi anota el número «60» i la «p 301» (a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van afegir «del volum *Romancer*...»).

19. Versió sense indicació de procedència (sens dubte de Sant Joan Despí per la nota «Cansons y follies — Istiu del 1886») que comença «Ay creu del Padró / Si parlar podias / De las malas nits / Que yo n'he patides».

20. Papereta amb la continuació del doc. 29, com ja hi van anotar a l'oficina de l'Obra del Cançoner: «y a mi ma antarrarau / al millo lloc dal astabla / y a mi ma antarrarau / an as vas da san diego...».

21. Versió sense indicació de procedència que comença «ha dia 15 del mes eren / Cuan los varen agafa / tenen els fills per les coves / despullats en sense robes / y manilles a las mans».

22. Poesia culta de Mallorca que comença «Ja per a sempre, amig tens una amiga».

23. Versió sense indicació de procedència que comença «Les xiquetes de Berga / si acas hi anéu / totes son maquinayres / no vos hi caseu».

24. *Fragments* de Mallorca, recollits per Bartomeu Ferrà, que comencen «¿Com parlau *Siciliana*? / ¿Com parlau tan llargament? / A casa de vostros pares / Menjaveu del pa tinent».

25. Nova camisa, que conté els documents 26-27.

26. Paperet amb una corranda de València: «Cuatre fadrines de Chertra / á cuhi murtra han enat / al barranch de Chalomera / fulla verda no han dexat».

27. Carta sense data de «Trina» (Miró) a Marià Aguiló. Li parla de la cançó de «ne Sicilianeta» i adjunta els versos «Mentres pren aygo beneita / la piqueta torná d'ŏr / les dames seyan en terra / y ella en cadira d'or».

28. Versió recollida per «Llaveria de Monroig» que comença «a la nit de S^n Joan — Era una nit mol alegra / Tots los compans m'estan dien — Joan perque no t'alegras?».

29. Versió sense indicació de procedència —sens dubte de Mallorca— que comença «Don vaniu mon fyi ramon / don vaniu de la casada / mumara saynat ma som / la saynía man arrada». Continua al doc. 20.

30. Paperet amb variants s'*Els presos de Vallcebre* de Prats de Lluçanès («aquest no no l'hauras no / dema sera disapte / y'ls penjerem á tots»).

31. Tros de sobre on Aguiló anotà algunes variants de *La porquerola* i diverses tornades.

32. «Trozo de Pif[errer] suelto» que comença «Ja veu venir un chivall / un xivall que molt corria / —Comte no matas t'esposa / que la filla del rey fina».

33. Paperet amb alguna nota lingüística d'Aguiló.

34. Papereta amb un esborrany de títol de les poesies originals d'Aguiló: «*Amor*. Replech de poesies escrites de 1842 a 1852 per M. A y F / Id *Fe / Patria / Mort*».

35. Petita descripció d'un manuscrit del segle XV titulat *Parlaments exemplars e historials sobre les .iiij. virtuts cardinals...*

36. Esborrany de notes per al pròleg del Cançoner.

37. Full sense indicació de procedència amb diverses cançonetes i una de més llarga que comença «Don Joan perquè no's casa / Casis que tindrém muller / Casis ab Donya Maria / Que es filla d'un cavaller».

38. Tros de paper amb alguns versos de cançons (esborranys).

39. Versió fragmentària, sense indicació de procedència, titulada *L'Escribeta gentil filla del Comte Escri*, que comença «Que petita l'han casada / la filla del Comte *Escrí* / de tan petiteta qu'era / no's sab calçar ni vestir».

40. Corranda de Cubells d'Urgell: «L'armilla porta de seda / aquest noble cavaller, / l'ermilla porta de seda, / de grossa casa deu ser».

41. «Tros de una canso que recorda haver sentida Mosen Jasinto Verdaguer y la tenen los provençals» (lletra d'Aguiló). Comença «Baxen tres tonayres / de la montanya / que tonen, retonen, lireta, liró / la llana del moltó».

42. Fragment final d'una versió de *La porquerola*, sense cap indicació de procedència.

43. Dos versos de *La porcayrola*, ratllats.

44. Document de la Comisión Provincial de Monumentos Históricos y Artísticos de Barcelona, del 2 de desembre de 1890, que convoca Aguiló a una reunió.

45. Fragment, sense indicació de procedència, que comença «N'Era un pare y una mare / ab un fillet que tenia / feren una prometensa / a Sant Jaume de Galicia».

46. Fragment, sense indicació de procedència: «Si n'era un estudiant / que anava

per cantar missa; / n'era ros com un fil d'or, / blanch com una satalia. / *Ajudau, Verge Maria! / Ay ajudau!*»

47. Nota presa per Aguiló a Sagàs: «Un pare ab tres filles / A l'una l'estimava com el bon pa — laltra com el bon vi y la petita com la bona sal / L'home lletx tenia set pams de nas y uns ulls com un cedás».

48. Fragment del *Llibre de consells* de Jaume Roig, 2ª part, «Para el Rom° religioso Milagro de S. Jayme».

49. Esborrany d'una versió factícia «De las Balears» que comença «El dia de Sant Joan / en temps de murta florida / los moros encativaren / la gentil Rosa-florida». Aguiló hi posa el número «39» i a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «És l'original veg. volum [*Romancer popular de la terra catalana*] p. 170».

50. Cançó de Nadal «D'un MS del comensament del segle XVI de St Feliu Saserra», titulada *Altra cançó al to de / La girono siau lostessa, / la girono fallona no*. Comença «Jorn de la Natividad / cantarem una canço / de la humil enbaxada / daquell gentil companyo» (Aguiló escriu a sobre del primer vers: «Vuy ques jorn de Nadal»).

51. Començament d'una versió factícia, titulada *La prometença*: «N'era un pare y una mare / ab un seu fill que tenian. / Feren una prometença, / se'n anavan á complirla. / Sen anavan á Sant Jaume / a Sant Jaume de Galicia / ab els bordons a les mans / y'ls rosaris a la cinta».

52. Paperet amb una referència bibliogràfica d'un article sobre *Chants populaires des Flamands de France*.

53. Paperet amb una referència bibliogràfica sobre «S. Ramon de Penyafort».

54. Paperet amb una nota que diu només «*epigénias* que se observan en la historia de los pueblos hablando de las tradiciones».

55. Paperet amb la nota: «Cancion historica en lemosin de Tolosa / vide tomo del panteon notas á la cronica de Du-Guesglin».

56. Paperet amb els versos: «ni disapte sense sol / ni viudeta sensa dol / ni casadas sens dolos / ni jovensans sens amos».

57. Paperet amb els versos «Sin fan serau de damas comtes y cabales, / sona viola sona fesmen lo so cortés».

58. Esborranys en llapis de cançons infantils. La que comença «3 passos n'he fet en terra / no se'l Rey si'n dira res» és de Valls.

59. Cançó *Infantil* de Monistrol de Calders que comença «A la plasa del oli / noi vuy turnar mes / en venen els moñus / á cuatre dines».

60. Cançó infantil, sense indicació de procedència, que comença «Tiramuxell vols venir a fira? / Tiramuxell jo quey faria?».

61. Joc de «la *cuyt* amagada» de Camprodon, que comença «Una pussa y un gra dall / currien rostoll avall / un caragol ho va senti / una professo en va exí».

62. *Rondaya* de la Roca de Pelancà que comença «Exiren de grau en grau / un tras l'altre del Palau. / Tots eren espatutxins / quim tregueren d'alli dins».

63. Versió de Granollers que comença «Estich enamorat d'una gentil minyone / es

blanca com la neu / fresca com una rosa / yo sempre estic pensan / quan l'encontraré sola».

64. «Ballet antich de S. Joan» de les Abadesses que comença «Portas caputxo / ab caparutxo».

65. Versió de Ripoll que comença «Alli al tiempo passado / en que les besties parlaven / S'ha gurnit un desefiu / un desafio muy grande».

66. *Las glorias de Segarra, ó sia resposta á un amich que preguntaba al infrascrit sobre aquesta terra que anys atrás habia habitat*, signada per Anton Duran, «Pbre. de Vich», i datada a Vallfogona, 14 de setembre de 1887. Comença «Amigo Pujol Francisco / ara si que m'has tocat».

67. Paperet amb uns versos ratllats. Al dors del mateix document hi ha algunes notes lingüístiques.

68. Paperet amb algunes ratlles en esborrany.

69. *Cançó de las ninetas del Urgell*, recollida o dita per «Ribalta», que comença «Ay si n'eran tres ninetas del urgell. / Quan ne son dintre del bosch — la fosca 'ls pren». Al dors del mateix document hi ha «Ditxos d'un anomenat marqués de putinyá segons en Ribalta» i altres «Ditxos populars».

70. Paperet que diu «En Careta cita den Briz la comedia *Lo barret blanch* que no tinc. Vid?» i, al dors, «Comptes per la impressió del primer volum».

71-72. Començament d'un esborrany de versió factícia que correspon al número 61 del *Romancer popular de la terra catalana*: «Mitja nit era y passava, / los galls anavan cantant».

[28]-III. 24 documents, descrits per separat a continuació.

1. Fragment de *La xorxa*, recollit a Barcelona, que comença «A la terra del poch pá / se n'es casada una minyona / elsquas [?] trenta anys que tingués / que per nom sen diu la xorxa». Aguiló hi anota: «Milá 510» i «Posis ab la 577 Milá etc. (*Casament pobres* etc. El poll y la pussa etc. 341 / 342».

2. Versos sense indicació de procedència: «Mare no vuy seba / de seba no'm vuy perque á mi la seba / me fa coure al uy». Al dors del mateix document hi ha un esborrany interromput: «Que canteria mare / que canteria jo» i «Mangerem pa tou y formatge del».

3. Versió de Camprodon que comença «Are n'ha vigut un frare / que no n'es res de bo / a lun costat porta la botella / a l'altre porta el serró».

4. Tros d'un sobre adreçat a Aguiló aprofitat per posar-hi diversos esborranys —alguns ratllats— amb versos del «Comte de l'Archa».

5. Paperet esquinçat amb dos fragments que corresponen a una versió factícia de *Don Gayferos*. A l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «Veg Romancer p 199» i «Veg. Volum p. 200».

6. *Cansó de S. Jaume de Galicia* que comença «Un pare y una mare / ab un fillet que tenian / feren una prometensa / á San Jaume de Galicia». Aguiló hi anota al marge: «Lletra den Piferrer copiant la versió recullida per en Torá. Vid les copies de la plagueta en fol. nº *88*».

7. Versió de Gósol que comença «Un pare y una mare / y un fillet que ells tenia / varen fer una prometensa / á S. Jaume de Galicia».

8. Versió de Campdevànol —amb variants de Ripoll— que comença «Sin era un estudiant / que volia cantar misa / n'era ros com un fil dor / blanch com una setelia».

9. Versió de Barcelona (1844) que comença «Si n era un estudiant / que enave per canta misa / n'era ros com un fil dor / blanc com una satalia».

10. Versió d'Alella que comença «Era un Pare y una Mare / Y un Fill que ells dos tenian / An fet una prometensa / A san Jaume de Galicia».

11. Versió de la Garriga-Corró d'Amunt que comença «Si n'era un marit y muller / ab un seu fill que tenian / sen anaren a Sant Jaume / y a St Jaume de Galicia».

12. Versió de Tortellà que comença «Feren una prometensa / a Sant Jaume de Galicia / com ne foren pel cami / si nencontren una vila».

13. Versió de Barcelona que comença «Un fadri y una minyona / s'estimaben fermament / el minyo li demanava / *Mireu quina cosa* / y ella hi caigué facilment / *Mireu quina cosa / que te'l jovent*».

14. Versió de Barcelona —com l'anterior— que comença «De la gata y del balitre / ni hagut un gran combat / n'ha faltat alguna cosa / no saben qui ho ha tocat». Aguiló hi anota: «Posis ab *El gos den Comermena*».

14bis (numerat recentment). Nova camisa, que conté els documents 15-21.

15. «*Canso* recullida à *Olot*» que comença «A la vila de Tortosa / n'hi han tres estudiants / que segueixen los estudis / pera serne capellans».

16. «*Cansó* recullia à *Caldetas*» que comença «Lo jutge está malalt / jutge de l'Audiencia, / passan de trentatres / los que l'en va[n] à veure».

17. «*Cansó* recullida á *Caldetas*» que comença «L'Amélit s'está malalta, / l'Amélit filla d'un rey; / set doctors que la visitan, / també hi 'via un germà seu».

18. «*Cansó* recullida á Caldes d'Estrach» que comença «Aquí está la Blancaflor / sota l'ombra d'una menta, / ne brodava un mocador / per la filla de la reyna».

19. «*Cansó* recullida à *Caldetas*» que comença «Aquí 's passeja Briana / *por* una *sala muy grande* / pentinant sa cabellera / *su cuerpo bien disposado*».

20. «*Cansó* recullida à Caldas d'Estruch» que comença «La filla del rey francés / petiteta l'han casada, / de tan petita que n'es / no se sap calsá' y vestir».

21. «*Cansó* recullida à *Caldetas*» que comença «Quan jo n'era petiteta / al temps que'l pare vivia / me'n anava tot jugant / à la vora de marina».

22. Versió de Barcelona, recollida per Dolors Vila, que comença «Una gitana ho sabe / perque els pastors li contaren / ella ja ho anat a dir / a dugas o tres comares».

23. Versió de Barcelona, recollida per Dolors Vila, que comença «Pica foch y ensen palletas / li diu la Vergeta humil / per escalfar la robeta / de Jesus, el nostro fill».

24. Versió de Tortellà que comença «L'infantet no vol callar / ni'n breçol ni en cadira / sino a la vora del foch / en la falda de la dida».

[28]-IV. Recull factici, fet per Aguiló, que correspon a la «plagueta en foli» a la qual

fa al·lusió en altres documents. Consta de 58 fulls relligats conjuntament, de mides i procedències distintes, i d'altres fulls solts posats al final del volum, fins a un total de 72, tots numerats recentment. Atès l'interès d'aquell recull, en fem una descripció detallada, full per full, a continuació.

F. 1. Aguiló hi anota: «Los 23 rom[ance]s primeros los recogió á mis instancias mi querido Victoriano Amer, de boca de una muger de Torelló, que estaba por nodriza en casa de D. Pablo Enrich, á ultim[o]s de 1854 y principios de 1855».

Aquests vint-i-tres romanços —en realitat vint-i-quatre, atès que hi ha un 21bis—, numerats per Aguiló mateix, ocupen els fulls 1v-12r. Comencen successivament «Per las calles de Madrid / sen pasejava una infanta / una infanta y D. Ramon / y un que se llama D. Carlos», «Juan Serraller / jo me anomenava / el pare n'es bo / prou men avisava», «La Sirvona s'está al cuarto / que cusia / son pare el Rey se l'en mira / ab un mirall d'or que 'y havia», «Matinet m'en som llevat / matinet de trencà d'alba / posu la sella al cavall / men vas dret á ca l'aimada», «Malalta esta malalta / la filla del Bon Rey, / Comptes l'en van á veure / comptes y gent de lley», «El dia de St Juan / festa de gran alegria / fan festa los Cristians / y els moros de Moreria», «A la Ciutat de Girona / axia una noble dama / que va vestida de paño / vestida de paño y seda», «Una cansó vuy cantá / una cansó molt pulida / d'un estudiant de Vich / que festetjava una viuda», «Fadrinets que festetjeu / vos vuy da una advertencia / no 'us engañi el festetjá / ni'l volé bé las doncellas», «Cuant el soldat ve de la guerra / s'en encuantre una pastoreta / pastoreta bon jorn bon jorn / voleu llugar un gentil pastor?», «Una cansoneta nova / be la n'oireu cantar / d'una miñona bonica / de la plana d'Ampurdá», «Estaba Gerineldo / Con un jardi qu'hey havia / l'infanta se lo miraba / per un miradó qu'hey havia», «Els donaren aiga santa / A un fadrí y una doncella / els en posavan per nom / Don Juan y D.ª María» (*Don Beltran*), «Passejantme pel palacio / aquestas palabras ouía / —qué diran la gent de mi / per ser la filla d'un Rey / que no haja trobat marido?», «Em treuen á vendre / á la plassa nova / no y ha cap moro ni mora / que per mi traian dinero», «Eran un pare y mare / no tenían fill ni filla / feran una prometença / á S. Jaume de Galicia» (*Compte Flores*), «Esta Diana / al jardí qui's pentinava / Pentinant sa cabeyera / y rentant sa blanca cara» (*Diana*), «Es pasetja D.ª Arbona / per una sala muy grande / dolores de part que benan / no se puede congarse [?]», «Adonde va Ferrando / á la romerita / trigará á torná / un any y un dia», «Si s'está el duch Poderanda / son amada y bien querido / escuchando una palabra / qu'el bon Rey li ha decida», «A l'estiu per S. Juan / com plou á señal d'aigua / de los casats quem direm? / també tinch que parlarne» (*Maria*), «Una cansó vuy cantar / una cansó molt pulida / d'un estudiant de Vich / que festetjava una viuda» (*L'estudiant de Vich*), «Adiós vila de Olot / vila rica y abundante / be serias mes ditxosa / no fossis afortunada» i «La primavera gentil / de totas herbas floridas / cantavan els aucellets / cantan ab gran alegria».

Al f. 9, datat «25 Diciembre 1854», hi ha un *Romance*, segons Aguiló «Original de Amer», que comença «O quin dia mes alegre / O quin dia el de Nadal!»

F. 13. Aguiló hi anota: «Lletra d'Aleix Verdaguer de Vilafranca». Es refereix als fulls

13-16, que contenen els romançs 24-34. Comencen successivament «Partiren cuatre de Marsella / Per aná á la ciutat de Oran / Se gira una tal tormenta / Que ningu de ells se salvá», «Allá á la plana de Vich / N'y ha una viuda honrada / No tenia sino un fill / afissionat á las cartas», «Ja vindrá lo mes de maig / Regalada primavera / Floriran totas las flors / los clavells y las rosetas», «Matinet me só llevat / Matinet á punta d'alba / Me n'y vay anar á trucar / A casa me enamorade», «Si se n'anaba á l'aygua / la noya del doctor / Se n' queda dormideta / fins toc d'oració», «Se neran tres ninetas / Totas 3 feyan rams / Le una diu al altre / Los aymadors cuan vindrán», «Si voleu noyas bonicas / Aneu á Castelltersol / La mes bonica de totas / Resplandeix molt mes que l sol», «Una matinada fresca / Jo me n'anava á cassar / No n' trovo cassa ninguna / Que jo li puga tirar, «Ahont es la Catarina / Que ella per casa no va / Catarina n'es en plassa / Ab los fadrins á ballá», «D'aqueixas trenas rossas / Que parteixen del teu cap» («Incompleta») i «Al horta del meu pare / un taronger n'y ha / fa las taronjas dolsas / que altre fruyta no y ha».

F. 17. Aguiló hi anota, amb interrogant: «Aquest full es del Ignasi Petit?» Es tracta dels fulls 17-18, que contenen els romançs 35-42. Comencen successivament «L'infantó no vol callar / Ni en brasol ni en cadira, / Sino á la boreta del foch / a la falda de la dida», «Cuan jo n'era petitet / La mara men regalaba, / Ara que m' so fet grandet / Men só girat a las armas» (*En Tocason*), «Moltas cantan y se alegran, / la mes bella res nom diu / Para que no canteu bella / Parque nous divertiu» (hi ha alguna nota de «Lletra den Quadrado»), «Cuan jo ne era fadrinet / Valgam Deu si presumia / Portaba flos al barret / Y totas usansas seguia», «El correu nes arribat / tot cansat y afadigat, / Dient que Jesus es nat / dintre una cova» (*Nadal*), «Sant Joseph ve de la llaurada / Molt cansat y molt falló, / Troba la esposa preñada, / Ya no sap qui hu ha fet, no», «Deu vos guart, Joseph / Vos y la vostra esposa / Teniu un infantó / Blanc y ros com una rosa» i «Tereseta filla meba, / Teresata [*sic*] del cor meu / Si no m donas lo que't demano / Perderé l'enteniment».

F. 19. Aguiló hi anota: «Lletra den Piferrer». Es tracta només del romanç 42bis (numerat recentment; Aguiló havia repetit per inadvertència el número 42), titulat *Romance del Traidor y de Filomena*, que comença «Dicen que se va el traidor, / dicen que se va á la guerra: / no se va á la guerra, no, / que se va á casa la suegra».

Fulls 20-21. Aguiló anota al f. 21: «Lletra de D. Ignaci Petit de Sant Feliu de Codines». Contenen els números 43-56, que comencen successivament «Yon som fill de Montegut, / alli ont tinch lo sant batisma; / alli tinch mon pare amat, / la mare que m'ha criat / tots los dias de ma vida», «Lo seño Batlle de Prades / valent home y atrevit / sen puja dalt de la cambra / y ab un salt desobre al llit», «Valria mes ser soldat, / pelearne nit y dia / que no pas posarne amor / en cap casada ni viuda», «Santa Marta gloriosa / Molt dematí ses llevada; / ses llevada al dematí, / y á misa se nes anada» (*Santa Marta y Santa Magdalena*), «Allá á las portas del Cielu / ni habia una doncella. / Tota sou plena de gracia / tota de gracia sou plena», «Molt temps he seguit lo mon / sensa deixarne un rato, / no he conegut el amor / fins ara que la he trobada», «Allí á la ciutat de

Urban / tretze horas té de voltada: / se nan trovat á faltá / de pagessos abundancia», «Comensem primerament / y en la vila de Junqueras / y ahora varem aná / á la vila de Figueras», «Una cansoneta nova / be la oireu cantá: / feta d'un fadrí sastre / liron, lironfá lireta larira / que non sab be de tayá / liron, liron falireta lá», «Muntañas de Canigó / son frescas y regaladas, / de mes a mes en lo estiu / que las ayguas son geladas», «—Ay Juan perque not retiras? / que la Justicia nes aquí. / —Jo no n temo de la Justicia / que la Justicia as tem de mi», «Estaba llegint Maria / la Santa Encarnació / qu'habia de ser preñada / preñadeta del Señó» (*Els zelos de St Joseph*), «La Mare de Deu / cuant era xiqueta / anaba á costura / á apendre de lletra» (*Anunciació*) i «Esta nit n'es nit de vetlla / n'ha parit una donsella / la mi re mi fa sol / n'ha parit una donsella / la kirie eleyson / la christe eleyson» (*Nadal*).

Fulls 22-24. Deu continuar la col·lecció de Piferrer, que comprèn els números 57-63. Comencen successivament «Si n'eran tres tambors / Que venían de la guerra; / lo mes petit de tots / porta un ram de rosetas» (*Lo tambó*), «La Font den Pedrós / si veurer pusquía: / cuantas malas nits / jo n'hi perdía», «Cuatra fadrinets / de la valentona / van a l'Ampurdá / roba una minyona», «L'infantó no vol callar / ni en brasol ni en cadira, / ni menos ab un pom d'or / que li tenia la dida», «Una cansoneta nova / qu'es treta al 18 de abril / es treta d'una miñona / molt perfeta y molt gentil», «Tres pasos ne he fets en terra, / no sé'l Rey si'm dirá res. / De tres hijas que ella an tiene / si men quiere dar la una» («Juegos de niñas»), i «Una cansoneta nova / vuy la sentireu á dir / treta de una miñoneta / qu'está al carrer del Jardí».

Fulls 25-26. Aguiló torna a indicar: «Lletra del metge de St Feliu de Codines Ignasi Petit». Hi trobem els números 64-72 (al 65 torna a haver-hi la indicació «Lletra den Piferrer»), que comencen successivament «Allá al camp de Moraría / n'hi há una fonteta d'aygua viva / viva l'amor, / viva l'amor del Rey d'Hungria / viva l'amor» (*Cansó del cassador y la serpent*), «Si n'era una donselleta / n'hi volían dar marit / tan bon punt sabé la nova / se n'es posada á fugir» (*Cansó de Sta Quiteria ò sia el Mal de rabia*), «La Mare de Deu un rosé plantaba: / d'aquell sant rosé / an nasqué una planta» (*Cansó de S. Ramon de Peñafort*), «Pera Sant Maurici / balladas nhi ha / que per Sant Antoni / molta gent ni va», «Cartas nan vingudas cartas / vingudas de Cartagena / Nan vingudas compañias / de mil y doscents tinentus», «De guerra com aquesta / no sen es vista may / ques matan fills y pares / Jesus Maria! / y germans ab germans: / Jesus tan gran!» (*Cancion de los carlistas*), «Ay Arroca del albera / si podías tu parlá! / de las morts que jo ni fetas / nos podan aponderá», «Nan fet un vestit / a la catalana; / al gambetu blau, / las calsetas amplas» i «A quinse del mes de Maig / Cataluña está molt trista: / en te pó de fer soldats / ó te pó de una gran quinta?»

F. 27. Carta de Josep Giró i Torà adreçada a Pau Piferrer des de Vic, 10 d'abril de 1845. Li diu que no oblida «su encargo de V referente a canciones», però que de moment encara no li pot enviar la del «Compte l Arnau». Li n'adjunta un bon nombre, que deuen correspondre a les dels fulls 28-39.

Fulls 28-39 (vegeu la carta del full 27). Contenen els números 73-99, que comencen

successivament «En lo añy mil vuit cens vuit / Barcelona ab gran descuit / Entrega las fortalesas», «Una matinada fresca / Yo men aní a cassar / No trobo cassa ninguna / Sols per poderli tirar», «Si nera un estudian / Que festejava una viuda / La viuda si vol casar / Los seu pares no ó volian», «Las costas de Ginebró / Son frescas y regaladas / Quinsa dias ha que i so / Y no he vist persona nada», «Ay fadrinets que festejeu / veniu ab mi que me escoltareu / De una minyona / la he tractada set anys», «Alli al hostal del Bolló / La nostra desgracia fou / Al traydo dal Hostale / Un moso a Vich envia», «Joan Sala y Viladrau / Serrallonga de renom / Casad ab una povilla» (*Canso de Serrallonga*), «Lo any vuit cens y dos / se ha dictad / la vida de dos lladres / que han agafat» (*Xafaroques*), «Pasejanme per lo jardi / Sento tocar las campanas / Men salta un clau al cor / Si sera la enamorada», «Si la han robadeta / La filla de Don Callis / Voste filara llana / Ella filara lli», «Petita la han casada / La filla del Escrí, / Petita la han casada / Sols no se sap vestir» (és el número 83; Aguiló es deixa el número 84 i passa al 85), «Una canso vull cantar / No y ha mol que nes dictada / De una minyona que iha / Que diu que vol ser rovada», «Valdria mes ser soldat / Pelean nit y dia / Que no pas posar lo amor / Ab cap viuda ni cap nina», «Los pescadors del Rey / Pescan a la riera / Ne han trovat un infant / Hermos com una estrella», «Un pare y una Mare / y un fillet que tenian / Feren una prometensa / A S^n Jaume de Galicia», «A la vila de Tortosa / Ni ha tres estudians / Que seguexen los estudis / Per eser capellans», «Set anys he servit al Rey / com á forsad y quintad; / Altres set lo he servid, / De la libre voluntad», «Lo hostal de la peira / Si tan pots alavar. / Que en tens una Chambrera / La pots enmarida», «Ay fill meu com no ten vas / A las galeras de Fransa / Jo vai pendrer aqueix consell / Basta que mel des la Mare», «Si nera una porcairola / Que pare y mare no te / Se la presa D. Jaume / Per esposa y per muller», «Una cansoneta nova / Cantaré si Deu o vol / Treta nes de una minyona / Filla de Castell Tersol», «Alli a los portals de Lleida / Si ni ha una preso, / Ni ha trenta tres presos / Cantan una cansó», «Una cansoneta nova / Be la sentiréu cantar, / Treta nes de una minyona / Que es del pla del Emporda», «Una canso vull cantar / No i ha molt sen es dictada / De D^n Manuel Llauder / Que te gran anomenada», «A la Verge del Roser / De bon cor li suplicaba / Que me dexes alcansar / Lo que lo meu cor desitjaba» i «Al carrer de S^n Pere / Dos ninas i han / La una se diu Teraseta / Francisca la mes gran» (Aguiló hi anota, amb interrogant: «Siti de Rosas?»).

Fulls 40-43. Aguiló hi anota: «Alcover del C[amp] de Tarragona» i «Recullides per don Matias Carbó de la Biblioteca de St Joan». Contenen els números 100-106, que comencen successivament «Aquesta nit hai sumiat / que l'amor me demanava, / me calsava y m'en vestia, / y á la Iglesia m'en anava», «Maria Agna si vols res / m'en vas á fer un viatge / Yo per ara no vull res / preneu lo cami, guiaulo» (*Maria-Agna*), «Lo dematí de Sant Joan / es un dematí de alegría / totas las damas y van / á paseig á la marina», «Fadrins que veniu al mont / una cosa vos encomán, / no os fieu de las donsellas / miréu que os enganarán», «Ara vé lo mes de maitg / regalada primavera, / que cantará lo pasarell / la guatlla y la cadarnera», «Una rosa flaca cosa / un clavell es com aquell,

/ mes m'estimo que una rosa / lo que tinc al pensament» i «Tres ó cuatre no mes van / á San Jaume de Galicia / com an son per lo cami anllá / la fosca als aconseguía».

Fulls 44-48. Aguiló hi anota al final: «Recullidas per n'Aleix Verdaguer á Vilafranca». Contenen els números 107-112, que comencen successivament «Petit Juan lin diu / Petit Juan lin deye / Ja lan treuen á balla / A balla com les altras», «Totas cantan y se alegran / La mes bella re non diu / Per un galán de montayna / vos que al amor am traiu», «Una cansoneta / minyones oireu / De una minyoneta / Filla de Manlleu», «Ell era un pobre pajes / Que te la dona Marchanta / Ell no vol que vaxi alla / sino que se astigui á casa», «Deu lo guart lo Joenet / Botiga mol ben parada. / De llasos y tafatans / y altras cosas van paradas» (segueix el número 111bis, posat a l'oficina de l'Obra del Cançoner: «Mulle llebat de matí / Que has de rentá la vugada / Marit jo nom vuy lleba / que jo ancara tinc son ara») i «De pasat han los 7 anys / Los 7 anys y 7 semanas / Que he pasat de fastejarla, / com la ha feta demana».

Fulls 49-52. Números 113-120, sense indicació de procedència. Comencen successivament «Al Pla de Girona / ni haya un conven / Ni aya una mungeta quen pasa tormen», «Buldria mes asé suldat / y Paleya nit y dia / Que nopas dona la mor ab cap viuda ni cap nina», «Jo som fill de la Balldaura / Som criat á castelló / Som dechat la prenentatche / Que pasat fastejedó», «Men baix ana ala Bisbal / las festas de sincugema / Me tragueran aballá / con una hermosa donsella», «No aya ninas mes bonicas / que las del gastell tersol / si aya una miñona / ques bonica com al sol», «Al Recto de Buñoli / Na pensada una de bona / ya baixat de bon matí / confesá una pobre dona», «Al Ortet de Reus / Al ortet de Blanes / Sin feyan parell / al Bou y la Arada» i «Si heran cuatra Rectos / tots de camarada / ban apasaja / un diumenge ala tarda».

Fulls 53-54. Aguiló hi anota: «Den Pau Piferrer». Contenen diverses versions sense numerar que comencen «N'han enviadas cartas, / viva la amor / que a la guerra ha d'ané / compte Orangé», «Estaba Dª Isabel / á un palació / mirando sus campos vierdas / com n'estaban granant» (Aguiló hi anota «Copiada y Arreglada»), «Si ne eran tres ninetas / fillas d'un Rey: / l'una enrenta bugada, / mes ay / laltre l'esten / que mes ay», «Ja veu un chivall, / un chivall que molt corria. / —Compte, no mates la comptesa, / que sa filla ja fina» (Aguiló hi anota: «Copiados estos 8 versos del Compte de Larca»), «Allí á la vila de Reus / tota la gent an fugit / Menos una nobbla dama / quete pres lo seu marit» i «Un diumenge al dematí / á la finestra me estaba / n ha pasat lo meu galant, / me n ha feta barretada» (*Mariangela Vaquer*).

Fulls 55-58. Tots de la mateixa lletra, contenen successivament versions que comencen «Dia de pascua temps de alegria / De abril catorse habem contat / Del any mil vuitcents y setse / Y no penso haberme enganyat» (*La Pepa del Banús*, «Autor l'escaballat del Banús», «Parroquia de Tavérnolas», 1865), «Ay Padres que teneis hijas / al gusto de vuestras plantas / No las caseis á disgusto / que viven desconsoladas», «Quin marit tenia jo / En Ramon siga a la gloria / Ay filletas cuant jo hi penso / las llagrimas sem' renovan», «S'estaba Dona Brilana / "En una sala muy grande"/ Pentinant sa cabellera / La sua cara brillaba» («De la Plana den Bas»), «Petita l'han casada / L'Escribeta gentil / petita

l'han casada / sols no se sab vestir», «Una cansó vull contar / no hi ha mol que s'es dictada / d'una minyona que hi ha / que n'es filla de Igualada», «Cuant n'era petita / guardaba sayons / ara som grandeta / en guardo moltons», «Me n'aní pel born enllá / un Diumenge cap á la tarda / cuant vaig ser un tros enlla / vaig encontrar una dama» («Jaume Collell»), «"Tres hijas que tiene el Rey"/ totas son com una plata / la mes petita que te / "Galerita se li llama"», «A deu de Octubre tot filant / una canso vaig comensant / No so poeta / Ni se de lletra / y la cantare» («Plana den Bas») i «Cuant jo n'era petiteta / tenia mols aymadors / ara que so estat grandeta / ara n' tinch no mes que dos» («Collsacabra»).

Fulls 59-60. Aguiló hi anota al començament: «Recull den Narcís Oller a Puigcerda l'estiu de 1893». Comença, en realitat, al full 60v, amb la *Cansó de las horas* («Una cansó vull cantar / Per l'amor d'una minyona. / Amor van tocant la una / Qu'Amor van qu'ara van / que l'una hora van tocant». A part d'algun fragment, conté també les versions que comencen «Fadrines de Vilaspresas / Jo vos en demano un dó / Vos en demano llisencia / Per cantar una cansó» i «Jo me'n vaig carrer avall / Pel carrer de l'enamorada / Quan ne so á mitx carrer / trobo la porta tancada».

Fulls 61-62. Aguiló hi anota: «*Vilatorta* Escrita pel Pare Joan Pallás francisca de les Missions». Contenen tres versions que comencen «La vila de Prades / ni ha un miñó / nes fill de un bon pare / bona mare y tot», «Cataluña, Cataluña / qui te ha vista tan rica y plena / y aquell conde de Olivan / de tan mala conciencia» i «Una cansó vuy cantá / no hi mol que ses dictada / duna minyona que hi ha / que diu que vol ser robada».

Full 63. Carta d'Alejo Verdaguer a Aguiló, datada a Vilafranca el 17 de juliol de 1891. Li comunica que ha recollit cançons que li enviarà.

Fulls 64-65. Aguiló hi anota: «*Vilatorta* escrites per frare Joan Pallás franciscá 1893». Vuit versions que comencen «Un dia cullia floretas / á la bora de un camí / mentres fluretas cullia / un amich meu vej venir», «Oh nacionals de Manresa / os 'n podeu ben alabár / cuatre soldats y un cabo / os 'n varen agafar», «Vaitchs á sentá plaza / per ser Micalet / un plan vaitx tirarne / res no n'he cumplert», «Aqui dal de la montanya / montaña regalada / si hi ha una criatura / que Catarina se llama», «Si n'eran tres ninetas, mes ay, / bora torrent, que mes ay / luna renta bugada, mes ay / laltre l'esten», «Los fadrins de San Boy / molta fatchenda gastan / n'hi há un de petitet / quen gasta mes quels altres», «Á la vila de Figueras / ni habían tres fadrins / enamorats de una nina / mes la nina no pas dells» i «La viudeta se está à l'hort / á la sombra d'una menta / que 'n broda un camison / per la filla de la Reina».

Fulls 66-67. Aguiló hi anota: «Recull. en *Vilatorta* pel Pare Joan Pallás Franciscá». Quatre versions que comencen «Á la vila de Targa / si ni ha una presó, / ni han trenta y tres presos / lirumlirumdeta / cantan una cansó / litera liró», «Un dia cap al vespre / la justicia veix venir / á mí nom fá pó la justicia / la justicia no vé per mi» (no continua), «Á la boreta del mar / n'hi ha una donsella / que 'n broda un mucadó / que es per la reyna», «De guerra com aquesta / Non habíam vista may / 'S matan fills y

pares / ¡Jesus, Maria! / Y germans ab germans / ¡Jesus sou gran!» i «'L mati de San Juan / 'l surteix surt en plaza / 'ls fadrins tots en masa / se ni van suspiran».

Fulls 68-69. Aguiló hi anota: «Recullides en Vilatorta pel Pare Joan Pallás». Quatre versions que comencen «Terra de San Llorens / terra regalada / ni ha un remadet / de ovellas y cabras», «Catarina l'amor / 'l matí ses llevada / se nes anada al riu / á rentá la bugada», «Ninetas de Perpiña / ben plorareu de tristesa / sens 'n portan 'ls galans / y ans sels fan aná á la guerra» i «Som estat mol temps al mon / y he seguida molta terra / y he estat ab una ciutat / que Ballcarca se anomena».

Full 70. Aguiló hi anota: «*Espolla* Recull per Dolors Vila». Una versió que comença «Hi anem a fer un vol / a San Jaume de Galicia. / Cuan son a mich cami / n'encuantran una Vila».

Full 71. Full imprès sense data, titulat *Cansou noba (Ayre da la ficella)*, «Imp. à vapeur P. MORER-BÉNÉZET.— Perpignan». Comença «La cansou qua bous boui canta par bous fé recounachence / Al sagoun dioumenga da mach créan la cosa diffarente».

Full 72. Full imprès titulat *Chansons Nouvelles Chantées et Vendues par Raymond MOUCHE*», «Perpignan.— Imp. PY.—78». Després d'una *Chanson à la nouvelle France* («Salut! ô paix! mère féconde, / A toi nos voeux et tous nos chants»), conté els *Goigs dels oóus d'en 1878*, que comencen «Si dormiou en aqueste hora / Dasparteou bous si bous plaou, / Malgrat que cantem dafora / Sen tots gens d'ordre y de paou».

[28]-V. La camisa conté un esborrany d'una versió factícia que comença «La filla del rey plorava — darrer una gelosia / son pare 'l Rey sen hi va — li pregunta que tenia» (Aguiló hi anota: «Milá nº 237» i «Briz III — 31»). 17 documents amb versions que comencen «De que estas trista infanta / de que estas trista ma filla / —No estere triste mi padre / me mara en gloria sia» (Ciutadella), «De que vas trista infanta / de que vas trista ma fia / No niré triste munpare / mumare en gloria sia» (*Del conte del Arca*, Ciutadella), «¿De qu'estas triste Infanta? / ¿De qu'estas triste mi fille? / —Perque en teng per desdichada / Que per mi no eya merit» (Mallorca), «Da que tas trista infanta / da que tas trista mefiya / no tenda esta trista mipadre / que por mi no ay marido» (Palma, recollida per Victòria Peña), «De que estas trista ma fia, / ne desta trista mun para / y per mi noy a marido, / sino es conte de l'arca / quinfans y mulle tenia» (*Es conte de l'arca*, Palma), «Molt trista estava linfanta / molt trista y molt pensetiva / veent que sa li pessava / tota la flor de la vida» (Formentera), «A la porta del Rey moro / una mal'herba hi havía / que tot'hom que la tastava / danyada ne romania» («De la meua dida Janer de 1889»), «A sa porta des moll / una mala erba ayavia / qui gustava da 'quella erba / ell baldat romania» (Bunyola), «El rey sen va ena á casa seua / troba la filla enfedada / De questas trista infanta / de que estas trista ma filla?» (doc. 12, sense indicació de procedència, que en realitat haria d'anar dins el doc. 8, que duu el títol *Conte Alarc*, Mallorca), «Que no sabeu vos mumpare / una mare que tenia / va dexar'n lo testament / que m'heu cerca un marido» (Pollença, recollida per R. Picó), «Molt trista estava l'infanta / Mes trista que no solia / Son pare no la casava / Ni tal cuidado tenia»

(Palma, recollida per Jeroni Rosselló), «Aqui sestá pulido Comes / cavaller lindo y pulido: / sols per alegrá á su dama / Aquests versos li disia» (Manresa), etc.

[28]-VI. A la camisa mateixa hi ha una versió sense indicació de procedència —no escrita per Aguiló mateix— que comença «Un matí de broma baxa / un cavaller n'encontrí / ¡Ay! ¡que mes ay! / —¿Hont se'n va'l bon cavaller / per aquest tan trist camí? / Mes ay de mi!». 13 documents, descrits per separat a continuació.

1. Paperet amb algunes notes d'Aguiló sobre la «Canso de S. Jaume de Galicia».

2. 4 pàgines sense numerar amb versions de Vilatorta, escrites pel «Pare Joan franciscá», que comencen «A San Jaume vull anar / á San Jaume de Galicia / ab un rosari en las mans / y un curdonet en la cinta», «Matinet de Sán Juan / nes matinet de alegria / anaban á rentá 'ls peus / moltas damas y fadrinas», «Una cansoneta nova / be la sentireu cantar / treta dels contrabandistas / que son una gent de gran nom» i «A la ciutat de Tolosa / tota la gent han fugit / menos una nobble dama / que'n té pres 'l seu marit».

3. Acabament de la darrera versió del doc. 2. Una nota de l'oficina del Cançoner Popular diu: «Copiada al lloc corresponent del Mt.A.-28-IV».

4. Versió d'Espolla, recollida per Dolors Vila, que comença «Sota el pont de Lion / La Lluna hi clarejava / No es la Lluna no / que es Catarina que hi rentava».

5. Versió de Ripoll que comença «Si ni havi un cavaller / que D. Joan se dicia / el mes rich y poderos / de las Indias ha venido».

6. Versió de Ripoll (1868) que comença «Si ni havia un cavaller / que D. Joan se decia / el mas rico y poderoso / de las Indias ha venido».

7. Versió sense indicació de procedència, recollida per A. Cerdà, que comença «Molt trista estava l'infanta / mes trista que no solia / que son pare no la casa / ni cuydado no'n tenia».

8. Versió d'Ascó que comença «A S[t] Jaume vull anar / a S[t] Jaume de Galicia / ab la gayata a la ma / y'ls rosaris a la cinta».

9. Versió de Sant Pau que comença «A la Ciutat de Bar[celo]na / de un cas que ha succeit / de una miñona molt noble / y un cavalle molt ardit».

10. Versió de Formentera que comença «N'eran dos enamorats / festetjant una fadrina: / lo qui mes plau á son pare / n'agrada menys á sa filla».

11. Versió d'Ascó que comença «L'infantó no vol callar / ni en breçol ni en cadira / sino'l reconet del foch / en los braços de la dida».

12. Versió sense indicació de procedència que comença «Perque Deu ho ha volgut / sen ha anada a l'altra vida... / Dia de festa major / un amich meu men avisa».

13. Dos versos sense indicació de procedència: «Passen dies passen nits / passa tota una setmana».

[28]-VII. La camisa conté un esborrany d'una versió factícia d'Aguiló que comença «Si n'hi havia un Rey viudo / que sols tenia una filla, / tot lo qu'ella demanava / son pare l'hi concedia». 12 documents. El primer és una altra versió factícia d'Aguiló que comença

«—Bon Comte, dexam sortir / vestida de pelegrina, / me'n iré pel mon ellá / hont ningú'm conexeria». La resta contenen versions que comencen «Trista n'estava l'Infanta / mes triste que no solia, / perque el Rey no la casave / ni lo conte la volia» (Mallorca, recollida per Fluxà), «Trista n'estava l'Infanta / mes trista que no solia / perque el Rey no la casava / en lo conte que volia» (Mallorca, recollida per Fluxà), «Convideulo á dinar mare / convideulo á dinar mia / que mentres estava dinando / li parlareu de part mia» (Sant Cugat), «Tots els reys estan dient / perque no cases la filla. / Com la caseria jo / si ella marit no voldria» (Tortellà), «Una canso cantarem / una canso ques molt trista / treta nes d'una princesa / la filla del rey d'ungria» (Camprodon), «Si ni havia un rey / que tenia una filla / tots els gustos quella vol / el Rey los hi concedia» (Sant Pau), «Pare lo comte es casado / ijos y muger tenia / convidil al rey mi padre / convidil a dina un dia» (*La filla del rey*, recollida a Folgueroles per J. Verdaguer), «La filla del Rey s'está — á la finestra engelosida / Son Pare, Rey hi va aná — li pregunta que tenia» (*Lo conde d'Hungria*, Santa Coloma de Farners), «—Oh mon pare, lo meu pare, / Una mare que tenia / A lo testament ne deya / Que marit me cercaríeu» (*Lo Conte de Raxa*, sense indicació de procedència, sens dubte Mallorca), «Molt trista estaba Silvanta, — y molt mes que no solía. / Lo seu pare no la casa — ni cuidado no n' tenía» (*La Silvanta. Lo Compte Floris*, recollida a Centelles per Josep Subirana i Vila) i «La vila de Reus / n'es una vila molt trista / que una filla d'un rey / s'es enamorat d'un conde» (Sant Pere Pescador, recollida per Dolors Vila).

[28]-VIII. Aguiló hi posa el títol *Don Lluís de Montalbá* i hi anota: «Cuant son dos que be s'estiman / may se poden obblidar», «Milá 2ª 206 p 162», «grupo 246», «y perduda l'an perduda etc.», i «Vid si deu posarse la darrera de les llegendaries o anar entre les *romancesques*». 25 documents el primer dels quals és una nova camisa, numerada «F.C.» (Feudal cavalleresca) «15.» per Aguiló. La resta contenen versions del Principat, d'Andorra, de Mallorca i de Menorca que comencen «Hauriu vis ni conegut / Don Lluis que á la guerra anava. / Si señora que le vist y al cunech / per Franse sen pasejaba» (recollida a Vic el 1854 per «Boada y Balmes nebot de D. Jaume Balmes»), «Set anys n'he servit al Rey / com á forsat y quintad, / altres set lo he servit / de ma libre voluntad» («Copia den P. Piferrer de la versio recullida per D. J. Giró y Torá de Vich Vid n° 3»), «A mi'n van da per penitencia / tres horas de passa'l mar / De alegria quen tenia / en dos horas van pasa» (Lleida), «D. Lluis nes pres dels moros / pres dels moros nes temp ha / ni han posat per penitencia / tres horas trevessa'l mar» (Banyoles), «7 añs que vas per terra / y altres 7 quen vas per mar / Acabada la catorsena / llicencia vull demaná» (Tordera; escrit darrera un sobre adreçat a «Don José Roca»), «Me'n donan per penitencia / Ab tres horas passá l' mar / D'alegria que'n tenia / Ab dugas lo vaig passar» (Puigcerdà), «Set anys so estat a la guerra / y altres set a Montella / y acabat la catorzena / llicencia vatx demaná» (Ponts), «La vida de las galeras / Yo hus la vuy esplicar / Set añs ha que baix con ellas / Y altres set per mi gurdá» (Alella), «Set anys denar a la guerra / y altres set de pelaar / Ne demano la llicencia / no me lan volguda dar» (Plana

de Vic), «La vida de las galeras / Yo os la quiero comptar / Set años que vaig en ella / sense may terra trobar» (Tortellà, fragmentària), «Me han dat per penitencia / tres horas de passá' la mar / tal es la seua alegria / amb una y mitja 'l passá» (Borredà), «La vida de las galeras / qui la pogues contemplar / set anys so anat ab ellas / sensa may terra trobar» (les Escaldes), «Yo ni demano llicencia / á n'el meu gran capitá / yo ni demano d'amores / no me l'ha volguda dar» (Manresa), «Carrer de Sta Maria / als portals devora Mar / Baxeumen el sombrero / el que solia portar» (sense indicació de procedència; hi ha una nota que diu: «Para entrega á D Cayetano Soler (25 ejemplares)»), «Vaig dexar la meua esposar [*sic*] / sense haverla de dexar / pensat quel cap dels set anys / a casa podria tornar» (*Don Lluís*, la Garriga), «llicencia / La demano an el Comte / no me l'ha volguda da / la demano a la comtessa / de mil gracies l'hem doná» (Tortellà), «So anat set añs á galeras / y altres set per ben ayma / al cap de la catorsena / llisensia vatx demanar» (Ripoll, amb variants de Gombrèn), «De las Magdalenas vengo / yo vengo de confesarme / me han dado de penitencia / 4 horas al mar pasa / De tan conten que ne estaba / ab dos lo vas pasa» (Tordera), «El d'un nesque una paloma / y al altre un paloma, / El rey n ha fetes fe cridas / diu que las vol fer escapsa» (Camprodon, fragmentària), «Deu la guart la mala tia / ham diria la meva tia / lo meu pare lo que fa» (Barcelona), «La vida de las galeras / es molt mala de contar / Set añs ha que vatx ab ellas / y altres set ni tench de anar» (Palma), «Obri obri en el que toca / obri obri en el que va / Don Llois Sra tia / Don Llois de Montalva» (Ciutadella), «La vida de las galeras / son molt malas de pasá / á set añs que vaig en balles [*sic*] / altras set ni tenc de aná» (Palma) i «La vida de la galera / es molt mala de passar / set añs ha que vatx ab ella / altres set quey ten d'anar» (Mallorca).

28-IX. Camisa recent. 48 documents, descrits per separat a continuació.

1-2. Versió factícia d'Aguiló, titulada *La mort de la namorada*, que comença «Si'm llevo de ben matí — matinet á punta d'alba / poso la sella al cavall — les pistoles a la xarpa».

3. Versos inicials de la mateixa cançó, escrits igualment per Aguiló: «Si'm llevo de bell matí — matinet á punta d'alba / poso la brida al cavall — y costa amunt men anava».

4. Versió de Vilatorta que comença «Cullint roses y flos / y violes boscanes / Mentres cullia las flos / sento tocar les campanes».

5. Diversos versos de la cançó *La mort de l'enamorada*. Semblen provatures per «millorar» una versió factícia.

6. Relació feta per Aguiló de les diverses versions d'una cançó (correspon sens dubte a *La mort de l'enamorada*).

7. Versió recollida per «un amich den J. Riera Girona?», que comença «Un dilluns a'l dematí / n'es principi de semmana / poso la sella al cavall / les pistoles a la xarpa».

8. *Cansó* recollida «den P. Piferrer» que comença «Pasejantme per 'l jardí / sento tocar las campanas; / men salti un clau al cor / —¡Si sera la nimorada?»

9. *Cansó* recollida a Caldes d'Estrac, titulada *La popa del Galió*, que comença «La popa del Galió / set anys ha que va pe'l aygua, / sense terra may tocar. / Lo més xich

puja la gávia, / lo més gran no hi pot pujar». A l'oficina de l'Obra del Cançoner van fer-ne «3 cèdules» diferents, atès que, després de «Jo me'n vaig cantant, sonant / á la vora de la mar», enllaça amb «Per l'arena de la terra / n'hi havía un enrajolat, / n'hi havía una capelleta / que n'hi havía un frare blanch» i, després de «me n'ha dat un rossinyol / per cantar la primavera», enllaça amb «¡Rossinyol, bon rossiyol, / Deu te dó llarga volada! / poguesses aná á passar / á las terras del meu pare».

10. Versió de Riudeperes, recollida per J. Verdaguer, que comença «Un demati men llevi / matinet a punta d alva / poso la brida al caball / costa amunt jo men anaba».

11. Versió d'Oliana que comença «Jo me llevo metinet / metinet á punta d'alba / trobo 'l romani florit / quera tot blanch de rosada».

12. Versió de Vic, recollida per Joaquim Salarich el 1854, que comença «Dilluns al demati / principi de semana / na gafa l' cavall blanch / dret á la costa anaba».

13. Versió de Sant Julià d'Andorra (amb variants de les Escaldes) que comença «Lo mati de S. Joan / com es festa senyalada / poso la sella 'l cavall / las pistolas á la xarpa».

14. Versió d'Andorra que comença «Jo men vatx tot passejant / per una costa y solana / cuant vatx ser un poch mes enlla / sento una veu que cantava».

15. Versió de Ripoll que comença «Demeti me llevo jo / á la punteta de lalba / n poso la brida 'l xivall / las pistolas à la charpa».

16. Versió de Solsona que comença «Jo men llevo metinet / metinet á punta d'alba / trobo 'l romeni florit / nera tot blanc de rosada».

17. Versió de Sant Joan Despí que comença «Al dilluns al demati / n'es principi de setmana / posa la sella al caball / cap á la costa sennava».

18. Versió de Tordera que comença «Man dat per penitencia / tres horas de pasá el mar / De tan cunten que nestaba / am dugas lo som pasat».

19. Versió sense indicació de procedència que comença «Men vatx carrer avall / puntetjant una guitarra / cuant ne som á mitx carrer / jan sent tocar las campanas».

20. Versió de Sant Joan de les Abadesses que comença «Men ani tot passejant / dret á la costa solana / cuant vatx ser á mitja costa / sent una veu viva y clara».

21. Versió de Beget que comença «Matinet etc. / men ani tot passejant / per una costa solana».

22. Versió de Sant Joan Despí que comença «El dilluns al demati / n'es principi de setmana / poso la sella al cavall / y á Barcelona men nava».

23. Versió d'«Urgell y Cubells» que comença «El mati de S. Juan / coṃ es festa senyalada / ja men baxo carre avall / tot tocantne la guitarra».

24. Versió de Sagàs que comença «Matinet men llevo yo / matinet á punta d'alba / ya n'ensello el caball / de pistoles y de charpes».

25. Versió de Cubells d'Urgell que comença «En Josep se passejí / per una costa solana / cullint violes y flos / y alguna viola boscan[a]».

26. Versió de Vilanova de Meià que comença «Jan lin dona un mocadó / dels millors que al coll portave / ja l'hi dona un anell / de la pedra virolada».

27. Versió de Sant Martí de Provençals que comença «Cuant jo n'era petitet / la mare men regalaba / men regalaba uns ouets / y algunas nous mastegadas».

28. Versió de Tordera que comença «Sa mare lan veu beni / De un cam que bardechaba / Cullin rusetas y flos / y Biolas buscatanas».

29. Versió de Molló que comença «Mes valdria ser soldat / peleantne nit y dia / que no pas ser enamorat / de cap viuda ni fadrina».

30. Versió de Taüll que comença «Men llevo de bon mati / matinet punteta dalba / men vatx á passeja / per un devall de solanas».

31. Versió d'Anglès o d'Amer que comença «Matinet me llevo jo / matinet a punta d'alba / (respost llarga *taral-la*) / poso la sella al xivall / dret a la costa solana».

32. Versió de Manresa que comença «Al dilluns al demati / Que es principi de semmana, / Posu la sella al caball / Y a muntaña m'en anaba».

33. Versió de Tortellà que comença «Matinet men llevo jo — matinet a punta dalba / poso la brida al xivall [—] dret a la costa solana».

34. Versió de Barcelona que comença «Al dilluns al dematí / Bon principi de semmana / posu la sella al caball / custeta amun sen anaba».

35. Versió de la Plana d'En Bas, recollida per «M. Collell», que comença «Una cansó vull cantár / no hi ha molt que ses dictada / d'una minyona que hi ha / que te la llenga mol llarga».

36. Nova camisa, que conté els documents 37-42. Aguiló hi va anotar: «Amor», «Suicidi al saber que ha mort se enamorada», «Vid vol. 4t n.º 47» i «Vid. *Llegendaries*».

37. Versió sense indicació de procedència que comença «El dilluns el dematí / En principi de sammana / Posu la sella el caball / Costa amunt yo ma nanava». Al mateix full hi ha una altra cançó, ratllada, que comença «Si ni ha una miñona / Ca enreona ab un fadrí / ella vulia casarci / y sumpara no au vulí».

38. Versió d'Ascó que comença «Ya sen van á cullir flors / á la costa de la Solana / á la primera que cull / ya repica la campana».

39. Versió de Sant Jaume de Noia que comença «Ja men vatx tot carre amunt / tot puntejant la guitarra / Ja la vetx dalt del balcó / soleta ques pentinava».

40. Versió de Barcelona que comença «El dil[l]uns el demati / nes principi de semmana / poso la sella al cavall / dret à costas menenava».

41. Versió de Sant Cugat del Vallès que comença «El dilluns el demeti / nes principi de senmana / posa la sella'l cavall / cap á la costa sen anava».

42. Versió sense indicació de procedència que comença «El dilluns al damatí / En principi de setmana / Posu la sella al caball / Costa amun yo ma nanave».

43. Versió de Mallorca, recollida per Tomàs Forteza, que comença «Jo m'axech dematinet / Dematinet á punt d'auba / Pos la sella en el cavall / Y la pistola á la banda».

44. Versió de Felanitx que comença «Jo me achec demetinet / demati à punta d auba / men vaix enar à pesescha / per une porte solarme».

45. Nova camisa, numerada «L» (Llegendària) «18.» per Aguiló, que hi anota: «Milá 337 p 319 (*La muerte de la novia*) la posa a costums» i «Hi ha per tres o quatre versions

distintes. N'he separades dues en que no hi parla la morta. Vid vol. IV. nº 47.— Vid 1 altra d'*Amor*». Conté els documents 46-48.

46. Paperet amb una nota d'Aguiló sobre la *Mort de l'enamorada*.

47. Paperet amb una variant de Bagà de la cançó «Per qui tocan las campanas».

48. «Retazo» de Beget: «Futx daqui lladre traydo / robado de mes entranyas / que jo per tu'n ting d'esta / alla hont son las comdemnadas».

[28]-X. La camisa conté una versió factícia de Mallorca (esborrany d'Aguiló) que comença «El rey tenia tres fies / totes tres eran reguapes / El Rey s'enamorá d'una / Margalida la mes guapa». 25 documents (alguns amb números *a, b* i *c*) amb versions del Principat, d'Andorra, de Mallorca, de Menorca i de Formentera que comencen «Tres filles tenia el rey / totes tres com una plata / una se llama Maria / l'altre se llama Silvana» (Sant Hilari), «Un rey tenia tres fillas / totas tres com una plata / Un dia anant a missa / de Gargarita se anemorava» (Gerri), «Tres filles tenia el rey / tres filles com una plata / Se'n ha enamorat de la una / Margarita se llama» (Sant Climent d'Amer), «El rey tenia tres fias / totas tres com una plata / el senemora duna / de las tres la mes xiqueta» (la Mola), «Mes bunica ets tu Sirvana / en la roba de cada día / que no pas la teua mare / ab la dor y plata fina» (les Escaldes), «El rey tenia tres fillas / totes tres com plata / la mes petita de totas / Delgadita enomenada» (Arties), «Tres hijas ne tiene el rey / Totas tres com or y plata / Ja s'en enamora d'una / Que Arguerita se llamaba» (sense indicació de procedència; acaba: «Jarmanot mon jarmanot / tu quem tocas y me menas / m'has culgat en riu d'arenas / per la flor del romenial (veinal) / per la cama del meu pare / que y tenia tan de mal»), «La reyna tenia 3 fillas / totas 3 com una plata / senemora dela una / Que Margarita se llama» (Pla de Bages, recollida per «Franco Comes»), «Tres hijas tenia el rey / tres hijas como una plata / el rey s'enemora d'una / Margarita sé llamaba» (Sant Hilari, recollida per «F. Comas»), «Un rey tres fillas tenia / La quel seu pare estimaba / La una se llama Maria / La altra se llama Mariana» (Amer), «Lo rey tenia tres filles / Hermosas com una plata / Se n'ha enamorat d'una / Que Galderita se *llama*» (Santa Coloma de Farners, recollida per Pere Negre), «Tres fillas tenia el Rey / totas tres com una plata / la mes bonica de totas / Daldarica se llamaba» (recollida per «Doloretes Vila»), «A França ni ha una nina / pulida cóm un fil dó / el rey senemora d'una / na Margalida sa majó» (Ciutadella), «El Rey tenia tres fias / totas tres com un fil dó / el Rey sa anamora d'una / Margalida sa majó» (Maó), etc. Els documents 2 i 8 són versions factícies d'Aguiló (esborranys). Al doc. 6, de la Mola, ratllat, hi ha una altra cançó que comença «D'elge sen va ana'l rey moro / delge per ana á Melilla / y sen va du cent moros / la flor de la moreria». Al doc. 10, sense indicació de procedència —sens dubte de Mallorca o de Menorca—, hi ha el començament de *Los 7 gois de Pancaritat*: «Tots los set gois / tots los set gois / cantarem amb alegria / y anirem á donar / las pascos á Maria».

[28]-XI. La camisa —sense cap document a dintre— conté una versió factícia d'Aguiló

que comença «N'era un marit y muller / ab un seu fill que tenien, / fadrinet estudiant / que anava per cantar missa». Al marge, Aguiló fa una llista de les versions que en té: Alella, Ascó, Bages en el Rosselló, Balaguer, Barcelona, Bruguera, Campdevànol, Corró d'Amunt, Espolla (D. Vila), Folgueroles (Moss. J[acint] V[erdaguer]), Gósol, Pallerols de Rialb, Ripoll, Tortellà i Vic.

A-29

Carpeta de cartó de 33'5 x 23'5 cm. amb la indicació feta a l'oficina de l'Obra del Cançoner: «29 Mt. A.». Conté set camises.

[29]-I. 56 documents, numerats recentment, descrits a continuació d'una manera succinta.

1. Papereta bibliogràfica de «*Rondalla* per J. *Verdaguer* 25 Desembre del 91 *Veu de Catal*[a] p 603».

2. Exemplar imprès del *Florilegio de cuentos, leyendas y tradiciones vulgares* por D. A. M. S. y D. J. V. Tomo primero (Madrid, Imprenta de Manuel Galiano, 1860).

3. Esborrany de la *Rondalla de la sal mes estimada.*

4. *Cuentos* «recullits á Vallcebre Alt Llobregat».

5. Començament d'una rondalla de tres germans que, després de la mort del pare, se n'anaren «á correr mon» i decidiren de trobar-se en un lloc determinat «al cap» (queda interrompuda).

6. *Rondalla de Pere etc. sense por.*

8-9. Notes d'Aguiló sobre les rondalles.

9. Paperet amb un fragment de rondalla.

10. Nota d'Aguiló sobre les rondalles.

11. Resum de diverses tradicions: *Ciutat de Napols* (la coneguda cançó), *Torre de bebiloni* (Babilònia) i *Las montañas d'armenia.*

12. *El cuento d'els catorze*, recollit a Corbins «per l'Angelich» (Aguiló).

13. *Lo Ferrer*, rondalla recollida per «Na Consol Valls y Riera», escrita en paper de carta de «Joseph M.ª Serra y Marsal».

14. Papereta per al Diccionari sobre *simbori.*

15. *Rondalla del bon pa, del bon vi y de la bona sal*, Mallorca.

16. Llegenda *El crit de la conciencia* (camisa que conté els documents 17-24, molts dels quals relacionats amb *La venjança de Mallorca*, el mateix tema del doc. 16).

17-18. Notes referents a *La venjança de Mallorca.*

19. Nota per al pròleg de les *Rondalles.*

20. Prospecte imprès del *Florilegio de cuentos, leyendas y tradiciones vulgares* (cf. doc. 2).

21. Nota sobre *La venjança de Mallorca*, contada per una pobra de Gósol.

22 i 23. Esborranys de *Lo crit de venjança.*

24. Esborranys d'Aguiló sobre llegendes i introducció a l'edició de «gloses de l'Ave Maria» i «la Salve».

25. Nova camisa, sense cap indicació, que conté els documents 26-33.

26-29. Esborranys de rondalles. El doc. 28 conté igualment notes lingüístiques.

30. Camisa recent, sense cap indicació, que conté els documents 31-32.

31-32. Esborrany d'*Una magrana mitx partida y les flors may vistes*. «Rondalla popular oida [*a sobre*: exemplar replegada] dues vegades la una en la Mola de l'illa de Formentera en Octubre 1853 y l'altre en una torre de Sant Johan Despí del pla del Llobregat». El doc. 31 té 28 fulls numerats per Aguiló mateix. El doc. 32 correspon al full 29, més petit, numerat igualment per Aguiló i interromput al cap de dues ratlles (al dors hi ha esborranys ratllats de poemes d'Aguiló).

33. Esborranys de rondalles i referència a Eiximenis.

34. Breus esborranys literaris, en prosa i en vers, d'Aguiló.

35. Breu nota que comença «Els que han de dar llum donen fum».

36. Començament d'una rondalla d'«un pare que tenia tres fills» i no els podia mantenir.

37. *Recorts de viatge per Catal^{a}*, breu esborrany interromput.

38. Rondalla d'una «viuda ab una sola filla», «hermosa com un sol», que «no saben que fer per menjar».

39. *El mitx pollet. Rondalla popular*, «Extret de Art y Literatura», Barcelona, Febrer, 1886. «Del llibre próxim á publicarse: *Rondalles populars catalanes inédites*», de Pau Bertran i Bros.

40. Prospecte imprès dels *Cuentos populars catalans* de Francisco de S. Maspons y Labrós.

41-44. Paperets amb notes per al Diccionari.

45. *Sant Christofol de Plata*, rondalla d'«Agneta de Sallent».

46. *El cuento de la serp*, sense indicació de procedència ni de col·lector.

47. Petita llista de «Rondalles. Noya de S. Jaume de Noya».

48-49. Esborranys de rondalles.

50. *La mar que cuant te mes brama*. «Illas y Vidal lo oió á una ama de leche de Tortosa».

51. Paperet que diu «No sabeu quina men passa».

52. Petita nota sobre la manera de donar les gràcies.

53. Narració sobre el «Deu vos guart».

54. Petita nota que comença «Es la dona mes *bruta* y dexada del mon: futx de fam y de feyna».

55. Paperet que diu «que farem que no farem / que direm que no direm (Rondalles) Cat^{a} y Mall».

56. Nota lingüística.

[29]-II. 32 documents, numerats recentment. Els disset primers són diverses notes d'Aguiló amb vista a la classificació de les cançons que tenia recollides. Els documents 18-31 són petites camises buides que embolicaven grups de cançons; els descrivim per separat a continuació.

18. «Amor. Anades a l'aygua o a la font. Fer un grupo *de Sant Joan* les que parlen de la festa de alegría?»

19. «Crims d'amor-zels etc.» (Aguiló mateix hi escriví a sobre: «de sanch per», sense esborrar «*d'*amor»).

20. «Pastorelles artificials antigues y naturals realistes».

21. «Rom' de Amor *ea*» (en llapis), «Festeigs o noyes de *mániga estreta* y de *mániga ampla*».

22. «Amors adulterins».

23. «Casaments ò enamoraments de gran *amor* contrariats per la pobresa etc.» i «Vid Les dues variants de A. 1. com a consecuencies de la passio».

24. «Casaments mal avinguts y cucuts» (en llapis). «Grupo de les tíes Mila 322».

25. «Pagesos — Segadors — dellayres».

26. «Amors contrariats pels pares o per la familia».

27. «Festetx les cansons mes populars o mes esteses».

28. «Quexes dels enamorats contra fredors o ingratitut de les noyes.—Baralles de promesos».

29. «Casaments desproporcionats per la edat etc.»

30. «Amor, en relació a les *ballades*».

31. «Malalties d'enamorats que consulten els metges».

El doc. 32 és una llarga carta de Lluís B. Nadal a Marià Aguiló, datada a Vic el 29 d'octubre de 1895. Hi ha algunes al·lusions a cançons, però és especialment interessant per les referències que fa a mossèn Jacint Verdaguer i al disgust que el bisbe de Barcelona havia tingut en relació amb la censura eclesiàstica del seu llibre *Sant Francesc* i a altres aspectes de la tragèdia verdagueriana.

[29]-III. Numerada «Fantástiques Novelesques 1.» per Aguiló. 87 documents, més un doc. 1a de numeració recent, descrits per separat a continuació.

1a. Guarda arrencada d'un llibre, amb l'única indicació A.VI. .11.».

1. Diverses pàgines de «L'Aureneta» amb la capçalera *Victor Hugo en catalá*.

2. Nota en castellà referent al *Romanç I. Don Joan y don Ramon; o las vint y nou llançades*.

3. Còpia de *A la verga maria* del «Cançoner de Zaragoça copiat per Torres. Ultima poesia del Cançoner». Al dors diu, en llapis: «Cobles danças y cançons de Nadal».

4. Poema sense signar ni datar que comença «Jovenet era, molt jove / y ja estimava una nina / si enavam sa primavera / en es camp, ella venia».

5. Poema sense datar ni signar, titulat *Les Filles del Rey Herodes*, que comença «Envers levant espessa nuvolada / Lo cel cobrix de ulladas de claricia; / Ohiu mes prop brunsenta veu llunyada / De Sanct Joan; lo temps mostra malicia».

6. Poema sense signar ni datar, titulat *La oració dominical*, que comença «La mort se va acostant: veig enderrera / La clara matinada de la vida / Plena de encant com la creació primera / Que lo pecat va cloure y que'l cor crida».

7. Poema sense signar ni datar (amb les inicials C.D.M. al final), titulat *Partida*,

que comença «Vá en el cel la mitja lluna / Cuberta d'un vel de sanch; / Nuvolades qui s'enfilan / Forjan centelles y llamps». Al començament diu «2on premi englantina».

8. *Fragmentos del libro «Les ruines de Cullera»*, signat per Lamberto Olivart.

9. Poema sense signar ni datar, titulat *L' Nadala* (sic), que comença «D'un roser á l'ombra, / d'un roser de maig, / n' [*sic*] florit un Lliri / la nit de Nadal».

10. Fragment d'una cançó carlista de Vilatorta: «El Pare Pere del Remey / passareu molts grans trebal[l]s / vos agafaren y lligaren / a la cua dun cavall». Aguiló hi anota: «Diuen que era el company que seguia al Bisbe *Straus* [sic] com lo mataren». Al darrera del mateix document hi ha l'esborrany en llapis d'una rondalla.

11. Camisa numerada «CC. 6.» per Aguiló, que hi anota: «Milá 1ª ed. no'l porta», «Milá 2n p 221 nº 244», «En Briz crech que no la porta» i «Vid El Conde Sol Wolf 2n recullit y arcaisat per en Duran». Buida.

12. Número 46 del «Setmanari Catalá», Manresa, 17 de novembre de 1892, que a les pàgs. 728-729 publica i comenta —sense títol ni signatura de l'autor— la *Cansó dels tres roures*, sobre un fet històric del 17 de novembre de 1822. A la coberta diu, manuscrit: «La Cançó del[s] tres roures, pe'l Senyor Aguiló y Fuster».

13. Nota d'Aguiló sobre «la cançó historica *dels tres roures*», que no coneixia fins aleshores.

14. Versió de Manresa que comença «El 25 de Novembre / una cançó s'es dictada / treta pels capuxinets / y els frares de St. Ignasi». Aguiló hi afegeix algunes notes. Els documents 13 i 14 anaven inclosos dins el doc. 12.

15. *Cansó dels Tres Roures*, recollida «per el metge Miró a mes instancies en les *Hermanitas de los pobres* de Manresa en Juliol del 92». Comença «Una cansó vull cantar, / no hi ha molt que s'es dictada; / trèta n'es dels catalans, / que s'han donat á las armas. / ¡Visca la Religió! / ¡Visca nostre Rey Fernando!» És idèntica a la publicada al doc. 12.

16. Versió de Balaguer que comença «Anau anau dona folla / no digau tal follaria». Aguiló hi anota al començament *S. Jaume de Galicia* (només en conté alguns fragments).

17. Versió de Coll de Nargó que comença «L'infanto no vol dormir / ni en breçol ni en cadira / sino a la vora del foch / y a la falda de la dida».

18. Versió sense indicació de procedència que comença «Qui 't tingués linda flor / A dintre de mon jardi, / Molt sovint te regaria / Sols poguessis produi».

19. 4 pàgines sense numerar i sense cap indicació de procedència, amb tres poemes valencians, d'un autor popular, titulats *Riuà de Alcira, El robo del sedaser* i *Pepico.*

20. Nova camisa, numerada «CC.» (Feudal cavalleresca d'origen castellà) «15.» per Aguiló, el qual hi anota: «Mila 2n p 261 *Noticia* nº 272», «Id id nº 29 La posa entre les relligioses» i hi inclou una llista de les versions que en té, que corresponen en part als documents 21-34, inclosos dins aquesta camisa.

21. Versió de Llanars que comença «Sen pasetjava Briana / per l'horta del Rey florida / cantaven los rosinyols / los canaris responian».

22. Versió de Banyoles que comença «Esta la Linda Silvana / en el jardi que tenia / sonant una violeta / mas hermosa que tenia».

23. Versió de Peralada que comença «Silvaneta Silvaneta / Sirvana n'has de esser mía / abans que l'alba ne trenca / ay antes de ser de día».

24. Versió de Ripoll que comença «El rey tenia tres fillas / totas tres de plata fina / la una es diu Lianor / y laltra dona Maria».

25. Versió de Setcases que comença «Fas mes planta tu Silvana / ab robas de cada dia / que no pas la teua Mara / ab sintas d'or vestida».

26. Versió de Tortellà que comença «Nom diries Galderica / Vols ser enamorada mia / ay les penes de l'infern / pare qui les pasaria».

27. Versió factícia que comença «Se passejava Silvana / per l'orta del Rey florida, / sonant una violeta / feta d'or y plata fina». Continua al doc. 29.

28. Paperet amb els versos «No'l pogueren retornar / ab aygua ni ab malvasia».

29. Continuació del document 27.

30. Versió de Formentera que comença «Mes pulida sou Silvana / en la roba de tot dia / que la reyna vostra mara / vestida de seda fina».

31. Versió de Ciutadella que comença «Se pesetjava Silvana / per son corredor un dia / en la viguela en la mano / muchos romances decia».

32. Versió de Beget que comença «Tres fillas tenia un rey / que totas n'eran bunicas / La mes bonica de totas / si nera la Galderica».

33. Versió de Barcelona i de la Seu d'Urgell que comença «Es mes bonica Margar.ª / en roba de cada dia / que no la reyna sa mare / vestida de grana fina».

34. Esborrany de rondalla en llapis, amb altres anotacions.

35. Versió factícia que comença (després de «La vida de les galeres n'es molt trista de comptar», ratllat) «Set anys som servit al Rey, / per la terra y per la mar, / vay dexar la meva dona, / no l'havia de dexar».

36. Versió factícia que comença «N'era un marit y muller / ab un seu fill que tenian, / fadrinet estudiant / que anava á cantar missa / n'era ros com un fil d'or / blanch com una satalia». Aguiló hi posa la llista de totes les versions que en posseeix.

37. Fragment sense indicació de procedència que comença «Men aní á servir al rey / en una espasa rovellada / en un cabaç de bacores / y una coca de cibada» (ratllat) i continua (sense ratllar) «¿Per hon vola el Guitarró? / Per un camp que verdejaba / son pare que se'l veu vindre / en un caball que volaba».

38. Versions sense indicació de procedència —sens dubte de Mallorca— que comencen «Margalida anit passada / va venir un jovenet / per rella'n tu y veuret / y ja't va troba colgada», «Señora Ayne Cavellera / en se nit he somiat / que jegut á la carrera / en lo llit encortinat», «Canta canta rosiñol» (ratllat), «Vola vola rosiñol / pega una llarga volada / y diras á mos parents / que munpare m'acasada» i «El rey na fetas fé cridas / Layrondondaina / Y cridas ná fetas fé / Layrondondé».

39. Versió de Palma que comença «A la ciutat de Pisa / aya una presó / la vida mia mó / aya 29 presos / que cantan la cansó».

40. Fragment de Balaguer, titulat *hija del rey preñada de D. Carlos*, que comença «Deu lo guart lo señor Rey / ab sa corona y sespasa».

41. Versió de Mallorca, recollida per Tomàs Forteza «Eczactament axi com la m dictaren», que comença «Ella estava qui broydava / a l'ombra de l'alzina / l'encativaren los moros / a l'infanta pulida».

42. Versió factícia que comença «Festes de Pasqua florida / festes de Pasqua granada, / com mes grossa n'es la festa / n'estich mes desconsolada». A l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «Original de la publicada Romancer pop. p 335».

43. Versió factícia que comença «Passejava pel jardi / gelosa la Gudriana; / si cullia qualque flor, / la cullia y l'esfullava». Aguiló hi afegeix la llista de versions que en posseeix. A l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «Original de la publicada Romancer pop. p. 157».

44. Versions de Mallorca, recollides per «P. de Alcantara Peña», que comencen «El rey n'ha fetes fer cridas / Que cridas n'ha fetas fer / Que tots los mes galans homes / A la guerra n'han d'aner» i «El dia de San Juan / En tens de murta florida / Encaptivaren los moros / L infanta la mes garrida».

45. Versió factícia que comença «Si s'está jugant Gayferos / á una cambra del palau, / jugant está ab duchs y comtes, / jugant ò mirant jugar». A l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «Original de la publicada Romancer pop. p. 193». Cf. doc. 53.

46. Versió de Sagàs que comença «El dia de S. Joan / si nes dia de alegria / en fan festa els crestians / y els moros de moreria».

47. Versions sense indicació de procedència —sens dubte de Mallorca— que comencen «El dia de S. Tomás / com vengué devés les nou / noy havia gens de renou / en tota plaça» i «Baix d'un uyastre em pusi / de colço teyant tebac / y nol vatx aver teyat / com ja m'hi vatx adormi» (fragmentària).

48. Versió sense indicació de procedència que comença «Rusiñol bon rusiñol / Tu quen fas llargas vuladas / Vulgueses travesa el mar / A purta una embaxada».

49. Fragment de Vilallonga que comença «Deu lo guart al Sr Rey / oy tambe a la gent de casa / Deu lo guart al Sr Rey / venim a polsar l'infanta».

50. Versió sense indicació de procedència, titulada *Dn Francisco*, que comença «Don Franciscu casis casis / casis que tindra mullé / cásas am Doña Maria / filla de un ric caballé».

51. Fragment de Molins de Rei que comença «El dia del seu enterro / set oficis li van dir / les campanes que li tocan / d'un quart lluny se fan sentir».

52. Dues corrandes paral·leles: «Fadrinets que festejeu / procureu ena ben drets / que les caramuxes tortes / no son bones per lluquets» i «Fadrinets que festejeu / á la blava no hi eneu / que'n son negres y fumades / y encare no les aureu».

53. Fragment d'una versió factícia que continua —bé que en un estadi diferent de redacció— la del doc. 45. A l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «Original de la publicada».

54. Versió factícia que comença al vers 49 de *La infantina de França* (*Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 103-106). A l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van anotar: «original de la publicada», bé que en realitat es tracta d'un text bastant diferent.

55. Esborrany de diverses cançons curtes en llapis, amb al·lusions a Mallorca.

56. Fragment d'una versió factícia que comença pel vers 109 i correspon a la pàg. 231 del *Romancer popular de la terra catalana (La druda ò la mort de la mala muller).*

57. Fragments d'una versió factícia que corresponen al final del núm. 50 del *Romancer popular de la terra catalana*, pàgs. 243-244 (*La druda ò la mort de la mala muller*).

58. «Rondalla posada en vers per en Martinet» que comença «Una vegada era un pare / Que'n tenia tres fillets; / Un de gran y un de mitjá / Y un de mes petitet».

59. Versió de Formentera, titulada *D. Velasco lo traydor*, que comença «Matinet de matinada / sen van a caçar los dos / y Don Blasco ab traydoria / tira, y mata'l seu senyor» (el text original dels versos 3 i 4, corregit per Aguiló, deia: «y Don Blasco de part darrera / va matar lo seu senyor»).

60. Versió de Vic que comença «El Recto de Perpiña / Na caygut en gran baxesa / Na replegat una beya / Mai mes no llogare cap beya».

61. Versió fragmentària d'Arties que comença «De nou cents que ni anaren / non tornaren sino cuatre / los 4 que varen tornar / tot hereus de bonas casas».

62. Versió de Caldetes que comença «Fadrins que 'neu pel mon — 'neu ab cuydado, / mireus que no trobeu — algun mal amo».

63. Nova camisa, sense cap indicació, que conté els documents 64-69.

64. Versió de Caldes d'Estrac que comença «Allí á Mataró / n'hi han hagut balladas, / la gent del vehinat / se n'hi han anada».

65. Versió de Caldes d'Estrac que comença «Alguns anys quan ne passavam / pera'l riu de Llobregat, / posavam llanada blanca / volent dir "cent n'hem guanyats"».

66. Versió recollida a Caldetes que comença «No n'es lo baix del poble / qu'es cap de dalt, / que n'es del pou de plassa / fins à n'els banys».

67. Versió de Caldes d'Estrac que comença amb la tornada «Bufa, ventet de garbí, / vent en popa y mar bonansa / irém voreta del mar / fina á la ratlla de Fransa» i continua «Vilanova son boters, / á Sitges ne son gitanos, / á Castelldefels son grochs / y á Barcelona per damas».

68. Versió de Caldes d'Estrac que comença amb la tornada «Tota la vora del mar / fins á la ratlla de Fransa» i continua «Vilanova son boters, / á Sitges ja son gitanos, / á Castelldefels son grochs / y á Barcelona son damas».

69. Versió de Caldetes que comença «Lo rector de Perpinyá / con té sopas no te pá. / Gafa l'arma y va à cassar, / tres ninetas va encontrar».

70. Versions recollides per mossèn Jacint Verdaguer que començava «Vosaltres de Folgarolas / Com la / sou caballes / enguany queu cullit prou naps / Com la / fareu dines» i «Cuant ni passaba — al pla de Tordera / men giro en derrera — y men poso a plora».

71. Versió recollida per mossèn Jacint Verdaguer que comença «Aquí dalt a Sant Irmeri / tot a vora la riera / diu que n'han fetas carbassas / a la fexa budellera».

72. Versos recollits per «Verdaguer», però copiats per Aguiló: «Corremi minyons / quel guiatge es nega / el guiatge blanch / que apar una estrella / els morrals ja neden».

73. Versió recollida per mossèn Jacint Verdaguer que comença «A hi ha vila mes trista / com es la de Llensa / ciutat com Barcelona / a Espanya no hi ha». Al darrera

del mateix document hi ha un fragment d'una altra versió, igualment de lletra de Verdaguer, que comença «Mare de Deu de Vellmunt / al bell cim duna montanya / al detras hi ha una flo / que alguna ora m holvidaba».

74. Versió recollida per mossèn Jacint Verdaguer, ratllada, que comença «Als soldats delas doblas / bui canta una canso / y les pobres ninetes / que nos podran casa».

75. Versió recollida per mossèn Jacint Verdaguer que comença «A la edat dels catorse anys / lo pare men ha casada / ala edat dels divuit / viudeta som quedada».

76. Versió recollida per mossèn Jacint Verdaguer que comença «De Folgarolas penso que nes filla / sen diu Josepa per son propi nom».

77. Nova camisa, sense cap indicació, que conté els documents 78-86.

78. Versió fragmentària recollida a Dosquers per J. Riera i Bertran que comença «Una cançoneta nova, / una cançó vull cantar / treta s'es d'una donzella / ques filla de Crespiá».

79. Versió de Riudeperes, recollida per Verdaguer, que comença «Una diada — malassenalada [*sic*] / ba pendre vista — volerse casa».

80. Fragment d'una versió, sense indicació de procedència, que comença «Entre Suqueda y Carós / el segon dia de Pascua / viu un gall tan horrorós / que casi caiguí en basca».

81. Versió de Vilanova de Meià que comença «A la serra de Terras / ballarem lo quantrepas / quatre ruchs en una gabia / y ja'n son dret a Mallorca».

82. Versió de Folgueroles, recollida per «Jacinto Ver[dagu]er», que comença «A la vila de Sant Quirse / si ni hi ha aguda gran rissa / com aixis totom ho diu / pare y fill de una cassa / dos trossos d'asse / loun diu ques vol casa / laltre que no pot trigar».

83. Versió de Barcelona que comença «Les ninetes sen van sen van / cap a la Rambla (bis) / tot passejant».

84. Versió de Sant Joan Despí que comença «Mira Bernat / vull fer un cigarro / vigila be / si acas ve l'amo».

85. Versió sense indicació de procedència que comença «Tres ninas que ni ha / al fondo d'aquesta vila / ellas se volan casa / y'ls seus pares nou vulian».

86. Versió de Sant Sadurní que comença «La marieta nes maca / Ella ya non pot se mes / Mes curiosa nes laigua / Que tiran per los fames».

87. Exemplar imprès del *Romanç de com don Ramon, comte de Barcelona, anà a deliurar la emperadriu de Alemanya del crim de adulteri falsament imposat*, signat A.B.T. Barcelona — Stampa a càrrech d'en Fidel Giró, passeig de Sant Joan, 168.

29-IV. Camisa recent. 2 documents, numerats recentment, el primer dels quals és un extens poema manuscrit per Aguiló, titulat *La Nau Cathalana* i subtitulat «Romanç en que s'hi fa relació verdadera de cert cas esdevengut á una Nau Cathalana en la Illa de Favinyana á quinze de Juny de 1573. Compost per un soldat que s'hi trobava present», que comença «L'any del Senyor mil cinchcents / y setanta tres corria, / éram al quinze de Juny, / diumenge, devés migdia, / quant l'honrat Patró Palau / ab la seua Nau arriba». Sembla una adaptació del doc. 2, exemplar imprès del *Romance el qual contiene vna relacion*

muy verdadera de cierto caso que acontecio a una Naue Cathalana, en la Isla de Fauiñana a quinze de Iunio de 1573. Compuesto por vn Soldado que se hallaua presente, «Impresso en Barcelona. Con Licencia y Priuilegio», sense any ni impremta, amb un gravat que diu, en català, «La Nau Cathalana».

29-V. Camisa recent. Un document, numerat recentment, amb una versió factícia de *La cançó dels garbés*, que comença «La ciutat de Barcelona / ciutat gran y rica n'es, / alliy viuen duchs y comtes / y molts nobles cavallers». Al marge hi ha, igualment de lletra d'Aguiló, diversos «Resposts» i l'anotació: «Milá nº 108 — p. 96 — Feliu de la Peña: Anales de Cataluña. Tº 3º p 252 "*Alboroto de los Segadores*" Estractat del dietari den *Parets*».

[29]-VI. 26 documents, descrits per separat a continuació.

1. Nova camisa, numerada «L» (Llegendària) «10.» per Aguiló. Conté els documents 2-24.
2. Versió fragmentària de Vic que comença «Trenta llantias cremavan / d'atxes ni cremavan mil / la cera qu'alli cremava / velia noucents florins». Aguiló hi anota al començament: «L. 29», «La Comptessa — Vid Mila 18. p 116» i «Coll copió la tonada en S.t Aniol de Guja».
3. Versió del Castell del Mas (Esparreguera) que comença «Ahont va'l bon cavaller / ahont anau per assí? / Vatx a veure ma Senyora / set anys fa que no'ns hem vist».
4. Versió sense indicació de procedència que comença «Ahont va lo caveller / ahont va per aquest camí / vatx à veure me amoreta / set añs ha que no le vist».
5. Versió de Palamós, amb variants de Banyoles, que comença «Donde va V. el conde / donde va tan demati / Vatx à veure mi señora / dicen que se va a morir» (al primer vers hi ha la variant «Ahont va lo caballer»).
6. Versió de Prats de Lluçanés que comença «Ahont es la mia Sra / la que solia tenir / La seua Sra es morta / jo len he vista muri».
7. Versió de Puigcerdà que comença «¿Ahont va lo cavaller / pera aquest (tan) trist camí? / Vaig à veure la Senyora / Set anys ha no l'han son vist».
8. *Aplech de cannsons de la terra recullidas de las gargamellas mes rànssias de la Vall d'Hostoles pera lo Distingidissim Mestre en Gay-saber Mossen Jaçinto Verdaguer. Pbre Petita ofrena que li presenta en proba del bon afecte que l'hi porta M. Bosch.* 11 pàgines numerades (i 7 en blanc) que contenen successivament versions de *'L caballeru* («—Ahont vás tu caballeru / Ahont vás tant dematí / —A veure la noble dama / Molt temps ha que noms hem vist»), *La Pastorel·la* («Cuand un soldad vé de la guerra / Si n'encontré una pastorel·la / Pastorela bon jorn bon jorn / ¿Vullí llogarne joli pastor?», amb «solfa»), *L'Escribeta* («La n'han casada petita / A l'Escribeta jolí / La n'han casada petita / Encara no n' sab vestír», amb «solfa»), *Totas volen hereus* («Totas volen hereus / Per pusehí vianda / Y als pobres fadristerns / Q'es' quedin per las casas», amb «solfa»), *La Poncelleta* («Festeijand una doncella / Hermosa y bella / N'he perdut l'enteniment», amb «solfa») i *Lo*

gabáitj de la Gabatcharia («No l'han volguda dar / A ningú de la vila / Sino ab un Gabaitch / De la gabaitcheria», amb «solfa»).

9. Versió de Torroella de Montgrí que comença «Ahont va'l bon cavaller / ahon va tan demeti / Vatx á veure mi senyora / que m han dit ques vol mori».

10. Versió de Palafrugell que comença «Ahont va'l bon cavaller / per aquest cami tan trist / —Vatx a veure la meua señora / que ha molt temps que no l'he vist».

11. Versió de Ripoll que comença «Cavaller marxa de Roma / per ana á Valladolid / Cuant ne va ser pel cami / nencuantra un pelegri» (més endavant, hi ha uns versos amb la indicació «Andorra»).

12. Fragment que Molló que comença «Vetx venir una trista sombra / à la voreta dun pi / Ahont va lo cavaller / ahont va tan dematí».

13. Versió d'Alella que comença «Ahon es la Mi Mujera / Tiempu hay que no'ms s'em vist / La teba Mujera es muerta / Que Yo l'he vista murí».

14. Versió de Besalú que comença «Donde va lo cavaller / ahont va tant demeti / —Aveure la enemorada / que sen caba de morir».

15. Versió recollida per J. Collell a la Plana d'en Bas que comença «Aont aneu lo caballer / Aont aneu tant demati / Vaig á veurer mi senyora / Mol temps ja que no l'he vist».

16. Versió de Beget que comença «Ahont era ahont era cavaller / lo dia que jo vatx finir / —Nera à la ciutat de Roma / que no podia pas venir».

17. Versió de Beget que comença «Aont va aquest cavaller / ahont va tan demati / —Vatx à veure me señora / gran temps ha que nons hem vist».

18. Versió de Sant Joan Despí que comença «Hont anau bon cavaller, / hont anau tan dematí?— / —Vatx a veure m'estimada / que'n está per a morir».

19. Versió de Llanars que comença «Ahont vas lo cavaller, / ahont vas tan demati / vatx á veure me Señora / que diu que esta per amori».

20. Versió recollida per Riera a la província de Girona que comença «Ahon vá lo cavaller / ahon vá tan demati, / —vatx a veure mi Senyora / qu'está' ls ultims de morí».

21. Versió de Sant Aniol que comença «Un matí de broma baxa (bis) / un cavaller n'encontri / Ay que mes ay / 2° verso / mes ay de mi / Ahont sen va bon cavaller / ahont sen va tant demeti».

22. Versió recollida «per en Valles de Manresa» que comença «Un dia l'amo venintne / de missa a Valladoli / quan ne va ser pel camino / ja n'encontre un pelegri».

23. Versió de Riudeperes, recollida per J. Verdaguer, que comença «Lo dia de Sant Antoni / de Burgos baren partir / cuant ne forem per la via / baig encontra un pelegri».

24. Versió de Ripoll (1868) que comença «Un cavaller marxa de Roma / per ana á Valladolit / Quant ne va esser per camí / si nencuantra un pelegrí».

25. Esborrany d'una versió factícia de *La sepultura de la Comtessa* que comença «Un matí de broma baxa / un cavaller n'encontrí / Ay! que mes ay! / —¿Hont se'n va 'l bon cavaller / per aquest tan trist camí? / Mes ay de mi!».

26. Esborrany de versió factícia que comença «N'era 'l temps de les cireres / com de Burgos vaig partir / per veure ma enamorada / que tinch a Valladolit».

[29]-VII. 2 documents, numerats recentment. El primer conté una versió factícia de *La mala sogra* que comença «Dona Arbona se passeja / de cap á cap de la sala; / les paraules qu'ella deya / no eran bones ni eran males». El segon conté una altra versió factícia, titulada *Dona Arbona*, que comença «Sala amunt y sala avall / na Lisbona es passejava; / sala avall y sala amunt / ha passat lo Sant Rosari».

A-30

Carpeta de cartó de 25 x 18 cm. amb la indicació feta a l'oficina de l'Obra del Cançoner: «30 Mt. A.» Sis camises.

[30]-I. 120 documents, manuscrits d'Aguiló, descrits succintament a continuació.

1. Nova camisa, que conté el doc. 2. Duu la lletra «a».

2. Paperet amb la nota «la a y la e se confunden á cada momento en todos los libros catalanes porque la mayor parte tienen igual sonido».

3. Nova camisa, que conté els documents 4-14. Duu la lletra «b».

4-14. Petites notes sobre la confusió entre *v* i *b*.

15. Nova camisa, que conté els documents 16-31. Duu la lletra «c».

16-31. Petites notes fonètiques i ortogràfiques sobre la *c*, la *s*, la *t*, la *k*, la *ch* i la *g*.

32. Nova camisa, que conté els documents 33-42. Duu la lletra «d».

33-42. Petites notes sobre la *d* i la *t*.

43. Nota sobre *Vocals de la llengua Catal*[a].

44-45. Petites notes sobre *Ortografia*.

46. Nota sobre els plurals en *ee* en Tomàs Aguiló.

47. Petites notes ortogràfiques.

48. Notes sobre els *Plurals en e*.

48bis (numerat recentment). Nota sobre els *Plurals en ee*, «La prova dels llinatges ò noms de casa».

49. Exemplar imprès dels *Goigs del glorios S. Adjutori Abat, colocat en la parroquia de Santa Maria de Olost*. Vich: Imprenta y Llibreria de IGNASI VALLS, any 1843.

50. Nota sobre *Academia. Ortografia*.

51. Petita nota sobre les disputes ortogràfiques: «Donen mes importancia a l'ortografia de la que mereix Ne fan pedra d'escandol o poma de la discordia. Siu fessen ab intencio filologica, per respecte no aniria mal mes lluny d'aço me par que es tot questio de vanitat N'hi ha uns quants que volen esser per força *capitans manayes* daquests».

52. Nota sobre *Verbs*, «Varietat ortografica que sovint se troba».

53. Tros de paper esquinçat, amb la data 1847. Sembla que corresponia a un text literari.

54-73. Breus notes sobre *e* i *a*.

74. Nota sobre la «puresa» de «la vocal» *a* tònica, sovint convertida en *e*.

75-119. Breus notes sobre *a* i *e*.

120. *Preguntas que'm feu n'Anton de Bofarull al escriure* La Orfeneta de Menargues.

[30]-II. Aguiló hi posa el títol *Notas á los Rom[ance]s*. 36 documents amb *Notas al Romancer catalá pop[ula]r*, un esborrany d'*Advert*^{a} *del 3*^{r} *vol* del *Romancer*, un full sobre les relacions entre Aguiló i Piferrer i altres notes sobre cançons, la major part molt breus. El doc. 34 conté algunes variants de Pollença de la cançó que comença «El Rey tenia tres filles / totes tres com or y plata».

[30]-III. Conté, sense numerar, les camises buides numerades per Aguiló «L.» (Llegendàries), 1 a 25.

30-IV. Camisa recent. Conté tot un seguit d'esborranys d'Aguiló, amb paginacions diferents, destinats al pròleg o a l'epíleg del primer volum del *Romancer popular de la terra catalana*. A l'oficina de l'Obra del Cançoner els van donar una numeració seguida en xifres romanes, del IV al XLVIII.

30-V. Numerada XLIX a l'oficina de l'Obra del Cançoner Popular. Aguiló hi posa el títol *Tonades de les cançons — música*. 45 documents amb notes per a la introducció del Cançoner, no solament sobre música sinó també sobre els conflictes amb Antoni de Bofarull, el viatge a Formentera, etc.

30-VI. Numerada «(46) Musica o tonadas de los cant^{s} pop^{s}» per Aguiló, i «L» per l'oficina de l'Obra del Cançoner. 19 documents, la majoria amb notacions musicals sense indicació de col·lector. Al doc. 2, al costat d'alguna cançó catalana, hi ha jocs de nenes «de la plazuela de Oriente», Madrid, 1852. El doc. 7 conté la «Cansó de l'antigó» *La viuda ò la sortida á missa*, adreçada a Aguiló el 30 de juliol de 1887 i cantada per la «Sogra den Serra y Marçal», que l'havia apresa a Sallent. El doc. 8 conté lletra i música de la cançó mallorquina que comença «A la ciutat de Napols», amb «Lletra den T^{s} Aguiló y den Quadrado» (hi ha una nota amb una al·lusió contra «Bover y su colateral», és a dir, els «antiquaris» Joquim M. Bover i Antoni Furió). El doc. 9 és la «Tonada de la cançó del *rapto* de *Dona Isabel* de Tremps, *pels fadrins de la valentona*, apuntada per n'Arteaga y cantada per na Rosa Riera de *Tortellá*». Els documents 11-12 són petites notes d'Aguiló per al *Romancer* i el doc. 13-14 és un retall del «Brusi Oct. del 82» amb un article de M. Milà titulat *Poesía popular*. El doc. 15 conté *Varias Canciones para el uso de fr Manuel Turell Dominico* (sense lletra).

A-31

Carpeta de cartó de 24'5 x 18 cm. amb la indicació feta a l'oficina de l'Obra del Cançoner: «31 Mt. A.» Conté sis camises, numerades recentment.

31-I. Camisa recent. Volum relligat en pergamí de 168 pàgines sense numerar, titulat per Aguiló *Inventari Cansons P[opular]s*. Conté les diverses cançons recollides per Aguiló, agrupades per temes i amb diverses notes. Al començament hi ha quatre pàgines soltes, sense numerar, d'Aguiló amb el títol *Materials pel* Romancer *que se han de tornar inventariar*. Hi ha igualment una papereta de l'oficina de l'Obra del Cançoner: «Les que davant duen un punt blau és que ja les teníem *argumentades*.— Les que davant duen un punt vermell és que les hem *argumentades* aquí.— Les que no duen cap punt és que encara s'han d'*argumentar*».

31-II. Camisa recent. Nota biogràfica de Fernando Wolf.

31-III. Camisa recent. *Muestras / (Modelos (ensayos) / de Romances populares portugueses y catalanes / con una introduccion histórico-literaria / sobre / la poesia popular en Portugal y Cataluña / por / Fernando Wolf / miembro titular de la imperial Academia de ciencias / Impreso expresamente para las (notas cuadernos) esplicaciones del mes de Marzo del curso de 1856 de las sesiones de la clase de filosofía é historia de la imperial Academia de Ciencias (XX. Bd., S. 17)*. Manuscrit amb doble numeració, que arriba als números 63 i 44 (al darrer full escrit).

31-IV. Camisa recent. *Notas á los romances traducidos*, complement de 31-III. 28 pàgines numerades per quaderns fins al 7.

31-V. Camisa recent. Repeteix el mateix títol de 31-III, amb una petita diferència inicial: *Muestras (modelos ensayos)*... (més endavant prescindeix de «notas cuadernos» després d'*esplicaciones*). Comença reproduint «Las notas mas curiosas que F. Wolf pone á los romances catalanes y portugueses traducidos en su obra titulada» (no en repeteix el títol), 8 fulls numerats I-VIII. Després repeteix el començament de 31-III (fulls numerats 2-27; el full 1 correspon a la pàgina de títol).

31-VI. Camisa recent. 4 pàgines sense numerar on Aguiló ha escrit *Not. y Apen. 1.* i «Amores con Militares / —jovenes que no pudiendo conseguir á su amor se hacen soldados».

A-32

Carpeta de cartó de 24 x 18 cm., de l'oficina de l'Obra del Cançoner, amb la indicació *Notes Aguiló I*. Conté 580 paperetes (numerades recentment) de 16 x 22 cm., amb la transcripció de les notes que hi ha a les carpetes anteriors. Les 82 primeres, manuscrites, corresponen a les carpetes 2-10. Les 83-580, mecanografiades (amb numeració original 1-500), corresponen a les carpetes 19 i 20.

A-33

Carpeta de les mateixes característiques que A-32, amb la indicació *Notes Aguiló II.* Conté paperetes com les d'A-32, mecanografiades, numerades recentment de la 581 a la 1062 (duen numeració original 501-981), que corresponen a les carpetes 20, 23, 24-25, 27-28 i 30. A la papereta 919 (839), que transcriu la versió castellana de *Donzella qui va a la guerra* d'A-25-XXII-4, hi ha anotat en llapis: «M. P. (tramesa al Sr. R. Menendez Pidal)».

A-34

Carpeta recent, de 25 × 18 cm., titulada *Notes per a l'Ideari Aguiló, I.*

Conté un sobre de l'Obra del Cançoner, amb la indicació *Materials del Ideari Aguiló* i diversos plecs de paperetes, manuscrits i/o mecanografiades d'11,5 × 17 cm., amb transcripcions de les notes posades per Aguiló al llarg de la seva col·lecció. Al començament hi ha una camisa, titulada *Material de l'Ideari Aguiló*, amb diversos fulls amb notes de l'oficina de l'Obra del Cançoner. Hi són donades les normes seguides per a la redacció i ordenació del *Material de l'Ideari Aguiló*, repartit entre aquesta carpeta i la següent:

«—Cada cèdula porta a la banda esquerra superior la numeració general cronològica d'extracció de material.

—Cada cèdula porta a la banda dreta inferior una numeració en llapis vermell corresponent a la secció de l'Ideari a la qual pertanyen els conceptes exposats en la cèdula. Així la cèdula no s'esgarria de secció.

—Quan en una mateixa cèdula són inclosos conceptes pertanyents a seccions diverses, un d'ells, subratllat amb llapis vermell, és el que determina la col·locació de la cèdula a la secció on correspon aquell concepte; dels altres se'n fan tantes cèdules noves com conceptes per tal d'aïllar-los i poder-los situar a la secció corresponent.

—Les cèdules amb concepte subratllat són considerades com cèdules-fonts respecte de les manuscrites en les quals són recopilats els conceptes no subratllats amb vermell en les cèdules-fonts.

—En les cèdules de la secció 3, el número abans de coma indica la secció i el de després de coma, la numeració general de la cèdula on una determinada cançó és esmentada».

Els temes de les diverses seccions de l'Ideari són:

0 — Incògnites. Senyals d'utilització desconeguda.
1 — Bibliografia. Obres a consultar.
2 — Àrea. Extensió i llocs on n'hi ha.
3 — Cançons esmentades.
4 — Reconstrucció. Versió mare.
5 — Comparança. Les versions i fragments.

6 — Antiguitat d'origen i de troballa.
7 — Fets i tradicions com a fons cançonístic.
8 — Subjectes. Col·lector, cantaire.
9 — Vida. Conservació, modificació, decadència i perdua [*sic*].
10 — Propagació.
11 — Tonades. Importància, descripció, caràcter.
12 — Estudi literari. Mots, expressions, ritme, etc.
13 — Publicació. Criteri seguit, normes i plans.
14 — Origen. Procedència, ascendència.
15 — Bilingüisme.
16 — Recollida. Dificultats, mètodes, enginy.
17 — Classificació.
18 — Extracançonisme.
19 — Generalitats.
20 — Bandolerisme.
21 — Abundor de cançons.
22 — Variants. Abundor, vàlua.
23 — Títols de les cançons.
24 — Il·lustració gràfica.
25 — Poesia popular. Caràcters, influència.
26 — Vida de l'Aguiló.
27 — Imperfeccions de les cançons.
2 — Goigs.
29 — Quadrado. Piferrer. Notes originals.

A-35

Carpeta de l'Obra del Cançoner, de 35 x 24, 7 cm. Al llom duu el títol *Material del Ideari Aguiló*. Conté quatre blocs de paperetes, de les mateixes característiques de les d'A-34, amb un cert desordre.

Les notes de les carpetes A-34 i A-35 foren utilitzades per mossèn Joan Puntí per a la redacció de l'*Ideari cançonístic Aguiló* (vegeu C-242).

A-36

Carpeta de l'Obra del Cançoner, de 24 x 18 cm., amb la indicació *Mt. A-11. Materials de folklore (no cançons) extret de la Carpeta 11 dels Materials Aguiló*. 98 fulls mecanografiats (numerats recentment), amb transcripcions de conjurs i oracions.

A-37

Carpeta recent, de 35 × 25 cm., amb la indicació *Documentació sobre el refranyer i el llegendari (cartes d'Àngel Aguiló i de Tomàs Carreras Artau)*. Conté dotze documents, numerats recentment, descrits per separat a continuació.

1. Camisa que conté la resta de documents, amb les indicacions «Cartera XI n° 5», «Refraner Català» i «1925».

2. Carta d'Àngel Aguiló a Rafael Patxot i Jubert, del 30 de novembre de 1925, referent als materials cançonístics cedits a la Institució Patxot i a «la promesa que li fiu a les derreries de la primavera passada, de l'entrega del "Refraner" aplegat per mon Pare (q.a.c.s.)».

3. Carta d'Àngel Aguiló a Rafael Patxot i Jubert, del 18 de març de 1926, excusant-se pel «retrás en ferli entrega del Refranari, que ja tinch a la disposició de V.»

4. Carta d'Àngel Aguiló a Rafael Patxot i Jubert, del 23 de març de 1926: «complint l'ofrena del "Refraner" tinch l'honor d'entregarlhi, tal com varem quedar lo passat Diumenge: son tres caixons ab les carteretes per ordre alfabetich, essent la mes petita la derrera. Hi ha ademes un plech ab cedules soltes y una cartera ab apunts per fer un prolech en cas de publicarse la col·lecció; ademes hi ha dos refranaris un de'n Carles Ros y un altre gotich, castellá, sense portada, a mes d'algunes pleguetes tambe de refranys. Tal com ho dexá lo meu Pare (q.a.c.s.) l'hi entrego y desitjo molt que puga realisar sos bons proposits de publicació». De tot aquest material, només han arribat a Montserrat el «plech ab cedules soltes» (A-38), la «cartera ab apunts» (A-39) i un manuscrit amb refranys del segle XVIII, sense nom d'autor i titulat *Adagis proverbis, Hiperboles, Frasas y Metaforas*, que ha estat passat a la secció de manuscrits de la Biblioteca del monestir.

5. Carta d'Àngel Aguiló a Rafael Patxot i Jubert, del 27 de març de 1926, referent a la «llibreria» del seu pare.

6. Targeta de Tomàs Carreras i Artau al «Sr. Patxot», del 19 de juny de 1925, sobre l'edició de la «col·lecció» (de refranys) del «Sr. Farnés».

7. Carta de Tomàs Carreras i Artau a Rafael Patxot i Jubert, del 10 de juny de 1925, felicitant-lo «pel seu nou gest exemplar propulsant l'obra del "Llegendari Català"» i fent-li saber que l'Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya «es consideraria molt honrat si V. es dignés fixar la seva intel·ligent i generosa atenció en alguna de les nostres iniciatives posades en marxa».

8-11. Carta de Tomàs Carreras i Artau a Rafael Patxot i Jubert, del 3 de juliol de 1926, des d'Olot, «felicitant-lo per l'esplet de bones obres del present any», i molt especialment per l'èxit del primer concurs del «Llegendari» i parlant-li de la «col·lecció paremiològica» de Sebastià Farnés.

12. Índex d'un *Aplech paremiològich*. Una nota a mà assenyala: «Nota d'En Rosend Serra».

A-38

Carpeta recent, de 25 x 19 cm., amb la indicació *Refranyer Aguiló*. Conté una camisa en mal estat, d'Àngel Aguiló o del seu pare mateix, numerada «X» i amb la indicació «Refranys per classificar». Hi ha un total de 715 documents, numerats recentment i distribuïts en sis camises. Al començament de tot hi ha un document sense numerar, de l'oficina del Cançoner o de la Institució Patxot, que diu «*Refrener Aguiló* Carpeta XI-5» i a continuació copia un fragment de la carta d'Àngel Aguiló descrita a A-37 (doc. 4) referent al material del Refranyer passat al senyor Patxot.

38-I. Camisa recent. Dos documents, un amb notes sobre *Refranys* i l'altre amb una llista de refranys.

38-II. Sobre recent. Conté els documents 3-229, paperetes —la majoria molt petites— amb refranys.

38-III. Sobre recent. Conté els documents 230-409, de les mateixes característiques que 38-II.

38-IV. Sobre recent. Conté els documents 410-554, de les mateixes característiques que 38-II.

38-V. Sobre recent. Conté els documents 555-686, de les mateixes característiques que 38-II. El doc. 649 conté algunes notes sobre *Refranes* i el títol pensat per Aguiló per al seu recull: *Llibre del bon seny de la antiga nació catalana ó replech de sos adagis, proverbis, refranys pensaments* [a sobre, sense ratllar: *aforismes*] *y dits populars fet en est Principat y en los realmes de Valencia y de Mallorca, per Micer en M. Ag y Fus*».

38-VI. Camisa recent. Conté els documents 687-715, de les mateixes característiques que 38-II, bé que alguns documents tenen mides més grans.

A-39

Carpeta de 31 x 22 cm., amb la indicació *Refraner*. Conté vuit camises numerades recentment. Al començament hi havia un parell de sobres amb esborranys trossejats d'un poema de mossèn Jacint Verdaguer i un full amb altres esborranys semblants enganxats, que han estat passats a la secció de manuscrits de la Biblioteca de Montserrat.

39-I. Camisa original, que diu «Menjar». 4 documents amb refranys.

39-II. Camisa original, sense cap indicació. 26 documents amb refranys. El doc. 5 és el número 325 del «periódico dedicado exclusivamente á los señores concurrentes á los Campos Elíseos» titulat «Eco de Euterpe», del 23 de setembre de 1866, amb *Refrans catalans aplicables á tot l'any* (a mà diu «Por Anselmo Clavé», rubricat).

39-III. Camisa recent. 17 documents amb refranys, notes, un prospecte de propaganda dels *Proverbi siciliani* de Giuseppe Pitrè, un altre de la *Biblioteca delle Tradizioni Popolari Siciliane*, a cura del mateix Pitrè i quadernets d'un diccionari no identificat amb refranys. El doc. 10 dóna una «llista de persones que m'han dits refrans», entre els quals «Aribau / Roca y Cornet / D. Ramon Muns / Sol / Torrabadella / Llorens / Subirana / Coll = Dr. Petit», entre els difunts i «Verdaguer y Collell / Palau y Huguet — Thos».

39-IV. Carpeta original. 46 documents amb refranys.

39-V. Camisa recent. 63 documents amb notes per al pròleg del Refranyer.

39-VI. Camisa recent. 51 documents amb notes per al pròleg del Refranyer.

39-VII. Camisa recent. 27 documents amb refranys, manuscrits i impresos, i retalls de premsa. El doc. 3 és l'article *Adagis catalans* de Salvador Ginés. El doc. 14, el *Calendari dels pagesos per lo any 1862*. El doc. 25, el *Catecisme de doctrina cristiana feta en versos catalans donats novament a llum per D. Ramon María de Anglada* (Barcelona, Per Manuel Saurí Estamper, 1854).

SÈRIE B
(MATERIALS DE L'OBRA DEL CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA)

La sèrie B, corresponent a tot el material de l'Obra del Cançoner conservat a Barcelona, llevat del fons Aguiló ja catalogat anteriorment a la sèrie A —fora de B-141—, comprèn coses molt diverses: alguna missió i romanalles d'alguna altra que no havien estat enviades al seu moment a Suïssa (al fons C), obres premiades als Concursos de l'Obra del Cançoner, obres presentades als concursos del Llegendari Popular Català, obres premiades a les Festes de la Música Catalana organitzades per l'Orfeó Català, donacions variades a l'Obra del Cançoner —en algun cas adquisicions, com els papers d'Enric Vigo o de mossèn Josep Maideu—, etc. Hi ha, encara, documentació referent a l'Obra del Cançoner o a altres iniciatives del mecenatge cultural de Rafael Patxot, que no hem descrit més detalladament perquè, de moment, restaran reservades i, per tant, excloses de consulta.

Una bona part d'aquest material ha arribat a Montserrat en condicions poc favorables, barrejat i a vegades fragmentari, i ha calgut una bona dosi de paciència per destriar els sacs plens de paperassa de tota mena i per identificar —no sempre amb prou èxit— el contingut de les diverses carpetes.

Sempre que ha calgut, els papers o els volums han estat col·locats en carpetes recents i hi han estat distribuïts en camises que en facilitin la identificació i la consulta. Com a la resta de l'inventari, quan indiquem que una carpeta, una camisa o una numeració són «recents» vol dir que no són anteriors a l'arribada a Montserrat.

B-1

O.C.P.C.— Missió a la Comarca d'Olot-Agost 1925. Materials aplegats — del 1 al 100. Joan Tomàs i Antoni Bonell (al llom: *Missió Tomàs-Bonell. 1925. Comarca Olotina. 1 a 100*).

Carpeta de 24 × 18 cm. Camisa de l'Obra del Cançoner que conté 248 fulls, numerats recentment, amb música, lletra i algunes notes. Als primers fulls hi ha l'*Índex de les cançons d'aquesta missió*, corresponent no sols a aquesta carpeta, sinó també a les tres següents. Al full 6, al lloc de l'índex corresponent al núm. 67, *Garineldu*, hi ha una nota signada per D. C. (= Diego Catalán) que fa constar: «falta en 1967». Al full 189, la mateixa mà anota: «falta 67-68 en 1967 D.C.» (segons l'índex, el núm. 68 era *Margarida Pulaiola*). En alguns altres números trobem la indicació «M. P.», que deu voler dir que en foren trameses còpies a don Ramón Menéndez Pidal.

El 1992 falten altres números: el 4 (*La cançó del conde l'Arnau*), 10 (*Nit de vetlla*), 14 (*Els tres segadors*), 15 (*Catarina*), 16 (*Darideta*), 28 (*Sant Jaume de Galícia*), 29 (*Els tres estudiants*), 30 (*Les hores de la Passió*), 31 (*El càstig*), 32 (*La muller del terrissaire*), 41 (*El maridet*), 45 (*Sardana de Rupit*), 62 (*El rei de França*), 71 (*Blancaflor*), 76 (*La Samaritana*), 86 (*El castell de Figueres*), 88 (*Retorn del promès*), 89 (*Un casament*), 92 (*Per un galant de muntanya*), 93 (*El promès de Montmany*) i 95 (*A l'edat dels catorze anys*).

B-2

O.C.P.C. Missió a la Comarca d'Olot (Agost 1925). Materials aplegats — del 101 al 200. Joan Tomàs i Antoni Bonell (al llom: *Missió Tomàs-Bonell. 1925. Comarca Olotina. 101 a 200*).

Carpeta de les mateixes característiques que B-1. 290 fulls, numerats recentment. Hi manquen els números 101 (segons l'índex de B-1, *Blanxaflor i Palometa*), 156 (*El minyó altet i prim*), 165 (*La serrana*), 166 (*Cançó d'enamorat*), 174 (*Ventura*), 179 (*La dona de mestre Joan*), 186 (*Donya Isabel*) i 192 (*La bandera dels carlins*).

B-3

O.C.P.C. Missió a la Comarca d'Olot (Agost 1925). Materials aplegats — del 201 al 300. Joan Tomàs i Antoni Bonell (al llom: *Missió Tomàs-Bonell. 1925. Comarca Olotina. 201 a 300*).

Carpeta de les mateixes característiques que B-1. 256 fulls, numerats recentment. Hi manquen els números 205 (segons l'índex de B-1, *La donzella*), 216 (*Si jo'n ting una cabra*), 223 (*Cançó amorosa*), 228 (*Cobles del ram*), 237 (*cançó de Nadal*), 249 (*Don Lluís de Montalvà*; a l'índex de B-1 hi ha una nota de Diego Catalán que diu «falta 1967», ratllada i substituïda per «está»; en tot cas, el 1992 no hi és), 250 (*Ara ve lo mes de Maig*), 257 (*La mosca*), 274 (*L'horte de paisança* [?]), 279 (*Corrandes*), 282 (*D. Francisco i D. Joan*), 283 (*Cançó de taverna*), 284 (*Les hores de l'amor*), 289 (*Les noces*) i 297 (*Donya Brilana*).

B-4

O.C.P.C. Missió a la Comarca d'Olot (Agost 1925). Materials aplegats — del 301 al 401. Joan Tomàs i Antoni Bonell (al llom: *Missió Tomàs-Bonell. 1925. Comarca Olotina. 301 a 401. Fotografies*).

Carpeta de les mateixes característiques que B-1. 294 fulls, numerats recentment. Hi manquen els números 302 (segons l'índex de B-1, *Cançó de Contrabandistes*), 314 (*Santa Agnès*), 322 (*La polleta*), 341 (*La font de les Tries*), 345 (*Esteve*), 351 (*Joan i Margarida*), 352 (*Cançó de Nadal*), 353 (*Silvana*), 369 (*El duc de Montesino*), 371 (*Flor de perera*) i 398 (*La nina i el moliner*) Al final hi ha un sobret que duu el títol *Fotografies de cançonaires. Missió Joan Tomàs i Antoni Bonell a Olot i voltants. Agost de 1925;* conté cinc fotografies. Hi manca la memòria de la Missió.

B-5

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm. Conté un sobre titulat *Melodies de les Cançons populars recollides a Mataró i a Sant Andreu de Llavaneres el dia 29 de Desembre de 1933, junt amb n'Esteve Albert. Joan Tomàs* (rubricat). 40 fulls, amb numeració romana, cadascun dels quals correspon a una melodia.

B-6

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Missions Tomàs-Amades 1930 i 1932.*

1. 6 fulls manuscrits titulats *Missió Joan Tomàs-Joan Amades Comarques Lleidatanes Juliol, Agost i Setembre de 1930*, amb una llista d'informants, passada a màquina en un full adjunt. Una mà posterior hi fa constar: «repetit amb la memòria» (cf. C-128).
2. Un sol full manuscrit (numerat 1) titulat *Crònica de dues excursions de recerca de música popular fetes per J. Amades y J. Tomás Primavera de 1932 mes de Maig* (informants de Valls i d'Aiguafreda).

B-7

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm. titulada *Inventari de fonogrames (Missió Samper 1926).*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Fonogrames 1926* (Samper mateix hi afegí en llapis, entre parèntesis: «transcrits»). 62 paperetes, numerades recentment. Cf. B-12.

B-8

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Inventari de fonogrames (Missió Samper 1927).*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Fonogrames 1927*. 107 paperetes, numerades recentment. Cf. B-13.

B-9

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Inventari de fonogrames (Missió Samper 1928).*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Fonogrames 1928*. 36 paperetes, numerades recentment.

B-10

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Inventari de fonogrames (Missió Samper 1930).*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Fonogrames 1930*. 20 paperetes, numerades recentment.

B-11

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Inventari de fonogrames (Missió Samper 1932).*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Fonogrames 1932*. 218 paperetes, numerades recentment.

B-12

Carpeta recent de 24,7 x 18,5 cm., titulada *Transcripcions de fonogrames (Missió Samper 1926).*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, amb la data «1926», titulada *Fonogrames* (Samper hi afegí en llapis «transcrits»). 62 fulls, numerats recentment. Els dos primers són unes *Observacions a les transcripcions dels fonogrames* (lletra de Baltasar Samper).

B-13

Carpeta recent de 24,7 x 18,5 cm., titulada *Transcripcions de fonogrames (Missió Samper 1927).*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, sense cap indicació. 33 fulls, numerats recentment.

B-14

Carpeta recent de 24,7 x 18,5 cm., titulada *Cançons mallorquines. Diari d'Eivissa.*

Conté tres camises recents.

I. Cançonetes de Mallorca dictades per Llorenç Ferrer (Blanco), de Cas Concos, escrites el 25 de setembre de 1926 «pel Vicari, Rev. Gabriel Adrover, Pve.», segons una nota inicial en llapis de Baltasar Samper. 20 pàgines, numerades recentment. Les dotze primeres, que formen un bloc, contenen 143 corrandes, numerades a l'Obra del Cançoner. La resta formen un altre bloc, de format més petit, i donen alguns altres noms de cantaires (la pàg. 14 i les dues darreres són en blanc).

II. 62 pàgines, numerades recentment, amb cançonetes de Mallorca, sense indicació de procedència. A les pàgs. 1-38 hi ha 151 corrandes, numerades a l'original. Pàgs. 39-40 en blanc. A la pàg. 41 hi ha una corranda de batre sense numerar. Pàgs. 42-44 en blanc. A les pàgs. 45-48 hi ha altres corrandes sense numerar. A les pàgs. 49-52 és transcrita la «codolada» que comença «Senyor Deu meu Jesucrist / omnipotent / daume bon enteniment». A les pàgs. 53-57 és transcrita la cançó que comença «En la primera estació, / vos lletgiren sa sentencia / i Vos pare de clemencia / amb amor i paciencia / seguireu la processó». Pàgs. 58-60 en blanc. Pàg. 61, esborrany en llapis que comença «Samarita donam beure i jo te dare de mon amor». Pàg. 62 en blanc.

III. Exemplar del número 12.320 del «Diario de Ibiza», dilluns 17 d'agost de 1931, amb una selecció de poesia popular eivissenca, oferta als «germans de Mallorca» que visitaven l'illa, signada per I. M. (Isidor Macabich).

B-15

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Material d'Antoni Noguera (còpies).*

8 fulls, numerats recentment, amb melodies del material d'Antoni Noguera deixat a l'Obra del Cançoner per mitjà de Baltasar Samper.

B-16

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Notes esparses de Baltasar Samper.*

Conté tres camises recents.

I. 20 fulls mecanografiats, amb el títol a mà (lletra de Baltasar Samper) *El cant de les cançons de treballada a Mallorca* (text presentat al Congrés de Musicologia de Barcelona de 1936).

II. 2 fulls mecanografiats en francès, sense títol, que corresponen al començament de la conferència de la camisa anterior.

III. Tres fulls independents, escrits per Samper, amb notes sobre Puigpunyent, una llista dels suburbis de Palma i notes sobre diverses cançons (amb una referència a Sant Llorenç).

B-17

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Cançons recollides per Mn. Anglès.*

10 fulls, numerats recentment, amb música i lletra (mecanografiada) de quatre cançons recollides per mossèn Higini Anglès el juliol de 1922: *El pigot* («Ací a l'hort del meu pare — lo pigot hi ha fet lo niu», Solsona), *El Janicó* («Sastre n'era, sastre, / lo meu aimador, / lo quin més jo aimo / se'n diu Janicó», Timoneda), *La filla enganyada* («Si n'eren mare i filla / que a la porta s'estan / la una broda seda / i l'altra broda estam», Canalda) i *Diumenge de Rams* («Ja vindrà un sant Diumenge, / un sant Diumenge de Rams / les taules són parades / *Jesús Maria* / de palmes i de rams / *Jesús tan gran*», Timoneda).

B-18

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Goigs de Sant Martí del Canigó.*

Conté un exemplar imprès, titulat *Sant Marti del Canigo*, «Créé à la Retraite de Juillet 1925» (Ceret, Imp. L. Roque). La tornada comença «En lo dolç niu de Sant Marti / Pujem tots ab viva alegria».

B-19

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Cançons diverses*.

Conté tres camises recents.

I. 2 documents procedents de Navarcles, numerats a l'Obra del Cançoner 48 i 49, amb lletra i música de *La vila de Prades* («A la vila de Prades / si n'hi ha un xicot, / n'és fill de bon pare, / bona mare i tot») i *El dia de Sant Joan* («El dia de Sant Joan / com és matinada fresca / Se'n varen anà a la font / a beure de l'aigüa fresca»).

II. Un document sense indicació de procedència, amb lletra i música de *La vida de Maria* («La vida de Maria / qui la pogués contemplar, / no hi ha llengua perfeta / per poguer-la explicar»).

III. 7 documents procedents de Ridaura (Olot), amb lletra i música de *Fadrins no tractéu ab ninas* («Fadrins no tracteu ab ninas / Perque ellas no pagan may, / Y ab una jo m'he llogat / Som estat ben pagat»), «Una cansoneta nova / Vos la diré tot cantant» (sense música; continua «Treta de dugas ninetas / Son fillas d'Arenys de Mar»), *La Bonicoya* («Y un dia l'encontri sola / Y el mati de S. Joan / Que plorava y derramava / Llàgrimas de sentiment»), «Una cansoneta nova / Be la oireu cantar» (sense música; continua: «Treta d'un fadri jove / Del poble de Sarinyá»), *S. Joseph* («S. Joseph pregunta als mossos / —Mossos què ha sigut aixó / —Si me la haguessiu encomanada / Vos en sabría dar rahó»), «Una cansoneta nova / Be la oiréu cantar» (sense música; continua «Treta d'una minyona / Que à Hostal Rich hi ha») i «Portal de Bethlem / Portal Molt ditxos».

B-20

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Cançoner monogràfic comarcal del Ripollès. Balls.*

55 fulls, encapçalats pel mateix títol donat a la carpeta. Numeració de l'Obra del Cançoner (amb algun número bis afegit recentment). Hi manca el full 53. Notes, música i lletra.

Entre els papers de l'Obra que van arribar en desordre hem pogut identificar una camisa en mal estat corresponent a aquest recull, ara col·locada al lloc corresponent. Diu *Cançoner monogràfic comarcal del Ripollès. / Balls / 23 / Lema: / «Els anyerons si n'eren dos»*, i afegit a l'oficina de l'Obra del Cançoner: *Concurs 1922 / Recull N° 6 / Accèssit de 50 ptes. / Autor: Salvador Vilarrasa / Tomàs Raguer i Fossas*. Hi ha estat afegida a mà la sigla «V.R.n°».

B-21

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Lletra de balls*.

2 fulls mecanografiats, sense cap indicació, amb el *Ball del ciri* («Com l'antic cloquer de l'església venerada, / lum-le-ta-lay, visca l'amor, / servarém la tradició ben estimada / de l'avior») i una *Dansa catalana* («Tra-la-rà, / visca la dansa gentil; / tral-la-rà sardana alegroia, / de montanyés estil»).

B-22

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Notes esparses*.

5 documents, numerats recentment, descrits per separat a continuació.

1. Full que sembla un fragment d'una camisa de l'Obra del Cançoner. Diu: «J. P. vol. I (J. Poueigh) / Manquen algunes cèdules i alguns títols a les fetes».
2. Full mecanografiat, signat per Tomàs Raguer, titulat *Concurs de Fotografia de l'Orfeó Català / 1932 / Quinze fotografies trameses per l'Obra del Monestir de Ripoll, obtant al tema B.* Hi manquen les fotografies descrites.
3. Full amb un esborrany manuscrit: «*M. nº* / (Conferència Millet "El cant popular religiós)" / V. Exemple VII — Demanar a Romeu versió "Goigs Roser"».
4. Full amb un esborrany manuscrit: «F. P.-I-nº / Nº 10- No copiada. Fou extreta de "Por nuestra música". Per a les notes de procedència, etc., v. "Cancionero" de F. Pedrell».
5. Full mecanografiat amb una nota sobre un capitell del claustre de Sant Cugat, amb instruments musicals.

B-23

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Agranadures (Material Noguera)*.

Un sobre de l'Obra del Cançoner, amb el títol *Agranadures* i la sigla G.-H.N., pª (i en llapis, ratllat: «Lletres, sense tonada» i «Mat. N. (c.) nº»). El seu contingut ha estat col·locat recentment en dues camises.

I. *Cuaderno para uso de* (sense indicació de nom) sense numerar, amb llistes de llibres i de partitures. Un full de l'Obra del Cançoner, enganxat al començament, li atribueix la sigla «MatN.(c)nº» (seguida de «G.-H.N.p», corresponent a la camisa II). Segons l'inventari de cèdules-fonts de l'Obra del Cançoner, aquesta sigla correspon a «MATERIALS NOGUERA Llibreteta amb la lletra de 35 cançons curtes recollides per A. NOGUERA».

Efectivament, aquest quadernet conté 35 corrandes mallorquines, numerades de l'1 al 35 a l'oficina de l'Obra del Cançoner.

II. 6 fulls mecanografiats i altres manuscrits (tots plegats numerats de l'1 al 13 a l'oficina de l'Obra del Cançoner), més dues paperetes (numerades recentment 14 i 15), amb corrandes mallorquines. Al dors del full 6, una nota a mà diu: «Honorat Noguera i Gabriel». Segons l'inventari de cèdules-fonts de l'Obra del Cançoner aquest material, que hi duu la sigla G-H.N. p., correspon a «CANÇONS CURTES recollides pels germans Gabriel i Honorat NOGUERA».

B-24

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Cançons d'aquest any 1906-1907*.

Una camisa de l'Obra del Cançoner (sense cap indicació). 14 fulls, numerats recentment, el primer dels quals és una altra camisa que duu el títol *Cançóns d'aquest any* (al darrera, una altra lletra hi escriu 1906-1907). Els fulls 2 i 3, solts, contenen respectivament versions que comencen «Matinet se n'es llevat / a las 5 de matinada / Posa la brida al cavall / Dret á la Serra se n'anava» i «L'ofici del manobra / es un ofi[ci] molt cansat / Cada dia puja y baja / ab la gaveta al cap», sense indicació de procedència i sense música. Els fulls 4-5 contenen, a les tres primeres pàgines, *L'Escola*, «cansó per la mainada» d'Enric Saleta Llorens, datada a Molins de Rei, agost 1905, i dedicada «Al distingit profesor don Joan Civil»; a la pàg. 4, hi ha dos esborranys en llapis que comencen «La nit de S. Joan / n'es una nit molt alegre, / los amichs m'están dien / Joan perque no t'alegres» i «Jahn ha d'anà à la g[uerr]a / D. lluís de Montcalbá / Catarina Fille meva / sento el haverta de deixá». Segueix una col·lecció de *Follies*, «Procedents de Banyeres del Panadés» (torna a haver-hi la indicació «1906-1907», de la mateixa mà del full 1).

B-25

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Recull de cançons (Olot...)*.

Quadern sense cap indicació. Les primeres 53 pàgines han estat numerades a l'oficina de l'Obra del Cançoner; n'hi ha altres onze sense numerar. Entremig hi han estat col·locats un bon nombre de fulls amb lletres de cançons. Hi ha una numeració seguida de les cançons des de l'1 (corresponent a la pàg. 1 del quadern) fins a la 91; les cinc darreres pàgines del quadern no tenen cap mena de numeració. Hi ha algunes referències de procedència a Olot, Manresa, Centelles, etc. Hi apareix constantment, posada per l'oficina de l'Obra del Cançoner, la sigla M.C., corresponent, segons l'inventari de cèdules-fonts de l'Obra, al *Petit recull de cançons de la terra* de Montserrat Civil.

B-26

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Cançons i follies recollides per Joan Bru i Sanclement.*

Un sobre del Centre Excursionista de Catalunya que conté 38 fulls, numerats recentment. Duu el títol *Cançons i Follies populars catalanes recollides per En Joan Bru i Sanclement i donades a l'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya» pel «Centre Excursionista de Catalunya». 15-XII-1924.* Hi ha un total de 80 cançons sense música, numerades a l'oficina de l'Obra del Cançoner, repartides en diversos blocs.

Full 1. *Cansó*, «recullida per J. Brú», 14 d'octubre de 1884, que comença «Fons de l'avall / ni ha una pastora / mes encisera / y bella qu'un sol».

Fulls 2-12. *Cansons Populars Catalanas*, recollides per J. Bru (15 de desembre de 1886) a Barcelona, a Gratallops, a Banyoles, a Badalona i a Mallorca (aquestes darreres, que no foren numerades a l'oficina de l'Obra del Cançoner, són tres «Cuartetas» en castellà macarrònic).

Fulls 13-16. *Cansons y follías*, recollides per J. Bru (novembre de 1887) a Lleida (al final, concreta a Alguaire).

Fulls 17-20. Cançons llargues i una endevinalla recollides a Alella i a Falset, 1884. Al dors del full 20 hi ha una nota del Centre Excursionista: «Cansons de Brú / Ll.J.S. 14/XI-84. / *Ojo*! n'hi ha una que no es tal cansó popular y n'hi ha d'altras que ho son, pero que han sigut publicadas ab lleugeríssimas variants. / Lo Sr. Maspons hi ha de donar una bona mirada ans de donarho à la estampa».

Fulls 21-26. *Algunas follías recullidas en una excursió al Priorat de Escala Dei. Barcelona Mars 6/86. J. Brú.* Al final hi ha una endevinalla i una *Décima* («Mare de Deu del Consol / vos volia preguntá / si es pecat lo festeijá'»), recollides a Gratallops, novembre 1886.

Fulls 27-34. *Cansons populars catalanas recullidas per Joan Brú Sanclement. Barcelona 12 Mars 1886.* Del Priorat d'Escaladei, de Lleida i de Gratallops.

Fulls 35-38. Diverses cançons recollides a Barcelona, 1884.

B-27

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Cançons de Molins de Rei.*

Un quadern, titulat *Cançóns*, numerat originàriament fins al full 22 (aquest darrer i la resta del quadern en blanc). En principi, cada un dels fulls correspon a la lletra d'una cançó, bé que en algun cas algun full duu dos o tres números. Hi ha referències a cantaires de Molins de Rei i després del full 19 hi ha un full solt —numerat recentment 19 bis, enganxat amb un altre que n'és continuació, corresponent a una versió de *La porqueyrola*— que al darrera té un rebut signat a Molins de Rei per Miquel Civil, 25 de gener de 1906.

B-28

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Cançons (lletra i música).*

Quadern exactament igual al de B-27, sense cap indicació. 9 fulls numerats recentment, amb cançons d'alguna de les quals hi ha la música en un full més petit a part, numerat amb un número bis. Al final hi ha diverses melodies sense lletra, numerades del 10 al 14; l'11 procedeix de Rubí.

B-29

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Ball de la Candela de Valls.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, amb el títol *Jhs. / Lletra del Ball de la Candela / Valls / Facilitada a l'Obra del Cançoner per Fidel de Moragas.* 19 fulls mecanografiats. Al 2 hi ha una nota signada per Josep Pont, pvre., Valls, 23 de desembre de 1910, que indica que l'autor del ball és «Marquet de la Dona, fill de Valls»; hi ha corregit «els defectes que s'hi observen, i ara, amb el nou ropatge que porta, gairebé no el coneixeria el seu autor». Al full 19 hi ha l'advertiment: «Per la còpia / Fidel de Moragas».

B-30

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Cançons, balls i tocades de l'Arboç. Recull de Ricard Domingo.*

Una camisa de l'obra del Cançoner, que duu el títol *Cançons, Ballets i Tocades d'Arbós del Penadés. Recull d'En Ricard Domingo.* Hi ha un primer bloc que consta de 57 fulls, que duu el títol *Cançons, Ballets i Tocades popularitzats en Arbós del Penadés. Recullits per Ricard Domingo. Còpia treta per En Francesc Pujol, per a* l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya. *Tremp, Agost-Setembre 1923.* Els fulls 2-3 contenen l'índex de les cançons, les tocades i els ballets, acompanyats de la música corresponent i d'algunes notes. De tota manera, els ballets van en un segon bloc, dins una nova camisa titulada *Ballets popularitzats a l'Arbós del Penadés. Aplegats per Ricard Domingo* (13 fulls).

B-31

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Contrapàs xinxilla (Pallars).*

Una camisa de cartó, amb la indicació *Copbla* i una etiqueta enganxada que duu el títol *Contrapas Xinxilla Pallàrs. Recullit per en Enrich Vigo prime que ba enseñarlo á ballar en aquesta siutat de Barselona sonat per ell.* 12 fulls, numerats recentment, amb partitures.

B-32

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Indiot. Hereu Riera.*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb la indicació *Copbla* i el títol «*Indiot* 10 papes / *L'Hereu Riera* 12 papes». 22 fulls, numerats recentment. Els deu primers, embolicats dins una petita camisa sense cap indicació, corresponen a *Indiot*; la resta a *L'hereu Riera*, bé que els fulls 11-20 contenen també noves partitures d'*Indiót*, amb la indicació «Armonisat per F Pujol».

B-33

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *El ball de quatre.*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb la indicació *Cobla* i el títol *El ball de cuatre ó vulgarment ball de S.ⁿ Quirze.* 21 fulls, numerats recentment (més el darrer, blanc).

B-34

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Esquerrana de tres punts (Pallars).*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb la indicació *Copbla* i el títol *Esquerrana de tres puns pallárs. Recullida y sonada en lo pallárs per en Enrich Vigo en lo pallars se sone solsamment ap dos puns, y es la berdadera.* 11 fulls, numerats recentment.

B-35

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Esquerrana de tres punts i Dansa del Mocador.*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb la indicació *Banda* i el títol *Esquerrana de 3 puns y Dansa del Mocadó. E. Vigo.* 8 fulls, numerats recentment,

que contenen per una cara *L'Esquerrana de 3 puns* i per l'altra la *Señorial dansa del comtat de Pallars (el Mocado).*

B-36

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Dansa de Casterllterçol.*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb les indicacions «8 Papes» i *Banda* i el títol *Dansa de Casterlltersol* (i la signatura d'«E. Vigo»). 8 «papers», numerats recentment, cada un de quatre pàgines.

B-37

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *La Patum i Contradansa.*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb les indicacions «8 papes» i *Banda* i el títol *La Patúm y Contradansa* (i la signatura «E. Vigo»). 8 fulls, numerats recentment, que contenen per una cara *La Patúm* i per l'altra la *Contradanza.*

B-38

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Ball pla i Castanya.*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb les indicacions «8 papes» i *Banda* i el títol *Ball Pla y Castanya* (i la signatura «E. Vigo»). 8 fulls, numerats recentment, que contenen per una cara el *Ball Plá* i per l'altra *La Castanya.*

B-39

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Ball pla el Rossinyol. Ball padedú.*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb la indicació *Banda* i el títol *Ball pla el Rosiñol. Ball Padedú.* 8 fulls, numerats recentment, que contenen per una cara el *Patatuf* i per l'altra el *Ball pla el Rosiñol.*

B-40

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *L'hereu Riera.*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb la indicació *Banda* i el títol *L'hereu Riera, ó el ball dels bastóns.* 12 fulls, numerats recentment.

B-41

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Contrapàs xinxilla (Pallars). La Tea.*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb les indicacions «8 papes» i *Banda* i el títol *Contrepàs Xinxilla y la Tea* (i la signatura «Enrich Vigo»). 6 fulls, numerats recentment (la camisa diu «8 papes»).

B-42

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Esquerrana Indiot i Sant Ferriol.*

Una camisa de les mateixes característiques que la de B-31, amb les indicacions «8 papes» i *Banda* i el títol *Esquerrana Yndiót y Sant Farriol* (i la signatura «Enrich Vigo»). 8 fulls, numerats recentment, que contenen per una banda *Sant Farriol* i per l'altra l'*Esquerrana Yndiót.*

B-43

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Danses.* Una camisa sense cap indicació. Conté 16 fulls, numerats recentment, de característiques similars als de les carpetes anteriors d'Enric Vigo. Hi ha successivament partitures corresponents a *Ball de cuatre (Sanquirse Prats de llusanes), El ball de la Metradansa, ball tipich de Calaf, L'hereu Riera, Esquerrana de tres puns* (i *Indiot*), *La Patinu, Espunyolet* i «*L'Arlesienne*», *La Danza de Castelltersol* i *Ball Cerda.*

B-44

Carpeta de 24,5 × 18 cm., titulada *Cançoner.* Conté vuit camises recents, descrites per separat a continuació.

I. 8 fulls (a partir del 4 numerats recentment), enganxats per un clip i amb un advertiment preliminar: *Gravats i obres de Flauta que poden interessar.*

II. 30 fulls numerats a l'oficina de l'Obra del Cançoner amb melodies dels trobadors (comença per Marcabrú) i altres autors medievals.

III. 35 quadernets de paper pautat de quatre pàgines cada un, que es trobaven en un desordre absolut. Semblen un mètode: comencen «Cap. I» i «3ª Major. C. / 5ª dimn. D. / 7ª Dimn. D / 5ª Perf. C. / 3ª Menor C. / 2ª Menor D.»

IV. Quadernet de paper pautat, escrit només a la primera pàgina, sense cap indicació.

V. Vint cançons recollides a Osseja en diversos anys, lletra i música.

VI. Una altra còpia de les mateixes cançons d'Osseja de la camisa anterior. Es trobava en un desordre absolut i hi manca algun full.

VII. Una altra còpia de les 18 primeres cançons d'Osseja de les dues camises anteriors. Una bona part de les lletres hi han estat mecanografiades.

VIII. Exemplars impresos dels romanços II i IV del *Salteri franciscá. Romancets sobre la prodigiosa vida del patriarca sant Francesch per Mossèn Jacinto Verdaguer, Pbre.* (Vich, Estampa de Ramon Anglada, 1882).

Aquesta carpeta devia ésser feta —o refeta— amb pressa i sense fixar-s'hi gaire: a part del desordre de tot el conjunt, a què ja hem fet a·lusió, hi hem trobat paper pautat en blanc, un sobre sense adreça, la coberta del llibre *De la colla Provença. Edició d'ofrena. Maig del 1928* (Barcelona, Estampa de la Renaixensa), una fotografia de l'arc de Cabanes, una flor assecada, una targeta postal d'una mitra gòtica de Santa Maria de l'Estany (en blanc), una targeta postal del Parque del Oeste de Madrid (adreçada a Manuel Carreras, 31 de desembre de 1933), un sobre de la Mútua Escolar Blanquerna amb un rebut de l'Acadèmia de Música de Barcelona a nom de Núria Carreras (30 d'abril de 1936), dos fulls de paper assecant, dues relacions d'obsequis i d'adquisicions que deuen correspondre a la família Patxot i un full del «Supplément au N° du 15 Février 1908 de la POUPÉE MODÈLE» de París. Tot aquest material, lògicament, n'ha estat eliminat.

B-45

Carpeta de 23 x 17 cm., amb un títol en llapis esborrat que comença clarament *Per*, Devia dir «Per fer», «Per revisar» o «Per arreglar». Conté quatre camises (numerades recentment) descrites per separat a continuació.

I. Camisa de l'Obra del Cançoner titulada *Mat. S. Correccions*. Segons l'inventari de cèdules-fonts de l'Obra del Cançoner, es tracta dels «Materials Serra i Pagès». 23 paperetes (numerades recentment), únicament amb música.

II. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *J.M.(b) nº Correccions*. Segons l'inventari de cèdules-fonts de l'Obra del Cançoner, es tracta de les *Cançons populars catalanes. Recull*

de Mn. Josep Maideu i Auguet. Una papereta (numerada recentment), únicament amb música.

III. Camisa recent. Conté un quadernet de paper pautat (9 pàgines numerades, la darrera recentment, més altres 11 en blanc), amb esborranys de cançons, música i lletra. Altres tres fulls solts de paper pautat (numerats recentment 10-12) contenen referències a aquestes cançons i n'inclouen alguna altra, tot posant-les en relació amb Magí Valls i Martí.

IV. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Recull Cases. Vària (Per fer)*, en llapis. Conté 36 fulls (i un en blanc al final), numerats recentment en el mateix ordre en què van arribar a Montserrat. Els 27 primers corresponen al recull de «J.M.C.» (Josep M. Casas), en net i en esborrany. El 28 és un text escrit sens dubte per mossèn Joan Puntí, titulat *Jhs. De música popular. «EL RECORD» de Manlleu*. Els 29 i 30 contenen una versió (lletra i música) de *La nit de Sant Joan*, de Piera, que comença «N'estaven mare i filla / sentadas amb un banc / la filla en broda seda / la mare en broda estam / que mes ai / la nit de Sant Joan». El 31 és una petita camisa de l'Obra del Cançoner que conté una papereta amb una melodia de Bellver, comunicada per Joan Amades, esborrany en llapis. El 33 conté la melodia de *La filla del marxant* («La filla del marxant / diuen que és la més bella, / no és la més bella, no, / d'altres n'hi ha sens ella»), de Tarragona. El 34 conté la melodia de *La Dansa de Falgàs* (la Pobla de Lillet); els fulls 35-36 recullen un esborrany de *Tradició* referent a aquesta mateixa dansa.

B-46

Carpeta de 23 × 17 cm., titulada *Aplec de Cançons / Francesc Civil i Castellví / 29. Rambla Llibertat Girona*. A l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van posar, en llapis, la sigla «F.C.n°». Conté tres camises recents, descrites per separat a continuació.

I. 8 fulls de paper pautat, numerats recentment, amb melodies en part ratllades. Hi ha referències a Copons i a Molins de Rei.

II. 6 fulls, numerats recentment, amb una lletra que comença «A Balenya ni ha un home, / Que per nom s'en diu Andreu / Cuant sent la pluja / Tot se n'enuja», i una *Oració de Sant Pau* que comença «(Fulana de tal) va al devan / Devan de redera / S. Pau y S. Pere / S. Lluch y S. March».

III. 6 fulls, numerats recentment. Els 5 primers contenen llistes de cançons (els 2-4 són trossos de paper esquinçats); al dors de l'1 hi ha uns versos d'*El bon petit bailet*. El 6 conté uns versos en llapis que comencen «La festa que's fa / Pel poble ressona»; a l'oficina de l'Obra del Cançoner hi van posar la nota «No».

B-47

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada [*JOAN AMADES*] *Maneres populars de fer música*.

Conté un volum mecanografiat anònim, relligat en cartó, titulat *Maneres populars de fer música*, que duu el «N° 13» corresponent als concursos de l'Obra del Cançoner. A la portada, hi consta el lema «Nynigo myogp» (*sic*, més endavant escrit correctament «Nyigo nyigo»). Conté al començament 20 exemples musicals. Segueix el text pròpiament dit, numerat per l'autor mateix de l'1 al 92, sobre *Instruments musicals de música* (amb deu fulls d'il·lustracions no numerats).

Segons la bibliografia de Llorenç Prats, Maurici Carbó i Imma Pla dins el volum col·lectiu *El món de Joan Amades* (Barcelona 1990), pàg. 231, fou redactat el 1924 i premiat aquell mateix any al «II Concurs de l'OCPC». Ho confirma el *Dietari* inèdit de l'Obra del Cançoner.

B-48

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada [*JUST SANSALVADOR*], *Cançoner infantil de Concentaina.*

Conté un quadern de 96 pàgines, titulat *Concurs de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya Any de 1924 / Cançoner infantil de Concentaina / (53: Jocs, cants i cantarelles d'infants) / Lema: / Fulletes que hi han al món / d'una Pàtria que no's fon*; hi figura el «N° 14» corresponent al Concurs de l'Obra del Cançoner. A la pàgina de portada es repeteix el mateix títol de la coberta, suprimint només els dos punts que hi ha abans de «Jocs, cants i cantarelles d'infants».

Un *Breu Preàmbul* (pàgs. 3-4) assenyala: «Aquest recull, fou fet, durant les vacances de l'estiu de 1923. El recol·lector, fill de la localitat, reuní a qualques persones de totes les edats a fi de saber, si les cançonetes que rebé dels seus majors, havien evolucionat. Trobat-se que encara es perllonga la mateixa línea melòdica...» A les pàgs. 5-8 hi ha un complet índex del *Contingut* del recull. Tant la lletra, com la presentació del material i la seva anotació són idèntiques al d'altres reculls sobre Cocentaina signats per Joaquim i Just Sansalvador i conservats a l'arxiu de l'Obra del Cançoner. El *Dietari* inèdit de l'Obra permet d'assenyalar que n'és autor Just Sansalvador.

B-49

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Cançoner general valencià.*

Conté un quadern de 300 pàgines, titulat a la coberta *Cançoner general valencià per Concurs MCMXXIV de l'O. del C. P. de Catalunya*, i a la portada *Obra del Cançoner Popular de Catalunya / Concurs — Any 1924 / Cançoner general valencià / Lema: / Cançons de la «Terra del Xé» / que la vila de Concentaina, / sense tabalet ni donsaina, / canta a la «Mare»*

que tingué. Hi figura el «N° 15» corresponent al Concurs de l'Obra del Cançoner. A les pàgs. 3-4 hi ha l'*Índex* del material recollit, sempre procedent de Cocentaina, vint-i-quatre cançons (que inclouen «xistes» i «trovos»). La presentació de la música, la lletra i les notes és idèntica a la d'altres reculls sobre Cocentaina signats pels germans Joaquim i Just Sansalvador i conservats a l'arxiu de l'Obra del Cançoner. El *Dietari* inèdit de l'Obra permet d'assegurar que n'és autor Just Sansalvador.

B-50

Una capsa de cartó de 24 × 17 cm., amb una etiqueta mecanografiada que duu el títol *Recull de Cansons Populars. Lema: ¡QUI T'HA VISTA CATALUNYA!!;* hi ha la indicació «N° 16», corresponent al Concurs de 1924 de l'Obra del Cançoner.

Conté seixanta-dues cançons, procedents fonamentalment de la Vall de Ribes i de Vic, cada una de les quals és presentada d'una manera independent; les indicacions sobre la procedència i les lletres són mecanografiades. Al començament hi ha una nota, igualment mecanografiada, que adverteix: «El present Recull conté 62 cansons. Moltes d'elles son variants de cansons ja conegudes.— Seguin [*sic*] l'ordre de numeració les 10 primeres son cansons d'assumptes varis. Les altres quasi totes amoroses».

Segons el *Dietari* inèdit de l'Obra del Cançoner se'n declarà autor mossèn Lluís Romeu, de Vic, «ensems amb Na Josepa Orriols que li cantà les cançons del recull».

B-51

Carpeta de 24 × 17,5 cm., titulada *N° 20. Paquet N° 2 / Collita ponentina. / L... La melodia popular nova Font de Juvenci... / 8 quaderns.*

Correspon al número 20 de les obres presentades al Concurs de l'Obra del Cançoner de 1924 i conté, efectivament, vuit fascicles relligats en rústega, totalment mecanografiats, que duen el títol *Cançoner Popular de Catalunya / Collita ponentina / L: «... La melodia popular... / nova Font de Juvenci...» / (F. Pedrell)*, amb un total de 360 números de música, habitualment acompanyats de la lletra corresponent i a vegades d'alguna nota (amb al·lusions sovintejades al material en possessió de l'Obra del Cançoner, cosa que indica que l'autor n'era col·laborador). A continuació inventariem per separat cada un dels «8 quaderns».

1. 81 fulls, numerats recentment (i un de blanc al final), que comprenen els números 1-31. Al full 2 hi ha el títol *Cançons de Nadal.*
2. 85 fulls, numerats recentment (i un de blanc al final), que comprenen els números 32-68. Al full 2 hi ha el títol *Cançons relligioses.*
3. 138 fulls, numerats recentment (i un de blanc al final), que comprenen els números 69-122. Al full 2 hi ha el títol *Cançons cavalleresques.*

4. 127 fulls, numerats recentment (i un de blanc al final), que comprenen els números 123-188. Al full 2 hi ha el títol *Cançons d'amor*.

5. 96 fulls, numerats recentment (i un de blanc al final), que comprenen els números 189-235. Al full 2 hi ha el títol *Cançons de seducció*.

6. 94 fulls, numerats recentment (i un de blanc al final), que comprenen els números 236-285. Al full 2 hi ha el títol *Cançons de gresca*; al full 77, hi ha el subtítol *Rondes d'infants*.

7. 119 fulls, numerats recentment (i un de blanc al final), que comprenen els números 286-360. Al full 2 hi ha el títol *Secció vària*. Al full 66 hi ha el subtítol *Tonades de cobles de fadrins*; al full 75, el de *Cançons de tambó*; al full 86, el de *Tonades de ballets*, i al full 106, el de *Ball de la moixiganga*.

8. 20 fulls, numerats recentment (i un de blanc al final) amb el títol *Capbreus* al full 2 (al full 3 hi ha el títol més llarg: *Capbreu i respostes al qüestionari aportat a l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya per l'«Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya»*). Seguint l'ordre de les cançons, en dóna el lloc de procedència i el cantaire, amb algunes precisions biogràfiques i sobre on van aprendre cada cançó. La majoria procedeixen de les comarques lleidatanes.

Pel *Dietari* inèdit de l'Obra del Cançoner ens consta que l'autor d'aquest recull és Josep Piñol i Moiada, de Lleida.

B-52

Carpeta de 23 × 17 cm., titulada *Recull nº 21 / Els vells cantaires. / Lema: / N'han baixat a espigolar. / (Cançó popular)*. Hi ha enganxada l'adreça «Concurso del "Cançoner Popular de Catalunya" / Rdo. Juan Punti Pbro. / "Orfeó catalá" / C. Alta de Sn. Pedro 13 / Barcelona», certificat i amb els segells corresponents.

151 fulls, amb música i lletra de 56 cançons (més la 51bis). Duu el títol *Els vells cantaires* i el lema «N'han baixat a espigolar» en una pàgina de portada sense numerar (on figura igualment el «Nº 21» posat a l'oficina de l'Obra del Cançoner, corresponent al Concurs de 1924). A continuació, dues pàgines (I i II en xifres romanes) contenen l'*Índex de les cançons*. Al final hi ha un *Apèndix* amb *Cantaires i notes*.

Les cançons procedeixen de la Miana (1923-1924), Vic (1924), Prats de Lluçanès (1924) i Santa Maria de Corcó (1923).

La lletra i la presentació del recull corresponen a mossèn Joan Sala i Salarich, de Sant Quintí de Puig-rodon, incansable col·laborador de l'Obra del Cançoner. El *Dietari* inèdit de l'Obra ho confirma.

B-53

Carpeta de 22,8 × 17,3 cm., titulada *Cançons mallorquines / Lema: / «Del poble»*. A

l'oficina de l'Obra del Cançoner hi ha estat afegit el «N° 22», corresponent al Concurs de 1924.

123 fulls amb música, lletra i notes. El full 1 repeteix el títol. Els fulls 121-123 contenen l'*Índex* de tot el recull, dividit en les seccions *De l'Infantesa, De Costums, De feinetjar, Codolades* i *Vàries*. A l'oficina de l'Obra del Cançoner, cada una d'aquestes seccions fou col·locada dins una camisa —sense numerar—, on ha estat repetit l'índex de cada secció (lletra de Baltasar Samper).

Segons el *Dietari* inèdit de l'Obra del Cançoner, aquest recull correspon a Andreu Ferrer i Ginart, d'Artà.

B-54

Carpeta recent de 24,7 x 18,5 cm., titulada *Danses religioses de Moià, Morella i Olot*.

Conté un quadern titulat *Dances religioses de Moià, de Morella i d'Olot.* A la coberta hi ha la indicació «N° 28», especificada a la pàg. 1: es tracta del número 28 del Concurs de l'Obra del Cançoner de 1922, que duia el lema *Dulcis amor Patriae* i que obtingué un accèssit de 75 ptes.; n'és autor Josep Teixidor, Prev. Sch. Consta de 38 pàgines (numerades a l'original), entre les quals han estat intercalades partitures amb les melodies. Hi trobem successivament *Ballets de Moià, Danses de Morella, Balls d'Olot* i *Dues Danses més de Morella al «Mestrat»* Hi són incloses algunes il·lustracions.

B-55

Carpeta recent de 24,7 x 18,5 cm., titulada *Notes sobre obres presentades a Concursos*.

Conté 22 paperetes amb comentaris a les vint-i-dues obres presentades al Concurs de l'Obra del Cançoner Popular de 1924.

B-56

Carpeta recent de 24,7 x 18,5 cm., titulada *Concursos*.

Conté tres camises corresponents a obres presentades a les Festes de la Música de l'Orfeó Català, numerades recentment.

1. VALERI SERRA, *Cançons del poble*. Festa Musica 1905.— JOSEP MASSÓ, *Cançons aplicades al treball*. Festa Música 1910.
2. VALERI SERRA, *Jocs i rimes infantils*. Festa Música 1916-17.— *Cançons populars*. Festa Música 1906.

3. GABRIEL CASTELLÀ, *Cançons de mainada*, Festa Música 1916-1917.— MERCÈ FÀBREGAS, *Cançoner del Nadal català*. Festa Música 1921-22.

B-57

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «12». Conté 78 fulls, al primer dels quals figura el títol *Petit aplech de cançons populars catalanes*, de Julita Farnés. Lema «Com cantarem, Senyora, — si estem en greu presó? — Canteu, canteu, los presos, — que ja us en treuré jo. (Popular)». Hi ha igualment la indicació que obtingué el «Quint accéssit», de 50 pessetes, a la Festa de la Música Catalana, Any III, 1906.

25 cançons (música i lletra) de diversos indrets, dividides en *Religioses, Llegendaries, Amoroses* i *Humorístiques*.

B-58

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «15». Conté 68 números de música i 182 fulls amb les lletres corresponents. Un full de portada, sense numerar, duu el títol *Cansons Populars del Penadés*, «Pro patria» (lema amb el qual la col·lecció fou presentada sens dubte). Hi ha igualment la indicació que obtingué un accèssit al Concurs de 1906 de la Festa de la Música Catalana, Any III. N'és autor Antoni Insenser. A dalt de tot, hi ha estat afegit a mà, a l'oficina de l'Obra del Cançoner: «I.n.° 106 / 1906».

Els fulls 1-9 contenen un *Prolech* i una mena d'introducció titulada *Comensem*. Als fulls 173-178 hi ha uns advertiments adreçats *Al Jurat*. Els dos darrers fulls (numerats excepcionalment pàgs. 181-184) duen una *Taula d'indicació*, índex que assenyala els inèdits de «Lletra» i de «Melodia».

B-59

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «19». Conté 36 pàgines de notes, precedides d'un full sense numerar on consta la dedicatòria «A D. Francesch Pujol. (Orfeó Catalá)» i el lema «Al Castell de Malmercat». Hi ha les indicacions: «Festa de la Música Catalana / Any IV — Concurs de 1907 / Premi del Centre Excursionista / Autor: Enric Vigo».

Un segon bloc conté un plec de paper pautat amb quinze pàgines amb un conjunt de 27 números de música. Una pàgina de títol, sense numerar, repeteix el lema «Al Castell de Malmercat» i dóna el títol *Coleccio de Balls Populars de la Provincia de Lleyda / comarca de Sort / Barcelona. Febrer 1907.*

B-60

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «26». Conté un plec de paper pautat amb un total de 9 pàgines numerades i una en blanc. Al començament de la pàg. 1 hi ha la indicació : «Festa de la Música Catalana / Concurs VII Any 1916-17 / Tema IV — Menció honorífica a la cançó *Ai ma vida*! / Autor:» (no hi consta; segons la documentació de l'Obra del Cançoner sobre les Festes de la Música Catalana que ens ha arribat, es tracta d'una obra anònima). A la mateixa pàg. 1 figura el lema «Flors de la terra».

Es tracta de tres harmonitzacions de cançons indubtablement mallorquines. *Ay ma vida*! és la cançó que comença «Vida triste, vida triste / vida triste per a mi!». *Lo Galant*, subtitulat *Baix d'un ullastre hem posí...*, comença «Baix d'un ullastre'm posí / me posi a tallar tabach». *El Vell y la Jova* comença «Vola vola rossinyol / Deu te do llarga volada».

B-61

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «31». Conté 24 fulls de paper pautat entre el 8 i el 9 dels quals hi ha intercalats 6 fulls (i altres dos sense numerar) amb *Quatre mots sobre la Tonada y cançó Mallorquines*, signats per «Un Conrador», a «Ciutat de Mallorca» XVI-VIII-MCMXVI». Al començament hi ha dos fulls de paper pautat sense numerar on consten les indicacions: «Festa de la Música Catalana. / Commemoració del XXV aniversari de la fundació de l'Orfeó Catalá. / Festa de la Música Catalana / Concurs VIIe — Any 1916-1917 / Tema VIIe — Premi extraordinari de 125 pts / Autor: Antoni Pol [abans *Gol*, corregit en llapis] de Mallorca / XVI — Agost MCMXVI Lema — Un Conrador», al full primer, i al full segon consta el títol *Recull de Tonades amb els corresponents textes de Cançons populars de ses feines d'es camp de Mallorca*. Al dors del mateix full hi ha l'índex de les 17 tonades transcrites (de la «Muntanya» i del «Pla», amb referències explícites a Bunyola, a Sineu, a Marratxí i a Palma).

Al final (fulls 19-24) hi ha un *Afagitò á n'el Recull de Tonades i cançons de ses feines des camp de Mallorca* amb melodies de Santanyí i Sineu, una *Tonada de ses Panàdas, de la Pagesia* i *Altres cançòns des Copeo* (lletres) de Sineu.

B-62

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «39». Conté 166 fulls (música i lletra), precedits per cinc fulls (numerats recentment I-V). Al full I hi ha el títol *El cançonaire montanyenc* i el lema «Aquí dalt de la montanya / la montanya de la neu / (Canço popular)», i les indicacions: «Festa de la Música Catalana / Concurs VIII — 1919-20 / Premi de 250 pessetes / Tema XI / Autor Joan Sala Pvre. / de Sta Maria de Corcó».

Els fulls III-V contenen una *Taula indicadora* de les 83 cançons transcrites, recollides a indrets diversos.

B-63

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «40». Conté 120 fulls (música i lletra), precedits per quatre fulls (numerats recentment I-IV). Al full I hi ha el títol *L'avi cançonaire* i el lema «De cançons i de follies / en cantaria deu mil / (Corranda popular)», i les indicacions: «Festa de la Música Catalana / Concurs VIIIe 1919-20 / Premi extraordinari de 125 pessetes / Tema IX / Autor Joan Sala, Pvre. / de Santa Maria de Corcó».

Els fulls II-IV contenen una *Taula indicadora* de les cançons transcrites, cinquanta en total, de les quals no consta la procedència.

B-64

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «41». Conté un plec de paper pautat de 44 pàgines, numerades incorrectament —a vegades com a pàgines i a vegades com a fulls— com si fossin 37. La pàg. 1 duu el títol *Recull de Tonades amb els corresponents textos de cançons populars mallorquines*, el lema «Un pagés» i les indicacions: «Festa de la Música Catalana / Concurs VIIIe 1919-20 / Premi extraordinari de 125 pessetes / Tema XI / Autor: Bartomeu Simó Escanaverino / Palma de Mallorca».

Conté tonades de feina, del Pla i de la Muntanya (fa referència explícitament a Sencelles, a Sa Pobla, a Sóller i a Algaida). Al final inclou la *Tonade de la Beata Catalina*, de Palma («Sor Thomaseta ahont sou...») i la *Tonade a Sant Antoni* d'Artà («Sant Antoni Gloriós / de Viana anomenat»).

B-65

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «42». Conté 185 fulls amb la lletra de cent cançons, dividides en quatre sèries i amb índexs parcials i general. Al darrera hi ha dos plecs de paper pautat, tots dos numerats de la pàg. 1 a la 18, que contenen les melodies corresponents, dues sèries a cada plec.

Un full inicial, sense numerar, duu el títol *Cançons populars / Primera serie*, el lema «Colombines» i la indicació «Lletra». A l'oficina de l'Obra del Cançoner hi han afegit encara: «Festa de la Música Catalana / Concurs VIIIe 1919-20 / Premi extraordinari de 75 ptes / Tema XI / Autors: Ramon Planas Aymerich / Martí Pons (de Castelló d'Empories)». El segueix un altre full, igualment sense numerar, amb algunes *Notes*, que precisen:

«Totes aquestes cançons han sigut recullides a Sta Coloma de Farnés, de boca de dos persones velles».

B-66

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «45». Conté 270 fulls titulats *Recull de tonades populars / Lema / Sant Jordi / (lletra)* i 100 pàgines de paper pautat (la darrera en blanc), precedides per un full sense numerar amb el títol *Recull de tonades populars / Lema / Sant Jordi / (música)*. Els fulls de títol duen la indicació: «Festa de la Música Catalana / Concurs IXe — Any 1921-22 / Tema XIe — Premi de 250 pessetes ofert per l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya. / Autor: Lluís Canyellas, Pbre. / Sant Joan de les Abadesses».

Als fulls 2-3 del primer bloc hi ha unes *Notes preventives* la tercera de les quals adverteix: «De les cent cançons que conté aquesta colecció les onze últimes son tretes de Prats de Lluçanés». La nota quarta precisa: «Les altres vuitantanou tonades son totes dictades dintre la mateixa vila de Sant Joan de les Abadesses puig s'hi troven com els volets al bosc quan s'en fan de valent». Els fulls 4-8 contenen *Petites notes biogràfiques dels joves, donzelles i vellets que m'han pescut gustosos el ric material per aquesta gran tirallonga de cançons populars catalanes*, quinze en total.

B-67

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «47». Conté 238 pàgines (lletra i música). La pàg. 1 (repetida) duu el títol *Cansons populars catalanes*, precedit per un text bíblic que en deu ésser el lema: «Subitate [*sic*] Deo omnis terra. / (Ps. 97,4)», i amb les indicacions: «Festa de la Música Catalana / Concurs IXe — Any 1921-22 / Tema XI — Premi de 250 pessetes ofert per l'obra del Cançoner Popular de Catalunya / Autor: Josep Baburés, Escolapi / Terrassa».

Una *Nota* de la pàg. 2 fa constar: «Las cansons "Suspirs d'un Orfenet" "El Dimoni escuat" "Desengany del pecador" "Desengany d'un [mosso]" tenen la procedència que's fa notar en el lloc respectiu», és a dir, eren cantades a Bianya per «uns segadors que habien baixat de la part de Camprodón i Setcases» en el primer cas; fou enviada des de Viladrau en el segon cas, i en els altres dos casos procedeixen de Bianya, però hi eren cantades per persones de fora poble (Ogassa i Vilallonga de Ter). «Totes les demés forman un record personal del que les presenta el cual les ha recullit en la seva propia Familia, que desde 1710 viu a la Vall de Vianya, pro es originaria de Baburés de Vallespirans del Ripollés». Cada una de les cançons duu notes, a vegades molt extenses.

B-68

Carpeta de 21,5 × 16 cm., numerada «49». Conté 69 fulls (lletra i música) i dos fulls en blanc sense numerar al final. El full 2 duu el títol *Recull de Cançons Popular[s] Catalanes* i el lema «...El rei manava'ls seus patges / que'l treguin de la presó / que si ell tingués la culpa / no cantaria pas no...» Al dors del full 1 hi ha la indicació: «Festa de la Música Catalana / Concurs IXe — Accessit de 150 pessetes al premi / Ofert per l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya / Autor: Joan Tomàs i Parés».

Al full 3 hi ha un breu *Pròleg* que assenyala: «Les cançons que formen el present recull han sigut totes elles recullides a Barcelona» i dóna la llista i les dades personals de les vuit persones que hi han contribuït. Al full 4 (després d'un full en blanc sense numerar) hi ha la *Taula* de les seixanta-sis cançons transcrites.

B-69

Carpeta de 21,5 × 16 cm., numerada «51». Conté 94 fulls (i dos fulls en blanc sense numerar al final) amb lletres, seguits per un plec de paper pautat amb 31 pàgines (i una al començament i tres al final sense numerar), amb la música corresponent a les cinquanta-set cançons del primer bloc. Tots dos blocs duen el títol *Recull de Cançons populars catalanes* i el lema «Espigolant». Al full 1 del primer bloc hi ha la indicació: «Festa de la Música Catalana / Concurs IXe. Any 1921-22 / tema XI — Accèsit de 150 ptes al premi ofert per l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya / Autor: Josep Potellas i Casals, Pvre. / Sallent». No hi ha pròleg ni notes, ni cap esment de procedència.

B-70

Carpeta de 21,5 × cm., numerada «52». Conté un plec de paper pautat de 22 fulls, el primer sense numerar (el darrer no ha estat numerat 20, sinó 19-2^{a} i hi ha també un 13-2^{a}). Duu el títol *Recull de Tonades amb els corresponents textos de Cançons populars mallorquines* i el lema «En Tomeu de Son Caliu». A sota del títol hi ha la indicació: «Festa de la Música Catalana-Concurs IX Any 1921-22 / Tema XI Premi extraordinari de 100 pessetes ofert per l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya. / Autor: Bartomeu Simó Escanaverino / —Palma de Mallorca—».

19 melodies, sense indicació de procedència, corresponents sobretot a tonades de feines (acompanyades de diverses lletres). Al final hi ha cançons de Pasqua, *El mariner* («A la vorera de mar / hi ha una donzella»), la *Tonada de Festetjá* («Aquest ramell vos envía / viva l'amor / el qui bona amor vos te»), la «codolada» *En Miquel Mortayes* («No heu

sentit anomená / ses penyes de Lluch amades»), *Sant Pau ermitá* («Jo sé sa vida admirable / d'aquell gran Sant ermitá») i cançons de Nadal.

B-71

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «53». Conté 215 fulls (música i lletra), més dos fulls en blanc al final. Duu el títol *Cançoner de «La Gran»* i el lema «Treballem esperançan y esperancem treballant». Hi ha la indicació: «Festa de la Música Catalana / Concurs IXe — Any 1921-22 / Tema XIe — Premi extra^{ai} de 100 pessetes ofert per l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya / Autor: Joan Amades Gelats».

Al full 4 hi ha un *Proemi* que assenyala: «Totes les cançons que integren el present recull, han sigut cantades per boca d'una sola persona, que's diu Teresa Gelats i Grinyó filla de Barcelona, i que mai ha demorat en cap altre localitat, de 66 anys d'edat.— Aquesta dona del poble ha treballat per espai de trenta anys consecutius en una fábrica de punt, en la qui era coneguda amb el nom de "La Gran" renom que degué a la circu[ms]tància de ser ella la mes gran de les varies Teresses que hi treballaven». Al full 5 trobem la *Taula* de les cançons transcrites, 81 en total.

B-72

Carpeta de 21,5 x 16 cm., numerada «59». Conté 65 fulls amb el títol *Cançons Populars de la Torre de l'Espanyol / (B.) Lletra*, seguits d'un plec de paper pautat de 14 pàgines, més dues inicials sense numerar, amb el títol *Cançons populars de Torre de l'Espanyol / (A) Melodies*. El full inicial del primer bloc, sense numerar, conté la indicació: «Festa de la Música Catalana / Concurs IXe — Any 1921-22 / tema XIe Premi extraordinari de 50.— pessetes ofert per l'Obra del Cançoner popular de Catalunya / Autor: Joan Piñol / Lleida.

Els fulls 1-7 del primer bloc contenen unes notes titulades *Cançons de Torre de l'Espanyol*, amb l'advertiment entre parèntesis «Recollides ara fa uns catorze anys»; es tracta de 27 cançons.

B-73

Carpeta de 21,5 x 16 cm., titulada *Notes complementàries 18.*

Conté un paperet solt amb el número «17» i la indicació «2ª remesa», amb la nota «Per fitxar» ratllada. Segons l'inventari del material de les Festes de la Música Catalana

que ens ha arribat, aquest número correspon a les *Cançons populars catalanes* de Julita Farnés, premiades al Concurs IV de 1907 amb 250 pessetes.

Un paperet similar, que duu el número 18, la indicació «4ª remesa» i la nota «Sembla està mirat / Sí», va unit a onze paperetes amb melodies (numerades recentment sense modificar la situació en què es trobaven en arribar a Montserrat). Segons l'inventari esmentat, aquest número correspon a les *Cançons de la terra* de Vicenç Bosch, Pvre., premiades al Concurs IV de 1907 amb 125 pessetes.

B-74

Carpeta de 21,5 × 16 cm., titulada *Notes complementàries 24-30-35.*

Conté tres blocs formats per paperetes o papers i petits papers amb els números 24, 30 i 35.

24. Segons l'inventari del material de les Festes de la Música Catalana que ens ha arribat, correspon a l'*Aplec de melodies populars catalanes* de Xavier Cortils, Menció honorífica al Concurs V de 1910. 5 paperetes amb melodies, numerades recentment.

30. Segons l'inventari esmentat, correspon a les *Cançons populars de ma terra* de Joan Sala, Pvre., de Vilanova de Sau, premiades al Concurs VII de 1916-17 amb 250 pessetes. Un full amb música, numerat recentment.

35. Segons l'inventari esmentat, correspon a la *Col·lecció de tandes de ballets i danses populars mallorquines* d'Antoni Josep Pont, Pvre., de Llucmajor, premiada al Concurs VII de 1916-17 amb 250 pessetes. 2 fulls amb notes sobre *Els mocadors*, ball dels Cossiers, i un full amb melodies.

B-75

Carpeta de 21,5 × 16 cm., titulada *Notes complementàries 43-44.*

Conté dos blocs formats per paperetes o papers i petits papers amb els números 43 i 44.

43. Segons l'inventari del material de les Festes de la Música Catalana que ens ha arribat, correspon al *Recull de cançons populars Viladrauenques* de Pilar Roca, premiat al Concurs VIII de 1919-20 amb un premi extraordinari de 75 pessetes. Un sol document, targeta de visita d'A. Gallardo Garriga, «Director gerente de la Industria Tintorial de Rubí», Barcelona, que al dors duu la indicació: «Recull de cançons de Pilar Roca recollides a la Sala de Viladrau».

44. Segons l'inventari esmentat, correspon a *Nostres cançons* de Josep Maideu i Auguet, de Vilafranca del Penedès, premiades al Concurs IX de 1921-22 amb 250 pessetes. 11 documents, numerats recentment sense modificar l'ordre en què es trobaven quan van

arribar a Montserrat. Els nou primers són paperetes amb melodies. El 10 és una nota, de lletra de mossèn Joan Puntí, sobre els «Cançonaires dictadors» del recull, «fet en els anys 1918-1919». L'11 és una nota de l'oficina de l'Obra del Cançoner sobre la manera com cal fer les paperetes corresponents al «Recull: J.M.nº».

B-76

Carpeta de 21,5 × 16 cm., titulada *Notes complementàries 46.*

Bloc de 9 paperetes amb melodies, numerades recentment, amb un paperet que duu el número «46». Segons l'inventari del material de les Festes de la Música Catalana que ens ha arribat, aquest número correspon a les *Cançons de la muntanya* de Joan Sala, Pvre., de Santa Maria de Corcó, premiades al Concurs IX de 1921-22 amb 250 pessetes.

B-77

Carpeta de 21,5 × 16 cm., titulada *Notes complementàries 54-58.*

Conté dos blocs formats per paperetes de mides diverses i dos paperets amb els números 54 i 58.

54. Segons l'inventari del material de les Festes de la Música Catalana que ens ha arribat, aquest número correspon al *Recull de cançons populars de la contrada del Vallès* de Joan Tomàs i Parés, premiat al Concurs IX de 1921-22 amb 100 pessetes. 5 documents, numerats recentment, el primer dels quals és una lletra d'*Els contrabandistes* («Minyons no aneu a Espanya / mireu que us mataran») i la resta paperetes amb melodies.

58. Segons l'inventari esmentat, correspon a la *Col·lecció de Cançons populars* de Francesc Montserrat i Palerm, premiada al Concurs IX de 1921-22 amb 50 pessetes. 2 paperetes, numerades recentment, amb melodies.

B-78

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Restes d'un fitxer de cançons.*

Conté dos blocs de paperetes sense numerar que van arribar soltes i en desordre a Montserrat. Contenen títols de cançons amb una referència temàtica, per exemple «*Un lladre* / Històriques III» o «*L'Adéu del soldat* / Amoroses II». Mecanografiades.

B-79

Carpeta de 24,5 × 18 cm., titulada *Llegendari / treballs dels Concursos de 1926 i 1927.*

Conté vint treballs, numerats recentment en xifres romanes, tot respectant l'ordre en què van arribar a Montserrat. Cal tenir present que no solament procedeixen dels Concursos de 1926 i 1927, sinó que també n'hi ha del tercer Concurs de 1929.

I. *Llegendari valencià*. Presentat amb el lema «Un gra de blat no fa muntó pero ajuda al companyó». 261 fulls mecanografiats, més cinc fulls al començament (numerats recentment I-V). Al full I hi ha el títol i, en llapis, el número «5». El full II precisa: «Pera / Institució Patxot / LLEGENDARI POPULAR CATALÀ / Tercer y ultim concurs de 1929»; després de repetir el lema, afegeix un títol una mica diferent: *Recull Pera'l Futur Llegendari / Del / Reine de Valencia*. Als fulls III-IV hi ha un pròleg titulat *Nota*, que assenyala: «Donem un numero de llegendes dels pòbles de les tres provincies del Realme valenciá espigolades en llibres y publicacions de autors de aquest pais unes, y atres qu'hem arreplegat nosatros; elles son el primer alvans del futur Llegendari del Reine de Valencia.— Atenentnos a les basses del concurs hem presindit de les molt numeroses que tracten de aparicions de images, y de fets ab elles relacionats. No son en gran numero les que presentem, pero pròu pera mòstra ya que de casi totes les comarques valencianes n'hi ha.— Hem cregut convenient el fer la agrupació per provincies, encara que siga artificial la modèrna organizació, per tant formarán tres apartats, enclojant en cadaúú [*sic*] de 'lls primer les llegendes inédites y per nosatros redactades, y despres les ya conegudes, o millor pertenents a la ploma de altres escritors; les per nosatros arreplegades les donem sense desperdiciar detalls ni alterar els fets qu'ens han contat, pero ab forma lliteraria, atra còsa creem que seria fer un mer catalec de contarelles mes o manco curioses, y en molts dels cassos llevantlos interes e importancia. Si es que estem equivocats, y per açò no poden entrar en el concurs, y aprofitarles el dia de demá sense llevarlos paraula, prec que sense fer algu de 'lles nos siguen tornades a la direcció que dins de la plica vá; per oixò [*sic*] de cap de mena ens enfadariem, ya que nosatros al fer aquest treball especialment atenem a nòstre recreu, de cap de manera entretenim millor el temps, que aixina pasa ab manco fexugueria». Han estat incorporats al recull retalls d'articles impresos i fins i tot pàgines senceres de llibres, signats per Francesc Martínez i Martínez. El folklorista alteà Francesc Martínez i Martínez havia estat president del segon concurs del «Llegendari Popular Català» (cf. B-86-II-17) i, segons Alexandre Galí, *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya 1900 a 1936*, llibre XVIII (Barcelona 1986), pàg. 28, fou premiat al «tercer i últim concurs, l'any 1930», amb un *Recull per al futur llegendari del regne de València*, que correspon sens dubte a aquest treball. Els fulls 256-261 (numerats recentment) contenen l'*Índex* de les llegendes aplegades, 94 en total.

II. *Sant Pere en la llegenda popular*. Sense lema; marcat amb el número «5», en llapis. 68 fulls mecanografiats. Als fulls 2-5 hi ha un *Pròlech* on no indica l'origen de les llegendes ofertes, «recullides la major part d'elles de llavis de persones no tan sols de sentiments

relligiosos ben arrelats, sino fins devotíssimes, ques les referien sens la mes mínima ombra de malicia». No hi ha índex. Segons Alexandre Galí, *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya 1900 a 1936*, llibre XVIII, pàg. 28, aquest treball és d'Apel·les Mestres i fou premiat al tercer concurs del «Llegendari».

III. *La llegenda a Catalunya / Petit recull*. Sense lema; marcat amb el número «6». 56 fulls mecanografiats, numerats recentment, i un full en blanc al final sense numerar. No hi ha pròleg ni índex. Conté les seccions *Llegendes del Pirineu català* (fulls 3-31), *Llegendes moresques* (fulls 32-37), *Uns personatges llegendaris* (fulls 38-42) i *Llegendes de la Plana de Vich i dels seus voltants* (fulls 43-56). Gairebé totes les llegendes duen una nota, afegida a mà, sobre la seva procedència. Segons Alexandre Galí, *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya 1900 a 1936*, llibre XVIII, pàg. 28, aquest treball és de Joan Janer i fou premiat al tercer concurs del «Llegendari».

IV. *La Llegenda del Bon Comte de Barcelona i la Emperadriu d'Alemanya*. Presentat amb el lema «Ramon Berenguer IV», que figura al sobre que el conté, amb la indicació «N° 9». 60 fulls de text, 8 fulls de notes i *Apendix de Textes Inedits*: 3 fulls de l'Ap. I, 2 de l'Ap. II, 7 de l'Ap. III, 7 de l'Ap. IV, 6 de l'Ap. V; 1 full final sense numerar d'*Índex*. Al primer full del text hi ha la indicació en llapis «III-1926». Aquest treball fou publicat, amb un títol una mica diferent, a «Estudis Universitaris Catalans», XVII (1932), pàgs. 250-287. L'autor, Jordi Rubió i Balaguer, hi advertia: «Aquesta memòria, retocada i revisada en ésser ara duta a la impremta, obtingué un premi en el concurs 1926 del *Llegendari Popular Català* convocat per la *Institució Patxot*, a la qual agraïm molt la permissió de publicar-la».

V. *Nostres Llegendes*. Presentat amb el lema «Embosta bigorrada»; marcat amb el número «15», en llapis. 80 fulls, numerats recentment. Els fulls 2 i 3 contenen l'*Índex* de les 19 llegendes recollides, acompanyades de fotografies. L'autor fa constar al full 3: «Les presents fotografies que ornen aquesta *Embosta bigorrada* son, igual que les llegendes, originals del concursant i tretes del seu Arxiu». Cada llegenda dóna, al final, el nom de la persona que l'ha contada; hi consten la «padrina» de l'autor, Maria Viñas, de Riudellots de la Creu, i fins i tot la seva mare, Demètria Solà, de Rupià. Segons Alexandre Galí, *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya 1900 a 1936*, llibre XVIII, pàg. 28, aquest treball és de Sixt Vilà i fou premiat al tercer concurs del «Llegendari».

VI. *Aplec de Llegendes Populars*. Presentat amb el lema «De tot vent»; marcat amb el número «11», en llapis. 23 fulls mecanografiats, numerats recentment, conservats dins un sobre adreçat «A la «Secció d'Arqueologia, Filologia i Folk-lore del "Club Muntanyenc"» de Barcelona. Al full 2 hi ha l'*Índex* de les 21 llegendes recollides. No hi ha pròleg ni cap mena d'indicació de procedència. Segons el *Catàleg bibliogràfic de l'obra de Joan Amades*, de Llorenç Prats, Maurici Carbó i Imma Pla, dins el volum col·lectiu *El món de Joan Amades* (Barcelona 1990), pàg. 232, aquest *Aplec* fou redactat per Amades el 1928 i premiat al «III Concurs del Llegendari popular de Catalunya».

VII. *Llegendes de la Conca i del Pallars*. Presentat amb aquest lema (i sense títol pròpiament dit). 20 fulls de mides desiguals, conservats dins un sobre adreçat a la «Secció

de Arqueologia, Filologia i Folklore» del Club Muntanyenc. Al sobre mateix figuren la indicació «III^{er} Concurs» i, en llapis, el número «13». No hi ha pròleg, ni índex, ni cap nota. El recull consta de deu llegendes, una de les quals va acompanyada d'una fotografia. Segons Alexandre Galí, *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya 1900 a 1936*, llibre XVIII, pàg. 28, aquest treball és de F. Ramon Monrós i fou premiat al tercer concurs del «Llegendari».

VIII. *Llegendes*. Presentat amb el lema «Al Club Montanyench». Un quadern de 16 fulls (numerats recentment). Al full 1 hi ha la data «Any 1927» i la indicació «Institució Patxot / Llegendari Popular Català». Al començament del mateix full hom hi afegí: «N° 8 / Enrich Botet y Sisó / Lloret de Mar / Premi 13 del 2^{on} Concurs (1927) / Pts. 50 pts.» S'hi conserva igualment la plica amb el nom «Enric Botet i Siso / Lloret de Mar». El recull consta de set llegendes, d'algunes de les quals s'indica la procedència.

IX. *Llegendari Popular Catalá*. Presentat amb el lema «Colligite fragmenta... ne pereant». 82 fulls, més un full de coberta sense numerar. En aquest full de coberta ha estat indicat: «N° 13 Frederich Martí y Albanell (Vendrell) / Premi IX del 2.^{on} concurs. / *Recull de llegendes*». Al full 1 hi ha estat afegit igualment el «n° 13» i hom hi indica: «Institució Patxot / Llegendari Popular Català / Segon Concurs (1927) / Autor: Mn. Frederic Martí i Albanell / Premi IX: pts. 125». Entre el full de coberta i el full 1 hi ha la plica amb el nom «Frederic Martí Albanell, Prev.» (Vicari —Casa Rectoral—, Papiol), i un exemplar imprès del full *Una Tradició de Sant Francesch. Lo Mas de Ca'n Codina de Sant Joan Despí*, poema d'A. Masriera, «Recordança del dia 4 d'Octubre de 1920 en que s'hi celebrá la Santa Missa per primera vegada». El recull consta de tres parts: *Llegendes del Pas de S. Francesc d'Assís a Catalunya, Llegendes de Redempció de Captius* i *Llegendes varies*, acompanyades de bibliografia i de nombroses notes. Hi ha un *Índex* detallat als fulls 80-82.

X. *Llegendes pirenenques i algunes altres de la baixa montanya*. 19 fulls mecanografiats, numerats recentment, i un full en blanc al final. El full 1 duu a mà les indicacions «N° 17» (en llapis) i «Joan Janer (Farmacia Genís) Vich / Premi VIII. 2.^{on} concurs (1927) / pts. 150 / n° 17 / Institució Patxot / Llegendari Popular Català». Hi ha adjunta la plica amb el nom de Joan Janer. Manca índex. Les llegendes duen una nota manuscrita amb diverses indicacions. Al full 13 hi ha una fotografia.

XI. *Llegendes de Girona, Sant Deniel i Campdurà*. Presentat amb el lema «Sant Narcís i altres llegendes». 55 fulls, més dos fulls al començament i un altre de blanc al final sense numerar. Al primer full del començament, originàriament en blanc, hi ha estat afegit, a més d'un «5» en llapis: «n° 5 / Josep Casassa y Tassis / Sarrià de Ter, 83 (Girona) / Premi V, 2.^{on} concurs (1927) / pts. 250 / Institució Patxot / Llegendari Popular Català». Hi ha adjunta la plica amb el nom «Josep Casassa i Tassis». El recull consta de dues parts: *Llegendes de Sant Narcís* i *Altres llegendes*. Els fulls 54-55 contenen una *Taula* i cada una de les llegendes duu una nota explicativa (algunes només diuen que són molt conegudes; altres expliciten la persona que l'ha contada).

XII. *De la comarca igualadina*. Presentat amb el lema «Tros de ma terra». 49 fulls

mecanografiats, més un full al començament i un altre —blanc— al final. El full del començament, a més del títol i el lema, diu «Per al Concurs del ''Llegendari Popular Català''» i «De no obtenir aquest Recull cap premi o recompensa, es demanarà el retorn». Més endavant hi fou anotat: «N° 9 / Gabriel Castellà y Raich y Mossen Amadeu Amenós Roca / Igualada / Premi VI del 2.on concurs. (1927) / Institució Patxot / Llegendari Popular Català». La plica adjunta dóna els noms dels dos coautors igualadins, sense indicar-ne l'adreça. El full 1 conté l'*Índex* de llegendes recollides, numerades de l'I al XXIV. Al final de cada una hi ha una breu nota manuscrita que n'assenyala la procedència.

XIII. *Carlemany a Girona*. Presentat amb el lema «Segons la Llegenda». 37 fulls, més diversos números bis que contenen fotografies i un darrer full sense numerar amb la *Taula* de les tradicions recollides. Es tracta de fulls solts, col·locats dins una camisa que duu el títol i a la qual ha estat afegit: «N° 14 / Institució Patxot / Llegendari Popular Català / Segon Concurs (1927) / Autor: Mn. Camil Geis / Premi 125 pts». El full 1 repeteix el títol i duu el lema; hi ha estat afegit, a més del «N° 14», «Autor Camil Geis, Prvre ab aportació de datos y fotografíes de Josep Casassa. / La Sellera (Girona) / Premi X, 2on concurs». La plica adjunta dóna el nom de Camil Geis, «amb aportació de dades i fotografies de Josep Casassa». Als fulls 2-6 hi ha un *Prefaci*. Les 15 llegendes aplegades duen una nota de procedència.

XIV. *Llegendes inèdites de la vila de Sant-pedór i comarca*. Presentat amb el lema «Petit recull». 22 fulls mecanografiats al primer dels quals hi ha estat afegit: «Mossén Antoni Vila y Sala — Sant-Pedor. / Premi VII del 2.on concurs (1927) / pts 150 ptes. / n° 15». La plica adjunta dóna també el nom d'«Anton Vila i Sala, Pbre.». No hi ha pròleg ni índex. El recull consta de 13 llegendes (numerades en xifres romanes) i de *Dues notétes Fólk-loriques* sobre el monestir de Sant Benet de Bages. Algunes llegendes duen en nota o al text mateix indicació de procedència.

XV. Llegendes de l'Alguer, sense títol ni lema. 10 fulls, numerats recentment, que contenen *Lo tresor de Montristit Llegenda* (numerat «1» a la Institució Patxot), *Lo tresor de Montfort Llegenda* (numerat «2» a la Institució Patxot) i *Cobles del Visconte de Narbona* (numerat «4» a la Institució Patxot); falta, doncs, un número 3, que devia ésser una altra llegenda. Al començament i al marge del full 1 hi ha estat afegit: «N° 7 / Carmen Dore — L'Alguer (Sardenya) / Arxiver de la Municipalitat / Premi XII del 2.on concurs (1927) / pts. 100 / Institució Patxot / Llegendari Popular Català».

XVI. *Llegendari Popular Català*. Presentat amb el lema «Vox populi suprema lex est». 70 fulls, més tres fulls sense numerar al començament (numerats recentment I-III), altres fulls que contenen els diversos títols de secció que més endavant assenyalarem (numerats recentment amb un número bis) i un full en blanc sense numerar al final. Es tracta de fulls solts, dins una camisa que duu un lema un xic diferent del del full I: «Salus populi suprema lex est» i a la qual ha estat afegit: «Institució Patxot / Llegendari Popular Català / Primer Concurs (1926) / Autor: Frederic Martí i Albanell Pvre. / Premi 200 pts.» Al full III comença un capítol sobre *La llegenda en la literatura*. Al full 7bis en comença un altre sobre *La llegenda del Comte l'Arnau*, il·lustrat amb una postal de Sant Joan de

les Abadesses. Al full 24bis s'obre una secció de *Llegendes religioses*. Al full 31bis comença una altra secció sobre *Llegendes de llocs*. Del full 44bis al final hi ha un *Aplec de llegendes varies*. Manca un índex. Les llegendes duen notes o com a mínim indicació de procedència.

XVII. Llegendes algueresés, sense títol ni lema. Un sobre del Municipio di Alghero (ratllat) adreçat «A la "Secció d'Arqueología, Filología y Folklore" del "Club Muntanyench"» de Barcelona. Al dors del sobre hi ha estat anotat: «Institució Patxot / Llegendari Popular Català / Primer Concurs (1926) / Autor: Carmen Dore / Premi 50 pts.». Conté dues camises recents, que duen els números 5 i 6. A la primera hi ha quatre fulls (numerats 0, 1-3), amb la llegenda *Lo llac de Baratxe* i una *Lligenda* sense títol, de Jesús i sant Pere. A la segona hi ha sis fulls, amb *La llegenda dels Moros*. No hi ha cap nota introductòria, però sí indicació de procedència.

XVIII. *Recull de Tradicions Catalanes*. Presentat amb el lema «La Segarra». Un sobre amb una etiqueta a la qual han estat afegits el «N° 2» i la nota: «Institució Patxot / Llegendari Popular Català / Primer Concurs (1926) / Autor: Xavier Bosch, Pvre. / Premi 50 pts.». Conté 21 fulls i un paperet final (numerat recentment com a full 22). El títol i el lema han estat afegits en llapis al full 1. No hi ha introducció ni índex. Les llegendes recollides, numerades de l'I a la LXXVI, duen indicacions de procedència.

XIX. *Tradicions i llegendes de la ciutat de Valls / Amb algunes més de la Comarca i altres de fora*. Presentat amb el lema «Del temps dels avis». 194 fulls mecanografiats (numerats recentment a partir del 190), més nou fulls al començament (numerats recentment en xifres romanes). Al full I hi han estat afegits el «N° 13» i les indicacions: «Institució Patxot / Llegendari Popular Català / Premi Concurs (1926) / Autor: Cèsar Martinell / Premi 750 pts.». No hi ha cap mena d'introducció. Els fulls II-VI contenen el *Sumari*, amb les seccions *De la ciutat de Valls, Dels voltants de Valls* i *Dos escultors de Lleyda*. Una *Nota* del full VII adverteix: «Els números manuscrits que acompanyen el text indiquen les *fonts* i *referències*, les quals es troben al final» (fulls 190-194). Hi ha nombroses il·lustracions (sense numerar).

XX. *Llegendes*. Presentat amb el lema «Als socis del Club Montanyenc». Un quadern amb 21 fulls (numerats recentment). Al full 1 hi ha estat afegit: «N° 8 / Enrich Botet y Sisó / Lloret de Mar / Premi 13 del 2.^{on} concurs (1927) / Premi 50 pts. / Concurs de 1927 / Institució Patxot / Llegendari Popular Català». Una nota posterior, en llapis, de «Josep Danés i T» afirma erròniament: «Sembla correspondre al treball n° 7 del concurs del 1926 (?) / 3.er premi extraordinari (?)». No hi ha pròleg ni índex. Les llegendes duen indicació de procedència.

B-80

Carpeta de 23 × 16,5 cm., titulada *Llegendari*.

Conté un únic treball, titulat *Llegendes de les terres lleydatanes*, presentat amb el lema

«Ilerda». 245 fulls (numerats recentment), dins una camisa que duu el títol, el lema i les indicacions posteriors: «N° 14 / Institució Patxot / Llegendari Popular Català / Premi Concurs 1926 / Autor: Valeri Serra i Boldú / 5.t premi 250 pts.».

Els fulls 1-3 són un pròleg, adreçat *Al jurat*, on l'autor justifica que hi «abundin tant les referencies de viva veu, per haver-hi estat recullides de la tradició constant [a les terres lleidatanes], puix tots els paratges coneix i ha visitat l'autor, infinitat de vegades». Les llegendes, mancades d'índex, han estat agrupades en nou seccions, cada una dins una nova camisa: *Llegendes de la Ciutat de Lleyda, Llegendes de Bellpuig, Llegendes de Balaguer, Llegendes de Tàrrega, Llegendes del Tallat, Llegendes religioses, Llegendes no religioses, Tipus llegendaris* i *Llegendes tòpiques*. Sempre hi ha indicació de procedència, a vegades molt general.

B-81

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Llegendes del Ripollès*.

Conté un original de 193 fulls (i un full en blanc al final), titulat *Llegendes del Ripollés* [*sic*] i presentat amb el lema «Adeu vila de Ripoll / entre mig de dugues aigües». Al full 2, on consta el títol i el lema —igual que a la coberta—, han estat afegides les indicacions: «N° 11 / Institució Patxot / Llegendari Popular Català / Premi Concurs (1926) / Autor: Josep Ribot i Calpe / 2on premi: pts 1.000».

En una *Observació preliminar* (full 4), l'autor fa constar que «els nuclis de llegendes, son recollides a Ripoll, Montgrony i St. Joan-St. Amand, per més que tinc recorregut tot el Ripollés, amb la mira especial d'anotar gràficament els llocs del Comte l'Arnau, de qui en sé moltes més coses, perque me les ha explicades en R. Serra i Pagés en les moltes excursions que hem fet junts; però com sé que ell n'ha de publicar una obra, no'm crec autoritzat a donar-les a conèixer». Per a la disposició de l'aplec remet a l'*Índex* (fulls 184-193), dividit en cinc grans parts: *Ripoll-Rodalía, St. Joan de les Abadesses-St. Amand, Montgrony-Mataplana, El Comte l'Arnau* i *Encantades, follets, dimonis, bruixes, aparicions, «pors» i serpents*. Les llegendes duen indicació de procedència i van acompanyades de nombrosos dibuixos i gravats.

B-82

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Llegendes inèdites de la província de Girona*. Conté tretze documents, numerats recentment en xifres romanes.

I. Sobre de dol en blanc originàriament, on a la Institució Patxot van escriure: «*N°* 7 Institució Patxot / Llegendari Popular Català / Primer Concurs. / Autor: Enric Botet

i Sisó / 3er premi extraordinari: pts. 100». Dins el sobre hi ha un full que diu: «Carmen Dore i Galesio / Arxiver de la Municipalitat / L'Alguer — Carrer Adami — 1 — segons. / 26-11-1927», que deu correspondre a B-79-XV.

II. Full enganxat sobre un cartó, amb el títol *Llegendas «Ineditas» de la Provincia de Girona*, el lema «Ineditas» i el sumari de les dotze llegendes que corresponen als números III-XIII, contingudes en una «capça» que no ha arribat a Montserrat. L'autor hi afegeix una nota advertint «al Sr. President del Club Montanyench y als senyors que formaran part del Jurat, que per causes que s'exposarán en son dia, aquestas Llegendas son escritas amb mala lletra y dolenta ortografía. En cas que consideri el Jurat que tinguin algun merit, se publicaràn degudament, corretgides, ab les Normes Ortografiques, y ab moltes fotografies molt boniques dels llochs de l'acció de las mateixas». D'altra banda, assenyalava: «Formavant part d'aquesta col·lecció moltas altres llegendas que ja s'han publicat y la llista d'ellas si el Jurat la vol, la enviaré». Al començament hi ha estat afegit el número «7».

III. Quadern de 26 pàgines (les dues darreres sense numerar), amb un full al començament i cobertes de paper d'un color diferent, igualment sense numerar. La coberta duu el títol *La Juéua del Castell de Vulpellach* i hi ha estat afegit: «N° 7 / (11 quaderns)». El primer full (sense numerar) duu el mateix títol *La Juèua del Castell de Vulpellach*, amb el subtítol «llegenda del baix Ampurdá». Hi ha un *Prefasi* referent al «*grop* de joves jironins» que, «acabats els fets revolucionaris del any 1869», havien acabat «llurs estudis universitaris assolin les carreres d'Advocats, Metges, Enginyers etc.», els quals, «disposant de prous cabals, determinaren recorrer la Comarca Gironina en recerca de *dadas* per á co-ordinar un Folk-lore y recull de curiositats dels sempre benhaurats temps de l'antigor — Que fóu aprofitada la excurció, ho palesa en gran nombre els articles que publicaren en la "Renaixensa" y altres periodichs de literatura y Arts. y també mes endevant en la "*Revista de Gerona*" qu'ells fundaren —en la que en Francesch Vinyas, n'Emili Grahit, en Joaquim Botet y Siso n'Enrich Claudi Girbal, en Celesti Pujol en Joseph Pasqual y Prats y molts altres hi deixaren un tresor de trevalls de totes clases, tots ells meritisims, importants i erudits». Un dia feren una visita al «Castell de Vullpellach», on haurien trobat objectes artístics i papers manuscrits que al cap de molts anys donaren origen a la redacció de la llegenda de la jueva.

IV. Quadern de 6 fulls (numerats recentment), amb cobertes de paper d'un color diferent. La coberta duu el títol *La Prometensa del Gabatx*. El full 1 duu el mateix títol, amb el subtítol «Llegenda de la Costa brava».

V. Quadern de 6 fulls (numerats recentment), amb cobertes de paper d'un color diferent. La coberta duu el títol *La Escala d'Anibal*, repetit al full 1. Al començament assegura que la llegenda procedeix de notes del «Dr. Ramon Font, Arcipreste y Vicari general de la diocesis de Girona; Arqueolech molt erudit y posseedor de un esplendit recull d'antiguitats».

VI. Quadern de 2 fulls (numerats recentment), amb cobertes de paper d'un color diferent. La coberta duu el títol *Els dos caps*. El full 1 duu el mateix títol, amb el subtítol «Lleguenda [*sic*] de Montgrony».

VII. Quadern de 5 fulls (numerats recentment), amb cobertes de paper d'un color diferent. La coberta duu el títol *L'Estany del Mal Niu*. El full 1 duu el mateix títol, amb el subtítol «Llejenda de la Cerdanya».

VIII. Quadern de 6 fulls (numerats recentment) i un full en blanc al final, amb cobertes de paper d'un color diferent. La coberta duu el títol *La Serp de la Torra Marata*, títol repetit al full 1.

IX. Quadern de 4 fulls (numerats recentment), amb cobertes de paper d'un color diferent. La coberta duu el títol *El castell de Rocabruna*, títol repetit al full 1.

X. Quadern de 5 fulls (numerats recentment) i un full en blanc al final, amb cobertes de paper d'un color diferent. La coberta duu el títol *L'Escolanet de Sant Ximplici*, títol repetit al full 1.

XI. Quadern de 2 fulls (numerats recentment), amb cobertes de paper d'un color diferent. La coberta duu el títol *Lampejia de Llivia*. El full 1 duu el mateix títol, amb el subtítol «Llejenda de la Cerdanya».

XII. Quadern de 2 fulls (numerats recentment), amb cobertes de paper d'un color diferent. La coberta duu el títol *Llejenda d'una Lauda Sepulcral*. Al full 1 el títol és més complet: *Llejenda d'una Lauda Sepulcral de Sant Llorens de la Muga*.

XIII. Quadern de 3 fulls (numerats recentment), amb cobertes de paper d'un color diferent. La coberta duu el títol *El Sant Crist de la mare abadesa / La Majestat de Cruilles*. Al full 1 hi ha el títol *El Sant Crist de la mara* [sic] *Abadesa (Santa Coloma de Matella)*. Al full 2, *La Majestat de Cruilles*.

B-83

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Llegendes de l'héroe d'Oristá*.

Conté un original de 31 fulls, més dos fulls sense numerar al començament. Al full 2 sense numerar hi ha el títol *Llegendes de l'héroe d'Oristá* i el lema «"ton valor insigne no s'empara / tras falsa mata ni traidora roca." / (Vicens García, Rector de Vallfogona)». A la coberta, en blanc originàriament, hi ha estat afegit: «Lluís Soler Terol — Manresa, plª del Om nº 3 / Premi XI del 2on concurs / nº 12 / Institucio Patxot / Llegendari Popular Català / Segon Concurs 1927 / Autor: Lluis Soler i Terol / Premi XI: pts. 100». Hi ha adjunta la plica, amb el mateix nom i adreça de l'autor.

Als fulls 1-6 hi ha un *Advertiment. Com foren aplegades aquestes llegendes*. L'autor aclareix que «l'héroe d'Oristá es En Roca Guinarda, fill il·lustre d'aquell poble, famós capitá de bándols, i bras armat del partit nyerro de Catalunya entre els anys 1602 i 1611», i precisa: «El present recull de llegendes fou aplegat en 1905 i 1906, en un seguit d'excursions que vaig fer per les comarques de Catalunya, estudiant arxius, i escoltant el que deia la gent dels pobles al parlar d'aquell terrible i valerosíssim bandoler, del que se'n recorden forsa encara». Assegura encara: «Bona part d'aquestes llegendes son inédites. Al-

tres vaig publicarles jo mateix per primera vegada en un llibre que no puc nomenar per a no descubrir l'autor de les presents ratlles...» Segueixen els capítols *Oristá, Taradell, Vilalleons* i *Altres pobles*. Hi ha un parell de facsímils de documents (sense numerar).

B-84

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Contes de la meva padrina.*

Conté un sobre adreçat a «Institució Patxot — Concurs de 1926 / Clup Muntanyenc / Conde del Asalto 22 pl / Barcelona», on ha estat afegit el «N.° 10». Conté 2 fulls (numerats recentment) amb el títol *Contes de la meva Padrina* i el lema «Era un capvespre de l'any 1705». Llegenda de Centelles, situada al segle XVIII.

B-85

Carpeta de 24 × 18 cm., sense cap indicació, que originàriament era a B-86. Conté vuit volums de 26 × 20,5 cm., amb una orla a cada pàgina i amb títol en color a la coberta. A la coberta del volum I, a la qual ha estat afegit en llapis el número «2», hi ha un requadre acolorit que dóna el títol general del recull, *Llegendes de les comarques de Girona*, el seu lema —«Llegendes i altres romances»— i la seva distribució: «Formen el treball els següents plecs...» El llom de cada un d'aquests plecs duu el número d'ordre, d'I a VIII, i la data 1929. Deu correspondre a les *Llegendes de les comarques gironines*, de Josep Casassas, que, segons Alexandre Galí, *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya 1900 a 1936*, llibre XVIII, pàg. 28, foren premiades al Concurs del Llegendari de 1930.

I. *Llegendes de sants i santes*. 66 fulls (més un full blanc al començament i un altre al final sense numerar). Hi ha un *Índex* als fulls 64-66, dividit en dues parts: *Llegendes de Sants* i *Llegendes de Santes*. Tant en aquest volum com als següents, cada llegenda duu indicació de procedència.

II. *Llegendes de tots colors*. 91 fulls (més un full en blanc al començament i un altre al final sense numerar). *Índex* als fulls 88-91, dividit en *Llegendes del Gironès, Llegendes de l'Empordà, Llegendes de la Garrotxa, Llegendes de les Guilleries* i *Llegendes de La Selva*.

III. *Santoral efuristic de l'any*. 76 fulls (més un full blanc al començament i un altre al final sense numerar). *Índex* als fulls 75-76, amb un primer apartat *Judici de l'any* i seccions dedicades a cada mes (amb un apartat especial sobre el santoral del mes) i a les *Festes movibles*.

IV. *Contalles de bruixes i bruixots*. 52 fulls (més un full en blanc al començament i un altre al final sense numerar). *Índex* als fulls 51-52, dividit en dues parts: *Contalles de bruixes* i *Contalles de bruixots*.

V. *Dos rectors populars*. 31 fulls (més un full en blanc al començament i un altre al

final). *Índex* als fulls 30-31, dividit en dues parts: *Llegendes i histories atribuides al Rector de la Bola* i *Llegendes i histories atribuides al Rector de Vallfogona.*

VI. *Orígens i invectives de poble.* 57 fulls (més un full en blanc al començament i un altre al final). *Índex* als fulls 56-57, dividit en dues parts: *Noms de poble segons la llegenda* i *Invectives alusives.*

VII. *Llegendes bíbliques.* 70 fulls (més un full en blanc al començament i un altre al final). *Índex* als fulls 68-70, dividit en *Llegendes de l'antic Testament, Llegendes de Jesús Infant,* i *Llegendes de la predicació i mort de Nostre Senyor Jesucrist.*

VIII. *La veu dels ocells.* 52 fulls (més un full en blanc al començament i un altre al final). *Índex* al full 52, dividit en *La veu dels ocells i altres animals, Lo que diuen i fan els ocells de casa, Lo que diuen i fan els ocells de pas* i *Animals varis.*

B-86

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Llegendari. Goigs de Font-rúbia.* Conté quatre camises, numerades recentment, que abans es trobaven dins la carpeta B-85.

I. Camisa recent. Conté 5 fulls mecanografiats, titulats *Els ous d'euga (Llegenda Històrica)* i amb el lema «M'ho contava la meva mare... (Al Cel Sia)». L'autor, que resta anònim, precisa que el «lloc d'acció» és la «Comarca del Llussanés» i adjunta al text dues fotografies de la masia de «Vilaregut». Hom ha afegit al full 1, en llapis, el número «16».

II. Camisa en mal estat, titulada *Del Llegendari (concurs)* (lletra de Rossend Serra i Pagès). 26 documents, numerats recentment, la major part manuscrits igualment de lletra de Serra i Pagès. Els descrivim per separat a continuació.

1. Exemplar imprès d'*Institució Patxot. Llegendari Popular Català. Tercer y últim Concurs de 1929,* convocatòria datada el 31 de març de 1928 i signada per R. Serra i Pagès, President de la Secció d'Arqueologia, Filologia i Folklore del «Club Muntanyench», i pel seu Secretari, J. Vives i Miret. 4 pàgs. sense numerar (Imprenta Casa Miquel-Rius.—Barcelona). Al començament hi ha estat afegit a mà: «Convocatories que's varen repartir al acte de la repartició de premis».

2. Retall de «La Vanguardia», 15 de juny de 1928, amb una nota de l'agència Reuter sobre *Una costumbre salvaje* (immolació a la foguera d'una vídua hindú).

3. Exemplar imprès que detalla les *Excursions: Febrer de 1928* organitzades per la *Societat de Ciencies Naturals de Barcelona «Club Muntanyenc».* 4 pàgs. sense numerar.

4. Retall de «La Vanguardia» del 3 d'abril de 1928, amb la notícia del repartiment de premis del segon concurs del «Llegendari Popular Català» de la Institució Patxot.

5. Dos fulls amb 3 pàgines manuscrites numerades que deuen correspondre al discurs de Sebastià Farnés llegit per Rossend Serra i Pagès en l'acte de lliurament dels premis del segon Concurs del «Llegendari Popular Català», segons el doc. 4.

6. Sobre de l'«Ayuntamiento Constitucional de Papiol» adreçat a «Sr. D. J. Vives

y Miret / "Club Muntanyenc"», amb una carta, datada el 29 de març de 1928, de F. Salvador i Rosés, Secretari de l'Ajuntament de Papiol, que demana «l'original de "Llegendes medievals", tramès per al Segón concurs del Llegendari Català». Una nota manuscrita precisa: «Retornat l'original certificat, per mediació de la casa Miquel-Rius, a la qual ha sigut entregat en 5 abril 1928 per En R. Serra y Pagès». Al sobre hi ha estat igualment afegit: «Enviat 5 abril 1928».

7. Sobre adreçat a «Sr. D. Rosendo Serra Pagés / "Club Montanyenc" — Secció del Llegendari Popular», amb una carta de mossèn Frederic Martí Albanell, datada al Vendrell el 30 de març de 1928. Martí es declara «premiat amb el nové premi del II Concurs del Llegendari», amb el lema «Colligite fragmenta... ne pereant» (cf. B-79-IX). Pels seus «quefers ministerials» no pot «assitir al repartiment de premis», on el representarà «el bon amic i bon folklorista en Joan Amades» (precisa: «En la targeta del meu plec no extranyin que digui que soc Vicari del Papiol, puix are no hi estic perque desde primers dies de mes que vaig esser nomenat Vicari del Vendrell»). A dalt de la carta diu «Entregat a l'Amades». El sobre ho repeteix, afegint-hi «el 31 març 1928».

8. Sobre adreçat al «Sr. Presidente del "Llegendari Popular"», amb una carta no signada ni amb lloc de procedència, datada el 15 de desembre de 1927, referent al recull de llegendes «Colligite fragmenta... ne pereant», presentat a mà perquè «no tinc maquina per els meus úsos, i el poble on estic no hi ha qui ni pagant vulgui cumplir la tasca d'escriurer-lo perque ignoro que n'hi hagi cap». Al sobre hi ha estat afegit «N° 13 / Mossén Frederich Martí y Albanell» (cf. el doc. 7).

9. Sobre adreçat al «Sr. D. Rossendo Serra i Pagès / carrer de Girona n° 65— 3° / Barcelona», amb una carta de mossèn Anton Vila i Sala, datada a Santpedor el 27 de desembre de 1927. Li recorda: «L'any passat a les darreries del mateix recordo vaig rebre una carta seva junt amb la convocatoria del segon concurs de Llegendes populars catalanes posat sots la munificencia del gran Patrici Patxot, invitant-me Vosté a concorrer al mateix». Li comunica que ha «tramés al Jurat corresponent, un petit recull de Llegendes medievals d'esta vila de Sant-pedor i comarca», i confia que «en dita col-lecció del nostre Tresor Llegendari, hi inclouiran el meu treball Folkloric sobre el Rector de la Vola» (cf. B-79-XIV). El sobre diu, en llapis: «C[ontesta]da verbalment 31 març 1928».

10. Sobre amb l'ex-libris de Joan Amades, «Suplicat al Sr. R. Serra i Pagès», amb una carta del 29 de març de 1928 suggerint-li alguns textos que es poden triar dels seus treballs sobre llegendes i parèmies. El sobre diu, en llapis: «C[ontesta]t verb[almen]t 31 març 1928».

11. Telegrama adreçat a «Serra Pagès» des d'Artà per «Ferrer» (Andreu Ferrer Ginart, premiat al Segon Concurs de 1928), «4'9-9-28-16», dient-li simplement «Gracias asistiré» (al lliurament de premis).

12. Retall de «La Vanguardia», 25 de març de 1928, amb el veredicte del jurat qualificador del segon concurs del «Llegendari Popular Català», datat a Barcelona el 23 de març de 1928 i signat pel secretari del Jurat, Pere Bohigas.

13. Original del veredicte del segon concurs del «Llegendari», signat per Sebastià

Farnés, President; R. Patxot i Jubert; Valeri Serra; T. Carreras Artau, i Pere Bohigas, Secretari.

14. Esborrany en català del veredicte del «2^{on} concurs» del «Llegendari Popular Catalá» donat a la premsa (cf. doc. 12).

15. Sobre de l'Ateneu Barcelonès adreçat al «Sr. Don Manuel Betí / Castellón de la Plana», sense més precisions, i retornat des de Castelló el 6 de maig de 1928 fent constar «Desconocido el interesado». Conté una carta de Rossend Serra i Pagès a Manuel Betí, «Senyor meu y consoci (de la Real Academia de Bones Lletres)», comunicant-li que li acompanya «convocatoria per el 3.er y últim concurs de Llegendes, esperant que V. tindrá a be interessarshi y interessarhi a les persones que'ls sigui simpàtica l'idea». Li comenta que «Es una gran llástima qu'en els dos concursos anteriors no hi hagi concorregut ningú del antich Reyalme de Valencia, ahont se conserven tantes llegendes interessantíssimes de lluytes intestines, de civilisacions remotes y sobre tot del domini musulmà». Li insisteix en el seu interès de disposar de «les llegendes castellonines, valencianes y alacantines», i li demana que faci publicitat de la convocatòria. Li aclareix que «els treballs poden fer-se en valenciá, en castellá etc. per el cas es igual; la qüestió es tenir les llegendes».

16. Un full amb una *Nota dels gastos suplerts per mí, relatius al 1.er concurs del «Llegendari popular Catalá» de la «Institució Patxot» fins al 26 juny 1926 y cobrats de D. Rafael Patxot en 3 juliol 1926*. Esborrany.

17. Esborrany d'una ressenya de la «solemne distribució de premis corresponent al primer concurs del "Llegendari popular catalá", organisat per la secció d'Arqueología Filologia y Folklore» del Club Muntanyenc. Era president del jurat el «folklorista valenciá ventatjosament conegut, D. Francesch Martínez y Martínez», que «va llegir un parlament de gracies de bella forma encoratjant la recerca de les llegendes, per l'importancia que tenen no sols en el camp de la tradició, sino fins en el de la depuració y rectificació de la metexa historia escrita que no sempre s'ajusta a la realitat dels fets. Va acabar ab unes frases encomiástiques per Barcelona y per l'intensa labor folklórica qu'aquí venía fentse». Van prometre cooperar «de ferm en les regions respectives», amb vista al segon concurs del «Llegendari», «els individuos del jurat Sr. Martinez de Valencia, D. Horaci Chauvet de gran prestigi a Perpinyá, y D. Andreu Ferrer y Ginart d'Artá, que per carta va testimoniarho, veyentse obligat a excusar sa assistència».

18. Veredicte per a la premsa (en castellà) del primer concurs del «Llegendari popular Catalá», signat a Barcelona, el 18 de juny de 1926, per Francesc Martínez i Martínez, President; Horaci Chauvet, Andreu Ferrer, i Rafael Patxot i Jubert, Vocals; Timoteu Colominas, Secretari.

19. *Nota de gastos pertanyents al Primer concurs de Llegendes populars.*

20. Carta de «Marcelí Badia i Serra», datada a Sabadell el 3 de març de 1926 i adreçada a la «Secció d'Arqueologia, Filologia i Folklore», referent al treball *Llegenda del Drac de Sant Llorenç del Munt*, presentat el juny de 1925 al «concurs de llegendas que el Club Muntanyenc a obert», amb el lema «La Llegenda del Drac» (cf. B-87-I).

21. *Parlament en el «Club Muntanyenc» el 26 juny 1926 ab motiu del repartiment de premis en el 1er concurs de llegendes.* Esborrany de Rossend Serra i Pagès.

22. Llista d'obres premiades al primer concurs del «Llegendari» i ordre del dia de l'acte de lliurament dels premis, datat 13 juny 1926.

23. Llista dels treballs presentats al primer concurs del «Llegendari», titulada *Aplechs de Llegendes*. Breu comentari (de R. Serra i Pagès) a cada un dels catorze aplecs presentats.

24. Retall de «La Vanguardia», 3 de gener de 1928, amb la llista dels divuit reculls presentats al segon concurs del «Llegendari».

25. Sobre adreçat a la Secció d'Arqueologia, Filologia i Folklore del Club Montanyenc. Serra i Pagès hi va escriure: «2on concurs. / N.º 3. No premiat / Entregat a n'En Francesch Pujol de l'"Orfeó Catalá" ab permís d'En Patxot. L'autor Sr. Monrás (?) de Tremp, va demanarho al 1.er Jo n'he tret copia y tot es a dins» (l'interrogant és de Serra; sobre el nom de Francesc Pujol diu «en 16 juliol 1928»). Efectivament, el sobre conté cinc fulls amb llegendes del «castell d'Orcan», de Talarn, de Gerri de la Sal, etc.

26. Llista de treballs presentats al *2on concurs del Llegendari catalá. 1927*, amb breus comentaris (de Serra i Pagès).

III. Camisa recent. Sobre estripat adreçat a la Secció d'Arqueologia, Filologia i Folklore del Club Muntanyench. Conté 5 fulls mecanografiats (numerats recentment) amb el recull anònim i sense lema *Quatre tradicions de la Plana de Vich*. Al full 1 hi ha estat afegit, en llapis, el número «14». Al dors del sobre hi ha la data del certificat, a Barcelona: 31 de desembre de 1929.

IV. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Manuscrits d'una Col·lecció de Goigs de Font Rubia*, amb l'advertiment: «Hi ha la Col·lecció original, molt ornamentada, i una còpia incompleta». Conté efectivament dos manuscrits de goigs. El primer té 40 fulls, el darrer dels quals amb la *Taula dels Goigs ques cantan en la Parroquial Iglesia de Font Rubia. Renovada en lo any 1779. per Ordre del Ror actual.* El segon és una còpia parcial una mica més tardana, que també conté al final (full 37) una *taula dels Goigs de esta llibreta.*

B-87

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Llegendari Popular Català. Reculls fora concurs*. Ha substituït un sobre adreçat a «R. Paxtot [*sic*] i Jubert», amb unes lletres gairebé il·legibles que diuen *Institució Patxot / Llegendari Popular Català / Material fora concurs*. Conté cinc camises, numerades recentment.

I. Plec de 18 fulls numerats (amb un full en blanc al començament i tres al final sense numerar). Al full 1 duu el títol *«La Llegenda del Drac de Sant Llorenç del Munt.» Contada i escrita per en M. B. i S. Sabadell Maig 1925.* Al full 2 hi ha el lema «La Llegenda del Drac», amb tot un poema que comença «Entre turons i muntanyes / un Drac horrorós i vivia; / tenint tan afroses entranyes / que tothom en ell temia». Al començament hi

ha una carta de l'autor, adreçada al «Sr. Secretari» de la Secció d'Arqueologia, Filologia i Folklore de Club Muntanyenc, datada a Sabadell el 21 de juny de 1925, signada per «Marcelí Badia i Serra». Demanava acús de recepció de l'original i que, en cas que no fos premiat, l'hi retornessin al carrer de la Riera, núm. 21 (de Sabadell). Hi ha adjunt encara un sobre, adreçat a la Secció esmentada del Club Muntanyenc —i on ha estat afegit, com a l'original anterior, el «N° 1»—, que conté quatre postals de Sant Llorenç del Munt. amb comentaris al darrera. Cf. B-86-I, doc. 20.

II. Camisa recent. Conté un quadern de 37 fulls (numerats recentment), més un full en blanc al final. A la coberta hi ha el títol *Thesaurus Catalano Latinus. Authore Petro Torra 1 Februarii 1653. / Et Calepino. Petri de Salas 23 Martius 1800 / Verborum ac Phrasium / Narracions y Proverbis que de la llengua llatina han revertit a la Llengua Catalana* i el lema «Floridum pressum limatumque dicendi. L'home ha d'usar un llenguatje culte y florit». A sobre hi ha estat escrit: «Fora de Concurs». Enganxada a la contracoberta, per la banda interior, hi ha la plica, que permet de saber que l'autor és Enric Botet i Sisó, de Lloret de Mar.

III. Camisa recent. Un sobre certificat a Alacant (6 de març de 1926), adreçat a «Sr. D. R. Ferré y Gomis / Secretario del "Club Muntanyench"», al qual han estat afegides les indicacions «N° 4» i «23». Conté 11 fulls, amb el *«Título y Lema: Cataluña.» (Alí-Bey)*, que consisteixen en la «Copia del relato que se hizo de las aventuras de aquel ilustre catalán Domingo Badia Lebrich, en el libro titulado "Un viaje por todo Marruecos" editado por la revista "La Ilustracion Iberica", de Barcelona, Ramon Molinas, editor». Al capdamunt del full 1 hi ha estat afegit també «N° 4».

IV. Camisa recent. Conté un sobre buit, adreçat al «Club Muntanyench / Secció d'arqueologia y Folklore» i lliurat sens dubte a mà, al qual ha estat afegit en llapis «N° 4». Sembla que correspon a les adjuntes *Llegendes interessants*, 5 fulls mecanografiats (numerats recentment), presentats amb el lema «Qui no pot segar... espigola». Tant el títol com el lema són a mà. Al dors del mateix full 1 hi ha, igualment manuscrita, una nota datada a Vilafranca del Penedès, novembre 1927, que diu: «N.B. Per tenir el goig de contribuir a una de les obres que mes gran influencia han de tenir sobre'l nostre pervindre i molt amic de tot lo que's diu Folklore catalá, he repassat els 15 darrers anys de la prempsa local, sana i catalana, i... pobres de naltres, sols hi he vist aquestes espurnes qu'ofereixo, això si, amb molt delit». Es tracta de tres textos procedents del setmanari «Acció» de Vilafranca i d'un altre del setmanari «El Deber» d'Olot, els tres primers signats per «Recercador»; el darrer, per D. Balcells, Pbre.

V. Camisa originària, amb el títol *Aplec de Llegendes* i el lema «En la Creu hi ha la vida», tret de la *Imitació del Crist* («Kemp. LII-XII»); hi ha estat afegit el «N° 1», en llapis. Conté 50 fulls (numerats recentment), amb text mecanografiat, acompanyat de nombrosos goigs impresos i un de manuscrit (còpia recent). Un breu pròleg posa en relleu: «La devoció popular a les venerables Imatges del St. Crist de Catalunya té arrels molt fondes en nostra terra, trovant-se consignat aquest fet històric en documentació antiquíssima dels arxius parroquials, principalment dels llocs on radiquen les santes Imatges».

El seu propòsit «es recullir, en bella garba d'or, el munt de llegendes que la pietat ha anat teixint, com aranya solícita, al bell redós de cada Imatge, proba induptable que la devoció radica en l'entranya mateixa del sentiment popular, i que nostre poble ha estat cristiá de soca i d'arrel». Adverteix: «Algunes d'aquestes llegendes, quasi totes copsades de viva veu, foren presentades al Certamen que a llaor de les Imatges del St. Crist de Catalunya, fou celebrat a S. Cugat del Valles, l'any 1918, en el qual, malgrat no haver-hi un tema d'aquesta naturalesa, fou distingit amb un accessit el tema del Sant Crist de Piera, per trovar-s'hi més material d'aquella valuosa imatge». No hi ha índex.

B-88

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Classificació de cançons*. 10 documents, numerats recentment, descrits per separat a continuació.

1. Sobre del Palau de la Música Catalana, de Barcelona, que diu, en llapis, «Classificació Cançons».
2. Full allargat, amb el títol *Amoroses* i diverses subdivisions.
3. Full allargat, amb el títol *Llegendaries*.
4. Full allargat amb el títol *Danses i Comparses*, amb les subdivisions «Amb lletra» i «Sense lletra».
5. Full allargat amb el títol *Varia*, amb la subdivisió «Animals».
6. Full allargat, amb el títol *Tocades*, amb tres subdivisions.
7. Full allargat, amb el títol *Costums*, amb diverses subdivisions.
8. Full allargat amb el títol *Corrandes*, amb diverses subdivisions.
9. Full allargat amb el títol *Religioses*, amb diverses subdivisions.
10. Full desplegable, de grans dimensions, sobre les diverses versions de *La Infanta seduïda*.

B-89

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Resums d'arguments de cançons. Amoroses*. Dos fulls inicials (numerats recentment I-II) i set camises (numerades recentment III-IX).

I. Full mecanografiat, amb la indicació inicial «Jhs.» (usada sempre per mossèn Joan Puntí, secretari de l'Obra del Cançoner, als seus escrits) i el títol *Retolació i argument de les cançons*, amb observacions vàlides per als «agrupaments» *Religioses, Amoroses, Històriques, Costums, Danses i comparses* i *Vària*.

II. Full amb el títol *Amoroses*, dividit en set subseccions (corresponents a les camises III-IX).

III. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Amoroses. I. Lloances i planys d'enamorat.* 21 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

IV. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Amoroses II. Festeig i escenes d'amor.* 70 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

V. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Amoroses III. Raptes i amors il·lícits.* 44 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

VI. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Amoroses IV. Refusos i malmaridades.* 60 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

VII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Amoroses V. Comiats, retorns i enviduaments.* 28 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

VIII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Amoroses VI. Humorístiques.* 14 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

IX. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Amoroses VII. Gelosies, provatures i malstractes.* 13 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

B-90

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Resums d'arguments de cançons. Històriques.* Un full inicial (numerat recentment I) i tres camises (numerades recentment II-IV).

I. Full amb el títol *Històriques*, dividit en tres subseccions (corresponents a les camises II-IV).

II. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Històriques I. Fets i anècdotes.* 11 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

III. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Històriques II. Guerres i empresonaments.* 36 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

IV. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Històriques III. Lladres i contrabandistes.* 21 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

B-91

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Resums d'arguments de cançons. Religioses.* Un full inicial (numerat recentment I) i sis camises (numerades recentment II-VII).

I. Full amb el títol *Religioses*, dividit en sis subseccions (corresponents a les camises II-VII).

II. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Religioses I. Nadales. De l'Anunciació a la Sagrada Família.* 17 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

III. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Religioses II. Jesús*. 8 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

IV. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Religioses III. Maria*. 9 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

V. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Religioses IV. Sants i santes*. 10 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

VI. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Religioses V. Romeries i miracles etc.* 25 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

VII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Religioses VI. Goigs*. 1 papereta mecanografiada (numerada recentment).

B-92

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Resums d'arguments de cançons. Costums*. Un full inicial (numerat recentment I) i cinc camises (numerades recentment II-VI).

I. Full amb el títol *Costums*, dividit en cinc subseccions (corresponents a les camises II-VI).

II. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Costums I. Bressol i jocs infantils*. 3 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

III. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Costums II. Treballada*. 14 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

IV. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Costums III. Caminada i toponímia*. 4 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

V. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Costums IV. Fets locals i humorístiques*. 17 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

VI. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Costums V. Ocasionals. Albaes. Cançons de pandero. Cançons de ronda. Caramelles. Carnestoltes*. 4 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

B-93

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Resums d'arguments de cançons. Danses i comparses. Vària*. Dues camises (numerades recentment.

I. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Danses i comparses*. 4 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

II. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Vària*. 29 paperetes mecanografiades (numerades recentment).

B-94

Carpeta de 28,5 x 23 cm., titulada *Dansa*. Conté nou camises, numerades recentment, amb originals a mà i a màquina corresponents al primer volum del *Diccionari de la dansa, dels entremesos i dels instruments de música i sonadors*, per Francesc Pujol i Joan Amades, publicat a Barcelona amb data 1936, bé que en realitat aparegut bastant més endavant.

I. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Lletra B*. 432 fulls.
II. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *C. 121 cèdules numerades amb llàpis vermell.*
III. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *D. 125 cèdules numerades amb llàpis vermell.*
IV. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *E. 141 cèdules numerades amb llàpis vermell.*
V. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *J. 79 cèdul·les numerades amb llapis vermell.*
VI. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *L. 8 cèdul·les numerades amb llapis vermell.*
VII. Camisa de l'Obra del Camisa, titulada *Ll. 32 cèdul·les numerades amb llapis vermell.*
VIII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *O. 27 Quartilles.*
IX. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *N. 15 Quartilles.*

B-95

Carpeta de 23,5 x 17,5 cm., titulada *Dansa*. Conté set camises, numerades recentment, amb originals de les mateixes característiques que els de B-94.

I. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Balls. A*. 136 fulls.
II. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *C*. 395 fulls.
III. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *F. 103 cèdules numerades amb llàpis vermell.*
IV. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *G. 141 cèdul·les numerades amb llapis vermell.*
V. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *H. 15 cèdul·les numerades amb llapis vermell.*
VI. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *I. 6 cèdul·les numerades amb llapis vermell.*
VII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *R. 169 Quartilles.*

B-96

Carpeta de 22 x 17 cm., titulada *Dansa*. Conté deu camises, numerades recentment, amb originals de les mateixes característiques que els de B-94 i B-95.

I. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *M. 227 Quartilles.*
II. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *P. 310 Quartilles.*
III. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Q. 18 Quartilles.*
IV. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *S. 309 Quartilles.*

V. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *T. 131 Quartilles.*
VI. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *U. 6 Quartilles.*
VII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *V. 67 Quartilles.*
VIII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *X. 46 cèdules.*
IX. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Y. 1 cèdula.*
X. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Z. 1 cèdula.*

B-97

Carpeta recent de 24,7 × 18 × 5 cm., titulada *Materials I.* Aquesta carpeta i la següent contenen papers solts, en bona part relacionats amb el *Diccionari de la dansa* de Francesc Pujol i de Joan Amades, que es trobaven en desordre absolut dins un sobre de l'«Obra del Cançoner Popular de Catalunya / Orfeó Català-Alt de Sant Pere, 13 / Barcelona», titulat en llapis *Materials.* Aquesta primera carpeta conté tres camises, numerades recentment.

I. Camisa originària, titulada en llapis *Il·lustració Vocabulari.* 87 paperetes mecanografiades (numerades recentment) amb suggeriments per a la il·lustració de diversos articles del *Diccionari de la dansa*; fa al·lusió sovint a treballs de Joan Amades, qualificats de «meus».

II. Camisa recent. Un full ratllat, comentari destinat a l'*Ideari Aguiló* de mossèn Joan Puntí. Sembla que servia de camisa d'altres documents de les carpetes B-97 o B-98 que no podem precisar, ja que al dors duu escrit en llapis «V. Serra i Boldú».

III. Camisa recent. 25 documents diversos del Cançoner, música i lletra. Els documents 14 i 15 van al dors de cartes adreçades a Valeri Serra i Boldú.

B-98

Carpeta recent, de les mateixes característiques que la de B-97, titulada *Materials, II.* Conté set camises recents.

I. 3 documents. El primer amb una nota titulada *Una de les primeres coses a fer,* és a dir «Registrar els llocs de Catalunya, Valencia etc. d'on es tenen cançons» i «Fer constar les que són amb tonada i les que no a cada lloc», a fi d'«intensificar la recerca en els llocs d'on no hagin vingut cançons». El doc. 2 és una llista mecanografiada, amb referències documentals del *Diccionari de la dansa.* El doc 3 és un *Índex dels balls recollits* a Mallorca el 1926, igualment mecanografiat.

II. 2 documents, amb un exemplar imprès dels *Goigs a llaor de Ntra. Senyora de la Salut que's venera en sa propia capella de la Parroquia de Samalús, Bisbat de Barcelona* (Barcelona, Editorial Políglota, 1929) i un *Programa de Falgàs,* per al *Dilluns de Cinquagèsima de l'any 1932,* igualment imprès (Imp. Poblatana).

III. Un full de paper pautat sense numerar. Hi ha estat intercalada una nota que precisa: «Solfes velles de Tamarite de Litera. Portades pel vicari organista després de la visita que hi feren En Joan Tomàs i Amades. / 2 Agost 1932».

IV. Un full de paper pautat sense numerar, titulat *Cançons populars*, amb referències a Tremp, Sant Julià de Lòria i Altron.

V. 41 fulls (numerats recentment) amb tocades i balls de Valls.

VI. 31 documents amb melodies de balls de Mallorca i lletres en castellà sense indicació de procedència.

VII. 25 documents diversos: paperetes per al *Diccionari de la dansa*, notacions musicals de balls i altres textos (música i lletra), manuscrits o mecanografiats.

B-99

Carpeta recent de 24,7 × 18,5 cm., titulada *Bibliografia del Diccionari de la dansa. Llibres.* Conté un plec de paperetes que, juntament amb el material inclòs a les carpetes següents, es trobava dins un paquet en mal estat que duia el títol *Diccionari Bibliografia i Textos.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Llibres*, amb la indicació: «Les cèdules d'aquesta no duen cap senyal al cim esquerre. La numeració és feta amb llapis vermell». 382 paperetes bibliogràfiques, en bona part mecanografiades. Hi ha un bon nombre de números *bis* i *ter* (i alguna vegada *a* i *quater*), originaris o numerats recentment, corresponents a paperetes que foren col·locades per ordre alfabètic en una segona etapa o que havien estat oblidades.

B-100

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Bibliografia del Diccionari de la dansa. Articles de periòdics i treballs inclosos en llibres.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Articles de periòdics i Treballs inclosos en llibres*, amb la indicació «Cada cèdula duu al cim esquerre una A (Articles). La numeració és feta amb tinta vermella». 170 paperetes bibliogràfiques, de les mateixes característiques que les de B-99.

B-101

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Bibliografia del Diccionari de la dansa. Missions i aportacions.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Bibliografia — Vocabulari. Missions i Aportacions*, amb la indicació: «Cada cèdula duu al cim esquerre una M (Missions). La numeració és amb un abecedari de minúscules manuscrites i part d'un altre amb cada lletra doblada. Va de *a* fins a *nyny*». 84 paperetes (numerades recentment), referents a missions de l'Obra del Cançoner (numerades originàriament pel sistema de lletres indicat) i a altres aportacions a l'Obra (originàriament no numerades).

B-102

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Bibliografia del Diccionari de la dansa. Manuscrits.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Bibliografia — Vocabulari. Manuscrits*, amb la indicació: «Cada cèdula duu al cim esquerre Ms. (Manuscrit). La numeració és amb llapis negre. 1-65». En realitat, només conté 48 paperetes, amb algun número bis (a vegades de numeració recent). Hi manquen les paperetes número 38, 44 i 46. Fan referència a manuscrits diversos, la majoria conservats aleshores a l'arxiu de l'Obra del Cançoner.

B-103

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Bibliografia del Diccionari de la dansa. Vària.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Bibliografia — Vocabulari. Vària* (i, amb una lletra de color diferent: *Auques — Fulls de rengles — Fulls populars — Paper de guardes — Romanços — Ventalls*). Conté sis altres camises originàries, numerades recentment.

I. *Auques*. 54 paperetes.
II. *Fulls de rengles*. 6 paperetes.
III. *Fulls populars*. 3 paperetes.
IV. *Papers de guardes*. 3 paperetes.
V. *Romanços*. 36 paperetes.
VI. *Ventalls*. 9 paperetes.

Cada una d'aquestes sis camises duu una numeració pròpia de les paperetes, amb una sigla especial (respectivament A, Fr, Fp, P, R i V). Amb tot, de primer moment havien d'ésser englobades en una sèrie única, com diu encara la indicació de la camisa que embolica les altres sis: «Cada cèdula duu al cim esquerre una V (Varia). La numeració és amb tinta negra».

B-104

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Bibliografia del Diccionari de la dansa. Concursos.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Bibliografia — Vocabulari. Concursos*, amb la indicació: «Cada cèdula duu al cim esquerre una C (Concursos). La numeració és amb xifres romanes i va del I al LIV amb blau». Les paperetes —corresponents a concursos de l'Obra del Cançoner— van efectivament de l'I al LIV, que bé que en diverses ocasions una sola papereta té atribuït més d'un número; hi ha un número XXXIIIbis (numerat recentment).

B-105

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Bibliografia del Diccionari de la dansa. Festa Música Catalana.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Bibliografia — Vocabulari. Festa Música Catalana*, amb la indicació: «Cada cèdula duu al cim esquerre una F. (Festa). La numeració és amb abecedari majúscules amb blau. N'hi ha un amb caràcter d'imprès i part d'un altre manuscrit. Va de A a R». 48 paperetes, numerades recentment, amb reculls premiats a les Festes de la Música Catalana organitzades per l'Orfeó Català.

B-106

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Bibliografia del Diccionari de la dansa. Vària.*

Conté 139 fulls i paperetes, manuscrits o mecanografiats (numerats recentment, en el mateix ordre en què van arribar).

B-107

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Recull publicats i obres folklòriques i musicals.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Reculls publicats i Obres folklòriques i musi-*

cals, amb 79 fulls (numerats recentment, en el mateix ordre en què van arribar). Notes per al *Diccionari de la dansa* procedents de llibres i articles de revista.

B-108

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació antiga.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Català antic. Literatura. Documents Rubió i altres*, amb 116 fulls (numerats recentment, en el mateix ordre en què van arribar). Notes per al *Diccionari de la dansa*.

B-109

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació antiga.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Obres històriques i ressenyes*, amb 86 fulls (numerats recentment, en el mateix ordre en què van arribar). Notes per al *Diccionari de la dansa*.

B-110

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació de l'Arxiu de la Corona d'Aragó.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Arxiu de la Corona d'Aragó*, amb 40 fulls (numerats recentment, en el mateix ordre en què van arribar). Notes de la *Colección de Documentos Inéditos del Archivo de la Corona de Aragón.*

B-111

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Vària.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Vària*, amb 45 fulls (numerats recentment, en el mateix ordre en què van arribar). Notes diverses i articles ja redactats per al *Diccionari*.

B-112

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació de Girona.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Chía. Corpus i Musica en Gerona* [sic], amb 57 fulls (numerats recentment tot unificant dues numeracions anteriors). Notes procedents dels llibres esmentats de Julián Chía sobre la música i les festes de Corpus a Girona.

B-113

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació lexicogràfica.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Diccionaris*, amb 119 fulls (numerats recentment tot unificant numeracions anteriors). Notes de diversos diccionaris: Balari, *Dictionnaire de la danse* de G. Desrat, Aguiló, Escrig-Llombart, Martí i Gadea, Amengual, Pere Antoni Figuera i Jaume Ferrer i Parpal.

B-114

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació de reculls inèdits de cançons.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Reculls inèdits de cançons*, amb 46 fulls (numerats recentment, en el mateix ordre en què van arribar). Notes procedents de reculls de l'Obra del Cançoner o d'altres procedències.

B-115

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació de Missions de l'OCPC.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Missions Jaquetti, Samper, Tomàs, Barberà, Sansalvador, Just, Sala*, amb 75 fulls (numerats recentment, en el mateix ordre en què van arribar). Notes procedents d'aquestes missions de l'Obra del Cançoner.

B-116

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació del «Llibre de Solemnitats».*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Llibre Solemnitats*, amb 36 fulls. Notes del *Llibre de les Solemnitats de Barcelona*, editat per A. Duran i Sanpere i Josep Sanabre (Barcelona, Institució Patxot, 1930).

B-117

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació de les «Rúbriques de Bruniquer».*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Rubriques Bruniquer*, amb 8 fulls (numerats recentment, en el mateix ordre en què van arribar). Notes dels cinc volums de les *Rúbriques*.

B-118

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació del «Llibre de coses assenyalades».*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Llibre coses assenyalades*, amb 56 fulls. Notes del *Libre de algunes coses asanyalades succehides en Barcelona y en altres parts format per Pere Joan Comes en 1583* (Barcelona, La Renaixensa, 1878).

B-119

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material per al Diccionari de la dansa. Documentació del «Manual de Novells Ardits».*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Manual de Novells Ardits*, amb 256 fulls (i un full al començament, numerat recentment 1a). Notes des del 1391 fins al 1662.

B-120

Carpeta de les mateixes característiques que B-99, titulada *Material del Diccionari de la dansa. Documentació de periòdics i revistes.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Periòdics i Revistes*, amb 30 fulls (numerats recentment, en el mateix ordre en què van arribar). Notes procedents de diversos articles.

B-121

Carpeta de 33 × 23,5 cm., numerada originàriament «I» i titulada *Material per a extreure en cèdules*. Conté cinquanta-quatre camises, en bona part recents, de mides diverses.

I. Camisa recent. Plec de paper pautat de 8 fulls (numerats recentment), titulat *Recull de ballets, danses i comparses catalanes*. Duu el lema «Scriptorium» i la indicació: «Concurs 1924 / Recull N° 5 / Autor: Mn. Josep Maideu i Auguet»; en llapis, hi ha estat afegida la sigla «J.M.(a)n°», signat «Casas» (Josep M. Casas Homs) «1931». Numerada com a full 3bis hi ha una carta del 19 de desembre de 1924, adreçada a «Molt Sr. meu» i signada per «El rossinyol del Ter i del Freser», que fa una correcció a un dels ballets presentats al concurs.

II. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Materials sobre el Contrapàs*. 14 documents amb retalls d'articles sobre el contrapàs signats per «Salvatore» (1922) i sobre els manuscrits musicals de Pep Ventura, signats igualment per «Salvatore» (1921), un exemplar de l'opuscle d'Aureli Capmany sobre *El contrapàs* (Barcelona, Editorial Políglota, 1922; «Minerva», primera sèrie, vol. XXXVIII) i dos articles de «La Veu de Catalunya» del 28 d'octubre i del 29 de novembre de 1922.

III. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Cançons populars. Còpies dels mestres Nicolau, Vives i Vidiella*. 16 documents (música i lletra). Hi ha uns *Temes populars de l'illa de Menorca*.

IV. Camisa recent. Un document, sense indicació de procedència, amb el començament de la lletra d'algunes cançons.

V. Camisa recent. Conté dos fulls de paper pautat, titulats *Cançons populars recullides á Queralps (cami de Núria) 19 Setembre 1932*, amb la indicació: «Donatiu del Mestre Josep Cumellas i Ribó a l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya 28 de febrer de 1936». Al mig hi ha 29 fulls manuscrits i mecanografiats (numerats recentment) amb lletres.

VI. Camisa recent. Conté un plec de paper pautat de 15 fulls (numerats recentment), titulat *Ms. núm. 1453 de la Biblioteca de Catalunya. Manuscrit de danses, cançons i altres peces fet a mitjans del 18è segle (hi ha una peça datada l'any 1731; vid. descripció adjunta) per a us d'un sonador de violí* (signat el 7 d'octubre de 1935 per Francesc Pujol, el qual adverteix: «Es català i probablement escrit a Barcelona. D'aquest manuscrit copiem només les danses,

cançons i altres peces de caràcter francament folklòric o amb probabilitats que siguin populars. Totes elles, però, presenten indicis de retoc. N'hi ha que estan bastant mal notades»). Hi ha adjunta una camisa de l'Obra del Cançoner (numerada recentment «16»), titulada *Ms. núm. 1453 de la Biblioteca de Catalunya. Descripció* (14 fulls, més un full originàriament sense numerar, numerat recentment 1a).

VII. Camisa recent. 9 documents (numerats recentment) amb exemplars impresos de goigs. El doc. 2, *Goigs en honor de la Mare de Déu de Caldes de Bohí*, duu adjunta la melodia, amb la indicació «Cantats pel Rector» i «Notats per Francesc Pujol».

VIII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Festa major de La Pobla de Lillet i Aplec de Falgàs. Periòdics donats a l'Obra per Pere Pagès i Rueda.* 6 documents (numerats recentment).

IX. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *La Costa de Llevant. Lletra i música d'aquesta cançó toponímica i articles i solts que s'hi referiren per precisar-la. Documents donats a l'Obra per* (en blanc). 10 documents (numerats recentment). Articles de Josep Pla i contestes a què donaren lloc.

X. Camisa recent. Plec de paper pautat titulat *Recull de cançons* (originàriament deia *de la Cerdanya*, ratllat; hi ha estat igualment ratllat el lema «Puigcerdà»); al marge superior dret del full de coberta (sense numerar) hi ha estat afegit el «N° 19»; segueixen 10 fulls numerats a l'oficina de l'Obra. Abans del full 1 hi ha un altre plec més petit amb la lletra corresponent a les deu cançons del recull (hi han estat igualment esborrats «de la Cerdanya» i el lema).

XI. Camisa recent. Plec de paper pautat titulat *Recull de Tocades, Balls y Acompanyaments dels Jegans de Valls.* 8 fulls (numerats recentment). Al dors del full 1 hi ha una «Versió cantada per Josep Mª Casas i Homs, 10 Març 1933» i la indicació: «Aquests plecs de música han estat donats a l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya per Frederic Lliurat, qui els tenia d'un músic de Valls. / 8 Març 1933».

XII. Camisa recent. 2 documents amb la música i la lletra (mecanografiada) d'una versió de *La presó de Lleida*, cantada per Mn. Joaquim Manyà, de Gandesa, «Notada el 20 de juny de 1933 per Francesc Pujol».

XIII. Camisa recent. Plec de paper pautat (4 pàgines sense numerar) amb melodies. Hi ha una nota de Josep Maideu, datada a Ripoll el setembre de 1918, que diu: «Que li'n sembla amich Lliurat? Es una mostra del Cançoner Ripollés qu'estic arreplegant are. Li he volgut donar aquestes per esser una variació de les que ja coneixem».

XIV. Camisa recent. 14 documents, retalls de la revista «Ressorgiment» de Buenos Aires, 1932 i 1933, amb cançons recollides i algun cop comentades per Sara Llorens de Serra.

XV. Camisa recent. 3 documents amb la melodia dels *Goigs al Santíssim Sacrament tal com es cantaven a Mayà (Girona) l'any 1880, els diumenges de Minerva, transcrits per Llorenç Alabert C.M.F., 1932*, la *Tonada de la «Passió de N. S. Jesucrist usada a Mayà (Girona) l'any 1880, la nit del Dijous Sant, en el Monument, transcrita per Llorenç Alabert, C.M.F. Text antic, anterior a la reforma de J. Verdaguer* (original comunicat per Josep Subirà, de Madrid) i

la melodia dels *Goigs de Semmer.* — *Madrons*, tramesos a l'Obra del Cançoner per Mn. Jaume Sarri (30 de març de 1930).

XVI. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *11 cançons recollides per Josep Mª Castells i Andilla de Carme Sitjà Bachs i donades pel col·lector a l'Obra del C. P. de C. 13-I-32.* 22 fulls numerats recentment (música i lletra, mecanografiada). Cançons recollides el 1930. La cantaire, de 70 anys, residia a Horta i les havia apreses de la seva mare, «a la fàbrica de S. Andreu mentre filaven. La mare de la cantaire va morir als 80 anys i era natural de Cava».

XVII. Camisa recent. Un plec de paper pautat (4 pàgines sense numerar), titulat *Dansa de Bell-lloc coneguda amb el nom de «L'Espolsada», transcrita d'uns papers retolats: «propietat de La Orquesta de Cardedeu».* Signa Francesc Pujol, juny 1932, i hi afegeix la nota: «Aquesta música sembla ésser la utilitzada per a crear una "Dansa de Bell-lloc" a les darreries del segle XIX, pel comte de Bell-lloc».

XVIII. Camisa recent. Conté 2 documents. El primer, titulat *Plec núm. 1*, és un plec de paper pautat de 5 fulls numerats recentment (i un full en blanc al final, sense numerar), que duu el títol *Melodies copiades en Novembre 1932 d'un plec de sis planes de música per a us d'un organista, manuscrit, procedent de Maials i deixat per la Sra. Vda. de Joan Vilà. El plec comença: «Navidad Maitines 1er Nocturno. Salmo primero».* El segon, titulat *Plec núm. 2*, és igualment un plec de paper pautat de 10 fulls numerats recentment (i dos fulls en blanc al final, sense numerar), que duu el títol *Melodies copiades en Novembre de 1932 d'un plec de vuit planes de música per a us d'un organista (probablement), manuscrit, procedent de Maials i deixat per la Sra. Vda. de Joan Vilà. A la que degué ésser 1ª plana, diu «Canciones para Navidad».*

XIX. Camisa recent. Plec de paper pautat de 6 fulls (numerats recentment), titulat *Balls de la «Patum de Berga» transcrits de les parts instrumentals per a banda de 18 elements que posseeix l'Ajuntament d'aquella ciutat* (signat per Francesc Pujol, juny 1932).

XX. Versió de *La nit de Sant Joan*, que comença «Revetlla de Sant Joan / n'és nit de goig i alegria: / els companys m'estan dient: / Joan per què no t'alegres?» (música i lletra). «Recollida per Ignasi Vila i Cantarell de Manresa». Al darrera hi ha una nota que explica que va recollir la cançó en una tenda de campanya del Marroc, d'un «xicot» del Vallès, i l'ofereix per publicar «a la redacció d'aquesta Revista».

XXI. Camisa recent. 6 documents. Els cinc primers són exemplars impresos dels *Goigs a la reliquia del Sant Drap que se venera de temps immemorial en la Església Parroquial de Sant Vicents de la Vila de Tossa*, dels *Goigs que de temps immemorable se cantan en la vila de Tossa a son compatró el gloriós Sant Ramon de Penyafort*, els *Goigs de la Verge de l'Assumpció* (impresos a Girona), els *Goigs del Gloriós Abat Sant Grau que amb singular devoció venera la Vila i Terme de Tossa Bisbat de Girona* i els *Goigs del Gloriós Sant Baldiri, Bisbe i Màrtir els quals son cantats a l'Esglesia i terme de Solius, Bisbat de Girona*. El doc. 6 és un full amb les melodies dels *Goig á la reliquia del S.nt Drap: á S.nt Ramon de Penyafort: á S.nt Vicens martir; y altres Sants*, dels *Goig á les Animes Vells* i dels *Goig á les ani-*

mes Nous, recollits per Narcís Darder a Tossa (25 octubre 1931) i enviats «al Mestre Lluis Millet» per Dr. Jaume Escat.

XXII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Material procedent de Guissona adquirit per l'Obra del Cançoner*. 8 documents amb partitures, descrits per separat a continuació.

1. 13 fulls (numerats recentment), titulats *Cantos para Navidad, â uso de Jaime Marti, Pbro.* Hi ha diversos balls.
2. Tros de paper pautat amb els *Gozos de la S.S.^{ma} Virgen de Campreal.*
3. 8 fulls de paper pautat (numerats recentment) amb balls (comença *Valz*).
4. 19 fulls de paper pautat (numerats recentment), titulats *Quaderno de Contradansas.*
5. Full titulat *Cansonetas, al Niño Jesus; per los dias de Nadal*, que comencen «Bamos Pastors / Vamos â Belen». Al dors hi ha un *Bolero* i una *Copla* amb lletres en castellà.
6. Full amb un *Villancico* i una *Tonadilla* en castellà, una *Copla* en català («Eixa nit cristians / es una nit alegre»), amb una *Resposta* en una llengua híbrida català-castellà.
7. Full amb les indicacions «Sta Tresa» i «Ball del Os».
8. 4 fulls de paper pautat (numerats recentment) amb *Versos pastoriles* per al *Kyrie* i per al *Gloria* de la missa.

XXIII. Camisa recent. 3 fulls de paper pautat (numerats recentment), titulats *Ballets de Cerdanya*. Signats per Manuel Carreres i recollits el 1925 i el 1927.

XXIV. Camisa recent. 2 documents, descrits per separat a continuació.

1. Plec de paper pautat de 6 fulls (numerats recentment), titulat *Melodies copiades en Novembre 1929 de tres plecs de música d'orgue, manuscrits del darrer terç del segle XIX, procedents de l'arxiu de Francesc Casades, mestre de música que fou a Agramunt, deixats per la seva filla Socors Casades.*
2. Plec de paper pautat de 13 fulls (numerats recentment, més un altre full blanc al final, sense numerar), titulat *Melodies copiades en Novembre 1929 de diversos plecs manuscrits del darrer terç del segle XIX, procedents de l'arxiu de Francesc Casades, mestre de música que fou a Agramunt, deixats per la seva filla Socors Casades.*

XXV. Camisa recent. 2 documents, descrits per separat a continuació.

1. Plec de paper pautat de 10 fulls (numerats recentment, els tres darrers en blanc), titulat *Melodies copiades en Novembre de 1929 d'un quadern de música d'orgue, manuscrit de la segona meitat del segle XIX, procedent de Solsona i deixat per l'organista d'aquesta Catedral Mn. Ramon Pujol. La portada del susdit quadern, diu: / Versos Pastoriles / para / Maitines.*
2. Plec de paper pautat de 20 fulls (numerats recentment, els tres darrers en blanc), titulat *Melodies copiades en Novembre de 1929 d'un quadern de música d'orgue, manuscrit, procedent de Solsona i deixat per l'organista d'aquella Catedral Mn. Ramón Pujol. La portada del susdit quadern, diu: / Organo / Versos para los Maitines y Laudes / de Navidad. / (Al final del quadern hi ha la data*: Solsona Noviembre de 1872).

XXVI. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Cançons recollides i trameses a l'Obra per Na Maria d'Abadal i de Fonsdeviela. Són arribades per conducte de Na Concepció Patxot. 6 de febrer de 1930.*

10 fulls amb lletres, acompanyats de 10 paperets amb les músiques corresponents (tot plegat numerat recentment 1-20). Cançons recollides a Darnius.

XXVII. Camisa recent. Plec de paper pautat amb 3 fulls numerats recentment (i altres tres en blanc sense numerar). Al marge esquerre del full 1 diu: *Cançons que canta Na Maria Massó, de Sant Miquel de Cladells*, recollides el 1930 per Margarida Fontserè.

XXVIII. Camisa recent. Conté un exemplar de l'extret *Una joya de la literatura popular catalana. Article publicat per G[aietà] V[idal] de V[alenciano] en LO GAY SABER* (Barcelona, Tipografia Espanyola, 1878), amb dedicatòria autògrafa de l'autor a Joaquim Negre.

XXIX. Camisa recent. Conté un exemplar de *Folk-lore musical catalá. Cançons populars catalanas pera cant y piano (ab la lletra)*, de Jascinto E. Tort Daniel (Barcelona, Lit. M. Hereu, 1895), dedicat per l'autor a Joan Bta. Pujol.

XXX. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Música popular valenciana recollida per Eduard L. Chavarri i tramesa pel seu col·lector a l'Obra del «C. P. de Catalunya»*. 3 documents, descrits per separat a continuació.

1. Un full amb una *Tonada d'infants* («Sant Jusep pinta casquetes / y convida a les monjetes») i una *Cansó burlesca* («Anda morros de llana / que la bufanda / no't para bé»). Recollit per E. L. Chavarri a València, 1931.

2. Un plec de paper pautat de 12 pàgines (numerades originàriament), titulat *Musica popular valenciana recullida per Eduart L. Chavarri*. Marxes, tocates, danses i cançons.

3. Un plec de paper pautat de 2 fulls (sense numerar). Al començament diu «Segueix la música popular valenciana». Cançonetes d'infants, «Falles» de sant Josep, cançons de «Filaneres». Al final diu «Seguirà».

XXXI. Camisa recent. Conté dos exemplars d'un article titulat *Festas de Reus*, aparegut a la «Revista del Centre de Lectura», any VII, núm. 157 i 158 (1 i 15 agost 1926), escrit fins aleshores inèdit d'Andreu de Bofarull, transcrit per Pau Font de Rubinat. Un exemplar diu «Donatiu de Francesc Matheu»; l'altre, «Donatiu de Pere Pagès i Rueda».

XXXII. Camisa recent. Un full titulat *Les primeres calces. Canço popular, armonitzada pel R. P. Nicolau de Tolosa O.M.C.* («N'era petitet mes ja no plorava / la mare'm cridà tota enriallada»).

XXXIII. Camisa recent. Conté un exemplar del número 111 del bisetmanari de Vilanova i Geltrú «La Defensa» (13 d'abril de 1927), dedicat a *Setmana Santa de Vilanova i Geltrú MCMXXVII*. Donatiu de Josep Mª Casas, 23 d'abril de 1927.

XXXIV. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Melodies i lletres de cançons* [abans deia «i corrandes», ratllat] *que dóna a l'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya» Mossèn Francesc Baldelló, Prev. de Barcelona. 1926*. 38 fulls a mà i a màquina (numerats recentment). Cançons recollides a diversos indrets. La camisa duu, en llapis, la sigla «F.B.(a)nº».

XXXV. Camisa recent. Tros de paper pautat amb una melodia que comença «Mestre Mateu, vols-t'hi jugar / de la violineta». Hi ha la nota: «Cantada per En Francesch Matheu, el 1.r Maig 1928, qui l'aprengué d'En Riera i Bertran, Pau. El text es troba entre els Materials Aguiló».

XXXVI. Camisa recent. 2 documents amb la *Dansa del Banu y el Ram* de «San Culgat del Vallés» i el *Ball del bano i el ram* sense indicació de procedència.

XXXVII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Materials cançonístics donats a l'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya» per En Fra[n]cesc Flos i Calcat*; duu la data «8-II-1927». 3 documents. El primer, 4 fulls (numerats recentment) de lletres de *Cansons populars* (Arenys, Baix Vallès, Empordà, Roses). El segon, un full amb música i lletra de la *Cansó de Sant Nicolau* («El barco ja arriba d'Espanya rebent / per sobre las onas lliscant placenter»), i el tercer un altre full sense títol, amb lletra i música d'una cançó que comença «Una cansó voldria cantarvos / dictada n'es del mes de Febre / d'una Roseta gentil y perfeta / n'es graciada y no us dire d'un tes».

XXXVIII. Sobre imprès que duu el títol *Vieilles chansons catalanes (Roussillon-Vallespir-Cerdagne)* i la indicació «1re Série»; hi ha estat escrit a mà: «Document ofert per Eduard Monteys a l'Obra per conducte d'Antoni Gallardo». Conté 6 postals, numerades recentment, cada una amb la melodia d'una cançó. Cf. la camisa XLIII.

XXXIX. Quadern de 40 fulls (numerats recentment) amb cobertes de paper més gruixut. A la coberta hi ha enganxada una fotografia de la «Colla de Banyoles que ressucitá el Co[n]trapás Llarg en l'any 1907» i una etiqueta mecanografiada amb el títol *El folklore de les comarques gironines. Secció de cançons populars*. Al full 1 hi ha una nota escrita per mossèn Joan Puntí, secretari de l'Obra: «Recull de cançons trameses per llur col·lector, Rev. Lluís G. Constants Serrat[s] Missioner de Banyoles, a Mn. Joan Puntí i Collell, Prev. perquè en disposi a voluntat. L'afavorit les ofrena a l'Obra del "Cançoner Popular de Catalunya". / 10 de setembre de 1927». Lletra i música de cançons recollides en bona part —però no íntegrament— a diversos indrets per Emili Leal Andreu («tonada») i Lluís G. Constans Serrats («lletra»). Tot el recull fa servir fulls impresos de l'Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya, relacionats amb el «Qüestionari num. 5».

XL. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Melodia i vàries lletres de la cançó* El gos d'En Comermema *recollides pel pare d'En Ramon d'Alòs qui en fa donació a l'Obra / 8 febrer 1928.* 8 documents.

XLI. Camisa recent. Conté els números 157 (maig-juny 1934) i 158 (juliol-agost 1934) de la revista mensual «Excursions» i els números 4 (abril de 1927), 13 (gener de 1928) i 14 (febrer de 1928) del portaveu mensual «Orfeó Atlàntida», amb articlets sobre cançons de Joan Amades.

XLII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Melodies de dansa donades a l'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya» per Serra net d'En Conrad Roure i amic d'En Joan Amades*. 2 documents amb el *Ball de St. Isidre de Tahull*, el *Ball de bastons de Malpàs*, el *Ball de Vilaller* i *La Sigaleta d'Espot*.

XLIII. Sobre imprès que duu el títol *Vieilles chansons catalanes (Roussillon-Vallespir-Cerdagne)* i la indicació «2me Série»; hi ha estat escrit a mà: «Document ofert per Eduard Monteys a l'Obra per conducte d'Antoni Gallardo». Conté 6 postals, numerades recentment, cada una amb la melodia d'una cançó. Cf. la camisa XXXVIII.

XLIV. Camisa recent. 2 documents, el primer amb els *Goigs dels ous (de la Mare*

de Déu) que canten els administradors de la Confraria del Roser per Pasqua, alternant amb un flubiol, recollits a Aiguafreda (1927) per Francesc Salvans i Camps, i el segon amb *La cançó de «Sant Llorenç»*, música i lletra (mecanografiada) que comença «Terra de Sant Llorenç / Terra regalada; / De la taula estant / Toquen les campanes», lletra recollida el 1916 per la família Salvany, propietaris d'un mas de Vilalleons, i «transcripció musical» de Francesc Pujol (1928).

XLV. Camisa recent. Música i lletra de *Les Cançons de Cisquera* («Si n'hi havia tres ninetes / mes ai / per un torrent / l'una en renta bugada / mes ai / la altra la estén»), «Trameses a l'Obra del "Cançoner Popular de Catalunya" per Mn. Joan Sarri —del bisbat de Solsona, per mitjanceria de Mn. Eudalt Serra i Buixó».

XLVI. Camisa recent. Exemplar imprès del programa *Convit a l'Audició pública de Cançons populars catalanes recollides per la Secció d'Excursions de l'Ateneu Enciclopèdic Popular*, setena sèrie, 25 de gener de 1925, acompanyat de *La carta de navegar* («Set galeres de Marsella / van sortir dret cap a Orà, / les tres prenien borrasca / i el camí dret va fallar»), música i lletra.

XLVII. Camisa recent. Un full de paper pautat amb dues melodies del *Ball de Santa Magdalena* de Bonastre, recollides per Joan Tomàs i Parès (1924).

XLVIII. Papereta amb la melodia de la *Cançó «A la Vila de Tolosa»* («A la vila de Tolosa / tota la jent á fujit»), recollida per Julià Vilaseca, ex-escolà de Montserrat, a Sant Martí de Provençals (1926).

XLIX. Camisa recent. Retall d'un periòdic de Sabadell, portat a l'Obra per Antoni Gallardo, amb la cançó de Nadal *La non non* («La nit de Nadal / és nit d'alegria, / el Fill de Maria / és nat al portal»), poema de Francesc Casas i Amigó. Una nota manuscrita adverteix: «Aquesta lletra es aplicada a la cançó N° 63 del recull de S. Juliá de Vilatorta dels Srs Gallardo».

L. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Cinc cançons recollides a Horta i donades a l'Obra per Vicenç Salvà i Mas Seminarista de Barcelona / 10 de setembre 1927*. 7 fulls (numerats recentment), música i lletra.

LI. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Quatre cançons rosselloneses donades a l'Obra pel Mtre. Francesc Pujol / 30 de maig de 1928*. 8 fulls (numerats recentment), música i lletra.

LII. Camisa recent. Un full de paper pautat amb dues melodies dels *Goigs del Sant Nom de Jesús*, cantats respectivament per Mn. Josep Arderiu i Mn. Joan Puntí Collell i pel Sr. Pere M. Bordoy.

LIII. Sobre titulat *Material donat per Joaquim Danés. Any 1927. Cançoner*. 4 documents: dos fulls amb lletres de cançons d'Olot, procedents de periòdics locals no identificats, un altre full de *Tonades de* sardanes curtes, *recullides en la Valldelbàc* (duu el nom de Joaquim Danés Torras, doctor en Medicina i Cirurgia, Olot) i una nota referent al material anterior de Josep Danés i Torras, arquitecte de Barcelona.

LIV. Camisa recent. Conté quatre pàgines de la «Ilustració Catalana», núm. 307 (18 abril 1909), amb un article del Dr. Joseph Massot y Palmers sobre *Les caramelles del*

Roser a Sant Julià de Vilatorta, seguit d'algunes *Corrandes populars que's cantan a Taradell, en la nit de les caramelles*, recollides per Manel Vilà.

B-122

Carpeta de 34,5 x 24 cm., numerada originàriament «III» i titulada *C. Religioses.*

Conté 25 fulls (numerats recentment), amb llistes —en alguns casos repetides— mecanografiades (amb algunes notes a mà) de cançons, agrupades per temes, no solament religioses, sinó també històriques i llegendàries.

B-123

Carpeta de 34,5 x 24 cm., numerada originàriament «IV» i titulada *Missions de recerca de tonades instrumentals.— Amades-Tomàs — 1927-28-29 / Gràfics de danses.*

Conté una camisa titulada *Missións de recerca de tonades instrumentals. 1927-1928-1929 / Gràfics de danses. / Amades-Tomàs.* 25 fulls (numerats recentment) amb explicacions mecanografiades i gràfics sobre el *Ball de bastons* (Malpàs, Alt Pallars), el *Ball de vells*, el *Ball pla*, el *Ball de la post* i el *Ball de les gitanes d'Argentona.*

B-124

Carpeta de 34,5 x 24 cm., numerada originàriament «V» i titulada *Missió Tomàs-Amades —1928— / Alt Empordà / Gràfics danses.*

16 fulls (numerats recentment) amb explicacions mecanografiades i gràfics de *La morsoliana, El ballet*, el *Ball dels gafets* i *El timo «vole»* [*sic*].

B-125

Carpeta de 34,5 x 24 cm., numerada originàriament «VI» i titulada *Negres i proves de gravats de música.*

Conté dos sobres i deu camises (numerats recentment I-XII) amb proves destinades als volums I-III dels *Materials* de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya.

I. Un sobre de l'Obra del Cançoner, titulat *Proves dels gravats / T / Missió Tomàs Llongueres.*

II. Un sobre gran de l'Obra del Cançoner, titulat *Proves de Gravats Música.*

III. Camisa titulada *Proves en negre per a gravar les il·lustracions de la Missió Llongueres-Tomàs 1922. Volum I de Materials.*

IV. Camisa titulada *Proves en negre per a gravar les il·lustracions de la Missió Anglès-Bohigas 1922. Volum I de Materials.*

V. Camisa titulada *Proves en negre per a gravar les il·lustracions de la Missió Barberà-Bohigas 1923. Volum II de Materials.*

VI. Camisa titulada *Proves en negre per a gravar les il·lustracions d'un estudi de Mn Romeu. Volum I de Materials.*

VII. Camisa titulada *Proves en negre per a gravar les il·lustracions de la Missió Tomàs-Llongueres 1923. Volum II de Materials.*

VIII. Camisa titulada *Proves en negre per a gravar les il·lustracions d'un estudi del Mestre Pujol. Volum II de Materials.*

IX. Camisa titulada *Vol. II / Gregorianisme (Baldelló).*

X. Camisa titulada *Vol. III / Missió Mallorca.*

XI. Camisa titulada *Vol. III / Missió Tomàs.*

XII. Camisa titulada *Vol. III / Missió Concentaina.*

B-126

Carpeta de 34,5 × 24 cm., numerada originàriament «VII» i titulada —a màquina— *Missió Samper-Morey-Ferrer a Mallorca i a Menorca / Agost-Setembre 1927 / Donatius.*

Conté sis camises recents.

I. 4 fulls mecanografiats (numerats recentment), amb lletres de cançons recollides per Jaume Rotger, Alaró, agost de 1927.

II. 6 fulls (numerats recentment), amb lletres de cançons recollides per Antoni Gelabert, Alaró, setembre de 1927.

III. Un full amb una nota (lletra de Baltasar Samper) que diu: «V. Carpeta de "Lletres sense tonada i Cançons curtes". Hi ha una altre donatiu». Cf. C-79.

IV. Quadern de 35 fulls (i un full blanc sense numerar al començament i un altre al final), titulat *Cançons resitades per ne Francisca Fuguet, natural de l'Aó y vesine de Mahó, de 76 ans de edad, dedicade sempre á ses feines caseres. / Diu que el se va pendre cuan ere petitete / Mahó y Agost de 1927.* Donatiu a l'Obra de Cançoner del seu col·lector, Josep Pons Melià, d'Alaior, resident a Maó, oficial de Correus i músic. Només hi ha lletres. Al full 19 diu: *Equesta es recitade per ne Juane Tudurí, de 86 añs, que diu que se mare ja le dee / Mahó i Agost de 1927.* Al full 20 adverteix: *Equestes cansóns son resitades per n'Antonie Pujol de 70 añs, i diu que se seue mare, qui va murir en es 92 añs de edad, també el se sabía / Mahó i Agost de 1927.*

V. Quadern de 3 fulls de paper pautat sense numerar amb la música de *Cançóns de purquetjades, «Dixem lu dol» que cantaven es pagesus d'Aleó, Fragment d'un altre cant pastoril, «Ne Duloris», Goigs de N. Senyora del Roser* i *«Santa Rita»*. Altres 4 fulls, igualment sense numerar, amb les lletres corresponents. Recollit per Josep Pons Melià, d'Alaior, «resident a Mahó fa 20 anys».

VI. Un plec de paper pautat, titulat *Folklore Musical Menorquín (Cantos del Pueblo)*, de 30 pàgines numerades (i una pàgina en blanc al final), amb un conjunt de 45 números, seguit per un altre plec de 4 pàgines sense numerar, amb els números 46-55. A la pàg. 1 fa constar: «Recogidas por mí. F.D.R.» Les notes de Baltasar Samper (C-80) ens permeten d'identificar-lo amb Frederic Delgado Rey, «Músic major de la banda del regiment. Feu a l'Obra del Cançoner un donatiu considerable de tonades de cançons per ell recollides».

B-127

Carpeta de 34,5 × 24 cm., numerada originàriament «VIII» i titulada *Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Missió Samper-Ferrà a Mallorca. Agost-Setembre 1924. Fotografies*. Una mà posterior ho va esborrar tot, llevat de «Fotografies», i hi va afegir, en llapis, *de Mallorca*.

9 fotografies, entre les quals un sobre que conté el retrat d'«En Claudi López Fernàndez, de 53 anys @ Peris», i un altre sobre amb el retrat del «gran literat i folklorista valencià» Joaquim Martí i Gadea.

B-128

Llibre de comptabilitat relligat, de 32 × 22,5 cm. Originàriament duia una faixa de paper —conservada en mal estat—, juntament amb B-129 i B-130, numerada «IX» i titulada *Cançoner. Materials Vigo*. Numerat a partir del full 15 (els anteriors foren arrencats abans de començar a escriure'l) fins al 150. Al full 15 hi ha el títol *Catalunya. Recorts de les danses antiges de ma terra la Cataluña / Per en Enrich Vigo y Rabasa nat enel más anomenat Sabarneda situat a tres cuarts de hora de la bila de Sot probincia de Lleida, i fill de D.ña Teresa Rabasa y D.n Miquel Vigo Viladomát desendent del selebre pintor Viladomát*. L'autor comença excusant-se: «Els llejidórs respectaran els meus pocs estudis y el meu gran atrebiment en agafa la ploma per escriure belleses artístiques ques perden ó esban perdent á pas de pendula de rellotje, y que descuydadament en tot sa escrit, menos en lo que balen les nostres danses antigues, y lo que poden baler en temps de abenir...» I adverteix: «Primerament fare la meba historia des del meu recort de infantesa, fins á la edad de coranta buit añs ap que conto lora que escrich aquets recorts de art antich y que som en lo any 1913». Al full 148 adverteix: «Fi del primer tomo». Els fulls següents contenen l'*Yndis* dels balls tractats, sobre els quals hi ha comentaris, música, lletres i a vegades

il·lustració. Entremig de les guardes de la coberta hi ha una papereta de l'Obra del Cançoner amb l'adreça de la vídua Vigo, Josepa Amorós.

B-129

Llibre de comptabilitat de característiques molt semblants a B-128 (de les mateixes mides, però amb relligadura diferent i sense els mots «Debe» i «Haber» impresos).

Numerat a partir de la pàgina 53 (les pàgines anteriors foren arrencades abans de començar a escriure'l) fins a la 400. A les guardes hi ha enganxats retalls d'articles d'Enric Vigo sobre *Ballets populars*. Les pàgs. 53-56 són blanques. A la pàg. 57 comença la *Dansa de Castelltersol*, música, comentaris i lletra. Continuen altres balls fins a la pàg. 166. La resta del volum va quedar en blanc. Entre les pàgines escrites hi ha, intercalats o enganxats, diversos impresos de procedències diverses.

B-130

Carpeta de 32 x 22 cm., titulada *Recull de Ballets Populars per Enrich Vigo y Rabasa* (cf. B-128).

Conté 32 documents, numerats recentment, tots partitures musicals llevat dels dos darrers. Els descrivim per separat a continuació.

1. Un full titulat *balls populars de Olot y sa Comarca. Regalo à mon amich de Barcelona. Enrich Vigo.*
2. Plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, amb el *Contrapas de L'* [sic] *Cataluña Fransesa.*
3. Un full amb el *Ball del Ciri Castelltersòl.*
4. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Dançes Populars Catalanes / Contrepas Xinxilla y Esquerrana (de 3 punts) / armoniçades / per / Joan Bonastre Vilà.*
5. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, amb el *Contrapàs Llarch.* Al mig hi ha un full, imprès a Figueres sense data, amb el *Divino de la Passió de Cristo Senyor Nostre, al tó del Contrapás Llarch* i l'*Explicació* de com es ballava el contrapàs llarg.
6. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, amb el *Contrapas Curt.*
7. Full amb el *Ball de Gitanes.*
8. Plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Ball de St. Farriol / Tema popular armoniçat per / Joan Bonastre Vilà.*
9. Full amb la *Contradansa.* Signat «E. Vigo».
10. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Ball de Plassa de Lloret de Mar.*

11. Full amb el *Contrapas banda d' la Seo de urjell* (sic). Signat «E. Vigo».

12. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Ballet de S. Quirze* i signat «E. Vigo».

13. Full amb *El ball de la Metradansa. ball típich de Calaf.*

14. Full amb la *Dansa de Camdevanól*, el *Ball Cerda* i el *Ball del Ciri* (Viladrau).

15. Un plec de paper pautat de 4 fulls sense numerar, titulat *Dança de Castelltersol / (Popular) / Armoniçada pera Piano / per / Joan Bonastre Vilà.*

16. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *L'Indiot / y / La Castanya / Dances populars catalanes armoniçades / per / Joan Bonastre y Vilà.*

17. Full amb el *Vall* [sic] *El Pit de monja / año 1635.* «Orijinal quem fou regalat per en Emilio Más».

18. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Dança d'Amoretas / y / Dança d'El Pilè / Temas populars catalans armoniçats / per / Joan Bonastre Vilà.*

19. Full amb el *Ball de l'àguila de San Ferreol.*

20. Tros de paper pautat amb *Les Nyacres. Ball popular de Castelló d'Ampuries*, «per a l'Enric Vigo».

21. Full amb *Lo Vall* [sic] *del Dimoni / Año 1530.* «Orijinal quem fou regalat per en Emilio Mas».

22. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Contradança / y / L'Espanyolet / Dançes populars catalanes armoniçades per / Joan Bonastre Vilà.*

23. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Dançes populars catalanes / armonisades per / Joan Bonastre Vilà / 1ª = Galop de Cortesia / 2ª = L'Hereu Riera / 3ª = La Bolangera / 4ª = La Patum.*

24. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Ballet de St. Quirze / Armoniçat per / Joan Bonastre y Vilà.*

24bis. Full amb els *Cascabells de Lérida. Año 1530.*

25. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Lo Rolletó / Dança popular catalana armoniçada / per / Joan Bonastre Vilà.*

26. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Ball de Cascabells / (St. Mateu de Bajes) / Armonisat sobre tema popular / per / Joan Bonastre Vilà.*

27. Un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar, titulat *Ball Plà / Dança popular catalana armoniçada / per / Joan Bonastre Vilà.*

28. Un plec de paper pautat de 3 fulls sense numerar titulat *La Morisca (Gerri de la Sal) / Dança popular armoniçada / per / Joan Bonastre Vilà.*

29. Full amb *Skating*, «Del recull de Balls estranjes per Enrich Vigo». Al dors hi ha, en llapis, l'*Esquerrana de tres punts.*

30. Un plec de paper pautat de 10 fulls sense numerar, titulat *Colección / de / Cantos y piezas pastoriles bailables / por / Ramón Bonet.* «Recullides per el foclorista en Enrich Vigo recullidó de ballets populars antichs ques ballaben antigament ala nostra cataluña per eser purs balls populars».

31. Article de Rossend Serra i Pagès sobre *Els balls populars.*

32. Exemplar imprès de *Ballets populars catalans / Armonisats per Joseph Lapeyra / Quadern I / I. La Morisca de Gerri.— II. La Morisca de Gurb*, 1908, dedicat per l'autor «Al distingit folklorista D. Enric Vigo».

B-131

Carpeta de 33,4 × 23,4 cm., originàriament numerada «XX» i titulada *Materials. Vol. IV en preparació. Cançons seleccionades.*

Conté set camises, numerades recentment, amb cançons destinades al volum IV de *Materials* de l'Obra del Cançoner, interromput a causa de la guerra civil.

I. Camisa improvisada a Barcelona amb un full d'«El Noticiero Universal» del 16 d'abril de 1970. 11 + 36 paperetes amb una melodia a cada una destinada a fer-ne un gravat, procedents de la missió «Bo-Bar» o «B.B.», és a dir la de Pere Bohigas i Josep Barberà pel Vallès, 1924-1925. Hi manquen les paperetes 20 i 22 del segon grup.

II. Camisa improvisada a Barcelona amb un full d'«El Noticiero Universal» del 16 d'abril de 1970. 86 paperetes iguals que les de la camisa anterior, procedents de la missió Jaquetti-Carbó de 1925.

III. Camisa recent. 58 paperetes iguals que les de les camises anteriors, procedents de la missió Tomàs-Bonell de 1925.

IV. Sobre adreçat al «Mestre Pujol / Orfeó Català», titulat *Jaquetti-Carbó 1925*, amb la indicació «1. Fet». Conté la música i la lletra de les melodies posades en net a la camisa II.

V. Sobre adreçat a «Sr. Mestre Pujol / Orfeó Catalá», titulat *Jaquetti-Carbó 1925*, amb la indicació «2». Conté la música i la lletra de la segona meitat de les melodies posades en net a la camisa II.

VI. Sobre adreçat al «Senyor Mestre Pujol / Orfeó Català», titulat *Jaquetti-Carbó 1925*, amb la indicació «Sobrant». Conté música i lletra de cançons que no foren incloses a la camisa II.

VII. Sobre titulat *Tomàs-Bonell 1925*. Conté la música i la lletra de les melodies posades en net a la camisa III.

B-132

Carpeta de 34,5 × 24 cm., originàriament numerada «XXI» i titulada *Cançons copiades, però no trameses al Sr. Menéndez Pidal.*

Conté tres camises, numerades recentment.

I. Camisa recent. Un full amb algunes anotacions en llapis, simples esments als «Mat. Aguiló» i a diverses missions de l'Obra del Cançoner.

II. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Esborrall de les cançons que s'han de copiar o copiat per al Sr. Menéndez Pidal.* 20 fulls (numerats recentment) amb diverses llistes —manuscrites o mecanografiades— de cançons enviades a Menéndez Pidal per al seu *Romancero.*

III. Camisa recent. 81 fulls mecanografiats amb còpies de cançons dels materials Aguiló i de diverses missions de l'Obra del Cançoner.

B-133

Carpeta de 34,5 x 24 cm., originàriament numerada «XXIII» i titulada *Duplicats de cançons trameses al Sr. Menéndez Pidal.*

Conté dues camises recents.

I. 3 fulls mecanografiats, titulats *Lista de las publicaciones de canciones populares catalanas que poseemos.*

II. 331 fulls mecanografiats amb còpies de cançons, tant dels materials Aguiló com de missions de l'Obra del Cançoner.

B-134

Carpeta de 33 x 23,5 cm., originàriament numerada «XXVI» i titulada *O. del C. P. de C. Concurs 1922-1924.*

Conté tres camises de l'Obra del Cançoner, numerades recentment.

I. *Original de Rossend Serra i Pagès. Borrador dels pròlegs i dels índexs dels tres reculls nos 5, 6 i 7 que, amb materials del «Cançoner comarcal de Ripoll», foren tramesos al primer Concurs organitzat per l'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya» i que obtingueren premi. (Any 1922).* 23 fulls, numerats recentment.

II. *O. del C. P. de C. Concurs 1922.* 19 documents, numerats recentment, descrits per separat a continuació.

1. Exemplar imprès del cartell del *Concurs-Any 1922* del «*Cançoner Popular de Catalunya*».
2. Llista mecanografiada dels trenta reculls premiats al *Concurs de 1922*, amb «Número, títol i premi dels reculls. Noms i residència de llurs autors».
3. Melodia de *La nit de Nadal*, «Primera cançó del recull número 29 presentat per Josep Baburés de les Escoles Pies de Sabadell», i melodia d'*El mal estudiant*, «Primera canta-

rella del recull número 30», del mateix Baburés. Una nota sense signar, de Baburés mateix, adverteix: «Molt distingit Sr. Pujol no essentnos possible venir demá, com habíam quedat, li enviem els fracments que creiem que son els que V. va indicar».

4. Lletra i música de «I un dia m'estava a l'horta / que'n regava 'l meu jardi», primera cançó del recull *Aplega de cançons populars catalanes*, de Lluís Canyellas, Prev., Organista del monestir de Sant Joan de les Abadesses.

5. Melodia d'*En Pau Gibert*, del recull núm 23, presentat per Francisco Domingo Masjoan, de Barcelona.

6. Música i lletra de *La porqueirola*, primera cançó del *Recull de Cançons populars Catalanes* presentat per Carles Furès i Joan Lliró, «Habitants ambdos a Castellbisbal».

7. Música i lletra d'*Els Pastors de Collsacabra*, del recull *D'el Cançoner de Collsacabra i altres cançons*, presentat per Lluís Genís i Bayés.

8. Quatre melodies procedents dels *Plecs enviats al Concurs del Cançoner Popular, setembre de 1922* per Josep Maideu i Auguet, Pvre, resident a Vilafranca del Penedès. Corresponen als «reculls assenyalats amb els numeros: 1. / 3. / 9. / 10».

9. Melodia de *La Mare de Déu*, «Primera cançó de la Col·lecció "CANÇONS DE CATALUNYA NOVA"», presentada per Josep Piñol i Mirada (text mecanografiat).

10. Nota fent constar que l'autor del «Recull N° 8» era Amadeu Oller Berenguer Min., de Moià.

11. Música i lletra de *Digudi* («La filla d'un pobre home s'en lleva demati / digudi»), sense indicació de col·lector (vegeu les targetes del doc. 12).

12. Targetes de Tomás Raguer y Fossas (Ripoll) i Salvador Vilarrasa (Ripoll), sense cap altra indicació (són els col·lectors del recull núm. 5, *Cançoner comarcal de Ripoll*).

13. Melodia d'«El campanar d'Almudaina», del *Recull de Cançons Populars Valencianes per a l'obra del Cançoner Popular de Catalunya*, núm. 16, de Just Sansalvador Cortès, «Musicògraf» aleshores resident a Barcelona.

14. Música i lletra de *Les setmanes de Daniel*, del recull *El Cançoner de la Terra*, de Joan Sala, Pvre., Corcó.

15. Música i lletra d'*Els manaments*, del recull *El cançoner humil*, de Joan Sala, Pvre., Corcó.

16. Música i lletra de *Set anys ha...* («Set anys ha que vaig per terra / i altres set que vaig per mar»), «1ª de les cançons del recull "Cançoner de Sant Feliu de Pallarols"», de Joaquim Sans-Quintana, de Barcelona.

17. *Ball dels «Garrofins»*, del recull de *Ballets de Moià, Morella i Olot*, de Josep Teixidor, Escoles Pies, Sabadell.

18. Melodia de *Sota d'un prat* («Aqui d'abaix sota d'un prat / un pomeret n'hi ha Deu dat»), del recull que duu el lema «Flaires muntanyencs», de Josep Conangla Escudé, de l'Ametlla de Merola.

19. *Memorandum del Concurs 1922*, amb notes de diversos aclariments i complements que cal demanar respecte a alguns dels reculls premiats.

III. *O. del C. P. de C. Concurs 1924*. 17 documents, numerats recentment, descrits per separat a continuació.

1. Veredicte mecanografiat del Concurs de 1924, signat per A. Duran i Sanpere, J. Massó Torrents, T. Carreras i Artau, R. Patxot y Jubert, Lluís Millet i Francesc Pujol.

2. Llista mecanografiada dels reculls premiats al Concurs de 1924. «Premi, número i títol dels reculls. Nom i residència dels autors».

3. Començament de la lletra de la *Canconeta* [sic] *que canten els xiquets de Bocayrent (Valensia)*, núm. 1 del recull núm. 4, lema «Gerra [*sic*] al Couplet», sense el nom de l'autor. Hi ha afegit en llapis: «Per si acàs l'autor tramet els primers compassos», que no hi són ara.

4. Exemplar imprès del cartell del *Concurs-Any 1924* del «*Cançoner Popular de Catalunya*».

5. Lletra, música i nota de *La vetllada de Nadal*, mecanografiat. Signat per Josep Piñol Mirada, de Lleida. (Correspon al recull núm. 20.)

6. Melodies corresponents als reculls *Cançons populars inedites, 106 cants i cantarelles d'infants i jocs infantils amb tonada, Recull de tocades i crides típiques* i *Recull de ballets, danses i comparses catalanes*, de Josep Maideu i Auguet, Prev., Mestre de Capella de Santa Maria de Vilafranca del Penedès.

7. Música, lletra i nota de la cançó que comença «Rode la mola / la torne a rodar», del recull presentat per Just Sansalvador Cortés amb el lema «Fulletes que hi han al món / d'una Pàtria que no's fon».

8. Melodia i començament de la lletra d'*El xiste del Moliner de Gandia*, del recull presentat per Just Sansalvador Cortés amb el lema «Cançons de la Terra del Xè».

9. Melodia dels *Goig[s] del Roser*, recollits per Josep Güell de Tàrrega. (Correspon al recull núm. 18.)

10. «Copia de la *Cançó de bres*, del recull nº 19. *Cançons populars de Menorca*, d'Andreu Ferrer Ginart, mestre d'Artà.

11. «Copia de la cançó *Vou-veri-vou* del recull nº 22 *Cançons mallorquines*», d'Andreu Ferrer Ginart, mestre d'Artà.

12. Melodia de ¡*Qui t'ha vista Catalunya*! [*Els segadors*], del recull de Mn. Lluís Romeu i Josepa Orriols.

13. Carta de Mn. Xavier Bosch, datada a Torà el 23 d'abril de 1925, adreçada al «Sr. Director de l'Obra del "Cançoner Popular de Catalunya"», declarant-se col·lector del *Recull de tonades populars*, núm. 1 i adjuntant «una copia de la primera peça de la col·lecció», *La dança* (doc. 13b).

14. Música i lletra d'*A la campanya del Rey* («A la campanya del Rey / N'hi van molts, no'n tornen gayres»), «1ª cançó del recull que te per titol "78 Cançons"», d'Antoni Gallardo Garriga i Roser Matheu de Gallardo, de Barcelona.

15. Melodia de *Josep i Maria* («Josep pren la samarreta / la samarra i el sarrò»), del recull presentat amb el lema «N'han baixat a espigolar» per Joan Sala, Pvre., de Sant Quintí de Puig-redon.

16. Música i lletra d'*Al nas de lloro*, de les *Cançons de nenes dansades a La Vall d'Ager*. No hi consta l'autor, Josep Finestres segons el doc. 2.

17. Sobre adreçat al «Sr. Tresorer de l'Orfeó Catalá», amb la primera cançó del recull presentat amb el lema «Cançons de ma terra» i targeta amb el nom del col·lector, Joan Oliveres-Dalmau, Convent P.P. Caputxins, Sarrià.

B-135

Carpeta de 33 x 23,5 cm., originàriament numerada XXVII i titulada *Concurs 1922 / Reculls N° 1, 3, 9, 10, 20 i 24*.

Conté aquests reculls, numerats recentment I-VII.

I. Un plec de paper pautat de 14 fulls, numerats recentment. Al full 1 hi ha el títol *Recull de ballets, danses i comparses populars catalanes* i el lema «Per ma Nació». Hi ha estat afegit al començament: «Concurs 1922 / Recull N° 1» i «N° 1 — Accèssit de 50 ptes. / Autor: Josep Maideu i Auguet, Prev.». Les melodies duen notes.

II. Un plec de paper pautat de 52 fulls, numerats recentment. Al full 1 hi ha el títol *Recull de cançons populars catalanes* i el lema «Fruit de mes excursions folklòriques». Al començament hi ha estat afegit «N° 3» i, a sota del lema, «N° 3 — Accèssit de 100 ptes. / Autor: Josep Maideu i Auguet, Prev.». Cançons (música i lletra) procedents d'indrets molt diversos. Al dors del darrer full el col·lector fa una *Relació històrica* de com l'ha recollit.

III. Un plec de paper pautat de 18 fulls, numerats recentment. Al full 1 hi ha el títol *70 tocades i crides típiques* i el lema «Tantus labor non sit casus». Hi ha estat afegit al començament: «Concurs 1922 / N° 9 — Premi de 250 ptes. / Autor: Josep Maideu i Auguet, Prev.». Melodies, procedents de diversos indrets, i notes.

IV. Un plec de paper pautat de 57 fulls, numerats recentment (i un full en blanc sense numerar al final). Al full 1 hi ha el títol *135 cants i cantarelles d'infants i jocs infantils amb tonada* i el lema «De quan jo n'era petitet». Hi ha estat afegit al començament: «Concurs 1922 / N° 10 — Accèssit de 200 ptes. / Autor: Josep Maideu i Auguet, Prev.». Cançons (música, lletra i notes) procedents de diversos indrets.

V. Camisa recent. 10 fulls de paper pautat, numerats recentment. Al full 1 hi ha el títol *Recull de cançons populars Catalanes / Per al concurs del «Cançoner popular català»* i el lema «Rememorant els nostres avis», amb la data «Castellbisbal 30-12-22». Al començament hi ha estat afegit: «Concurs 1922 / N° 20 — Accèssit de 50 ptes. / Autor: Carles Furés i Joan Lliró». 58 melodies numerades. Cf. la camisa VI.

VI. Camisa recent. 19 fulls (més un full en blanc al final sense numerar). Al full 1 hi ha el títol *Cuadern I / recull de Cançons Populars Catalanes / Cuadern de les lletres* i el lema «Rememorant els nostres avis», amb la data «Castellbisbal 30-12-22» i l'advertiment: «Les explicacions de com son recullides aquestes canconetes [*sic*], estan al final del

2^{on} quadern de les lletres». Al full 11 diu simplement «Cuadern II». En total hi trobem 58 lletres numerades, corresponents a les melodies de la camisa anterior. Als fulls 18-19 hi ha *Explicacions* sobre la procedència de les cançons, recollides a Castellbisbal.

VII. Camisa original de paper pautat, amb el títol *Petit Recull de Cançons* i el lema «Floretes de ma terra», després del qual hi ha estat afegit: «Concurs 1922 / N° 24 — Accèssit de 25 ptes. / Autor: [en blanc]». Segons la llista de B-134, doc. 2, el col·lector d'aquest recull és Josep M. Comella, de Barcelona. Conté 15 plecs de paper pautat, cadascun de dos fulls sense numerar, amb quinze cançons numerades recollides a Barcelona, a Montornès del Vallès, a Santa Eulàlia d'Hospitalet i a Sant Feliu de Llobregat. Llevat de les dues darreres, totes van acompanyades de dos fulls més petits sense numerar, enganxats, amb la lletra corresponent.

B-136

Carpeta de 34,4 × 23,8 cm., originàriament numerada «XXVIII» i titulada *Cançons Populars recollides per Concepció Patxot.*

Una camisa originària amb el títol *Cançons recollides per Cioneta Patxot i Rabell.* Conté 36 fulls numerats recentment, el primer amb dades sobre les tres cantaires, totes tres habitants de Ripoll, i la resta amb 33 lletres de cançons —numerades— que foren recollides a Ripoll mateix el juliol i l'agost de 1922. Una bona part d'aquestes lletres duen adjunt un tros de paper pautat amb la melodia corresponent. Al començament hi ha una papereta que diu: *Cançons populars recollides per Concepció Patxot / Una carpeta gran.*

B-137

Estoig de cartó de 33,5 × 25 cm., originàriament numerat «XXIX» i titulat *84 cançons recollides per Roser Matheu de Gallardo [i] Antoni Gallardo i Garriga a Sant Julià de Vilatorta l'estiu de 1925.*

Dues camises i un sobre, numerats recentment I-III.

I. Camisa originària, titulada *84 cançons de S. Juliá de Vilatorta recollides entre 6 Agost y 25 Septembre 1925 per Roser Matheu de Gallardo [i] Antoni Gallardo y Garriga / Entregades al C. P. de C. el dia 19-IX-1925.* 84 fulls numerats originàriament, cada un amb la música i la lletra d'una cançó (en algun cas un full té numeració doble i conté dues cançons). Al començament hi han estat afegits dos fulls mecanografiats, numerats recentment 1a i 1b, el primer amb *Observacions y afegits a fer ab posterioritat a la presentació del dit recull*, i el segon amb la *Taula* de les vuitanta-quatre cançons, dividides en cavalleresques, històri-

ques o guerres, amoroses, epigramàtiques, presons i lladres, vàries, religioses, nadales i de bressol i burlesques.

II. Camisa recent, amb un exemplar dels *Goigs del gloriós Sant Roch advocat contra la peste*, impresos a Vic, Imp. G. Portavella, s.d. Al començament hi ha estat afegit a mà: «Per al recull "78 [*sic*] cançons" Gallardo-Matheu».

III. Sobre petit amb *Fotografies de llocs i cantaires de St. Julià de Vilatorta. Clixés A. Gallardo*. Conté 12 fotografies menudes, sense numerar.

B-138

Carpeta de 34,5 x 24 cm., originàriament numerada «XXX» i titulada *Recull Gallardo-Matheu / 290 cançons donades a l'Obra a 19-Gener-1933*, amb la sigla «G.-Mt.» (al llom diu: *Recull Gallardo-Matheu 1926-1933. Diferents contrades. 290*).

302 fulls, numerats originàriament, la majoria mecanografiats, repartits dins vint-i-una camises originàries, numerades amb lletres minúscules i corresponents als diversos cantaires.

a) *Viuda Albert i sa filla*. Fulls 1-80. «Dª Dolors Paradis (✝ en 1932) Vda de Albert recordave nombroses cançons i dades folk-loriques de La Escala i encontorns. En 1925 i 1926 ajudada de les seves filles Catarina (Victor Catalá) i Amelia ens doná a coneixer un centenar de cançons de les quals en transcribim les del present recull. Casi tota la feina de dictat la feu la Amelia la qual cantave amb totes les caracteristiques de les cantaires de pagés, podent assegurar que malgrat esser la dictadora persona culta i esser dictades en un saló de Barcelona, la autenticitat de les tonades es tan segura com si la haguessin dictat les pageses del Empordá».

b) *Francisca Subiranas*. Fulls 81-124. De Viloví d'Onyar, resident a Sant Julià de Vilatorta. «En 1925 ens en cantá 13 y altres tantes en 1926. En 1927 ens cantá les 16 restants».

c) *Carme Ferrer (a) La airosa / o també L'avia airosa / Riudellots de la Selva*. Fulls 125-141. «Ens va cantar mes de 50 cançons pero sols poguerem recollir una part d'elles» perquè «confonia molt». «Les cançons foren preses a Caldes de Malavella on viu la cantaire amb sos fills i nets, al Agost de 1925. Les cançons, peró, provenen de Riudellots, doncs les sap de la seva mare que era d'aquest poble».

d) *Anton Casallachs / Moyà*. Fulls 142-159. Carboner d'alzina «de les montanyes de La Garriga on resideix (cases del Negociant, al extrem N.) Les cançons les porta totes de Moyà sabent-ne la majoria de la seva mare: les altres de sentir-les cantar al poble caminant o treballant en colles». Cançons recollides el 29 de maig i el 19 de juny de 1927 (aquest darrer cop amb la col·laboració de M. Carreras Martí).

e) *Manela Vidal / Torrelameu*. Fulls 160-161. «En 1926 en Ramon Baixeras (fill del pintor) va cantar-me aquestes dues cançons apreses de petit d'una minyona que tingueren».

f) *Isidre Grau Font / Girona*. Full 162. «En 1925 li anotarem la unica cançó malgrat tenir fama de esser gran cantaire. Cantave be, pero les cancons [*sic*] que mes sabia eren

de coro. Aquesta unica tonada que donem la portá de Girona», on va estar pres. Vivia a «Caldes de Malavella que fou on ens dictá la cançó».

g) *Antonia Boix (La Gordia).* Fulls 163-166. «Natural de Palautordera; visqué a Mataró i va casarse a S Antoni de Vilamajor, on viu encare». Sap algunes cançons de Mataró. «Ens en cantá en 1926 les quatre següents...»

h) *Maria Puig / Franciach / (Caldes de Malavella).* Fulls 167-170. Casada «de poc a Caldes de Malavella», procedent de la masia de can Mataró, «Prop de la esglesia de Franciach, en plena Selva». Les «quatre tonades que donem» foren recollides «en Agost 1925 a Caldes».

i) *Francesch Matheu Fornells.* Fulls 171-178. «Recorda les cançons de varies procedencies; algunes de la seva mare que era filla de Mataró i d'allà procedeixen les cançons». (N'hi ha un parell que havia après de Joaquim Riera i Bertran.)

j) *Candida Bardolet.* Fulls 179-188. «Viu actualment a St Juliá de Vilatorta» i procedeix de Sant Andreu de la Castanya per banda paterna. «Casi totes les cançons les sab de sa mare qu'era de Prats de Lluçanés». Cançons recollides el setembre de 1926.

k) *Carme Vila.* Fulls 189-193. Natural de Cartagena, quan cantà les cinc cançons recollides «rentave la roba d'una Fonda a S. Juliá de Vilatorta».

l) *Margarida Ferrer.* Fulls 194-198. Natural de Santa Eugènia de Berga, casada a Sant Julià de Vilatorta. Cinc cançons recollides el setembre de 1926.

ll) *Carme Segura.* Fulls 199-206. Natural de Castelldàsens. Sis cançons recollides el 1926 a Sant Julià de Vilatorta.

m) *Maria Paradeda.* Fulls 205-206. Vivia a Sant Julià de Vilatorta. El 1926 cantà tres cançons de les quals només són transcrites dues. (Una nota de Josep M. Casas Homs precisa que *Els tres tambors* «no és copiadaací».)

n) *Mercè Passarell.* Fulls 207-209. De Roda de Vic, vivia «a pagés a la *casa de la Serra*», «pero les cançons les sab de una serie de avis y pares que a punt fixo no pot determinarne la procedencia. Aquestos llochs son a la Plana de Vich desde Roda a Ayguafreda, lloch de sa derrera residencia». Tres cançons recollides l'agost de 1926.

o) *Maria Casas (a) La Terrera.* Fulls 210-222. «Varem recollir junt amb ma muller les cançons d'aquesta dona en Octubre 1925 a Caldes de Malavella».

p) *Maria Pascual.* Fulls 223-228. «Cantades en Octubre 1925 a Caldes de Malavella».

q) *Coloma Bachs.* Fulls 229-230. «Canta ab veu segura y te bastanta memoria, donchs ens ha cantat aquestes dues cançons en 1925 y 1926 y les ha cantat igual». «Viu en una caseta de Pagés anomenada can Met Bachs y adossada a altra mes gran que es can Bachs, en la vall de Brugueras parroquia y municipi de S Pere de Vilamajor (Alt Vallés)».

r) *Maria Riera Capsal / (a) La Planella.* Fulls 231-238. «Natural de S Antoni de Vilamajor (Vallés). Viu al extrem del carrer vell; tenia 68 anys en 1926».

s) *Recull de cançons de Gertrudis Coll (a) La Tuies.* Fulls 239-260. «En 1926 vaig anotarli les presents cançons. Tenia una [*sic*] 70 anys. Sa mare era de Martorell i es de qui sab les cançons. Vivia aleshores a Rubi amb el seu marit mes vell que ella».

t) *Maria Domingo Aribau / Jorba*. Fulls 261-290. «Vaig arreplegar les cançons a la vila de Rubi en 1926 al c. Colon on residia».

u) *12 Cançons recollides a St Juliá de Vilatorta en 1926*. Fulls 291-302. «Els cantayres son ja coneguts y sa fitxa consta en les cançons N° 67 (Dolors Espinás) N° 59 (El Sereno) del recull 1924 y en el N° 40 del recull de 1925 (Familia Gudiol)».

Totes les notes preliminars són signades per A. Gallardo, llevat de la darrera —la d'*u*—, signada «A Gallardo / R Matheu de Gallardo». Molts dels fulls duen també notes complementàries, en general mecanografiades.

B-139

Carpeta de 33 x 22,5 cm., originàriament numerada «XXXI» i titulada *Col·laboració espontània*.

Conté vint camises, numerades recentment.

I. *Versions rosselloneses de les cançons* / Muntanyes regalades. / Muntanyes de Canigó. / Lo Pardal. / Goigs dels ous. / *Publicades per Pierre Vidal, en «Guide du touriste à Vernet et dans les Vallées du Canigou.» / Comunicació a l'«Obra del Cançoner Popular de Catalunya» per En Narcís Oller. / Còpia d'En Francesc Pujol. / Setembre-Octubre 1923*. 4 documents.

II. Plec de paper pautat, de 10 fulls numerats recentment (el darrer en blanc), titulat *Llibreta de / Cançonetes / per Nadal / F. Suris. / Goigs i / canconetes* [sic] *populars Tossenques / recullides per el R^nd Joseph Soler de Morell, Pvre. / Organista de Tossa. / Copia feta per En Francesc Pujol per a l'«Obra del Cançoner popular de Catalunya.»* Pujol hi afegeix una nota, abans de la data «Setembre 1923»: «Aquesta col·lecció degué ésser feta en gran part, segons es despren de la portada i de la escriptura, per En F. Suris (?) i continuada per En Josep Soler de Morell, Pvre. Organista de Tossa».

III. Plec de paper pautat, de 20 fulls numerats recentment (el darrer en blanc), titulat *Cansons Populars y Pastorils del Pais. / Escritas pels millors Mestres y Organistas / Antichs y Moderns / Coleccionadas y aumentadas / Por el Mestra y Organista / de la Capella de S. Antoni Abad de Vilanova y Geltrú / D. Magí Sans / en 1891*. Segueix la nota: «En la present còpia, feta per En Francesc Pujol per a l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, s'ha conservat la distribució de les cançons per tons eclesiàstics emprada en l'original i s'han copiat totes les melodies, adhuc aquelles que no són de la nostra terra o que no són populars. Unicament s'ha fet omissió dels acompanyaments o armonitzacions, desproveïts de tota valor artística. / Tremp, Agost de 1923».

IV. Camisa recent. 2 documents, el primer amb una *Canço popular* que comença «De totes les dones sou la mes hermosa / i de tots los Sans la mes gloriosa», «Recullida i armonisada per Josep Pomés a Sta Coloma de Queralt a 12 de maig de 1922», i el segon

amb el *ball de la Coca* que es «balla lo dia de San Sebastia al poble de Rajadell», recollit igualment per Josep Pomés (Santa Coloma de Queralt, 26 d'abril de 1922); hi ha adjunta una nota de Josep Pomés (doc. 2a) sobre aquest ball.

V. *Materials Folk-lòrics de Tossa aplegats per En Josep Soler de Morell, Pvre., organista de Tossa. / Copia feta per En Francesc Pujol per a l'«Obra del Cançoner Popular de Catalunya.» / Setembre 1923.* 47 fulls (música i lletra i algunes notes amb referències a un article de l'any 1911).

VI. Camisa recent. 6 documents (numerats recentment) amb retalls de «Lo Pla d'Urgell», amb notes manuscrites que en relacionen les lletres amb les 16 melodies de cançons manuscrites adjuntes en paperetes, tot plegat transcrit per Xavier Bosch, prevere de Torà.

VII. Camisa recent. 39 documents, numerats recentment, amb goigs impresos i manuscrits i melodies de goigs i d'altres composicions religioses.

VIII. Camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Cançons populars trameses al Mestre Millet per Mn. Llucià, director del «Orfeó Nova Solsona» per conducte de Ramon Mateu en carta de 21 octubre 1921.* 43 fulls, numerats recentment, corresponents a dos blocs de cançons (música i lletra).

IX. Camisa recent. Conté un exemplar imprès (sense lloc ni data) de *La nuvia vella. Cançó popular*, recollida a Barcelona per Joan Amades, amb la col·laboració del músic Robert Gerhard, cantada per Teresa Gelats i il·lustrada per «Picarol».

X. Camisa recent. 3 documents, numerats recentment, amb *Els tres toms, Crides (a Igualada)* i *Els acataments*, aplegats i tramesos per Gabriel Castellà i Raich, d'Igualada.

XI. Sobre de l'Obra del Cançoner, titulat *Lletra de Cançons populars catalanes de l'Alguer.* Conté 8 fulls mecanografiats, titulats *Cançons de l'Alguer*, procedents del llibre *L'Alguer* d'Eduard Toda (Barcelona, 1888), facilitat per Francesc Matheu.

XII. Camisa recent. Full amb algunes melodies i un parell de lletres, sense indicació de procedència.

XIII. *Notes i observacions a les cançons «La Sileta», «L'aureneta i el pinsà» i «Poma midora» trameses a l'Obra del «Cançoner» per En Joan Amades, de Barcelona. / 28 juliol 1923.* 5 fulls, numerats recentment.

XIV. Camisa recent. 2 fulls (numerats recentment) amb la lletra de *La flor de la maravella* («Entre lo Maig y lo Abril / Regalada primavera, / S'ha dictada una cansó / D'un fadrí y una donsella»), signada per Manel Sauri (Alfar, Girona).

XV. Camisa recent. 2 documents, el primer un plec de paper pautat de 2 fulls sense numerar amb *Sardanes Curtes* i altres melodies. El doc. 2, amb paper de la Cobla-Orquestra La Principal d'Amer, conté quatre lletres, dues de les quals relacionades amb el doc. 1. Cf. camisa XVI.

XVI. Camisa recent. 3 documents complementaris dels de la camisa XV. El primer és un full de paper pautat amb quatre melodies, dues de les quals corresponen a lletres del doc. 2 de la camisa anterior. Va acompanyat per dues cartes de Sebastià Prat, de la Cobla-Orquestra La Principal d'Amer, datades a Amer el 24 de febrer i el 5 de març de 1922.

XVII. Camisa recent. 3 documents amb diferents edicions dels *Goigs en alabança de la Mare de Déu de Ribera*, de la Pobla de Segur.

XVIII. Camisa recent. 2 documents. El primer és un *Recull de cançons qu'es canten en aquest poble de Colldejou provincia de Tarragona, los nens i nenes quan juguen*, «Tramès al "C. P. de C." per Josep Panadès, mestre de Colldejou»; 8 pàgines, amb diverses lletres, datades a Colldejou, el 16 de desembre de 1922. El doc. 2 és un full complementari, on ha estat anotat: «Remitent Josep Panadès / Mestre de Colldejou (Tarragona)».

XIX. Camisa recent. Conté un exemplar imprès de *Lo bon Jesuset. Cançó de Nadal a chor y dues veus. Lletra de Mossèn Cinto Verdaguer. Música de Joseph Mª Malagrida* (Girona, s.d.), amb dedicatòria de Malagrida a l'Obra del Cançoner, febrer de 1922.

XX. Camisa recent. Conté un exemplar imprès de *La nit de Nadal. Non-nón. Cansó á chor y dues veus. Lletra de F. Casas y Amigó. Música de J. Mª Malagrida* (Girona, s.d.), amb dedicatòria de Malagrida a l'Obra del Cançoner, febrer de 1922.

B-140

Carpeta de 34,5 x 25 cm., originàriament numerada «XXXII» i titulada *Recull de Mn. Josep Maideu adquirit l'any 1936. / 137 Cants i cantarelles d'infants i jocs infantils amb tonada / 91 Cançons. / 6 Balls de bastons / 3 Tocs* (al llom: *Recull de Mn. Josep Maideu. 1936*).

Conté tres camises, numerades recentment.

I. *137 Cants i cantarelles d'infants i jocs infantils amb tonada recollits per Mn. Josep Maideu i adquirits pel Cançoner en 1936*. Dos plecs de paper pautat, amb un total de 66 fulls (numerats recentment), més dos fulls en blanc al final (sense numerar). Procedents de diversos indrets. Hi ha lletres i notes.

II. *91 Cançons populars recollides per Mn. Josep Maideu i adquirides pel Cançoner en 1936*. 5 plecs de paper pautat, amb un total de 48 fulls (numerats recentment), més dos fulls en blanc al final (sense numerar). Procedents de diversos indrets. Hi ha inclosa la lletra.

III. *6 Balls de bastons, / El toc de porc, / El toc de Quaresma, / Toc d'esmolet, / recollits per Mn. Josep Maideu i adquirits pel Cançoner en 1936*. 3 plecs de paper pautat, amb un total de 6 fulls (numerats recentment). Procedents del Vendrell, de Vilafranca i de Sant Quintí de Mediona.

B-141

Llibre de comptabilitat molt ben relligat, de 31 x 23 cm., amb un bon nombre de fulls arrencats al començament. Un primer full sense numerar duu el títol *Romancero Catalan. / Acopio de canciones y versiones de las mismas recojidas en este país y trasladadas al papel (sin parar mientes en ortografía catalana que no conozco) tal como las cantan y pronuncian nuestras*

labradoras. Es el objeto de este acopio allegar materiales para el «Cancionero Catalan» que esta escribiendo mi eminente maestro y estimado amigo D. Manuel Milá y Fontanals. / Por / D. Celestino Pujol y Camps / Gerona 7 de Setiembre de 1873.

Al dors d'aquest mateix full, Pujol i Camps dóna els *Nombres, edad y comarca de las personas que cantan las canciones que van copiadas en este tomo*, nou en total, totes dones, algunes molt joves, de diversos indrets de les comarques gironines.

Segueixen 124 pàgines, numerades originàriament, que contenen 173 cançons numerades i algunes notes. No hi ha cap melodia.

La numeració de la pàgina 125 ha estat esborrada i a sobre hi ha estat iniciada una nova numeració, en general de cinc en cinc números (1-5, 6-10, 11-15...), que arriba fins a «586 y 7»; en totes aquestes pàgines hi ha algunes indicacions que semblen escrites per Milà i Fontanals mateix, el qual aprofità el recull de Pujol i Camps al seu *Romancerillo*. Segueixen encara un bon nombre de fulls en blanc i sense numerar.

Aquest volum arribà a l'Obra del Cançoner juntament amb els materials Aguiló. Ho sabem a través d'una convocatòria adreçada a Marià Aguiló, del 5 de setembre de 1893, que es troba com a punt entre les pàgines 86 i 87, i per una nota de mossèn Joan Puntí i Collell, secretari de l'Obra del Cançoner, a «Folch», és a dir Ignasi Folch i Torres, col·laborador durant no gaire temps de l'oficina de l'Obra, que es troba abans de la pàg. 1: «Déu vos guard / Aquí teniu tasca per estoneta. / Pareu força compte amb les notes de la contra portada. / A la Font poseu sempre: Mt. A; P. i C. / Al Col·lector sempre: Celestí Pujol i Camps. / Demés de les notes de contraportada, les del final de cada cançó us daran pasta per fer una bona anotada al dors de cada cèdula».

B-142

Carpeta recent de 36 × 26 cm., titulada *Títols i primers versos del Romancerillo Catalán.*

Conté una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Títols i primers versos del Romancerillo Catalan de M. Milà i Fontanals.* 58 pàgines mecanografiades. La primera duu el títol *Títols les cançons del* Romancerillo Catalan *de M. Milá i Fontanals.* Títols en castellà (a vegades amb la traducció catalana en llapis), seguint l'ordre i la numeració del *Romancerillo.*

B-143

Carpeta recent de 36 × 26 cm., titulada *Manuscrit per a ús d'organista.*

Una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *Manuscrit de temes populars per a us d'organista, ofert a l'«Obra del Cançoner Popular de Catalunya» per En Joaquim Mateu i Duran, professor de música de Banyoles.*

Un plec de paper pautat de 18 fulls (numerats recentment, el primer en blanc). Hi ha títols en català i en castellà. La lletra sembla del segle XIX.

B-144

Carpeta de 33 x 23,5 cm., titulada *Concurs 1924*.

Conté deu camises, numerades recentment.

I. Camisa recent. Conté una papereta de l'obra del Cançoner referent a col·leccions de danses. Sense cap relació amb el Concurs de 1924.

II. Sobre titulat *Recull de Tonades Populars* i amb el lema «La Segarra» (a sobre hi ha un parell de ratlles estripades gairebé del tot, que devien dir *Obra del «Cançoner Popular de Catalunya» / Concurs 1924*); al marge superior dret hi ha estat afegit «N° 1». Conté 2 fulls —numerats originàriament 1-2— amb l'explicació d'un *Joc de nenes*, «De genolls me poso en terra»; altres 2 fulls —numerats originàriament I-II— amb l'explicació d'un altre *Joc de nenes*, «Sota, sota cambra», i un full de *Notes* —numerat originàriament 1— referent a les melodies incloses dins els 12 fulls de paper pautat (numerats recentment) adjunts, balls, jocs i cançons de diversos indrets. Hi manca el nom del col·lector, que segons B-134 és mossèn Xavier Bosch, de Torà.

III. Camisa recent. Conté un plec de paper pautat, amb 5 fulls numerats recentment (i altres tants en blanc sense numerar), titulat *Música Popular Valenciana*, amb el lema «Costums que's perden» i la indicació, al marge superior dret del full 1, «N° 2». L'acompanyen unes notes mecanografiades titulades igualment *Música popular valenciana*, 19 fulls cosits (numerats recentment). Hi manca el nom de l'autor, que segons B-134 és Joan Amades.

IV. Camisa recent. Conté un plec de 14 fulls, numerats recentment (en blanc a partir del 10), titulat *Danses catalanes del Rosselló* i amb el lema «Flors del Pirineu»; al marge superior dret del full 1 hi ha estat afegit el «N° 3». Els fulls 4-9, mecanografiats —i numerats originàriament pàgs. I-XI— fan l'explicació dels balls transcrits a la resta de fulls, de paper pautat. Hi manca el nom de l'autor, que segons B-134 és Joan Amades.

V. Camisa recent. 36 pàgines de paper pautat (numerades originàriament fins a la 33, les altres blanques), sense títol i amb el lema «Gerra [*sic*] al cuplet»; al marge superior dret de la pàg. 1 hi ha estat afegit «N° 4». Consta de 63 números (música i alguna lletra), en bona part cançons infantils del País Valencià, generals (en algun cas parla de terres valencianes i alacantines) o bé recollides en indrets concrets (hi apareixen sobretot els noms de Bocairent i de Benigànim). Hi manca el nom del col·lector, que segons B-134 no es donà a conèixer.

VI. Camisa recent. Un plec de paper pautat de 41 fulls de paper pautat numerats recentment (i un full en blanc al final, sense numerar), titulat *106 cants i cantarelles d'infants*

i jocs infantils amb tonada, amb el lema «Rivipol-lencia cantoral»; al marge superior dret del full 1 hi ha estat afegit el «N° 6». Cançons recollides fonamentalment a Vilafranca del Penedès, amb nombroses notes. Hi manca el nom del col·lector, que segons B-134 és mossèn Josep Maideu.

VII. Camisa recent. Un plec de paper pautat de 14 fulls, numerats recentment, titulat *Cançons populars inèdites*, amb el lema «Breçol de Catalunya»; al marge superior dret del full 1 hi ha estat afegit el «N° 7». Cançons (música i lletra) recollides a Vilafranca, fonamentalment de tres cantaires (una de les quals procedent de Súria; una altra és de Vallfogona i no s'especifica on viu). Hi manca el nom del col·lector, que segons B-134 és mossèn Josep Maideu.

VIII. Camisa recent. Un plec de paper pautat de 12 fulls, numerats recentment, titulat *Rècull de tocades i crides típiques*, amb el lema «El rossinyol del Ter i del Freser»; al marge superior dret del full 1 hi ha estat afegit el «N° 8». Melodies procedents sobretot de Vilafranca. Hi manca el nom del col·lector, que segons B-134 és mossèn Josep Maideu.

IX. Camisa originària, titulada *Cançons de nenes dansades / Vall d'Ager / L. In memoriam. / 1 plec música — 1 plec lletra*; al marge superior dret duu el «N° 11», de la mateixa lletra; més tard hi fou afegit: «*Autor* Eduard Finestres Fosch / Ager (Lleyda)». Conté efectivament un plec amb tres fulls de paper pautat i una coberta (numerat recentment 1-4) i un altre plec de 9 fulls (numerats recentment) i un full en blanc al final (sense numerar), amb música, lletra i algunes notes sobre cançons infantils de la vall d'Àger.

X. Camisa originària, titulada *Recull de cançons / L. Cançons de ma terra. / 2 plecs solfa — 2 plecs lletra*; al marge superior dret duu el «N° 12», de la mateixa lletra; més tard hi fou afegit: «*Autor* Joan Oliveres Dalmau / Batet (Olot)». Conté efectivament dos plecs de paper pautat amb un total d'11 fulls numerats recentment (i tres fulls més en blanc, sense numerar), amb 43 melodies. Hi ha un altre plec de 8 fulls mecanografiats amb *Notes a les cançons recollides* (procedents de Batet, Santa Pau i comarca, Cassà de la Selva, Berga i les Borges Blanques), i un darrer plec de 27 fulls mecanografiats amb la *Lletra de les cançons recullides* (43).

B-145

Carpeta de 34,5 × 25 cm., titulada «*Cançoner Popular*» / *Concurs 1924 / 78 Cançons / L. Perfum de llengua catalana*. Hi ha estat afegit el «N° 17».

Conté dues camises, numerades recentment.

I. Sobre que conté 16 fulls titulats *La cançó viva*. Al començament hi ha un paperet que ens informa que es tracta de l'«Original autògraf de la *Conferencia* de Na Roser Matheu de Gallardo» i que ha estat «Ofert per l'autora a l'Obra del Cançoner», el 18 de juny de 1925. Hi ha adjunt un programa imprès de l'Institut de Cultura i Biblioteca

Popular de la Dona que anuncia una *Conferència-audició de cançons populars / Recollides per A. Gallardo i Na Roser Mateu* [sic] *de Gallardo*, Barcelona, diumenge 7 de juny de 1925.

II. Camisa originària, titulada *78 cançons*, amb el lema «Perfum de llengua catalana» i l'índex de les setanta-vuit cançons, recollides a Sant Julià de Vilatorta el 1924, com especifiquen unes *Observacions* que hi ha al començament de tot (numerades recentment full 1b). 78 fulls, numerats originàriament, amb música, lletra i notes. Els precedeixen un full mecanografiat, arribat posteriorment a l'oficina de l'Obra del Cançoner, comparant els textos de les cançons recollides amb els de Milà, Briz i altres col·lectors (numerat recentment 1a), i un full d'*Observacions* al qual ja hem fet al·lusió. Hi manca el nom dels «autors» (que, complint les bases del Concurs, enviaren anònimament les notes d'1a); segons B-134, són Antoni Gallardo i Roser Matheu de Gallardo.

B-146

Carpeta de 34 x 24 cm., titulada *Joan Amades / Danses diverses / Descripcions i gràfics.*

41 fulls (numerats recentment), amb gràfics i descripcions mecanografiades de *Ball de turcs i cavallets* (Patum de Berga), *Ball de l'Aguila* («de la representació de la patim», *sic per patum*), *Ball de nans* (igualment de la Patum), *Ball de les faixes* (de Sant Martí de Tous), *La tornaboda* (Gavà i Viladecans), *El ballet* (de Prats de Lluçanès), *La dansa* (de Prats de Lluçanès) i *El ball pla* (de Sant Vicenç de Llavaneres).

B-147

Carpeta de 34 x 24,2 cm., titulada *Goigs i Cançons Populars.*

Conté tres camises recents.

I. 94 goigs i fulls similars impresos del segle XVIII al XX.

II. Fascicles II, XV, XLVI, XLVIII, L, LVI i LXXXVII del *Cançoner* d'Aureli Capmany.

III. 19 fulls (numerats recentment) amb *Cançons dictades per Anton Casallachs*; com a full 16a, hi ha una nota d'A. Gallardo referent a dues de les cançons recollides. Cf. B-138, d.

B-148

Carpeta recent de 35 x 25,5 cm., titulada *Cançons catalanes. Recull de Montserrat Civil.*

Un plec de paper pautat de 37 fulls, numerats recentment. El primer full duu el títol *Cansóns catalanas* i la nota «Es el recull de Na Montserrat Civil». Melodies procedents de diversos indrets (hi surt sovint el nom d'Olot; moltes vegades no hi ha indicació de procedència).

B-149

Carpeta recent de 35 x 25,5 cm., titulada *Cançons de la terra. Recull de Francesc Civils.*

Dos plecs de paper pautat, amb un conjunt de 12 fulls, numerats recentment, amb melodies, acompanyats d'altres fulls solts —numerats també recentment fent servir lletres minúscules— amb les lletres corresponents. El primer full duu el títol *Cançóns de la Terra 1906-1907* i la sigla «F.C.n°», que segons l'Inventari de cèdules-fonts de l'Obra del Cançoner correspon a *Aplec de cançons recollides per En Francesc Civils*; sembla que es tracta, però, de Francesc Civil. Procedeixen de diversos indrets, sobretot d'Olot i de Banyeres del Penedès.

B-150

Carpeta recent de 35 x 25,5 cm., titulada *Corrandes populars publicades per «Lluís de Montsià».*

Conté una camisa de l'Obra del Cançoner, titulada *«Cançoner Popular de Catalunya» / Corrandes populars / Publicades per «Lluís de Montsià» / al periòdic de Tortosa «Libertad« / i trameses pel / Dr. Antoni Griera, prev. / Font: Ll.M.n°*. 27 fulls numerats originàriament, amb 175 corrandes, en part impreses i en part manuscrites (les impreses duen correccions, que semblen fetes pel mateix «Lluís de Montsià», que signa cada un dels fulls manuscrits). Segons Rodergas, el pseudònim «Lluís de Montsià» correspon a Joan Torner i Balaguer.

B-151

Carpeta recent de 35 x 25,5 cm., titulada *Recull factici de fragments musicals.*

Conté 4 documents solts: un plec de paper pautat de dos fulls sense numerar amb algunes notacions musicals en llapis, una melodia de *La Filoseta* («rossignol, bon rossignol / tù que'n fas llargues volades»), una melodia sense lletra de *L'estudiant* (amb la sigla I/203) i una altra similar d'*Els estudiants de Tolosa* (III/279).

B-152

Carpeta de 33,5 × 23,5 cm., titulada *Cants populars religiosos. / Festa Música Catalana / VIè Concurs-Anys 1914-15 / Tema VII-Premi Academia Joventud Católica. / Autor: Miquel Rué, Pbre.* Duu enganxat el número «25», corresponent a la numeració dels originals premiats a les Festes de la Música Catalana de l'Orfeó Català. Hi ha també, gairebé esborrat, un número en llapis: «Nº 45».

Al començament hi ha una camisa buida amb el títol *Festa Música / Any VI / Tema 7 / Cansons populars religioses. / 1 col·lecció.* Segueix un full sense numerar amb el títol, *Col-lecció de Cant* [sic] *rel-ligiosos populars* i l'especificació «57 Nadals. / 26 Goig [*sic*] ó Coples i / 17 Divinos / Tots recullits directament de boca del poble, tals com els canten els fidels, i molts de ells amb ses variants, per» (el nom en blanc). Hi ha, encara, el lema, «Gloria et honore», i la indicació: «Tots aquests cants porten sa corresponent lletra que s'enviará si surten premiats». La col·lecció és formada per onze blocs de partitures, numerades amb xifres aràbigues i amb lletres. Només hi ha les melodies.

B-153

Carpeta recent de 36 × 26 cm., titulada *El rossinyol del Camp de Tarragona.*

Conté un treball relligat de 93 fulls, titulat *Festa de la Música Catalana / El rossinyol del Camp de Tarragona / Cançons populars catalanes / recullides ab viva veu / en alguns pobles de dita Comarca / 9 Septembre 1921. / Lema: Patria-Fides-Amor.* Duu al marge superior dret, en llapis, el número «77». Al dors hi ha estat afegit: «Festa de la Música Catalana / Concurs IXè — Any 1921-22. / Tema XIè — Premi extraordinari de 50 pessetes, ofert per l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya. / Autor: Joan Rosell Miquel / Reus». Sembla que originàriament aquest original havia estat presentat als Jocs Florals, ja que és dedicat «Al Excm. Ajuntament de Barcelona» («vos entrego aquest grapat de perles de la literatura y de la música populars»), duu el lema dels Jocs Florals i, al començament, hi ha un paperet afegit amb la «Nota. Si aquesta composició no obté premi en els Jocs Florals, després de celebrada la festa l'autor passarà a recullirla».

Hi ha un breu pròleg *Al lector* (fulls 3-4), on Rosell explica que presenta quaranta-quatre cançons «recullides de viva veu en los pobles del Camp de Tarragona que s'anomenen en son lloch respectiu» i assenyala que ha dividit «aquest treball en tres parts corresponents a cada una de les paraules del lema = *Patria, fides, amor*: això es, cançons patriótiques, rel-ligioses y d'amor». De cada cançó se'n presenta música, lletra i sovint notes. Hi ha *Índex* al final.

B-154

Carpeta recent de 35 × 25,5 cm., titulada *Francesc Pujol. Material per a l'estudi «El vol d'una cançó» («Una matinada fresca»).*

Un sobre de la «Revista Musical Catalana» adreçat a Francesc Pujol a Tremp. L'adreça hi ha estat ratllada i substituïda pel títol *Materials per a estudi El vol d'una cançó.*

Hi ha un programa estripat del *Recital de Canciones Populares Catalanas* per Maria Tell i Manuel Martí, amb la col·laboració de Roser Matheu i d'Antoni Gallardo el 16 de març de 1929, a l'«Amparo de Santa Lucía para ciegas. Organismo benéfico de la Caja de Pensiones para la Vejez y Ahorros», i un conjunt de versions de la cançó que comença «Una matinada fresca», música i lletra.

B-155

Carpeta recent de 36 × 26 cm., titulada *Fragment d'un recull de cançons.*

Fragment d'un volum relligat de paper pautat, 25 fulls numerats recentment i un full en blanc al final sense numerar. Comença al núm. XVIII i acaba al núm. LXIII (música i lletra). Conté cançons d'indrets molt diversos i hi ha tot de notes destinades a passar-les a les cèdules de l'Obra del Cançoner (al núm. 54 hi ha un full adjunt, de lletra de Baltasar Samper, amb una nota). Al final duu la data 1906.

B-156

Carpeta recent de 36 × 26 cm., titulada *Llegendes alacantines.*

Volum de 226 fulls titulat *Llegendes alacantines*, amb el lema «Per a construir la Catalunya nova, cal que la coneguem en tots els seus caires racials». Duu el número «12», corresponent al tercer concurs del Llegendari popular català. La *Introducció* (fulls 1-7) adverteix: «Aquestes llegendes son de Bolulla», un poblet «situat al N.E. d'Alacant», recollides sobretot el 1927 i el 1928, contades només per tres homes. Són inèdites «excepció feta de *El gat del moli* (n. 53) que varem publicar fa uns dos anys (no pensavem, aleshores, fer anar aquest aplec a concurs) a la revista ''Ressorgiment'' de Buenos Aires, amb el pseudònim Francesca Ll. Carreras». La col·lectora afegeix: «Tenim algunes altres llegendes de Bolulla en cartera, que per causes involuntàries no podem afegir avui a aquest aplec. Si el Jurat ho creu convenient les hi podem afegir mes endavant». Al final hi ha un *Vocabulari* i un *Índex*.

Hem afegit a la mateixa carpeta una targeta que havia arribat solta, sense data, signada

per Sara Llorens de Serra, adreçada «Al Jurat del 3r Concurs del Llegendari Català, qui tan benèvolament va judicar el seu aplec de *Llegendes alacantines* (Lema: Per a construir la Catalunya nova, cal que abans la coneguem en tots els seus caires racials) Saluda atentament i envia les vuit llegendes de Bolulla adjuntes, que, encara que no massa interessants, mancaven per a completar el recull fet en 1926 i 1927 i premiat enguany» (1930). Aquest complement, que figura als inventaris de postguerra del material de l'Obra del Cançoner, no ha arribat a Montserrat.

B-157

Fitxer de fusta ple de paperetes sobre *Instruments antics*, sens dubte destinades al tercer volum del *Diccionari de la dansa* d'Amades i Pujol.

B-158/186

Carpetes amb documentació sobre l'Obra del Cançoner i sobre altres iniciatives de la Institució Patxot (reservades).

ÍNDEX

PÀG.

Presentació 9

FONS DE BARCELONA

Sèrie A (Materials Aguiló) 13

A-1 17
A-2 18
A-3 25
A-4 33
A-5 43
A-6 52
A-7 60
A-8 70
A-9 82
A-10 96
A-11 105
A-12 120
A-13 133
A-14 142
A-15 159
A-16 171
A-17 174
A-18 184
A-19 205
A-20 207
A-21 211
A-22 219
A-23 222

PÀG.

A-24 237
A-25 249
A-26 259
A-27 260
A-28 285
A-29 304
A-30 314
A-31 315
A-32 316
A-33 317
A-34 317
A-35 318
A-36 318
A-37 319
A-38 320
A-39 320

Sèrie B (Materials de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya) 323

B-1 327
B-2 327
B-3 327
B-4 328
B-5 328
B-6 328
B-7 329
B-8 329
B-9 329
B-10 329
B-11 329
B-12 330
B-13 330
B-14 330
B-15 331
B-16 331
B-17 331
B-18 331
B-19 332
B-20 332

	PÀG.
B-21	333
B-22	333
B-23	333
B-24	334
B-25	334
B-26	335
B-27	335
B-28	336
B-29	336
B-30	336
B-31	336
B-32	337
B-33	337
B-34	337
B-35	337
B-36	338
B-37	338
B-38	338
B-39	338
B-40	339
B-41	339
B-42	339
B-43	339
B-44	339
B-45	340
B-46	341
B-47	341
B-48	342
B-49	342
B-50	343
B-51	343
B-52	344
B-53	344
B-54	345
B-55	345
B-56	345
B-57	346
B-58	346
B-59	346

PÀG.

B-60 347
B-61 347
B-62 347
B-63 348
B-64 348
B-65 348
B-66 349
B-67 349
B-68 350
B-69 350
B-70 350
B-71 351
B-72 351
B-73 351
B-74 352
B-75 352
B-76 353
B-77 353
B-78 353
B-79 354
B-80 358
B-51 359
B-52 359
B-53 361
B-84 362
B-85 362
B-86 363
B-87 366
B-88 368
B-89 368
B-90 369
B-91 369
B-92 370
B-93 370
B-94 371
B-95 371
B-96 371
B-97 372
B-98 372

PÀG.

B-99 373
B-100 373
B-101 373
B-102 374
B-103 374
B-104 375
B-105 375
B-106 375
B-107 375
B-108 386
B-109 376
B-110 376
B-111 376
B-112 377
B-113 377
B-114 377
B-115 377
B-116 378
B-117 378
B-118 378
B-119 378
B-120 379
B-121 379
B-122 386
B-123 386
B-124 386
B-125 386
B-126 387
B-127 388
B-128 388
B-129 389
B-130 389
B-131 391
B-132 391
B-133 392
B-134 392
B-135 394
B-136 396
B-137 396

	PÀG.
B-138	396
B-139	398
B-140	401
B-142	402
B-143	402
B-144	402
B-145	404
B-146	404
B-147	405
B-148	405
B-149	405
B-150	406
B-151	406
B-152	406
B-153	407
B-154	407
B-155	407
B-156	408
B-157	408
B-158/186	408

9 788478 264452
19604